

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Les obres de la ciutat

L'activitat constructiva i urbanística de la Universitat de Tortosa a la Baixa Edat Mitjana

Jacobo Vidal Franquet

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

UNIVERSITAT DE BARCELONA
FACULTAT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA
DEPARTAMENT D'HISTÒRIA DE L'ART
BARCELONA 2006

LES OBRES DE LA CIUTAT
(L'ACTIVITAT CONSTRUCTIVA I URBANÍSTICA DE LA UNIVERSITAT DE
TORTOSA A LA BAIXA EDAT MITJANA)

TESI QUE PRESENTA JACOBO VIDAL FRANQUET PER OPTAR AL
TÍTOL DE DOCTOR EN HISTÒRIA DE L'ART, DINS EL PROGRAMA
ITINERARIS EN HISTÒRIA DE L'ART (2000-2002)
DIRECTORA: MARIA ROSA TERÉS I TOMÀS

11.- BIBLIOGRAFIA

- VI Simposio Internacional de Mudejarismo*, Teruel, 1995.
- Abajo las murallas!!!: 150 anys de l'enderroc de les muralles de Barcelona* (catàleg de l'exposició), Barcelona, 2004.
- ACUÑA, A., "Joan Dalmau, fuster de la ciutat i del Capítol tortosins", dins *Recerca*, 6 (2002), p. 345-352.
- ACUÑA, A., "Sant Francesc de Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya, I. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos, I*. Barcelona, 2002, p. 202-203.
- ACUÑA, A., "Santa Clara de Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya, I. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos, I*. Barcelona, 2002, p. 205-206.
- ADELL, J. A., "Els hospitals urbans", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 196-199.
- AGUILAR, I., *L'almodí de València i els espais del comerç*, València, 1996.
- AJO Y SÁINZ DE ZÚÑIGA, M., *Historia de las Universidades Hispánicas. Orígenes y desarrollo hasta nuestros días, I: Medioevo y Renacimiento universitario*, Madrid, 1957.
- AL-HIMYARI, *Kitab al-Rawd al mi'tar* (traducció de M. P. MAESTRO), València, 1963.
- ALABERN J. i VIRÓS, L. (editors), *Al voltant de la construcció de la sèquia de Manresa*, Manresa, 2002.
- ALANYÀ, J., "Notícia de la Seu i Capítol de Tortosa a l'Arxiu de la Corona d'Aragó (segles XIV-XV)", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 28 (1998), p. 567-618.
- ALANYÀ, J., "L'almodí o llotja de Batea (Segle XIV)", dins *La Vila Closa*, 50 (1998), p. 153-168.
- ALANYÀ, J., *Urbanisme i vida a la Morella medieval (s. XIII-XV)*, Morella, 2000.
- ALANYÀ, J., *El Seminari Diocesà de Tortosa*, Tortosa, 2001.
- ALDANA, S., *El palacio de la "Generalitat", de Valencia*, València, 1992.
- ALFONSO X EL SABIO, *Las siete Partidas*, III, Madrid, 1807.
- ALMELA, F., *Las atarazanas del grao de Valencia*, València, 1953.
- ALMERICH, P., *Les cases de religiosos a Tortosa*, Tortosa, 1998.
- ALMUNI, V., *L'obra de la Seu de Tortosa (1345-1441)*, Tortosa, 1991.
- ALMUNI, V., "Pere de Moragues, mestre major de la Seu de Tortosa", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 30/1 (2000), p. 423-449.
- ALMUNI, V., "La catedral de Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya, I. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos, I*. Barcelona, 2002, p. 325-345.

- ALMUNI, V., "La construcción medieval de la catedral de Tortosa según los libros de fábrica. La obra del presbiterio", dins E. MIRA i A. ZARAGOZÁ, *Una arquitectura gòtica mediterrànea*, II (catàleg de l'exposició), València, 2003, p. 85-98.
- ALMUNI, V., "La catedral de Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, II. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*, 2, Barcelona, 2003, p. 296-298.
- ALMUNI, V., "El palau episcopal de Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, 176-178.
- ALMUNI, V., "La intervenció de Bernat Santalínea a l'escultura arquitectònica de l'absis de la Catedral de Tortosa", dins *BSCC*, LXXIX/I-II (2003), p. 109-135.
- ALMUNI, V., *Una fàbrica baixmedieval de gran envergadura. La catedral de Tortosa als segles XIV i XV. Estudi documental* (Tesi doctoral inèdita, UB), Barcelona, 2003.
- ALMUNI, V., "Tràfec de mestres d'obra, escultors i picapedrers dins de l'àmbit territorial de la diòcesi de Tortosa en la baixa edat mitjana (1340-1450). Aportacions de la documentació de l'Arxiu Capitular", dins M. A. PRADILLA (ed.), *Història i territori a les comarques de la diòcesi de Tortosa*, Benicarló, 2004, p. 11-28.
- ALMUNI, V., "L'església parroquial de sant Lluç d'Ulldecona dins del context de l'estil gòtic a la Corona d'Aragó", dins *Raïls*, 20 (2004), p. 13-38.
- ALMUNI, V., "La catedral romànica de Tortosa. Aproximació documental a la seva història", dins *Recerca*, 8 (2004), p. 211-250.
- ALMUNI, V., BONET, M. i CURTO, A., *De l'Edat Mitjana al Montsià, els castells*, Amposta, 1995.
- ALMUNI, V., i LLUÍS, J., *Sancta Maria Dertosa. Catedral de Tortosa. Guia històrica i descriptiva*, Tortosa, 2000.
- ALONSO, G., *Los maestros de la "Seu Vella de Lleida" y sus colaboradores*, Lleida, 1976.
- ALTISENT, A., *Història de Poblet*, Poblet, 1974.
- Amics dels Castells. Butlletí informatiu*, 9 (2004).
- ARENAS DE PABLO, J. J., "Los puentes en la Baja Edad Media", dins *Tecnología y Sociedad: Las grandes obras públicas en la Europa Medieval* (XXII Semana de Estudios Medievales), Pamplona, 1996, p. 111-151.
- ARENILLAS, M., "Presas y azudes en la Baja Edad Media: antecedentes, problemas y soluciones", dins *Tecnología y Sociedad: Las grandes obras hidráulicas en la*

- Europa Medieval* (XXII Semana de Estudios Medievales, Estella, 1995), Pamplona, 1996, p. 29-64.
- ARGILÉS, C., *Preus i salaris a la Lleida dels segles XIV i XV segons els llibres d'obra de la seu* (Tesi doctoral inèdita, UdLl), Lleida, 1998.
- ARNAU, E., *El viatge de España d'Antonio Ponz: Tortosa* (3 vol.) (Tesi de llicenciatura inèdita, UB), Barcelona, 1999.
- ARRIBAS, J., "Aportacions documentals als Reials Col·legis de Tortosa", dins *Recerca*, 4 (2000), p. 53-76.
- ARTIGUES, P. L., i VILLALBÍ, M. M., "L'adaptació estructural del Castell d'Amposta al món feudal", dins *IV Congreso de Arqueología Medieval Española. Sociedades en transición*, II, Alacant, 1993, p. 451-457.
- AUDÍ, P., *Poder i societat: Tortosa, 1600-1650*, Tortosa, 1994.
- BAILA, M. A., *La ciutat de Tortosa. Evolució de l'espai urbà*, Vinaròs, 1999.
- BAJET, M., "Policia de mercat a l'època medieval", dins *Revista de Dret Històric Català*, 2 (2002), p. 121-143.
- BARCELÓ, M., "Aigua i assentaments andalusins entre Xerta i Amposta (s. VI-XII)", dins *II Congreso de arqueología medieval espanyola*, II, Madrid, 1987, p. 413-420.
- BARTOLOMÉ, L., "Peiró «de les canals»", dins *La memòria daurada. Obradors de Morella. s. XIII-XVI* (catàleg de l'exposició), Morella, 2003, p. 410-413.
- BARTOLOMÉ, L., "Peiró «de Vallivana»", dins *La memòria daurada. Obradors de Morella. s. XIII-XVI* (catàleg de l'exposició), Morella, 2003, p. 414-417.
- BARTOLOMÉ, L., FUMANAL M. A., i MONTOLIO, D., "Escultura arquitectònica del convento de Sant Francesc de Morella", dins *La memòria daurada. Obradors de Morella. s. XIII-XVI* (catàleg de l'exposició), Morella, 2003, p. 226-237.
- BASSEGODA MUSTÉ, B., *La bóveda catalana*, Zaragoza, 1997.
- BATLLE, L., "Documents per a la biografia i obres dels artistes gironins Francesc Artau i Pere Compte", dins *Miscel·lània homenatge a J. Puig i Cadafalch*, I, Barcelona, 1947-1951, p. 139-147.
- BATLLE, C., *L'expansió baixmedieval (segles XIII-XV). Història de Catalunya*, III, Barcelona, 1988.
- BATLLORI, M., "La Cultura Catalano-Aragonesa durant la dinastia de Barcelona, 1162-1410. Corrents actuals de la investigació", dins *VIII Congreso de la Corona de Aragón*, I, Barcelona, 1962, p. 329-407.

- BAYERRI, E., *Historia de Tortosa y su comarca*, 8 vol., Tortosa, 1933-1960.
- BAYERRI, E., *Historia de Tortosa y su comarca*, IX, Burgos, 1989.
- BEGUER, M., *El Real Monasterio de Santa María de la Rápita*, Tortosa, 1948.
- BELenguER, E., *València en la crisi del segle XV*, Barcelona, 1976.
- BELTRÁN, S., “Los puentes como elementos articuladores del espacio en Asturias: el ejemplo de los de Olloniego y Mieres del Camino”, dins *Boletín del Real Instituto de Estudios Asturianos*, 157 (2001), p. 41-60.
- BENSCH, S. P., *Barcelona i els seus dirigents (1096-1291)*, Barcelona, 2000.
- BERNAUS, M., “Els espais arquitectònics de la indústria i el comerç”, dins *Barcelona Quaderns d'Història*, 8 (2003), p. 99-124.
- BERNAUS, M., “La Ilotja de Barcelona”, dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 213-217.
- BESERAN, P., “La casa de la Ciutat de Barcelona”, dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 183-189.
- BETÍ, M., “Las cruces gemelas de San Mateo y de Linares de Mora”, dins *Boletín de la sociedad castellonense de cultura*, VIII (1927), *passim*.
- BETÍ, M., *Los Santalinea. Orfebres de Morella*, Castelló de la Plana, 1928.
- BLAY, J. i ANTON, S., *El patrimoni de molins de la demarcació de Tarragona. Anàlisi i estratègies d'intervenció*, Tarragona, 2001.
- BOFARULL, P. DE, *Traslado de las Escrituras en pergamino sueltas pertenecientes al Reynado del Señor D. Alfonso I de Cataluña y II de Aragón que reynó desde 6 agosto de 1162 hasta 25 abril de 1196*, ACA, ms., Barcelona, 1820.
- BOFARULL, P. DE, *Levantamiento y guerra de Cataluña en tiempo de Juan II* (CODOIN 14-26), Barcelona, 1858-1864.
- BOIRA, J. V. i SERRA DESFILIS, A., *El Grau de València. La construcció d'un espai urbà*, València, 1994.
- BONET, M., *La orden del Hospital en la Corona de Aragón. Poder y gobierno en la Castellania de Amposta (ss. XII-XV)*, Madrid, 1994.
- BONET, M., “Les lluites per la jurisdicció al Montsià al segle XIV”, dins *El temps sota control. Homenatge a F. X. Ricomà Vendrell*, Tarragona, 1997, p. 171-180.
- BONET, M., “Alguns aspectes socioeconòmics de la Ulldesona medieval (Segles XII-XV)”, dins *Rails*, 12 (1998), p. 5-15.
- BONET, M., “Tensions en les fronteres feudals al Montsià medieval i la incidència de Tortosa”, dins *Recerca*, 3 (1999), p. 127-144.

- BONET, M., "La ciutat feudal a la Catalunya meridional", dins *El temps i l'espai del feudalisme*, Lleida, 2004, p. 477-514.
- BORRÁS GUALIS, G., "Iglesia Arciprestal de Santa María la Mayor de Valderrobres", dins *Teruel*, 38 (1967), p. 155-163.
- BORRÁS GUALIS, G., *Historia del arte II: De la Edad Moderna a nuestros días. Enciclopedia temática de Aragón*, Saragossa, 1986.
- BORRÁS GUALIS, G., *El arte mudéjar*, Terol, 1990.
- BORRÁS GUALIS, G., "El artesano mudéjar en Aragón", dins YARZA, J. i FITÉ, F. (eds.), *L'Artista-Artesa Medieval a la Corona d'Aragó*, Lleida, 1999, p. 59-76.
- BORRÁS GUALIS, G., *Cómo y qué investigar en historia del arte: una crítica parcial de la historiografía del arte española*, Barcelona, 2001.
- BOSCÀ, J. F., *Memorial històric*, Barcelona, 1977 (ed. de J. SOBREQUÈS I CALLICÓ).
- BOSCH, J., *Els Agustí Pujol i l'escultura a la Catalunya del seu temps* (Tesi doctoral inèdita, UB), Barcelona, 1994.
- BOTET, J., *Les monedes catalanes*, II, Barcelona, 1909.
- BOUCHERON, P. i CHIFFOLEAU, J. (eds.), *Les palais dans la ville. Espaces urbains et Linux de la puissance publique dans la Méditerranée médiévale*, Lyon, 2004.
- BOYER, M. N., *Medieval french bridges. A history*, Cambridge (Massachussets), 1976.
- BRACONS, J., "Els segles del gòtic", dins *Arquitectura religiosa antiga i medieval. Ars Cataloniae*, 4, Barcelona, 1999, p. 130-276.
- BRACONS, J., "Les parròquies i les altres esglésies seculars de nau única", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, II. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*, 2, Barcelona, 2003, p. 89-95.
- BRACONS, J. i TERÈS, M. R., "La catedral de Barcelona", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*, 1, Barcelona, 2002, p. 274-301.
- BRÚ, R., "La font de Santa Anna del portal de l'Àngel", dins *MATERIA. Revista d'art*, 4 (2004), p. 77-94.
- BRUNIQUER, E., *Rúbriques de Brúniquer. Cerimonial dels magnífichs consellers y regiment de la ciutat de Barelona*, 5 vol., Barcelona, 1912-16.
- BURNS, R. I., "Los hospitales del reino de Valencia en el siglo XIII", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 2 (1965), p. 135-154.
- CABESTANY, J. F., "Privilegi fundacional dels obrers de Barcelona (1301)", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 1 (1964), p. 589-591.

- CABESTANY, J. F., “Barcelona: una ciutat gòtica catalana (segles XIII-XV). De Jaume I el Conqueridor al Renaixement”, dins *Lambard*, XVI (2003-2004), p. 97-168.
- CADIÑANOS, I., “Documentos para la Historia del Arte en la Corona de Aragón. II. Principado de Cataluña”, dins *Boletín del Museo e Instituto Camón Aznar*, XCVI (2005), p. 41-246.
- CAILLEAUX, C., “Chrétien, juifs et musulmans face à la réparation d’une place publique à Tortosa (1325-27)”, dins *Groupes sociaux et territoires urbains* (Actes du colloque de Bruxelles, 2-4 décembre 2004), Brussel·les, 2006 (en premsa).
- CAMPO, J. M., “La educación universitaria en Tortosa”, dins *Cadup. Estudios*, Tortosa, 1987, p. 163-190.
- CAMPS, M. C., “Barcelona a Flix i la Palma a través del capbreu del 1400”, dins *Recerca*, 4 (2000), p. 269-274.
- CAMPS, C. i TORRÓ, J., “La construcción de baños públicos en la Valencia feudal: el Baño del Almirante”, dins *IV Congrés d’Arqueologia Medieval Espanyola*, II, Alacant, 1994, p. 213-222.
- CAMPS, C., i TORRÓ, J., “Baños, hornos y pueblas. La pobla de Vila-rasa y la reordenación urbana de Valencia en el siglo XII”, dins *Historia de la ciudad. II. Territorio, sociedad y patrimonio*, València, 2002, p. 126-146.
- CANYELLES, N., “La influència de la mort: l’home i la societat de Tortosa al segle XV”, dins *Recerca*, 1 (1995), p. 89-117.
- CAPMANY, A. DE, *Memorias históricas sobre la marina, comercio y artes de la antigua ciudad de Barcelona*, II, Barcelona, 1961 [1779].
- CARBONELL, M., “Marc Safont (ca. 1385-1458) en l’arquitectura barcelonina del segle XV. Documents per a un esbós biogràfic”, dins *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols*, XXII (2003), p. 181-225.
- CÁRCEL, M., “Vida y urbanismo en la Valencia del siglo XV”, dins *Miscel·lània de textos medievals*, 6 (1992), p. 255-644.
- CÁRCEL, M. i TRENCHS, J., “El Consell de Valencia: disposiciones urbanísticas (siglo XIV)”, dins *La ciudad hispánica de los siglos XI al XVI*, II, Madrid, 1985, p. 1481-1545.
- CARRERAS CANDI, F., *Geografía General de Catalunya. La ciutat de Barcelona*, Barcelona, [1916].
- CARRERAS CANDI, F., *Idea de l’avenç urbà de Catalunya al segle XIV*, València, 1924.

- CARRERAS CANDI, F., "Ordinacions urbanes de bon govern a Catalunya (segles XIII a XVIII). Ordinacions o establiments de Tortosa", dins *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, 84 (1924), p. 365-431.
- CARRERAS CANDI, F., "L'aljama dels juhéus de Tortosa", dins *Memoria de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, IX/3 (1928).
- CARRERAS CANDI, F., *La navegació al riu Ebre*, Tortosa, 1993 (Barcelona, 1940).
- CARRÈRE, C., *Barcelona 1380-1462. Un centre econòmic en època de crisi*, I, Barcelona, 1967.
- CASAUS, M. E., *El Hospital de la Santa Cruz de Tortosa. Nueve siglos de historia*, Tortosa, 1997.
- Catálogo de Monumentos y Conjuntos de la Comunidad Valenciana*, València, 1983.
- CATEURA, P., "Obras públicas en tiempo de crisis (Mallorca, 1400-1450)", dins *Mayurqa*, 23 (1990-1996), p. 31-42.
- CATEURA, P., "Les dificultats polítiques a la baixa edat mitjana", dins *La forja dels països catalans. Segles XIII-XV. Història. Política, Societat i Cultura dels Països Catalans*, 3, Barcelona, 1996, p. 258-277.
- CAUCANAS, S., *Moulins et irrigation en Roussillon du IXe au XVe siècle*, París, 1995.
- CERVERA, L., *Francisco de Eiximenis y su sociedad urbana ideal*, Madrid, 1989.
- CHAMORRO, M. A., *La construcció de l'església de Sant Feliu de Girona al segle XIV. Els llibres d'obra* (Tesi doctoral inèdita, UDG), Girona, 2004.
- CHUECA, F., *Breve historia del urbanismo*, Madrid, 1989 (1968).
- CID, D., *El procés de construcció dels palaus reials a Barcelona durant el regnat de Pere el Cerimoniós (1336-1387)* (Tesi de llicenciatura inèdita, UB), Barcelona, 1994.
- CID, D., "La restauració del desaparegut palau reial menor de Barcelona a través del llibre d'obra. El cas de la Sala major (1376-1378)", dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 18 (1997), p. 397-425.
- CLARAMUNT, S., "Els estudis generals i la transmissió del saber", dins *Pere el Cerimoniós i la seva època*, Barcelona, 1989, p. 151-160.
- CLARAMUNT, S., "Els estudis generals i les universitats", dins *La forja dels països catalans. Segles XIII-XV. Història dels Països Catalans*, 3, Barcelona, 1996, p. 350-367.

- CLARAMUNT, S., "Alta cultura, ensenyament i poder a l'edat mitjana", dins F. SABATÉ i J. FARRÉ (coordinadors), *Cultura i poder* (IV Curs d'Estiu Comtat d'Urgell. Balaguer, 12, 13 i 14 de juliol de 1999), Lleida, 2002, p. 81-93.
- CLOSAS, A., *El primogènit Carles, Príncep de Viana*, Barcelona, 1977.
- COCK, H., *Relación del viaje hecho por Felipe II en 1585 a Zaragoza, Barcelona y Valencia* (ed. de A. MOREL-FATIO i A. RODRÍGUEZ), Madrid, 1876.
- COLL, J., *Crónicas franciscanas de España, XXI. Crónica de la Provincia franciscana de Cataluña (1ª parte)*, Madrid, 1981 (1738).
- COLÓN, G. (ed.), *Llibre d'Hores*, Barcelona, 1964.
- COLÓN, A. i COLÓN, G., *La enseñanza del latín en la Baja Edad Media*, Madrid, 2003.
- COMPANY, X., *L'art i els artistes al País Valencià Modern (1450-1600). Comportaments socials*, Barcelona, 1991.
- COMPANYS, I. i MONTARDIT, N., *El castell del rei en temps de Jaume II. Edició comentada dels Llibres de comptes de l'obra: 1313-1317*, Tarragona, 1995.
- CONEJO, A., *Assistència i hospitalitat a l'edat mitjana. L'arquitectura dels hospitals catalans: Del gòtic al primer renaixement* (Tesi doctoral inèdita, UB), Barcelona, 2002.
- CONEJO, A., *L'Antic Hospital de Santa Maria. Seu de l'Institut d'Estudis Ilerdencs*, Lleida, 2002.
- CONEJO, A., "L'antic hospital de Santa Magdalena de Montblanc", dins *Locvs Amoenvs*, 6 (2002-2003), p. 129-143.
- CONEJO, A., "Assistència hospitalària i defensa del territori al Baix Ebre: la fortalesa-hospital de Sant Jordi d'Alfama i l'hospital del Perelló", dins *Recerca*, 8 (2004), p. 251-273.
- CÓRDOBA, R., "Sobre el origen y difusión del molino de regolfo", dins *Actas de las III Jornadas de Molinología*, Murcia, 2001, p. 197-208.
- CORRAL, J. L., "La ciudad bajomedieval en Aragón como espacio lúdico y festivo" dins *Aragón en la Edad Media*, VIII, Zaragoza, 1989, p. 113-131.
- CORTADA, L., *Estructures territorials, urbanisme i arquitectura poliorcètics a la Catalunya preindustrial. Volum I. De l'antiguitat al segle XVII*, Barcelona, 1998.
- CORTÉS, M., *El gòtic en Teruel: la escultura monumental*, Teruel, 1985.
- CORTÉS, R., "Las obras hidráulicas medievales. Algunos aspectos técnicos", dins *Paisajes rurales y paisajes urbanos: métodos de análisis en historia medieval*

- (Aragón en la Edad Media. Sesiones de Trabajo. III Seminario de Historia Medieval), Zaragoza, 1994, p. 89-102.
- Costums de Tortosa* (ed. de J. MASSIP), Barcelona, 1996.
- CUBELES, A., “La problemàtica a l’entorn de la incidència del decret del Batlle reial de Barcelona sobre els oficis de batadors i tintorers de fustanes de l’any 1255 en la historiació de les muralles de Barcelona del segle XIII”, dins *III Congrés d’Història de Barcelona*, I, Barcelona, 1993, p. 215-224.
- CUBELES, A., “L’evolució de les actuacions del Consell de Cent en matèria d’urbanisme al segle XIV”, dins *Barcelona Quaderns d’Història*, 4 (2001), p. 128-145.
- CUBELES, A., “Les muralles de Barcelona”, dins *L’art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 138-141.
- CUBELES, A., “Les fonts i el proveïment d’aigua”, dins *L’art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 226-230.
- CUBELES, A., “Poder públic i llançament urbanístic en el segle XIV”, dins *Barcelona Quaderns d’Història*, 8 (2003), p. 35-64.
- CURTIUS, E. R., *Literatura moderna y Edad media latina*, I, Madrid, 1995 (5a ed.).
- CURTO, A., “Notes sobre l’eremitisme català baixmedieval”, dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 3 (1982), p. 71-92.
- CURTO, A., *La intervenció municipal en l’abastament del blat d’una ciutat catalana: Tortosa, segle XIV*, Barcelona, 1988.
- CURTO, A., “La sinagoga del call jueu tortosí”, dins *Calls*, 3 (1988-1989), p. 29-34.
- CURTO, A., “La Fira medieval de Tortosa”, dins *L’Ebre*, 613 (26 d’abril de 1990), p. 13.
- CURTO, A., “El cementiri jueu de Tortosa”, dins *Ir. Col·loqui d’Història dels jueus a la Corona d’Aragó*, Lleida, 1991, p. 401-409.
- CURTO, A., “Notes biogràfiques de l’antic pont de Tortosa”, dins *Lo pont de barques. L’antic pas de l’Ebre a Tortosa*, Barcelona, 1993, p. 17-43.
- CURTO, A., “De les portes i portals de Tortosa”, dins *Festes de la Cinta ’94*, Tortosa, 1994, p. 11-13.
- CURTO, A., “El consum de peix a la Tortosa baix-medieval”, dins *Ir Col·loqui d’Història de l’Alimentació a la Corona d’Aragó*, 2, Lleida, 1995, p. 149-166.
- CURTO, A., “Presentació”, dins O’CALLAGHAN, R., *Anales de Tortosa*, I, Tortosa, 1995, s/p.
- CURTO, A., “Castell de la Suda (o de Sant Joan)”, dins *Catalunya romànica*, XXVI, Barcelona, 1997, p. 114-117.

- CURTO, A., "Topografia del call jueu de Tortosa", dins *Recerca*, 3 (1999), p. 9-24.
- CURTO, A., "L'itinerari de la processó", dins *Setmana Santa Tortosa 2000*, Tortosa, 2000, s/p.
- CURTO, A., "Origen i evolució de l'Arxiu de la Ciutat de Tortosa (segles XIV-XVII)", dins *Lligall*, 18 (2001), p. 121-146.
- CURTO, A., "La gestió dels ports durant la baixa Edat Mitjana", dins *Recerca*, 5 (2001), p. 21-52.
- CURTO, A., "La guerra contra Joan II a les Terres de l'Ebre", dins *Recerca*, 6 (2002), p. 9-42.
- CURTO, A., "Les comunitats jueves de Catalunya: l'àrea de Tortosa", dins *La Catalunya jueva*, Barcelona, 2002, p. 109-117.
- CURTO, A., "Pròleg", dins *Campredó. Orígens i actualitat*, Tortosa, 2002, p. 13-15.
- CURTO, A., *Apunts històrics de l'ermita del Coll de l'Alba*, Tortosa, 2004.
- CURTO, A., "El brocal del pou", dins VIDAL, J. i CURTO, A. (coordinadors), *Patrimoni al rebost*, Tortosa, 2004, p. 41-42.
- CURTO, A., "L'eremita Joan d'Horta", dins *La Veu de l'Ebre*, 198 (30 de setembre de 2005), p. 125.
- CURTO, A. ET ALII, "Els nivells islàmics en la plaça de Ntra. Sra. de la Cinta o de l'Olivera de la ciutat de Tortosa (Tarragona)", dins *Actas del I Congreso de Arqueología Medieval Española*, 3, Zaragoza, 1986, p. 99-111.
- CURTO, A., MARGARIT, L. i SALVADÓ, R., *L'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta. 25 anys al servei d'un territori*, Tortosa, 2001.
- CURTO, A. i VIDAL, J., "La ciutat de Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 68-71.
- CURTO, A. i VIDAL, J., "La llotja de Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 217-219.
- CURTO, A. i VIDAL, J., "L'Assut de Tortosa. La construcció d'una gran obra d'enginyeria a l'Ebre", dins *Pre-actes Col·loqui internacional de canals medievals*, Manresa, 2004.
- CRUSAFONT, M., *Numismàtica de la Corona catalano-aragonesa medieval (785-1516)*, Madrid, 1982.
- DALMASES, N. DE, "Orfebreria medieval: introducció al seu estudi", dins *Història de l'art al país valencià*, I, València, 1986, p. 241-264.

- DALMASES, N. DE, *Orfebreria Catalana Medieval: Barcelona, 1300-1500*, II, Barcelona, 1992.
- DALMASES, N. DE, "Arquitectura gòtica civil", dins *Urbanisme, arquitectura civil i industrial. Art de Catalunya*, 3, Barcelona, 1998, p. 116-169.
- DALMASES, N. DE, "Aproximación a la orfebrería morellana", dins *La memòria daurada. Obradors de Morella. s. XIII-XVI* (catàleg de l'exposició), Morella, 2003, p. 116-139.
- DALMASES N. DE i JOSÉ, A., "Catí", dins *Catálogo de Monumentos y Conjuntos de la Comunidad Valenciana*, I, València, 1983, p. 331-332.
- DALMASES N. DE i JOSÉ, A., *L'època del Cister. s. XIII. Història de l'art català*, II, Barcelona, 1988 (2a ed.).
- DESPUIG, C., *Los col-loquis de la insigne ciutat de Tortosa*, Barcelona, 1981 (ed. d'E. DURAN).
- DÍEZ, M. E., *El arte Mudéjar: expresión estética de una convivencia*, Granada, 2001.
- DILOLI, J., *La ilercavònia*, Tortosa, 1991.
- DILOLI, J., "Hibera Iulia Ilercavonia-Dertosa: l'assentament ibèric i la implantació de la ciutat romana", dins *Bulletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense*, V època, 18 (1996), p. 39-68.
- DOMENGE, J., *L'obra de la Seu: el procés de construcció de la catedral de Mallorca en el tres-cents*, Palma de Mallorca, 1997.
- DOMENGE, J., "Guillem Sagrera. Alcance y lagunas de la historiografía sagreriana", dins MIRA, E. i ZARAGOZÁ, A., *Una arquitectura gòtica mediterrànea*, II, València, 2003, p. 115-132.
- DOÑATE SEBASTIÀ, J. M., "Retrato arqueológico de una iglesia desaparecida. La parroquial de San Jaime de Villareal", dins *BSCC*, LVII (1981), p. 117-153.
- DURANI SANPERE, A., *Barcelona i la seva història*, III, Barcelona, 1975.
- EIXIMENIS, F., *Regiment de la cosa pública* (ed. del P. D. DE MOLINS DE REI) Barcelona, 1927.
- EIXIMENIS, F., *Dotzè llibre del Crestià*, Girona, 1986.
- ENNEN, E., *The Medieval Town*, Amsterdam, 1979.
- ESLAVA GALÁN, J., "Materiales y técnicas constructivas en la fortificación bajomedieval", dins *Cuadernos de Estudios Medievales*, XII-XIII (1984), p. 271-278.

- ESPAÑOL, F., “Els casals de molins medievals a les comarques tarragonines. Contribució a l'estudi de la seva tipologia arquitectònica”, dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, I (1980), p. 245-248.
- ESPAÑOL, F., “Los materiales prefabricados gerundenses de aplicación arquitectónica (s. XIII-XV)”, dins YARZA, J. i FITÉ, F., (eds.), *L'Artista-Artesa Medieval a la Corona d'Aragó*, Lleida, 1999, p. 77-127.
- ESPAÑOL, F., *El gòtic Català*, Manresa, 2002.
- ESTERAS, C., *Orfebreria de Teruel y su provincia*, I, Teruel, 1980.
- FABREGAT, E., *Roquetes, els orígens d'un poble (1700-1860)*, Roquetes, 1995.
- FABREGAT, E., *Jesús: la formació d'un nucli urbà (1764-1864)*, Tortosa, 1996.
- FABREGAT, E., “El creixement urbà de Tortosa: 1730-1750”, dins *Recerca*, 2 (1997), p. 27-52.
- FABREGAT, E., “Les salines dels Alfacs: origen i producció al segle XVIII”, dins *Recerca*, 4 (2000), p. 181-240.
- FABREGAT, E., “El fris dels reis del Col·legi de Sant Jaume i Sant Maties”, dins *Recerca*, 8 (2004), p. 275-301.
- FABREGAT, E., “Les peixeres de l'Ebre”, dins VIDAL, J. i CURTO, A. (coordinadors), *Patrimoni al rebost (II)*, Tortosa, 2005, p. 123-124.
- FALCÓN, M. I., *Zaragoza en la Baja Edad Media*, Zaragoza, 1977.
- FALCÓN, M. I., “Sanidad y beneficencia en Zaragoza en el siglo XV”, dins *Aragón en la Edad Media*, III, Zaragoza, 1980, p. 183-226.
- FALCÓN, M. I., “Morfología urbana de Zaragoza a fines del siglo XV”, dins *Las artes en Aragón durante el reinado de Fernando el Católico (1479-1516)*, Zaragoza, 1993, p. 41-62.
- FALCÓN, M. I., “Abastecimiento de agua limpia y evacuación de aguas residuales en Zaragoza en la Edad Media”, dins *Usos sociales del agua en las ciudades hispánicas a fines de la Edad Media*, Valladolid, 2002, p. 273-297.
- FALOMIR, M., “El proceso de cristianización urbana de la ciudad de Valencia durante el siglo XV”, dins *Archivo español de arte*, 254 (1991), p. 127-139.
- FALOMIR, M., *Arte en Valencia, 1472-1522*, València, 1996.
- FELIU, G., “La crisis catalana de la Baja Edad Media: estado de la cuestión”, dins *Hispania*, 217 (2004), p. 435-466.
- FERNÁNDEZ, D., *Anales o Historia de Tortosa*, Barcelona, 1867.

- FERNÁNDEZ LUZÓN, A., *La universidad de Barcelona en el siglo XVI* (Tesi doctoral inèdita, UAB), Barcelona, 2003.
- FERRER, M. T. “La organización militar en Cataluña en la Edad Media”, dins *Revista de Historia Militar*, número Extra (2001), p. 119-222.
- FERRER, M. T., “Flix, un port fluvial blader per a Barcelona: la compra de la baronia de Flix i La Palma l’any 1400”, dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 23-24 (2002-2003), p. 465-507.
- FERRER, M. T., “L’Aljama islàmica de Tortosa a la Baixa Edat Mitjana”, dins *Recerca*, 7 (2003), p. 179-230.
- FERRER, M. T., “Una institució en evolució: les primeres diputacions”, dins *Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus presidents*, I, Barcelona, 2003, p. 36-45.
- FERRER, M. T., “1375-1376. Romeu Sescomes”, dins *Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus presidents*, I, Barcelona, 2003, p. 71-75.
- FERRER, M. T., “1389-1413. Miquel de Santjoan i Alfons de Tous”, dins *Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus presidents*, I, Barcelona, 2003, p. 93-104.
- FERRER, M. T., “Les Corts de Catalunya i la Creació de la Diputació del General o Generalitat en el marc de la guerra amb Castella (1359-1369)”, dins *Anuario de Estudios Medievales*, 34/2 (2004), p. 875-938.
- FERRERES, J. i LLATJE, D., *Traiguera. Història documentada*, Benicarló, 1986.
- FITÉ, F., “Algunes qüestions sobre urbanisme medieval en les àrees de repoblació de la Catalunya Nova i el Llevant”, dins *Homenatge a mossèn Jesús Tarragona*, Lleida, 1996, p. 145-166.
- FLORENSA, A., “La «drassana» ou chantier de construction navale de Barcelona”, dins *Architecture gothique civile en Catalogne*, Mataró, 1935, p. 28-36.
- FLORENSA, A., “L’arquitectura civil”, dins J. FOLCH I TORRES (dir.), *L’Art Català*, I, Barcelona, 1957, p. 331-352.
- FONT I RIUS, J. M., “Las redacciones iniciales de usos y costumbres de Tortosa”, dins *Costums de Tortosa. Estudis*, Tortosa, 1979, p. 15-62.
- FONT I RIUS, J. M., *Estudis sobre els drets i institucions locals en la Catalunya medieval*, Barcelona, 1985.
- FONT I RIUS, J. M., “El municipi català medieval i la seva potestat normativa: Les ordinacions de la vila d’Ascó”, dins *El territori i les seves institucions històriques*, I, Barcelona, 1999, p. 33-45.

- FONT I RIUS, J. M., "La Carta de població de 1149, germen del dret propi de Tortosa", dins *Les Cartes de Població cristiana i de Seguretat de jueus i sarraïns de Tortosa (1148/1149)*, Barcelona, 2000, p. 57-70.
- FONT, F. i HIDALGO, P., *El tapial. Una tècnica constructiva mil·lenària*, Castelló de la Plana, 1991.
- FORT I COGUL, E., *Sant Jordi d'Alfama: L'orde militar català*, Barcelona.
- FORTEZA, G., "El cicle arquitectònic de les nostres llotges medievals", dins *Revista de Catalunya*, XV (1934), p. 221-248.
- FORTEZA, G., "Les loges de commerce", dins *L'architecture gothique civile en Catalogne*, Mataró, 1935, p. 37-50.
- FORTEZA, G., *Estudis sobre arquitectura i urbanisme*, 2, Barcelona, 1984.
- FOURQUET, F. i MURARD, L., *Los equipamientos del poder*, Barcelona, 1978.
- FRANCHETTI, V., *Historia del urbanismo. Siglos XIV y XV*, Madrid, 1985.
- FREIGANG, C., "Les naus úniques en l'arquitectura del gòtic meridional", dins *L'art gòtic a Catalunya, I. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos, I*. Barcelona, 2002, p. 266-269.
- FREIXAS, J. M., "Aproximació a les muralles medievals de la vila de Santpedor, en la crisi de l'Edat mitjana a la Catalunya central", dins *Miscel·lània d'Estudis Bagencs*, 9 (1994), p. 181-209.
- FREIXAS, P., *L'art gòtic a Girona. Segles XIII-XV*, Barcelona, 1983.
- FREIXAS, P., "La catedral de Girona", dins *L'art gòtic a Catalunya, I. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos, I*. Barcelona, 2002, p. 302-324.
- FREIXAS, P., "Les muralles de Girona", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 144-145.
- FUGUET, J., *L'arquitectura dels Templers a Catalunya*, Barcelona, 1995.
- FUMANAL, M. A. i MONTOLIO, D., "El coro", dins *La memòria daurada. Obradors de Morella. s. XIII-XVI* (catàleg de l'exposició), Morella, 2003, p. 384-389.
- GALARZA, M., "Las técnicas constructivas en las construcciones defensivas: la tapia valenciana", dins *La Fortificación Medieval en la Península Ibérica*, Aguilar de Campoo, 2003, p. 397-402.
- GALINDO, M., *Guerra civil en Tortosa y su comarca (en los años 1461 a 1466)*, Tortosa, 1913.
- GALINDO, M., "La universidad de Lérida en Tortosa", dins *La Zuda*, 8 (octubre de 1913), p. 5.

- GALINDO, M., *Visitas de reyes y príncipes a la ciudad de Tortosa (En los siglos XIV y XV)*, Tortosa, 1915.
- GALINDO, M., “La Lonja”, dins *La Zuda*, 30 (agost de 1915), p. 154-155.
- GALINDO, M., “Trescentistes i quatrecentistes tortosins (Segons notícies dels Llibres de Clavaris i de Provisions, del l'Archiu Municipal)”, dins *La Zuda*, 106 (maig de 1922), p. 73-76.
- GALINDO, E. i SEGARRA, N., “El pont de barques en l'època moderna segons els llibres d'albarans”, dins *Lo pont de barques. L'antic pas de l'Ebre a Tortosa*, Barcelona, 1993, p. 75-90.
- GARCÍA BARRÓN, L., “Fundamentos físicos de la construcción medieval: arcos y puentes”, dins GRACIANI, A. (ed.), *La técnica de la arquitectura medieval*, Sevilla, 2000, p. 123-136.
- GARCÍA BIOSCA, J. E., GIRALT, J., LORIENTE, A. i MARTÍNEZ, J., “La gènesi dels espais urbans andalusins (segles VIII-X): Tortosa, Lleida i Balaguer”, dins *L'Islam i Catalunya*, Barcelona, 1998, p. 137-165.
- GARCÍA CÁRCEL, R., *Las Germanías de Valencia*, Barcelona, 1975.
- GARCÍA EDO, V., “La influència de la Carta de població i els privilegis de la ciutat en el Codi de les Costums de Tortosa (ss. XII-XIII)”, dins *Les Cartes de Població cristiana i de Seguretat de jueus i sarrains de Tortosa (1148/1149)*, Barcelona, 2000, p. 179-198.
- GARCÍA EDO, V., “Fonts documentals dels Costums de Tortosa i la influència de la notarialística italiana del dret comú a la rúbrica «De notaris»”, dins *BSCC*, LXXV (2000), p. 37-56.
- GARCÍA EDO, V., “Unas notas para la historia del Obispado de Tortosa entre los siglos XII y XIV”, dins *Paisatges Sagrats. La llum de les imatges. Sant Mateu 2005* (catàleg de l'exposició), València, 2005, p. 25-47.
- GARCÍA ESPUCHE, A. i GUÀRDIA, M., *La creació d'una ciutat: Mataró 1500-1900*, Barcelona, 1989.
- GARCÍA HINAREJOS, D., “Martín García de Mendoza y la arquitectura del renacimiento en la diócesis de Tortosa”, dins *Recerca*, 4 (2000), p. 7-52.
- GARCÍA IZUEL, M. C. i MAINER, F., “El Convent sanjoanista de Santa Maria de la Ràpita : des de la seva fundació fins la primera dissolució”, dins *L'Algadir dels Alfachs*, I (1997), p. 14-17.

- GARCÍA LISÓN, M. i ZARAGOZÁ, A., “Peñíscola. La ciudad. Castillo y Palacio”, dins *Catálogo de Monumentos y Conjuntos de la Comunidad Valenciana*, València, 1983, p. 14-29.
- GARCÍA MARSILLA, J. V., “El mantenimiento de los recintos fortificados en la Valencia bajomedieval. Las reparaciones del castillo de Xàtiva (1410-1412)”, dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 18 (1997), p. 475-493.
- GARCÍA MARSILLA, J. V., “La formació d'un mercat de crèdit. Orígens i difusió del censal en la societat valenciana (segles XIII-XV)”, dins *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, 12 (2001), p. 135-144.
- GARCÍA MARSILLA, J. V., *Vivir a crédito en la Valencia medieval. De los orígenes del sistema censal al endeudamiento del municipio*, València, 2002.
- GARCÍA MARSILLA, J. V., “Las obras que nunca se acaban. El mantenimiento de los castillos en la Valencia medieval: sus protagonistas y sus materiales”, dins *Ars longa*, 12 (2003), p. 7-15.
- GARCÍA SANCHO, M., *La catedral de Tortosa. Aproximación a su ser y a su quehacer*, Tortosa, 1998.
- GARCÍA SANCHO, M., “La restauració de la Seu episcopal de Tortosa”, dins *Fidei Speculum. Art litúrgic de la diòcesi de Tortosa* (catàleg de l'exposició), Barcelona, 2000, p. 18-29.
- GARCÍA SANZ, A., “Privilegis de València en els Costums de Tortosa”, dins *BSCC*, LXXV, p. 23-36.
- GARRIGA, J., *L'època del Renaixement. Història de l'art català*, IV, Barcelona, 1986.
- GILABERT, J., “Atacs corsaris i sistema defensiu a la mar de l'Ebre. s. XVI”, dins *Recerca*, 4 (2000), p. 137-180.
- GINÉ, A. M., “Establiments franciscans a Catalunya. Arquitectura franciscana”, dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 10 (1989), p. 125-143.
- GLICK, T., *Regadío y sociedad en la Valencia medieval. Del Cenia al Segura*, València, 1988.
- GLICK, T., GUINOT, E. i MARTÍNEZ, L. P., *Els molins hidràulics valencians. Tecnologia, història i context social*, València, 2000.
- GOLDTHWAITE, R. A., *The Building of Renaissance Florence. An Economic and Social History*, Baltimore-Londres, 1980.
- GÓMEZ-FERRER, M., *Arquitectura en la Valencia del siglo XVI. El Hospital General y sus artífices*, València, 1998.

- GÓMEZ-FERRER, M., “Las bóvedas tabicadas en la arquitectura valenciana durante los siglos XIV, XV y XVI”, dins MIRA, E., i ZARAGOZÁ, A., *Una arquitectura gòtica mediterrànea* (catàleg de l'exposició), II, València, 2003, p. 133-156.
- GÓMEZ ROJO, M. E., “Líneas históricas del derecho urbanístico con especial referencia al de España hasta 1936”, dins *Revista de Estudios Histórico-Jurídicos*, XXV (2003), p. 93-146.
- GÓMEZ URDÁÑEZ, C., “Artistas-ingenieros en Zaragoza en el siglo XVI”, dins *Jerónimo Zurita. Su época y su escuela*, Zaragoza, 1986, p. 467-474.
- GÓMEZ URDÁÑEZ, C., *Arquitectura civil en Zaragoza en el siglo XVI*, II, Zaragoza, 1988.
- GRACIANI, A., “Los equipos de obra y los medios auxiliares en la Edad Media”, dins GRACIANI, A. (ed.), *La técnica de la arquitectura medieval*, Sevilla, 2000, p. 175-206.
- Gran Geografia Comarcal de Catalunya* (volum 13, Barcelona, 1984).
- GRAU MONTSERRAT, M., *Los Monumentos góticos civiles, 12. Els Ports de Morella*, València, 1986.
- GRAU, J. J. i SORRIBES, J. (dirs.), *L'economia del Baix Ebre. Els antecedents històrics*, II, Barcelona, 1985.
- GROSSI, L. i POLEGGI, E., *Una città portuale del Medioevo*, Gènova, 1980.
- GUÀRDIA, M. “Les formes urbanes”, dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 34-45.
- GUDIOL, J. i ALCOLEA, S., *Pintura gòtica catalana*, Barcelona, 1986.
- GUGLIELMI, N., “Muros y puertas en el paisaje urbano (Italia del Centro y del Norte. Siglos XIII-XV)”, dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 9 (1988), p. 333-359.
- GUIDONI, E., *Storia dell'urbanistica: il Duecento*, Roma-Bari, 1989.
- GUIDONI, E., *Pulchritudo civitatis: statuti e fonti non statutarie a confronto* (recurs electrònic, www.storiadellacitta.it)
- GÜNZBERG, J., “Edificació i ordenació dels béns immobles urbans segons els *Costums de Tortosa*”, dins *El territori i les seves institucions històriques*, II, Barcelona, 1999, p. 763-792.
- HAUF, A., “«Lo regiment de la cosa pública»: Eiximenis, Joan de Salisbury i Fra Joan de Gal·les, OFM”, dins *Miscel·lània Sanchis Guarner*, I, València-Barcelona, 1984, p. 167-174.

- HAUF, A., *D'Eiximenis a Sor Isabel de Villena. Aportació a la història de la nostra cultura medieval*, València, 1990.
- HERRANZ, C., *Fábrica del puente de Piedras de Zaragoza*, Zaragoza, 1887.
- HINOJOSA MONTALVO, J., *Los mudéjares. La Voz del Islam en la España Cristiana. I. Estudio*, Teruel, 2002.
- IGLÉSIES, J., *La població de les vegueries de Tarragona, Montblanc i Tortosa, segons el fogatge de 1496*, Reus, 1987.
- IRANZO, M. T., "Los sistemas de comunicación en Aragón en la Edad Media: una revisión", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 23 (1993), p. 89-110.
- IRANZO, M. T., "Obras públicas medievales: los puentes aragoneses", dins *Studivm. Revista de humanidades*, 3 (1997), p. 229-251.
- IRANZO, M. T., "El puente de piedra de Zaragoza en la baja edad media; la culminación de un proyecto ciudadano", dins *Artigrama*, 15 (2000), p. 43-60.
- IZQUIERDO, R., "Normas sobre edificaciones en Toledo en el siglo XV", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 16 (1986), p. 519-532.
- IZQUIERDO, P., "Excavacions al portal del Temple: una aproximació a l'evolució del recinte emmurallat de Tortosa", dins *Acta arqueològica de Tarragona*, III (1989-1990), p. 9-20.
- JOSÉ, A., "Llorenç Saragossa y los orígenes de la pintura medieval en Valencia", dins *D'Art*, 5 (1979), p. 21-50.
- JOSÉ, A., "Llorenç Saragossa y los orígenes de la pintura medieval en Valencia", dins *D'Art*, 6-7 (1981), p. 109-119.
- JOSÉ, A., "Les arts", dins *Història del País Valencià*, II, Barcelona, 1989, p. 451-492.
- JOSÉ, A., "Morella centro de pintura. Siglos XIV y XV", dins *La memòria daurada. Obradors de Morella. s. XIII-XVI* (catàleg de l'exposició), Castelló de la Plana, 2003, p. 141-174.
- JOSÉ, A., "A propòsit del plet del retaule d'Albocàsser, de 1373-1374: Domingo Valls, pintor de Tortosa de la segona meitat del segle XIV. Documents i notícies", dins *BSCC*, LXXIX/1-2 (2003), p. 199-229.
- JOSÉ, A., *Una memoria concreta, Pere Lembri, pintor de Morella y Tortosa (1399-1421)* (catàleg de l'exposició), Castelló de la Plana, 2004.
- JULIÀ VIÑAMATA, J. R., "Defensa y avituallamiento de los castillos del Rosellón y la Cerdaña en la segunda mitad del siglo XIV", dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 9 (1988), p. 281-310.

- JULIÀ VIÑAMATA, J. R., "La Guerra dels Cent Anys", dins *Edat Mitjana. Història Universal*, II, Barcelona, 1991, p. 312-339.
- JUNYENT, E., "La fortificación de Vich en 1368", dins *Ausa*, 2 (1955-1957), p. 347-356.
- KAGAN, R. L. (dir.), *Ciudades del siglo de Oro. Las vistas españolas de Anton van den Wyngaerde*, Madrid, 1986.
- La enseñanza en la Edad Media* (X Semana de Estudios Medievales, Nájera, 1999), Logroño, 2000.
- La fiesta en la Europa de Carlos V* (catàleg de l'exposició), Sevilla, 2000.
- La forja dels països catalans. Segles XIII-XV. Història. Política, Societat i Cultura dels Països Catalans*, 3, Barcelona, 1996.
- La Fortificación Medieval en la Península Ibérica*, Aguilar de Campoo, 2003.
- La llum de les imatges, Sant Mateu, 2005. Paisatges sagrats* (catàleg de l'exposició), València, 2005.
- La memòria daurada. Obradors de Morella. s. XIII-XVI* (catàleg de l'exposició), Morella, 2003.
- L'architecture gothique civile en Catalogne*, Mataró, 1935.
- L'art gòtic a Catalunya, I. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos, 1*, Barcelona, 2002.
- L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, II. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos, 2*, Barcelona, 2003.
- L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003.
- LALINDE, J., "Ordinacions d'en Santacília", dins *Documents jurídics de la història de Catalunya*, Barcelona, 1991, p. 173-181.
- LAMPÉREZ, V., *Arquitectura civil española de los siglos I al XVIII* (2 vol.), Madrid, 1922.
- LARRAMBEHERE, M., "Tecnología y sociedad: las grandes obras públicas en la Europa medieval. Aproximación bibliográfica", dins *Tecnología y Sociedad: Las grandes obras públicas en la Europa Medieval* (XXII Semana de Estudios Medievales, Estella, 1995), Pamplona, 1996, p. 435-485.
- LEVI, E., "I fiorentini nel Maestrazgo al tramonto del Medio Evo", dins *BSCC*, X/1 (1929), p. 17-29.
- LEVI, E., "Pittori e mercanti in terra di pastori", dins *BSCC*, XIII/1 (1932), p. 39-48.
- LIANO, E., *La prioral de Sant Pere de Reus. El último gótico ante la llegada del Renacimiento*, Tarragona, 1992.

- LLOMPART, G., "El Ángel Custodio en los Reinos de la Corona de Aragón", dins *Boletín de la Cámara de Comercio, Industria y Navegación de Palma de Mallorca*, 673 (1971), p. 147-188.
- LLOMPART, G., "El Ángel Custodio en la Corona de Aragón en la Baja Edad Media (fiesta, teatro, iconografía)", dins *Fiestas y liturgia. Fêtes et liturgie (Actas del Coloquio celebrado en la Casa de Velázquez, 1985)*, Madrid, 1988, p. 249-269.
- LLORENS, M. M. i AQUILUÈ, X., *Ilercavonia-Dertosa i les seves encunyacions monetàries*, Barcelona, 2001.
- LLORET, F. i MARÍ, G., "Visió històrica dels incendis forestals al Port de Tortosa als segles XIV i XV", dins *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 66 (1998), p. 129-140.
- LLUÍS, J., *Geometría y diseño medieval en la catedral de Tortosa. La catedral no construida* (Tesi doctoral inèdita, UIC), Barcelona, 2002.
- LÓPEZ, A., *Guia d'arquitectura de la Demarcació de l'Ebre*, Tortosa, 2002.
- Lo pont de barques. L'antic pas de l'Ebre a Tortosa*, Barcelona, 1993.
- Los Debates*, n. 3538, 8-3-1905.
- Los Veintiún libros de los Ingenios y Máquinas de Juanelo Turriano* (Transcripción del manuscrito con Prólogo de PEDRO LAÍN ENTRALGO y Reflexiones de JOSÉ ANTONIO GARCÍA-DIEGO) (2 vol.), Madrid, 1996.
- MAGALLÓN, M. A. (coord.), *Caminos y comunicaciones en Aragón*, Zaragoza, 1999.
- MAINONI, P., *Mercanti lombardi tra Barcellona e Valenza nel Basso Medioevo*, Bolònia, 1982.
- MARÍ, G., *La fundació del Perelló. 1294*, Roquetes, 1990.
- MARÍ, G., *Els privilegis medievals de Tortosa. Les concessions reials a la universitat de la ciutat de Ramon Berenguer IV a Ferran II* (Tesi doctoral inèdita, UB), 2 vol., Barcelona, 1994.
- MARÍ, G., *Carta de Poblament del Perelló*, Tortosa, 1995.
- MARÍ, G., "Evolució històrica dels privilegis de Tortosa, de Ramon Berenguer IV a Ferran II", dins *Recerca*, 2 (1997), p. 53-66.
- MARÍAS, F., *El largo siglo XVI*, Madrid, 1989.
- MARÍAS, F., "Realidad e imagen decorosa: las ciudades españolas de Felipe II", dins *Reales Sitios*, 134 (4t trimestre de 1997), p. 40-49.
- MARTÍ, E., "Els antics hospitals de Tortosa", dins *La Pusa*, 2 (1993), p. 17-18.

- MARTINES, G., "Macchine da cantiere per il sollevamento dei pesi, nell'antichità, nel Medioevo, nei secoli XV e XVI", dins *Annali di architettura*, 10-11 (1998-1999), p. 261-275.
- MARTÍNEZ, J., "Aproximació a la Tortosa islàmica: l'evidència arqueològica", dins *Butlletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense*, V època, 15 (1993), p. 331-337.
- MARTÍNEZ, J., "Jaciment de la plaça de Sant Jaume", dins *Catalunya romànica*, XXVI, Barcelona, 1997, p. 159-160.
- MARTÍNEZ, J., *Muralles i recintes fortificats de la ciutat de Tortosa*, Tortosa, 2004.
- MARTÍNEZ, J., i MIRÓ, N., "Les excavacions arqueològiques a la plaça de Sant Jaume de Tortosa (Baix Ebre)", dins *Tribuna d'Arqueologia 1991-1992* (1992), p. 128-135.
- MARTORELL, F., *Historia de la antigua Hibera*, Tortosa, 1997 [1626].
- MARTORELL, J., "La llotja de Tortosa", dins *Mirador*, 414 [s/d].
- MASSIP, F., "Síntesi d'historiografia tortosina", dins *T(D)* (Tortosa, estiu de 1986), p. 39-40.
- MASSIP, F., "Elements teatrals de la processó del Corpus de Tortosa (segles XIV-XVII)", dins J. MASSOT (coord.), *Estudis de llengua i literatura catalanes*, XXIV. *Miscel·lània Jordi Carbonell*, 3, Barcelona, 1992, p. 43-80.
- MASSIP, J., "La font de l'Àngel", dins *La Voz del Bajo Ebro*, 540 (5 de gener de 1968), p. 2.
- MASSIP, J., "La llotja", dins *La Voz del Bajo Ebro*, 561, p. 10; 562, p. 3; 563, p. 1-2 (1968).
- MASSIP, J., "Aproximació a la història del Delta de l'Ebre", dins *Ràpita*, 267 (1981), p. 29-35.
- MASSIP, J., "La sal de Tortosa a la Mediterrània del segle XV", dins *Congresso di storia della Corona d'Aragona. Nàpoli, 11-15 Aprile 1973, sul tema La Corona d'Aragona e il Mediterraneo: aspetti e problemi comuni de Alfonso il Magnanimo a Ferdinando il Catolico (1416-1516)*, II, Nàpols, 1982, p. 273-284.
- MASSIP, J., *La gestació de les Costums de Tortosa*, Tortosa, 1984.
- MASSIP, J., *El catàleg de l'arxiu territorial de Tortosa de 1574*, Tortosa, 1987.
- MASSIP, J., "La relació entre «Costums de Tortosa» i «Furs de València»", dins *Revista de Catalunya*, 19 (1988), p. 58-70.

- MASSIP, J., "Arxiu Històric Comarcal de Tortosa", dins *Guia dels arxius històrics de Catalunya*, 3, Barcelona, 1989, p. 233-272.
- MASSIP, J., "La presa de l'Assut", dins *La Veu del Baix Ebre*, 1765 (novembre de 1991), p. 15.
- MASSIP, J., *Inventari de l'Arxiu Històric de Tortosa* (2 vol.), Tarragona, 1995.
- MASSIP, J., "El marquès de Tortosa", dins *El temps sota control. Homenatge a F. X. Ricomà Vendrell*, Tarragona, 1997, p. 415-423.
- MASSIP, J., "Cristòfor Despuig: historiador i arxiver", dins *Nous Col·loquis*, III (1999), p. 81-88.
- MASSIP, J., "El gòtic: l'esplendor de la Tortosa dels mercaders", dins *Bulletí de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi*, XVII (2003), p. 85-90.
- MATAMOROS, J., *La catedral de Tortosa*, Tortosa, 1932.
- MAYORDOMO, R., "Notas históricas sobre la carnicería de la aljama sarracena de Tortosa", dins *Homenatge a la memòria del Prof. Dr. Emilio Sáez. Aplec d'estudis dels seus deixebles i col·laboradors*, Barcelona, 1989, p. 223-231.
- MELIÓ, V., *La "Junta de Murs i Valls". Historia de las obras públicas en la Valencia del Antiguo Régimen, siglos XIV-XVIII*, València, 1991.
- MELIS, F., *Mercaderes italianos en España (siglos XIV-XVI)*, Sevilla, 1976.
- MENCHON, J., "Les muralles del Camp i la regió de Tarragona", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 142-144.
- MESQUI, J., *Le pont en France avant le temps des ingénieurs*, Paris, 1986.
- MESQUI, J., *Chemins et ponts, lien entre les hommes*, Paris, 1994.
- MESTRE, F., "Contalles crepusculars tortosines, VIII. Represa d'un ideal. Navegació, canals i regadius", dins *La Zuda*, 150 (maig de 1926), p. 83-89.
- MILIAN BOIX, M., "Exposición Morellana de Arte", dins *BSCC*, X/1 (1929), p. 3-10; X/3, p. 127-147; X/6, p. 345-349; XI/1 (1930), p. 41-61; XI/2, p. 108-111; XI/4, p. 226-243; XI/6, p. 345-353; XII/5 (1931), p. 235-243; XIII/2 (1932), p. 145-152.
- MILIAN BOIX, M., "El punzón de orfebrería de Morella (1320-1910)", dins *Martínez Ferrando, archivero. Miscelánea de estudios dedicados a su memoria*, Madrid, 1968, p. 351-399 (publicat novament dins *Homenaje a Mosén Milián*, 2, Castelló de la Plana, 1989, p. 169-217).

- MILIAN BOIX, M., "Contacto mercantil de Morella y sus aldeas con el mercader toscano Francesco di Marco Datini, de Prato (1393-141)", dins *Primer Congreso de Historia del País Valenciano*, II, València, 1981, p. 639-663 (publicat novament dins *Homenaje a Mosén Milián*, 2, Castelló de la Plana, 1989, p. 435-465).
- MILIAN BOIX, M., "El papa Luna, Benet XIII, a Peníscola", dins *Jornades sobre el Cisma d'Occident a Catalunya, les Illes i el País Valencià*, II, Barcelona, 1986-1988, p. 83-93.
- MIRA, E., i ZARAGOZÁ, A., *Una arquitectura gòtica mediterrànea* (2 vol.) (catàleg de l'exposició), València, 2003.
- MIRANDA, X., "Conflictes territorials als Ports durant els segles XIII i XIV", dins *Recerca*, 4 (2000), p. 105-136.
- MIRAVALL, R., *Tortosa i els tortosins*, Barcelona, 1969.
- MIRAVALL, R., *La casa dels banys nous de la ciutat de Tortosa*, Tortosa, 1982.
- MIRAVALL, R., *Tortosa. Guia general*, Tortosa, 1983.
- MIRAVALL, R., *Necròpolis, sepultures i inhumacions a Tortosa*, Tortosa, 1986.
- MIRAVALL, R., *Flagells naturals sobre Tortosa: riuades, gelades, aiguats i sequeres, ventades i terratrèmols*, Barcelona, 1997.
- MIRAVALL, R., "La proesa de cobrir el Vall", dins *L'Estel*, 261 (1a quinzena de febrer de 2001), p. 10-11.
- MIRAVALL, R., *Corpus epigràfic dertosense*, Barcelona, 2003.
- MIRET I SANS, J., "La carta de franquicias otorgada por el Conde de Barcelona a los judíos de Tortosa", dins *Homenaje a D. Francisco Codera*, Zaragoza, 1904, p. 199-205.
- MOLINA, A., "«Un dels suptils maestres de la sua art qui sien en nostra senyoria»: Consoli Blanch d'Estrasburg, un argenter alemany a la Corona d'Aragó (1372-1401)", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 29 (1999), p. 655-687.
- MOLINA, A., "L'argenter de Casa del Senyor Rei: una distinció laboral de prestigi", dins J. YARZA i F. FITÉ (editors), *L'artista-artesà medieval a la Corona d'Aragó*, Lleida, 1999, p. 365-383.
- MONTAGUT, L., i SALAMÓ, L., "L'incendi del pont de barques i les seves conseqüències", dins *Lo pont de barques. L'antic pas de l'Ebre a Tortosa*, Barcelona, 1993, p. 95-127.
- MONTAÑÉS, C., "Noves dades arqueològiques per al coneixement de la Tortosa Andalusina", dins *Recerca*, 7 (2003), p. 109-120.

- MORA, V., "Els Banyos Nous de Barcelona", dins *Lambard*, VI (1994), p. 27-38.
- MORAN, J., "Notes sobre la Tortosa visigòtica", dins *Recerca*, 3 (1999), p. 115-126.
- MORELLÓ, J., *Fiscalitat i deute públic en dues viles del Camp de Tarragona: Reus i Valls, segles XIV-XV*, Barcelona, 2001.
- MORELLÓ, J., *Reus en el trànsit a la modernitat: fiscalitat i finances d'una vila en vies de creixement*, Reus, 2003.
- MORELLÓ, J., *Reus i la muralla del segle XIV*, Reus, 2003.
- MORETA, S., "Las ciudades medievales en Castilla y León: Urbanización = Feudalización", dins *La Fortificación Medieval en la Península Ibérica*, Aguilar de Campoo, 2003, p. 143-153.
- MUÑOZ, J. H., "Notes sobre el monestir i la comunitat de la Ràpita a principis del segle XVI", dins *Nous Col·loquis*, III (1999), p. 89-98.
- MUÑOZ, J. H., "L'arquitecte Joan de Vilabona i les obres de l'església parroquial d'Ascó (Ribera d'Ebre)", dins *Actes del I, II i III col·loquis sobre art i cultura a l'època del Renaixement a la Corona d'Aragó*, Tortosa, 2000, p. 355-366.
- MUÑOZ, J. H., "La custòdia del Corpus de la catedral de Tortosa. Dades documentals", dins *Nous Col·loquis*, V (2001), p. 129-148.
- MUÑOZ, J. H., "La Guerra dels Segadors a les Terres de l'Ebre (1640-1651)", dins *Recerca*, 6 (2002), p. 43-78.
- MUÑOZ, J. H., "Godofred d'Esteminola, un pintor flamenc a la Tortosa del Renaixement", dins *Recerca*, 8 (2004), p. 332-337.
- MUÑOZ, J. H., "La capella de Sant Nicolau, un edifici desaparegut", dins *Setmana Santa 2004. Tortosa*, Tortosa, 2004, p. 39-40.
- MUÑOZ, J. H., "L'església parroquial d'Aldover (Baix Ebre). Un exemple poc conegut d'arquitectura tardo-renaixentista", dins *Taüll*, 13 (desembre de 2004), p. 21-22.
- MUÑOZ, J. H. i QUEROL, E., "Francesc Martorell i de Luna: aspectes d'un home polivalent", dins *Nous Col·loquis*, II (1998), p. 51-82.
- MUÑOZ, J. H. i ROVIRA, S. J., *Art i artistes a Tortosa durant l'època moderna*, Tortosa, 1999.
- MUÑOZ, J. H. i ROVIRA, S. J., *Tortosa en temps de Carles I, segons el llibre de rubriques (1522-1556)*, Tortosa, 2000.
- MUÑOZ JIMÉNEZ, J. M., "El convento mendicante como elemento ordenador de la periferia en la ciudad bajomedieval: el caso español", dins *Butlletí de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi*, XIV (2000), p. 151-177.

- MUTGÉ, J., “Les drassanes de Barcelona en temps d’Alfons el Benigne i Pere el Cerimoniós”, dins *Història urbana del pla de Barcelona*, I, Barcelona, 1989, p. 303-314.
- NAVASCUÉS, P., “¡Abajo las murallas!”, dins *Descubrir el Arte*, Año II, Número 16 (Junio de 2000), p. 116-118.
- NIGRO, G., “Els operadors econòmics italians als Països Catalans entre els segles XIV i XV. El cas de Tuccio di Gennaio”, dins A. FURIÓ (editor), *València, un mercat medieval*, València, 1985, p. 47-60.
- NIETO ALCAIDE, V., “El mito de la arquitectura árabe, lo imaginario y el sueño de la ciudad clásica”, dins *Fragmentos*, 8-9 (1986), p. 132-156.
- NÓVOA, M., “Los puentes medievales de Cataluña”, dins *OP. Revista del Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos*, 19 (1991), p. 28-43.
- O’CALLAGHAN, R., *Anales de Tortosa é historia de la Santa Cinta*, 4 vol., Tortosa. 1886-1895.
- O’CALLAGHAN, R., *La catedral de Tortosa*, Tortosa, 1890.
- O’CALLAGHAN, R., *Episcopologio de la Santa Iglesia Catedral de Tortosa*, Tortosa, 1896.
- O’CALLAGHAN, R., *Los conventos de Tortosa y las ermitas de su término*, Tortosa, 1910 (2a ed.).
- OLIVER, B., (editor), *Historia del derecho en Cataluña, Mallorca y Valencia. Código de las Costumbres de Tortosa*, IV, Madrid, 1881.
- OLUCHA, F., *L’orfebreria a Castelló. Segles XIV-XVI*, Castelló de la Plana, 1996.
- OLUCHA, F., “Noves dades sobre argenters i brodadors a Morella (segles XIV-XVII)”, dins *Actes de la XL assemblea intercomarcal d’estudiosos*, I, Morella, 2000, p. 405-412.
- ORTÍ, P., “El forment a la Barcelona baixmedieval: preus, mesures i fiscalitat”, dins *Anuario de Estudios Medievales*, 22 (1992), p. 377-423.
- ORTOLL, E., “Bernat Roca, un artífex pluridisciplinar”, dins YARZA, J. i FITÉ, F. (eds.), *L’Artista-Artesa Medieval a la Corona d’Aragó*, Lleida, 1999, p. 271-292.
- PACIOS, A., *La disputa de Tortosa* (2 vol.), Madrid-Barcelona, 1957.
- PACIOS LOZANO, A. R., *Bibliografía de arquitectura y techumbres mudéjares, 1857-1991*, Teruel, 1993.
- PACIOS LOZANO, A. R., *Bibliografía de arte mudéjar. Addenda 1992-2002*, Teruel, 2002.

- PAGAROLAS, L., *La Comanda del Temple de Tortosa: primer període (1148-1213)*, Tortosa, 1984.
- PAGAROLAS, L., “Els senyorius templers de les Terres de l'Ebre. Noves reflexions i síntesi”, dins *Actes de les primeres jornades sobre Ordes Religioso-Militars als Països Catalans (segles XII-XIX)*, Tarragona, 1994, p. 54-66.
- PAGAROLAS, L., “La fi del domini de l'Orde del Temple a Tortosa. La permuta de 1294”, dins *Anuario de Estudios Medievales*, 28 (1998), p. 269-292.
- PAGAROLAS, L., *Els templers de les Terres de l'Ebre (Tortosa). De Jaume I fins a l'abolició de l'Orde* (2 vol.), Tarragona, 1999.
- PASTOR, F., *Narraciones tortosinas*, Tortosa, 1901.
- PASTOR, F., “La Lonja”, dins *Narraciones tortosinas*, Tortosa, 1901, p. 19-23.
- PASTOR, F., “Efemérides”, dins *Correo Ibérico*, 87, Tortosa, 1904, p. 3.
- PASTOR, F., “Castillo de San Jorge de Alfama y hospital de peregrinos”, dins *Boletín de la Real Academia de la Historia*, 50 (1907), p. 485-489.
- PASTOR, F., “Castillo de San Jorge de Alfama”, dins *La Zuda*, 13 (març de 1914), p. 1-5.
- PASTOR, F., “Dos retablistas medioevales”, dins *La Zuda*, 25 (març de 1915), p. 38-39.
- PASTOR, F., “Los cementerios de Tortosa”, dins *La Zuda*, 32 (octubre de 1915), p. 202-204.
- PASTOR, F., “La Lonja. Nuevos datos”, dins *La Zuda*, 38 (abril de 1916), p. 68-69.
- PASTOR, F., “La carretera de Valencia en el siglo XVI”, dins *La Zuda*, 45 (novembre de 1916), p. 196-197.
- PASTOR, F., “El reloj público”, dins *La Zuda*, 53 (juliol de 1917), p. 118-119.
- PASTOR, F., “Fundación de las ermitas del Coll del Alba y San Antonio”; dins *La Zuda*, 55 (setembre de 1917), p. 161-164.
- PASTOR, F., “La ermita de la Virgen del Coll del Alba (Apuntes para su historia), II”, dins *La Zuda*, 63 (maig de 1918), p. 70-71.
- PASTOR, F., “La ermita de la Virgen del Coll del Alba (Apuntes para su historia), III”, dins *La Zuda*, 64 (juny de 1918), p. 92-94.
- PASTOR, F., “La ermita de la Virgen del Coll del Alba (Apuntes históricos), IV y último”, dins *La Zuda*, 65 (juliol de 1918), p. 108-110.
- PASTOR, F., “La Lonja de Tortosa (datos adicionales)”, dins *La Zuda*, 72 (febrer de 1919), p. 21-22.

- PASTOR, F., "El Azud de Cherta y sus acequias antiguas (Datos históricos)", dins *La Zuda*, 85 (juny-juliol de 1920), p. 117-120.
- PASTOR, F., "La iglesia de San Nicolás en Remolinos", dins *La Zuda*, 90 (desembre de 1920), p. 212-213.
- PASTOR, F., "La judería y su sinagoga", dins *BSCC*, II/XIII (1921), p. 129-131.
- PASTOR, F., "La judería de Tortosa", dins *BSCC*, II/XIX (1921), p. 327-331.
- PASTOR, F., "La judería de Tortosa, II", dins *BSCC*, II/XX (1921), p. 353-357.
- PASTOR, F., "El solar de los frailes menores de Tortosa", dins *La Zuda*, 106 (maig de 1922), p. 76-79.
- PASTOR, F., "La festividad del Corpus", dins *La Zuda*, 107 (juny de 1922), p. 101.
- PASTOR, F., "La catedral de Tortosa", dins *La Zuda*, 108 (juliol de 1922), p. 113-114.
- PASTOR, F., "Fullola y Garidells", dins *La Zuda*, 109 (agost de 1922), p. 145-146.
- PASTOR, F., "Las puertas de la ciudad, I", dins *La Zuda*, 138 (març de 1925), p. 42-44.
- PASTOR, F., "Las puertas de la ciudad, II", dins *La Zuda*, 139 (abril de 1925), p. 61-62.
- PERARNAU, J., "Cisma d'occident i compromís de Casp", dins *Jornades sobre el Cisma d'occident a Catalunya, les Illes i el País Valencià. Primera Part*, Barcelona, 1986, p. 55-71.
- Pere el Cerimoniós i la seva època*, Barcelona, 1989.
- PÉREZ SARRIÓN, G., *El Canal Imperial y la navegación hasta 1812*, Zaragoza, 1975.
- PÉREZ DE TUDELA, I., "La arquitectura militar como símbolo y emblema de las realidades medievales", dins *La Fortificación Medieval en la Península Ibérica*, Aguilar de Campoo, 2003, p. 11-16.
- PI APARICI J. F. i PONS, F., "La construcción de un puente en el camino real de Barcelona (Vila-real, 1486-1509): aportación a la obra del Mestre d'obres Pere Compte", dins *BSCC*, LXXVIII, I-II (2002), p. 197-212.
- PIRENNE, H., *Medieval Cities: Their Origin and the Revival of Trade*, Princeton, 1925.
- PITARCH, J., *Les salines del Delta de l'Ebre a l'Edat Mitjana*, Barcelona, 1998.
- PLADEVALL, A. i RIU-BARRERA, E., "Els camins, els ponts i les creus de terme", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 291-297.
- PLANES, R., "Notes d'arxiu sobre arrendaments i inventaris de molins fariners de Girona (1496-1498)", dins *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 20 (2001), p. 578-585.
- PLANES, R., "Els molins i altres indústries", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 284-288.

- PONZ, A., *Viage de España*, XIII, Madrid, 1788 (2a ed.).
- PUIG, J., "Plateros en Catí", dins *Boletín de la sociedad castellonense de cultura*, XVIII (1943), p. 178-187.
- PUIG, J., *Historia breve y documentada de la real villa de Catí*, Castelló, 1953.
- PUIG I CADAVALCH, J., "Idees teòriques sobre urbanisme en el segle XIV. Un fragment d'Eiximenis", dins *Homenatge a Antoni Rubió i Lluch*, Barcelona, 1936, p. 1-9.
- PUIGFERRAT, C., "La casa de la Ciutat de Vic", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 189-190.
- QUEROL, E., *Tortosa, república literària (1475-1800)*, Tortosa, 1999.
- QUEROL, E., "«La consolació corporal i temporal del poble»: pervivència del teatre a la ciutat de Tortosa en els segles XVI-XVIII", dins *Recerca*, 4 (2000), p. 241-266.
- QUEROL, E., *Cultura literària en Tortosa (siglos XVI y XVII)*, Barcelona, 2004 (Tesi doctoral inèdita, UAB).
- QUEROL, E., "La cultura literària a la Tortosa del Renaixement", dins QUEROL, E. i VIDAL, J., *Cultura i art a la Tortosa del Renaixement*, Tortosa, 2005, p. 13-124.
- QUEROL, E., "Cristòfol Despuig, *pugna pro patria*. Noves dades biogràfiques sobre l'autor dels *Col·loquis*", dins *Llengua & Literatura*, 16 (2005), p. 247-288.
- QUEROL, E. i MUÑOZ, J. H., *La Guerra dels Segadors a Tortosa (1640-1651)*, Valls, 2004.
- QUEROL, E. i VIDAL, J., *Cultura i art a la Tortosa del Renaixement*, Tortosa, 2005.
- RAVENTÓS, M., "Els ponts flotants o de barques", dins *Lo pont de barques. L'antic pas de l'Ebre a Tortosa*, Barcelona, 1993, p. 11-16.
- REGLÀ, J., "La Corona de Aragó (1336-1410)", dins *La Crisis de la Reconquista (c. 1350-c. 1410). Historia de Espanya*, XIV, Madrid, 1991 (5a ed.), p. 437-605.
- RIERA, A., "La red viària de la corona catalanoaragonesa en la Baja Edad Media", dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 23/24 (2002-2003), p. 441-464.
- RIERA, A., "Les drassanes de Barcelona", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 219-224.
- RIPOLL, M. E., "La seca de Barcelona", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 224-225
- RIU-BARRERA, E., "Les cases dels consells municipals i la Generalitat", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 179-182.

- RIU-BARRERA, E., “La casa o palau de la Generalitat a Barcelona”, dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 191-195.
- RIU-BARRERA, E., “Les llotges i les altres arquitectures mercantils”, dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 209-221.
- RIU-BARRERA, E., “Els banys públics”, dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 231-233.
- ROLDÁN, F., “El oriente de Al-Andalus en «El Atar Bilad de al-Qazwini»”, dins *Sharq Al-Andalus*, 9 (1992), p. 29-45.
- ROMANO, D., “Los judíos en los baños de Tortosa (siglos XIII-XIV)”, dins *Sefarad*, XL (1980), p. 57-64.
- ROSSELLÓ, V. M. i TEIXIDOR, M. J., (dirs.), *La universitat i el seu entorn urbà*, València, 2001.
- ROVIRA, S. J., *Els nobles de Tortosa (segle XVI)*, Tortosa, 1996.
- ROVIRA, S. J., *Els nobles de Tortosa (segle XVII)*, Tortosa, 1997.
- RUIZ RUIZ, J., *Descripción del Mapa Geográfico de la Provincia de Tarragona*, Tarragona, 1846.
- SABATÉ, F., “El veguer i la vegueria de Tortosa i la Ribera d'Ebre al segle XIV”, dins *Recerca*, 2 (1997), p. 115-152.
- SABATÉ, F., “«Sobre tenir lo Studi de Lleyda en Tortosa»”, dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 23-24 (2002-2003), p. 381-414.
- SABATER, C., *Manifiesto sobre la construcción de dos azequias o canales proyectados para la navegación y riego de las tierras de la ciudad de Tortosa por una y otra parte del río Ebro desde su azud o presa hasta el mar*, Madrid, 1772.
- SAGARRA, F. DE, *Sigil·lografia catalana: inventari, descripció i estudi dels segells de Catalunya*, I, Barcelona, 1915.
- SÁINZ DE LA MAZA, R., *La Orden de San Jorge de Alfama. Aproximación a su historia*, Barcelona, 1990.
- SÁINZ DE LA MAZA, R., *L'orde català de Sant Jordi d'Alfama (1201-1400)*, Lleida, 1991.
- SALAS, M., “Les obres d'emmurallament de la vila de Tàrrega (1366-1370)”, dins *Urtx*, 9 (1996), p. 81-96.

- SALICRÚ, R., “La coronació de Ferran d’Antequera. L’organització i els preparatius de la festa”, dins *Anuario de Estudios Medievales*, 25/2 (1995), p. 698-759.
- SALICRÚ, R., “Fugues, camuflatge i treball esclau a l’entorn del Castell de Tortosa i de les Terres de l’Ebre en el primer terç del segle XV”, dins *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 25 (2003-2004), p. 423-443.
- SALVADÓ, R., “Els conversos tortosins i la inquisició”, dins *Recerca*, 3 (1999), p. 51-91.
- SANAHUJA, P., *Historia de la Seráfica Provincia de Cataluña*, Barcelona, 1959.
- SANAHUJA, X., “Actuacions monetàries a Tortosa (segles XV-XVII)”, dins *Acta Numismàtica*, 28 (1998), p. 141-156.
- SÁNCHEZ ADELL, A., “La Comunidad de Morella y sus aldeas durante la baja Edad Media (notas y documentos)”, dins *Estudis Castellonencs*, 1 (1983), p. 73-181.
- SÁNCHEZ ADELL, J., *El reloj público en Castellón (siglos XIV-XVIII)*, Castelló de la Plana, 1995.
- SÁNCHEZ ADELL, J. i SÁNCHEZ ALMELA, E., *Defensa y seguridad de una villa medieval: Castellón de la Plana*, Castelló de la Plana, 2003.
- SÁNCHEZ CUTILLAS, C., “La fàbrica vella, dita de murs i valls”, dins *VIII Congreso de la Corona de Aragón*, II, València, 1970, p. 199-220.
- SÁNCHEZ GOZALBO, À., “Ingeniería medieval: Los puentes de Forcall y Todolella”, dins *BSCC*, IX/3 (1928), p. 113-114.
- SÁNCHEZ GOZALBO, À., “Ingeniería medieval: El «pont trencat» de Morella”, dins *BSCC*, XI/4 (1930), p. 211-215.
- SÁNCHEZ GOZALBO, À., *Pintors del Maestrat*, Castelló de la Plana, 1932.
- SÁNCHEZ GOZALBO, À., “El punzón de San Mateo y sus orfebres”, dins *Boletín de la sociedad castellonense de cultura*, LXVI (1990), p. 381-414.
- SÁNCHEZ MARTÍNEZ, M., “La convocatoria del *usatge Princeps namque* en 1368 y sus repercusiones en la ciudad de Barcelona”, dins *Barcelona Quaderns d’Història*, 4 (2001), p. 79-107.
- SANCHIS SIVERA, J., *La orfebrería valenciana en la Edad Media*, Madrid, 1924.
- SANCHIS SIVERA, J., “Maestros de obras y lapicidas valencianos en la Edad Media”, dins *Archivo de Arte Valenciano* (1925), p. 47-50.
- Sapientia Aedificavit. Una biografia de l’Estudi General de la Universitat de València* (catàleg de l’exposició), València, 1999.
- SERRA DESFILIS, A., “La belleza de la ciudad. El urbanismo en Valencia 1350-1410”, dins *Ars Longa*, 2 (1991), p. 73-80.

- SERRA DESFILIS, A., "El portal de la Quart y la arquitectura valenciana del siglo XV", dins *Boletín del Museo e Instituto Camón Aznar*, LII (1993), p. 189-206.
- SERRA DESFILIS, A., "El Consell de Valencia y el Embelliment de la ciutat", dins *Primer Congreso de Historia del Arte Valenciano*, València, 1993, p. 75-85.
- SERRA DESFILIS, A., "La influencia de las órdenes mendicantes en la evolución urbana de la Valencia medieval", dins *IV Congreso de Arqueología Medieval Española*, II, Alacant, 1993, p. 205-211.
- SERRA DESFILIS, A., "Al servicio de la ciudad: Joan del Poyo y la práctica de la arquitectura en Valencia (1402-1439)", dins *Ars Longa*, 5 (1994), p. 111-119.
- SERRA DESFILIS, A., "El mestre d'obres de la ciutat de València", dins YARZA, J. i FITÉ, F., (eds.), *L'Artista-Artesà Medieval a la Corona d'Aragó*, Lleida, 1999, p. 399-417.
- SERRA DESFILIS, A., "Nuevamente cristiana, bella y atractiva. La ciudad de Valencia entre los siglos XIII al XV", dins *Historia de la ciudad*, I, València, 2001, p. 63-75.
- SERRA DESFILIS, A., "Caminos, acequias y puentes. Las actividades de los maestros de obras en la ciudad y el territorio de Valencia (s. XIV y XV)", dins *Historia de la ciudad. II. Territorio, sociedad y patrimonio*, València, 2002, p. 107-124.
- SERRA DESFILIS, A., "El fâsto del palacio inacabado. La casa de la ciudad de Valencia en los siglos XIV y XV", dins *Historia de la ciudad. III. Arquitectura y transformación urbana de la ciudad de Valencia*, València, 2004, p. 74-99.
- SESMA, J. A., "Tecnología y sociedad: las grandes obras públicas en la Europa medieval. Introducción y planteamiento general", dins *Tecnología y Sociedad: Las grandes obras públicas en la Europa Medieval (XXII Semana de Estudios Medievales*, Estella, 1995), Pamplona, 1996, p. 19-27.
- SETA, C. DE i LE GOFF, J., (eds.), *La ciudad y las murallas*, Madrid, 1991.
- SEVILLANO, F., *Valencia urbana medieval a través del oficio de Mustaçaf*, València, 1957.
- SHIDELER, J. C., *Els Montcada, una família de nobles catalans a l'edat mitjana (1000-1230)*, Barcelona, 1987.
- SIURANA, M., *La arquitectura gótica religiosa del Bajo Aragón turolense*, Teruel, 1982.
- SIURANA, M., *Guía interpretativa de la iglesia y del castillo de Valderrobres*, Calaceit, 2003.

- SOLERVICENS, J., "Cristòfor Despuig, ni historiador ni arxiver", dins *Nous Col·loquis*, II (1998), p. 35-49.
- SOLERVICENS, J., "Pròleg", dins QUEROL, E., *Tortosa, república literària (1475-1800)*, Tortosa, 1999, p. 1-10.
- TEIXIDOR, M. J. i DOMINGO, C., "Les sèquies i els traçats urbans a València", dins *Los paisajes del agua. Libro jubilar dedicado a Antonio López Gómez*, València, 1989.
- TERÉS, M. R., "Arnau Bargués, arquitecto de la ciudad de Barcelona: nuevas aportaciones documentales", dins *Boletín del Museo e Instituto Camón Aznar*, IX (1982), p. 72-88.
- TERÉS, M. R., *Pere Ça Anglada. Introducció de l'estil internacional en l'escultura catalana*, Barcelona, 1987.
- TERÉS, M. R., "Llorenç Reixac, escultor de la catedral de Barcelona", dins *Lambard*, III (1987), p. 171-181.
- TERÉS, M. R., "Obres del segle XV a la catedral de Barcelona. La construcció de l'antiga Sala Capitular", dins *Lambard*, VI (1994), p. 389-414.
- TERÉS, M. R., "Les obres de la catedral de Barcelona i la intervenció de Francesc Marata, un escultor del gòtic internacional", dins *Barcelona Quaderns d'Història*, 8 (2003), p. 201-231.
- TOLDRÀ, M., "La producció literària del tortosí Francesc Vicent, prior de Tarragona i diputat del General (m. 1523)", dins *Recerca*, 7 (2003), p. 265-302.
- TORMO, E., *Jacomart y el arte hispano-flamenco cuatrocentista*, Madrid, 1913.
- TORRAS, M., *Curtidores y tenerías en Cataluña: organización de un oficio pre-industrial (siglos XIV-XIX)*, Vic, 1991.
- TORRAS, M., "La carestia de blat de 1374-1376 a Manresa", dins *Miscel·lània d'Estudis Bagencs*, 9 (1994), p. 99-138.
- TORRAS, M., "La Llum i la Sèquia", dins *Manresa Medieval. Historia, art i cultura a l'Edat Mitjana*, Manresa, 2001, p. 157-165.
- TORRES BALBÁS, L., "La Edad Media", dins GARCÍA BELLIDO, A., TORRES BALBÁS, L., CERVERA, L., CHUECA, F., i BIDAGOR, P., *Resumen histórico del urbanismo en España*, Madrid, 1968 (2a ed. augmentada), p. 65-170.
- TREPPÓ, M. DEL, *Els mercaders catalans i l'expansió de la corona catalano-aragonesa al segle XV*, Barcelona, 1976.

- UTGÉS, M., “La construcció i manteniment del pont de barques a l'època baixmedieval”, dins *Lo pont de barques. L'antic pas de l'Ebre a Tortosa*, Barcelona, 1993, p. 45-74.
- UTGÉS, M., MARTÍNEZ, J. i ARTIGUES, P. L., “La ciutat romana. La ciutat islàmica. La ciutat feudal”, dins *Catalunya romànica*, XXVI, Barcelona, 1997, p. 111-114
- VALDEÓN, J., “La incidencia de la guerra de los Cien Años en la Península Ibérica”, dins *Pere el Cerimoniós i la seva època*, Barcelona, 1989, p. 47-57.
- VALERO, J., “Acotacions cronològiques i nous mestres a l'obra del claustre de la catedral”, dins *D'Art*, 19 (1993), p. 29-42.
- VALLDEPÉREZ, M., *Evolució urbana de la ciutat de Tortosa des de la seva fundació fins a mitjan segle I de la nostra era*, Tarragona, 2004 (Tesi de llicenciatura inèdita, URV).
- VELA, C., “Les ordinacions de mercaderies encamerades o falsificades”, dins *Barcelona Quaderns d'Història*, 5 (2001), p. 19-45.
- VERDÉS, P., “Un llibre de l'«obra dels murs» de Cervera (1368)”, dins *Miscel·lània Cerverina*, 10 (1996), p. 13-36.
- VERDÉS, P., “Els processos d'emmurallament”, dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, III. Dels palaus a les masies*, Barcelona, 2003, p. 130-137.
- VERGÉS PAULÍ, R., *Espurnes de la llar*, IV, Tortosa, 1912.
- VERGÉS PAULÍ, R. *Espurnes de la llar*, V, Tortosa, 1923.
- VERGÉS PAULÍ, R., *Espurnes de la llar*, I (ed. de R. MIRAVALL), Tortosa, 1993.
- VICENS VIVES, J., *Juan II de Aragón (1398-1479): monarquía y revolución en la España del siglo XV*, Pamplona, 2003 (Barcelona 1953).
- VICIANA, M. DE, *Libro tercero de la Crónica de la inclita y coronada ciudad de Valencia y de su reino* (ed. de J. IBORRA), València, 2002.
- VICTOR, S., “Les salaires des ouvriers du bâtiment à Gérone au XVème siècle”, dins *Anuario de Estudios Medievales*, 26/1 (1996), p. 365-389.
- VICTOR, S., *La construcció i els seus oficis a la Girona del segle XV*, Girona, 2004.
- VIDAL, J., “Notes sobre la contribució municipal a l'obra de la Seu de Tortosa (ca. 1406-1455)”, dins *Recerca*, 6 (2002), p. 151-196.
- VIDAL, J., “Pere Safàbrega o la impossibilitat d'un mestratge. Una revisió documental”, dins *Estudis castellanencs*, 9 (2000-2002), p. 829-836.
- VIDAL, J., “Una personalitat artística per a Llorenç Reixac”, dins *MATERIA. Revista d'Art*, 2 (2002), p. 287-303.

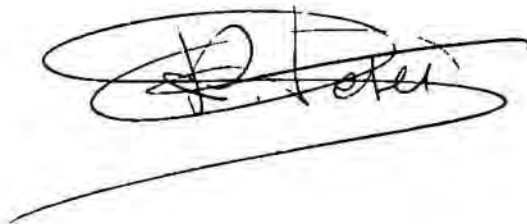
- VIDAL, J., "Sobre pedres i mestres. Una aportació documental a la història de l'arquitectura setcentista de la ciutat de Tortosa", dins *Pedralbes*, 23-II (2003), p. 551-560.
- VIDAL, J., "... *pus hic ha bon maestre*. Notícia i doble hipòtesi sobre la producció de draps de ras a Tortosa en el terç central del segle XV", dins *Recerca*, 7 (2003), p. 69-86.
- VIDAL, J., "Quatre pintors de Tarragona a la ciutat de Tortosa. Algunes notícies d'arxiu", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 33/1 (2003), p. 463-485.
- VIDAL, J., "Documents medievals sobre la font de l'Àngel de Tortosa", dins *Recerca*, 8 (2004), p. 143-175.
- VIDAL, J., "L'estat de la capella del Mas del Bisbe entre l'Edat Mitjana i el Renaixement", dins *L'Estel*, 338 (2a quinzena d'abril de 2004), p. 26-27.
- VIDAL, J., "Notes sobre els bisbes Francesc Climent Sopera i fra Pere Gacet: *addendes* a l'episcopologi de Ramón O'Callaghan" dins PRADILLA M. A., (ed.), *Història i territori a les comarques de la diòcesi de Tortosa*, Benicarló, 2004, p. 297-308.
- VIDAL, J., "Contribució a l'estudi de l'argenteria medieval de la ciutat de Tortosa. Els argenters al servei del municipi", dins *MATERIA. Revista d'art*, 4 (2004), p. 95-117.
- VIDAL, J., "Assaig de panorama de les arts a la Tortosa del Renaixement", dins QUEROL, E. i VIDAL, J., *Cultura i art a la Tortosa del Renaixement*, Tortosa, 2005, p. 125-269.
- VIDAL, J., "Apunts sobre el convent dels franciscans de Tortosa. Des de la fundació fins a la primera destrucció (ca. 1238-1462)", dins *Setmana Santa. Tortosa 2005*, Tortosa, 2005, p. 21-23.
- VIDAL, J., "Pere Compte, mestre major de l'obra de la Seu de Tortosa", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 35/1 (2005), p. 403-431.
- VIDAL, J., "Pila del papa Luna", dins *La llum de les imatges, Sant Mateu, 2005. Paisatges sagrats* (catàleg de l'exposició), València, 2005, p. 354-357.
- VIDAL, J., "L'Església de Sant Jaume de Tortosa. Documents sobre la "promoció artística" del Municipi a la Baixa Edat Mitjana", dins *Recerca*, 9 (2005), p. 171-198.
- VIDAL, J., "Els Santalínea, orfebres de Morella (i de Tortosa). Uns apunts documentals", dins *Papers dels ports de Morella*, 2 (en premsa).
- VILA, M. A., *Tortosa al segle XIII*, Barcelona, 1986.

- VILA, S., *La ciudad de Eiximenis. Un proyecto teórico de urbanismo en el siglo XIV*, València, 1984.
- VILELLA, F., “El cobrament de la lleuda al pont de Tortosa”, dins *Lo pont de barques. L'antic pas de l'Ebre a Tortosa*, Barcelona, 1993, p. 91-94.
- VILELLA, F., “El movimiento comercial del puerto de Tortosa, según los «llibres de lleuda» del s. XV”, dins *Recerca*, 1 (1995), p. 71-88.
- VILLALBÍ, M. M., FORCADELL, T. i MONTAÑÉS, M. C., “El castell d'Amposta: resultats d'unes excavacions urbanes”, dins *Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval*, 2000, p. 90-99.
- VILLANUEVA, J. L., *Viage literario a las iglesias de España*, V, Madrid, 1806
- VILLARONGA, L., “Les monedes de plata encunyades a Catalunya durant la guerra contra Joan II”, dins *Numisma*, 150-155 (1978), p. 471-490.
- VINCKE, J., “El derecho de regalía sobre los puentes en los países ibéricos de la Corona de Aragón durante la Baja Edad Media”, dins *IX Congreso de Historia de la Corona de Aragón*, Zaragoza, 1984, p. 129-138.
- VINYOLES, T., *La vida quotidiana a Barcelona vers 1400*, Barcelona, 1985.
- VINYOLES, T., “Ús social de l'espai a la Barcelona gòtica”, dins *La Barcelona gòtica* (catàleg de l'exposició), Barcelona, 1999, p. 57-98.
- VINYOLES, T., “Educació i socialització a Barcelona als darrers segles medievals”, dins *Barcelona Quaderns d'Història*, 4 (2001), p. 224-236.
- VIRGILI, A., *Diplomatari de la catedral de Tortosa (1062-1193)*, Barcelona, 1997.
- VIRGILI, A., *Diplomatari de la catedral de Tortosa (1193-1212)*, Barcelona, 2001.
- VIRGILI, A., *Ad detrimentum Yspanie. La conquesta de Turtusa i la formació de la societat feudal (1148-1200)*, Barcelona-València, 2001.
- VIVES, E., “Els frares menors a les Terres de l'Ebre: el convent de Tortosa (segles XIII-XIV)”, dins *Recerca*, 7 (2003), p. 252-255.
- WADDINGO, L., *Anales Minorum*, IV, Florencia, 1931 (1625-54).
- WEBSTER, J., *Els Menorets: the franciscans in the Realms of Aragon from St. Francis to the Black Death*, Toronto, 1993.
- WEBSTER, J., “La presència dels franciscans”, dins *L'art gòtic a Catalunya, I. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos, I*, Barcelona, 2002, p. 173-179.
- YARZA, J., “Artista artesano en la Edad Media hispana”, dins J. YARZA i F. FITÉ (eds.), *L'Artista-Artesà Medieval a la Corona d'Aragó*, Lleida, 1999, p. 7-58.

- YARZA, J. i FITÉ, F. (eds.), *L'Artista-Artesa Medieval a la Corona d'Aragó*, Lleida, 1999.
- YEGUAS, J., *L'escultura a Catalunya entre 1490 i 1575: de la tradició medieval a la difusió i consolidació de les formes "a la romana"* (Tesi doctoral inèdita, UB), Barcelona, 2000.
- ZARAGOZÀ, A., "La arquitectura gòtica del Maestrazgo en tiempos del papa Luna", dins *Ars Longa*, 5 (1994), p. 99-109.
- ZARAGOZÀ, A., "El arte de corte de piedras en la arquitectura valenciana del cuatrocientos: Pere Compte y su círculo", dins *El Mediterráneo y el arte español. Actas del XI congreso del CEHA*, València, 1996, p. 71-79.
- ZARAGOZÀ, A., "Sueños de arquitecturas en el episodio gótico valenciano", dins *Penyagolosa*, 1 (1999), p. 9-18.
- ZARAGOZÀ, A., "Juegos matemáticos; aplicaciones geométricas de los maestros del gótico en el episodio valenciano", dins J. YARZA i F. FITÉ, *L'Artista-Artesa Medieval a la Corona d'Aragó*, Lleida, 1999, p. 183-210.
- ZARAGOZÀ, A., "Modos de construir en la Valencia medieval: Bóvedas", dins *Historia de la ciudad*, I, València, 2001, p. 76-88
- ZARAGOZÀ, A., "Arquitecturas del gótico mediterráneo", dins E. MIRA i A. ZARAGOZÀ, *Una arquitectura gòtica mediterrànea*, I, València, 2003, p. 105-192.
- ZARAGOZÀ, A., "Experimentación arquitectónica en la frontera medieval valenciana: Morella y Benifassà", dins *La memòria daurada. Obradors de Morella. s. XIII-XVI* (catàleg de l'exposició), Morella, 2003, p. 55-93.
- ZARAGOZÀ, A., *Arquitectura gòtica valenciana*, València, 2004 (2a ed. revisada).
- ZARAGOZÀ, A., "La Iglesia Arciprestal de Sant Mateu", dins *La llum de les imatges, Sant Mateu, 2005. Paisatges sagrats* (catàleg de l'exposició), València, 2005, p. 95-123.
- ZARAGOZÀ A., i GIL, Y., "La iglesia parroquial de Peñíscola", dins *La llum de les imatges, Sant Mateu, 2005. Paisatges sagrats* (catàleg de l'exposició), València, 2005, p. 142-151.
- ZARAGOZÀ, A., i IBORRA, F., "El palacio de mosén Sorell en la historia de la ciudad", dins *Historia de la ciudad, III. Arquitectura y transformación urbana de la ciudad de Valencia*, València, 2004, p. 55-72.
- ZURITA, J., *Anales de la Corona de Aragón*, II, Saragossa, 1668.

ZURITA, J., *Anales de la Corona de Aragón*, 4 (ed. d'Á. CANELLAS LÓPEZ), Saragossa, 1978.

12.- APÈNDIX DOCUMENTAL

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'P' followed by the name 'P. J. J. J.' and a long horizontal flourish underneath.

12.1.- Normes de transcripció

En aquest apèndix documental presentem l'edició de 940 documents, majoritàriament inèdits, que suposen el fonament del nostre estudi. Es tracta de gairebé totes les referències a la construcció i manteniment del circuit emmurallat de Tortosa que es poden trobar als llibres de provisions i clavaria de la ciutat (malgrat que no les hem citades totes al text), d'alguns extractes de llibres d'obra –especialment els seus encapçalaments- i d'una antologia de documents sobre els altres temes tractats al treball. Tenint en compte que gairebé la pràctica totalitat dels documents que ara presentarem estan escrits en català, per transcriure'ls hem tingut en compte, bàsicament, les normes proposades pel departament de paleografia i diplomàtica de la Universitat de Barcelona. Oferim, aquí, els punts bàsics que hem observat:

- 1.- La màxima fidelitat al text ha estat el criteri bàsic de transcripció.
- 2.- S'han seguit els criteris actuals de puntuació, separació de paraules, ús de majúscules i minúscules i accentuació.
- 3.- S'ha regularitzat l'ús de la *u* i la *v*, de la *i* i de la *j*.
- 4.- S'ha normalitzat l'ús del guionet i de l'apòstrof.
- 5.- S'ha utilitzat el punt volat per tal de separar les el·lisions que avui no tenen equivalència gràfica.
- 6.- S'ha utilitzat el claudàtor per indicar lletres o paraules de lectura dubtosa o directament il·legibles que s'han interpretat, i també en els casos en què no s'ha pogut restituir el text original. Llavors s'han posat punts suspensius entre claudàtors.
- 7.- A la taula de tradició, i donada la naturalesa de la documentació que majoritàriament transcrivim, l'assentament dels registres municipals s'ha indicat amb la lletra R. Amb la r s'han indicat els esborranys o minutes d'aquests textos. En el cas dels documents que no formen part dels llibres del municipi (especialment, privilegis i cartes reials), malgrat que apareguin citats com a "registres" a l'inventari del 1995, s'han indicat amb la lletra A per a l'original i B, C, D... per a les còpies. Les edicions anteriors dels textos publicats s'han indicat amb a, b, c... minúscules. No hem fet menció, en aquesta taula de tradició, dels treballs que solament han citat o transcrit parcialment els documents, perquè ja ho hem fet puntualment al nostre estudi.

12.2.- Documents

1

1338, octubre, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa encomana als prohoms Arnau Desmàs i Guillem Piquer que s'encarreguin de fer construir una torre al lloc de la Galera.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 1. f. 35v.
a. E. BAYERRI, *Historia...*, VII, p. 273

Item, fon provehit que n'Arnau Dezmas e en Guillem Piquer, [sartre], dejen procurar e tractar que la força de la Galea sia començada e acabament portada, los quals dejen plegar los diners que per singulars de la ciutat hi seran promeses de donar, ab los quals façen fer de continent calç, e pedra tallar e arrançar, en tal manera que en la pus prop venidora Quaresma la dita obra se començ e s'enant de fer.

2

1343, març, 17. [16 de les kalendes de març de 1343] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, sense el quòrum suficient, proveeix que els procuradors facin una donació de 1000 sous als frares menors per tal d'obrar la capçalera de l'església del convent de Sant Francesc. S'acorda que aquests diners s'aconsegueixin dels impostos que cobra la ciutat i que, si això no és possible, que es manlevin.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 2. f. 36r.

Item, que sien donats per los procuradors¹ als ffreres menors, a la obra del cap de la eglea, mil sòlidos², los quals los hi donen com abans los puguen aver de les emposicions³ que a lur mà vénen, perhò provehiren que si ls procuradors los dits mil sòlidos no poden donar de les dites emposicions d'ací a la festa de Paschua prop venidora⁴, que ells manleven en lo dit cas los dits mil sòlidos, a logre o violari o en qualque manera a ells serà vist, axí emperò als dits procuradós donen e liuren los dits mil sòlidos a dos prohòmens de la ciutat, és a ssaber, a n Guillem Çamarra⁵ e en Pere Falcet, qui aquells mil sòlidos despenen en la obra del cap de les esgleya desús dita. [Notari] les dites provisions no foren lestes donant toc lo capítol, per tal com feytes les dites provisions no havia romases en lo dit capítol consellés que bastasen a XX, pro són estades pro no feytes les provisions desús dites.

¹ per los procuradors, *interlineat*.

² *Segueix lo qual, ratllat*.

³ de les emposicions, *interlineat*. Abans dels béns de la ciutat, *ratllat*.

⁴ d'ací a la festa de Paschua prop venidora, *interlineat*.

⁵ Guillem Çamarra, *interlineat*. Abans Simon Negre, *ratllat*.

1345, juliol, 1. [kalendes de juliol de 1345] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el pedrapiquer Guillem Vaquer sigui donat de l'hospital de la Santa Creu; a canvi, ha de pagar un mínim de 10 lliures i exercir el seu ofici al complex hospitalari mentre pugui.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 15v

Item, provehiren que en Guillem Vaquer, piquer, sia donat de l'espital de la ciutat e allí aja tots temps de sa vida, per amor de Déu⁶, vida e provisió dels béns del dit espital, e ell sia tengut donar al dit espital, en ajuda de sa vida e provisió⁷, X lliures barchinoneses, e pus si més ha, e fer de son offici e obrar en aquell espital ço que porà.

4

1346, febrer, 5. [nones de febrer 1346] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que les despeses derivades dels treballs de nivellar les aigües de l'Ebre, duts a terme pel mestre Pere Ros, el qual va concloure que no s'hi podia treure aigua profitosament, siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 41v.

Primerament, provehiren que la provisió, messió e salari [...] los quals la ciutat era tenguda a'n Pere Ros, maestre de traure aygua, lo [qual] hic era vengut per trer l'aygua del flum d'Ebre, e lo qual trobà que no's podia fer profitosament, e altres messions per la dita rahó se són feytes en loguers d'alcuns hòmens e provisió qui foren ab aquell⁸ personalment sien satisfeytes e pagades dels béns de la universitat.

5

1347, març, 8. [8 dels idus de març de 1347] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 100 sous als prohoms del lloc del Perelló, per tal que puguin fer el mur de la població. El pagament està condicionat, però, a que els del Perelló compleixin certs requisits demanats per la ciutat en relació al circuit ramader.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 97v.

Item, que sien donats C sòlidos en ajuda als hòmens del Perelló a fer lo mur, ço és, per a calç⁹, e que aquells meten en construcció d'aquells murs, e que ls dits hòmens del Perelló facen comuna la bassa de l'[Espinalp], e que tothom de Tortosa puxa abeurar

⁶ per amor de Déu, *interlineat*.

⁷ en ajuda de sa vida e provisió, *interlineat*.

⁸ *Segueix s, ratllat*.

⁹ ço és, per a calç, *interlineat*.

sos bistiars en aquella, e que ab consell d'ells se dejen fer més basses en [...] que·ls dits hòmens del Perelló ajen [...] d'aygua, en les quals basses dejen pagar aquells qui han bistiars, e si açò no volen que no ajen los C sòlidos damunt dits.

6

1347, juny, 17. [15 de les kalendes de juny de 1347] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que Bernat Despuig, senyor de Paüls, sigui la persona encarregada, per part de la ciutat, de posar la segona pedra de l'obra de la Seu. Per aquesta raó la ciutat pagarà 50 lliures a la fàbrica. A més, s'acorda que diversos prohoms tractin amb el bisbe sobre les obres i sobre la processó amb què se celebrarà l'inici dels treballs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 111v.

Primerament¹⁰, provehiren que en Bernat Despuig, senyor de Paüls, pos per part de la ciutat la II pedra en la obra que ara's comença¹¹ fer de la Seu de Tortosa, e per lo posament de aquella la ciutat hi dóna de present L lliures¹², e per parlar dels dits afers ab lo senyor bisbe e de la professó la qual és fahedora diluns primer vinent, e per parlar ab lo dit en Bernat de les dites coses, elegeren en Ramon de Bas, n'Arnau Querol, en Guillem de Vilallí, en Simon Negre, en Mascharós Castell¹³, en Ramon Barberà, n'Astruch d'Almenar e en Guillem Mercader.

7

1347, octubre, 19. [14 de les kalendes d'octubre de 1347] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Mateu Corcina i Berenguer de Ricla siguin els obrers (=administradors de les obres) dels murs de la ciutat, els quals decaen, i que els obrers rebin tot allò que sigui despès en l'obra, i en retin comptes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 132r.

Item, provehiren que en Matheu Corcina e en Berenguer de Ricla sien¹⁴ obrers de la obra dels murs de la ciutat, que decaen per aquella, e reeben com puxen reebre tot ço que a la dita obra dels murs és deputat e assignat, ells retén compte de ço que auran reebut, ni despès, ni donat per rahó de la obra del dit mur.

¹⁰ *Segueix elegeren, ratllat.*

¹¹ *Segueix de, ratllat.*

¹² e per lo posament de aquella la ciutat hi dóna de present L lliures, *interlineat.*

¹³ *Segueix e, ratllat.*

¹⁴ *Segueix obrés, ratllat.*

1347, desembre, 13. [idus de desembre de 1347] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors comprin una imatge de Santa Maria que un pedrapiquer té en venda. L'escultura s'ha de comprar dels béns de la universitat i ha d'ésser destinada al retaule del portal del pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 140r.

Item, provehiren que sia comprada¹⁵ dels béns de la ciutat, e per los procuradors de aquella, per a obs del reetaule de la porta del pont, aquella imatge de Santa Maria que té a vendre I piquer, e axí matex que sia picat e reparat bé, e pagat¹⁶ dels béns de la ciutat, segons que fer-se deu la portalada de la porta del dit pont, la qual imatge sia posada al retaule del dit pont.

1347, desembre, 24. [9 de les kalendes de gener de 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que siguin tramesos homes a tractar amb l'infant (Ferran), i que li preguin que no passi per la ciutat. Altres homes s'encarregaran d'avisar la ciutadania perquè agafi les armes i de que siguin fetes barreres on sigui necessari.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 141r.

Item, provehiren que I hom o dos, de part de ciutat, sien trameses secretament¹⁷ là hon l'infant en Pere [sic]¹⁸ sia, e sàpien e demanen què fa ni en quina manera ve o vol venir envés regne de València, e per hon passarà¹⁹. E²⁰ elegeren en Guillem Mercader e²¹ en Ramon Barberà, los quals, de part de la ciutat, vajen, [com sabuderia aja hom de dits II hòmens, si mester hi serà]²², per missatgers al dit senyor infant, a Tarragona o més enlà²³, e a ell dejen dir e supplicar que ell en negun cas no pas per la ciuat, per les rahons que al present són estades dites e proposades. Et encara elegeren los prohòmens davall scrits, los quals vajen per la ciutat dièn als habitants en aquella, secretament, que tothom sia appellat ab ses armes tot hora e vegada que demanats seran, e façen gitar les cadenes per²⁴ la ciutat²⁵ e fer fer barreres là hon mester serà, e en los dits afers tracten e menejen segons que a ells mils serà vist fahedor a lo regiment de la ciutat, los quals prohòmens són en Simon Negre, en Bernat de Lagostera, en Guillem de Vilalbí, en Pere Ripia, en Bernat Garidell, en Johan de Nacers, Arnau de Reus e en Bernat Quexal.

¹⁵ Segueix la ymage de Santa per, ratllat.

¹⁶ bé e pagat, interlineat. Abans la p, ratllat.

¹⁷ secretament, interlineat.

¹⁸ Segueix és, ratllat. Segurament es tracta de l'infant Ferran, marquès de Tortosa.

¹⁹ e per hon passarà, interlineat.

²⁰ Segueix elegeren açò sabut, ratllat.

²¹ Segueix los quals, ratllat.

²² [com sabuderia aja hom de dits II hòmens si mester hi serà], interlineat.

²³ o més enlà, interlineat.

²⁴ Segueix los, ratllat.

²⁵ Segueix seus, ratllat.

1348, gener, 6. [8 dels idus de gener de 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que les barreres e vall e tàpies que havien estat començades, continuïn construint-se sota la direcció dels prohoms elegits en una ocasió anterior.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 142v.

Primerament, provehiren que les barreres e vall e tàpies que són estades començades per los prohòmens a açò desús per b capítol eletes e ordinats, sien per aquiells continuades e acabades en aquella manera a ells mils serà vist fahedor, e compren fusts²⁶ si ops hi serà, aquelles que en e saber les dites coses necessàries seran, segons que en la provisió damunt escrita és contengut.

1348, febrer, 1. [kalendes de febrer 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que cada casa de la ciutat faci el jornal d'un treballador, o la quantitat que val aquest jornal, per a l'obra dels murs, sense comptar els materials de treball, que seran pagats pel municipi, com es feia a l'inici de les obres. S'elegeixen plegadors d'aquesta imposició per als sectors de l'Alfòndec (sud) i de Remolins (nord), amb la qual cosa es pot situar l'activitat constructiva en aquests llocs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 149r.

Muralla feta a jornals²⁷.

Item, provehiren que la obra del mur nou de la ciutat, que ara's fa, se faça per jornals, ço és, que cascun alberch o casa de la ciutat aha e sia tengut de donar²⁸ o fer I jornal, o donar I hom a la obra del dit mur, exceptat la manobra, la qual aja a pagar la ciutat, segons que's fahia com lo dit mur se començà. Et per plegar los jornals de l'Alfàndech, dels quals ells són plegadors, elegeren en Domingo Donat e en Ramon de Baques. Et de la partida de Remolins, elegeren per plegadors d'aquells en Berenguer Plana e en Berenguer de Montfalchó.

1348, gener, 20. [13 de les kalendes de febrer de 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que el portal damunt la plana de Santa Clara (=Tarragona?) que s'ha ordenat construir es faci d'acord amb les

²⁶ Segueix aquelles, ratllat.

²⁷ Anotació d'una mà diferent a la que escriu el text, lletra cursiva del segle XVI. Probablement correspon a l'època en què es va dur a terme l'ordenació de l'arxiu, ca. 1574.

²⁸ Segueix donar, ratllat.

indicacions de diversos prohoms i mestres, i que' els portals de Santa Clara i Sant Francesc, ja començats, es tanquin.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 146r.

Item, provehiren que-l²⁹ portal, lo qual és stat ordenat de fer per los prohòmens damunt elets e ordenats enmig del mur de la plana damun Santa Clara se faça segons que a ells e als maestres³⁰ serà mils vist fahedor, e els altres II portals de Santa Clara e de sent Ffrancesch ja començats³¹, que-s³² tanquen e-s cloguen.

13

1348, gener, 20. [13 de les kalendes de febrer de 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que les imposicions del Perelló siguin emprades en l'emmurallament del lloc esmentat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 146v.

Item, provehiren e relaxaren³³ als prohòmens de la font del Perelló, en ajuda de murar e entorrar³⁴ lo loch sobre dit, les imposicions del³⁵ any esdevenidor³⁶ del dit loch, o ço que aquelles valran, o valer poran³⁷; axí emperò que ells ajen e sien tenguts de retre compte als procuradors e prohòmens de la ciutat e ço que auran avé de les dites imposicions, e què auran mes e despès.

14

1348, febrer, 9. [5 dels idus de febrer de 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que els jornals que s'havia acordat imposar a la població per a la construcció del mur nou siguin pagats amb diners i no amb homes. La quantitat que s'ha de pagar als plegadors de la imposició ha de ser de 8 diners per als homes rics, de 4 diners per als bracers que es lloguen i de 2 diners per a les dones pobres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 149v-150r.

Primerament, provehiren que-ls³⁸ jornals que són ordenats de fer al mur se facen en aquesta manera: Que tothom haja a donar dinés e no hòmens als levadors³⁹ d'aquells⁴⁰. Et que axí com era ordenat de donar XII diners, [e VIII, II diners], que ara donen bs

²⁹ Segueix porter, ratllat.

³⁰ e als maestres, interlineat.

³¹ ja començats, interlineat.

³² Segueix trenquen, ratllat.

³³ Segueix de gràcia, interlineat i ratllat.

³⁴ Segueix s, ratllat.

³⁵ Segueix present, ratllat.

³⁶ esdevenidor, interlineat.

³⁷ poran, interlineat. Abans puxen, ratllat.

³⁸ Segueix tot, ratllat.

³⁹ Segueix dels, ratllat.

⁴⁰ Segueix ço és que donen, ratllat.

richs hòmens VIII diners per I hom, e IIII diners los bracers que's loguen⁴¹, e II diners fembres pobres⁴², segons que ara||^{f. 150r} s'és ordenat, a conexença dels levadors d'aquells, ordentas per la ciutat⁴³.

15

1348, març, 9. [7 dels idus de març 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el camí de Tarragona, al seu pas per Santa Clara, passi més a prop del mur i surti al camí pel lloc on s'havia començat el portal del mur nou.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 154r.

Primerament, provehiren que'l camí de Tarragona, passant per⁴⁴ Santa Clara, pas pus ran del mur e ischa al camí desús dit de Tarragona là hon⁴⁵ era començat çanrera lo portal del mur nou.

16

1348, març, 9. [7 dels idus de març 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix diversos prohoms, els quals, juntament amb els procuradors, han d'anar a elegir el lloc per on passarà el mur nou (en el sector meridional de la ciutat), i decideix que aquestes persones tractin amb els damnificats i que les seues decisions tinguin validesa sense haver de ser ratificades pel Consell. A més, s'acorda que reconequin la propietat de Ramon Llull a Badaluch, és a dir, al Sitjar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 154v.

Item, elegeren en Bernat de Lagostera, en Simon Negre, en Pere Ràpita, en Bernat Rog, en Berenguer Batle, en Ramon Lull, en Pere Jordà, en Domingo Donat, en Berenguer de Ricla, en Bernat Feriça, en Bernat Quexal, en Guillem Mercader, en Domingo Madolo, los quals, ensemps ab los procuradors, vajen al mur e vejen e regoneguen per qual loch de la heretat d'en Figuera, e dels ffreres menors, e de la daraçana entró al rech⁴⁶, passarà lo dit mur, e que parlen ab los ffreres menors⁴⁷ e s'avenguen ab lo dit en Figuera e ab aquell de qui és la daraçana⁴⁸, de ço en què seran dapnificats per rahó del dit mur⁴⁹, e ço que per ells sobre les dites coses serà feyt, que aja efficàcia e fermetat. E que regoneguen ço [de] Ramon Lull, que d'aquell se pendran, ço és, d'allò seu de Badaluch.

⁴¹ bracers que's loguen, *interlineat*. Abans altres, *ratllat*.

⁴² Segueix de loguer, *ratllat*.

⁴³ En el marge esquerre, escrit d'una altra mà: muralla feta a jornals.

⁴⁴ per, *interlineat*. Abans davant, *ratllat*.

⁴⁵ Segueix se, *ratllat*.

⁴⁶ e de la daraçana entró al rech, *interlineat*.

⁴⁷ ab los ffreres menors, *interlineat*. Abans ab lo, *ratllat*.

⁴⁸ e ab aquell de qui és la daraçana, *interlineat*.

⁴⁹ Segueix e ab los ffreres, *ratllat*.

1348, abril, 26. [6 de les kalendes d'abril 1348] Tortosa.

Entre altres assumptes, el Consell de la ciutat de Tortosa elegeix diversos prohoms perquè tractin amb els jueus sobre lo vall e barbachana del mur de Remolins, a l'extrem nord de la ciutat, sector que tenia l'aljama en emfiteusi.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 158v.

Item, elegeren en Simon Negre, en Bernat de Lagostera, en Ramon Barberà, en Guillem Mercader, en Bernat Roge en Ramon Lull, los quals⁵⁰ parlen ab los juheus sobre lo vall e barbachana del mur de Remolins, los quals lo lur [emphiutat] han tengut de la ciutat per gran temps, e sobre les altres coses que seran necessàries⁵¹ a aquelles. Et encara, que parlen ab lo savi de la ciutat, e vejen e regoneguen si la festa que's diu que's faça de la pau de València ab lo rey se farà o no, e ço que ells ne ordenaran, que's faça.

1348, juny, 26. [6 de les kalendes de juny de 1348]. Tortosa.

Entre altres assumptes, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que ningú pugui treure terra ni pedra al pla que hi ha sobre Santa Clara (és a dir, Badaluch o el Sitjar), ni a un costat ni a l'altre del mur, sinó que s'han de treure del vall del mur. Tampoc està permès treure terra ni argila sota la torre del mur de Remolins que s'anomena la Torredana, ni d'altres llocs de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 166v.

Item, provehiren que sia feyt stabliment que alcuna persona no gos cavar ni treir⁵² terra ni pedra en lo pla damunt Santa Clara, delà lo mur ni deçà lo mur, sinó en lo vall d'aquell. Ni cavar terra ni argila davall⁵³ la torra del mur de Remolins, appellada⁵⁴ la Torredana. Ni cavar ni treir terra en alcun loch de la parellada de la ciutat, sots pena de V sólidos. E si u farà, que sots la dita pena hi aja a tornar atre tanta terra com n'aurà treta. Item, alcun no gos tenir ramat de porchs dins los⁵⁵ lochs desús dits, ço és, del mas de la Vallsera entró a Bitem, ni de Sòl d'arenas a damunt, ni dels Molins del Compte entró al Coll de l'Agme, en pena de XII diners per cascuna bístia, si donchs no'ls tenen a estacha o tancats.

1348, juny, 7. [7 dels idus de juny de 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix diversos prohoms perquè examinin els comptes de la procuració de la ciutat i de la construcció dels murs que van fer

⁵⁰ Segueix ensemps vejen e regoneguen ço que, ratllat.

⁵¹ Segueix a les, ratllat.

⁵² ni treir, interlineat.

⁵³ davall, interlineat. Abans prop, ratllat.

⁵⁴ appellada, interlineat. Abans davall, ratllat.

⁵⁵ Segueix lochs, ratllat.

els procuradors de l'any anterior i Joan de Nacers, obrer del mur de la partida de Remolins.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 3. f. 170v.

Item, elegeren en Ramon Barberà, en Bernat Quexal, en Simon Negre e en Ramon Goda, los quals, ensemps ab los procuradors de la ciutat, vejen e examinen los comptes de la procuració de la ciutat e del mur d'en Ffrancesch [Tora] e Arnau de [Pujaucar], procuradors en l'any passat de la ciutat, e d'en Johan de Nacers, obrer del mur de la partida de Remolins, e aquells comptes oïts que facen relació en capítol.

20

1348, agost, 27. [6 de les kalendes d'agost de 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que els administradors de les obres de les muralles, o els seus hereus, retin els seus comptes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 4v.

Item, provehiren que aquells qui reeberen diners de la ciutat per fer los murs, o los hereus d'aquells, hajen a retre compte d'allò als procuradors de la ciutat⁵⁶.

21

1348, agost, 12. [pridie idus d'agost de 1348]. Tortosa.

Davant un fet d'armes en què ha participat l'infant Ferran, marquès de Tortosa, al lloc d'Épila, del qual no se sap gran cosa, el Consell de la ciutat pren mesures perquè tot el terme estigui ben guardat. Entre altres, que es cloguin alguns trabucs del mur semblantment a com estan fets els altres mur, o que es faci empaliçada; que es posi una guàrdia a la torre de la Galera; i que s'avisi els senyors dels castells de Carles i de Paüls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 5r-v.

Primerament⁵⁷, per tal com per relació d'algunes persones avien entés que'l senyor inffant en Fferrando avia ahüt algun encontre de feyt d'armes prop lo loch de Épila, ||^{f. 5v} lo qual loch és en lo regne d'Aragó, e no sabien bé los affers com eren passats en la part del dit senyor inffant, en la qual manera havia aüda fi, provehiren que la ciutat e los lochs del terme d'aquella fossen guardats diligentment a honor e seguretat del dit senyor inffant e dels ciutadans e habitants de la dita ciutat e terme d'aquella, en la forma que s' segueix⁵⁸:

E primerament, que alguns trabuchs que ha en lo mur de la ciutat fossens closos ab semblant obra dels altres murs, si fer se pot; en altra manera ab bona paliçada ho en

⁵⁶ En el marge esquerre: XI. Que aquells qui eren obrés del mur reten compte.

⁵⁷ Segueix provehiren, ratllat.

⁵⁸ En el marge esquerre: I. Dels guardes de la ciutat.

aquella manera que ben vist serà als procuradors, als quals lo capítol comane que façen fer les dites coses a lur bona coneguda⁵⁹.

Item, provehiren que en la torre de la Galea sien meses aadés IIII ho VI persones per los procuradors, e que ala I d'aquelles sie comanada la dita torre, ab homenatge, e ab sagrament, e ab pena de bahia e de traïció, e els altres que façen sagrament e homenatge aquell⁶⁰, ab semblant pena⁶¹.

Item, que sien trameses letres als senyors de Castles e de Paüls, que tenguen ben guardats los dits castells, e que per lo terme d'aquells tenguen espies e escoltes, e que façen a saber a la ciutat si sentien que algú hi volia dan donar [...]

22

1348, setembre, 7. [7 dels idus de setembre de 1348] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que l'hort que ha comprat davant el cementiri de Sant Joan del Camp amb la intenció d'emprar-lo com a fossar sigui tancat amb tàpies de terra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 13v-14r.

Item, provehiren que aquell ort qui's té ab lo sementiri de Sent Johan del Camp, lo qual la ciutat avie comprat per a sementeri, sie clos aadés de tàpies de terra, una ||^{f. 14r} davant l'atra, per ço com no'n puxen entrar⁶².

23

1348, desembre, 22. [11 de les kalendes de desembre de 1348] Tortosa.

Registre de l'obertura de la caixa de l'almoyna de l'acapte de les obres de la catedral de Tortosa, en presència dels administradors de la fàbrica, l'arcedià major i el representant de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 1r.

Divendres, intitulata XI kalendes decembris anno predicto, fon uberta la caxa de l'almoyna de l'acapte de la obra de la Seu, en presència dels honrats religiosos en Ramon de Taya, artiacha major de la dita Seu, e en Pere Dalmenar, síndich e procurador de la universitat de la ciutat de Tortosa, e en Guillem Oliver, sots cabiscol, e en Bartholomeu Pujades, canonges de la dita Seu, administradors de la dita obra, en la qual caxa foren atrobats los diners següents.

Primerament, diners menuts barchinonesos. ---- XXII lliures X sòlidos.

Item, barchinonesos d'argent. ---- XXIII lliures XIII sòlidos.

Item, de jaquesos. ---- II lliures e XXI sòlidos.

Item, un escut d'or.

⁵⁹ En el marge esquerre: II. Dels trabuchs del mur adobar.

⁶⁰ aquell, interlineat.

⁶¹ En el marge esquerre: III. Dels hòmens que fossen meses en la torre de la Galea.

⁶² En el marge esquerre: De les tàpies de l'ort que la ciutat ha comprat.

Les quals quantitats de moneda los dits administradors preseren e retengueren ves si per fer la dita obra.

Dilluns, intitulata VI nones marcii anno predicto, fo uberta la dita caixa, presents lo dits artiacha, procuradors e altres, en la qual foren atrobades deu lliures, V sòlidos barchinonesos, e tres diners jaquesos, los quals foren liurats a maestre Pere de Mont Ros, beneficiat en la dita Seu, per pagar los maestres de la dita obra.

24

1349, gener, 5. [nones de gener 1349] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que els murs siguin obrats, segons es provei en una ocasió anterior, fins que els consellers decideixin la cosa contrària.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 32r.

Item, provehiren que⁶³ jassie que en una altra provisió sie contingut que ls procuradors de la ciutat feessen cloure alguns traüchs que ha en lo mur, de semblant obra o closura dels altres murs, si fer se podie, o, sinó, ab bona paliçada, ho en aquella manera que a ells fos vist faedor e a lur bona coneguda, segons que en la dita provisió se conté, que aadés la dita obra, si feyta no és, romangue de fer tro que en altra manera hi sie provehit per los consellers⁶⁴.

25

1349, març, 24. [9 de les kalendes de març 1349] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que un grup de prohoms, juntament amb els procuradors, tractin amb Natan de Mur, governador de la ciutat, sobre la construcció dels murs i altres obres necessàries per a la defensa i custòdia de la ciutat, entre altres la torre de la Galera. S'acorda que les decisions d'aquests prohoms tinguin validesa sense passar pel consell general, i que si no es poden reunir tots alhora, bastarà l'acord de dos d'aquests prohoms amb els procuradors. Finalment, es proveeix que per tal de fer aquestes obres la ciutat pugui manllevar a censal mort o violari 100 lliures, moneda barcelonesa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 41r.

Et, primerament, provehiren, per relació feta en capítol per los prohòmens ordenats e elets per parlar e tractar ab lo noble [Natan] de Mur, governador de la ciutat, dels affers dels murs e d'altres coses per lo dit noble proposades en capítol, que ls prohòmens davall escrits, ab los procuradors de la ciutat, veguen e regoneguen quines obres se poden fer e són necessàries aadés en los dits murs e en altres coses a custòdia e profit de la dita ciutat, e a la torre de la Galea, als quals donaren plen poder que façen fer e complir les dites obres⁶⁵ e altres coses a allò necessàries, com ab menys messió se poran fer a profit de la ciutat, e que non calle tornar en capítol, però si tots los dits prohòmens ocupats

⁶³ Segueix a-n Berenguer Sent Nicholau, ratllat.

⁶⁴ En el marge esquerre: del mur.

⁶⁵ obres, interlineat. Abans coses, ratllat.

per alguna justa rahó no podien entendre o ésser en les dites coses, que·ls procuradors, ab ll dels dits prohòmens, puxen fer e complir totes les dites coses⁶⁶.

Los prohòmens són aquests:

En Pere Ràpita, n'Arnau Dezmàs, en Guillem Sentnicholau et en Bertholomeu Alaix, ciutadans de Tortosa.

Item, provehiren que·ls procuradors de la ciutat, a ops e necessitat de la ciutat, e per fer algunes obres que aadés són necessàries als murs de la ciutat, e altres messions, puxen manllevar a violari o a censsal mort, o en aquella manera que a ells serà ben vist faedor, e sobre·ls béns de la ciutat assegurar ab aquelles obligacions e cauteles que poran, a profit de la ciutat e de qualssevol⁶⁷ persones que aver·les poran, o les trobaran, C lliures barchinoneses⁶⁸.

26

1349, maig, 1. [kalendes de maig 1349] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui pagada la quantitat que es deu al mestre Joan Ferrer, pel seu treball en obres de ferro per als murs realitzades l'any anterior.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 47r.

Primerament, provehiren que a maestre Johan Ferrer sien pagats per los procuradors aquells LIX sous, IIII diners, malla, los quals afferma que li romanien a pagar per obres de ferre que ell avia feytes e liurades als procuradors del ayn passat, per a ops del mur, però que·l dit maestre Johan façe sagrament que·ls dits LIX sous, IIII diners, malla li romanen a pagar per la dita rahó⁶⁹.

27

1349, maig, 5. [3 de les nones de maig de 1349] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Francesc Feriça i Pere Valerna siguin obrers de les obres dels murs vells i del portal de l'Escorxeria, obres que es fan amb els diners del cens dels banys.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 49r.

Item, provehiren que·n Ffrancesch Feriça e en Pere Valerna sien obrés e façen fer les obres dels murs vells e lo portal qui·s fa prop la Escorxeria, dels diners dels banys, los quals dejen pendre e bestrer en les dites coses los procuradors de la ciutat⁷⁰.

⁶⁶ En el marge esquerre: dels murs.

⁶⁷ sevol, interlineat.

⁶⁸ En el marge esquerre: manleu.

⁶⁹ En el marge esquerre: dels diners de maestre Johan.

⁷⁰ En el marge esquerre: obres del mur.

1349, maig, 13. [3 dels idus de maig 1349] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que, en ajuda dels murs que s'han de fer al call, l'aljama dels jueus no hagi de pagar la imposició de la carn ni del vi que es paga el primer de juliol, però només aquest any i només si fan l'obra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 49r.

Primerament, provehiren que a la aljama dels juheus de la ciutat, de gràcia especial, en ajuda de les messions que an a ffer en la obra de deuen fer en los murs del⁷¹ call juhic nou⁷², sie donada e lexada⁷³ la imposició que ells an a pagar de la carn e del vi del primer dia de juliol primer vinent a I ayn, tant solament, axí emperò, si la dita obra faran en altra manera, que la dita gràcia no valla⁷⁴.

1349, maig, 16. [17 de les kalendes de maig de 1349] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que dels diners del cens dels banys, els quals s'han d'emprar per reparar els murs vells de la ciutat, sigui fet un portal a l'Escorxeria de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 56r.

Item, provehiren que dels diners dels murs vells, ço és, del⁷⁵ cens dels banys, lo qual és deputat a reffer e reparar los dits murs, sie feyt I portal a la Escorxeria de la ciutat, segons ja és stat acordat e ordenat⁷⁶.

1349, agost, 17. [16 de les kalendes d'agost 1349] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Berenguer de Bellmunt i Guillem Roig revisin els comptes de les obres dels murs que en Joan de Nacers administrà a la partida de Remolins, les quals estan en poder de l'esposa i els procuradors de l'esmentat Nacers.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 62r.

Item, provehiren que en Berenguer de Bellmunt e en⁷⁷ Guillem Rog ajen compte de la dona d'en Johan de Nacers e de seu procuradors, de ço que l dit Johan reebé de la ciutat per a ffer les obres dels murs de la partida de Remolins⁷⁸.

⁷¹ murs del, *interlineat*.

⁷² nou, *interlineat*. Abans vell, *ratllat*.

⁷³ e lexada, *interlineat*.

⁷⁴ *En el marge esquerre*: de la imposició dels juheus.

⁷⁵ *Segueix s*, *ratllat*.

⁷⁶ *En el marge esquerre*: del portal de la Escorxeria.

⁷⁷ en, *interlineat*.

1349, octubre, 26. [7 de les kalendes d'octubre 1349] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les empaliçades que la ciutat estava fent a Vimpeçol (nord), a la draçana (sud) i en altres llocs de la ciutat, deixin de fer-se fins que es decideixi la cosa contrària, però que el portal que es fa a l'escorxeria continuï construint-se.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 4. f. 67v.

Primerament, provehiren que les obres de les paliçades que la ciutat fahia fer a Vinpeçol e a la daraçana e en altres lochs qualsevol de la ciutat, cessen aadés de fer, [tro] que en altre manera hi sie provehit per los prohòmens e per lo capitol de la dita ciutat; provehiren, emperò, que'l portal que's fa prop la escorxeria, sie acabat a coneguda dels procuradors de la ciutat⁷⁹.

[1351]⁸⁰, gener, 24. [9 de les kalendes de febrer de 1351] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que quatre prohoms treballin sobre la ubicació i el finançament, que es basarà en els fons de l'almoyna dels catius, per a la construcció d'un porxo per al blat a la Rambla de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 5. f. 6r.

Item, provehiren que'ls prohòmens davall escrits tracten e [manegen]⁸¹ en qual manera ni en qual loch se porà fer⁸², en la plaça de la Rambla, un porche en que's puxa tenir lo⁸³ pes⁸⁴ del blat que porta hom a molí, e de la farina que's fa d'aquell, per a exugar los blats que's [banyaven]⁸⁵, e que les mesi[on]s que al dit⁸⁶ porche a for seran necessàries, se façen [aadés] dels dinés⁸⁷ de la almoyna dels catius de la ciutat, axí d'aquells qui són aadés ni d'aquí avant seran en la dita taxa⁸⁸, pus aadés⁸⁹ no y ha catius de la ciutat. Et com necessari hi haga de catius, que adonchs la ciutat torn en la dita caxa a allí on⁹⁰ los serà vigares tot ço que s'aja stat pres dels dinés de la dita almoyna a la obra de dit porche faedora de ço de la ciutat o de ço que's collirà per ordenació a fer la dita obra. Són los prohòmens:

⁷⁸ *En el marge esquerre:* Del compte d'en Nacers.

⁷⁹ *En el marge esquerre:* De les paliçades e del portal de la Escorxeria.

⁸⁰ Es tracta d'un volum incomplet en què la primera plana porta data de 1351 de mà de l'arxiver Bayerri. En aquest cas, la datació sembla coherent.

⁸¹ *Segueix del, ratllat.*

⁸² *Segueix en, ratllat.*

⁸³ *Segueix pres, ratllat.*

⁸⁴ *Segueix de la farina, ratllat.*

⁸⁵ per a exugar los blats que's [banyaven], *interlineat.*

⁸⁶ *Segueix porxe, ratllat.*

⁸⁷ *Segueix co, ratllat.*

⁸⁸ *Segueix fan los prohòmens, ratllat.*

⁸⁹ *Segueix no h, ratllat.*

⁹⁰ *Segueix los, ratllat.*

En Guillem Barberà.
En Pere Belsa.

En Bernat Rubert.
En Salvador de Saler.

33

[1351], febrer, 7. [7 dels idus de febrer de 1351] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que tothom qui porti blat a la ciutat pagui certa quantitat per finançar la construcció de la llotja que s'ha de bastir a la Rambla, i defineix quines han de ser aquestes quantitats.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 5. f. 8v.

Item, provehiren e ordenaren, present e [con...] lo lochtinent de batle, que per fer la obra del porche, lo qual és atorgat e ordenat que's faça en la Rambla, davant l'alberch que fa d'en Pere Forca e d'en [Simona], a necessari [dels] blats que's banyen en les barques, que devallen per lo flum [d'Ebre] a anell, e per exugar aquells, e encara per fer [e adobar] carregadors e descarregadors en la ribera, on s'an a carregar e descarregar tots los blats que hic venen⁹¹ ho hic ixen; pach tothom que blat aportarà a la ciutat, de les parts dessús I diner per sacha de forment, [e malla] per sacha d'ordi o d'avena o de qualsevulla altre blat; e qui blat en traurà, un diner per caffç forment [e malla] per caffç d'ordi o de qualsevulla altre blat. Emperò, [si] aquell mateix que [hi] haurà a portar blat lo hic traurà, que en aquest [cas] no sia tengut de paar sinó de la venguda.

34

[1351], març, 13. [3 dels idus de març de [1351] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que es donin 50 lliures per a les obres de la capçalera de l'església del convent de Sant Francesc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 5. f. 12v.

Item, provehiren, volgueren e consentiren que les cinquanta lliures, les quals⁹² lo honrat e religiós ffrare Ffrancesch Paylarès, guardià dels ffrares menors, ha proposat en lo present capítol que un prohóm de la ciutat, qui és vengut a ell a confessió, era confessat e dit en sa confessió que és [tengut] a la universitat de la dita ciutat en⁹³ les dites L lliures en honor de Déu, e de mosènyer Sent Ffrancesch, sien donades e convertides en la obra del cap de la ecclésia dels dits ffrares, e que, e que'l dit guardià deman e haga aquelles, e com les haurà haüdes, que les do als obrés assignats a la dita obra, e les pach de voluntat||^{f. 13r} d'aquelles als maestres que fan la dita obra.

⁹¹ Segueix h, ratllat.

⁹² Segueix lo g, ratllat.

⁹³ Segueix les dar, interlineat i ratllat. Abans L lliures, ratllat.

[1351], març, 13. [3 dels idus de març de [1351] Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es paguin 160 sous als hereus de Joan de Nacers pel treball d'aquesta persona com a administrador de les obres del mur a la partida de Remolins, i que es vegi quant s'ha de pagar als esmentats hereus per les despeses que Nacers havia fetes en l'obra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 5. f. 12v.

Item, provehirenque·ls procuradors donen e paguen als hereus d'en Johan de Nacers, per treballs e salari del dit en Johan d'aquell temps que serví la ciutat en fer los murs de la partida de Remolins, CLX sòlidos, e⁹⁴ que donen e paguen als dits hereus ço que trobaran que la ciutat li haga a donar o tornar⁹⁵ de la messió per aquell feyta en la obra del dit mur, e que façen als dits hereus carta de fer de la dita obra.

1352, agost, 10. Mallorca.

L'infant Ferran, marquès de Tortosa, concedeix a la universitat de Tortosa la facultat de construir una llotja a la plaça de la rambla, vora el riu Ebre. Disposa que el pati de la llotja sigui limitat per governador de Catalunya, Acard de Mur, amb el consell del jurisperit tortosí Pere Cima.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 427 (pergamí).
a. G. MARÍ, *Els privilegis medievals...*, p. 1132-1133, doc. 114.

Nos, inffans Ferdinandus, serenissimi domini Alfonsi, recolende memorie regis Aragonum, filius, Dei gracia marchio Dertuse et dominus de Albarrazino. Ad humilem supli]cacione per nuncios civitatis nostre Dertuse nobis factam volumus et concedimus vobis probis hominibus et universitati civitatis nostre Dertuse quod vos aut mercatores| ipsius civitatis possitis facere et construere unum porticum sive lotge in illa platea que est in ramblam Dertuse, juxta flumen Iberis, et coram hospicis| Petri [...]oni, quòndam, Raymundi Barberani et heredum Guillelmi Çamarra, quòndam; volumus tamen quod patuum dicti porticus asignetur et limitetur per nobilem et dilectum| consiliarium nostrum ac gubernatorem eorum que habemus in Catalonia, Acardum de Muro, de consilio dilecti consilarii nostri Petri Cima, jurisperiti ipsius civitatis.|

Mandantes per presentem quibuscumque officialibus nostris dicte civitatis presentibus et qui pro tempore fuerint vel ipsorum locatenentibus quatenus designato et limitato| portico sive lotgia supradictis presentem concessionem nostram vobis observent et faciant ab aliis inviolabiliter observari. In cuius rei testimonium presentem inde| vobis firei iussimus nostri sigilli pendentis munimine roboratam.|

Datum Maiorici, Xa die augusti anno a nativitate Domini M CCC L secundo. Visa.

(Sobre la plica): Registrata.

(Sota la plica): Dominus de Cos. mandato domini infantis

| facto per Petrum Cima.

⁹⁴ Segueix qual, ratllat.

⁹⁵ Segueix de la, ratllat.

Probata.

(Al dors): Privilegi del rey Ferrando que| Tortosa pugua fer la llonja.

De la lotga de la Rambla.

XXXVIII.

37

1357, desembre, [19]. Tortosa.

Pagament de 15 lliures que la ciutat de Tortosa fa al frare Arnau Salvany, guardià del convent de Sant Francesc. D'aquesta quantitat, 5 lliures han d'ésser destinades a la reparació del claustre del convent.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 5. f. 15r.

Item, de manament dels dits consellers e prohòmens, e per vigor d'una provisió feyta per aquells⁹⁶ dies de deembre, donaren a ffrare Arnau Salvany, guardià de l'orde dels frares menors en Tortosa, ço és, X lliures per vestiari dels frares pochos e V lliures per reparació de la claustra, e haví àpocha feyta per lo dit notari dimarts a XIX de deembre.

---- XV ll.

38

1359, juny, 31. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 500 sous als prohoms del Perelló perquè adobin els murs de la vila. El document deixa clar el control que els procuradors tortosins tenen sobre l'assumpte i invalida una subvenció mitjançant la venda d'imposicions aprovada anteriorment.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 7. f. 46r-v.

Primerament, provehiren que als prohòmens de la vila del Perelló sien donats, dels béns de la universitat, en ajuda de la reparació e adop necessari als murs de la dita vila, D sòlidos. Axí emperò, que els dits prohòmens se obliguen als procuradors de la ciutat que dins cert termini e covinent, repararan e [tornaran]⁹⁷ los dits murs bé e covinentment, a coneguda dels dits procuradors; e que els dits procuradors puixen fer e fermar qualssevol cartes d'aquen necessàries. Volgueren emperò que la [dita] als dits prohòmens feyta dimarts a IIII del present mes [de] juny de les impo-||^{f. 46v}sicions de la dita vila sia cassa e vana.

39

1360, setembre, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que tot allò que deu Guillem Barberà, procurador de la reina Elisenda, sigui donat a Guillem Cerdà perquè les empri en la reparació dels murs de la ciutat.

⁹⁶ Segueix un espai en blanc.

⁹⁷ e [tornaran], interlineat.

Item, provehiren que tot ço que és degut per en Guillem Barberà, axí com a procurador⁹⁸ de la molt alta dona Elisen, per la gràcia de Déu regina de Aragó, que's deu metre en reparació dels murs de la ciutat, sia demanat, haüt e recobrat del dit en Guillem Barberà, e donat a'n Guillem Cerdà⁹⁹, que aquell en Guillem Cerdà deja allò metre en adop e reparació dels dits murs.

40

1361, maig, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els diners que surtin dels censals de l'hospital es destinin a obrar l'edifici de l'hospital, i que els diners que surtin dels censals de la casa de Sant Llätzer es destinin a obrar la casa de Sant Llätzer.

Item, provehiren que'ls procuradors de l'hospital¹⁰⁰ hajan a posar tots los dinés que pendran ni exiran dels censals del¹⁰¹ dit hospital e de la casa de Sent Lar¹⁰² en una taula de cambiador e que [la un menys] de l'altre no puxen pendre; e ço que'n pendran, hajan en continent a metre en obra, és assaber, ço que exirà dels censals de l'hospital que sia convertit en obra de l'hospital, e ço que exirà dels censals de la casa de Sent Lar, que sia convertit en obra de la dita casa.

41

1361, juliol, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin pagades a Bernat Garidell les 40 lliures a què la ciutat havia estat condemnada pels danys que les obres dels murs i valls havien causat a la drassana, propietat de l'esmentat Bernat Garidell.

Primerament, provehiren que sien pagades XL lliures a'n Bernat Garidell, per los procuradors de la ciutat, en les quals és stada condepnada la universsitat per los honrats en Berenguer Dezpuig e en Jachme Taraschó¹⁰³, axí com a vehedors de ço de la daraçana que la ciutat se pres a obs del mur e del vayll, axí emperò que'l dit en Bernat Garidell prengua en compte ço que deu al comú del temps passat.

⁹⁸ Segueix de la regina de Pedralbes, ratllat.

⁹⁹ Segueix obrer, ratllat.

¹⁰⁰ Segueix e de la casa, interlineat.

¹⁰¹ Segueix a, intelineat.

¹⁰² Segueix haje, interlineat.

¹⁰³ Segueix ver, ratllat.

1361, juliol, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que un casa de l'hospital de la ciutat, la qual està en perill de caure, sigui reparada dels béns de la universitat; i que la casa de Sant Llàtzer sigui obrada amb els diners dels seues censals i dels que ja s'havien aconseguit del loïsmo del mas d'en Solà.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 7. f. 114r.

Item, provehiren que dels béns de la universitat sia adobada e reparada una casa que és en l'espital¹⁰⁴ de la dita universitat, la qual se diu que¹⁰⁵ dechau¹⁰⁶, destroeix e's consuma tot dia, e la casa de Sent Lar sia adobada dels diners que en Jachme Tauler té, los quals reebé per loïsmo del mas d'en Solà e dels altres diners que's colliran dels censals de la dita casa.

1361, novembre, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que Guillem Barberà i Berenguer Despuig revisin, juntament amb alguns mestres, les parets del convent de Sant Francesc que limiten amb el carrer, les quals estan a punt de caure, i facin relació al Consell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 7. f. 123v.

Item, provehiren que·ls prohòmens davayll scrits vegen e regoneguen ab maestres aquella parets dels ffreres que són sobre la carrera pública, que va a Sent Johan, que's diu que són en perill de caure, quin és l'estament en què estan les dites parets, en quant porà costar l'adop de aquelles, les quals coses regonegudes hagen a fer relació de aquelles en capítol. Són los prohòmens:

En Guillem Barberà.
En Berenguer Dezpuig.

1365, juliol, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el fossar de Sant Joan del Camp sigui clos de tàpies.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 9r.

¹⁰⁴ Segueix de la ciu, ratllat.

¹⁰⁵ Segueix dega, ratllat.

¹⁰⁶ Segueix es, ratllat.

Item, provehiren que'l fossar o sementiri de Sent Johan del Camp sia clos de tàpies, tot entorn, dels béns de la universitat¹⁰⁷, e que en Guillem Mercader e en Berenguer Maldà sien obrés procuradors de fer la dita obra.

45

1365, novembre, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix quatre persones perquè, juntament amb els procuradors, puguin fer retre comptes a tothom qui els ha de retre a la ciutat, i perquè puguin veure i fer reparar els murs, i fer-ne construir de nous, i controlar tot allò que estigui relacionat amb aquests afers.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 17r.

Item, provehiren que'ls prohòmens davayll escrits, o la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de la ciutat, hajen poder de forçar o fer forçar totes [e] sengles persones que hajen retut compte a la ciutat [en] qualsevol rahó o manera de retre lo dit compte, e norresmenys hajen poder¹⁰⁸ de veure e regonèxer los murs de la ciutat, e de fer adobar e reparar aquells, segons que a ells serà ben vist faedor, e fer-ne fer de novells, là hon mester serà, e assignar persones a fer e treballar en los dits murs, e tatxar salaris e fer totes altres ordenacions necessàries a fer los dits murs¹⁰⁹, hajen encara poder de ordenar que per deenes vagen a fer e obrar los dits murs¹¹⁰, e de forçar e fer forçar totes e sengles persones que dejen res a la ciutat¹¹¹. Són los prohòmens los honrats:

En Guillem Pinyol
En Berenguer Bellmunt.

En Exemeno Ripollès.
En Berenguer Peris.

46

1365, desembre, 9. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els murs i valls de la ciutat siguin fets tan aviat com sigui possible, als llocs on han ordenat les persones encarregades de fer-ho. S'especifica com han de ser els murs nous, de argamassa i de deu palms de gros. S'acorda que Guillem Barberà i Guillem Revull tinguin els diners necessaris per a les obres, i que siguin ells qui els donin als obrers. Aquestes dues persones, ensemps amb els procuradors, Berenguer Bellmunt, Eiximeno Ripollès i Berenguer Peris, seran les encarregades de dir com s'han de fer les obres, aconseguir finançament per a les obres i prendre tot tipus de decisions sobre aquest assumpte. Finalment, s'acorda que tractin amb els canonges i amb l'aljama dels moros sobre la seua contribució a les obres de les muralles.

¹⁰⁷ dels béns de la universitat, *interlineat*.

¹⁰⁸ hajen poder, *interlineat*.

¹⁰⁹ Segueix són los prohòmens, *ratllat*.

¹¹⁰ Segueix són los prohòmens en Guillem Pinyol, [los hòmens], *ratllat*.

¹¹¹ e fer forçar totes e sengles persones que dejen res a la ciutat, *interlineat*.

Item, provehiren que·ls murs e·ls valls de la ciutat sien fets e¹¹² espatxats com abans fer-se porà, per aquells lochs per los quals és stat ordenat per los procuradors de la ciutat e per los honrats en Guillem Pinyol e en Exemeno Ripoyllès, en Berenguer Bellmunt e en Berenguer Peris, a açò per la ciutat ordenats. E que·ls murs que ara de novell se faran sien de argamassa, e que hajen deu palms de gros, e que·ls honrats en Guillem Barberà e en Guillem Revull tenguen la moneda necessària a les obres dels dits murs e valls, e que paguen o pagar facen cascuns dies los obrers de les dites obres, e que de açò sien tenguts de fer compte.

Item, provehiren que·ls honrats en Guillem Pinyol e en Berenguer Bellmunt, en Exameno Ripollès, en Berenguer Peris, en Guillem Barberà e en Guillem Revull, ensemps ab los procuradors de la ciutat, puixen ordenar la manera en que·s faran les obres dels dits murs e que puxen tatxar cascuna persona a llur bona coneguda, e encara que sobre les dites coses puxen fer qualsevol ordinacions e stabliments que a ells sien vists necessaris, puxen encara tractar, manejar e ordenar en qual¹¹³ manera poran haver moneda per fer los dits murs. E que ço que ells ordenaran se seguescha e non calga tornar en capítol. Item, que·ls dits prohòmens, o la major partida de aquells, ensemps ab los dits procuradors, tracten e menegen ab los canonges e ab los moros de la ciutat del fet dels dits murs.

47

1365, desembre, 21. Tortosa.

Com que la ciutat de Tortosa no té diners per a construir les muralles, el Consell de la ciutat decideix que els procuradors puguin manllevar la quantitat de 10.000 sous de la millor manera que sigui possible. S'esmenta la possibilitat de comprar a un mercader que ha arribat a la ciutat 413 lliures de safrà i vendre'l al major preu possible. Si això no fos possible, s'acorda que es venguin censals morts o violaris. A més, es proveeix que es faci una taxació de 50.000 sous en la qual haurà de pagar tota la ciutat, inclosos pobres, plebeus i moros, i que la taxació es plegui a deenes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 21r-22r.

Item, per ço com la ciutat no ha dinés de que·s puxen fer les obres del mur de la ciutat, que de present se fan¹¹⁴, provehiren que per fer les despeses de les dites obres los procuradors¹¹⁵ de la ciutat, e cascun d'ells per lo tot, en nom e loch de la universitat de la dita ciutat e dels singulars de aquella, puxen o puxa l'altre d'ells manllevar de qui·s volran, conjuctament o de partida, a usura, logre mogubell [...] ¹¹⁶ o en qualsevol manera deu mília sòlidos. E com a [...] ¹¹⁷ procuradors sia pervengut que un mercader de la dita [ciutat...] ¹¹⁸ ha venals en la dita ciutat, quatrecentes e tretze lliures [de saffrà], poch més

¹¹² fets e, interlineat.

¹¹³ Segueix sevol, ratllat.

¹¹⁴ Segueix los procuradors de la ciutat, ratllat.

¹¹⁵ Segueix d'aquells, ratllat.

¹¹⁶ Hi ha un forat.

¹¹⁷ Hi ha un forat.

¹¹⁸ Hi ha un forat.

o menys, les quals bastaran a la dita [quan]titat, volguerem, e ab la present provisió atorgarem bs dits co[ns]eyllers e prohòmens, que si als dits procuradors parrà ben vist faedor, puxen comprar a aquell millor mercat que haver-ne poran lo dit saffrà, ces en la dita quantitat de pes de qui's volran, e puyx vendre aquells a qui's volran per aquell preu que a ells ser vist faedor¹¹⁹, puxen encara vendre per preu dels dits deu milia sòlidos censsal mort o violari¹²⁰. E que de les dites coses puxen fer carta o cartes públiques ab aquelles obligacions, penes, impositons de penes, renunciacions, sacraments, homenatges, hostatges, cauteles e altres seguretats que, ab aquell o aquells de qui los dits deu milia sòlidos manllevaran adqui lo dit saffrà compraran o a qui per preu¹²¹ dels dits deu milia sòlidos censsal o violari vendran, se poran ||^{f. 21v} avenir. E segons que mills e pus largament fer, dir, scriure [e] pensar-se se puxa, a profit e seguretat de aquell o aquells del qual o dels quals los dits deu milia sòlidos manllevaran a pendran, o lo dit saffrà compraran, o al qual o als quals censsat o violari vendran.

Item, provehiren que per fer les messions de les obres dels dits murs sia sia feyta tatzació de cinquanta milia sòlidos¹²², e que a fer la dita tatzació haja un¹²³ hom de cascun offici, e que aquells puxen tatzar cascuna persona a llur bona coneguda, feyt primerament sacrament per los dits tatzador que bé e leyalment se hauran en la dita tatzació tot oy, amor, temor forag[itats], e que ço que serà e tatzat per los dits tatzadors [se] [...] ¹²⁴, per aquelles paguen [ollenades] que a ells serà [ben vist f]aedor¹²⁵. E que ls dits cinquanta milia sòlidos sien levats en tot X dichmenges contínuament següents après que la tatzació serà feyta¹²⁶. E que tot ço que per la major partida dels dits tatzadors serà feyt, se seguescha, e que als dits tatzadors sia posada pena per lo veguer, que contínuament sie a la dita tatzació¹²⁷. E que en la dita tatzació paguen los pobills¹²⁸, e los plebeus e los moros¹²⁹. Los quals tatzadós són los prohòmens següents:

En Ramon Pinyol.
 En Berenguer Cesoliveres.
 En Guillem Barberà.
 En Paschual Calaff.

En Ramon Granell.
 En Ramon Aster.
 En Guiamó Fochencès.
 En Bernat Aldua.
 En Johan Valença.
 En Guillem Xies¹³⁰.

||f. 22r

¹¹⁹ ces en la dita quantitat de pes de qui's volran, e puyx vendre aquells a qui's volran per aquell preu que a ells serà vist faedor, *interlineat*. Abans, e puyx venre [...], *ratllat*.

¹²⁰ o violari, *interlineat*.

¹²¹ *Segueix* de aquells, *ratllat*.

¹²² sia feyta tatzació de cinquanta milia sòlidos, *interlineat*. Abans tatzada cascuna persona ço que haurà a pagar en les dites messions, *ratllat*.

¹²³ un, *interlineat*. Abans sia, *ratllat*.

¹²⁴ *Hi ha un forat*.

¹²⁵ *Segueix* primerament fon elet dels ciutadans en Ramon Pinyol, *ratllat*.

¹²⁶ *Segueix* e primerament, *ratllat*.

¹²⁷ sie a la dita tatzació, *en el marge esquerre*. *Segueix* item provehiren que com, *interlineat* i *ratllat*. *Segueix* sien a la dita tatzació, los quals tatzadors són los prohòmens, *ratllat*.

¹²⁸ *Segueix* los quals. Item, provehiren que per[...] les messions de les obres dels dits murs sia imposat [...] novellament comú en la ciutat. E tatzadós són los prohòmens següents, *ratllat*.

¹²⁹ e los plebeus e los moros, *interlineat*.

¹³⁰ *Document ratllat*.

Item, provehiren que·ls dinés que de la dita taxació [sien] levats per los caps de deenes, e que aquells hajan [a respondre] a·n Guillem Barberà e a·n Guiamó Revull.

48

1366, febrer, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la taxació que s'ha fet sigui plegada durant 15 diumenges pels caps de deenes, els quals respondran dels diners que prendran davant Domingo Manresa, canviador, que emprarà els diners exclusivament en la construcció de les muralles. A banda d'això, s'elegeix Bernat Rosselló com a obrer (=administrador) de les obres al sector de Badaluch (el Sitjar).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 28v-29r.

Primerament, provehiren que la taxació que és estada feyta del comú de quaranta dichmenges per los deu prohòmens ¶^{f. 29r} que y foren elets dichmenge, a XXI dies del mes [de] deem[bre] de l'any MCCCLXV, sia levada per [quin]ze dichmeng[es] per los caps de deenes que per los dits X prohòmens són stats ass[ig]nats, los quals caps de deenes hajan a respondre dels dinés que prengaran¹³¹ a·n Domingo Manresa, cambiador, lo qual en Domingo Manresa puxa fer penyorar e forçar los caps de deenes, e los caps de deenes los singulars de la llur deena. Lo qual en Domingo Manresa haja per salari seu de la dita levada quinze lliures. Em[però], que·l dit en D[omingo] no gos convertir dels dits dinés sinó solament en les obres dels murs e en pagar los dinés que per rahó de dites obres se deuen o són stats manllevats, e açò faça de volentat dels procuradors de la ciutat¹³².

Item, provehiren que en Bernat de Rosseylló sia obrer de la obra del mur de la partida de Badaluch.

49

1366, febrer, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Pere Vilallí i Domingo Manresa examinen els comptes d'en Guillem Barberà sobre les obres de les muralles, i els de Guillem Mercader i Berenguer Maldà sobre les obres del fossar de sant Johan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 29r.

Item, provehiren que·ls honrats en Pere de Vilallí e en Domingo Manrea¹³³ hajan e examinen los comptes retedors per en Guillem Barberà de les obres dels murs, e·n

¹³¹ Segueix E que·l [daran] ratllat.

¹³² No gos convertir dels dites diners sinó solament en les obres dels murs e en pagar los dinés que per rahó de dites obres se deuen o són stats manllevats, e açò faça de volentat dels procuradors de la ciutat, interlineat.

¹³³ Segueix sien, ratllat.

Guillem Mercader e d'en Berenguer Maldà de les obres del fossar de Sent Johan. Et hoït los dits comptes, facen de [a]quells relació en capítol.

50

1366, febrer, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que els procuradors, amb el savi, puguin fer establiments (ordinacions), si consideren que són necessaris, per a ordenar les obres de les muralles i la manera de recaptar els impostos que hi estan relacionats. També, que puguin ordenar una persona que faci venir homes per a fer els valls de la ciutat

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 29v.

Item, provehiren que ls procuradors de la ciutat, ab lo savi de la ciutat, puxen fer e ordenar qualssevol stabliments necessaris per rahó de les obres dels murs¹³⁴ o de la levada faedora de la taxació del comú novellament ordenat en la ciutat.

Item, provehiren que ls procuradors de la ciutat puxen ordenar un hom¹³⁵ que faça venir los hòmens de fora e fer fer a aquells los valls de la ciutat en aquells lochs que ell los manarà.

51

1366, febrer, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que l'hort del convent de Santa Clara sigui tapiat, com estava abans, i que l'obra es faci amb els diners de les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 30v.

Item, provehiren que l'ort de les monges sia clos de tàpies, segons que solia ésser, dels dinés que són assignats a les obres del murs.

52

1366, març, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que Antoni Riera i Nicolau de Tenes vegin en quines heretats i llocs de la ciutat podrà ser agafada perdra per a la construcció de les muralles, amb el menor perjudici possible als propietaris de les esmentades heretats. S'acorda que quan hi hagi perjudicis, aquests siguin compensants amb els diners de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 33v.

¹³⁴ Segueix e de la, ratllat.

¹³⁵ Segueix man, ratllat.

Item, provehiren que els honrats en Anthoni Riera e en Nicholau de Tenes vegem e regoneguen de quals olivars, heretats o lochs porà ésser hahüda [e] presa pedra ops dels murs de la ciutat, e ab menys [dap]natge de aquells de qui seran los olivars, heretats o lochs dels quals la dita pedra pendran. E si per ventura a alguna persona de aquelles de les quals los dits olivars, heretats¹³⁶ ho lochs dels quals le dites pedres levades seran, serà dan donat, que aquells¹³⁷ o puxen extimar e [esmar] a llur bona coneguda. E ço que aquells extimaran o [esmaran] sia pagat dels dinés que són assignats a fer los dits murs; puxen encara comprar pedra ops dels dits murs e fer avinença ab totes aquelles persones que [...]¹³⁸ segons que a ells parrà ben vist faedor.

53

1366, març, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es faci un establiment perquè ningú ataquí els jueus ni les seues muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 37r.

54

1366, maig, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin Berenguer Serrat i Guillem Loqui es encarregats de veure el que s'ha taxat i, en el futur, taxar el valor de les propietats que queden afectades per la construcció de les muralles, i que les seues taxacions siguin pagades dels diners de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 39v.

Primerament, provehiren que els honrats en Berenguer [Serrat] e en Guillem [Loqui] vegem e regoneguen tot ço de q[ue] la ciutat s'és¹³⁹ plenida o ha pres en temps passat¹⁴⁰ o d'ací avant pe[n]drà a ops dels murs de la ciutat. Et ço que per ells serà esmat sia pagat dels béns de la universitat, és assaber dels dinés que són assignats a fer les obres dels dits murs.

55

1366, juny, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que diversos prohoms acaptin amb el guardià del convent de Sant Francesc per tal de finançar la reparació dels desperfectes causats per l'incendi de l'església.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 45v.

¹³⁶ *Segueix seran, ratllat.*

¹³⁷ *Segueix o puxex, ratllat.*

¹³⁸ *Hi ha un forat.*

¹³⁹ *Segueix pro, ratllat.*

¹⁴⁰ *en temps passat, interlineat.*

Item, provehiren que·ls prohòmens davall scrits, o la major partida de aquells, acapten per los caps de deenes, o per singulars persones, als frares menors, ensemps ab lo guardià de aquells, per re[parar] les coses que·s són cremades en la esgleya de sent Ffrancesch. Són los prohòmens ¹⁴¹:

En Guillem Pinyol.
En Guillem Barberà.

En Berenguer Serra ¹⁴².
En Berenguer de Bellmunt.

||f. 46r

Item, provehiren que·ls hòmens davall scrits ¹⁴³, ensemps ab dos ffares menors, vagen a·captar als ffrares menós per les heres. Són los prohòmens:

En Guillem Xies.
En Guillem Roger

56

1366, juny, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Salvador Soler i Andreu Serra vegin la quantitat que s'ha de pagar a Berenguer Galí per perjudicis que les obres del mur han causat en el seu oliverar de la partida de la font d'en Bagassa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 46r.

Item, provehiren que en Salvador Soler e n'Andreu Serra vejen e regoneguen lo dan que·s diu ésser donat per los obrers dels murs ¹⁴⁴ en l'olivar que en Berenguer Galí ha en la partida de la font d'en Bagassa. Eço que ells [estimarán] ¹⁴⁵, que sia pagat al dit en Berenguer dels béns de la universitat.

57

1366, juliol, 3. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Andreu Serra sigui menobrer (administrador) de les obres dels murs, de la Rambla fins a les Roques, durant dos mesos, i que prengui el salari acostumat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 50v.

Primerament, provehiren que n'Andreu Serra sia menobrer del present dia en dos mesos primers vinents de les obrers dels murs, és assaber, de la Rambla fins a les Roques. E que haja lo salari acostumat.

¹⁴¹ Segueix *E*, ratllat.

¹⁴² Segueix en *Jachme*, ratllat.

¹⁴³ Segueix *vaj*, ratllat.

¹⁴⁴ per los obrers dels murs, *interlineat*. Segueix *e*, ratllat.

¹⁴⁵ Segueix que li, ratllat.

1366, juliol, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que diversos prohoms, amb els procuradors, puguin comprar pedra per als murs, i que puguin tractar amb els propietaris de les heretats afectades sobre les compensacions que han de rebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 54v.

Primerament, provehiren que·ls prohòmens davall scrits, o la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de la ciutat, puxen comprar pedra per ops dels murs, e que·s puxen avenir ab los senyors de les heretats on serà la dita pedra. E puxen encara veure e regonèxer lo dan que·s diu ésser donat per rahó de la pedra que és stada¹⁴⁶ presa ops dels dits murs. E ço que ells [asmaran]¹⁴⁷, que siat pagat [...] ¹⁴⁸ obrers dels [dits] murs. Són los prohòmens¹⁴⁹:

1366, novembre, 29. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que diversos prohom rebin els comptes que Domingo Manresa féu de la imposició del comú feta per a sufragar la construcció de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 66r.

Item, provehiren que·ls prohòmens davall scrits, o la major partida de aquells¹⁵⁰, hagen los comptes retedors per lo honrat en Domingo Manresa de la levada per ell feyta del comú que és estat levat per fer les despeses dels murs. E encara de tots aquells que han tengudes qualsevol administracions de les dites obres. E hoïts los dits comptes, hagen a fer relació de aquells en capítol. Són los prohòmens:

En Guillem de Benavarra.
En Agostí Breçó.

En Salvador Soler.
En Berenguer Serrat.

1367, abril, 10. Saragossa.

El rei Pere III mana al Batlle de Tortosa que obligui els sarraïns del terme de la ciutat a pagar i contribuir en les obres dels murs i valls segons la taxació feta pels administradors de les obres, en la mateixa proporció que ho fan els cristians, ja

¹⁴⁶ Segueix pode, ratllat.

¹⁴⁷ Per esmaran.

¹⁴⁸ Hi ha un forat.

¹⁴⁹ Hi ha un forat.

¹⁵⁰ o la major partida de aquells, interlineat.

que davant la seua negavita les obres estan aturades, en gran perjudici del rei i de la ciutat.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 1917 (paper).
a. G. MARÍ, *Els privilegis medievals...*, p. 1230-1231, doc. 139.

Petrus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie. Fideli nostro baiulo civitatis Dertuse vel eius locumtenenti qui nunc est aut pro tempore fuerit. Salutem et gratiam. Pro| parte universitatis civitatis predicte fuit nobis humiliter demonstratum quod sarraceni ipsius civitatis in operibus melnium et fortalicionum que in ipsa fiunt et construhuntur solvere et contribuere penitus contradicunt, nulla causa ra|cionabili preunte. Propter quod cives dicte civitatis a constructione dictorum menium abstinerunt et abstinent de pre|senti, quod in magnum dampnum nostrum et dicte civitatis cernitur redundare. Unde cum ex quo sarraceni ipsi| gaudent et gaudere intendunt et eos volumus eciam congruere sicut et reliqui civitatis pretacte menibus et| fortaliciis predictis, sit dignum quod onus sumptuum ipsorum cum aliis debeant supportare. Ideo vobis dicimus et expres|se ac de certa sciencia mandamus sub pena centum marabatinorum auri nostro erario applicandorum quatenus sarrace|nos ipsos ad solvendum et contribuendum in operibus supradictis partem eos juxta taxationem per procuratores| seu operarios dicti operis seu alios ad hoc deputatos inde factam ac fiendam contingentem solvere secundum quod christia|ni fuerint taxati et imposterum taxabuntur rigide compellatis, hocque non mutetis seu eciam diferatis aliqua ra|cione, alioquin vicario et subvicario dicte civitatis vel eorum locatentibus qui nunc sunt et pro tempore| fuerint per hanc eandem tradimus firmiter in mandatis quatenus ubi vos in predictis negligens fueritis seu remissus| quod nobis plurimum displiceret compulsionem predictam sub eadem pena faciant indilate si et quando ac quociens| necessarium occurrerit ac inde fuerit requisitus.

Datum Cesarauguste, decima die aprilis anno a nativitate Domini millesimo| tercentesimo sexagesimo septimo. Rex Petrus.

(Al dors): Registrata.

Que los moros contribuïen|quen en los gastos| de la muralla.

Dels moros.

61

1367, abril, 10. Saragossa.

Lletra del rei Pere III en què "demana" al bisbe consanguineo nostro carissimo (Jaume d'Aragó) i al Capítol de la Seu que contribuixin en el finançament de les obres dels murs i valls de la ciutat.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 212 (paper).

62

1367, abril, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que un dels procuradors tingui els diners assignats a les obres de les muralles, i que cada dia doni als manobrers, en

presència d'un notari, la quantitat necessària per a pagar la despesa que s'ha fet durant la jornada. S'acorda, també, que el notari faci llibres de comptes de cada obra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 79r.

Item, provehiren que la un dels procuradors tenga la moneda que serà diputada a les obres dels murs. E que cascun jorn lo dit [procurador]¹⁵¹ do a cascun menobrer¹⁵², en presència de un notari¹⁵³, aytanta quantitat com llevaran los obrés que haurà logats, e ço que haurà comprat necessàriament per fer les dites obres. E que'l dit procurador, ensemps ab lo dit notari¹⁵⁴, compten e vegen los [logades auyll]. E que de totes les quantitats que'l dit procurador reebrà o¹⁵⁵ pagarà, faça libre de compte lo dit notari.

63

1367, abril, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Berenguer de Lagostera i Berenguer Peris siguin manobrers (administradors) de les obres de les muralles, el primer al sector que va des de la Rambla (Temple) fins a Santa Clara, i al sector que va des de Santa Clara fins a la porta del Castell. A més, s'acorda que el clavari Jaume de Tous bestragui cent lliures, o més, dels diners de les impositcions de les obres. Es proveeix, també, que els salari dels obrers sigui de dos sous diaris. Finalment, es decideix que Guillem Barberà sigui comprador de la calç i les altres manobres necessàries per a la construcció de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 79r.

Item, provehiren que'ls honrats en Berenguer de Lagostera e en Berenguer Peris sien menobrers¹⁵⁶ de les obres dels dits murs. És assaber, en Berenguer de Lagostera de la rambla fins a senta Clara, e en Berenguer Peris¹⁵⁷ del mur de santa clara fins a la porta del castell¹⁵⁸.

Item, provehiren que l'honrat en Jachme de Tous, clavari de les impositcions, bestraga dels dinés de les impositcions per fer les dites obres cent lliures o més, si més porà.

Item, provehiren que cascun dels dits menobrers hajen de salari llur per cascun jorn II sòlidos. E los [cohajutors]¹⁵⁹, XVIII diners.

Item, provehiren que l'honrat en Guiem Barberà sia comprador de la calç e de totes les altres menobres necessàries a fer los murs de la ciutat de Tortosa¹⁶⁰. E que de les¹⁶¹

¹⁵¹ jorn lo dit [procurador], *interlineat*. Abans vespre, *ratllat*.

¹⁵² *Segueix* aytanta pecunia com, *ratllat*.

¹⁵³ *Segueix* los, *ratllat*.

¹⁵⁴ *Segueix* ver, *ratllat*.

¹⁵⁵ reebrà o, *interlineat*.

¹⁵⁶ *Segueix* dels dits murs, *ratllat*.

¹⁵⁷ *Segueix* dels mu, *ratllat*.

¹⁵⁸ *Segueix* Item, provehiren que l'honrat en Guillem Barberà sia comptador de la calç e de les altres menobres dels murs, *ratllat*.

¹⁵⁹ *Paraula molt difícil de llegir. S'ha de tractar, però, d'un càrrec inferior al d'obrer.*

compres que farà de la dita qualç o menobres, a de prometre de pagar¹⁶² lo preu o preus que costaran, puxa fer e fermar en nom e loch de la universitat de la dita ciutat qualssevol cartes necessàries, ab aquelles obligacions, pactes, promissions¹⁶³, stipulacions¹⁶⁴, penes e imposicions de penes, renunciacions e cauteles que a ell serà ben vist faedor. E que per les coses en les dites cartes contengudes [attendedores]¹⁶⁵ e complidores, puxa tots los béns de la dita universitat e dels [singulars de] aquella, [e] de cascun per lo tot, obligar en totes aquelles maneres que [ab] aquell o aquells qui [comp]raran la dita calç o menobres se porà avenir.

64

1367, abril, 21 – maig, 10. Tortosa

Encapçalament del primer llibre d'obres de les muralles de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 7. f. 1r-6v.

En nom de nostre senyor Déus Jesuchrist, e de la Verge Maria, mare sua, que do perfecció e acabament a la hobra daval nomenada. Conexeran tots que dimecres, que's contava a XXI dia del mes de abril any Mill CCC LXVII, los honrats en Bernat de Rosselló e en Domingo Manresa, sindichs, assessors e procuradors de la universitat de la ciutat de Tortosa, per Capítol General tengut en la dita ciutat per los consellés e prohòmens de la dita ciutat, digous pus prop passat, vespra del Divendres Sant, que's contava a XV dies del dit mes d'abril de l'any damunt dit, començaren de fer hobrar los murs de la dita ciutat, a II partides, axí com és ves la partida del Tempe, e ves la partida de santa Clara, en les quals hobres foren ellets en hobrés per lo dit Consell o Capítol, ço és, en la hobra del Temple en Berenguer de Lagostera, e en la hobra de santa Clara en Berenguer Peris, als quals fon tatxat per lur salari o treball, a cascun de ells, ab I menobrer, per cascun jorn, III sòlidos VI diners, en les quals hobres los dits procuradors fferen les messions, segons que en cascuna hobra s'apar per jorns o jornades, e segons que és scrit per mà d'en Bernat Macip, notari, en lo present original o libre per menut, la tenor de les quals és segons que en cascuna hobra largament és scrit e notat dejús per jorns o jornades:

||f. 2r

La hobra del Temple.

Aquestes són les messions e despesses que en Bernat Rosselló e en Domingo Manresa, procuradors desús dits, han fetes en la hobra del Temple, de la qual és hobrer en Berenguer de Lagostera, axí en loguer de hòmens, dones, bèsties, piqués, com en altres coses necessàries a la de la¹⁶⁶ hobra, les quals foren donades al dit en Berenguer de Lagostera, e per aquel Berenguer distribuïdes en los hobrars en la hobra desús dita, segons que's segueix:

I. Primerament, donaren dimecres, a XXI dia de abril, al dit en Berenguer de Lagostera, que començà a hobrar los fonaments dels murs per VII hòmens, que agué a cavar los fonaments del dit mur, a raó de XV diners per hom, que munta. ---- II X s.

¹⁶⁰ de la ciutat de Tortosa, *interlineat*.

¹⁶¹ *Segueix dites, ratllat*.

¹⁶² de pagar, *interlineat*.

¹⁶³ *Segueix renunciacions, ratllat*.

¹⁶⁴ *Segueix renunciacions, ratllat*.

¹⁶⁵ *Segueix e p, ratllat*.

¹⁶⁶ *Per dita*.

Item, li donaren ell dit dia metex, per VII fembres que agué per traure la terra dels fonaments del dit mur, a raó de XV diners per hom, que munta. ---- ll III s I.

Item, li donaren ell dit dia metex, per en Berenguer Oliver e per en Domingo Steve, de Fontspatlla, piqués, que piquaren pedra ops de la torra prop lo rech, a raó II sòlidos, VIII diners per jorn, que munta. ---- ll V s III.

Item, li donaren ell dit dia metex, per II piqués que picaren pedra ops de la dita torra, ço és, per en Bosch e per en Prades, a raó de II sòlidos, IIII diners per jorn, que munta. ---- ll IIII s VIII.

Item, li donaren ell dit dia metex, per son salari e per lo salari de son menobrer, segons que·ls fon tatxat, ço és, II sòlidos a l'hobrer e XVIII diners al menobrer, que munta, per tot. ---- ll III s VI.

Suma que munta la despesa del dit dia de dimecres, segons que s'apar ---- ll XXVII s (...)

65

1367, abril, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que quatre prohoms vegin les taxes que han pagat i les que han de pagar els homes del lloc d'Amposta, els senyors i homes dels llocs de Carles i Paüls i els moros de la ciutat, per a la construcció de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 80r.

Amposta. Amposta. Amposta.

Item, provehiren que·ls prohòmens davall scrits sien tatxadors dels hòmens del loch de Emposta, e dels senyor e dels hòmens dels lochs de Carles e de Pahüls. És assaber, de ço que diuen haver pagat axí¹⁶⁷ en la llevada que és estada feyta per fer¹⁶⁸ les obres dels murs, com en los comuns que són estats feyts en temps passat com encara en lo comú que ara novellament se deu¹⁶⁹ llevar. Puxen encara tatxar los moros¹⁷⁰. Són los prohòmens los honrats¹⁷¹:

En Ramon Pinyol.
N'Anthoni de Mates.

N'Anthoni Riera.
En Guillem de Benavarra¹⁷².

¹⁶⁷ axí, *interlineat*.

¹⁶⁸ fer, *interlineat*.

¹⁶⁹ Segueix pag, *ratllat*.

¹⁷⁰ puxen encara tatxar los moros, *inerlineat*.

¹⁷¹ Segueix en Ramon, *ratllat*.

¹⁷² En el marge esquerre: murs y valls.

1367, abril, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que diversos prohoms, amb els procuradors, tractin amb els canonges i els clergues de la Seu sobre la seua contribució en les obres dels murs i valls. A més, acorda que es pugui manllevar per dur endavant l'esmentada construcció.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 80v.

Item, provehiren que·ls prohòmens davall scrits, o la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de la ciutat, tracten e menegen e·s puxen encara avenir ab lo Capítol dels canonges de ço que¹⁷³ los dits canonges¹⁷⁴ e·ls clergues deuen pagar en les obres dels murs. Són los prohòmens: en Guillem Pinyol, en Pere Curto, n'Arnau Torrelles¹⁷⁵. Item, provehiren que·ls procuradors de la ciutat, ensemps ab los prohòmens davall scrits, o ab la major partida de aquells¹⁷⁶, per fer les obres dels murs puxen manllevar de qui·s volran, conjuntament o de partida, aytanta quantitat com hagen mester per fer les dites obres.

67

1367, maig, 28. Saragossa.

Lletra del rei Pere III als procuradors de Tortosa, en què el rei els "prega" que no obliguin a pagar la contribució de les obres de les muralles de la ciutat als homes d'Amposta, ja que aquests han de fer-se càrrec de les obres de reparació del castell d'aquest lloc, o, si no, que sigui la ciutat de Tortosa qui pagui les obres del castell d'Amposta.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Cartes reials, 8.

Als feels nostres, los procuradors de la ciutat de Tortosa.

Lo Rey.

Entès havem, per letra de l'alcayt del Castell d'Amposta, que per vigor d'una letra nostra vosaltres forçats los hòmens del dit castell a contribuir e pagar en les obres dels murs e dels valls de la ciutat de Tortosa. E com los dits hòmens hagen pagat e paguen en reparació de les obres del dit castell, e dels valls d'aquell, e per açò no sia covinent cosa que paguen e contribuesquen en aquest fet en dues maneres, ço és, en lo dit castell e ab vosaltres, com la una contribució sola los sia massa carragosa, per ço us pregam que prengats tal manera que·ls dits hòmens sien escusats de la una o de la altre contribució. Emperò, si vosaltres voltes pendre càrrech de la obra que nós manam ésser feta al dit castell, plau-nos que·ls dits hòmens contribuesquen en la vostra, segons que·ls pertanyerà. Dada en Çaragoça a XXVIII dies de mayg de l'any MCCCLXVII. Rex Petrus.

¹⁷³ Segueix h, ratllat.

¹⁷⁴ Segueix e·ls capellans h, ratllat.

¹⁷⁵ En el marge esquerre: canonges. Murs y valls.

¹⁷⁶ Segueix pag, ratllat.

1367, juny, 29. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors tinguin certificats de les persones que han oït els comptes retuts per Guillem Barberà dels fogatges que ha plegat a la ciutat i de l'administració de les obres dels murs, i que llavors decideixin el salari que s'ha de pagar a l'esmentat Guillem Barberà pels seus treballs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 88r.

Primerament, provehiren que ls procuradors de la ciutat hagen certiffiquats de aquells qui han hoïts los comptes retuts per en Guillem Barberà dels fogatges que ha plegats e cullits per la ciutat, e de la administració que ha tenguda de les despeses de les obres dels murs. E hohida la relació dels dits comptes, los dits procuradors puxen tatxar¹⁷⁷ a ell salari per los treballs que ha sostenguts per les dites coses, a llur bona coneguda.

1367, juliol, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix, d'una banda, que el tracte fet amb Ramon Despuig, senyor de Paüls, segons el qual ell i els seus homes han de pagar la meitat del comú que paguen els ciutadans de Tortosa per les obres de les muralles, sigui acceptat. De l'altra, que el tracte fet amb Pere de Semenat, senyor de Carles, no sigui acceptat, i que, si de cas, es faci amb ell un tracte igual a l'acordat amb els de Paüls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 89v-90r.

Primerament, per ço com los procuradors e prohòmens de la ciutat havien demanat moltes vegades als honrats en Ramon Dezpuig e a n Pere de Semenat que pagassen en los murs e valls que de present se fan en la dita ciutat, e com entre los dits procuradors e prohòmens e los dits en||^{f. 90r} Ramon Dezpuig e en Pere de Semenat fos sobre les dites coses molt alterquat; e fos entraparlada entre les dites parts composició per¹⁷⁸ los honrats en Guerau de Muntbrú, artiaqua¹⁷⁹ de Cuylla de la Seu de Tortosa, en en Guillem de Muntsonís, donzell, habitador de la dita ciutat. És a ssaber, que l'honrat en Ramon Dezpuig pagàs en les dites obres per tot ø que ha¹⁸⁰ e que ls seus hòmens pagassen solament per mig comú, segons que fer deu¹⁸¹. E que en Pere de Semenat pagàs¹⁸² entre totes coses per si mateix e per los seus hòmens VII lliures solament cascun any de aquests VI anys. Provehiren que la dita composició entraparlada entre los dits procuradors e prohòmens e en Ramon Dezpuig valla e [tenga] e haja fermetat¹⁸³. E que la composició entraparlada entre los dits procuradors e prohòmens ab en Pere de

¹⁷⁷ Segueix *al dit*, interlineat.

¹⁷⁸ Segueix alguns, ratllat.

¹⁷⁹ Segueix m, ratllat.

¹⁸⁰ Segueix e que en, ratllat.

¹⁸¹ segons que fer deu, interlineat.

¹⁸² Segueix solament, ratllat.

¹⁸³ Segueix E, ratllat.

Semenat¹⁸⁴ no sia feyta ne haja força ni fermetat, mas que si vol estar a semblant composició com en Ramon Dezpuig, segons que dit és, que's faça. E si per ventura fer no u volrà, que negun gràcia ni remissió no li'n sia fey, ans sí forçat de pagar de tot, en tot, segons que per justícia serà trobat faedor.

70

1367, juliol, 11. Paüls.

Sentència arbitral en la qual es declara que els habitants de Paüls estan obligats a pagar en les obres de murs i valls de Tortosa.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 1615 (pergamí)¹⁸⁵.
R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Cartulari, 1. f. 158v-160r.

71

1367, juliol, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Pere de Senmenat, senyor de Carles, i els habitants d'aquest lloc, taxin tot allò que tenen i, com a gràcia especial, només paguin la meitat del comú com a contribució en les obres dels murs i valls de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 90v-91r.

Primerament, per ço moltes vegades és estat alterquat entre los procuradors de la ciutat e en Pere de Semenat, senyor de Carles, sobre ço, és assaber, que'ls procuradors li demanaven¹⁸⁶ que ell¹⁸⁷ e'ls seus hòmens devien pagar en los murs e valls que de present se fan en la ciutat, segons que'ls ciutadans e habitants de la ciutat, lo dit en Pere de Semenat lo contrari dient¹⁸⁸, [segons] que en||^{f. 91r} una provisió feyta per los conseyllers e prohòmens de la ciutat dissapte, a X dies del mes de juliol de l'any dessus, és llargament contengut; finalment, per ço com lo dit en Pere de Semenat mes tot lo fet en poder de la ciutat, provehiren que'l dit en Pere de Semenat dega manifestar e extimar lo castell de Carles, e los seus hòmens degen manifestar e extimar tot ço que han; e que de gràcia especial, ell e los dits seus hòmens degen pagar a rahó de sòlido e de lliura solament per mig comú.

¹⁸⁴ *Segueix no ha. Ítem, que ja for, ratllat.*

¹⁸⁵ *Aquest és el registre que, segons Massip, manca al calaix Batllia II. Cfr. J. MASSIP, Inventari de l'arxiu..., I, p. 135. Segons la descripció de l'inventari de 1574, es tracta de: "Ítem, una sentència arbitral en pergamí i amb la qual se declara als homes de Paüls obligats a pagar en obres de murs i valls de la ciutat de Tortosa".*

¹⁸⁶ *Segueix que pagàs en lo devia pagar, ratllat.*

¹⁸⁷ *Segueix s, ratllat.*

¹⁸⁸ *Segueix finalment, ratllat.*

[circa 1367, juliol, 20]. Tortosa.

Extracte del primer llibre d'obres dels murs de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 7. f. 88r.

Item, comprà lo dit Jachme Granell VIII dotzenes e III pasteres ops de la dita hobra, a raó de IIII sòlidos, VI diners per dotzena, ab VIII diners de corredures e portar a la casa de la ciutat, que fa, per tot. ---- Il XXXVII s VII.

Item, donà a'n Domingo Çaloni e Pere Çaloni, piqués de Betzeyt, que hobraren a la hobra del mur, com axí¹⁸⁹ los ho prometé la ciutat de pagar la messiò anant e tornant-se'n a lurs alberchs. ---- Il VIII s.

Item, donà a'n Ffrancesch Sorió, per XL cafiços de calç que en Berenguer de Lagostera pres ops de la hobra del mur, a raó de III sòlidos per cafiç, de que na àpocha en poder d'en Bernat Scuder, notari, a XIII de juliol. ---- VI Il s.

Item, donà a'n Ramon Riera, qui era diputat per la ciutat a comprar calç, que compràs calç, e fon a XX de juliol. ---- X Il s.

Item, li donà al dit Ramon Riera, per fer compliment de pagar per calç que avia comprada ops de la hobra, e fon a II de agost. ---- V Il.

Item, donà a n'Oliver, fferrer, qui està en l'alberch d'en Prats, per claus que lo maestre dels carros avia metre als carros. ---- Il III s.

Item, donà a'n Ramon Granell, patró de leny, per I libant que [hormegaren] la grua que és al portal de Sancta Clara. ---- Il III s VI.

[Suma major] que munta tota la despesa que lo dit Jachme Granel ha feta en les hobres dels murs, segons que damunt s'apar, e en [...] contenir. ---- XXXV Il XIII s XI.

1367, juliol, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que Domingo Manresa sigui el plegador del comú que es fa novament per a sufragar les obres dels murs i valls de la ciutat, el qual comú serà recaptat mitjançant deenes. Es proveeix que sigui l'esmentat Domingo Manresa, juntament amb l'escrivà (notari) designat, qui pagui cada dia la despesa que es farà a les muralles. També, que cobri 25 lliures de salari. I, finalment, s'acorda que, dels diners del comú, pagui als procuradors i clavari de la ciutat els diners que ja han despès en l'obra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 92v-93r.

Primerament, provehiren que en Domingo Manresa sia plegador del comú novellament levador en la dita ciutat, lo qual sia levat e collit per caps de deenes, e aquells [caps]¹⁹⁰ ||f. 93r de deenes sien tenguts de respondre del comú per ells pelegat al dit en Domingo. E que aquell en Domingo pach cascuns dies, ensemps ab l'escrivà a açò¹⁹¹ assignat¹⁹², les

¹⁸⁹ Segueix ho, ratllat.

¹⁹⁰ Hi ha un forat.

¹⁹¹ a açò, interlineat.

¹⁹² Segueix a escriure les dites obres dels murs, ratllat.

obres a llogades de les obres dels murs. E que haja per son salari XXV lliures. Lo dit encara en Domingo Manresa sia tengut de pagar dels dinés per ell collidors al clavari e als procuradors de la ciutat¹⁹³ tot ço que han prestat a fer les dites obres dels dinés de les imposicions.

74

1367, agost, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que siguin afegides 10 lliures al salari que Domingo Manresa ha de cobrar per recaptar el comú, i que, per tant, sigui de 35 lliures.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 94r.

Item, provehiren que sia¹⁹⁴ afegit¹⁹⁵ al salari que és estat tatxat per la ciutat a n Domingo Manresa per levar lo comú, deu lliures¹⁹⁶, axí que haja per salari de llevar lo dit comú e de pagar les obres del mur, XXXV lliures.

75

1367, agost, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors elegeixin una persona convenient per a recaptar i rebre els diners que sortiran del comú, el qual es farà per a sufragar les obres dels murs, i que li sigui donat el salari que els sembli, i que sigui obligada a acceptar el treball.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 96v-97r.

Item, provehiren que ls honrats procuradors de Tortosa puxe [ha]ver e eleger una bona e covinent per[sona] per levar e rebre los [diners]¹⁹⁷ que exiran del comú^{f. 97r} [e lev]ada¹⁹⁸ qui ara n[o]vellament se farà per a les obres dels murs, e puxen a aquella donar aquel salari qui a ells serà ben vist faedor, e ab aquella mils se poran convenir, e forçar aquella de rebre lo dit feyt, ab¹⁹⁹ penes e en altra manera que mils fer o poran.

76

1367, octubre, 30 – 1368, març, 20. Tortosa.

Extracte del primer llibre d'obres de les muralles de la ciutat de Tortosa, amb els comptes de transport de pedra d'un carreter de Morella.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 7. f. 52r-53v.

¹⁹³ de la ciutat, *interlineat*.

¹⁹⁴ Segueix ab, *ratllat*.

¹⁹⁵ Segueix al preu que, *ratllat*.

¹⁹⁶ deu lliures, *interlineat*. Abans cent sòlidos, *ratllat*.

¹⁹⁷ Hi ha un forat.

¹⁹⁸ Hi ha un forat.

¹⁹⁹ Segueix actes, *ratllat*.

Comte dels jorns que lo carreter de Morella començà a tirar en Tortosa ab les sues bèsties lo carro ab pedres a la hobra del mur, los quals són segons que's seguex daval, e los quals són stats pagats per n'Anthoni Riera.

Primerament, tirà dissapte a XXX dies d'octubre de l'any MCCCLXVII, I jorn ab I parell de bèsties, a raó de VIII sòlidos lo jorn. ---- Il VIII s.

Item, tirà dimarts, a II dies de noembre, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són V jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos lo jorn, munta. ---- Il XLV s.

Item, tirà diluns, a VIII de noembre, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn, munta. ---- Il LIII s.

Item, tirà diluns, a XV de noembre, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos, munta. ---- Il LIII s.

Item, tirà diluns, a XXIX de noembre, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són V jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn, munta. ---- Il XLV s.

Suma de plana de jornals. ---- XXVIII.

Suma de plana de diners. ---- XIII ll I s.

||f. 52v

Item, tirà diluns, a VI de deembre, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn, munta. ---- Il LIII s.

Item, tirà dimarts, a XIII de deembre, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són V jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn, munta. ---- Il XLV s.

Item, tirà diluns, a XX de deembre, dimecres, digous e divendres següents, que són III jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn, munta. ---- Il XXXVI s.

Item, tirà dimarts²⁰⁰, a XXVIII de deembre, dimecres²⁰¹, digous e²⁰² divendres²⁰³ següents, que són III jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos lo jorn, munta. ---- Il XXXVI s.

De l'any MCCCLXVIII.

Item, tirà diluns, a III de janer, dimarts, dimecres, divendres e dissapte següents, que són V jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn, munta. ---- Il XLV s.

Item, tirà diluns, a X de janer, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il LIII s.

Item, tirà diluns, a XVII de janer, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos [per] jorn. ---- Il LIII s.

Suma de plana. ---- XVI ll III s.

||f. 53r

Item, tirà diluns, a XXIII de janer, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns²⁰⁴ fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- LIII s.

Item, tirà diluns, a XXXI dia de janer, dimarts, digous, divendres e dissapte següents, que són V jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il XLV s.

Item, tirà diluns, a VII de ffebré, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il LIII s.²⁰⁵

²⁰⁰ dimarts, *interlineat*. Abans dimarts, *ratllat*.

²⁰¹ dimecres, *interlineat*. Abans dimecres, *ratllat*.

²⁰² e, *interlineat*.

²⁰³ Segueix e dissapte, *ratllat*.

²⁰⁴ Segueix a raó de, *ratllat*.

²⁰⁵ En el marge dret: pagat.

Item, tirà diluns, a XIII de ffebré, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il LIII s.

Item, tirà diluns, a XXI de ffebré, dimarts, dimecres, divendres e dissapte següents, que són V jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il XLV s.

Item, tirà diluns, a XXVII de ffebré, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il LIII s.

Item, tirà diluns, a VI de març, dimarts, dimecres, digous, divendres e dissapte següents, que són VI jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il LIII s.

Item, tirà diluns, a XIII de març, dimarts, dimecres, digous, [divendres e dissapte] següents, que són VI jorns [fahenés], a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il LIII s.

Suma. ---- XVIII ll.

||f. 53v

Item, tirà diluns, a XX de març, dimarts, dimecres, digous e divendres següents, que són V jorns fahenés, a raó de VIII sòlidos per jorn. ---- Il XLV s.

II ll V s.

Suma major. XLVIII ll X s²⁰⁶.

77

1367, novembre, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui pagat el valor de les pedres que se'ls havien pres per a les obres de les muralles als obrers de l'església del convent de frares menors. O, en tot cas, que se'ls donin tantes pedres com se'ls havien pres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 106r.

Item, provehiren que sia d[o]nat als²⁰⁷ obrés de la obra de la [església]²⁰⁸ dels ffreres menós aytant com los costà aquella pedra que[ls ha es]tat²⁰⁹ pres llur a ops dels murs de la c[iu]tat, o que·ls sia²¹⁰ tornada aytanta pedra.

78

1368, febrer, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que siguin donades 25 lliures a les obres de l'església de Sant Francesc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 109r.

Item, provehiren que per honor de Déu e de Sent Ffrancesch sien donades²¹¹ dels béns de la ciutat a la obra de la església dels ffreres menors vint e cinch lliures, les quals los

²⁰⁶ Tot el document (f. 52r-53v) ratllat.

²⁰⁷ Segueix ffrar, ratllat.

²⁰⁸ Hi ha un forat.

²⁰⁹ Hi ha un forat. Segueix ne pres, ratllat.

²¹⁰ Hi ha un forat.

²¹¹ Segueix donats, ratllat.

procuradors de la ciutat²¹² degen haver pagades d'ací a la festa de Sent Johan Baptiste del mes de juny primer vinent.

79

1368, març, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que tothom pagui el comú, el qual ha de durar 70 diumenges; que tothom tingui la seua taxa abans del proper diumenge; i que Domingo Manresa, el llevador (recaptador) del comú, empri els diners en la construcció de les muralles, però que no comenci a gastar-los fins que un notari, assignat pels procuradors, no hagi anotat l'esmentat comú.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 8. f. 109v-110r.

Primerament, provehiren que'l comú que ara hés estat ordenat per la ciutat sia de LXX dichmenges, en los quals sien compreses aquells XL dichmenges del comú que ara darrerament se levava en la ciutat per en Domingo Manresa. E aquells que hauran pagat o prestat²¹³ en lo comú dels dits XL dichmenges, que'ls sia pres en compte, e aquells que no hauran pagat, que paguen. Lo qual comú sia levat entre XV dichmenges.

|| f. 110r

Item, provehiren que sia feyta una crida que tothom que no haja manifestat en lo comú, que dega haver manifestat d'ací a dichmenge. En altra manera, que'ls fa hom assaber que'ls prohòmens que y són assignats, los tatxaran a llur bona coneguda. E que de fet, los dits prohòmens puxen tatxar aquells que no hauran manifestat, a llur bona coneguda. E que de la dita tatxació neguna persona no's puxa apellar.

Item, provehiren que en Domingo Manresa²¹⁴, qui hés levador del dit comú, pach dels dinés del dit comú los obrés e les menobres dels murs de la ciutat, axí emperò que ell no gos pagar res fins que sia escrit per un notari, lo qual los procuradors li assignaran. E que lo dit en Domingo Manresa haja per son salari, axí per levar lo dit comú com per pagar les dites coses, XXXV lliures.

80

1368, març, 22 – 1369, maig, 19. Tortosa.

Encapçalament del segon llibre d'obres dels murs de la ciutat de Tortosa, el qual conté comptes del mur construït als sectors del Temple i de Santa Clara.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 8.

En nom de nostre senyor Déus Jesuchrist e de la Verge Madona sancta Maria, mare sua, que do perfecció e acabament a la hobra dejús escrita tot temps, libre de les messions e despesses que la universitat de la ciutat de Tortosa e los singulars de aquella han fetes en la hobra del mur de la dita ciutat, ves la partida del Temple, axí en loguers de maestres de la dita hobra, com en hòmens, dones, piqués, bèsties, carros, com altres coses necessàries e fahenes per la dita hobra, de la qual hobra és menobrer en March

²¹² Segueix sia, ratllat.

²¹³ o prestat, interlineat.

²¹⁴ Segueix sia levador, ratllat.

Pugol, les quals messions e despesses són stades dades e pagades per mà d'en Domingo Manresa, cambiador de la dita ciutat, ordenat per la dita universitat, ço és, dels diners que reebé del fogatge e comú²¹⁵ que ara novellament se leven en la dita ciutat he-s posa en la taula del dit Domingo per fer la desús dita hobra, dels quals n'a dats partida lo dit Domingo al dit en March Pugol, e per aquel March destribuïts e pagats en los hobrans en la dita hobra, com a diverses altres persones per diverses coses fahents per la hobra, segons que daval en lo present libre se segueix per menut e per jornades, e stat per mà d'en Bernat Macip, notari del present feyt, lo qual Domingo començà a despendre e pagar dels diners del dit ffogatge e comú dimecres, que-s contava a XXII de març anno a nativitate Domini Millessimo CCC LX octavo:

Primerament, comprà VIII mans de paper toscha per fer I libre al dit Domingo e altre a mi, Bernat Macip, que costaren abduy. ---- II XII s.

Item, donà lo dit Domingo a maestre Pere de Monrós, prevere, per fer los dits II libres ab II pregamins e II correchs que y comprà. ---- II V s VI.

Item, donà lo dit Domingo, a XXIII de març, a n March Pugol, per III hòmens e per III dones que agué a-dobar los camins per hon passen los carros que tiren la pedra a la dita hobra. ---- II VIII s VIII.

Item, donà als jutglàs de la ciutat, per manament dels procuradors de la ciutat, per una crida que feren per la dita ciutat, que tothom degués manifestar lo comú. ---- II II s VIII.

Item, donà a n'[Arnau] Negre, per interès de CCL lliures que manlevà per manament dels dits procuradors per ço que hobrassen al mur e per ell a Juceff mercer, juheu.

---- VII II [II] s.

Suma de plana. ---- VIII II [XVIII] s X.

||p. II

Item, donà lo dit Domingo Manresa, a XXIX de març, al dit en March Pugol, per V hòmens e una dona que agué a escombrar lo fonament del mur, ab II sòlidos per son salari del dia present. ---- II X s I.

Item, donà lo dit Domingo, digous, a XXX de març, al dit en March, per III hòmens que agué a la hobra, que mesclaren morter e feren los bastiments, a raó de XVIII diners per hom. ---- II VI s.

Item, li donà ell dit dia metex, per lo maestre moro que mena les tapieres. ---- II II s VIII.

Item, li donà per son salari del dia present. ---- II II s.

Suma de jornada. ---- II X s VIII.

(...)

81

[circa 1368]

Suplicació presentada al Consell de la ciutat de Tortosa pel corder Bernat Serra, en la qual demana que, com a compensació per l'enderrocament del seu habitatge a causa de la construcció d'un carrer nou, li sigui donada per a viure una torre que s'està construint a la Rambla (Temple), prop del riu.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. Document solt 1.

A vós, molt honrats procuradors, consellés e prohòmens e honrat capítol de la universitat de Tortosa, suplica humilment en Bernat Serra, corder, ciutadà de la dita ciutat, que com ell sia stat dapnifficat per la dita universitat, que li an enderroquat un

²¹⁵ e comú, *interlineat*.

alberch que havia al carrer nou, e encara aja feytes moltes messions, axí en pleyt com en altra manera, ab lo ver senyor²¹⁶, que plàcie al dit honrat capítol e universitat que n ne vullats remunerar, ço és, que li donets per a son statxe la torra que ara novellament se fa en la Rambla, prop l'aygua, e de açò farets aquell gran gràcia e mercè, si Déus, senyors, vos don bon consell en tots vostres affers.

82

1368, agost, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que les 9 lliures, 6 sous i 6 diners que Andreu Serra havia de cobrar dels comtes retuts.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 17v.

[Primerament], provehiren que aquelles nou lliures, VI sòlidos, VI diners, les quals [en] Andreu Serra ha a cobrar del compte per ell retut de les obres del mur que en Jachme de Tous, axí com a clavari, les li met²¹⁷ en compte de reebuda de ço que l dit en Andreu li deu de la [imposició] de la carn, la qual compraren ell e sos companyons, [és assaber] dels [meses] de noembre, deembre, giner e febrer de l'any MCCCLXVI. E que ls pro[cura]dors de la ciutat puxen fer carta de fi del dit compte al dit n'Andreu Serra.

83

1368, octubre, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Antoni Mates sigui obrer de les muralles, en el sector de la Rambla (Temple), i que si no vol o no pot ser obrer, que s'elegeixi una altra persona convenient, però que qualsevol que sigui elegit faci sagrament que administrará l'obra bé i diligentment. També es proveeix que els procuradors i diversos prohoms revisin els acords i ordenacions ja fets sobre els murs, en facin de nous si és necessari, i tinguin la facultat de fer enderrocar edificis si és útil per a les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 24r-v.

Item, provehiren que n'Anthoni²¹⁸ Mates sia obrer sobrestant²¹⁹ de les obres dels murs, ves la Rambla²²⁰, e haja per son salari cascun jorn dos sòlidos. Emperò, si lo de n'Anthoni de Mates no u volia o non podia ésser, que ls procuradors de la ciutat ni puxen metre altres, aquell que a ells parrà faedor. Emperò, que qualque sia obrer haja a fer sagrament²²¹ que bé e diligentment se haurà en fer fer la dita obra.

Item, provehiren que ls prohòmens davall scrits, o la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de la ciutat, tracten e menegen del²²² fet dels murs, e que regoneguen

²¹⁶ ab lo ver senyor, *interlineat*.

²¹⁷ met, *interlineat*. Abans reeb, *ratllat*.

²¹⁸ Segueix de, *ratllat*.

²¹⁹ sobrestant, *interlineat*.

²²⁰ ves la Rambla, *interlineat*.

²²¹ Segueix e homenatge, *ratllat*.

²²² Segueix s, *ratllat*.

los capítols e ordenacions ja sobre açò feyts, e que si adobar hi farà, que puxen fer. Són los prohòmens los honrats:

En Ramon Pinyol.

En Berenguer Cesoliveres.

En Guillem Barberà.

En Pere de Vilalbi.

En Berenguer de Bellmunt.

En Agostí Breçó.

En Anthoni Riera.

En Johan de Nates.

En Examenó Ripoll.

En Jachme de Castres.

En Guillem de Benavarra.

En Berenguer de Tous.

En Pere Burgués.

Los quals facen sacrament que tots dies e hores que seran demanats a capítol per los procuradors, hi hajen a ésser, e puxen encara los dits prohòmens fer enderrocar qualsevol al[ber]chs e edifficis [...] e murs de la dita ciutat²²³, e fer encara e fer qualssevol ordena-||^{f.} 24^vcions, provisions e establiments que a ells sia ben vist ésser necessàries a conservació [...] e deffensió de la dita ciutat e del regne.

84

1368, octubre, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix posar un administrador a les obres del convent de Sant Francesc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa, Llibre de Provisions, 9. f. 24r.

Primerament, provehiren que ls procuradors de la ciutat puxen a llur bona coneguda metre obrer a la obra dels ffreres menós, lo qual puxa demanar en juhi e fora juhi e reebre totes lexes²²⁴ qualssevol quantitats pertanyents a la dita obra per qualsevol manera.

85

1368, octubre, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa escolta la lectura d'una lletra del rei Pere III (Barcelona, 1368, octubre, 1) enviada al veguer, sotveguer i lloctinent de veguer de Tortosa i Ribera d'Ebre, i decideix actuar en conseqüència. En aquesta missiva el rei recorda que, per una altra lletra, havia manat (no es conserva a Tortosa) als procuradors de la ciutat que fessin obrar los murs forans e nous, però afirma que no han fet res, i com que els enemics estan entrant a Catalunya pel Rosselló, els mana, sots pena de pedre'l cap, que facin reparar els murs vells i els valls, a tres o quatre parts. Afegeix que vol saber la raó per la qual no s'han fet acabar d'obrar els murs forans, i de qui és culpa, ja que castigarà els causants de la dilació. A més, diu que es deixin les obres dels murs vells i es facin obrar cuytadament els murs i valls nous. Atorga a la ciutat la capacitat d'establir imposicions i altres mecanismes per a finançar les obres. I ordena que es treballi fins i tot en diumenges i dies de festa, de dia i de nit.

²²³ [...] e murs de la dita ciutat, *interlineat*.

²²⁴ *Segueix a la dita obra, ratllat*.

En Pere, per la gràcia de Déu rey d'Aragó, de València, de Mallorca, de Cerdanya e de Còrcega, e compte de Barchinona, de Rosselló e de Cerdanya; als fels nostres los veguer e sotsveguer de Tortosa e de la Ribera d'Ebre, o al lochtinent del dit veguer, salut e gràcia. Entés havem que jatsie nós haguessem²²⁵ comanat e manat per altra nostra letra als procuradors de la dita coutat, que [desembargadament] e al pus cost que poguessen, fessen obrar los murs forans e nous d'aquella ciutat, però ells non han res feyt²²⁶, ne fer fer, on com Nós ara novellament haja haüts certs ardots, que les companyes entren per Roselló dagnificant, ésser axí ivaçosament com fer se deuria obrats per defensió de la dita ciutat, per ço us²²⁷ dihim e us manam spresament, sots pena de perdre'l cap, que vista h present façats reparar los murs vells, e los vals de la dita ciutat, a tres o quatre parts, per ço que pus cost puga ésser fet, com sia perill en la triga no reebudes a açò dilacions o escusacions algunes, manant-vos encara espresament que per vostra letra nos certifiquets de continent quina és la rahó perquè los dits procuradors no han fets acabar de obrar los murs forans damunt dits, o de quals persones és colpa, perquè fet no s'és car, certificant-vos que nos los entenem punir ferosment, axí en persones com en béns, axí com a aquells qui són causa e rahó de donar nos a perdre la dita ciutat; volem, però, e us manam que per ço que ls prohòmens de la dita ciutat tan gran dagnatge no's firem si vos, ab Consell dels dits procuradors e de alguns pròmens conexets que los murs nous forans prestament e tantost puguen ésser obrats, de guisa que la dita ciutat, per aquells, puga ésser ben defesa, que lexada la obra dels dits murs vells façats obrar cuytadament bs dits murs e vaylls nous, forçan a açò los hòmens de la dita ciutat ab^{f. 26r} imposicions de penes grans e levament d'aquelles, e en totes altres maneres que a vos mills parrà ésser faedor, ab los dits procuradors ensemps. E en açò no guardets festes ni dichmenjes, ans de dia e de nit fets continuar les dites obres, car Nós en e sobre²²⁸ les dites coses comanam a vosaltres totes nostres veus ab la present, per la qual no entenem revocat, ans comfermam la dita comissió per nos als dits procuradors sovre açò feta. Data en Barchinona lo primer dia de octubre en l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXVIII. Rex Petrus.

La qual letra, presentada, lesta e publicada. En continent, los dits veguer, sotsveguer, consellers e prohòmens²²⁹.

86

[1368]²³⁰. Tortosa.

Lletra del comanador de la casa de Santa Caterina (mercedaris) de Tortosa, demanant als procurados i consellers de la ciutat que els facilitin un habitatge adequat, ja

²²⁵ Segueix manat, ratllat.

²²⁶ Segueix ne fer f, ratllat.

²²⁷ per ço us, interlineat.

²²⁸ sobre, interlineat. Abans fehim, ratllat.

²²⁹ Segueix offeren, i la resta del full està en blanc.

²³⁰ El document porta data de 1360 escrita per l'arxiver Bayerri al segle XX. Aquesta data, però, no està justificada, i les datacions de Bayerri i altres arxivers tortosins del segle XX tendeixen a l'error. Al 1368 apareixen diverses referències a l'enderrocament d'albergs al sector del Temple-Sant Francesc i, a més, es parla d'uns fonaments de murs prop la Casa de santa Caterina.

que els frares han hagut d'abandonar el seu convent a causa de les obres de les noves muralles.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 4007 (paper).

A vos, honrats procuradors e consellés e prohòmens de la ciutat de Tortosa, demostra lo comanador de la casa de Santa Caterina de Tortosa, de l'orde de la mercè, que per rahon del mur nou ell ha a lexar e desenparar de la dita casa en lo qual habitava e està, e lo qual ja havets començat de derocar, e algun alberch no troba de present a loguar o a comparar on pusca habitat, ni ha bé apellat de compre-ne, perquè nos suplica com ell sia religiós, e los ffreres que son ab ell e no degen vaguar e anar per hostaleries ni per lochs de mal recapte, e lexar-se del divinal officii, que plàcia a vos que les donets o comprets I alberch en lo qual pusquen estar, o li'n façats vendre algun covinent alberch, lo qual si vos aadés no'l podets pagar, ell procurarà que'l pagarà.

87

1368, octubre, 30. Tortosa.

Pagament al notari Arnau Sanç per cartes de trasllat del procés fet contra el veguer per edificis que tocaven al mur al sector de la porta del Fferre (portal dels jueus).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 6. f. 12r.

Item, donaren a n'Arnau Sanç, notari, per [XXVI] cartes de traslat procés de dues protestacions que foren [contra] lo veguer per rahó de l'enderroquament dels edificis que's tenien ab lo mur de la porta del Fferre. ---- ll IX s [...]

88

1368, novembre, 11. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'acabi la llotja que s'ha començat a construir, i que en siguin obrers en Pere Burgués i en Guillem Macip.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 29v.

Item, provehiren que la lo[t]ga que hés començada en la rambla de la ciutat, se faça [a]b acabament. E que'ls prohòmens davall scrits²³¹ puxen fer sobre lo fahiment de la dita lotga qualssevol provisions e ordenacions que y sien necessàries²³² ab consentiment del senyor rey. Són los prohòmens:

En Pere Burgués.
En Guillem Macip.

²³¹ *Segueix o la major partida de aquells, ratllat.*

²³² *Segueix són los prohòmens, ratllat.*

1368, novembre, 11. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, en remuneració soferta per l'enderrocament dels seus albergs a causa de la construcció del mur, proveeix que en Domingo Martí, i qui ell vulgui, puguin habitar a la torre jussana del portal del coll de Sant Joan, mentre als procuradors plaurà, amb la condició de mantenir en bones condicions l'estatge.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 29v.

Item, provehiren que en remuneració del dan donat de dues cases que foren enderroquades a n Domingo Martí, [mariner], ciutadà de la ciutat de Tortosa, com lo mur de la dita ciutat se començà, haja lo dit Domingo Martí, e aquells qui ell volrà, estatge e habitació en la torra jusana del portal del Coll de Sent Johan, mentre, emperò, que als conseyllers e prohòmens de la ciutat plaurà²³³; lo dit, emperò, Domingo Martí, sia tengut de tenir en condret la dita torra, metre que ell, o altri per ell, hi estaran o la tendran²³⁴, e que ell ni altri per ell²³⁵ no y puxen res foradar ni cavar en la dita torra ni en les parets de aquella, e si u farà, que allò en continent aja a tornar, a son cost e messió.

1368, novembre, 11. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que tres prohoms vegin quina és la retribució que s'ha donat i s'ha de donar als hereters de les propietats d'on s'agafa i s'agafarà pedra per a la construcció de les muralles, i que facin relació al Consell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 29v.

Item, provehiren que los honrats en Guillem Pinyol, en Guillem²³⁶ de Rosselló e en Guillem de Benavarrà veguen e regoneguen lo dan donat per²³⁷ la pedra que és estada presa e d'ací avant se pendrà dels olivars²³⁸ e ops dels murs de la ciutat²³⁹. E de ço que veuran, facen relació en capítol.

²³³ remuneració del dan donat de dues cases que foren enderroquades a n Domingo Martí, [mariner], ciutadà de la ciutat de Tortosa, com lo mur de la dita ciutat se començà, haja lo dit Domingo Martí, e aquells qui ell volrà, estatge e habitació en la torra jusana del portal del Coll de Sent Johan, mentre, emperò, que als conseyllers e prohòmens de la ciutat plaurà, *interlineat*. Abans Domingo Martí, mariner, hja son estatge e habitació en la torre del jusana del portal de Sent Johan mentre que als prohòmens de la, *ratllat*.

²³⁴ *Segueix* emperò, *ratllat*.

²³⁵ ell ni altri per ell, *interlineat*.

²³⁶ los honrats en Guillem Pinyol, en Guillem, *interlineat*. *Segueix de*, *ratllat*. Abans en Bernat, *ratllat*.

²³⁷ lo don donat per, *interlineat*.

²³⁸ dels olivars, *interlineat*

²³⁹ *Segueix* e segons que aquells estimaran lo don donat per lo prenimet de la dita pedra sia pagat dels béns de la dels dinés del comú que de present se leva, *ratllat*.

1368, desembre, 2. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la torre forana del mur nou de la Rambla (Temple) sigui donada al pescador Bernat Simó, o a qui ell voldrà, com a habitatge. Es posa com a condició que els habitants de la torre la mantinguin en bones condicions, i que no facin cap obra que pugui afectar la seua estructura.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 31r.

Item, provehiren que en remuneració de molts e diversses serveis que en Bernat Simó²⁴⁰, peschador, ciutadà de la ciutat de Tortosa²⁴¹, ha fets a la ciutat, e encara de gràcia special, haja lo dit en²⁴² Bernat Simó, els seus e aquells que ell volrà, estatge e habitació en la torra forana ves lo rech del mur nou de la Rambla, mentre, emperò, que als conseyllers e prohòmens de la dita ciutat plaurà. Lo dit, emperò, en Bernat Simó, o aquells qui la dita torra tendran, sien tenguts de tenir en condret aquella, e que no y puxen res foradar ni cavar, e si u faran, que allò en continent hagen a tornar axí bo o millor²⁴³ que d'abans, a llur cost e messió.

1368, desembre, 24. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que diversos prohòms, amb els procuradors, tractin sobre la construcció de les muralles, revisin els capítols i ordinacions ja fets, els esmenin si cal o en facin de nous, i que puguin fer enderrocar edificis i prendre pedres per a la seua construcció d'on millor els sembli.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 34v.

Item, provehiren que ls prohòmens davall escrits²⁴⁴, o la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de la ciutat, tracten e menegen del fet dels murs, e que regoneguen los capítols e ordinacions ja sobre açò feyts, e si adobar hi farà que puxen fer. E que facen sagrament que tots dies e hores que demanats hi seran per los dits procuradors, tots²⁴⁵ o aytants com los dits procuradors hi demanaran hi hagen a ésser. E los quals encara puxen fer enderrocar qualssevol alberchs e edefficis [rohibles] a les fortalees dels murs de la dita ciutat. E pendre pedres a ops dels dits murs²⁴⁶ de qualsevol²⁴⁷ lochs que ben vist los serà²⁴⁸; puxen encara fer e fer fer qualssevol

²⁴⁰ de molts e diversses serveis que en Bernat Simó, *interlineat*. Abans del dan donat [...] dels alberchs que foren enderroquats a'n Bernat Simó, *ratllat*.

²⁴¹ *Segueix* en la paret nou nou, *interlineat i ratllat*, i com lo mur de la dita ciutat se començà haja lo dit en, *ratllat*.

²⁴² ha fets a la ciutat, e encara de gràcia special, haja lo dit en, *interlineat*.

²⁴³ *Segueix* com en, *ratllat*.

²⁴⁴ *Segueix* ensemp, *ratllat*.

²⁴⁵ *Segueix* o aquells, *ratllat*.

²⁴⁶ *Segueix* de qual[...] de cristians com de juheus [...], *ratllat*.

²⁴⁷ *Segueix* altres, *ratllat*.

²⁴⁸ que ben vist los serà, *interlineat*.

ordenacions, provisions e establiments que a ells sia ben vist necessari e faedor a [conservació, meció] e deffensió de la dita ciutat e del regne. Són los prohòmens los honrats.

En Ramon Pinyol.

En Berenguer Cesoliveres.

En Guillem Barberà.

En Ramon Barberà.

En Pere de Vilalbí.

En Johan de Nates.

En Exemeno Ripoll.

En Guillem d'Aguiló.

En Guillem de Muntsonís.

En Pere de Semenat.

93

1368, desembre – 1369, gener. Barcelona/Tortosa.

Requesta i protesta de la comunitat jueva de Tortosa, perquè la ciutat els ha pres làpides del cementiri per a la construcció de les muralles. En el procés hi intervé el rei Pere III, que defensa l'aljama: el 27 d'octubre de 1368 envia una carta als seus oficials, i als procuradors i prohoms de Tortosa, ordenant-los que deixin de treure pedres del fossar dels jueus, sots pena de pagar 1000 morabatins d'or. El 31 de desembre els adenantats de l'aljama denunciien davant el veguer una nova agressió soferta al seu cementiri. Per la seua banda, el síndic i els procuradors de la universitat tortosina no neguen aquest fet, però justifiquen l'extracció de pedres dient que no s'han pres avalotadament i que també se n'han pres de cementiris cristinans (Sant Joan del Camp) i fins i tot s'ha enderrocat la casa de Santa Caterina i està a punt d'enderrocar-se l'hospital, amb la seua església.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 613 (paper).
a. A. CURTO, "El cementiri jueu...", p. 406-409.

94

1369, gener, 7. Cervera.

Pere III concedeix als procuradors i prohoms de la ciutat de Tortosa que puguin fer imposicions, anomenades "passatemp", per un termini de 5 anys, a fi de sufragar la construcció d'un pòrtic o carregador a la rambla de la ciutat per a guardar i protegir el blat i d'altres mercaderies. Estableix a) de tota mercaderia que sigui carregada o descarregada a la ciutat o que circuli pel riu s'ha de pagar un òbol per lliura; b) tot vaixell cobert que passi per la ciutat ha de pagar 3 sous d'entrada i 4 de sortida, mentre que tot vaixell descobert ha de pagar 2 i 3 sous respectivament.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 1215 (paper).
a. G. MARI, *Els privilegis medievals...*, p. 1245-1247, doc. 145.

Nos, Petrus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie. Quia vos, procuratores et probi homines civitatis Dertuse, vigilantes sicuti et decet erga nobilitatem et utilitatem dicte civitatis, proponitis construere et facere in rambla civitatis ipsius unum porticum et carricatorium ac discarricatorium eo ut frumentum et merces que in civitate ipsa

carrica|ri et discarricari contigerit sint in maiori opportunitate carricandi et discarricandi et per aquas pluviales| et asperitatem temporis, sicut jam alias fictum extitit, consumi nequeant seu quomodolibet devasta|ri. Et racione pinguium missionum et sumptuum in predictis iminencium et aliorum ingencium onerum dicte| civitati incumbencium, predicta sint vobis adeo difficilia quod ea nisi vobis in ipsis aliqua| iter subveniatur| non possetis in actum producere ita expedita quem admodum et deceret. Ideo, ad humilem supplicacionem per| vos inde nobis factam in auxilium dictorum portici, carricatorii et discarricatorii fiendorum, tenore presen|tis, concedimus vobis et universitate civitatis pretacte quod possitis et vobis liceat ordinare et imponere| subscriptam impositionem seu laudum, passatemp| vulgariter nuncupatum, duraturum per quinque annos| a die ordinacionis seu impositionis ipsius proxime venturos in et super infrascriptis ac per modum| sequentem:|

Primo, enim quod de omnibus mercibus et rebus cuiusvis generis seu speciei existant que in dicta civi|tate carricabuntur et discarricabuntur vel per rivum civitatis ipsius ad quascumque partes vehentur, solvatur| pro libra unus obulus.|

Item, quod quodlibet vas cohoptum veniens ad dictam civitatem solvat pro intrata| tres solidos et pro exita quatuor solidos barchinonenses. Et unum quodque vas discohoptum exsolvat pro intrata| duos solidos et pro exita tres solidos barchinonenses.|

Sic quod vos, vigore concessionis nostre huiusmodi, impositionem| seu laudum predictum in et super predictis ordinare et imponere possitis et omnia jura et emolu|menta inde proveniencia exigatis, colligatis et habeatis et in operibus predictorum portici, carricatorii| et discarricatorii convertatis seu exigi, colligi et converti faciatis per tempus superius prefinitum. Mandantes| per hanc eand de certa sciencia et expresse Gubernatori nostro Generali eiusque viscesgerentibus ceterisque| officialibus et subditis nostris et dictorum officialium locatentibus presentibus et futuris quatenus concessio|nem et gratiam nostram huiusmodi et omnes ordinaciones per vos de et super predictis juxta formam presen|tis concessionis fiendas firmas habeant, teneant et observent per totum dictum tempus et non contraveniant nec| aliquem contravenire permittant quavis causa. Providemus tamen et volumus quod vos seu ille qui jura et emolumenta ex predicto laudo proveniencia colliget et levavit teneamini seu teneamur de eis bajulo| nostro dicte civitatis anno quolibet reddere comptum et eciam racionem. In cuius rei testimonium presen|tem fieri et nostro sigillo secreto jussimus comuniri.|

Datum Cervarie, septima die januarii anno a nativitate Domini MCCC sexagesimo nono. Raimundus Nepotis.

Registrata in II.

(Al dors): Registrata.

1369, gener, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que diversos prohoms, amb els procuradors, tractin amb el clergat sobre la seua contribució a les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 36v.

Primerament, provehiren que ls prohòmens davall scrits, o la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de la ciutat, vegen, compren, tracten e menegen qual

manera serà pus proffitosa que la ciutat tenga ab los clergues sobre la contribució dels murs. Són los prohòmens los honrats:

En Berenguer Cesoliveres.
En Johan de Nates.
En Michel Taya.

En Ramon Barberà.
En Anthoni Riera.

96

1369, febrer, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que diversos prohoms, amb els procuradors, tractin amb el bisbe i el Capítol de la Seu quina ha de ser la seua contribució a les obres de les muralles, i que les seues decisions sobre aquesta qüestió siguin vàlides i no hagin de passar pel consell general.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 39r.

Item, provehiren que ls prohòmens davayll scrits, o la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de la ciutat, tracten e menegen ab lo senyor bisbe e ab los canonges de la Seu de Tortosa²⁴⁹, de la contribució de la paga del fet dels murs, e que puxen finir e avenir-se ab ells del dit fet e fermar totes e sengles covinences que entre ells saran empreses. E que tot ço que ells faran, ordenaran e fermaran vall e tinga e non calga tornar en capítol²⁵⁰. Són los prohòmens los honrats:

En Ramon Pinyol.
En Berenguer Cesoliveres.
En Ramon Barberà.

En Berenguer Peris.
En Guillem de Benavarra.
En Domingo Gil.

97

1369, febrer, 6. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a l'escrivà Pere Riba per unes cartes en què es protegeixen les ferramentes que la ciutat té a les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 6. f. 19r.

Item, donaren a n Pere Riba, scriva²⁵¹ de l'official, per dues letres que lo official atorga a la ciutat que tota perssona que tengués ne prengué neguns fferraments o altres menobres dels murs de la ciutat, que no u tornàs, que fos vedat la una, de les quals letres tramès lo dit official als capellans de capellà e la altra als rector de sent Jachme.

²⁴⁹ de la Seu de Tortosa, *interlineat*.

²⁵⁰ *Segueix* emperò en cas que ab los dits senyor bis, *ratllat*.

²⁵¹ *Segueix* de la ciutat, *ratllat*.

1369, febrer, 7. Tortosa.

Oferta i concòrdia entre el bisbe Jaume d'Aragó i el Capítol de la Seu de Tortosa, d'una banda, i la ciutat de Tortosa, de l'altra, en què els esmentats bisbe i Capítol prometen 1000 florins com a contribució del clergat en la construcció de murs, valls i torres. L'esmentada quantitat s'ha de satisfer en un any a partir de la primera festa de carnestoltes, en dues pagues: la primera a la festa de sant Miquel; la segona, a carnestoltes.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 72 (pergamí).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Cartulari, 1. f. 218v-222r.

[...] El senyor bisbe e el Capítol de la Seu de Tortosa, per tots e per tots los clergues no exempts, axí religiosos com seglars, de la ciutat de Tortosa e terme d'aquella, prometen als procuradors e ciutadans de la ciutat de Tortosa, en haguda dels mur e torres e vayl, e de la obra d'aquells de la dessús dita ciu|tat, ço és, mil florins pagadors dins un any començador en la festa de carnestoltes primer vinent, en dues pagues, la una a sent Michel primer vinent, e l'altra a les carnestoltes [...] primer vinent, ab les condicions següents. Responen e dien los procuradors e ciutadans de Tortosa que·ls plau ço| que en lo dit capítol és contengut, axí emperò que sots nom de clergues seglars no sien enteses ni compreses clergues simples tonsurats, ni conjugats, e que en la present avinença solament sien enteses els dits senyor bisbe e els canonges e els clergues seglars e religiosos damunt dits. Primerament,| que los dits mil florins prometen e donen als dits procuradors e ciutadans en part per avinença feyta entre ells, per aquells e per les coses de què han a pagar en comú e en part, graciosament, axí que entre tots, per rahó de la dita avinença e de la dita gràcia, prometen e donen los dits mil florins per la| rahó dessús dita, e per lo temps e solucions dessús dits. Responen los dits procuradors e ciutadans dien que·ls plau. Item, que·ls dits senyor bisbe, Capítol e els singulars de aquells e els altres dessús dits, no sien tenguts de pagar e contribuir ab los dits procuradors e ciutadans, o sens ells,| per via de comú o en altra manera, ni encara graciosament a pagar e contribuir en les obres dels dits mur, torres e vayl, o en messions e despeses d'aquells, axí per lo temps passat com per lo esdevenidor. En axí que per molt que hagen despès los dits procuradors e ciutadans en lo temps passat,| o despendran en lo temps esdevenidor en los dits mur, torres e vayl, no demanen ni hagen per rahó de aquells dels dits senyor bisbe, Capítol e singulars d'aquells e els altres sobredits, sinó los dits mil florins. Responen los dits procuradors e ciutadans dien que·ls plau que·l senyor bisbe e Capítol e cler|-gues en los dits capitols nomenats no sien tenguts pagar més dels dits mil florins en les despeses fetes tro ací en lo mur nou, torres e vayl que ara·s fan en la dita ciutat, ço és, començant a la torra del Temple e circuïnt la ciutat tro a la carniceria dels moros o a la torra del rech que és| tras Sent Nicholau, ni en les despeses fahedores d'aquí avant entró a compliment acabament de aquells. Mas si après que els dits mur, torres e vall seran acabats se esdeventrà que per combatiment o en altra manera los dits mur e torres, o partida d'aquells, se derroquen, o lo vayl se reblescha, que en aquests cases els dits| senyor bisbe e Capítol e clergues sien tenguts pagar en la reparació dels mur e torres e [inundació] de vayl per via de comú, e per aquells qui són e seran tenguts en aquell pagar. Emperò, és axí avengut que la dessús dita avinença se fa e s'entén del mur nou que ara·s fa en la dita ciutat, ço és, començant| a la torra del Temple e circuir la ciutat tro a la carniceria dels moros o a la torra del rech que és tras Sent Nicholau. E si per ventura, ultra aquests mur e vayl, havien a fer o feyen altre mur e vayl, o lo mur veyl

e vayl qui és fora lo dit mur nou qui ara's fa, havien a reparar, o reforçar aquell, que en aquests cases derrer dits hajen a pagar e contribuir en lo comú de la ciutat, si per rahó del dit altre mur fahedor, o per rahó dels dits mur e vayl veyls reparadors o reforçadors serà posat. Responen los dits procuradors e ciutadans dien que'ls plau ço e segons que en lo dit capítol és contengut. Item, que per la dita avinença e per les coses dessús dites no sie engenrat o feyt algun perjudici als privilegis e libertats dels dits bisbe, capítol e altres dessús dits, ans aquells los romanguen salv e il·leses. Responen los dits procuradors e ciutadans dien que'ls plau, mas volen| axí mateix los procuradors e ciutadans dessús dits, que per la dita avinença, e altres coses dessús dites, no sia a ells feyt o engenrat en lur dret algun perjudici, ans tot lur dret los romangua salv e il·lés. Item, protesten els dits senyor bisbe e Capítol, per si e per los altres dessús dits, que| les dites promissió e avinença fan e entenen a fer en conservació e deffensió de la esgleya e cosa pública de la dita ciutat, e no per offendre algú (...)

99

1369, febrer, 23. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que 6 prohoms elegits revisin els capítols que s'han fet per a el cobrament de taxes que s'ha de fer per a l'obra de l'era de la rambla (llojja), i que si ho creuen necessari, puguin manllevar sobre aquestes taxes tanta quantitat com els sembli oportú per tal de finançar l'obra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 40r.

Item, provehiren que'ls prohòmens davall scrits, o la major partida de aquells²⁵², vegen e regoneguen los capítols que són ordenats sobre la llevada que's deu fer per rahó de la obra de la hera de la rambla, e que tracten e menegen del dit fet e puxen fer e ordenar sobre la dita levada qualssevol ordenacions e provisions. Encara, que si mester hi serà per fer e espatxar la dita obra, puxen manllevar sobre la dita levada aytanta quantitat com a ells serà ben vist faedor. E que de la dita manlleuta puxen fer carta o cartes ab aquelles promissions, pactes, obligacions, penes²⁵³, renunciacions e cauteles que a ells serà ben vist faedor. E que per les coses en les dites²⁵⁴ cartes contengudes, puxen la dita²⁵⁵ levada²⁵⁶ en totes aquelles maneres que a ells serà ben vist faedor obligar. E que tot ço que per²⁵⁷ aquells prohòmens serà vist e regonegut, tractamentat, ordenat e manllevat, valla e tenga e haja fermetat e non calga tornar en capítol. Són los prohòmens los honrats:

En Jachme de Tous.
En Matheu del Camí.
En Guillem Barberà.

En Pere Burgués.
En Guillem Macip.

²⁵² Segueix que tracten e menegen e, ratllat.

²⁵³ penes, interlineat.

²⁵⁴ Segueix cos, ratllat.

²⁵⁵ Segueix obra cullita, ratllat.

²⁵⁶ levada, interlineat.

²⁵⁷ Segueix los, ratllat.

1369, març, 8. Tortosa.

Pagament a Guillem Aguiló per haver anat a buscar un mestre pedrapiquer per a treballar a les muralles. Com que l'esmentat mestre no volgué treballar a jornals, sinó solament a estall, només se li van retribuir les despeses del camí.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 6. f. 20v.

Item, donaren a un mestre piquer, lo qual en Guillem d'Aguiló hic havia fet venir, de volentat dels²⁵⁸ murs, lo qual hic vengut si terç. E per ço com no volch obrar a jornals, sinó solament a estall, de volentat dels consellers e prohòmens de la ciutat donaren-li per la missió que havia feyta per lo camí e féu d'aquí avant, estant e tornant. --- II X s.

1369, maig, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que per a fer les obres dels murs, si no poden trobar qui els presti els 500 florins que han de donar els clergues per carnestoltes o aconseguir-los mitjançant impostos, que es puguin vendre o manllevar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 48r.

Item, que per fer les obres dels murs, si no poden trobar qui·ls prest sobre los D florins que·ls clergues han a donar per carnestoltes, ho aver dinés de les²⁵⁹ imposicions, que puxen vendre los dits cinch cents florins o manllevar aytanta quantitat com hagen mester a les dites obres.

1369, maig, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que els procuradors puguin designar una persona que tingui els diners de les obres de les muralles, el qual sigui l'encarregat, juntament amb l'escrivà (notari) ja elegit, de pagar als obrers.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 48r.

Item, provehiren que·ls procuradors de la ciutat puxen metre e assignar a llur bona coneguda²⁶⁰ en les obres dels murs un prohòme o dos que tinga los dinés de les obres

²⁵⁸ Segueix m, ratllat.

²⁵⁹ trobar qui·ls prest sobre los D florins que·ls clergues han a donar per carnestoltes, ho aver dinés de les, *interlineat*. Abans haver dinés de les imposicions, que puxen manllevar de qui·s volran, aytanta quantitat com hagen mester a fer les dites que·ls puxen, *ratllat*.

²⁶⁰ e assignar a llur bona coneguda, *interlineat*.

dessus dites, que pach los obrers ensemps ab l'escrivà que y hés assignat, e quel's puxe salariar a llur bona coneguda.

1369, juny, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la impossibilitat de pagar el fogatge i les obres de les muralles amb la pecúnia que posseïx, proveeix que que els procuradors i el clavari puguin vendre la imposició de la farina de sis mesos, començant pel primer dia d'agost. Amb la mateixa data, en el mateix volum de provisions, però en un altre foli, hi ha copiada la mateixa deliberació, en la qual s'afegeix que la ciutat no té diners per a fer obres en una pexera, a les muralles i a la torre de la Galera, i que siguin Antoni Riera i Ramon Barberà, amb els procuradors, els encarregats de manllevar, vendre imposicions i, en definitiva, d'aconseguir els diners necessaris per a portar a terme aquestes obres de la millor manera que els serà possible.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 51r, 56r²⁶¹.

Primerament, per ço que la ciutat no ha dinés de que puxa pagar lo fogatge que hés tenguda de pagar en lo present mes de juny²⁶², ni de que's puxen fer les obres dels murs, provehiren que'ls [pro]curadors e clavari, de les imposicions de la ciutat, per pagar lo dit [fogatge] e per fer les dites obres dels murs²⁶³, puxen [venre] com pus profitosament poran a[dines primes] la imposició de la [fa]rina, del primer dia del del mes de agost primer vinent en sis meses [...] ²⁶⁴ ladochs primer vinents [...] continuament complits. E que'ls procuradors de la ciutat p[uxen] fer [fer]mar carta o cartes de venda ab aquells pactes [...] renunciacions e cauteles que a ells serà ben vist [faedor]. E [que per les] coses en les [di]tes cartes contengudes puxen [...]

||f. 56r.

Primerament, per ço com [la] ciu[tat] [no] ha dinés de que's puxen f[er] les obres de la pex[e]ra, del mur de la [c]iutat, de la torra de [l]a Galera e altres [m]essions moltes nece[ss]àries, a les quals la [c]iu[tat] deffallir no pot, provehiren que'ls procuradors de la ciutat, [en]semps ab los honrats n'Anthoni Riera e en Ramon Barberà, puxen [man]llevar de qui's volran, conjunctament o de par[a]da, deu milia sòlidos; [e si] per ventura²⁶⁵ [a] ells parrà pus proffitós que per haver los dits deu milia puxen v[en]dre una de les imposicions, qualsevulla, per aquells pre[u] que a ells parrà fedor, o encara que'ls puxen aver²⁶⁶ e traure [en] qualsevol altra manera que dir ni no[m]enar se puxa, segons que a ells parrà pus proffitós a la ciu[tat]. E que de les||f. 56v dites coses los dit[s] procuradors²⁶⁷, ensemps ab los prohòmens dessus dit[s], puxen fer totes aquelles cartes que y sien necessàries, ab totes aquelles oblig[aci]ons.

²⁶¹ Cfr. també f. 47v.

²⁶² juny, interlineat. Abans maig, ratllat.

²⁶³ per pagar lo dit [fogatge] e per fer les dites obres dels murs, interlineat.

²⁶⁴ Segueix e que de la dita venda puxen fer los dits, ratllat.

²⁶⁵ Segueix al, ratllat.

²⁶⁶ Segueix qualsevol e traure [...], ratllat.

²⁶⁷ Segueix puxen fer encara cartes, ratllat.

[circa 1369, juliol, 23]. Tortosa.

Pagament a Mateu del Camí pel lloguer de tres cases que posseeix al carrer nou, en les quals habitava el carreter que treballava a les obres de les muralles i es guardava la menobra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 6. f. 29r.

Item, donen en data, los quals en Matheu del Camí se atura per ço com la ciutat los li devia per loguer de un any, lo qual finia en la festa de la Ascensió de l'any MCCCLXIX, de III cases²⁶⁸ que ell ha en lo carrer nou, en les dues de les quals estava lo carrater, e en la una estava menobra del mur, lo qual loguer la ciutat havia a pagar.

---- III ll s.

1369, agost, 12. Tortosa.

A causa que la ciutat no té diners per a la realització de diverses activitats, entre altres la construcció de les muralles, d'una pexera i de la torre de la Galera, el Consell proveeix que els 500 florins que el clergat ha de pagar a carnestoltes siguin venuts a Arnau de Torrelles per preu de 5000 sous.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 55r.

Primerament, [permerament] per ço com la ciutat no ha dinés de que puxa fer les obres de la pexera que s'és esfondrada, e dels murs de la ciutat²⁶⁹, e de la torra [de la] Galera, e altres moltes²⁷⁰ messions necessàries, a les quals la ciutat [...], provehiren que aquells cinch cents florins los quals los [clergues] deuen pag[u]ar en la primera [vinent festa] de carnestoltes per lo [comú] de les obres dels murs, sien venuts a l'honrat n'Arnau Torrelles, per preu de cinch milia sòlidos. Axí, e[m]però, que la ciutat sia tenguda de haver [los] dels dits clergues, e aquells donar en lo dit termini [al] dit n'Arnau Torrelles²⁷¹. E que ls procuradors de la ciutat²⁷² puxen fer e fermar e nom e la dita universitat al dit n'Arnau²⁷³ qualssevol [cartes] ab totes aquelles obligacions, pa[ct]es, promissions, stipulacions, renunciacions e cauteles, penes [...] e homenatges²⁷⁴ e quals[sevol] altres seguretats ab les quals ab lo dit en Arnau se por[an] avenir; puxen encara fer so[bre] lo dit fet e qualssevol²⁷⁵ coses [...] d'aquell en nom e loch de la dita [c]iutat, tot ço que'n sia necessari a proffit del dit n'Arnau.

²⁶⁸ Segueix *es*, ratllat.

²⁶⁹ *de la ciutat*, interlineat.

²⁷⁰ Segueix *moltes*, ratllat.

²⁷¹ Segueix *E quills*, ratllat.

²⁷² Segueix *facen al dit n'Arnau. E açò*, ratllat.

²⁷³ Segueix *ab aquelles*, ratllat.

²⁷⁴ [...] e *homenatges*, ratllat.

²⁷⁵ Segueix *[altres]*, ratllat.

1369, agost, [28]. Tortosa.

Com que no hi ha diners amb què pagar les obres dels murs i altres coses necessàries, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que diversos prohoms, amb els procuradors, vegin de quina manera es podran aconseguir, ja sigui mitjançant manlleuta, venda d'imposicions, de censal mort, de comú o per qualsevol altra via. S'acorda que les decisions d'aquestes persones tinguin validesa i no hagin de tornar al Consell General.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 58v.

[E] per los quals, per vigor de la [l]etra dessus dita, per ço com la ciutat no ha dinés ab los quals se puxen fer les obres dels dits mur[s] [...] [ivasçosament], provehiren que ls [pro]hòmens davall scrits, o la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de la ciutat, o [al]guns de aquells, tracten en menegen²⁷⁶ [de haver] dinés aytants com mester ne haja la c[i]utat per fer les dites obres. En totes aquelles maneres que a ells serà ben vist faedor, si's vol²⁷⁷ per manera de manlleuta, si's [vo]l per venda de impo[sicions], si's vol per vendes de censal mort, si's vol per via de comú, si's vol per qualsevol altra manera que dir ni nomenar se puxe. E que de les dites coses²⁷⁸ e qualssevol de aquelles puxen fer e fermar en nom e loch de la dita universitat qualssevol cartes que y sien necessàries. Són los prohòmens, los honrats:

||f.59r

En Ramon Pinyol.

En Jachme de Tous.

En Berenguer de Bellmunt.

En Bernat Garidell²⁷⁹.

Micer Bernat Guillem Calbet.

En Arnau Torrelles.

En Pere de Vilalbí.

En Antoni Riera.

1369, setembre, [2...] Amposta.

L'infant Joan, governador general, concedeix als prohoms de Tortosa que puguin vendre censals morts i violaris per un valor màxim de 60.000 sous per a sufragar les obres de murs i valls de la ciutat. En aquesta quantitat queda comprès un censal de 24.000 sous venut al ciutadà de Barcelona Francesc Bertran.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 1965 (paper).

a. G. MARÍ, *Els privilegis medievals...*, p. 1248-1249, doc. 146.

[...]fans Johannes. Serenissimi domini regis primogenitus eiusque regnorum et terrarum generalis gubernator. Quia [...]universitas proborum hominum civitatis Dertuse pro operibus murorum et aliorum fortalicionum civitatis eiusdem summe [...] in]digetis, sine qua opera predicta jam per vos incohata remanerent imperfecta, quod cederet in

²⁷⁶ Segueix en qui[na] manera en quina manera, ratllat.

²⁷⁷ Segueix pven, ratllat.

²⁷⁸ Segueix puxen fer quals s, ratllat.

²⁷⁹ Segueix en Ramon, ratllat.

deservicium domini| [...] que nostri et habitantium in civitate eadem proculdubio nocumentum. Idcirco, ad nunciorum vestrorum humilis| [...]onis instanciam inde nobis facte, volentes huic periculo obviare, tenore presentis concedimus vobis quod licior| [...]ne et absque alicuius pene incurso possitis vendere super bonis vestris censualia seu violaria ad concur| [...] sexaginta mille solidos quantitatem Barchinone, in quasiquidem perccunie summa comprehendantur et comprehendi vo|[lumus] viginti quatuor mille solidos monete eiusdem, pro quibus censuale vindidistis Francisco Bertrandi, filio| [...]ii Bertrandi, civis Barchinone. Quibusvis eciam constitutionibus, ordinationibus seu aliis hiis adversantibus| [...]ntibus nullo modo; dumtamen, quantitates predictae in dictis operibus integre convertantur ac in vendicionibus per vos| [...]e factis seu fiendis, instrumenta gratie interveniant ut ipsa censualia et violaria luere seu redimere| [...]s contradiccione seu alia quavis causa creditorum seu aliorum quorumcumque procul abiecta penitus et remota| [...]m dictis vendicionibus modo premissis factis vel fiendis nostram auctoritatem interponimus pariter et decretum. | [Manda]ntes nichilominus per eandem quibusvis notariis et scriptoribus quod instrumenta predictis vendicionibus necessaria| [...] seu conficiant asque pena, ipsis tamen notariis in clausuris suis de presenti specialem facientibus mencionem. | [In cuius rei] testimonium presentem fieri iussimus nostro sigillo secreto munitam.

Datum in loco de Emposta, vicesima| [...] die septembris anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo sexagesimo nono. Primogenitus.

(Al dors): Murs, valls.

Licencia| carricandi ad| censuali pro murs. Carta que pusquam manlevar LX milia| sous.

108

1369, setembre, 4. Tortosa.

La ciutat de Tortosa estableix que els encarregats de portar pedres per a les obres de les muralles puguin prendre-les d'allà on sigui necessari, sempre que ho manin els procuradors, el batlle o el seu lloctinent, i que puguin passar amb els seus carros per allà on sigui necessari. Es prohibeix expressament que es veda el pas de les persones que porten pedres a les obres dels murs, passin per on passin, i que s'eviti que agafin pedres, les agafin d'on les agafin. Finalment, s'estableixen penes per als infractors, que són de 100 sous i d'un dia de presó per sou.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Establiments, 5, f. 24r-v.

Stabliment dels murs.

Ara hoiats que's fa hom a saber, per manament de la senyoria e dels prohòmens e la ciutat de Tortosa, l'onrat n'Arnau Torrelles, batles, e els prohòmens dessús dits, attenents que les obres dels murs és gran profit de la cosa pública, que sien spatxades hivaçosament e a aquelles espatxar sia de²⁸⁰ necessitat pedra de aquelles parts que pus hivaçosament e covinentment se puxa haver, per ço com han stablit e ordenat que los carretés qui són o seran logats per los procuradors de la ciutat o administradors de les dites obres, per portar pedres als dits murs, e tots altres qualsevol qui a les dites obres seran logats per portar pedres, puxen portar pedres de qualssevol loch, olivars, heretats, honors e terres e possessions hon pedres a les dites obres covinents poran trobar, en e

²⁸⁰ Segueix necessitat, ratllat.

segons, emperò, que a aquells serà ordenat e donat poder per los honrats n'Arnau Torrelles o per son lochtinent e els procuradors de la dita ciutat, qui ara són o per temps seran, e que aquelles puxen axí ab los carros, com en altra manera portar e pasar per aquelles partides, lohcs, olivars, heretats, honors e terres e possessions que per los dits honrats batle e procuradors los serà demostrat, assignat o licenciat qualssevol stabliments o ordinacions a açò sien vists contrariants o derogatoris, en qual||^{f. 24v}-sevol manera no contrastants. Item, han stablit e ordenat que alguna persona, de qualsevol ley, estament o condició sia, no gos per si ni per altra vedar o fer vedar, contrastar o empatxar, de fet ni de paraula ni en altra manera als qui portaran pedra ab carros o en altra manera als dits murs, de no traure pedra et passar per qualssevol lochs, heretats e possessions qui seran ordinats, assignats o licenciats de portar e passar per los dits n'Arnau Torrelles, batle e procuradors de la dita ciutat, qui ara són o per temps seran, sots pena de cascuna vegada que contra serà feyt, de C sòlidos.

Les quals penes que comeses seran volen los dits²⁸¹ batlle e prohòmens que sien partides, segons costums de Tortosa.

E qui les dites penes pagar no porà o no volrà, sàpia que estarà pres per cascun sòlidos I jorn, en la Çuda, sots clau.

E si dupte o duptes dels presents establiments exiran, volen que aquelles sien declarats e enterpretats per los dits batlle e prohòmens.

109

1369, setembre, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui fet de nou, a despeses de la ciutat, l'escorredor dels fulls del faedor d'en Ramon Febrer, ja que li havien tancat a causa de les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 61r.

Primerament, provehiren que ls prohòmens davall escrits, sensemps ab los procuradors de la ciutat, vegem e regoneguen en quina manera porà ésser feyt escorredor dels fulls del faedor d'en Ramon Febrer, com la ciutat, faent los murs de aquella, li haja tanquat aquell que y era. E ço que per aquells serà ordenat, que sia fet a cost e messiò de la ciutat. Són los prohòmens los honrats²⁸²:

En Guillem Pinyol.

En Arnau Torrelles.

110

[circa 1369, octubre]. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els obrers puguin pendre pedres del fossar de Sant Joan per a les obres de les muralles, excepte les lloses dels sepulcres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 49r.

²⁸¹ Segueix ball, ratllat.

²⁸² Segueix En Guillem ratllat.

Item, provehiren que per a les obres dels murs puxen pendre los obrés de aquelles del fossar de Sent Johan qualssevol pedres, ab que loses no sien.

111

[circa 1368-1370]. Tortosa.

Lletra al Consell de la ciutat de part del comanador del convent de la Mercè de Tortosa en què demana una nova casa per a ell i els altres frares mercedaris, ja que la casa de Santa Caterina ha començat a enderrocar-se a causa de les obres de les muralles.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 4007 (paper).

A vos, honrats procuradors e consellés e prohòmens de la ciutat de Tortosa, demostra lo comanador de la casa de Santa Caterina de Tortosa, de l'orde de la Mercè, que per rahon del mur nou ell ha a lezar e desenparar de la dita casa en lo qual habitava e està, e lo qual ja havets començat de derocar, e algun alberch no troba de present a loguar o a comparar on pusca habitar, ni ha bé apellat de compre-ne, perquè nos suplica com ell sia religiós, e los ffreres que son ab ell e no degen vaguar e anar per hostaleries ni per lochs de mal recapte, e lezar-se del divinal officii, que plàcia a vos que les donets o comprets l'alberch en lo qual pusquen estar, o li'n façats vendre algun covinent alberch, lo qual si vos aadés no'l podets pagar, ell procurarà que'l pagarà.

112

1370, gener, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors, juntament amb diversos prohoms, tractin amb el rei sobre la construcció de les muralles, i tinguin la potestat de fer i fer fer l'obra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 66r.

Primerament, provehiren que ls prohòmens [da]vall scrits, [o] la major partida de aquells, ensemps ab los procuradors de [la ciutat], tracten e menegen [...] e ab lo senyor rey²⁸³ del fet dels murs e valls de la ciutat²⁸⁴. E que puxen ordenar e fer fer los dits murs e valls en aquella manera que a ells serà ben vist faedor. Són los prohòmens los honrats:

En Ramon Pinyol.
En Jachme de [T]ous.
En Johan de [Nates].
En Pere de Vilaubí.

En Berenguer de Bellmunt.
En Guillem de Muntsonís.
En Guillem d'Aguiló.
En Michel Taya.

²⁸³ [...] e ab lo senyor rey. *interlineat*.

²⁸⁴ *Segueix* ab lo senyor rey. E que puxen fer fer, *rattlat*.

1370, gener, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Pere de Bages i Mateu del Camí vegin i decideixin quins seran els llocs d'on podrà agafar-se pedra per a la construcció de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 66v.

Item, provehiren que·ls prohòmens davall escrits vagen veure e regoneguen de quals lochs se porà haver pedra ops dels murs. Són los prohòmens:

En Pere de Bages.

En Matheu del Camí.

1370, juny, 22. Tortosa.

Pagament a Antoni Moliner, Miquel de Bages, Domingo Ferrer i el seu fadrí, fusters i mestres d'aixa, pel seu treball de desfer el bastiment d'un mur de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 7. f. 9v.

Item, a XXII dies del mes de juny donaren a n'Anthoni Moliner²⁸⁵, fuster, per loguer de II jorns que fo a desfer lo bastiment del mur, a rahó de II sòlidos, VI diners per jorn.
---- II V s.

||f. 10r

Item, donaren a n Miquel de Bages, per loguer de II jorns que fo a desfer lo dit bastiment, a rahó de II sòlidos, VI diners. ---- II V s.

Item, al fadrí d'en Domingo Ferrer, per loguer de II jorns que obrà en lo dit bastiment, a desfer, a rahó de XX diners per jorn. ---- II III s IIII.

Item, a n Domingo Ferrer, per loguer de II jorns, per los quals fo a desfer lo dit bastiment, a rahó de II sous, IX diners per jorn. ---- II V s VI.

1370, juny, 25. Barcelona.

Pere III concedeix als procuradors i prohoms de la ciutat de Tortosa que puguin vendre violaris o censals morts, per un valor de fins a 100.000 sous, a fi de recollir diners per pagar unes pecúnies que es deuen al rei i per a pagar reparacions a les muralles de la ciutat.

R. ACA. Cancelleria. Registre 919. f. 65v-66r.

a. G. MARÍ, *El privilegis medievals...*, p. 1322-1323, doc. 153.

²⁸⁵ Segueix per, ratllat.

1370, agost, 9. Tortosa.

Pagament al notari Berenguer de Tous per una carta de venda de censal mort per valor de 200 lliures, les quals foren manllevades per a les obres de les muralles de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 7. f. 15v.

Item, divendres, a IX dies del mes de agost, donaren a n Berenguer de Tous, notari, per una carta de venda de censal mort que feren a n Guiamó Gacet, per²⁸⁶ CC lliures que manllevaren a ops de les obres dels²⁸⁷ murs, III florins²⁸⁸ que valen. ---- II XXXIII s.

1370, agost, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que els procuradors puguin nomenar administrador de les obres de les muralles, i donar-li el salari que els sembli convenient.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 9. f. 88r.

Item, provehiren que ls procuradors de la ciutat puxen metre obrer en les obres dels murs, a llur bona coneguda, e salariat²⁸⁹ aquell segons serà ben vist faedor.

1371, desembre, 9. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 10 sous que la ciutat de Tortosa fa a Bernat Oliver, procurador de Guillem Castell, mestre de l'Orde de Sant Jordi d'Alfama, per provisió de menjar i beure dels mestres que estan portant a terme les obres del castell de Sant Jordi, al Coll de Balaguer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 8. f. XXIXr.

Item, a IX dies del mes de deembre²⁹⁰, de manament dels conseyllers e²⁹¹ prohòmens de la ciutat, e per vigor de una provisió per aquells feyta dichmenge que s comptava XIII dies de setembre en l'any dessus dit, donaren a n Bernat Oliver, procurador de ffrare Guillem Castell, maestre de l'orde de Sent Jordi de Alfama, constituït ab carta reebuda per en Domingo Morata, notari públich de Tortosa, a XXI dies del mes de abril en l'any

²⁸⁶ Segueix C lliures que, ratllat.

²⁸⁷ Segueix dels, repetit.

²⁸⁸ Segueix los, ratllat.

²⁸⁹ Segueix segons, ratllat.

²⁹⁰ Segueix don, ratllat.

²⁹¹ Segueix per vigor de una pro, ratllat.

dessús dit, per provisió de menjar e de beure²⁹² als maestres de la obra de la²⁹³ obra de Sent Jordi del Coll de Balaguer, cinquanta sòlidos, los quals confessa haver hahüts e reebuts en presència d'en Bernat Scuder, notari, d'en Berenguer de Bellmunt e d'en Pere Tiviça, testimonis a açò apellats e pregats lo dit dia. ---- II ll X s.

119

1372, juny, 5. Tortosa.

Pagament que la ciutat de Tortosa fa a Pere de Bages, obrer de les muralles, per tal que les esmerci en aquesta construcció.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LIIIv.

Item, dissapte, a V de juny, donà a'n Pere de Bages, obrer de la obra dels murs que's fan de present en la ciutat de Tortosa, centum libras, les quals devia convertir en la dita obra; les quals confessa sí haver haüdes e en comptat reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Jacme Caselles e Jacme Thomàs, ciutadans de la dita ciutat, testimonis. ---- C ll s.

120

1372, juny, 12. Tortosa.

Anotació de dos pagaments de la ciutat de Tortosa relacionats amb les obres de les muralles. El primer, de seixanta lliures, es fa a Pere de Bages, obrer. El segon, de cinquanta-cinc lliures, es fa a Ramon Riera, comprador de la calç.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LVr.

Item, donà a XII de juny a'n Pere de Bages, obrer de la obra dels murs que's fan de present en la ciutat de Tortosa, sexaginta libras barchinoneses, les quals devia convertir en la dita obra; les quals confessa si haver haüdes e reebudes en comptant en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Bernat Berenguer, prevere, e d'en Ramon Riera, testimonis. ---- LX ll s.

Item, lo dit dia donà a'n Ramon Riera, comprador de la calç que entra o meten en la dita obra dels dits murs, quinquaginta quinque libras barchinoneses, de les quals ha comprada calç obs de la²⁹⁴ obra dels dits mur, les quals confessa haver haüdes e en comptant reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e del prop dit Bernat Berenguer, prevere, e d'en Pere de Bages, testimonis. --- LV ll s.

²⁹² Segueix als maestres, ratllat.

²⁹³ Segueix església de la, ratllat.

²⁹⁴ obs de la, interlineat.

1372, juny, 16. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els 8 florins (4 lliures i 8 diners de moneda barcelonesa) que costà una manlleuta de 200 florins feta pel clavari, per a les obres de les muralles, li siguin preses en compte.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 8v.

Item, provehiren que VIII florins que costen CC florins que són stats manlevats per lo dit clavari²⁹⁵ per les obres del murs que li sien preses en compte.

1372, juny, 16. Tortosa.

Es posen en data 8 florins, els quals són el cost de la manlleuta de 200 florins que féu el clavari per a les obres de les muralles de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavari, 9. f. LVlr.

Item, met en data que costaren CC florins que manlevà a III meses, ço és, juny, juliol e agost, los quals se havien a convertir en les obres dels murs, los quals manleva d'en Juceff Migero, juheu, octo florenos auri, e haví provisió feta en capítol lo qual se tench en la sala de la ciutat dimecres a XVI de juny de l'any present. --- IIII II VIII s.

1372, juliol, 9. Tortosa.

Pagament de 50 lliures a Pere de Bages, obrer de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXr.

Item, divendres, a IX de juliol, donà a'n Pere de Bages cinquanta lliures barchinoneses, les quals devia convertir en les obres dels murs que's fan de present en la [ci]utat de Tortosa, axí com a obrer de aquelles, les q[ual]s confessa sí haver haüdes e en comptant reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, del discret en Miquel de Taya, notari, e d'en Guillem Macip, mercader, ciutadans de Tortosa, testimonis. --- L II s.

1372, agost, 31. Tortosa.

Pagament de 33 lliures a Pere de Bages, obrer de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

²⁹⁵ Segueix que sien, ratllat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXVv.

Item, dimarts, a XXXI de agost, donà a-n Pere de Bages, obrer dels murs qui de present se fan en la ciutat, sexanta florins d'or, los quals devia convertir en les dites obres, los quals confessa haver haüts e en comptant reebuts en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Guillem Revull e d'en Guillem Pinyana, testimonis. ----
XXXIII ll s.

125

1372, setembre, 14. Tortosa.

Pagament de 5 lliures a Ramon Riera, comprador de la calç de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXVIr.

Item, dimarts, a XIII de setembre, donà a-n Ramon Riera, comprador de la calç qui entra o-s met en la obra dels murs qui se present se fan en la dita ciutat, cent sòlidos barchinonesos, dels quals dix sí haver comprada calç obs de la dita obra, los quals confessa sí haver haüts e en comptant reebuts en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Jacme Thomàs e d'en Jacme de Muntblanch, testimonis.
---- V ll s.

126

1372, setembre, 28. Tortosa.

Pagament de 35 lliures i 14 sous a Pere de Bages, obrer de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXXr.

Item, donà a-n Pere de Bages, obrer de les obres dels murs, que de present se fan en ciutat, trenta-cinch lliures e quatorze sòlidos barchinoneses, les quals devia convertir en les dites obres, les quals confessa haver haüdes e en comptant reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Jacme Thomàs e d'en Jacme de Muntblanch, testimonis. ---- XXXV ll XIII s.

127

1372, octubre, 12. Tortosa.

Pagament de 10 lliures a Pere de Bages, obrer de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXXIIr.

Item, donà a-n Pere de Bages, obrer dels murs que de present se fan en la ciutat, deu lliures barchinoneses, les quals deu convertir en les dites obres, les quals confessa haver

haüdes e en comptant reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari²⁹⁶, d'en Pere Monçó e d'en Pere Gizbert, ciutadans, testimonis. ---- X ll s.

128

1372, octubre, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que la imposició de la mercaderia que es recapta a la ciutat sigui destinada a les obres de la llotja durant nou mesos. També s'acorda que la coberta de l'edifici sigui feta de terrat amb trespol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 21v.

Item, que la imposició de la mercaderia que's leva per la ciutat, que sia dada e convertida en la obra de la lotja, la qual, de present se fa e's converteix en la rambla de la dita ciutat, per nou mesos, qui comencen lo primer [d]ia del mes de noembre primer vinent, e que sien fets en la dita lotja, a la part de l'alberch d'en Miquel Andreu, archs, e sia cuberta la dita lotja de terrat ab trespol.

129

1372, novembre, 10. Tortosa.

Pagament de 15 lliures a Pere de Bages, obrer de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXXIIIr.

Item, dimecres, a X de noembre, donà a'n Pere de Bages, obrer de les obres dels murs que de present se fan en la ciutat, quinze lliures barchinoneses, les quals deu convertir en les dites obres, les quals confessa haver haüdes e en comptant reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Steve, monge, d'en Guillem Riera, ciutadans, testimonis. ---- XV ll s.

130

1372, novembre, 19. Tortosa.

Pagament de 5 lliures i 5 sous a Pere de Bages, obrer de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXXVv.

Item, divendres, a XIX dde noembre, donà a'n Pere de Bages, obrer dels murs que de present se fan la ciutat de Tortosa, los quals devia convertir en les dites obres, deu lliures e cinch sous barchinoneses, les quals confessa haver haüdes en en comptant reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, del discret en Miquel Faneva, notari, e d'en Pere Gizbert, testimonis. ---- X ll V s.

²⁹⁶ Segueix e, ratllat.

1372, novembre, 21. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui fet un porxo a la casa del pont de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 29v.

Item, fon provehit que sie fet I porxe²⁹⁷ en la casa del pont de la ciutat, e que sia cubert lo dit porxe²⁹⁸ de teula, e fet²⁹⁹ e ab pilars e ab açò que serà necessair al dit porxe.

1372, novembre, 27. Tortosa.

Pagament de 10 lliures a Pere de Bages, obrer de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXXVlr.

Item, donà a-n Pere de Bages, obrer dels murs que de present se fan en la ciutat de Tortosa, deu lliures barchinoneses, les quals confessa en comptant haver reecudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Domingo Morata, notari, e d'en Pere Martí, serradors, testimonis. --- X ll s.

1372, desembre, 4. Tortosa.

Pagament d'1 lliura a Pere de Bages, obrer de les muralles de la ciutat de Tortosa, per a dur a terme les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. LXXVIIIr.

Item, dissapte, a IIII de deembre, donà a-n Pere de Bages, obrer de les obres dels murs que de present se fan en la dita ciutat, les quals devia convertir en les dites obres. ---- I ll s.

1373, gener, 11. Tortosa.

Pagament a Pere de Bages, obrer dels murs de la ciutat, per haver fet treure la menobra de la torre del mur en què viu el pescador Bernat Simí, i per fer-la portar a les torres del portal del coll de Sant Johan.

²⁹⁷ Segueix de, ratllat.

²⁹⁸ Segueix o fet, ratllat.

²⁹⁹ e fet, interlineat.

Item, dimarts, a XI del dit mes de giner, donà a n Pere de Bages, sobrestant de la obra dels murs de la ciutat, per manobra que féu traure de la torra que té en Bernat Simó, pescador, e aquella féu portar a les torres del mur que són al portal del mur del coll de sant Johan. ---- Il VI s VI.

135

1373, maig, 14. Tortosa.

Relació davant el Consell General de Tortosa dels mestres de nivell Pere Ferran, de la ciutat de Lleida, i Pere Torà, de la ciutat de València. Malgrat algunes diferències de parer, i malgrat que Pere Torà afirma que no ha nivellat des del marge dret de l'Ebre, ambdós mestres afirmen que és possible treure aigua del riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 48r-v.

Diluns, a XIII dies del mes de mag any damunt dit, los honrats procuradors e los prop dits prohòmens en la penúltima provisió del present Consell proposats, contenguda e escrita a les coses davall scrites assignats, ab d'altres prohòmens en la dita sala justats, feren venir en h dita sala en Pere^{f. 48v} Ferran, de la ciutat de Leyda, allivellador de aygües, lo qual allivellador féu relació als dits prohòmens que ell havia allivellades les aygües deçà lo riu, e dellà, que trobava que en cas que s fes pexera el dit riu que pujàs l'aygua VI palms, prenent la cèquia a la Rojal³⁰⁰, damunt Andusch, que se'n poria regar Bitem avall, e si pexera no s'i feya, que no se'n poria res regar, ans vendria la aygua VI palms davall la cara de la terra del mur de Vinpeçol. E que de la altra part, devers lo loch de Xerta, prenent la cèquia a Vintàngels e faent semblant pexera a la damunt, que s porà regar de la torra de Laber a avall, e sens pexera, que li fallen III palms davall la cara de la terra davant la ciutat.

Item, aquell dia matex e hora, davant los dits prohòmens, féu relació en Pere Torà, allivellador de aygües de la ciutat de València, e dix que havia allivellada la aygua del riu e havia començat a allivellar al peu de la costa de Som, e que sens pexera la faria venir, que poria regar Andusch, e que com sia la dita aygua a la ciutat, que serà quaranta palms damunt la cara de la terra. E dix que entenia que a la part devers lo dit loch de Xerta fos semblant, jatsia que no y hagués allivellat.

136

1373, maig, 16. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Berenguer (sic?) Ferran, mestre de nivell de Lleida, pel seu treball de nivellar les aygües de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clàvaria, 9. f. XCIr.

³⁰⁰ Segueix a la, ratllat.

Item, donà diluns a XVI del prop dit mes³⁰¹ a'n [Berenguer] Ferran, allivellador de aygües de la ciutat de Leyda, per vigor de una provisió feta en Consell, lo qual se tench en la sala de la dita ciutat dijous, a XXII dies del mes de abril, any prop passat, nou lliures e dos sòlidos jaquesos, que valen de barçalonenses a rahó de V sous, X diners per lliura, onze lliures, XV sous, I diner; lo qual stech entre venir, star e tornar XIII jorns, a rahó de XIII sous de jaqueses per cascun jorn, la qual quantitat confessa en comptant haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Guillem Gacet, e d'en Jacme Thomàs, testimonis. --- XI ll XV s I.

137

1373, maig, 23. Tortosa.

La ciutat de Tortosa paga 15 lliures a Ramon Riera, obrer de la ciutat, per a les obres del convent de Sant Domènec.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. CXLr.

Item, diluns a XXIII de mag mes prop dit, a'n Ramon Riera, obrer assignat per los honrats procuradors de la ciutat en les obres de les cases dels frares prehicadors, per vigor de una provisió feta en Consell, lo qual se tench en la sala de la dita ciutat, dijous a XII dies del mes de juny, any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXI, quinze lliures barchinoneses, les quals confessa en comptant haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Ramon Thomàs e d'en Pere de Bages, testimonis. --- XV ll s.

138

1373, maig, 24. Tortosa.

Pagament de 22 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Pere Torà, nivellador d'aigües de la ciutat de València, pel seu treball al riu Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 9. f. XCIIv.

Item, dimarts, a XXIII del dit mes de mag, donà a'n Pere Torà, allivellador de aygües de la ciutat de València, per vigor de una provisió feta en Consell, lo qual se tench en la sala de la dita ciutat dijous a XXII dies del mes de abril ayn prop passat, per salari seu de XXII jorns que stech entre venir, star e tornar, per livellar l'aygua de Ebre, a rahó de XX sous per cascun jorn, vint dues lliures barchinoneses, les quals confessa en comptant haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Jacme Thomàs e d'en Guillem Bonarès, testimonis. --- XXII ll s.

139

1373, maig, 25. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Domingo Gil(?) i a Ferrer Palatzi pel seu treball en el nivellament de les aigües de l'Ebre.

³⁰¹ Segueix donà, ratllat.

Item, donà a n Domingo Gil e a n Fferrer Palatzi, per vigor de una provisió feta en Consell, lo qual se tench en la sala de la dita ciutat dijous, a XXII dies del mes de abril, any prop passat, per salari lur, ço és, del dit en Guillem de XV dies, e d'en Palatzi de X dies, que treballaren en allivellar la aygua del rech a rahó de IIII sous per cascun jorn, cent sòlidos, los quals confessaren en comptant haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Berenguer Puig e d'en Jacme Thomàs, testimonis.
---- V ll s.

140

1373, juny, 9. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa al pedrapiquer Arnau Marco pel seu treball en el nivellament de les sèquies de l'Ebre, que havien de regar a la part de Bitem.

Item, lo prop dit IXen dia del mes de juny donà a n'Arnau Marco, picapedrer de la dita ciutat, per salari seu de II dies que i entés en extimar les obres faedores en la cèquia que fon proposada fer per regar de la aygua de Ebre a la part de Bitem, ab I mul, a rahó de VI sous III diners per cascun jorn. ---- II XII s VI.

141

1373, juliol, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, en referència a una carta del rei en què el monarca manava a la ciutat que s'enmurallés convenientment, acorda que es faci provisió de manobra per a murar, allà on sigui necessari, amb dues tapieres. Es decideix que les obres es facin amb els diners que es deuen a la ciutat de les imposicions d'anys anteriors, que ha de recollir el veguer d'aquelles persones que no les han pagades. Si el veguer no executa les imposicions, li serà escrita al rei una carta en què se li farà saber que les obres s'han aturat per culpa del veguer, no pas de la ciutat, que està carregada de deutes i, de present, ja està closa e deffensable a corredors.

Primerament, sobre la letra tramesa per lo senyor rey a la ciutat, que's degué de present murar, fon provehit que sia feta provisió de manobra per murar ab dues tapieres a aquelles parts que sia pus profitós e necessari, el qual murament sia fet dels diners deguts a la ciutat de les imposicions de temps passat, dels quals diners de les dites imposicions deguts axí com dit és haja a fer o fer fer prompta e spatxada execució³⁰² l'onrat veguer en aquelles persones que alguna cosa de les dites imposicions deuran. En altra manera, si la dita execució no farà o fer no farà o volrà, que li sia protestat, e si mester serà, affrontat davant lo senyor rey, notificant al dit senyor, ab letra de la ciutat,

³⁰² *Segueix en aquelles que ls deuen, ratllat.*

si les dites coses fer recusarà, que les dites obres cessen en colpa sua e no de la ciutat; noresemenys, sia tramesa al dit senyor, de part de la ciutat, I letra notificant-li l'estament de la ciutat, la qual és de present encarregada e opremuda de deutes en diverses maneres e per diverses rahons, e encara com la ciutat és de present closa e deffensable a corredors, e és sa intenció de fer continuar les dites obres com pus profitosament puxa. E que de la dita rahó ne sia tramesa una letra a l'honrat n'Arnau Torroelles, lo qual faça e li plàcia fer ab lo dit senyor revocar la pena en la dita letra real imposada per ço com és perjudicial a la ciutat e a ses franqueses e libertats.

142

1373, juliol, 23. Tortosa.

Pagament a Garcia Muntero per lloguer d'una casa, propera al portal de l'Escorxeria, on la ciutat de Tortosa ha guardat durant un any la manobra del mur.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CXVI.

Item, donà a n Garcia Muntero, per loguer de una casa en què stà la manobra del mur, de I any, la qual és prop lo portal de la scorxeria. ---- I ll.

143

1373, agost, 6. Tortosa.

Pagament a Mohamed Pex i al seu fadrí, a Antoni Canader i al seu company, per diversos treballs relacionats amb les obres dels murs de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CXVIII.

Item, donà dissapte, a VI del mes de agost, a n Mohama Pex, sarrahí, per IIII jorns que féu e obrà gavetes, gavadals e costeres obs de les obres dels murs, a raó de III sous per cascun jorn. ---- ll XII s.

Item, li donà per lo seu fadrí, per altres IIII jorns, a rahó de VIII diners per cascun jorn. ---- ll II s VIII.

Item, donà a n'Anthoni Canader e a son companyó per I³⁰³ jorn³⁰⁴ qui serrà la fusta de que fo foren fetes les dites gavetes e les altres coses. ---- ll VI s VI.

||p. CXX

Item, donà al dit en Canader e a son companyó, per V fils de cayrat per stret, e II per ample, los per stret a raó de VI diners, e les per ample a raó de I sou per cascun fil. ---- ll III s VI.

144

[circa 1373, octubre, 26]. Tortosa.

Pagament a Moçoni, sarraí, per haver anat als llocs de Tivenys i Benifallet i haver manat a diversos moros d'aquestes poblacions que fessin calç per a les obres

³⁰³ Segueix I, ratllat.

³⁰⁴ Segueix s, ratllat.

dels murs de la ciutat de Tortosa. Un altre pagament per preu de les candeles gastades quan els prohoms de la ciutat tractaren sobre els murs i valls a la Casa de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CLVI.

Item, met en data què donà a Moçoní, sarrahí, sag, qui anà als lochs de Tiveng e de Benifallet per fer manament a diverses moros que fessen calç, obs de les obres dels murs de la dita ciutat. ---- II V s.

Item, met en data què costaren I lliura de canleres, de les quals serviren per fer lum com ordenaren los prohòmens les obres dels murs e dels valls en la sala de la dita ciutat. ---- II s VIII.

145

[circa 1373, octubre, 26]. Tortosa.

Pagament a Guillem de Pinós per haver esciit els focs del terme de la ciutat, en el marge esquerre de l'Ebre, a causa dels murs i valls que s'han de fer a Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CLVI.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CLXVI.

Item, donà a n Guillem de Pinós, lo qual anà e scrivi los focs del terme deçà l'aygua per rahó dels murs e dels valls que s deuen fer de present en la ciutat, lo qual stech IIII jorns, a rahó de XII sous per cascun jorn, fan. ---- II II VIII.

146

[circa 1373, octubre, 26]. Tortosa.

Pagament a Simó de Frexens per haver escrit els focs del terme de la ciutat, en el marge dret de l'Ebre, a causa dels murs i valls que s'han de fer a Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CLVII.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CLXVII.

Item, donà a n Simon de Frexes per IIII jorns que stech com anà a scriure tots los focs del terme, dellà lo pont, per saver quants focs hi havia per los murs e valls faedor en la dita ciutat, qui a rahó de XII sous cascun jorn fan. ---- II II VIII s.

147

1373, octubre, 28. Tortosa.

Rebuda carta de Berenguer Çesoliveres i Llorenç Cima, els quals havien estat tramesos a Barcelona per tractar amb el rei Pere III sobre l'enmurallament de la ciutat de Tortosa, i davant les notícies que el duc de Lancaster vol passar per Catalunya i altres terres del rei en el seu camí vers Castella, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin fets valls i murs, i que es revisi la

capacitat defensiva de la ciutat, sota la direcció dels procuradors i diversos prohoms.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 99v-100r.

Item, sobre ço que ls honrats³⁰⁵ en Berenguer Çesoliveres e micer Lorenç Cima, los quals són stats trameses per missatgers de la dita ciutat a la ciutat de Barchinona al senyor rey, ab letra lur||^{f. 100r} han fet sobre els honrats procuradors per lo murar de la dita ciutat, per ço com han fet sobre que s pensa hom que l duch de Alencastre, ab gran multitud de companyes, en o ha proposat passar per Cathalunya e per la terra del dit senyor rey per anar en Castella, perquè lo perill e gran dapnatge que se'n poria enseguir si la dita ciutat no era murada, e en los lochs on deu com mils porà ésser fet vallejada; fon provehit que sia murat de present, e fet valls en la dita ciutat, e centenars, e cinquantes, e cap de deenes, e fer regonèxer la ciutat damunt dita de Tortosa d'arnes e d'altres coses, e forniments, en aquella forma e manera que ls prohòmens davall scrits, tots o la major partida, ensemps ab los honrats procuradors, parrà faedor, e tot ço que que costaran los dits muraments, vallejaments e altres coses als negocis dels béns de la³⁰⁶ dita ciutat de Tortosa. Los dits prohòmens són los següents:

En Ramon Pinyol.	N'Arnau Torrelles.	En Guillem de Prades.
En Guillem de Moçonis.	En Matheu del Camí.	En Pere Çacosta.
En Pere de Vilaubi.	N'Anthoni de Mates.	En Domingo Gil.
En Jacme de Cases.	En Pere Çacosta.	En Pere Corder.
En Guillem de Rosselló.		

148

1373, octubre, 29. Tortosa.

Diversos prohoms i els procuradors de la ciutat de Tortosa prenen diverses decisions relacionades amb les obres de les muralles. Al mur que hi ha sobre el convent de Santa Clara, al portal anomenat popularment de Tarragona, es decideix que sigui fet revall, aprofundint el que ja està fet. Al mur del Temple, entre la torre grossa i les roques de l'hospital, que sigui fet vall. Que sigui fet vall entre els portals de Tarragona i de l'Escorxeria. Que sigui fet vall entre les roques del peu del castell, al mur iniciat a la porta del Ferre, fins al riu, a l'altura de la carniceria dels sarraïns. A causa del vall podran enderrocar-se els albergs del call que calgui. Pere Sacosta i Ferrer del Mas són elegits obrers d'aquestes obres. Finalment, s'elegeixen dos prohoms per cada parròquia per tal d'escriure'n els focs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 100v-101v.

Aprés, dissapte, a XXIX del prop dit mes de octubre any damunt dit, dels prohòmens damunt prop scrits a les dites obres dels murs e altres coses en la prop escrita provisió assignats, foren e entervengueren en la sala de la dita ciutat los prohòmens següents, ço és, los honrats en Guillem de Monçonís, n'Arnau Torrelles, en Johan de Nacers, en Johan Guasch, en Ramon Pinyol, en Pere de Vilaubi, en Jacme de Castres, en Pere

³⁰⁵ Segueix procuradors, ratllat.

³⁰⁶ Segueix de la, repetit.

Çacosta, n'Andreu Ganyo, en Fferrer dez Mas, en Domingo Gil, en Miquel de Taya e en Pere Corder, presents los honrats procuradors; acordaren, deliberaren³⁰⁷ sobre les dites coses en la prop escrita provisió contenguda, e de consell donaren que davant lo mur damunt Sancta Clara, al portal dit de Tarragona comunament, a la part defora, aytant com dura lo pla que y és, sia fet [revall] esforçat e apregonant lo que ja y és, lo qual se faça a conexença de aquells prohòmens que y seran deputats e assignats per ells.

Item, consellaren que la torra grossa del mur que és al Temple, prop lo rech, ço és, de la xequina fins a les roques davant l'espital, sia fet vall, a conexença dels prohòmens per los dits prohòmens assignadors.

||f. 101r

Item, los dits prohòmens consellaren que sia fet vall, a conexença dels prohòmens per ells assignadors, del portal de Tarragona avallant fins al portal de la Scoxeria.

Item, consellaren los prop dits prohòmens que sia fet vall partint de les roques del peu del castell, del mur que és començat a la porta del Ferre fins al rech, circuhint lo call e no enderroquant ni toquant-hi res, e vaja ferir a la carnegeria dels sarrahins tro al rech, e que per rahó del dit vallament sien enderroquades los alberchs que són entorn del dit call, tant com mester serà, a conexença dels prohòmens assignadors per los dits prohòmens, lo qual enderroquament, emperò, no's deja fer fins que ls altres dits valls sien fets en les dites parts.

Item, los prop dits e scrits prohòmens elegeren los prohòmens davall scrits per veure sobre los dits valls, e compartir e libellar aquells e compartir los centenars, cinquantenars, deenes e cap de deenes, e donar a aquells lur part||^{f. 101v} de les dites obres dels valls. Los dits prohòmens són los que's seguexen:

En Pere Çacosta.

En Fferrer dez Mas.

Item, consellaren que n'Andreu Serra e en Pere de Granollers scrivissen tots los fochs dels habitants en la parròquia de Sant Jacme.

Item, consellaren que en Ramon Thomàs e en Guillem Baldira scrivissen tots los fochs dels habitants en la parròquia de Sancta Maria.

Item, consellaren que en Berenguer Peris e en Pere Sala scrivissen los fochs de tots b habitants en la parròquia de Santa Clara.

Item, consellaren que en Berenguer de Lagostera e en Salvador de Soler scrivissen los fochs de tots los habitants en la parròquia de l'Alfóndech.

149

1373, octubre, 31. Tortosa.

Certs prohoms de la ciutat de Tortosa decideixen que Guillem de Pinós, al marge esquerre de l'Ebre, i Simon de Frexens, al marge dret, comptin tots els focs de tots els llocs del terme de la ciutat per a sufragar les obres dels murs i valls. S'especifica que a Simon de Frexens li siguin lliures cartes per a Guillem Despuig i Pere de Senmenat, senyors de Pauils i Carles, respectivament, perquè li permetin escriure els focs d'aquests llocs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 102r.

Aprés, diluns, derrer dia del prop dit mes de octubre, foren justats en la dita sala de la ciutat dels XIII prohòmens prop scrits, los honrats en Guillem de Monçonis, en Pere de

³⁰⁷ Segueix e, ratllat.

Vilaubí, en Pere Costa, en Ramon Pinyol, en Miquel de Taya, en Ramon Barberà pus jove, n'Andreu Ganyo, en Fferrer dez Mas, en Guillem de Pinós, los qual consellaren que en Guillem de Pinós anàs deçà lo riu e en Simon de Frexes dellà lo riu per comptar de tots los lochs del terme tots los fochs que y són, per rahó dels dits murament e vallament, e que fos feta al dit en Simon I letra que's dreçàs de part de ciutat als honrats en Guillem Dezpuig, senyor del castell de Paüls, e a'n Pere Demenat³⁰⁸, donzell, senyor del castell de Carles, per ço que li lexassen scriure los fochs dels dits castells.

En Guillem de Pinós.
En Simon de Frexens.

150

1373, novembre, 1. Tortosa.

Diversos prohoms de la ciutat de Tortosa decideixen que siguin Bernat Figuera, Domingo Gil i Pasqual Calaf els encarregats d'adeenar i taxar els focs de tot el terme de la ciutat per a les obres dels murs i els valls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 102v.

Après les dites coses, dimarts, après menjar, primer dia del prop dit mes de octubre (sic), los prop dits prohòmens a les coses davall scrites assignaren, consellaren que los honrats en Bernat Figuera, en Domingo Gil e en Pasqual Calaff adeenassen tots los fochs e tatxassen aquells e quantes persones daria cascun foch en fer los dits valls, segons més o menys.

En Bernat Figuera.
En Domingo Gil.
En Pasqual Calaff.

151

1373, novembre, 21. Tortosa.

Diversos prohoms de la ciutat de Tortosa, respecte a les obres dels murs i valls, decideixen que Ramon Pinyol i Arnau Torrelles s'encarreguin de rebre tota la pecúnia que es deu a la ciutat, i que aquells que deuen 50 o més lliures, en paguin la meitat i puguin pagar la resta en dos mesos. Que sigui Pere Corder l'encarregat de pagar els qui treballen a les obres dels murs (=administrador), i que per aquesta tasca rebí 2 sous diaris. Que en Berenguer Maldà, notari, sigui l'escriba de les obres. I, finalment, que en Domingo Brull sigui obrer dels valls que s'estaven fent davant el portal de Tarragona, que estigui subjecte a les ordres d'en Pere Corder i que, com ell, rebí un salari de 2 sous diaris.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 102v-103v.

Après les dites coses, diluns, hora de tèrcia, a XXI del mes de noembre, any damunt dit, foren justats en la dita sala de la ciutat, presents los honrats procuradors, los honrats en

³⁰⁸ Per Senmenat.

Ramon Pinyol, n'Arnau Torrelles, en Jacme de Castres, en Guillem Goda, n'Andreu Ganyo, en Pere Corder, n'Agostí Breçó, en Bernat Figuera e en Guillem Macip a les coses presents per Consell assignats, los quals concordaren e de Consell donaren segons que's seguex:

Primerament, ordenaren que los honrats en Ramon Pinyol e n'Arnau Torrelles haguessen e levassen tots e sengles deutes deguts a la ciutat per qualsevol rahó de temps passat fins al present dia, axí emperò que d'aquells que deuran de L lliures o de L lliures amunt, pagant la meytat puxa ésser feta suferta de la altra meytat^{f. 103r} a dos meses primer vinents, donant aquells seguretats de taula de cambi e de sagrament e homenatge, en poder de l'honrat veguer, de pagar après dels dits dos meses dia adiat, sens requesta, la dita meytat; dels altres que devan de L lliures avall, que paguen de present e facen fer execució contra aquells que deuran.

En Guillem Pinyol.
N'Arnau Torrelles.

Item, fon ordenat que en Pere Corder reeba los diners per en Bernat Figuera e per mà sua, dels quals sien pagats tots aquells que obraran en les obres dels dits murs e valls, per ell³⁰⁹, lo qual en Pere Corder haja de salari per cascun jorn que s'obrarà en les dites obres, de salari, dos sòlidos, lo qual en Pere Corder és salariat a beneplàcit.

En Pere Corder.

Item, fonch provehit que sia scrivà, a beneplàcit³¹⁰, de les dites obres, lo discret en Berenguer Maldà, notari, lo qual haja per son salari e treballs a rahó de vint lliures l'any.

En Berenguer Maldà, notari.

Item, fon provehit que en Domingo Brull sia obrer dels valls³¹¹ que s'han a fer de present davant lo mur del portal de Tarragona, a beneplàcit, lo qual haja a logar los hòmens e fembres que y obraran e altres coses a la dita obra necessàries³¹² e faça aquelles coses que'l dit en Pere Corder li dirà, lo qual haja de salari per cascun jorn que s'obrarà en les dites obres, per son salari, dos sòlidos.

En Domingo Brull.

||f. 103v

Aprés menjar, lo dit dia, los prop dits prohòmens, ensemps ab los honrats en Johan de Nacers e en Johan Guasch, assessors de la dita ciutat, e ab en Guillem de Pinós, en Pere de Bages, en Domingo Brull, de les coses davall scrites per lo prop dit Consell assignats, los quals concordaren e de Consell donaren segons que's seguex.

³⁰⁹ per ell, *interlineat*.

³¹⁰ a beneplàcit, *interlineat*.

³¹¹ *Segueix los quals, ratllat*.

³¹² *Segueix lo qual segons, ratllat*.

Primerament, provehiren que sien fets valls en les dites partides de amplària en boca de quaranta palms, e de pregon trenta palms, e al son hajen de ample tres palms, e que sien compartits los dits valls a canes per deenes, segons més o menys, lo qual compartiment fon comanat.

1373, desembre, 4. Tortosa.

Compte de les rebudes i dates fetes per en Pere de Bages com a obrer de les obres dels murs de la ciutat de Tortosa, entre setembre de 1370 i novembre de 1373.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 9. Document solt entre els f. 34v-35r.

Compte de reebudes feytes per en Pere de Bages, obrer de les obres dels murs assignat per capítol dijous, a V de setembre de l'any MCCCLXX, e reté compte divendres, a XI de noembre de l'any MCCCLXXIII.

Primerament, reebé d'en Domingo Manresa, per la resta que devia del comú del mur.
---- LXXV ll s.

Item, reebé d'en Berenguer Serrat, procurador en cap. ---- CCCXIII ll VIII s.

Item, reebé d'en Bernat Macip, notari dels deutes del comú que plegà en Ferigola, saytg.
---- XVII ll s.

Item, reebé que li donà en Pasqual Belsa, procurador en cap. ---- CCCCLXII ll IIII s.

Item, reebé que li donà en Bernat Figuera fins al jorn de la Ascensió de l'any MCCCLXX tres. ---- CCCXXIII ll V s.

Suma que munta tot ço que s'ha rebut en Pere de Bages, segons demunt hapar per menut, Mil cent noranta-una lliura, deset sous. ---- MCLXXXI ll XVII s.

(...)

Suma major de tots les dates e despeses feytes per en Pere de Bages, tro a IIII jorns de deembre de l'any de LXXII, e començà obrar a V jorns de setembre de l'any de LXX en les obres del mur, segons que-s mostra per menut en lo libre d'en Bernat Macip, notari, però en aquesta suma no és comptat lo seu salari, ans li deu ésser comptat e pregat part, açò segons que'l capítol hordenarà, Mill cent trenta-cinch lliures, huyt sous, set diners, mayla. ---- MCXXXV ll VIII s VII e malla.

Suma major de totes les reebudes feytes per ell del dit libre, mill cent noranta-una lliures, deset sous. ---- MCXCI ll XVII s.

Perquè compensades dates ab receptes, resta que ha tornar en Bages a la çiutat cinquanta-VI lliures, huyt sous, quatre diners, malla, però la ciutat la a pagar de la dita obra de I any VIII meses que ha trebaylat continuadament, e part açò d'altres trebayls.

---- LVI ll VIII s IIII e malla.

1373, desembre, 17. Tortosa.

Pagament a Girona per haver anat pels llocs del terme de la ciutat de Tortosa a causa de la recaptació que s'hi fa per a la construcció de les muralles de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CLXIII.

Item, donà a n Girona, per salari seu de III dies que stech com anà per lo terme de la dita ciutat, per los lochs en aquells constituïts per lo vallejar e murar que de present se fa en la dita ciutat, a rahó de III sous per cascun jorn. ---- II VIII s.

1373, desembre, 29. Tortosa.

Davant d'una petició de Pere de Bages, en la qual demanava que li fos taxat el salari que ha de rebre com a obrer de les muralles, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que diversos prohoms, amb els procuradors, revisin els comptes de totes les persones que han administrat aquestes obres, i que vist el treball de cadascú taxin quin salari ha de cobrar l'esmentat Pere de Bages.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 112r.

Item, sobre la supplicació donada en lo present Consell per en Pere de Bages, sobre açò que li deguessen tatxar salari de ço que ha treballat en les obres dels murs de la dita ciutat, axí com a obrer a aquells per Consell assignat, fon provehit que los prohòmens davall scrits, tots o la major partida, los quals foren provehits a oir los comptes de totes e sengles persones que alguna cosa haguessen regit, procurat, administrat o fet dels béns e coses de la dita ciutat, ensemps ab los honrats procuradors, puxen tatxar aquell salari al dit en Pere de Bages, segons los treballs per aquell per la dita rahó sostenguts, que'ls parrà mils ésser vist faedor. Los dits prohòmens són los següents:

En Ramon Pinyol.
En Matheu del Camí.

En Guillem Jordà.

En Guillem Macip.
En Pere Burguers.

1374, febrer, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que les sis dotzenes de cairats de la fusta del municipi que s'han de donar a les obres del convent de Sant Blai, només siguin donades i utilitzades d'acord amb les instruccions dels procuradors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 122r.

Item, fon provehit que les sis dotzenes de cayrats que foren atorgades³¹³ a la reparació de la sgléya de Sent Blay, per consell, lo qual se tench en la sala de la dita ciutat

³¹³ Segueix a en, ratllat.

dicmenge a XXXI dia del mes de juliol any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII prop passat, que no sien donades al ministre ni frares sinó axí com als honrats procuradors parrà ésser fahedor que dejen ésser meses en la dita obra.

156

1374, febrer, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Pere de Bages cobri 60 lliures pel seu treball en les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 124v.

Item, que en remuneració de aquells treballs sostenguts per en Pere de Bages en les obres dels murs e en comprar calç e en altres coses devallants de aquelles obres, fon provehit que fossen donades al dit en Pere de Bages sexanta lliures dels béns de la dita universitat.

157

1374, febrer, 17. Tortosa.

Pagament de 94 lliures, 14 sous i 8 diners que el municipi de Tortosa fa a Pere de Bages, per ser aquesta la quantitat que ell ha esmerçat en la construcció de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CXCI.

Item, donà a-n Pere de Bages, divendres, a XVII de ffebrer, les quals ha convertides en la obra dels murs que de present se fan en la dita ciutat, en calç, en arena, en pedra, en salaris de maestres e en altres coses a aquella obra necessàries, noranta-quatre lliures³¹⁴, quatorze sòlidos e vuyt diners barchinonesos, les quals confessa en comptant haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, de l'honrat en Paqual Belsa, e d'en Bernat Macip, notari, testimonis. ---- LXXXVIII II XIII s VIII.

158

1374, març, 14. Tortosa.

Pagament de 655 lliures barceloneses a Pere Corder, obrer de les muralles de Tortosa. Aquesta quantitat ha de ser esmerçada en l'esmentada construcció.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CXCVI.

Item, met en data què donà e donar féu per diverses persones a-n Pere Corder, obrer de les obres dels murs que de present se fan en la dita ciutat, les quals devia metre e convertir en les dites obres, sis-centes sexanta-cinch lliures barchinoneses, les quals lo dit en Pere Corder confessa en comptant haver reebudes del dit honrat clavari e d'altres

³¹⁴ Segueix tretze, ratllat.

persones, de volentat sua, en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Domingo Brull e d'en Simon de Frexens, testimonis, dimarts a XIII dies del mes de març any damunt dit. ---- DCLXV ll s.

159

1374, març, 16. Tortosa.

Pagament de 20 lliures barceloneses a Pere Corder, obrer de les muralles de Tortosa. Aquesta quantitat ha de ser esmerçada en l'esmentada construcció.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CXCVII.

Item, dijous, a XVI del prop dit mes, donà a-n Pere Corder, los quals li donà en Simon de Frexens, vint lliures barchinoneses, les quals³¹⁵ devia convertir en les obres dels murs, los quals de present se fan en la dita ciutat, de les quals és obrer, les quals XX lliures confessa en comptant haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, d'en Pere de Bages e d'en Jacme Thomàs, testimonis, les quals són notades al dit en Pere en lo libre dels notaments, en les pàgines XX. ---- XX ll s.

160

[circa 1374, març, 16]. Tortosa.

Pagament de 2 lliures Llorenç Cima per haver fet i donat una carta en què s'informa al rei de la controvèrsia que hi ha entre la ciutat i el clergat a causa de la imposició del vi i els diners que deuen a les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CCIII.

Item, donà al dit micer Lorenc³¹⁶, que dix que havia costat de metre en forma I supplicació e enformació, la qual dix si haver donada al senyor rey, del fet de la qüestió del vi e dels diners que deuen los clergues per los murs a la ciutat. ---- ll ll s.

161

[circa 1374, març, 16]. Tortosa.

Pagament de 14 lliures, 10 diners i 4 sous a Pere Corder, obrer de les muralles de Tortosa. Aquesta quantitat ha de ser esmerçada en l'esmentada construcció.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CXCVII.

Item, donà a-n Pere Corder, les quals devia convertir en les obres dels murs, los quals de present se fan en la dita ciutat, quatorze lliures, deu sous, quatre diners, les quals confessa en comptant haver haüdes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Pere de Bages e d'en Guillem Gacet, testimonis. ---- XIII ll X s IIII.

³¹⁵ quals, *interlineat*.

³¹⁶ *Es tracta de Llorenç Cima, llicenciat en lleis.*

1374, [abril], Tortosa.

Anotació de les 24 lliures, 8 sous, 9 diners i malla que s'han gastat en dietes els dies que la ciutat de Tortosa ha passat els comptes d'obres —comunes, la llotja, la muralla- i altres coses de l'any 1371.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CCXVIII.

Item, met en compte de data que despès en X dies, dins los quals reteren compte los honrats en Pasqual Belsa de la procuració e despeses comunes de l'any MCCCLXXI, e en Guillem Macip, e n Pere Burguers, del quitament per ells fet dels censals morts e violaris que la ciutat feya a diverses persones, e de la manleuta per aquells feta en la ciutat de Barçalonga, e lo dit Guillem de la obra de la lotja, e en Pere de Bages de la obra dels murs, e lo dit honrat en Bernat Figuera dels comptes e claveria de l'any prop passat³¹⁷, ço és, en provisió de menjar e beure dels prohòmens assignats a oir^{p. CCXX} los dits comptes, segons que s'appar per menut en I cuern de paper, lo qual lo dit honrat en Bernat Figuera envers si retench, vint-quatre lliuers, vuyt sòlidos, nou diners e malla barchinoneses. --- XXIII ll VIII s IX e malla.

163

1374, abril, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que de les sis dotzenes de cairats que s'havien de donar a les obres del convent de Sant Blai, només en siguin donades quatre, i que les altres dues siguin substituïdes per 100 sous. A més, es nomena Ramon Riera administrador de les obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 10. f. 158v.

Primerament, sobre ço que és stat supplicat per [l]o ministre de la casa de Sent Blay, fon prov[e]hit que no contrastant una provisió feta en Consell, lo qu[a]l se tench en la dita sala de la ciutat dicmenge a XXX[I] dia del mes de juliol de l'any prop passat, per aquesta ra[h]ó que de les sis dotzenes de cayrats que fon provehit que fossen donades obs de la obra de la dita casa, ne fossen donades les quatre dotzenes a la dita obra, e per les [d]ues romanents dotzenes que la ciutat li do, cent sòlidos, los quals sien convertits en la dita obra, en³¹⁸ la qual entraran les dites IIII dotzenes de cayrats, e sien distribuïts per en Ramon Riera, el qual sia administrador de la dita obra.
En Ramon Riera.

³¹⁷ Segueix segons, ratllat.

³¹⁸ Segueix distribuïts, ratllat.

1374, abril, 25. Tortosa.

Pagament de 10 diners a Bertomeu Català pel lloguer d'un any d'un corral que té a la porta del Ferre, el en qual s'han emmagatzemat les pedres extretes del fossar dels jueus per a les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CCXXVIII.

Item, donà a n Bertomeu Català, per loguer de I corral que és a la port del Ferre, ço és, de I any, en la qual stan les pedres que foren tretes del fossar dels juheus per les obres dels murs. ---- II X s.

1374, maig, 16. Tortosa.

Pagament de 3 lliures, 11 sous, 7 diners i malla a Pere de Bages, com a salari pel treball desenvolupat a les obres dels murs de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CCXXXV.

Item, a XVI de maig prop dit, donà a n Pere de Bages tres lliures, onze sòlidos, set diners e [oblem] barchinoneses, a compliment a les sexanta lliures de la dita moneda, les quals li foren taxades segons, se appar en una provisió feta en Consell, lo qual se tench en la sala de la dita ciutat, per los treballs per aquell, Pere de Bages, en les obres dels murs que s fan en la dita sostenguts, dimarts, a VIII dies del mes de ffebrer, any damunt dit, ab les cinquanta-sis lliures, vuyt sòlidos, IIII diners e [oblem], les quals lo dit Pere havia a tornar a la ciutat, segons se appar en lo compte per lo dit en Pere de Bages de les dites obres a la dita ciutat en l'any prop passat retut, les quals eren devers si, e aquelles III lliures, XI sous, VII diners e [oblem] confessa en comptant haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Bernat Castelló, e d'en Guillem de Vallebrera, testimonis. --- III II XI s VII e malla.

[1374], agost, 5. Tortosa.

Donació graciosa (1 lliura) del municipi de Tortosa al fill de Ferrando Moranti, el qual havia caigut del mur mentre hi treballava.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CCCLXXXVII.

Item, donà, de volentat de alscons pròmens, a son fill d'en Fferrando Moranti, per ço com no havia que menjar, e era caygut del mur, e no havia ab que s curàs. ---- I II s.

1374, setembre, 5. Tortosa.

Pagament de 100 lliures barceloneses a Pere Corder, obrer de les muralles de Tortosa. Aquesta quantitat ha de ser esmerçada en l'esmentada construcció.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 11. p. CLIII.

Item, dimarts, a V dies del mes de setembre any damunt dit, donà a n Pere Corder, axí com a obrer de les obres dels murs e dels valls que de present se fan en la ciutat de Tortosa, les quals deu convertir en les dites obres, cent lliures barchinoneses, les quals confessa en comptant haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e de n'Arnau Eymereich, notari, e d'en Miquel Serra, testimonis. --- C II s.

1374, novembre, 6. Tortosa.

Pagament de 60 lliures barceloneses a Pere Corder, obrer de les muralles de Tortosa. Aquesta quantitat ha de ser esmerçada en l'esmentada construcció.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 11. p. CLXV.

Item, diluns, a VI dies del mes de noembre damunt dit, donà a n Pere Corder, axí com a obrer de les obres dels murs, que de present se fan en la dita ciutat, les quals devia convertir en les dites obres, sexanta lliures barchinoneses, les quals confessa en comptant haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e del discret en Pere Sunyol, notari, e d'en Salvador de Soler, testimonis. --- LX II s.

1374, novembre, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que cada dia vagin tres deenes a fer més profund el vall del portal de Santa Clara i altres llocs on sigui necessari.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 11. f. 12v.

Item, fon provehit que ls honrats procuradors de la dita ciutat, en aquella manera que ja és ordenat stat, facen anar III deenes per cascun jorn a pregonar e examplar lo vall que és al portal de Santa Clara, e tots los altres on sia necessari, fins que la ciutat ne sia passada, per ço que la ciutat se puxa defendre a companyes, sinch venien, en altra manera si messions ni dapnatge ne esdevenian a la ciutat ni la ciutat cahia en algunes penes per la dita rahó imposades, que s comptàs als dits procuradors e a lurs béns e no a la ciutat.

Del vall.

1374, novembre, 18. Tortosa.

Pagament de 5 lliures, 17 sous i 10 diners a Ramon Riera, administrador de les compres de calç per a les obres dels murs de la ciutat de Tortosa. Aquesta quantitat li era deguda pel seu treball de l'any 1374, com es va comprovar en passar comptes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CCLXVIII.

Item, dissapte, a XVIII dies del mes de noembre, ayn de la nativitat de nostre Senyor MCCCC setanta-quatre, donà a-n Ramon Riera, les quals li eren degudes de la administració de la calç que comprà obs dels murs de la dita ciutat, segons se appar en lo retiment de son compte, lo qual fon feyt a XV dies del mes de noembre any prop passat, segons se apar en lo cuern dels notaments, cinch lliures deesset sòlidos e deu diners barchinoneses, les quals confessa en comptant haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e de l'honrat en Pere de Vilaubí, e d'en Pere Gizbert, testimonis. ---- V ll XVII s X.

1374, desembre, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que tothom qui degui diners de la imposició de la carn els pagui a Pere Corder, obrer dels murs, per tal que les obres no deixin d'estar actives. Es decideix, també, que Joan Mascarós i Bernat Amenla revisin les denes de la ciutat que foren fetes per tal d'aconseguir blats, de les quals faran anar dues, cada dia, a les obres dels murs.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 11. f. 41r.

Item, fon provehit que tothom que deja res a la ciutat de la imposició de la carn, ço és, de la terça present de noembre, deembre e giner, que ço que deurà puxa e deja pagar a-n Pere Corder, obrer de les obres dels murs, tro en aquella quantitat que-s volrà, per ço que que les dites obres no cessen, e hagen mellor acabament, e que sia axí pres en compte als dits compradors o plegadors de la dita imposició, com si els clavaris de la ciutat ho havien plegat, los quals clavaris^{f. 41v} no puxen res de la dita imposició reebre, sinó lo dit en Pere Corder, e si n'han res, que n'hagen a tornar al dit en Pere.

Item, fon provehit que los pròmens davall scrits regoneguen les deenes de la ciutat, aquelles que foren fetes sobre la provisió fahedora de haver blats, de les quals tots jorns facen anar a la obra dels valls dues deenes, e qui serà bastant de fer les obres dels dits valls, que y vaja personalment o y trameta persona bastant per ell, en altra manera qui serà diputat a les dites obres e bastant no serà a soferir lo treball de les dites obres, per ço com no serà acostumat, que y haja a trametre hom bastant per ell, les quals coses sien a coneguda dels pròmens davall scrits, los quals puxen tatxar singularment tots los alberchs e la dita ciutat, segons lurs facultats, e qui serà trobat més béns haver, més persones trameta a les dites obres, hòmens e dones, faent los dits pròmens sacrament que segons lur bona coneguda la dita tatxació faran de les persones en les dites deenes no contengudes, per ço com són vistes ésser misarebles, e no porien a tant bastar com

los altres, jatsia que les dites obres sien a càrrech personal de cascun, sien per los dits pròmens IIII deenes diputades anar a les dites obres als dicmenges e festes, perquè mils puxen soferir l'afany de les dites obres, a als altres dies puxen guanyar lur loguer. E que·ls dits pròmens hagen poder encara de tatxar tots los alberchs o fochs dels lochs del terme de la dita ciutat. Los dits pròmens són los honrats:

En Johna Mascarós.

En Bernat Amenla.

172

1375, gener, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Jaume de Castres, que d'èsser obrer dels murs de la ciutat, i Guillem Macip, retin comptes de els seues administracions.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 11. f. 41r.

Die jovis, IIII januari anno a nativitate Domini MCCCC septuagesimo quinto, fon celebrat Consell en la dita sala de la ciutat, segons se apar davall que fon celebrat lo dit Consell, fon³¹⁹ provehit per los pròmens en aquell Consell ajustats, que l'onrat en Jacme de Castres, per ço³²⁰ com ha ésser en les obres dels murs e dels valls, als quals és ordenat a fer fer, sia remogut ensemps ab en Guillem Macip, per ço com ha ell a retre compte a la ciutat de la provisió prop escrita a VI dies del mes de deembre prop passat, la qual és feta a oir comptes, e que y fossen ajustats e y ajustà lo dit Consell als pròmens assignats a oir comptes los honrats en Matheu del Camí e en Pere Burgués, los quals puxen fer, ensemps ab los altres, tot ço que·ls altres pròmens ja assignats a oir comptes poden fer per vigor de la dita provisió.

173

1374, desembre, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que certs prohoms puguin fer construir murs a quatre llocs de la ciutat, taxar els habitants o seguir les taxacions ja fetes, per finançar les obres, fer construir mantellets, etcètera.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 11. f. 42v.

Item, fon provehit que·ls dos pròmens davall scrits hagen poder de fer fer murs a IIII parts de la dita ciutat, tro que la obra dels murs sia complida, los quals pròmens puxen tatxar singularment tots los habitants de la dita ciutat e del terme de aquella, o seguir les taxacions ja fetes, si·ls serà mils vist faedor, e hagen encara poder de elegir manobrers en les dites obres, aquells que·ls parran, noresmenys puxen forçar e destrènyer los qui tatxats seran de seguir e servir ço que per ells serà ordenat, e fer fer mantellets e totes altres coses que a la construcció dels dits murs a ells sien ésser vist neces[sàries]³²¹.

³¹⁹ Segueix a, dalt de la provisió, i passa a b, baix de la provisió.

³²⁰ ço, interlineat.

³²¹ Amb la meitat d'aquesta paraula acaben el document i el volum de Provisions, que es conserva incomplet.

174

[circa 1374, desembre, 15]. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Bartomeu Aguilar, escrivà, per haver fet diverses escriptures relacionades amb les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 11. p. CCXXXI.

Item, donà a n Bertomeu Aguilar, scrivent, per III jorns que scrivi en diverses scriptures que s'hagueren a fer per rahó de les obres dels murs e dels valls que s fan de present en la ciutat, e scriure los fochs de la dita ciutat. --- Il V s.

175

[circa 1374, desembre, 12]. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Ramon Bover per haver escrit dos quaderns de cinquantenes amb motiu de les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 11. p. CCXXXII.

Item, donà a n Ramon Bover, qui escriví II cuerns de les cinquantenes dels fochs de la dita ciutat, les quals foren fetes per les obres dels murs e per guardar aquells en cas que comanyes hinc vinguessen. ---- Il III s.

176

[1375]. Tortosa.

Suma de la quantitat que Simon de Frexens ha rebut per a la construcció dels murs, una pexera, la llotja i per compres de calç.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 15. f. 1v.

Primerament, deu en Simon de Frexens a la ciutat, segons se appar largament en lo libre dels notaments fet al dit en Simon, en les LXXXVII e LXXXVIII pàgines, en IIII reebudes o partides, quatre-centes vint-dues lliures, deu sous, los quals ha despeses en les obres dels murs, e de la pexera, e de la lotja, e de la calç que comprà. --- CCCXXII Il X s.

177

[1375]. Tortosa.

Pagament d'1 lliura, 13 sous i 5 diners que la ciutat de Tortosa fa a n'Abrafim Capo, per haver anat a Saragossa a buscar el mestre Mafoma Pey (Mohamed Peix), que havia marxat de l'obra de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 15. f. 34r.

Item, doní a n'Abrafim Capo, per XI jorns que estegé a Çarafossça que a Mafoma Pey, que se n'era anat de la obra dels murs, a raó de III sous per jorn, e VI diners de la letra.

---- I ll XIII s V.

178

1375, febrer, 16. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Garcia Muntero pel lloguer d'una casa, prop de l'Escorxeria, en la qual s'havien guardat, durant 8 mesos, les ferramentes de les obres del mur.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 11. p. CCLV.

Item, donà a n Garcia Muntero, per loguer de una casa sua, la qual és a la scorxeria, ço és, per VIII meses en la qual stava los ferraments de la obra del mur, a rahó de XX sous l'any. ---- ll XIII s IIII.

179

[circa 1375, maig, 2]. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a na Catalana pel lloguer d'una casa o corral, al barri de Remolins, en la qual s'havien guardat pedres per a les obres del mur.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 11. p. CCXCI.

Item, met en compte de data qui donà a na Catalana, que està a Remolins, per loguer de I any de unes sues cases planes o corral, que és a Remolins, en la qual stan pedres obs de la obra dels murs. ---- ll X s.

180

[1375], juliol. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Guillem Benet pel lloguer d'una casa, la Rambla, en la qual s'havien guardat pedres per a les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 10. p. CCLXXIII.

Item, met en compte de data qui donà a n Guillem Benet per loguer de una casa que ha a la Rambla, en la qual stan diverses pedres obs del mur. ---- I ll s.

181

1375, juliol, 25. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la fusta de l'olivar d'Antoni Viera que els obrers de les obres dels murs havien fet tallar sigui pagada o, si els sembla millor, comprar la finca, dels béns de la ciutat.

Item, fon provehit que de la fusta de l'olivar que'ls honrats obrers de les obres dels murs han feta tallar obs de la dita obra, de l'olivar de l'honrat n'Anthoni Viera, que'ls dits obrers, ensemps ab los honrats procuradors de la dita ciutat, puxen safisfer lo dit n'Anthoni de la dita fusta, o puxen, si ben vist los serà, comprar la terra de l'olivar si millor mercat o millor partit ne havien, dels béns de la dita universitat.

182

1375, octubre, 6. Tortosa.

Anotació de 190 lliures i 3 sous que Pere Corder, com a obrer de les obres dels murs de la ciutat de Tortosa, ha rebut en diverses vegades i ha emprat en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 11. p. CCCVIII.

Item, met en compte de data que donà a n Pere Corder, obrer de les obres dels murs que's fan en la dita ciutat de Tortosa, en diverses dies e vegades, les quals aquell en Pere dix sí haver convertides e meses en les dites obres, cent noranta lliures, tres sòlidos barchinoneses, les quals confessa en comptant haver reebudes a VI dies del mes de octubre, any MCCCLXXV, en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Guillem Macip, e d'en Pere Gizbert, testimonis. ---- CLXXXX ll III s.

183

1375, octubre, 15. Tortosa.

Extracte d'un llibre d'obres dels murs de la ciutat de Tortosa, amb l'anotació de la reparació de les cobertes de la torre de Santa Clara.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 15. f. 38v.

Divendres, a XV de octubre.

Item, doní a n'Abrafim, mestre, per adobar les cubertes de la tora de Senta Glara, per I jorn. ---- ll III s.

Item, a n Mafomat, sarai, per I jorn. ---- ll II s.

(...)

184

[ante 1375, octubre, 21]. Tortosa.

Peticció de l'ardiaca de Culla i majordom de la Seu de Tortosa, Guerau d'Almenar, al Consell de la ciutat, perquè la institució col·labori en les obres de la catedral. Montbrú proposa que la ciutat ordeni que totes les persones majors de 12 anys de la ciutat facin un jornal a la fàbrica, ordenats per denes, i que sigui el Consell qui s'encarregui s'obrar la capella de Sant Pere, ja instituïda i dotada.

Plàcia a vosaltres, honrats senyors procuradors e prohòmens de la ciutat de Tortosa, que a reverència e honor de madona Sancta Maria e de son car Fill, per edificar e obrar lur sancta habitació e obra de la Seu, vullats establir e ordenar que tothom a tota dona de qualque estament e condició, sia de XII anys a amunt, fàça o faça fer un jornal a la dita obra faedora, dins un any, quant que quant per deenes ne sien amprats per los procuradors de la dita obra.

Item, los plàcia construir, fer e edificar, de part de la dita ciutat, una e primera capella, ab senyal de la ciutat, sots invocació de mossènyer Sent Pere, la qual ja és instituïda e dotada, o qual altres los plàcia.

185

1375, octubre, 21. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, un cop escoltada la petició de Guerau de Montbrú, ardiaca de Culla i majordom de la fàbrica de la Seu, proveeix que cincs prohoms estudiïn quina ajuda pot fer la ciutat a les obres de la catedral.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 12. f. 34v.

De la fabra³²².

Primerament, oïda la proposició proposada e feta en lo present Consell per l'onrat en Guerau de Muntbrú, artiacha de Culla de la Seu de la dita ciutat, majordom de la fabra³²³ de la dita Seu, e lesta la supplicació per aquell artiacha donada, perquè atesa la sua proposició, e la supplicació, fon provehit que los pròmens davall scrits, tots o la major partida de aquells, tracten e regoneguen quina ajuda la dita ciutat porà fer a la dita fabra³²⁴ e en quina forma o manera, e ço que per aquells promès serà, tractat e regonegut, sia tornat en Consell. Los dits pròmens són los honrats:

En Guillem Pinyol.
En Johan de Nacers.

En Matheu del Camí.

En Ramon Barberà pus jove.
En Johan Mascarós.

186

1376, gener, 3. Tortosa.

Anotació de 150 lliures i 7 sous que Pere Corder, com a obrer de les obres dels murs de la ciutat de Tortosa ha rebut i emprat en les esmentades obres. Aquesta quantitat s'ha aconseguit mitjançant la venda de l'imposició de la carn al jueu Salamó Alhanell, i el plegador de l'impost ha estat Ramon de Frexens.

³²² Per fàbrica.

³²³ Per fàbrica.

³²⁴ Per fàbrica.

Item meté en compte de data que donà, per provisió de Consell feta a dimecres, a VI dies de deembre any MCCCLXXIII³²⁵, a n Pere Corder, cent cinquanta lliures, set sòlidos barchinoneses, les quals aquell en Pere dix sí haver convertides en les obres dels valls e murs, axí com a obrer de aquelles obres, les quals per ell li donà en Salamó Alhanell, juheu³²⁶, de aquelles CLXVI lliures per preu de les quals comprà la imposició de la carn en los mesos de noembre, deembre e giner de l'any MCCCLXXIII e LXXV, de la qual imposició fon plegador en Ramon de Frexens, del qual pes pres lo dit en Corder, les quals CL lliures, VII sous confessa en comptant haver reebudes divendres, a IIII dies del mes de giner any MCCCLXXVI, en presència de mi, dit notari, e d'en Guillem Macip, e d'en Nicolau Barberà, testimonis. ---- CL II VII s.

187

1376, març, 2. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Arnau Torrelles i Jaume de Castres pel seu treball en les obres dels murs i valls de la ciutat, segons una taxació aprovada en Consell general el dia 20 de desembre de 1374.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 12. p. CCII.

Item, donà als honrats n'Arnau Torrelles e a n Jacme de Castres, en remuneració dels treballs per ells sostenguts en les obres dels murs, per vigor de una provisió feta en Consell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat divendres, que's comptava a XX dies del mes de deembre any MCCCLXXIII, e per vigor de una taxació per los pròmens a aquella faedora assignats, la qual taxació és escrita al peu de la dita provisió, ço és, a cascun d'ells XXX florins d'or comuns d'Aragó, que són sexanta florins, los quals confessaren en comptants haver reebuts en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, rotari, e dels honrats en Pere de Vilaubi e en Johan de Nacers, testimonis. ---- XXXIII ll s.

188

1376, abril, 19. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Bertomeu Català pel lloguer d'un corral, proper a la porta del Ferre, on el municipi guarda pedres picades de les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 12. p. CCXVII.

Item, dissapte, a XVIII dies del prop dit mes de abril, donà a n Bertomeu Català, per loguer de l seu corral, en lo qual la ciutat té pedra picada, obs del mur, a la porta del Ferre, los quals li devien ésser pagats en la festa de Pasqua prop passada. ---- ll X s.

³²⁵ per provisió de Consell feta dimecres, a VI dies de deembre any MCCCLXXIII, *interlineat*.

³²⁶ *Segueix de, ratllat.*

1376, juny, 25. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Francesca, vídua del mercader Antoni Riera, com a satisfacció de la fusta d'olivera que la ciutat havia tallada al seu olivar del replà que hi ha sobre el convent de Santa Clara (=el Sitjar), per fer el pas de ronda de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 12. p. CCXXXVII.

Item, dimecres, a XXV dies del dit mes de juny, donà a madona na Ffrancescha, muller, quòndam, de l'honrat n'Anthoni Riera, mercader de la dita ciutat de Tortosa, per satisfacció e esmena de les oliveres que foren tallades per part de la dita ciutat en lo olivar del dit n'Anthoni, lo qual és en lo replà damunt Sancta Clara, per fer los andadors del mur³²⁷, trenta lliures barchinoneses, les quals los dóna per vigor de una tatxació feta per vigor de una provisió feta en consell, lo qual se celebra en la sala de la dita ciutat dimecres, que's comptava a XVIII dies del mes de abril any MCCCLXXV prop passat, les quals XXX lliures confessa en comptat haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, e d'en Guillem Amenla e d'en Jacme Palau, testimonis. ----
XXX ll s.

1376, octubre, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant el mal estat de conservació del pont de fusta que creua el Vall, decideix que sigui substituït per un pont de pedra, ja que això serà positiu per al "profit" i la "bellesa" de la ciutat. També s'especifica que siguin els procuradors els que marquin les directrius de la construcció i que, per tal de sufragar les obres, hi sigui assignada la imposició de la mercaderia de tres mesos.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 12. f. 89v.

Item, per ço com lo pont de la fusta és fort podrit, e està fort vilment, e per ço com serà bellea e profit de la ciutat si bell pont hi ha, ffon provehit que'l dit pont se faça de pedra, axí lo ample com lo estret, aytant ample e en aquella forma e manera que als honrats procuradors de la dita ciutat serà ben vist, a la obra del qual pont lo Consell assigna de present la imposició de la mercaderia de la terça dels mesos noembre, deembre e giner primer vinents.

Del pont de la fusta.

1376, desembre, 8. Barcelona.

Pere III prorroga per dos anys més el termini en què els procuradors i prohoms de la ciutat de Tortosa han de redimir diversos censals i violaris que van haver de

³²⁷ Segueix e de, ratllat.

crear a causa de les escassetats i fams de temps passats i també amb motiu de les obres de murs i valls, i que havien de ser lluits en un cert termini imposat pel rei.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 1966 (paper).
a. G. MARÍ, *Els privilegis medievals...*, p. 1360-1361, doc. 168.

192

1377, març, 5. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Bartomeu Polze per haver transportat diverses coses relacionades amb les obres de les muralles de casa d'en Simon de Frexens a la Casa de la ciutat i a la Casa del pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 13. p. CLXV.

Item, a V dies del dit mes de març, donà a'n Bertomeu del Polze, qui portà ab si terç de casa d'en Simon de Frexens a la dita sala e a la Casa del pont diverses coses de les obres dels murs. ---- II VII s IIII.

193

1377, abril, 16. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Bartomeu Polze per haver transportat tapieres i altres coses relacionades amb les obres de les muralles a la Casa de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 13. p. CLXXII.

Item, donà al dit Bertomeu, qui ab si terç portaren a la dita sala XVI tapieres, les XII de la obra del mur, on obrava en Pere Corder, e les IIII de la dita plaça de les Cols, e IIII costeres de fust, obs de les dites tapieres, e XVII ragells de ferre, grans. ---- II VII s X.

194

1377, maig, 2. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Bartomeu Olzina, pel lloguer de tres anys d'unes cases, properes a l'adoberia, on la ciutat guardava pedres picades per a les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 13. p. CLXXVI.

Item, donà a'n Bertomeu Olzina, per loguer de III anys de unes sues cases, les quals ha prop la adoberia, davall, dins lo qual temps la ciutat hi ha tengudes pedres picades obs del mur, a raó de X sous per cascun any, e no li n'és volgut més donar, per ço com no y ha stat molta pedra tota vegada. ---- I II X s.

1377, maig, 12. Tortosa.

Pagament de 12 lliures, 8 sous, 5 diners i malla que el municipi de Tortosa fa a Simó de Frexens, per diverses raons, entre altres haver administrat les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 13. p. CLXXVIII.

Item, dimarts, a XII dies del mes de maig dessus dit, donà a'n Simon de Frexens dotze lliures, vuyt sous, V diners e malla restants a ell per la dita ciutat a tornar de ço que havia per la dita ciutat regit e administrat en les obres dels murs e de la pexera, e en comprar calç, e en la lotja, e en tenir a prop los blats quenç eren trets, e en manar les deenes dels murs, e per loguer de una sua casa, la qual quantitat és notada al dit en Simon en lo libre dels notaments de la dita ciutat, en les pàgines CXXI e CXXII, la qual quantitat confessa en comptant haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Matheu del Camí, e d'en Pere Gizbert, testimonis. ---- XII ll VIII s V e malla.

1377, maig, 13. Tortosa.

Pagament de 6 lliures, 2 sous, 11 diners i malla que el municipi de Tortosa fa a Simó de Frexens per la despesa de l'arranjament d'un cantó de la torre que està damunt del portal de l'Olivar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 13. p. CLXXXII.

Item, donà a'n Simon de Frexens, les quals donà en compte si haver bestretes en reparar I cantó de la torra que és damunt lo portal de l'Olivar, la qual torra decahiha, ço és, entre mans de maestres, e calç, e arena, e de dexebles, e de fembres, e d'aygua, e altres coses, sis lliures, III sous, XI diners, malla. La qual quantitat confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Pere Teviça, e d'en Pere Gizbert, testimonis. ---- VI ll III s XI e malla.

1377, juny, 12. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa al notari Domingo Avella per haver fet les escriptures de les obres dels murs, valls i barbacana de la ciutat, administrades per en Pere de Bages, en Domingo Gil i en Per Sacosta.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 13. p. CLXXXV.

(...) en remuneració dels treballs per lo dit en Domingo sotenguts en scriure los comptes de les obres dels murs e valls e barbacana fetes per la dita ciutat per en Pere Çacosta, en Pere de Bages e en Domingo Gil, sartre, e en paga de diverses cartes, axí de àpoques com d'altres fetes e reebudes per lo dit Domingo per ocasió de la dita obra. E los XV

florins restants dels dits XXXII reebé lo dit Domingo, ço és, X del dit en Pere Çacosta e V d'en Bernat Siffre, axí com a brer de les dites obres (...)

198

1377, desembre, 16 – 1379, maig, 1. Tortosa.

Inici de l'apartat de dates d'un llibre d'obres dels murs de la ciutat de Tortosa, en què hi ha comptes referits especialmen, als sectors de Santa Clara i l'Escorxeria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 9.

||f. 8r

Les dates davall scrites ha fetes lo dit en Simon de Frexens en les dites obres dels murs e valls, e començà a obrar dimarts, a XVI dies de deembre, any MCCCLXXVII. E a IIII dies de ffebrer après següent foren tatxats al dit en Simon, per son salari, per cascun jorn que obràs, dos sous, sis, e fon elet obrer.

Primerament, lo dit dia de dimarts, a XVI de deembre³²⁸, a-n Martí Delsom³²⁹, donà lo dit en Simon de Frexens per I libre que li féu en què fes comptes de les dites obres.

---- II III s VI.

Item, donà a-n Ramon Albiol, qui cavà en lo vall terra lo dit dia, per obs de tapiar.

---- II II s V.

Item, a n'Andreu Lopiç, qui cavà de la dita terra. ---- II II s IIII.

Item, a-n Johan Castellà, qui cavà de la dita terra. ---- II II s IIII.

Item, a-n Domingo Periç, castellà, qui cavà de la dita terra. ---- II I s VIII.

Item, donà al dit Ramon Albiol, per loguer de IIII exades e I cavech. ---- II s VI³³⁰.

Suma de plana. ---- II XIII s VIII.

||f. 8v

Digous, a XVII de deembre.

Item, donà a-n Tristany e a-n Gilet, hòmens de ribera, qui portaren de la sala de la ciutat al mur de santa Clara diversa menobra. ---- II X s VI.

Item, donà a-n Gilet, per VI cayrats que portà de la casa del pont a la dita obra de santa Clara. ---- II III s.

Item, donà a-n Moyet, sarrahí, per III lliures de claus de lliura. ---- II II s VI.

Item, donà a-n Jacme Guillamet, qui assaunà la terra obs de tapiera. ---- II II s VI.

Item, donà Domingo Torrent, qui fo a la dita terra a:ssaunar. ---- II II s.

Item, donà a-n Bernat Segarra, qui fo al dit assaunar de terra. ---- II II s.

Item, donà a-n Jacme Pere, qui fo al dit assaunar de terra. ---- II II s.

Item, donà a-n Mahomet Pex, qui obrà en la dita obra dels murs. ---- II IIII s.

Item, donà a n'Alí Berberuç, sarrahí, que obrà en la dita obra. ---- II II s VI.

Suma de plana. ---- I II XI s.

||f. 9r

Item, donà a-n Juceff Ventall, sarrahí, qui obrà en la dita obra. ---- II II s VI.

Item, donà al fadri del dit Mahomet. ---- II I s II³³¹.

Divendres, a XVIII de deembre.

Item, donà d'en Jacme Guillamet, qui assaunà de la dita terra. ---- II II s VI.

³²⁸ Segueix donà, ratllat.

³²⁹ Segueix per I libre que li, ratllat.

³³⁰ Segueix Item, se retench lo dit en Simon de Frexens, II sous, VI de son salari, ratllat.

³³¹ Segueix que se retench lo dit obrer II sous, VI per sos treballs, ratllat.

Item, donà a n Domingo Torrent, qui assaunà la dita terra. ---- ll II s.
 Item, donà a n Bernat Segarra, qui fo al dit assaunar de la terra. ---- ll II s.
 Item, donà a n Mahomet Pex, mestre, qui obrà en les dites obres. ---- ll III s.
 Item, donà a n Alí Barberuç, qui obrà en la dita obra. ---- ll II s VI.
 Item, donà a n Juceff Ventall, qui obrà en la dita obra. ---- ll II s VI.
 Item, donà al fadrí del dit mestre Mahomet. ---- ll I s II.
 Item, loguer de II cavechs de n'Albiol, de II jorns. ---- ll s VI³³².
 Item, a n Bernat Guasch, per serrar I cayrat per taules. ---- ll II s.
 Item, donà per II cordeylls redones³³³, a na Jacmeta. ---- ll I s.
 Item, a n Gilet, per portar les taules del cayrat. ---- ll s VI.
 Suma de plana. ---- I ll III s IIII.
 (...)

199

1377, desembre, 17. Tortosa.

Esborrany segons el qual Simó de Frexens, obrer de les obres dels murs de la ciutat de Tortosa, s'emporta tapieres i altres coses per a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 14. sff.

Item, dijous, a XVII dies del mes de deembre del dit any, portà-se'n en Simon de Frexens de la casa davall de la sala, axí com a manobrer dels murs, parells de tapieres, IIII. Item, [ragellers], X, de majors e V pochos. I scala gran. Item, I banch gran. Item, XIII [agulles]. Item, pres de la casa del pont IIII cayrats nous, obs de les dites obres.

200

[1377-1378]. Tortosa.

Pagaments del municipi de Tortosa per la despesa en l'arranjament de la coberta de la torre del Temple. Es compra un trenté i es paga el treball de Vicent, fuster, i de Nadal Roca, pedrapiquer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 13. p. CCI.

Item, met en compte de data qui donà a la dona na Ffrexeneta per I fust trenté que d'ella comprà obs de la torra del Tempe³³⁴, que és prop lo rech, per adobar la cuberta, que se n'entrava, tres florins. ---- I ll XIII s.

Item, met en compte de data qui donà a n Nadal Rocha, piquer, per I jorn, que obrà en metre la dita jàçena o trenté que fon comprat de la dita dona na Ffrexeneta en la cuberta de la dita torra, prop lo Temple, del mur. ---- ll IIII s.

Item, met en compte de data qui donà a n Vicent, fuster, qui obrà I jorn en metre lo dit fust trenté en la dita torra del mur, prop lo Temple. ---- ll III s VI.

Item, met en compte de data què costà de portar lo dit fust trenté de l'alberch de la dita dona na Ffrexeneta a la dita torra. ---- ll I s II.

³³² *Segueix* Item, se retench lo dit en Simon, obrer, per sos treballs. ---- ll II s VI, *ratllat*.

³³³ redones, *interlineat*.

³³⁴ *Per Temple*.

[1377-1378]. Tortosa.

Pagament de 45 lliures i 10 sous que el municipi de Tortosa fa a Simó de Frexens, com a obrer de les obres dels murs de la ciutat, per a esmerçar en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 13. p. CCII.

Item, donà a-n Domingo Manresa, e per ell a-n³³⁵ Simon de Frexens, axí com a obrer de les obres dels murs e valls que de present se fan e-s constrovexen en la dita ciutat, les quals devia convertir en les dites obres, quaranta-cinch lliures, deu sous barchinoneses, les quals confessa en comptant haver reebuts en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Guillem Macip, e d'en Berenguer Serrat, les quals XXXXV lliures, X sous són notades al dit en Domingo Manresa en lo libre dels notaments, en les pàgines CLXXVIII. ---- XXXXV II X s.

1377, desembre, 10 – 1378, febrer, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es facin obres als murs i valls de la ciutat, sota el control dels procuradors i diversos prohoms, i que per finançar-les es pugui taxar qualsevol ciutadà de Tortosa i traure diners d'allà on sigui necessari. S'acorda que Simó de Frexens sigui l'administrador (=obrer) de les obres, que rebí un salari de 2 sous i 6 diners per jornada, la qual quantitat s'haurà d'anotar juntament amb el salari dels treballadors de les obres, que dirigeixi les obres d'acord amb el manament i les indicacions dels procuradors i diversos prohoms, i que se li doni a ell tota la pecúnia que segons els oïdors de comptes se li deu a la ciutat, la qual pecúnia s'ha de posar a la taula de Domingo Manresa o a la de Francesc Marbres, canviadors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 11. f. 150r; Llibre d'Obres públiques, 9, document solt.

De les obres dels murs e valls.

Item, fon provehit que de present sia obrat en les obres dels murs e valls de la dita ciutat, e sien fetes aquelles obres presents los dits honrats procuradors, a coneguda dels pròmens davall scrits, de tots o la major partida de aquells, e en aquella forma e manera que·ls serà ben vist ésser fahedor. E per ço que pus profitosament les dites obres se facen, e ab menys cost e messió de la dita universitat, aquells pròmens puxen tatxar qualssevol persones e fer totes e sengles coses a les dites obres útils e necessàries, cum incidentibus et emergentibus ex eiusdem, e haver diners de aquelles parts e maneres que mils e pus profitosament fer poran. Són los pròmens los honrats:

En Bernat Garidell.
En Jacme de Castres.

En Johan Guasch

En Bernat de Mora.
En Guillem Macip.

³³⁵ Domingo Manresa, e per ell a-n, *interlineat*.

Après les dites choses, dijous que's comptava a IIII dies del mes de febrer de l'any MCCCLXXVIII, foren justats en la dita sala de la ciutat per lo negoci en la provisió damunt prop escrita contengut, los honrats en Gilabert Dezpuig, procurador, absent, son companyó, l'onrat en Ramon Barberà, e en Jacme de Castres, en Johan Guasch, en Johan de Nacers, en Guillem Macip, en

Obres públiques, 9. Doc. solt336

Digous, a IIII dies del mes de ffebrer del dit any MCCCLXXVIII, foren justats en la dita sala per lo negoci en la provisió damunt prop dita contengut³³⁷, los honrats en Gilabert Dezpuig, procurador, absent, son companyó, l'onrat en Ramon Barberà, e en Jacme de Castres, en Johan Guasch, en Johan de Nacers, en Guillem Macip, en Matheu del Camí, e per vigor de la dita provisió ordenaren que en Simon de Frexens sia obrer de les obres dels murs e valls, e de comprar calç, e de fer totes altres coses a les dites obres útils e necessàries, e que haja de salari per sos treballs, per cascun jorn que obrarà³³⁸, dos sòlidos, sis diners, lo qual salari haja a posar en data cascun dia en son compte, ab los que y obraran³³⁹, e que haja a tenir tanta companya com per los dits pròmens hi serà manat, e haja encara a fer los dits murs e valls segons los dits pròmens li ordenaran e manaran. E los honrats aйдors de comptes de la ciutat hajen a fer cartes de³⁴⁰ fi e de àpoches a totes aquelles persones que deuen diners³⁴¹ a la dita ciutat per qualsevol raó, e la moneda que exirà dels dits deutes o de restes de comptes volgueren e ordenaren los dits pròmens que fos posada en la taula d'en Domingo Manresa, cambiador, o d'en Ffrancesch Mabres³⁴², la qual moneda³⁴³ aquell³⁴⁴ cambiador³⁴⁵ haja a donar e liurar al dit en Simon per convertir en les dites obres, en la dita manera que ls honrats procuradors o l'altre d'ells hi diran, però que la dita moneda haja a reebre lo dit en Simon per solament, e fer-ne àpochas al dit cambiador³⁴⁶, per ço com aquell en Simon ne ha a retre compte e raó a la dita ciutat. E la dita moenda que'l dit cambiador³⁴⁷ reebrà sia notada a ell e escrita en lo libre del notaments³⁴⁸.

203

1378, febrer, 9. Tortosa.

El procurador Gilabert Despuig i alguns prohoms, reunits al mur i vall de Santa Clara, ordenen que Simó de Frexens, obrer, faci les obres del vall segons determinades directrius. Pel seu treball, l'obrer cobrarà tres sous diaris, però haurà de romandre a les obres tot el dia, inclosa l'hora de dinar. S'acorda, finalment, que en aquestes obres hi hagi un màxim de dotze treballadors cada dia.

³³⁶ En aquest punt es deixa de redactar el document, el qual hauria de continuar, en el volum 12 de Provisions. Es conserva, però, un esborrany al volum 9 d'Obres públiques.

³³⁷ contengut, interlineat. Segueix lo, ratllat.

³³⁸ que obrarà, interlineat.

³³⁹ Segueix encara, ratllat.

³⁴⁰ Segueix apo, ratllat.

³⁴¹ diners, interlineat.

³⁴² o d'en Ffrancesch Mabres, interlineat.

³⁴³ Segueix ho, ratllat.

³⁴⁴ Segueix s, ratllat.

³⁴⁵ cambiador, interlineat. Abans en Domingo Manresa, ratllat.

³⁴⁶ cambiador, interlineat. Abans en Manresa, e fer, ratllat.

³⁴⁷ cambiador, interlineat. Abans en Manresa, ratllat.

³⁴⁸ Segueix per ço que's sàpia, ratllat.

Dimarts, a VIII dies del mes de febrer de l'any MCCCLXXVIII, foren justats al mur e vall de Santa Clara l'onrat en Gilibert Dezuig, procurador, per lo negoci present, ensemps ab los honrats en Guillem Pinyol, en Bernat Garidell, en Jacme de Castres, en Johan Guasch, en Bernat Pinyol, en Matheu del Camí, en Guillem Macip e en Berenguer Peris, los quals ordonaren que en Simon de³⁴⁹ Frexens, obrer, fes lo vall, e seguis de pregó aytal com és lo que és començat a la part damunt, envers la vinya d'en Bernat Figuera, e fos fet en biaix tro³⁵⁰ al portal de Sancta Clara, e sia acostat lo vall³⁵¹ al mur e torres³⁵², per manera que haja del quexer del vall, dalt, tro al³⁵³ solament e faldes del mur³⁵⁴ e torres, sis palms de cana; e a l'altre part, deffora del vall, no sia gens tocat³⁵⁵. E no contrastant la tatxació dessús feta, haja de salari per cascun jorn que obre en les dites obres, tres sòlidos³⁵⁶, emperò que haja a estar present³⁵⁷ contínuament e entendre³⁵⁸ en la dita obra, e menjar e beure a la dita obra. Emperò, en les coses necessàries a la dita obra³⁵⁹ haja a entendre lo dit obrer³⁶⁰ en lo dies que no obrarà. E totes les altres coses contengudes en la primera provisió e ordenació feta per los dits pròmens o partida de aquells sobre les dites obres, haja a fer lo dit en Simon, obrer, e seguir aquelles³⁶¹, e sien, estiguen e romanguen en sa força e valor, e que no haja a tenir en la dita obra dels valls més avant de dotze persones, entre hòmens e dones.

204

1378, juliol, 18. Torotsa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donades 15 lliures com a contribució municipal a les obres d'una ermita per als ermitans que habiten en una cova del barranc de Sant Antoni (topònim modern).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 12. f. 182v.

Dels hermitans.

Primerament, entès ço que és stat proposat en lo present Consell per part dels ermitans que ciutat los faça, per honor de Déu, una casa on stiguen profitosament, com en la cova on stan stan fort perillosament de lurs persones, per la qual cosa fon provehit que sien donades, dels béns de la universitat, en ajuda de la dita casa, quinze lliures.

³⁴⁹ Segueix feb, ratllat.

³⁵⁰ biaix tro, ratllat. Abans a dues aygues, ratllat.

³⁵¹ Segueix fer, ratllat.

³⁵² e torres, interlineat.

³⁵³ Segueix s, ratllat.

³⁵⁴ mur, interlineat. Abans vall, ratllat.

³⁵⁵ Segueix E, ratllat.

³⁵⁶ Segueix emperò encars encars que haja obs algunes, ratllat.

³⁵⁷ present, interlineat.

³⁵⁸ Segueix personalment, ratllat.

³⁵⁹ a la dita obra, interlineat.

³⁶⁰ Segueix en les, ratllat.

³⁶¹ Segueix E, ratllat.

1378, juliol, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el pont major de la fusta (sobre el Vall) sigui fet de pedra, segons les directrius dels procuradors, clavari i assessor de la universitat, i assigna a les obres la imposició de la mercaderia.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 12. f. 183v.

Del pont de la fusta.

Item, fon provehit que ls pont major de la fusta sia fet de pedra, de aquella amplària que serà ben vist als honrats procuradors, assessor e clavari de la dita ciutat, a la qual obra assigna lo present Consell la imposició de la mercaderia.

1378, juliol, 31. Tortosa.

Pagament de 34 lliures, 19 sous i 7 diners que han d'anar destinades a la contrucció dels murs i valls de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 12. p. CCCLVI.

Item, met en compte data qui donà dissapte, a XXXI dies del dit mes de juliol, trenta-quatre lliures, denou sous, set diners restants per ell a tornar e pagar a la dita universitat de aquelles cent cinquanta-dues lliures, dotze sous, set diners que ell ha a tornar de resta per los presents comptes a la dita ciutat a n Domingo Manresa, cambiador, les quals se deuen convertir en les obres dels murs e valls que de present se fan en la dita ciutat per en Simon de Frexens, axí com a obrer de aquelles obres, les quals XXXIIII lliures, XVIII sous, VII diners són scrites e notades al dit en Domingo Manresa en lo libre dels notaments, en les pàgines CLXIII. ---- XXXIIII ll XVIII s VII.

[circa 1378]. Tortosa.

Anotació de la fusta que el ponter, Pere Belsa, de part de la ciutat de Tortosa, torna a en Bernat Guasch, la qual li havia estat presa l'any anterior per Arnau Torrelles i Jaume de Castres, obrers de les obres dels murs.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 12. s/f.

La fusta davall escrita és de aquella que ha portada en Guillem Mercader del Port. Primerament, torna en Pere Belsa, ponter, de manament dels honrats en Berenguer Çesoliveres e d'en Jacme de Castres, procuradors en l'any present de la dita ciutat, a n Bernat Guasch, quadrejador, los quals d'ell prengueren e manlevaren l'ayn prop passat los honrats en Pere de Vilaubí e lo dit en Berenguer Çesoliveres, procuradors, en lo dit prop passat ayn, e los honrats n'Arnau Torrelles e en Jacme de Castres, assignats en obrés en lo dit any de les obres dels murs, e aquells meteren en les dites obres cayrats,

XIII³⁶², los quals cayrats són de aquelles LXVIII dotzenes quatre cayrats que són stats portats a la dita casa del pont per en Guillem Mercader e sos company. ---- XIII.

Item, tornà lo dit ponter, de manament des dits honrats procuradors, a-n Bernat Simó, pescador, los quals prestà obs de les dites obres dels murs e del pont en l'any prop passat, cayrats. ---- XXXVII.

Item, lo dit ponter tornà a-n Domingo Manresa, patró, los quals prestà obs de les obres dels murs, cayrats. ---- XXXVI.

||

Item, lo dit ponter tornà a-n Ramon Sartre, los quals entraren e manlevaren obs de les dites obres dels murs, cayrats. ---- XXVI.

Item, tornà lo dit ponter a-n Miquel Xiprana, los quals manlevaren en l'any prop passat, obs de les dites obres, cayrats. ---- XII.

Item, prestà lo dit ponter, de manament dels dits honrats procuradors, en l'ayn present, per ço com tots dies entrevé e treballa en los affer de la terra, los quals ha promeses tornar d'ací a la fest de Sant Johan del mes de juny³⁶³, n'Andreu Tranxer, fuster, o si no·ls tornava que·ls puxen comprar damunt ell haví carta reebuda per en Guillem d'Agramunt, lo diluns après carnestoltes, cayrats. ---- XXXVI.

208

1378, setembre, 21. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 40 sous i 2 cafissos de calç al lector de la Seu per tal de reparar la torre de la muralla on hi ha el convent dominicà.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 12. f. 196v.

Del lector de la Seu.

Primerament, entès ço que és stat proposat en lo present Consell per lo lector de la Seu, que li sien donats uns quaranta sòlidos e uns dos cafis de calç per adobar la cuberta sobirana de la torra major de la casa on està lo dit lector, la qual se plou, fon provehit que·ls dits diners e calç li sien donats, majorment com la dita torra sia dels murs de la dita ciutat e deffensió de aquella.

209

1378, novembre, 11. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, per profit e honor de la terra e ornament de la Seu proveeix que siguin donats 100 florins d'or per a la construcció d'un rellotge a la catedral, un cop el bisbe i Capítol hagin pagat els 300 florins que han promès. Exigeixen, però, que el mestre del rellotge asseguri que el rellotge haurà bona efficàcia.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 12. f. 201v.

De la allarotjia de la Seu.

³⁶² Segueix ho, ratllat.

³⁶³ Segueix en, ratllat.

Primerament, fon provehit per tots los pròmens dessús scrits, e concordat unanimiter, que per profit e honor de la terra e ornament de la Seu, volgueren e atorgaren que a una allaroja que s'espera a fer en la Seu de Tortosa, o a maestre que la ha a fer, per preu de quatrecents florins, sien dats en ajuda dels dits CCCC florins, és assaber, cent florins d'or, e que aquells li sien dats com los CCC florins haurà reebuts del senyor bisbe e Capítol de la Seu; però que ferm lo dit maestre, ab bones obligacions, que la dita allaroja haurà bona efficàcia e serà bona, e ferma, e segons estar deu.

210

1379, febrer, 21. Tortosa.

Pagament a Amaruç, el qual, amb 5 homes més, tapià un tros de la paret del convent de Santa Clara, la qual havia estat enderrocada per Pere Corder quan era administrador de les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 15. p. CXXXII.

Item, diluns, a XXI dia del prop dit mes de janer (sic) donà a n'Amaruç, sarrahí, qui obrà ab si V e tapià I troç de la paret del monestir de Sancta Clara, que fon enderrocada per en Pere Corder, axí com a obrer olim dels murs, la qual obra féu de volentat de l'honrat en Pere Burguers, e muntà en suma, entre aygua e loguer de tapieres e ferments e calç. ---- I ll X s XI.

211

1379, març, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors puguin establir els banys vells, que estan a Remolins.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 3r.

Dels bayns vells.

Item, fon provehit que ls honrats procuradors de la dita ciutat puxen stablir los edificis dels banys vells, que són a remolins, per aquelles intrades e sots aquell cens e en aquella forma que ls serà ben vist ésser faedor, e segons el fet requer, e fer-se deu, ab aquelles solempnitats en aytals coses o semblants útils e necessàries.

212

1379, març, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin fets empits i carregadors a la ribera, vora el riu, i assigna a les obres la imposició de la mercaderia.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 3r.

De fer carregadors.

Item, per fer empits e carregadors vora del riu, de l'alberch de n'Alfonso Ruhiç, fins al cantó de la lotja, davant lo alberch d'en Miquel Andreu, lo present Consell proveeix e

assigna la imposició de la mercaderia. E en fer fer³⁶⁴ les dites obres, lo present Consell hi assigna en obrers los pròmens dejús scrits, los quals no hajan per lurs salaris o treballs alguna cosa, ni los ne sia res donat. Los pròmens són:

En Pere Burguers.
En Francesch Mabres.
En Pere Oliver.

213

1379, març, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es vegi si serà profitós que sigui enderrocat el portal del mur vell, proper a la casa de Ramon Tranxer i de l'Escorxeria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 8v.

De enderrocar lo portal del mur vell, prop l'alberch d'en Bernat Siffre.

Item, fon provehit que sia regonegut per los honrats procuradors e prohòmens davall scrits si lo portal que és del mur vell, prop l'alberch d'en Ramon Tranxer, que és prop la Scorxeria, serà vist ésser profitós que sia enderrocat o no, que-s faça. Són los prohòmens los honrats:

En Gilabert Dezpuig.	En Johan Dezpuig.	N'Agostí Breçó.
En Bernat Garidell.		En Domingo Manresa.

214

1379, març, 29. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició del guardià del convent de franciscans, proveeix que li siguin donats vint florins d'or d'Aragó per tal de cloure les finestres del cap de l'església de Sant Francesc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 60r.

De cloure les finestres del cap de la sgleya del monestir dels frares menors.

Item, sobre ço que és stat supplicat en lo present Consell per lo guardià dels frares menors, que·ls plagués provehir donar alguna cosa en ajuda de tancar les finestres del cap de la lur església, ffon provehit que sien donats, dels béns de la dita universitat, en ajuda de la dita obra, vint florins d'or d'Aragó.

215

1379, maig, 31. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors, presents o futurs, puguin arrendar els banys nous.

³⁶⁴ Segueix de, ratllat.

De arrendar los banys nous.

Item, fon provehit que·ls honrats procuradors de la dita ciutat, qui ara són o per temps serna, puxen arrendar al temps e a les persones que·ls serà ben vist los banys nous de la dita ciutat, los quals banys són prop lo monestir dels frares menors.

216

1379, juny, 10. Tortosa.

Pagament a Guillem n'Arboners, que amb altres 4 homes ha enderrocat el portal del mur vell, proper a casa de Bernat Siffre i de l'Escorxeria.

R. HCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 15. p. CLXI.

Item, met en compte de data que despès en fer desfer lo portal del mur vell, que era prop casa d'en Bernat Siffre, lo qual desfeu en Guillem N'Arboners, ab si IIII, e aquell se desfèu per vigor de una provisió de Consell feta sobre açò. ---- I II XVIII s.

217

1379, novembre, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que 5 prohoms estudiïn quina ajuda s'ha de fer als prohoms del lloc de Garidells per a construir-hi una torre defensiva.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 44r.

De la construcció de la torra dels Garidells.

Item, sobre la supplicació donada en lo present Consell per part dels pròmens del loch dels Garidells, ffon provehit que la ajuda que demanen en fer una casa o torra en lo dit loch, per restaurar les lurs persones, per les rahons en la dita supplicació posades e contengudes, sia regonegut per los pròmens davall scrits, per tots o la major partida de aquells, e açò vist e regonegut, torn en après en Consell. Los prohòmens són los honrats:

En Guillem Pinyol.
En Gilabert Dezpuig.

En Berenguer Çesoliveres.
En Jacme de Castres.

En Berenguer Serrat.

1379, desembre, 7. Tortosa.

Pagament d'1 lliura i 12 sous a Bernat Alcanyç pel preu de la calç comprada per a tornar-la a Joan d'Ovo, ja que aquest l'havia prestada a les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 16. p. CLVIII.

Item, dimecres, a VII dies del dit mes de deembre, donà, de volentat e licència dels dits honrats procuradors, a-n Bernat Alcanyç, per preu dels quals d'ell comprà quatre cafís de calç, la qual és stada tornada e donada a-n Johan de Ovo, al qual era deguda, e la qual havia prestada a-n Simon de Frexens, axí com a obrer de les obres dels murs, e la qual era stada mesa en les dites obres, a raó de VIII sous per cascun cafiç, fan. ---- I ll XII s.

219

1380, febrer, 11. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició dels prohoms del lloc de Garidells, atemorits per les fustes de moros, proveeix que siguin donats 1500 sous, en quatre pagues, per tal de construir una torre defensiva.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 56r.

De la torra faedora en lo loch dels Garidells.

Item, atesa la supplicació donada per part dels pròmens del loch dels Garidells, e atès lo gran perill en què stan e són posats per les males fustes de moros, que continuen venir e ésser en les nostres mars, e per ço com aquells són carrer de la dita ciutat, e per subvenir al dit gran dan e perill, fon provehit que dels béns de la dita universitat sien donades als dits prohòmens fins en quantitat de mil cinch-cents sòlidos barchinonesos, ço és, en quatre pagues, per fer una torra en lo dit loch, els quals pròmens se hagen obligar e prometre de fer aquella torra dins cert temps, e la qual torra sia aytal com als prohòmens sobre açò ordenats en altra provisió serà ben vist ésser faedor.

220

1380, març, 29. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Domingo Feliu per la compra de 2 cafissos de calç que s'han emprat en l'arranjament del cantó on estava el portal del mur vell, prop de la casa de Ramon Tranxer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 16. p. CLXXV.

Item, donà a-n Domingo Feliu, per II cafís de calç que d'ell comprà, de volentat dels dits honrats procuradors, per fer adobar lo cantó on era lo portal prop casa d'en Ramon Tranxer. ---- ll XVI s.

1380, abril, 14. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa per l'arranjament del cantó de les cases de Nicolau Gaya, properes a la casa de Bernat Sifre, afectat per l'enderrocament del portal del mur vell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 16. p. CLXXVIII.

Item, donà, de volentat del dit honrat en Guillem Macip, per adobar lo cantó de les cases d'en Nicholau Gaya, lo qual li havien enderrocat com fon desfet lo portal del mur, prop casa d'en Bernat Sifre, al dit en Nicholau. ---- II XVIII s III.

1380, abril, 28. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Francesc Manleu, administrador de l'Hospital de la ciutat, pel preu de 15 cafissos de calç que Pere de Bages, administrador de les obres de les muralles, li havia pres per a l'esmentada construcció.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 16. p. CLXXXIII.

Item, donà a n Ffrancesch de Manleu, administrador del spital, de licència e volentat dels dits honrats procuradors, sis lliures barchinoneses per XV cafis de calç que fon presa per en Pere de Bages, obs de les obres dels murs, del dit en Ffrancesch, que a rahó de VIII sous per cascun cafis fan les dites VI lliures, les quals confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Miquel Sebrà, fuster, e d'en Matheu Fonollosa, teixidor. ---- VI ll s.

1380, maig, 2. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Pere Joan per preu de 9 cafissos de calç que Domingo Gil, administrador de les obres de les muralles, li havia pres per a l'esmentada construcció.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 16. p. CLXXXV.

Item, donà a n Pere Johan, de licència e volentat dels dits honrats procuradors, sexanta-cinch sous, tres diners barchinonesos, per preu dels quals en Domingo Gil, sartre, axí com a obrer de les obres dels murs, d'ell pres obs de les dites obres VIII cafis de calç, a raó de VII sous, III diners per cascun cafis, la qual quantitat confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Simon de Frexens, e d'en Ffrancesch de Manleu. ---- III ll V s III.

1380, juliol, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix siguin pagades 20 lliures per a l'arranjament del mur d'argamassa que ha enderrocat el riu al call jueu, però que els jueus siguin obligats a obrar l'esmentat mur des de l'escala fins a on al batlle, als procuradors i als prohoms Bernat Garidell i Guillem Macip els sembli oportú.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 79r.

De l'adop de la argamassa davant lo call.

Item, per lo perill en què estan los passants davant lo call dels juheus, per la argamassa que y ha enderroquada lo riu, ffon provehit que dels béns de la dita universitat sien donades en lo dit adob vint lliures; emperò, en aquesta forma que ls juheus se hagen a obligar de obrar e fer tornar la dita obra de la scala fins llà on serà conegut per los honrats batle, procuradors e en Bernat Garidell e en Guillem Macip.

225

1380, agost, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que, si se celebra un capítol provincial al convent de trinitaris de la ciutat, li siguin donats al ministre de Sant Blai 10 florins d'or; i que, si no s'hi celebra, que no li sigui donat res.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 81v.

Del ministre de la casa de Sant Blay.

Item, atesa la supplicació donada en lo present Consell per part del ministre de la casa de Sant Blay, ffon provehit que si la orde de la dita casa ve en aquesta ciutat e y té Capítol ab sos frares, que en ajuda del dit ministre sien donats per la dita rahó, dels béns de la universitat, deu florins d'or, e si no sich té lo dit capítol, que no li sia res donat.

226

1380, agost, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els molls de carregadors i descarregadors que ja s'havien començat a construir a la ribera siguin continuats i acabats, per la qual cosa destina a les obres la imposició de la mercaderia fins que els treballs estiguin enllestits.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 83r.

De fer los carregadors e descarregadors e empits en la ribera, e com hi fon refermada la imposició de la mercaderia.

Item, loant e aprovant una provisió feta sobre açò en la sala de la dita ciutat dicmenge, que's comptava a VI dies del mes de març any MCCCLXX nou, lo present vol que la obra que's fa en la ribera dels carregadors e descarregadors, que's perseguescha e-s

continuu fins que sia acabada, e per continuar e fer la dita obra lo present Consell hi referma e y assigna de present la imposició de la mercaderia, tant de temps fins que sia acabada la dita obra.

227

1380, desembre, 23. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició dels frares Ramon Muntaner i Sanç de Cases, proveeix que la universitat doni 50 lliures i 20 dotzenes de cairats per a la reconstrucció de dues claustres del convent de Sant Francesc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 95r.

De adobar les claustres del monestir dels frares menors de Tortosa.

Primerament, per ço com fon proposat en lo present capítol per los honrats frare Ramon Muntaner e frare Sanç de Cases, de l'orde de frares menors, que plagués al capítol que·ls deguessen adobar les castres³⁶⁵ del dit monestir, axí com és la primera e la segona, com totes decaen; fon provehit que en ajuda de la obra de les dites claustres abobar, que·ls sien donades vint dotzenes de fusta, axí de files com de cayrats, portats al dit monestir. E ultra ço, per metre la dita fusta en obra, cinquanta lliures.

228

1381, març, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les obres del porxo de l'església de Sant Joan del Camp i de la trona de l'església del l'hospital de la Santa Creu siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 13. f. 114r.

Del porxe de Sant Johan del Camp.

Item, fon provehit que les messions fetes e faedores en lo porxe que·s fa a Sant Johan del Camp, e la cadira o trona que·s fan en la sglésia del spital de la dita universitat, sien preses en compte a'n Pere Andreu, clavari de present de la dita universitat.

229

1381, juny, 10. Tortosa.

Pagament de 16 lliures i 10 sous que la ciutat de Tortosa fa a frare Ramon Castelló, lector de la Seu, per tal de sufragar les obres que vol fer a la casa dels predicadors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 18. p. CCXVII.

Primerament, donà diluns a X dies de juny any MCCCLXXXI a l'honrat e religiós frare Ramon Castelló, mestre en theologia, lector de la Seu, trenta florins d'or d'Aragó, los

³⁶⁵ Per claustres.

quals li foren provehits donar graciosament en la obra que ell vol fer en la casa del dit orde, segons appar en una provisió feta en I consell celebrat en la dita sala de la ciutat dicmenge, que's comptava a XII dies del mes de maig prop passat. E la dita quantitat confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Guillem Forés, e d'en Ffrancesch Çesoliveres. ---- XVI ll X s.

230

1381, octubre, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que la torre del mur vell que hi ha prop l'església de Sant Nicolau sigui enderrocada fins a l'altura del mur.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 14. f. 18r.

De la torra del mur prop Sent Nicolau.

Item, fon provehit que la torra que és al mur vell, que's té ab lo corral d'en Vidal Moliner, que sia enderrocada fins en egualtat del mur que y és.

231

1381, octubre, 21. Tortosa.

Pagament de 15 lliures que la ciutat de Tortosa fa al savi en dret Galceran Curró, per tal de sufragar les obres d'un tram de la nau de l'església de Sant Blai.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 18. p. CCXX.

Item, diluns, a XXI dia del prop dit mes de octubre, donà de licència dels dits honrats e per vigor de una provisió feta en Consell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat divendres, a XVIII dies del dit e present mes, a l'honorat en Galceran Curró, savi en dret, obs e necessitat de la obra de l'arch de la sglésia de Sant Blai, quinze lliures barchinoneses, les quals confessa haver reebudes en presència del discret en Bernat Macip, notari, e de l'honorat n'Arnau Torrelles e d'en Ffrancesch Morata, scrivent. ---- XV ll s.

232

1382, juny, 16. Tortosa.

Pagament de 25 lliures que fa el municipi de Tortosa a Simó de Frexens, obrer de les obres de les muralles de la ciutat, les quals ha de despendre en els treballs de tancar el verger del convent de Santa Clara, ja que algunes persones hi entren i fan vituperis a les religioses.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 19. p. CV.

Item, diluns, a XVI dies del dit mes de juny, donà a'n Simon de Frexens, axí com a obrer de les obres dels murs e valls de la dita ciutat, vint-cinch lliures barchinoneses, les quals ell, de present, deu convertir en les obres de cloure lo verger del monestir de Sancta Clara, en lo qual alscons hi entren en desonestat de les monges, els hi fan

diverses vituperis e stà en gran perill, de les quals XXV lliures lo dit en Simon ha a donar compte e raó, e li són notades e scrites en lo libres dels notaments, en les pàgines CCVIII, e aquelles confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Martí Munyoç, e d'en Bernat Pinyol, sartre; haví provisió feta a XVII dies dit mes de juny³⁶⁶. ---- XXV ll s.

233

1382, juliol, 4. Tortosa.

Pagament de 10 lliures que fa el municipi de Tortosa a Simó de Frexens, obrer de les obres dels murs, per a despendre en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 19. p. CX.

Item, donà divendres, a IIII dies del dit mes de juyn, a-n Simon de Frexens, axí com a obrer de les obres dels murs, deu lliures, les quals deu convertir en les obres dels dits murs, e de aquelles ha a donar compte e raó a la ciutat lo dit en Simon, e aquelles li són notades al dit en Simon e scrites en lo libre dels notaments en les pàgines CCVIII, e la dita quantitat lo dit en Simon confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Pere Corder, e d'en Matheu del Camí. ---- X ll s.

234

1382, juliol, 9. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa al notari Berenguer Maldà, entre altres coses, per los treballs per ell sostenguts en scriure les obres dels murs, les quals feya en Pere Corder axí com a obrer de aquells murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 16. p. CXIII.

235

1382, novembre, 4. Tortosa.

Davant la intenció del rei, que vol que la drassana i les muralles siguin construïdes amb part del que s'aconsegueixi de les imposicions, i que l'Escorxeria sigui trasallada de lloc, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els prohoms que ja estan treballant en els conflictes entre la universitat de Tortosa i el lloc d'Ulldecona tractin amb el rei sobre aquestes qüestions.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 14. f. 87v.

Com lo senyor vol que la Daraçana sia construhida de les imposicions e altres coses. Primerament, ohit ço que és stat proposat en lo present Consell per lo honrat en Bernat de Mora, procurador, com lo senyor rey vol que de la moneda que ix de les imposicions

³⁶⁶ haví provisió feta a XVII dies dit mes de juny, afegit al pagament. Aquesta provisió és conserva al f. 59r del llibre de Provisions, 12, però les humitats n'han esborrat el contingut, el qual, tanmateix, queda perfectament reflectit en el registre de clavaria, de data anterior a la provisió.

sia certa part convertida en la obra dels murs e de la Daraçana per lo dit senyor en la dita ciutat construhidora, e de la Scorxeria que vol sia mudada, per ço com diu que li'n ve influència, e altres coses que demana, e com les dites coses se hajen e degen rahonar largament, per ço fon provehit que·ls prohòmens ordenats a tractar e metre en stament la qüestió que és entre la dita univèrsitat, de una part, e lo loch de Ulldecona, de la part altra, tots o la major partida de aquells, rahonen e excusen e deffenen en quant los serà ben vist ésser dret de la dita univèrsitat [les dites] coses, ab lo dit senyor, en aquella forma que·ls serà [ben vist, e] que ço que per aquells serà rahonat ab lo dit senyor [sia executat] en Consell.

236

1382, novembre, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició dels jurats del lloc de la font del Perelló, proveeix que els siguin donades 50 lliures, de deu en deu, per tal de reparar la muralla de la població.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 14. f. 88r.

Del loch de la ffont del Perelló, de les L lliures.

Item, ohida la supplicació donada en lo present Consell per los jurats del loch de la ffont del Perelló, ffon provehit que·ls sien donades, dels béns de la univèrsitat, en fer la reparació dels murs del dit loch, cinquanta lliures. Emperò, que·ls sien donades de deu en X lliures, e com ne seran despeses d'ells deu lliures, o en diners o en jornals lurs, que·ls sien donades deu lliures, e aquells que·ls diners reebren, juren que bé e leyalment se hauran en la distribució de la dita moneda e en la dita obra, e que n'hajen a retre compte a la dita univèrsitat.

237

1382, novembre, 25. Tortosa.

Assentament de les 13 lliures, 11 sous i 6 diners donades a Nicolau Sabater, de la font del Perelló, com a obrer del camí de les barraques fins a l'esmentada població.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 19. p. CLV.

Item, donà dimarts, a XXV dies de noembre, a'n Nicolau Çabater, de la font del Perelló, axí com a obrer per los dits honrats procuradors assignat a fer obrar lo camí, ço és, de les barraques fins al dit loch, tretze lliures, onze sous, sis diners, les quals lo dit en Nicolau jura si haver despeses en la dita obra, e de aquelles donà compte e rahó al dit honrat clavari, e aquelles confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Simon de Frexens e d'en Guillem Uguet. — XIII ll XI s VI.

1383, maig, 13. Tortosa.

Pagament de 48 lliures i 8 sous que la ciutat de Tortosa fa al frare Guillem Castelló com a contribució a les obres del castell de Sant Jordi d'Alfama.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 20. p. CCXXXIII-CCXXXIII.

Primerament, donà dimecres a XIII de maig a l'honorat frare Guiem Castelló, de la orde de la cavalleria de Sent Jordi, los quals la^{p. CCXXXIII} ciutat li donà en reparació del dit castell, segons appar per provesió feyta en lo capítol de la ciutat escrita en lo libre de les provesions diluns, a XI dies del dit mes, LXXXVIII florins, com l'onrat en Guillem Macip li n'agués pagats XII florins en presència de mi, Berenguer Maldà, notari, e d'en Pere Burgués, e d'en Pere Belsa, testimonis a ço apellats. ---- XXXVIII ll VIII s.

1383, maig, 26. Tortosa.

Pagament de 3 lliures que la ciutat de Tortosa fa al procurador Bernat Garidell i a altres prohoms per la despesa que han fet en anar al Perelló i a Garidells amb la intenció d'ordenar les obres defensives d'aquests llocs del terme.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 20. p. CXXXVIII.

Item, donà a XXVI del dit mes a l'honorat en Bernat Garidell, la I dels procuradors de la dita ciutat, los quals avia bestrets en messió de si me-^{p. CXXXVIII} teix e dels honorats micer Gonçalbo e d'en Ramon Barberà, que anaren regonèixer la torra dels Garidels e los murs del Perelló, per ço com los pròmens de dits lochs no se'n podien avenir e ordonaren-los-ho, e posaren-los-ho en stament, en presència de mi, dit notari, e d'en Bernat Macip, notari, e d'en Pere Gisbert, testimonis. ---- III ll s.

1383, desembre, 23. Tortosa.

Pagament de 150 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Guerau d'Almenar, obrer, per a sufragar les obres de la peixateria nova.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 20. p. CLXV.

Item, donà, a XXIII de deembre, a-n Guerau d'Almenar, obrer de la obra de la piscateria de la ciutat de Tortosa, les quals, segons aquell en Guerau afermava, ha meses en convertides en la dita obra; e aví àpocha reebuda per lo notari del present libre en lo present dia reebuda; e foren testimonis en Johan Cirer e en Pere Soler; e són notades al dit en Guerau en lo libre dels notaments [vell], en pàgina CCXXVIII. ---- CL ll s.

1384, abril, 2. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Simó de Frexens de la quantitat que se li havia de tornar pels diners que havia despès mentre administrava les obres de les muralles i els banys.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 20. p. CLXXI.

Item, disapte, segon dia d'abril, donà a-n Simon de Frexens, les quals la ciutat li avia a tornar de la sua administració dels mur de la ciutat e banys, segons apar en lo seu compte, en lo libre dels notaments de la ciutat, en CCX pàgines, en presència de mi, Berenguer Maldà, notari, e d'en Pasqual Belsa e d'en Guillem Macip, testimonis³⁶⁷; quatre lliures e quatre sòlidos, VIII. ---- IIII II IIII s VIII.

1384, abril. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa al notari Guillem d'Agramunt per haver escrit tota la despesa feta per Simó de Frexens en les obres dels murs de la ciutat i altres coses.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 20. p. CLXXVII.

Item, lo prop dit dia, donà a-n Guiem d'Agramunt, notari, en paga dels treballs per ell sostenguts en CCCXXXV jorns que ell scriví tota la despesa que en Simon de Frexens féu lo dit temps en la obra dels murs e vals de la ciutat, e per los treballs de ésser en los comptes de la ciutat, e scriure en aquells, e en scriure lo libre dels notaments e dels censals del spital e de la cassa de Sent Lar novellament fets, trenta florins, los quals li foren tatxats per los honrats procuradors en presència de mi, Berenguer Maldà, notari, e de n'Anthoni Canader, fuster, e d'en Domingo Çabater, pastor, testimonis. ---- XVI II X s.

1385, abril, 26. Tortosa.

Pagament de 19 lliures i 5 sous a Guillem Toralla, pedrapiquer i mestre de livell de Montsó, provinent de Balaguer, pel seu treball a les sèquies de l'Ebre de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 21. p. CLXXXIII.

Item, donà lo dit dia a-n Guiem Toralla, piquer e mestre de livellar aygua, trenta-cinch florins d'or d'Aragó per son salari de deeset dies, los quals ha stats en livellar l'aygua; compta del dia que partí de Balaguer e los jorns que ha meses en livellar l'aygua del riu, entre deçà e dellà, e tornar-se al dit loch de Balaguer, que valen XVIII lliures e V

³⁶⁷ Guillem Macip, testimonis, *interlineat*. Abans Simon de Frexens, *ratllat*.

sòlidos, les quals confessa aver agudes e reebudes en presència de mi, Berenguer Maldà, notari, e d'en³⁶⁸ Johan Macharós, e de n'Andreu Tranxer, testimonis a ço apellats e pregats. --- XVIII ll V s.

244

1385, abril, 26. Tortosa.

Pagament de la ciutat al fuster Andreu Tranxer pel seu treball en el nivellament de les sèquies del riu a Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 21. p. CLXXXVIII.

Item, donà a n'Andreu Tranxer, per sos treballs de livellar l'aygua, per manament dels honrats procuradors, cinch florins, los quals confessa aver aguts e reebuts en presència de mi, Berenguer Maldà, notari, e dels dits testimonis. --- II ll XV s.

245

1385, abril, 6 – 1386, febrer, 24. Tortosa.

Encapçalament del llibre de comptes de l'obra del Queixal (esperó) de la muralla de la ciutat de Tortosa en el seu sector meridional, administrada per Francesc Berenguer i dirigida per Bartomeu Durà. A partir del f. 67r s'anoten les despeses fetes en l'obra d'una peixera.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 16.

||f. 2r

Lo present libre és de reebudes e dates e messions fetes per en Ffrancesch Berenguer, axí com a obrer per los honrats en Bernat Pinyol e en Matheu del Quamí, procuradors de la ciutat de Tortosa, en l'any present MCCCLXXX cinch, per provessió de Consell, a la obra del mur novellament constrohidora en la partida del Temple.

||f. 3r

Ací comencen les reebudes faedores per lo dit en Ffrancesch Berenguer, les quals ell deu convertir en les dites obres, e dels quals a a donar compte e rahó a la ciutat, per la qual és obrer, les quals reebudes són segons que's seguexen:

Primerament, digous, a VI d'abril del dit any MCCCLXXXV, reebé lo dit en Ffrancesch Berenguer, o met en compte de reebuda, d'en Pere Palau, clavari de la dita ciutat, per mans d'en Pere Andreu, vint-e-cinch lliures. --- XXV ll s.

(...)

||f. 5r

Ací comencen e són les dates fetes per lo dit en Francesch Berenguer de totes les pedres per ell comprades a necessitat de la dita obra, e són segons que's seguexen:

Primerament, a XXI d'abril, donà a n Guillem Çabater e a n'Anthoni Maestre, III lliures e VIII sòlidos per rahó de DXXVIII quintars de pedra, les quals d'els comprà per a la obra dels dits murs, a raó de II diners³⁶⁹ per quintar. Testes, Anthonius Arderi, notarius, et Anthonius de Barchinona, scriptor. --- III ll VIII s.

³⁶⁸ Segueix e d'en, repetit.

³⁶⁹ Segueix malla, ratllat.

(...)
||f. 6r

Item, lo dit dia, n'Arnau Marcho, piquer, féu àpoqua a-n Francesch Berenguer de deu lliures, V sòlidos, per pedres piquades que lo dit n'Arnau afermava que-ls honrats procuradors li avien comprades per a la obra de la torra del dit mur. Testes sunt Nicholau Siurana et Petrus de Mutis ---- X ll V s.

(...)
||f. 7r

Ací comencen e són les dates per lo dit en Francesch Berenguer de tota la arena per ell comprada a necessitat de la dita obra, e són segons que-s seguexen:

Primerament, donà a XXI d'abril, a-n Domingo Nou, a-n Bernat Sors e a-n Guiamó Rocha, per vint barquades d'arena que d'els comprà a serví de la dita obra, e en quiscuna barquada avia LXXX quàregues d'arena, la somada o quàregua a raó de III diners per quàregua. ---- XX ll s.

(...)
||f. 11r

Ací comencen e són les dates fetes per lo dit en Francesch Berenguer de tota la qualç per ell comprada a necessitat de la dita obra, e són segons que-s seguexen:

Primerament, a XXI d'abril, donà a n'Ubach Almalater, sarrahí de Tiveny, cinch lliures e XV sòlidos per trenta quafis de qualç que d'el comprà a obs dels dits murs, a raó de tres sòlidos, X diners per quiscun quafis. ---- V ll XV s.

(...)
||f. 15r

Ací comencen e són les dates e messions fetes per menut per lo dit en Francesch Berenguer, part les dites dates de pedra, arena³⁷⁰ e de calç, segons que-s seguexen, les quals començaren fer digous, a VI d'abril del dit any MCCCLXXXV:

||f. 16r

Digous, a VI de abril.

Item, donà a-n Guiamó Miger, e a n'Arnau Texidor, a-n Michel Aragonès e a-n Ramon Jover, a quiscú dos sòlidos. ---- ll VIII s.

Item, donà a V dones, a quiscuna X diners, que fan. ---- ll III s II.

Item, donà a-n Pere Durà [¿?], maestre. ---- ll III s.

Item, retingué lo dit en Francesch Berenguer, devés si, per son salari, ll s VI.

Item, comprà una liyola de cànem d'en Pere Mari, corder, a serví del mur. ---- ll III s VI.

Item, comprà una dotzena de senalles d'en Johan Garbeller, per a serví del mur, que són d'ezpart. ---- ll III s VI.

Item, donà a-n Francesch Cesgleyes, per loguer de ll exades stretes. ---- ll s III.

Item, donà al dit en Cesgleyes, per loguer de ll exades amples. ---- ll s III.

Suma de plana. ---- I ll VII s III.

||f. 16v

Divendres, a VII d'abril.

Item, donà a-n Ramon Jover e a-n Michel Aragonès, a quiscú, dos sòlidos, que fan. ---- ll III s.

Item, donà a-n Guiamó Miger, e a n'Arnau Texidor, e a Pedro Martí, a quiscú XXII diners, que fan. ---- ll V s VI.

Item, donà a VII dones, a quiscuna VIII diners, que fan. ---- ll III s VIII.

Item, donà a dos fadrins, a quiscun, VII diners. ---- ll I s III.

³⁷⁰ arena, *interlineat*.

Item, donà a-n Pere Durà [¿?], mestre. ---- ll III s.
Item, retengué per son loguer, lo dit en Francesch Berenguer. ---- ll II s VI.
Item, dix sí aver dat a I macip de ribera una taula que serveix per a pont de la pescateria a la obra. ---- ll s VI.
Item, donà a-n Francesch Cesgleyes, per loguer de III exades, ço és, dues stretes e dues amples. ---- ll s VIII.
Suma de plana. ---- I ll III s II.
(...)

246

1385, maig, 24. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Gabriel Segarra, per haver viatjat fins a Barcelona per tal d'intentar que Bernat Roca, mestre de la Seu de Barcelona i nivellador d'aigua, es desplaçés fins a Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 21. p. CLXXXVII.

Item, donà lo dit dia a-n Gabriel Segarra, que fon tramés per ciutat a Barçalona si poria aver en Rocha, de Barchinona, livillador d'aygua, per X dies que y stech; e despès sis lliures, V sòlidos e sis, les quals confessa aver agudes e reebudes en presència de mi, Berenguer Maldà, notari, e d'en Francesch Berenguer e d'en Bernat Colometes a-çò apellats. ---- VI ll V s VI.

247

1385, juny, 8. Tortosa.

Pagament de 40 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Guillem Macip en paga prorata per un alberg que li va ser expropiat per a la construcció de la peixateria nova.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 19. p. CCCLXXXIII.

Item, donà dissapte, a VIII dies de juny ayn MCCCLXXXV, lo dit en Guillem Macip, en paga prorata de ço que ell deu a la dita ciutat per los presents comptes a-n Bernat Baró, quaranta lliures, les quals eren degudes al dit en Bernat per I alberch que era en allò que la ciutat féu enderroquar per fer-hi la pescateria. E les quals XXXX lliures són scrites en data en lo libre desl notaments fet novellament ab les posts engrutades, en les pàgines LIII. E lo dit dia, lo dit en Bernat Baró féu àpoca de la dita quantitat en poder de mi, Guillem d'Agramunt, notari, en presència d'en Pere Palau e d'en Pere Andreu.
--- XXXX ll s.

248

1385, juny, 10. Tortosa.

Pagament de 24 lliures i 2 sous que la ciutat de Tortosa fa al fuster Andreu Tranxer pel seu treball en el nivellament de l'aigua de l'Ebre, tant el de nivellar com el d'anar a buscar i proveir el mestre Pere Torà, que es trobava a Xàtiva.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 21. p. CLXXXVIII-CLXXXVIII.

Item, donà lo dit dia a n'Andreu Tranxer, fuster, per treballs per aquel sostenguts en anar a n Pere Torà a Xàtiva perquè vengués livellar l'aygua, e per la provessió que féu al dit en Thorà, e per los treballs que sostench |^{p. CLXXXVIII} en livellar l'aygua, quaranta-dos florins d'or d'Aragó, los quals confessa aver aguts e reebuts en presència de mi, Berenguer Maldà, notari, d'en Francesch Berenguer e d'en Bernat Colomer, testimonis.

--- XXIII ll II s.

249

1385, juny, 13. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa al mestre de livell Pere Torà, veí de València, pel seu treball d'anivellar les aigües de l'Ebre entre la costa de Som i la ciutat de Tortosa, juntament amb el mestre Guillem Toralles, veí de Montsó, malgrat que ha determinat que no es pot treure aigua.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CII.

Item, dimarts, a XIII dies del dit mes de juny, donà per vigor de una provesió feta en Consell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat dicmenge, a XII dies del mes de març prop passat, e per vigor de una tatxació feta en lo present dia per la major partida dels pròmens contenguts en la dita provesió, la qual ordinació és escrita al peu de la dita provesió, a n Pere Torà, veí de la ciutat de València, allivellador d'aygua, lo qual la ciutat hic havia fet venir, que ab en Guillem Toralles, veí de Montçó, allivellassen la aygua de Ebre, de Tortosa fins a les primeres roches de la costa de Som; els quals allivelladors concordats e I livell de pas han trobat finalment que la dita aygua no's pot traure; cinquanta florins d'or d'Aragó per los treballs per ell sostenguts en venir e allivellar e tornar-se'n, los quals confessa haver rebuts en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Jacme Çaguàrdia, donzell, e de n'Andreu Tranxer, fuster.

--- XXVII ll X s.

250

1385, juny, 14. Tortosa.

Pagament de 13 lliures que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, obrer de les obres del mur (l'Esperó) que es fa al Temple, al costat del riu. Aquesta quantitat ha de ser despesa en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CIII.

Item, dimecres, a XIII dies del dit mes de juny, donà a n Francesch Berenguer, obrer de les obres del mur o speró que's fa ribarech davant lo Temple, tretze lliures, les quals lo dit en Francesch deu convertir en la dita obra, e de aquelles ha a donar compte e rahó a la ciutat, e al qual són scrites e notades en lo libre nou de notaments, ab les posts engrutades, en les pàgines CXXII, e la qual quantitat confessa haver reebuda lo dit en Francesch en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Ferrer del Mas, e d'en Berthomeu de Castres. --- XIII ll s.

1385, juny, 15. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa al mestre de nivell Guillem Toralles, veí de Montsó, pel seu treball d'anivellar les aigües de l'Ebre entre la costa de Som i la ciutat de Tortosa, juntament amb el mestre Pere Torà, veí de València, malgrat que ha determinat que no es pot treure aigua.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CIIII.

Item, dijous, a XV dies del dit mes de juny, donà a·n Guillem de Toralles, veí de la vila de Montçó, per treballs per ell sostenguts en allivellar la aygua de Ebre, per vigor de la provesió e tatxació contengudes en la data atrás feta a·n Pere Torà, allivellador d'aygua, dimarts prop passat, cinquanta florins d'or d'Aragó, los quals confessa haver rebuts en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Bernat de Mora, e d'en Bernat Macip, notari, e d'en Bernat de Bas. --- XXVII Il X s.

1385, juliol, 12. Tortosa.

Pagament de 15 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Bernat Segura per un tros del seu alberg que fou expropiat per a la construcció de la peixateria nova.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CVIII.

Item, dimecres, a XII dies del dit mes de juliol, donà a·n Bernat Segura, per tatxació a ell feta per la major partida dels prohòmens contenguts en dues provesions fetes per aquesta raó en consells celebrats en la sala de la ciutat, ço és, dicmenge, que·s comptava a XXII dies de noembre ayn MCCCLXXX tres la una provesió, e la segona dijous, que·s comptava a XXV dies del mes de febrer any MCCCLXXXIII, ço és, per ço com la ciutat se pres del dit en Bernat una partida del seu alberch obs de la pescateria que·s fa novellament en la dita ciutat, e en esmena de ço que lo fon pres li foren tatxades quinze lliures barchinoneses, les quals confessa lo dit Bernat haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Berenguer Maldà, notari, e d'en Jacme Pujol, scrivent. --- XV Il s.

1385, agost, 17. Tortosa.

Pagament de 339 lliures, 5 sous i 10 diners que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, administrador de les obres del mur que es fa al Temple (l'Esperó), al costat del riu. Aquesta quantitat s'ha de despendre en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 21. p. CCVI-CCVII.

Item, donà o mes en compte de data, a XVII d'agost, que avia dats e fets dar, entre diverses vegades, a·n Francesch Berenguer, obrer del mur que·s fa davant lo Temple de

la ciutat, per metre^{p. CCVII} e convertir en la obra d'aquell mur, trentes trenta-nou lliures, e cinch sous, e deu diners, les quals aquell en Ffrancesch Berenguer confessa aver agudes e reebudes en presència de mi, Berenguer Maldà, notari, e d'en Pere Gizbert, e d'en Pere Sunyol, notari, senior, testimonis. E la dita quantitat és notada al dit en Ffrancesch Berenguer en lo libre dels notaments novellament fet ab les posts engrutades ab cubertes de aluda blanques, en pàgines CXXI³⁷¹. --- CCCXXXVIII ll V s X.

254

1385, agost, 21. Tortosa.

Pagament de 137 lliures que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, administrador de les obres del mur que es fa al Temple (l'Esperó), al costat del riu. Aquesta quantitat s'ha de despendre en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CXVIII.

Item, diluns, a XXI dies del dit mes de agost, donà a'n Ffrancesch Berenguer, en diverses pagues, axí com a obrer del mur que's fa en la dita ciutat, davant lo Temple, ribarech, cent trenta-set lliures, les quals ell ha a convertir en la dita obra, e de aquelles ha a donar lo dit Ffrancesch compte e rahó a la dita ciutat, e a aquell són notades en lo libre dels notaments novellament fet, ab les posts engrutades, e aquelles confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e de n'Arnau d'Orta, e d'en Pere Gizbert, ço és, en les pàgines CXXII. És ver que la dita quantitat li donà ultra les³⁷² XXIII lliures posades atràs, e II dates, al dit en Ffrancesch fetes. --- CXXXVII ll s.

255

1385, setembre, 12. Tortosa.

Pagament de 10 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Guillem Terill, administrador de les empedrades dels carrers.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CXXI.

Item, donà, dimarts, a XII dies del dit mes de setembre, a'n Guillem Terill, obrer ordenat per ciutat a fer empedrar als cunys carrers fort sutzeus en temps de pluges, de la dita ciutat, deu lliures, les quals ell ha a convertir en les dites obres, e de aquelles ha a donar compte e rahó a la dita ciutat, e els quals són notades al dit en Guillem en lo libre nou dels notaments de les posts engrutades, en les pàgines CX³⁷³, e les quals confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e de l'honrat micer Gonçalbo Garidell, e d'en Pere Murri. --- X ll s.

³⁷¹ E la dita quantitat és notada al dit en Ffrancesch Berenguer en lo libre dels notaments novellament fet ab les posts engrutades ab cubertes de aluda blanques, en pàgines CXXI, *interlineat*.

³⁷² *Segueix X, ratllat.*

³⁷³ *en les pàgines CX, interlineat.*

1385, setembre, 27. Tortosa.

Pagament de 50 lliures que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, administrador de les obres del mur que es fa al Temple (l'Esperó), al costat del riu. Aquesta quantitat s'ha de despendre en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CXXXVII.

Item, donà a-n Ffrancesch Berenguer, axí com a obrer del speró que-s fa prop lo riu, davant lo Temple, cinquanta lliures, les quals lo dit en³⁷⁴ Ffrancesch deu convertir en la dita obra, e al qual en Ffrancesch són scrites e notades en lo libre dels notaments nou, ab les posts engrutades, en les pàgines CXXIII, e la dita quantitat lo dit en Ffrancesch confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Bernat Macip, e d'en Johan Batle. ---- L II s.

257

1385, octubre, 8. Tortosa.

Pagament de 25 lliures que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, administrador de les obres del mur que es fa al Temple (l'Esperó), al costat del riu. Aquesta quantitat s'ha de despendre en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CXXXVI.

Item, donà a-n Ffrancesch Berenguer, axí com a obrer del mur que de present se fa davant la casa del Temple, prop lo riu, vint-cinch lliures, les quals lo dit en Ffrancesch ha e deu convertir en la dita obra, e de aquelles ha a donar compte e rahó a la dita ciutat, al qual són scrites e notades en lo libre nou dels notaments novellament fet, ab les posts o cubertes engrutades, en les pàgines CXXIII. E aquelles confessa havedr reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Bernat, perpunter, e d'en Pere Gizbert. ---- XXV II s.

258

1385, novembre, 17. Tortosa.

Pagament de 48 lliures, 11 sous i 4 diners que la ciutat de Tortosa fa al fuster Andreu Tranxer per haver construït la casa del tint a la drassana de la ciutat, la qual ha d'ésser posada al servei del mestre Pere Nadal.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CXXXVIII.

Item, donà entre diverses vegades a n'Andreu Tanxer, fuster, les quals ell ha convertides en obrar la casa del tint que s'és feta en la daraçana a servui e necessitat de mestre Pere Nadal, lo qual la ciutat ha conduhit e afermat a VI anys per tintorer, per servir la dita ciutat en lo dit temps de la dita art de tintoreria, e obrar II tines, e assetiar aquelles, e per

³⁷⁴ Segueix Pere, ratllat.

assetiar los II calderons, e per les teules, e assetiar o posar aquelles, e per fer canals, torns e altres diverses arres e coses necessàries al dit maestre en servi del dit tint, les quals tines e calderons e arres lo dit maestre té en comanda per la dita ciutat, e aquelles en la fi dels dits VI anys ha a restituir a la dita ciutat lo dit maestre, quaranta-vuyt lliures, onze sous, tres diners, en la qual quantitat són incorporades XXXIII lliures, de les quals lo dit n'Andreu féu àpoca al dit honrat clavari, en poder de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, la qual quantitat li donà per vigor de una provesió feta en Consell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat a XXVIII dies del mes de juny prop passat, e la dita quantitat confessa haver reebuda en presència d'en Ramon Vilamanya e d'en Simon Negre, major de dies. --- XXXXVIII II XI s III.

259

1385, novembre, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que, dels béns de la universitat, sigui pagat el valor de l'alberg de n'Alfonso Ruiz que va ser enderrocat per a les obres de la peixateria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 43r.

De la satisfacció fahedora a l'alberch de n'Alfonso Ruhiç.

Item, fon provehit que dels béns de la dita universitat sia pagada a n'Alfonso Ruhiç, ferrer, la extimació a ell feta del seu alberch, que li fon enderroquat per fer la pescateria que's fa de present en la dita ciutat.

260

1385, novembre, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que la peixateria que s'ha començat a construir sigui acabada, que les obres comencin a la Quaresma prop venidora, que Guerau d'Almenar en sigui l'obrer i que l'obra es faci d'acord amb els procuradors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 43v-44r.

De obrar la peschateria nova.

Item, fon provehit que la pescateria novellament començada en la dita ciutat se acap de obrar, e que se començ a obrar en la quaresma primer vinent, de la qual obra sia obrer en Guerau Dalmenar, e que's faça de e ab consell dels honrats procuradors ||^{f. 44r} de la dita ciutat, qui ara són o per temps seran, e d'en Pasqual Belsa e d'en Guillem Macip.

261

1385, desembre, 11. Tortosa.

Pagament de 15 lliures que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, administrador de les obres del mur que es fa al Temple (l'Esperó), al costat del riu, les quals havia bestretes per a les esmentades obres.

Item, donà a n Ffrancesch Berenguer, axí com a obrer de la obra del speró o mur que s fa en la rambla de la dita ciutat, davant lo Temple, quinze lliures, les quals dix si haver bestretes en la dita obra, e dels quals ell ha a donar compte e rahó a la dita ciutat, e al qual en Ffrancesch són notades deure per lo dit en Ffrancesch en lo libre nou dels notaments de la dita ciutat, ab les posts de aluda blanca, cubert ab les posts engrutades, en les pàgines CXXIII, e la dita quantitat lo dit en Ffrancesch confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Pere Peris, e d'en Johan Alax. ---- XV ll s.

262

1385, desembre, 20. Tortosa.

Pagament d'11 lliures que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, administrador de les obres del mur que es fa al Temple (l'Esperó), al costat del riu, per preu de calç necessària per a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CLXI.

Item, donà dimecres, a XX dies del dit mes, a n Ffrancesch Berenguer, axí com a obrer del mur o speró que s fa davant lo Temple, prop lo rech, onze lliures, les quals en ha convertir en comprar calç obs de la dita obra, la qual ja en stiu enguany lo dit en Ffrancesch havia assenyalada. E les dites XI lliures són scrites e notades en lo libre dels notaments novellament fets, ab les cubertes de aluda blanca, ab les posts engrutades, en pàgines CXXIII³⁷⁵, e aquelles confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Ffrancesch Pere, e d'en Monet Garró. ---- XI ll s.

263

1386, gener, 21. Tortosa.

Pagament de 291 lliures i 15 sous que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, administrador de les obres del mur que ja s'ha fet al Temple (l'Esperó), al costat del riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 21. p. CCVIII.

Item, mes en comte de data, a XXI de giner de l'any MCCCLXXXVI, que avia dats e fets dar a n Francesch Berenguer, obrer del mur que s'és feyt davant la quasa del Temple de la ciutat, entre diverses vegades, e los quals aquell en Francesch afermava aver messes e convertides en la obra del dit mur, doentes noranta-una lliures e quinze sous, les quals aquell en Francesch Berenguer confessa aver agudes e reebudes en presència de mi, dit notari, e d'en Pere Gisclarey, e d'en Guillem Tàrregua, testimonis.
---- CCLXXXVI ll XV s.

³⁷⁵ en pàgines CXXIII, *interlineat*.

1386, febrer, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que siguin donats 30 florins d'or d'Aragó a les obres de reparació de l'església de Sant Nicolau.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 46v.

De la sglésia de Sant Nicholau.

Item, fon provehit que en la refecció e adob fahedor en la església de Sant Nicholau de la dita ciutat, la qual està en perill de irruhir e de caure, que y sien donats dels béns de la dita universitat trenta florins d'or d'Aragó.

1386, febrer, 23. Tortosa.

Pagament de 5 lliures i 18 sous que el municipi de Tortosa fa a Francesc Berenguer, administrador de les obres del mur que del Temple (l'Esperó), al costat del riu. Aquesta quantitat restava a pagar del total que s'havia despès en les obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CLXXII.

Item, divendres, a XXIII dies del prop dit mes de ffebrer, donà a'n Ffrancesch Berenguer, les quals li restaven a pagar per la dita ciutat de la administració de la obra del mur que's fa davant lo Temple, riba rech, segons lo compte retut per lo dit en Ffrancesch, lo dit dia, en lo palau del spital de la dita ciutat als honrats procuradors e ohidors de comptes, cinch lliures devuyt sous, e la dita resta és scrita en lo libre dels notaments novellament fet, ab les posts engrutades, ab les cubertes de aluda blanca, en la fi dels notaments fets al dit en Ffrancesch, en les pàgines CXXV. E la dita quantitat lo dit en Ffrancesch confessa haver reebuda, en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Pere Spills, e d'en Pere Gizbert. ---- V ll XVIII s.

1386, abril, 5. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Bernat de Bas i diversos homes per treballar en l'enderrocament de la torre forana del mur vell que estava damunt d'un portal proper al riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CLXXXVII-CLXXXVIII.

Item, dijous, a V dies del dit mes de abril, donà per ell l'onrat en Guillem Macip, a IIII hòmens qui ha haüts en Bernat de Bas, de manament dels dits honrats procuradors, qui vuy, ab los dejús scrits, han obrat en enderrochar la torra forana del mur vell, que era a la part damunt lo portal que és riba rech, prop lo forn del vidre, que [quera fort

malmarosa³⁷⁶ e crebaçada] per caure, a rahó de II sous, II diners per cascun hom.---- II VIII s VIII.

||f. CLXXXVIII

Item, donà a II moros qui han obrat en lo present dia en lo dit enderrochar de la dita torra. ---- II V s VI.

Item, donà a'n Bernat de Bas, qui obrà en enderrochar la dita torra, ab lo seu fadri. --II III s III.

Item, donà al dit en Bernat de Bas, qui fèu portar IIII cayrats per fer bastiment a la dita torra. ---- II s VIII.

267

1386, abril, 5. Tortosa.

Pagament de 10 lliures i 8 sous que el municipi de Tortosa fa a Jaume Palau, obrer de les obres dels murs, per pedra que aquest ha comprat a Pere Burguers, la qual era necessària per a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CLXXXI.

Item, donà a IIII dies de abril, a'n Jacme Palau, axí com a obrer de les obres dels murs, deu lliures, vuyt sous, les quals ell deu convertir en les dites obres, e les quals lo dit honrat clavari donà per lo dit en Jacme a'n Pere Burguers, per pedra que'l dit en Jacme del dit en Pere comprà obs de les dites obres, les quals són notades al dit en Jacme en lo libre dels notaments novellament fet, ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines LXXXIII. E la dita quantitat lo dit en Jacme confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Guillem Terill, e d'en Guerau d'Almenar. ---- X II VIII s.

268

1386, abril, 30. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Pasqual de Massella pel lloguer d'una botiga que té prop del Temple, en la qual la ciutat hi ha emmagatzemat calç per a les obres de les muralles durant un any.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CLXXXIII.

Item, donà diluns a XXX dit mes de abril, a'n Pasqual de Massella, per loguer de I ayn de una sua botiga que ha prop lo Temple, en què ha calç de la dita ciutat, la qual logà en Ffrancesch Berenguer, obrer del mur que's fa davant lo Temple, al dit ayn, lo qual finí a V dies del dit e present mes, dos florins e mig. ---- I II VII s VI.

³⁷⁶ Per malmesa?

1386, maig, 31. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que en Ramon Barberà sigui obrer de les obres dels murs, valls, sèquies, camins, peixeres i altres de la ciutat, i que estigui subjecte a l'autoritat dels procuradors i dels prohoms que els procuradors elegiran.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 59v.

De l'obrer.

Primerament, fon provehit³⁷⁷ per los dits consellers, en la dita sala, que l'onrat en Ramon Barberà sia obrer de les obres dels murs e valls, çèquies, camins, pexeres e altres obres, les quals obres el dit en Ramon haja a fer de e ab consentiment dels honrats procuradors qui seran de la dita ciutat, e de aquells prohòmens que aquells procuradors hi volran elegir e demanar.

270

1386, juliol, 25. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que a partir de l'any següent siguin donades, durant tant de temps com a la universitat plaurà, un màxim de cent lliures anuals a les obres de la Seu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 78r.

De donar alguna cosa tots anys a la obra e edificació de la Seu.

Item, fon provehit que d'ací a I any, e d'allí avant, aytant com a la ciutat plàcia, sia donat, dels béns de la dita universitat, en hedificació e construcció de la Seu de la dita ciutat, aytant com als prohòmens dejús scrits, tots o la major partida, parrà ésser fahedor, comprès, emperò, en ço que y serà ordenat dar, ço que's paga als preveres tots anys per les coses indivisibles, e en la forma e manera que-ls parrà; emperò, que no y puxen ésser donades més avant de cent lliures. Són los pròmens en Ramon Barberà, en Johan Mascharós, en Bernat Garidell, en Matheu del Camí e en Bernat de Mora.

271

1386, juliol, 9. Tortosa.

Davant la proposta dels hereters de les terres del marge esquerre de l'Ebre que han d'ésser regades per la sèquia de Som, el Consell de la ciutat de Tortosa promet donar fins a 200 florins, dels béns de la universitat, per a la fàbrica de l'esmentada sèquia. Concretament, s'acorda que per cada 500 florins esmerçats pels propietaris particulars, la ciutat n'esmerçarà 50 i, per tant, cal que els hereters inverteixin 2000 florins perquè la ciutat n'inverteixi 200.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 70v-71r.

³⁷⁷ Segueix en, ratllat.

Dels CC florins d'or promeses donar a la çèquia fahedora deçà de la aygua del riu. Item, sobre lo consell, favor e ajuda demanada per los hereters qui són deçà a aygua per traure la aygua del rech, per regar les terres que y són, fon provehit que haüda licència de fer açò del senyor rey, primerament sien donats, dels béns de la dita universitat, per la dita rahó, doents florins d'or d'Aragó, los quals sien donats en aquesta forma, que com seran despeses los dits hereters en la dita obra cinch cents florins d'or, que·ls en sien donats cin-||^{f. 71r} quanta florins, e com ne hauran despeses mil florins, que·ls en sien donats cent, e com he hajen despeses dos milia florins, que·ls en sien donats los restants cent [florins] dels dits doents florins, e axí, comptat prorata, segons dits és, los dien donats los dits doents florins. E sobre les dites coses sien fets aquells stabliments e ordenaments útils e necessaris a la dita obra, segons que és stat fet als de les çèquies de la aygua dels molins del compte, e si mester serà, que·ls hi sia anadit.

272

1386, juliol, 18. Barcelona.

Pere III concedeix llicència als ciutadans de Tortosa perquè puguin construir a l'Ebre tanques, conduccions i assuts per a captar l'aigua de riu i distribuir-la mitjançant sèquies i aqüeductes per a irrigació dels camps, edificant-hi també molins. Concedeix, igualment, que puguin imposar les talles i exaccions necessàries per a finançar el projecte.

R. ACA. Cancelleria. Registre 947. f. 201r-202r.
a. G. MARÍ, *Els privilegis medievals...*, p. 1434-1437, doc. 189.

Civitatis Dertuse.

Nos, Petrus, etc. Percepto novissime qualiter nonnulli civitatis|| Dertuse concives et alii etiam hereterii sive possessiones habentes multimo||das infra terminum civitatis ipsius grandia, attendentes incomoda³⁷⁸ termino supradicto ac convi||cinis aliis subsecuta ex siccitatibus maximis que vigerunt in eis et tempore|| multo citra et volentes edocti preteritis consimilibus forsan incomodis|| pro futuris occurre per remedia opportuna proposuerunt ex flumine Iberi|| sive rivo civitatis predicte aquas haurire seu per cequias ducere fa||ciendas ex quibus necessitate urgente et alias possessiones jamdicte valeant|| irrigari ad libitum et cultoribus earum per consequens exsolvere fructum|| suum, supplicatoque nobis humiliter pro parte concivium predictorum quod cum jamdicta||³⁷⁹ execucioni deducere nequeant bono modo absque nostri speciali licencia|| et permissu, attento quod flumen ipsum publicum est et navigabile, dignaremur|| pro bono publico civitatis ipsius licenciam de solita benignitate concedere infra||scriptam, tenore presentis, sicut regium decet fastigium civitatis predicte et etiam|| subditorum nostrorum utilitate publicar propulsari, concedimus vobis civibus et aliis|| possessiones habentibus supradictis, de certa sciencia et consulte, et licenciam elargimur|| plenariam quod legibus, constitutionibus, statutis seu edictis quibuslibet presenti|| concessioni contrariis nequaquam obstantibus possitis vos et successores vestri|| perpetuo et vobis et eis libere liceat in dicto flumine facere et edificare clausras,|| specus, cepta et açuts et inde sumere, haurire seu ducere per cequias sive|| formulas aut aqueductus aquam fluminis

³⁷⁸ *Segueix pro|| futuris occurrere per remedia oportuna proposuerunt ex flumine Iberi|| sive rivo civitatis predicte aquas, ratllat.*

³⁷⁹ *Segueix execud, ratllat.*

supradicti, non obstante quod sit|| flumen ipsum publicum et navigabile ut est dictum, in
quantitate tanta quanta|| videbitur vobis sufficiens ad irrigandum omnes possessiones et
hereditates vestras|| quas habetis trans et citra flumen predictum a loco a quo aqua
haurietur|| usque ad mare et ad molendia cuiuscumque generis fuerint in dictis
aqueductibus|| si volueritis et vobis expedierit construenda et etiam expediencia alia
termino||^{f. 201v} et possessionibus antedictis, quam aquam possitis sumere et haurire||
atque ducere trans et citra flumen ipsum in locis illis iamdicti fluminis|| in quibus vobis
videtur faciendum. Et dictas formulas sive aqueductus|| facere per vias publicas et
privatas et per omnia illa loca per que comodius,|| utilius et expediencibus dicta aqua agi
valeat sive duci. Et pro premissorum|| effectu inter vos talliam seu tallias imponere et
levare et exacciones|| alias seu etiam manuleutas facere oportunas. Pacta quoque
contractus|| et convenciones inire et exinde fieri facere publica instrumenta et alia||
quelibet libere exercere per que operis supradicti conclusio celerius ac facilius||
videatur. Mandantes er eandem gubernatori generali in regnis nostris|| et terris, eiusque
vices gerentibus ceterisque officialibus nostris et subditis et officia||lium locatenentibus
predictorum, presentibus et futuris, quatenus concessionem et licenciam|| nostram hui
usmodi firmas habeant, teneant et observent, tenerique et observari perpetuo|| faciant
inconcusse a singulis nil in contrarium modo aliquo tentaturi|| iniungentes ulterius per
eandem scriptoribus seu notariis universis et singulis|| regni nostri quatenus requisti
conficiant instrumenta quecumque resultancia|| ex convencionibus, pactis seu aliis
supradictis et confecta deliberent|| contrahencium partibus ut decebit³⁸⁰, satisfacto
eisdem in salario condecienti illique ex officialibus supradictis ad quos pertineat in
eisdem|| auctoritatem nostram interponant pariter et decretum sicut Nos interponimus||
cum presenti. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus|| sigillo maiestatis
nostre in pendentem munitam.

Datum Barchinone,|| XVIII die julii anno a nativitate Domini millesimo CCC
octuagesimo sexto, regnique nostri quinquagesimo primo. Raimundus cancellarius.

Signum³⁸¹ Petri, Dei gracia regis Aragonum, etc.

||^{f. 202r}

(Primera columna): Testes sunt Frater Johannes, archiepiscopus Turritanus.

(Segona columna): Raimundus, Elnensis episcopus, cancellarius, nobiles Bernardus de
Capraria.

(Tercera columna): Dalmacius de Queralto, Hugo de Angularia, milites, consilarii et
camerlengi.

Sig+num mei. Bartholomei Sirvent, secretarii domini regis predicti, qui de mandato||
ipsius hec scribi feci et clausi. Corrigitur autem in linea signi dicti domini reigs
“Valencie”,|| et in prima linea testium “Testes sunt”, et in secunda “frater Johannes,
archiepiscopus”.

Dominus rex mandavit mihi|| Bartholomeo Sirvent.|| Vidit eam dominus rex.

Idem.

Probata.

1386, agost, 5. Tortosa.

*El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els murs i torres de la ciutat siguin
reparats i construïts, i que s'esmercin 500 lliures en aquestes obres.*

³⁸⁰ decebit, sobreposat. Abans videbitur, ratllat.

³⁸¹ Segueix un espai en blanc.

De obrar los murs.

Item, fon provehit que ls murs e torres de la dita ciutat sien reparades e fetes he y sien meses cinch-centes lliures en aquelles obres, segons als honrats procuradors serà ben vist.

274

1386, setembre, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la impossibilitat de finançar les obres de les muralles amb els diners que es deuen al municipi, proveeix que es bestragui la quantitat necessària dels diners dels forments, que administra Pere Aznar, fins que es puguin cobrar els esmentats deutes. Tanmateix, hi ha la obligació de tornar la quantitat presa per als murs a l'administració dels forments.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 91r.

De bestraure dels diners del forment de la dita universitat, per obrar los murs.

Item, per ço com de present no's poran haver dels deutes deguts a la dita universitat diners per obrar les obres dels murs, ffon provehit que dels diners de forment que administra en Pere Aznar sien preses³⁸² e brestrets obs de les dites obres, entre tant que s'hauran dels dits deutes; emperò, que ls honrats procuradors e clavari hagen a fer sagrament que la tornaran, aytanta com reebuda ne serà, dels primers diners que hauran, emperò que aquells procuradors hagen [incessater] a fer execucions contra los deutors.

275

1386, setembre, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix com a administrador de les obres dels murs en Jaume Palau; que escrigui els comptes de l'obra un notari; i que en sigui manobrer en Francesc Berenguer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 92r.

D'en Jacme Palau, obrer dels murs.

Primerament, fon provehit que sia obrer dels murs de la dita ciutat e Jacme Palau, e sien fetes les obres dels murs, de e ab consell de aquells prohòmens que ls dits honrats procuradors hi elegiran en demanaran, e haja's a fer la obra e scriure ab notari e que'n sia manobrer en Ffrancesch Berenguer.

³⁸² Segueix en, ratllat.

1386, octubre, 6. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Pasqual Belsa i a Pasqual de Massella per lloguer de sis mesos d'una botiga on la ciutat hi ha emmagatzemat calç per a les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CXXXXI.

Item, donà, ab volentat del dit honrat en Pasqual Belsa, a'n Pasqual de Massella, per loguer de VI mesos de una botiga sua, en la qual la ciutat ha tenguda calç obs del murs, a rahó de II florins e mig l'ayn. ---- II XIII s VIII.

1386, novembre, 15. Tortosa.

Pagament de 250 lliures que el municipi de Tortosa fa a Jaume Palau, obrer de les obres dels murs, perquè aquest les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 22. p. CXXXVII.

Item, dijous, a XV dies del prop dit mes, donà a'n Jacme Palau, axí com a obrer de les obres que de present se fan en los murs, doentes cinquanta lliures, les quals lo dit en Jacme ha a convertir en les dites obres, e de aquelles ha a donar compte e rahó a la dita ciutat, e la dita quantitat és notada al dit en Jacme en lo libre dels notaments novellament fet, ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines LXXXIII. E la dita quantitat lo dit en Jacme confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e dels honrats en Guillem Macip e en Pere Sala, mercaders. ---- CCL II s.

1386, novembre, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es tracti amb l'aljama dels jueus sobre les imposicions del vi i de la carn que han de pagar, però que s'els obligui a contribuir en les obres que es fan davant el call.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 96v-97r.

De fer gràcia als juheus de les imposicions del vi e de la carn.

Item, sobre ço que és stat proposat en lo present Consell per la aljama dels juheus de la dita ciutat, ffon provehit que·ls honrats procuradors de la dita ciutat, ensemps ab los prohòmens^{f. 97r} que ells hi elegiran, o y applicaran, tracten ab los juheus del fet de les imposicions que ells han a pagar, ço és³⁸³, del vi e de la carn, per aquelles millors maneres que·ls parrà, emperò, que no·ls sia feta major gràcia que en temps passat los és

³⁸³ ço és, *interlineat*.

stada feyta per la ciutat, emperò que ells hagen a fer de present alguna cosa en ahyda de la obra que's farà davant lo call.

279

1387, febrer, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els murs de la ciutat siguin obrats, i que per finançar les obres Pere Aznar, administrador dels forments de la ciutat, presti fins a 400 florins, quantitat que haurà de ser recuperada mitjançant els diners que es deuen a la ciutat de les claveries de Pere Palau i Pere Burguers.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 114v.

De obrar en los murs.

Item, loant e aprovant altres proveions sobre açò fets, fon provehit que sia obrat en los murs de la ciutat, e per comprar e fer pertret de calç, pedra, arena e altres coses a les dites obres necessàries, sien prestats per en Pere Aznar, dels diners del forment que ell de present administra, fins en quantitat de quatrecents florins d'or. Emperò, que dels diners dels deutes deguts de les claveries d'en Pere Palau e d'en Pere Burguers, olim clavaris de la dita universitat, que seran pagadors a pasqua primer vinent, sien tornats los dits CCCC florins al dit en Pere Aznar, o aytant com hi serà bestret.

280

1387, abril, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la torre del Temple més propera al riu sigui concedida al pedrapiquer Bartomeu Durà com a habitatge, i que la torreta que hi ha davant la casa de Miquel Lombart li sigui concedida a ell mateix.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 126r.

De la concessió feta a n Durà, piquer, de la torra del mur ribarech.

Item, fon provehit que la torra major que és al cap del mur, ribarech, davant lo Temple, sia atorgada a n Berthomeu Durà, picapedrer, per a sa pròpia habitació, e que la torreta que és davant lo alberch d'en Miquel Lombart, sia atorgada al dit en Miquel, segons que als honrats procuradors serà ben vist, als quals e cascun d'ells ne puxen fer e fermar qualssevol cartes a allò útils e necessàries.

281

1387, maig, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, atesa una petició feta per l'honrat Pasqual Belsa, procurador, proveeix que li siguin donats 8 dotzenes de cairats i 4 files que havien esat boscades a la mola de Catí per al pont de barques, amb la condició que l'empri en l'obra de la casa que té al carrer Montcada.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 16. f. 127r-v.

De la fusta donada a l'honorat en Pasqual Belsa.

Primerament, atesa la supplicació feta en lo Consell que's celebra [prox] en la dita sala, e al present Consell, per l'onrat en Pasqual Belsa, de present procurador, perquè ateses e considerats los treballs sostenguts per lo dit en Pasqual, axí en la obra de la pescateria com en regir l'offici de la procuració, per ço com l'onrat en Guillem Jordà, per la malaltia de madona sua, no ha pogut entendre en lo regiment de la dita procuració, com en haver e demanar los deutes deguts per imposicions del temps de les claveries dels honorats en Pere Palau e en Pere Burguers, que muntava a gran quantitat, que no era de son ofici principalment, e que en temps passat és acostumat remunerar aquells qui semblants deutes leven e hagen més costat si altra persona levàs los dits deutes, ffon provehit que en remuneració dels dits treballs sien donats al dit en Pasqual Belsa, dels cayrats qui són stats boscats en la mola per servei del pont, posades en Tortosa, vuyt dotzenes de cayrats e tres dotzenes de files que són al dit port posades, ací en Tortosa, ¶^f ^{127v} e dos fusts en què ha IIII files. Emperò, que'l dit en Pasqual haja a metre la dita fusta en la obra del seu alberch que ha el carrer de Muntcada, lo qual ell entén a obrar de present, per ço com³⁸⁴ diu que ell vol fer en aquell sa pròpia habitació. En altra manera, que la present gràcia sia haüda per no feta.

282

1387, maig, 10. Tortosa.

Pagament de 165 lliures (=300 florins d'or d'Aragó) que fa el municipi de Tortosa a Jaume Palau, obrer de les obres dels murs de la ciutat, perquè les gastí en les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CCXVII.

Item, donà per vigor de proveisió de Consell, a'n Jacme Palau, axí com a obrer de les obres dels murs de la dita ciutat, treints florins d'or d'Aragó, los quals lo dit en Jacme ha a convertir en la dita obra, e dels quals ell ha a donar compte e rahó a la dita ciutat, e los quals són notats e posats en deute al dit en Jacme, en lo libre dels notaments novellament fet, ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines LXXXIII. E los quals CCC florins lo dit en Jacme Palau confessa haver reebuts en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari. --- CLXV ll s.

283

1387, maig, 10. Tortosa

Pagament de 14 lliures que el municipi de Tortosa fa a Jaume Palau, obrer de les obres dels murs de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CCXVII.

Item, donà a'n Jacme Palau, axí com a obrer de present dels murs de Tortosa, quatorze lliures, les quals lo dit en Jacme deu convertir en les dites obres, e de aquelles ha a donar compte e rahó a la dita ciutat, e aquelles són notades e scrites al dit en Jacme en lo

³⁸⁴ *Segueix se, ratllat.*

libre novellament fet dels notaments, ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines LXXXVIII. ---- XIII ll s.

284

1387, juny, 14. Tortosa.

Pagament de 110 lliures que fa el municipi de Tortosa a Jaume Palau, obrer dels murs de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CCXXX.

Item, donà, divendres, a XIII dies del dit mes de juny, per vigor de una provesió de consell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat diluns prop passat, a n Jacme Palau, axí com a obrer de les obres dels murs, cent deu lliures, les quals lo dit en Jacme ha a convertir en les dites obres, e de aquelles ha a donar compte e rahó a la dita ciutat, e aquelles li són scrites e notades en lo libre dels notaments novellament fet, ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines LXXXVIII. E la dita quantitat confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e dels honrats micer Bernat Tranxer, e en Pere Dezprats, savi en dret. ---- CX ll s.

285

1387, setembre, 26. Tortosa.

Anotació d'una lliura, 18 sous i 4 diners que els procuradors i un assessor de la ciutat de Tortosa, acomanyats del mestre d'aixa Bernat de Bas i del mestre moro Paniscolí, despengueren quan anaren a la Galera a veure quin arranament s'havia de fer a les cobertes de la torre, i altres assumptes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CXXXVII.

Item, met en compte de data que ha despès ara com són anats lo dit honrat en Galceran Curró, assessor, e lo dit clavari, e yo, e en Bernat de Bas, ponter, cavalcant, e en Paniscolí, moro, per veure lo adob fahedor en les cubertes mijana e sobirana de la torra de la Galea, e les arqueres, e per reebre la calç que en Guillem Benet havia feta obs de la dita obra, e per vendre la fusta vella que és stada levada de la dita cuberta mijana, e per relevar b contrast que era entre los prohòmens de Godall e de [...], per raó de la contribució de les peytes. ---- I ll XVIII s III.

286

1388, gener, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'acabin de construir les obres de la peixateria nova.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 17. f. 2v.

De acabar la obra de la pescateria nova.

Item, fon provehit que la pescateria de nou feta en aquesta ciutat sia acabada, e y sien fetes aquelles obres e coses que a pescateria [se] pertany, a coneguda dels dits honrats procuradors e clavari, e [... ells] parrà e serà ben vist fahedor.

287

1388, gener, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els banys nous sigui obrats, per tal que no estiguin desonestament, i que siguin novament arrendats.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 17. f. 10v-11r.

De obrar e reparar los banys nous.

[Item, fon] provehit que ls banys nous sien obrats e reparats per [...] que no stiguen desonestament, dels béns de la dita^{f. 11r} universitat, emperò, que sien arrendats aquells banys a aquella persona competent, segons lo acte o requer que als honrats procuradors e clavari serà ben vist, per manera que n puxa ésser haüt ço que seran arrendats, e que non tenguen aquells que ara ho tenen.

288

1388, març, 13. Tortosa.

Assentament de les 28 lliures, 17 sous i 6 diners que la ciutat de Tortosa pagà a en Bernat Roca, mestre de la Seu de Barcelona, pel seu treball de nivellar les sèquies de l'Ebre juntament amb Francesc Solà, de Manresa; d'11 sous que se li pagaren per al viatge de tornada a Barcelona; i d'1 lliura, 18 sous i 6 diners al fuster Andreu Tranxer, pel lloguer del seu mul, que fou cedit a Bernat Roca.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CLXXXX.

Item, divendres, a XIII dies del prop dit mes de març, donà per vigor de una provesió feta en Consell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat divendres, a VIII dies de noembre prop passat, a n Bernat Rocha, maestre de la seu de Barçalona, per salari seu de XXXV jorns que ell ha stat venint e stant ací en Tortosa, e allivellant ab en Ffrancesch Solà, allivellador de la vila de Manresa, la cèquia que s fa e partex de la costa de Som, a raó de I florí e mig per cascun jorn, e tornant-se'n a Barchinona, que fan vint-vuyt lliures, desset sous, VI diners, les quals confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Gabriel Segarra, e d'en Bernat de Bas. ---- XXVIII II XVII s VI.

Item, donà al dit en Bernat Rocha, per a messió de tornar-se'n a Barchinona. ---- II XI s.

Item, donà a n' Andreu Tranxer, per loguer del seu mul, en lo qual se'n tornà cavalcant lo dit en Bernat Rocha. ---- I II XVIII s VI.

1388, març, 17. Tortosa.

Pagament de 283 lliures, 13 sous i 4 diners que el municipi de Tortosa fa a Jaume Palau, obrer dels murs de la ciutat, perquè les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CCXXXVIII.

Item, donà a n Jacme Palau, axí com a obrer de la obra dels murs que de present se fa en Tortosa, doentes vuytanta-tres lliures, tretze sous, quatre diners, les quals ell ha e deu convertir en les dites obres, e la dita quantitat és notada deure per lo dit en Jacme a la dita ciutat en lo libre dels notaments novellament fet, ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines CCI. E aquelles confessa haver reebudes dimarts a XVII de març, presents en Bernat Ripoll e en Domingo Soriano³⁸⁵. ---- CCLXXXIII ll XIII s IIII.

290

1388, març, 17. Tortosa

Pagament de 10 lliures, 12 sous i 10 diners que el municipi de Tortosa fa a Jaume Palau, obrer dels murs de la ciutat, perquè les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CCCCXV.

Item, donà lo dit en Bernat Cèrcols, olim clavari de la dita ciutat, dimarts, a XVII dies de març any MCCCLXXXVIII, a n Jacme Palau, axí com a obrer de les obres dels murs, deu lliures dotze sous deu diners, les quals són scrites en lo libre dels notaments al dit en Bernat, en pàgines CXVIII, e axí matex són scrites al dit en Jacme Palau, en lo dit libre dels notaments, en pàgines CCII. E la dita quantitat lo dit en Jacme confessa haver reebuda, presents en Bernat Ripoll en en Domingo Soriano. ---- X ll XII s X.

291

1388, març, 17. Tortosa

Pagament de 20 lliures que el municipi de Tortosa fa a Jaume Palau, obrer dels murs de la ciutat, perquè les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CCVIII.

Item, donà a n Jacme Palau³⁸⁶, axí a obrer dels murs de Tortosa, les quals ell ha a convertir en les dites obres, e de aquelles ha a donar compte e raó a la dita ciutat, vint lliures, e aquelles són scrites e notades deure per lo dit en Jacme a la dita ciutat en lo libre dels notaments novellament fet, ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines CCII. E la dita quantitat confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Pere Palau, e d'en Johan de Nacers. ---- XX ll s.

³⁸⁵ E aquelles confessa haver reebudes dimarts a XVII de març, presents en Bernat Ripoll e en Domingo Soriano, *interlineat*.

³⁸⁶ Palau, *interlineat*.

1388, març, 19. Tortosa.

Pagament d'1 lliura, 19 sous i 2 diners que la ciutat de Tortosa fa al fuster Andreu Tranxer per haver fabricat 3 llivells per tal de dur a terme l'anivellament de les sèquies de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CLXXXV.

Item, donà a n'Andreu Tranxer, qui féu los III livells, II de pas e I de entreguart, per allivellar de la costa de Som fins ací en Tortosa³⁸⁷, los quals costen entre mans del dit n'Andreu, e fusta, e clavo. --- I ll XVIII s II.

1388, març, 24. Tortosa.

Pagament d'1 lliura i 12 sous que la ciutat de Tortosa fa a Garcia Terreu, correu, per haver anat a buscar el mestre de livell Guillem Toralla (o Toralles).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CLXXXVII.

Item, donà a n Garcia Terreu, correu, per VIII jorns qui ha stat ara com és en anat a Montsó e a Saranyena, a n Guillem Toralla, allivellador, per ço que vengués per averar e afrontar-se ab lo allivellador de Manresa appellat en Solà, de ço que s'és trobat per ells per lo fet de la cèquia que s fa per regar, e partex al peu de la costa de Som, a rahó de IIII sous per cascun jorn. --- I ll XII s.

1388, abril, 3. Tortosa.

Relació de l'informe dels mestres de livell Guillem Toralles i Francesc Solà sobre la possibilitat de fer una sèquia al marge esquerre de l'Ebre, des de Som, per regar els camps fins a Tortosa. Els mestres opinen que és possible fer l'obra, però que cal fer un assut.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 17. f. 28r..

Dels allivelladors de la cèquia del rech.

Item, hoïda la relació d'en Guillem Toralles, allivellador de la vila de Montsó, e d'en Francesch Solà, allivellador de la vila de Manresa, feta en lo present Consell, la qual relació, in effectu, conté que prenent la cara de la aygua a una creu semblant a aquesta, +, que és en una rocha a la bocha de la cèquia que y és començada, la qual creu és davall una altra creu, vuyt palms, faent inflar la dita aygua per fôrça de açut dotze palms, exirà la aygua e començarà de regar davant lo mas d'en Rafart, e regarsan totes les parellades, jusanes e sobiranes, e les que són del dit mas d'en Raffart a call, fins al

³⁸⁷ Segueix a, ratllat.

portal de Vinpeçol, e troben los dits allivelladors que la cara de la aygua és unum palm sobre terra al batedor de la porta.

1388, abril, 17. Tortosa.

Pagaments que la ciutat de Tortosa fa a Gabriel Segarra per haver viatjat a Barcelona i Manresa per tal de portar fins a Tortosa els mestres de livell Bernat Roca i Francesc Solà.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CCII-CIIII.

Item, donà a'n Gabriel Segarra, ciutadà de Tortosa, per salari seu de XXXII jorns qui ha stat ara com és anat per vigor de una provesió feta en corsell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat divendres, que's comptava VIII dies del mes de noembre prop passat, a Barchinona e Manresa, per menar ací ab si en Rocha e en Solà, allivelladors, per allivellar la cèquia que's pren al peu de la costa de Som, per regar, a rahó de XI sous per cascun jorn. ---- XVIII ll IIIIs.

(...)

Item, al dit en Gabriel, qui dix que havien despès de messió entre lo dit en Solà e lo hom del mul, e lo mul, en los dits II jorns. ---- ll VIII s.

Item, donà al dit en Gabriel, los quals dix sí haver donats a'n Francesch Solà, per XVIII jorns que ell stech en Barchinona, ço és, per sa provesió, a rahó de XVIII diners per cascun jorn. ---- I ll VII s.

||p. CCIII

Item, donà al dit en Gabriel, los quals dix sí haver costat lo dret de segell de una letra del senyor rey, la qua (sic) se endreçava a'n Rocha, que degués anar a Tortosa. ---- ll X s II.

Item, donà al dit en Gabriel, qui dix sí haver donat a I porter qui féu lo dit manament a'n Rocha. ---- ll I s.

Item, donà al dit en Gabriel, les quals dix sí haver despeses en menjar e beure dels dits allivelladors e dels aventurers e dels muls, de Barchinona fins en Tortosa, en IIII jorns. ---- I ll VI s X.

Item, donà al dit en Gabriel, los quals dix sí haver donats als dos aventurers qui han portats ab los lurs II muls los dits en Rocha e en Solà, sis florins d'or d'Aragó. ---- III ll VI s.

(...)

||p. CCIIII

Item, donà al dit en Gabriel Segarra, los quals dix sí haver despeses en³⁸⁸ les II anses dels ploms de allivellar, e cordes de budel, e atzerco, e oli de linós, obs del canal de l'entreull de allivellar. ---- ll III s II.

Item, donà al dit en Gabriel, per provesió de menjar e de beure de XII jorns e mig del dit en Rocha, que ha menjat en casa sua, a raó de II sous per cascun jorn. ---- I ll V s.

³⁸⁸ Segueix una, ratllat.

1388, maig, 3. Tortosa.

Pagaments relacionats amb l'anivellament de les sèquies de l'Ebre realitzat pels mestres Guillem Toralla, de Montsó, Francesc Solà, de Manresa, i Bernat Roca, de Barcelona.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CCX-CCXI.

Item, donà dicmenge, a III dies del prop dit mes de maig, per vigor de una provesió de Consell celebrat en la sala de la dita ciutat, divendres, a VIII dies de noembre prop passat, a n Guillem Toralla, allivellador, vehí de la vila de Montsó, per XXXVII jorns que ell ha stat ací en Tortosa, per allivellar la cèquia deçà, ves la costa de Som, ensemps ab en Ffrancesch Solà, allivellador de Manresa, de que li fon tatxat I florí per cascun jorn, ensemps ab la provesió sua, que fan vint lliures e VII sous, les quals confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Bernat de Bas, e d'en Domingo Mur. --- XX II VII s.

Item, donà a n Bernat de Bas, en ço que ha despès en provesió del dit en Guillem Toralles, allivellador, del temps que'l dit en Guillem ha stat ací en Tortosa per la dita rahó, e del seu macip, e del seu mul, cinch lliures, XIII sous, II diners, presents mi, dit notari, e en Guillem Bedoç, e d'en Domingo Mur. --- V II XIII s II.

Item, donà dilusn, a IIII dies del prop dit mes, a n Ffrancesch Solà, allivellador, de Manresa, per LXX jorns qui ha stat entre venir e star ací en Tortosa, allivellant en la dita cèquia, ab en Bernat Rocha, de Barchinona, allivellador, e ab lo dit en Guillem Toralles, a raó de I florí per cascun jorn, e per XXII jorns que ha stat e no ha allivellat, ab tres jorns que se n'és tomat, e ab VIII sous de sa provesió, fan, per tot, quaranta-cinch lliures, les quals li donà en presència de mi, dit notari, e d'en Bernat Liminyana, e d'en Gabriel Segarra.

||p. CCXI

Item, donà a n Gabriel Segarra, per ço que ha despès en provesió del dit en Ffrancesch Solà, allivellador, habitador de Manresa, del temps que'l dit en Ffrancesch ha menjat en casa sua, stat ell en Tortosa, que ha stat e menjat L jorns, a raó de II sous per jorn, cinch lliures, les quals li donà en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e en Bernat Macip, e n'Alfonso Ruhiç. --- V II s.

Item, donà a Martí Salvador, per loguer del seu mul, en lo qual cavalcà en Ffrancesch Solà, allivellador, e se'n tornà a Manresa. --- II II II s.

1388, maig, 8. Tortosa.

Assentament de les 27 lliures, 5 sous i 5 diners que costaren les obres fetes per la ciutat de Tortosa a l'Escorxeria nova.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CCXIII.

Item, met en compte de data que ha costat la obra que s'és feta en la Scorxeria nova, al lats de l'ort d'en Jacme Mariscot, per menut, entre diverses coses, segons appar en I cuern de paper de compte fet per en Guillem Terill de aquella obra, al qual fon comanada per los dits honrats procuradors, lo qual cuern lo dit en Guillem restituhí al

dit clavari o liurà; haví provesió feta en consell celebra en al sala de la ciutat³⁸⁹. Vint-set lliures, cinch sous V diners, les quals confessa haver reebudes en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Guillem Caurç, e de n'Arnau. ---- XXVII ll V s V.

298

1388, maig, 12. Tortosa.

Pagament de les 100 primeres lliures (de 300) que la ciutat de Tortosa destina a les obres de l'església del convent de Sant Francesc. Rep els diners Pere Burguers, mercader i administrador de les obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CCLXXXVI.

Item, dimarts, a XII dies de maig del prop dit any, donà a n Pere Burguers, mercader de Tortosa, axí com a obrer de la obra de la sglésia dels frares menors de la dita ciutat, cent lliures per lo primer any, de aquelles CCC lliures que es tres anys deuen ésser convertides en la dita obra, segons les dites coses apparen pus largament en una provesió feta en consell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat divendres, que's comptava a VIII dies de noembre prop passat. E la dita quantitat lo dit en Burguers confessa haver reebuda en diverses partides e dies en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Fferrer del Mas, e d'en Johan Segur. ---- C ll s.

299

1388, maig, 16. Tortosa.

Anotació de dos pagaments que la ciutat de Tortosa fa als homes que llevaren i aplanaren la terra de sota les arcades de la peixateria, la qual n'impedia el pas.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 25. p. CIIII.

Item, donà disapte, a XVI del dit mes de maig, a X hòmens que loguà per aplanar la terra davall los archs de la pesquiceria, per ço com no podien passar les dones que anaven a l'aygua, al rech, sens gran afany, sinó s'i aba[...], e per reblir la cèquia que l'aygua de la pluja que decorria per lo Vall feya a la [part] ves los cambis de la dita pesquiteria, que si no s'i acorregués descalçava la dita pescateria, a rahó de XIX diners per hom, ab VI diners que donà, ultra lo dit salari, per a beure, per tal que s'afayissen bé. ---- ll XVI s IIII.

||p. CV

Item, donà a IIII hòmens que obraren en aplanar la dita terra davall los dits archs de la dita pesquiceria, lo dimarts prop següent, que's comptava a XIX del dit mes de maig, a rahó de II sous II diners per hom. ---- ll VIII s VIII.

³⁸⁹ Segueix un espai en blanc.

1388, juliol, 10. Tortosa.

Pagament de 10 lliures i 13 sous que la ciutat de Tortosa fa a Guerau d'Almenar, administrador de les obres de la peixateria, per acabar les esmentades obres i els arreus de l'edifici.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CCXXVII.

Item, met en compte de data divendres, a X de juliol, que donà a n Guerau d'Almenar, axí com a obrer de la pescateria, per acabar la obra e arreus e coses necessàries a la dita pescateria, deu lliures, tretze sous, les quals són scrites e notades al dit en Guerau en lo libre dels notaments novellament fet, ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines CCXVIII, e la dita quantitat confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e de l'honrat n'Exemeno Ripoll, e d'en Bernat Castellès. ---- X II XIII s.

301

1388, novembre, 21. Tortosa.

Pagament de 5 lliures que el municipi de Tortosa fa a Jaume Palau, obrer dels murs de la ciutat, perquè les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 24. p. CCLVIII.

Item, donà dissapte, a XXI dies del prop dit mes de noembre, a n Jacme Palau, mercader, axí com a obrer de les obres dels murs de Tortosa, cinch lliures, les quals ell ha a convertir en les dites obres e coses a aquelles necessàries, al qual en Jacme ha dita quantitat és escrita e notada en lo libre nou dels notaments ab les cubertes de aluda blanques, en pàgines CCIII. E la dita quantitat lo dit en Jacme confessa haver reebuda en presència de mi, dit Guillem d'Agramunt, notari, e d'en Vicent Fullea, notari, e de n'Andreu Serrat. ---- V II s.

302

1389, febrer, 10. Tortosa

Pagament de 6 lliures, 2 sous i 6 diners que el municipi de Tortosa fa a Jaume Palau, obrer dels murs de la ciutat. Aquesta quantitat li havia de ser tornada al citat Palau del temps en què havia regit les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CCCC.V.

Item, donà a n Jacme Palau, mercader de Tortosa, sis lliures, dos sous, sis diners, los quals la dita ciutat li havia a tornar de la obra que ell regí dels murs de la dita ciutat, axí com a obrer de aquelles, les quals són scrites en lo libre dels notaments, ab les cubertes de aluda blanca, en pàgines CCIII, on és lo affinament dels comptes per ell en lo dit nom de la dita obra retut, segons allí és pus largament contengut, e la dita quantitat

confessa haver reebuda en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, del discret en Guillem d'Agramunt, notari, e de n'Arnau de Barcelona pus jove. ---- VI ll II s VI.

303

1389, febrer, 10. Tortosa

Pagament de 5 lliures i 10 sous que el municipi de Tortosa fa a Guillem Terill pel seu treball com a administrador de les obres dels banys nous.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 23. p. CCCCXV.

Item, donà a n Guillem Terill, per tatxació a ell feta a XI dies del mes de deembre prop passat, per los dits honrats procuradors e hoïdors de comptes en lo palau del spital de la dita ciutat, en remuneració e paga dels treballs per lo dit en Terill sostenguts en la obra que ell ha feta per Tortosa en los banys nous, deu floris, los quals confessa haver reebuts en presència de mi, dit notari, d'en Romeu Ros, ballester, e d'en Jacme Omella.
---- V ll X s.

304

1389, febrer, 11. Tortosa

Pagament de 11 lliures que el municipi de Tortosa fa al notari Guillem d'Agramunt per les escriptures que ha fet dels comptes de les obres dels murs de la ciutat, les quals regia en Jaume Palau.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 25. p. CXXXXVIII.

305

1389, maig, 15. Tortosa

Pagament del municipi de Tortosa al prevere Andreu Monge pel lloguer de la casa de Sant Jordi, en la qual la ciutat havia emmagatzemat tapieres i diversa menobra dels murs de Vinpeçol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 25. p. CLXVII.

Item, donà disapte, a XV del mes de maig damunt, a n'Andreu Monge, prevere, per loguer de la casa de Sent Jordi, en què havia stat les tapieres et altra manobra dels murs que s feyen a Vinpeçol, cinquata-hun sous, sis diners, les quals confessa haver haüts en presència de mi, dit Jachme dez Pont, notari, de n'Arnau Vallmoll, e d'en Johan Lop.
---- II ll I s VI.

1389, juliol, 17. Tortosa.

Assentament dels pagaments que la ciutat de Tortosa fa al fuster Andreu Tranxer per haver nivellat les sèquies de l'Ebre, i a Jaume de Ponte, notari, per haver fet d'escriva durant l'anivellament.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CXVIII.

Item, donà disapte, a XVII del prop dit mes de juliol, a n'Andreu Tranxer, per XXIII jorns que ell, ensemps ab I macip, stigué a livar les cèquies del rech, los quals li foren tatxats per los honrats procuradors de l'any present, per vigor de una provisió feta en consell disapte, a tres del dit mes de juliol, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Pere de [Sisternes], X florins. ---- V ll X s.

Item, donà a mi, Jachme dez Pont, notari, per XVIII jorns que stiguí al dit livellar, per scriva, sis florins, los quals rebí presents en Domingo Fonoll e en Pere de Sisternes, per vigor de la dita provisió. ---- III ll VI s.

307

1389, juliol, 21. Tortosa

Pagament del municipi de Tortosa a diversos homes que han desparat tapieres i bastiments i han recollit el que la ciutat tenia emmagatzemat per a les obres dels murs de Vimpeçol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CXXI.

Item, donà a III hòmens qui havien desparades les tapieres e los bastiments dels murs de Vinpeçol, e n recolliren en botigua. ---- ll VII s.

308

1389, novembre, 19. Tortosa

Quantitats rebudes per Elies de Garret, manobrer de les obres de les muralles de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. Document solt 3.

Reebudes fetes per l'onrat n'Elies de Garret, manobrer.

Primerament, reebé divendres, a XVIII del mes de noembre, any MCCCLXXX nou, d'en Bernat Gaçol, los quals prestà per les obres del murs, de les quals hi ha carta debitòria reebu[da]³⁹⁰ per mi, Jachme dez Pont, notari, a³⁹¹ dies del prop dit mes, cinquanta-cinch lliures barchinoneses. ---- LV ll s.

³⁹⁰ Reebu[da], *interlineat*.

³⁹¹ *Segueix un espai en blanc.*

Item, rebé més, d'en Domingo Sança, per a les dites obres, cinquanta florins, que fan.
---- XXVII ll X s.
Item, reebé més³⁹² maestre Domingo de [Comenge], cinquanta florins. ---- XXVII ll X s.

309

1389, desembre, 16. Tortosa

Pagament de 50 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, clavari i administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLX.

Item, donà dijous, a XVI del prop dit mes de deembre, a n'Elies de Garret, clavari e administrador de les obres dels murs e valls, cinquanta lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere Gisclareny, e d'en Domingo Feliu. ---- L ll s.

310

1389, desembre, 23. Tortosa

Pagament de 50 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, clavari i administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXIII.

Item, donà lo prop dit dia, a n'Elies de Garret, clavari e administrador de les obres dels murs e valls, cinquanta lliures per metre aquelles en continuar les dites obres, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, de n'Anthoni Tos, e [Marià] Munyós. ---- L ll s.

311

1389, desembre, 30. Tortosa

Pagament de 50 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXIII.

Item, donà dijous, a XXX del prop dit mes de deembre, a n'Elies de Garret, clavari, e administrador de les obres dels murs e valls, cinquanta lliures, per fer e continuar les dites obres, les quals confessa haver haüdes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Gabriel Segarra, e d'en Domingo Fonoll. ---- L ll s.

³⁹² *Segueix d'en Domingo, ratllat.*

1390, gener, 12. Tortosa

Pagament de 125 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXIII.

Item, donà més, dimecres, a XII del³⁹³ mes de jener, any damunt dit, al dit n'Elies de Garret, per fer e continuar les dites obres dels dits murs e valls, cent vint-cinch lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en³⁹⁴ Domingo Fonoll e d'en Jachme Palau, pescador. ---- CXXV ll s.

1390, gener, 15. Tortosa

Pagament de 140 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXVII.

Item, donà disapte, a XV del prop dit mes de jener, a n'Elies de Garret, administrador de les obres dels murs e valls de la ciutat de Tortosa, per fer e continuar les obres dels dits murs e valls, cent quaranta lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, de Berthomeu Codina, e de n'Anthoni Camós. ---- CXXXX ll s.

1390, gener, 24. Tortosa

Pagament de 100 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXXI.

Item, donà diluns, a XXIII del prop dit mes de jener, a n'Elies de Garret, administrador de les obres dels murs e valls de la dita ciutat, per mà d'en Pere Palau, cent lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, de n'Andreu Tranxer, e d'en Bernat Remiriç. ---- C ll s.

³⁹³ Segueix prop dit, ratllat.

³⁹⁴ Segueix E, ratllat.

1390, gener, 26. Tortosa

Pagament de 25 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLII.

Item, donà dijous, a XXVI del dit mes de janer, a n'Elies de Garret, per pagar pedres de fil e altres obres necessàries a les dites obres dels murs, vint-cinch lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, d'en Pere Aler. ---- XXV ll s.

1390, gener, 27. Tortosa

Pagament de 50 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXXI.

Item, donà dijous, a XXVII del prop dit mes de jener, a n'Elies de Garret, axí com administrador de les obres dels murs e valls, cinquanta lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit Jacme dez Pont, notari, d'en Guillem Casals e d'en Domingo Fonoll. ---- L ll s.

1390, febrer, 3. Tortosa

Pagament de 100 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXXIII.

Item, donà lo prop dit dia, a n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels murs e valls, cent lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere Puig, e d'en Pere Mari. ---- C ll s.

1390, febrer, 15. Barcelona.

El Rei Joan I autoritza la ciutat de Tortosa a vendre censals morts per a finançar la construcció dels murs i valls.

319

1390, febrer, 25. Tortosa

Pagament de 225 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXXX.

Item, lo dita meteix, donà a n'Elies de Garret, administrador de les obres dels murs e valls de la dita ciutat, doentes vint-cinch lliures barchinoneses, de les quals reebé per mà d'en Pere Palau CLV lliures, e per mà del dit clavari LXX lliures, les quals quantitats confesa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Gabriel Segarra e d'en Domingo Fonoll. --- CCXXV ll s.

320

1390, març, 12. Tortosa

Pagament de 290 lliures i 10 sous que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXXXV.

Item, donà disapte, a XII del prop dit mes de març, a n'Elies de Garret, per continuar les obres dels murs e valls, doentes noranta-dues lliures, deu sous barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere Sala e d'en Domingo Fonoll. ---- CCLXXXII ll X s.

321

1390, març, 14. Tortosa

Pagament del municipi de Tortosa al jueu de Gandesa Bonasch Ismael per haver anat a Lleida a buscar diners a censal per a les obres de les muralles de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXXXVI.

Item, donà a-n Bonasch Ismel, jueu, corredor de Gandesa, qui anà a Leyda per cerquar diners a censal per a les obres dels murs e valls, pagar fogatges e altres negocis arduus de la ciutat; tres florins. ---- I ll XIII s.

1390, abril, 29. Tortosa

Pagament de 37 lliures i 10 sous a Pere Palau i d'unes altres 37 lliures i 10 sous a Miquel de Bages que el municipi de Tortosa fa per la fusta tallada o feta tallar per aquests homes a la devesa de la ciutat per a les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CLXXXXVII.

Item, donà divendres, a XXVIII del prop dit mes de abril, a'n Pere Palau, per XV dotzenes de cayrats³⁹⁵ que d'ell havia manlevades n'Elies de Garret per a les obres dels murs de la dita ciutat, la qual li féu tallar en lo bosch, a raó de L sous per dotzena, entre bosquar e portar a la botigua del dit Palau, trenta-set lliures, deu sous, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en³⁹⁶. ---- XXXVII ll X s.

Item, donà a'n Miquel de Bages, per XV dotzenes de cayrats que tallà en la devesa de la ciutat, ops de les obres dels murs e altres negocis de la ciutat, e per tornar tota aquella fusta que s'era manlevada per a les dites obres dels murs, a raó de L sous per dotzena, posada a la casa de la ciutat, trenta-set lliures, deu sous barchinoneses, los quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Johan Puig de Cinqua. ---- XXXVII ll X s.

[circa 1390, abril, 29]. Tortosa

Pagament de 13 sous i 6 diners que el municipi de Tortosa fa a Guillemonet Pinyol per l'interès de 1000 sous que havia prestat a la ciutat per a les obres dels murs i valls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CC.

Item, donà a'n Guillemonet Pinyol, per interesse de mil sous que li havia prestats per a les obres dels murs e valls, per I mes e XXIII jorns que·ls tench³⁹⁷, a raó de II sous per liura, e cancellà la carta. ---- ll XIII s VI.

[circa 1390, maig, 13]. Tortosa

Pagament de 860 lliures que el municipi de Tortosa fa, en 13 vegades, a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. s/p.

³⁹⁵ de cayrats, *interlineat*.

³⁹⁶ Segueix un espai en blanc.

³⁹⁷ tench, *interlineat*.

Item, donà a n'Elies de Garret, en XIII dates, per continuar les obres dels murs e valls de Tortosa, vuyt-centes sexanta lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, de micer Bernat Tranxer e d'en Pere Andreu. ---- DCCCLX II s.

325

1390, maig, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 50 sous a l'obra de la claveguera que va del pou de davant la casa d'en Bernat Garidell fins al Vall.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 18. f. 13r-v.

Dels cinquanta sous donadors a la claveguera del Vall.

Item, fon provehit que dels béns de la universitat sien donats, en ajuda de fer una claveguera que partesca del pou que és davant||^{f. 13v} l'alberch de l'horrat en Bernat Garidell, tro al Vall, cinquanta sous barchinonesos.

326

1390, maig, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les obres de les clavegueres que es facin a la ciutat siguin sufragades de la següent manera: la universitat pagarà un terç del cost, i els veïns els altres dos terços.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 18. f. 13v.

De clavegueres.

Item, fon provehit que a tots aquells qui en ses carreres o encontrades volran fer clavegueres o mares principals, per hon decorreguen les aygües e sutzures de les streameres, cuynes e altres lochs, de les quals mares se puxen fer per qui's volrà albellons de les cases de quiscú, sie donat, dels béns de la universitat, lo terç de ço qui les dites mares costaran de fer, los vehins de les dites carreres o encontrades pagants en la dita obra los altres dos terços.

327

1390, maig, 20. Tortosa.

Pagament de 100 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CV.

Item, donà lo dia meteix, a n'Elies de Garret, manobré major de les obres dels murs e valls de Tortosa, per continuar les dites obres, cent lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, de n'Arnau Vallmoll, e d'en Johan de Claresvalls, de Orta. ---- C II s.

1390, maig, 25. Tortosa

Pagament de 110 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CVI.

Item, donà dimecres, a XXV del dit mes de maig, a n'Elies de Garret, per fer e continuar les dites obres dels murs e valls, cent deu lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Bernat Macip e d'en Domingo Fonoll. --- CX ll s.

1390, [maig-juny]. Tortosa.

Assentament de 100 lliures que la ciutat de Tortosa paga anualment, des del 1389, com a contribució municipal a les obres de la Seu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 26. p. CCLXXV.

Item, donà a l'honorat en Guerau de Monbrú, artiaqua de Culla e obrer de la obra de la Seu de Tortosa, per vigor de una provesió feta en Consell dimarts, a VI dies del mes d'abril any MCCCLXXXIX, cent lliures barchinoneses, les quals lo Consell de la ciutat provehí ésser donades per X anys, ço és, C lliures en la fi de quiscun any, per fer e continuar la obra de la Seu, graciosament, per amor de Déu, de les quals hi ha àpoca reebuda per mi, dit notari, a XXVII de febré prop passat. --- C ll s.

1390, juny, 4. Tortosa

Pagament de 130 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXI.

Item, donà dissapte, a IIII del dit mes de juny, al dit n'Alies de Garret, per continuar les dites obres dels murs e valls de Tortosa, cent trenta lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Bernat Felip e d'en Bernat Remiriç. --- CXXX ll s.

1390, juny, 13. Tortosa

Pagament de 120 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXII.

Item, donà diluns, a XIII del dit mes de juny, al dit n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels murs e valls, cent vint lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, dels honrats micer Bernat Burgués e micer Bernat Tranxer. --- CXX ll s.

332

1390, juny, 21. Tortosa

Pagament de 115 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXIII.

Item, donà dimarts, a XXI del prop dit mes de juny, al dit n'Elies de Garret, per fer continuar les dites obres dels murs e valls de Tortosa, cent quinze lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes de reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, de micer Bernat Burgués e d'en Domingo Fonoll. --- CXV ll s.

333

1390, juliol, 2. Tortosa

Pagament de 90 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXVIII.

Item, donà dissapte, a II dies del mes de juliol, any damunt dit, a n'Elies de Garret, axí com a administrador e manobrer major de les obres dels murs e valls, per fer e continuar les dites obres, noranta lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, e d'en Bernat Macip, e d'en Domingo Fonoll. --- LXXXX ll s.

1390, juliol, 2. Tortosa

Pagament de 121 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXVII.

Item, donà dissapte, a VI del mes de agost, any damunt dit, a n'Elies de Garret, per continuar les obres dels murs e valls de Tortosa, doents vint forins d'or, que valen CXXI lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Guillamonet Pinyol, e d'en Gabriel Segarra. ---- CXXI ll s.

1390, juliol, 11. Tortosa

Pagament de 70 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXVI.

Item, donà diluns, a XI de juliol, al dit n'Elies de Garret, per continuar les obres dels murs e valls de Tortosa, setanta lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, de l'honorat en Bernat Macip, e n'Arnau de Barchinona. ---- LXX ll s.

1390, juliol, 20. Tortosa

Pagament de 160 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXVI.

Item, donà dimecres, a XX del mes damunt dit de juliol, al dit n'Elies de Garret, per fer e continuar les dites obres dels murs de Tortosa, cent sexanta lliures, de les quals li donà per ell en Bernat Macip sexanta lliures, e de les quals totes cent sexanta lliures lo dit en Elies de Garret fermà àpoca en poder de mi, dit notari, e aquelles confessa haver haüdes e reebudes ne presència del dit en Bernat Macip e d'en Ferrer del Mas. ---- CLX ll s.

1390, juliol, 28. Tortosa

Pagament de 105 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXVII.

Item, donà dijus, a XXVIII del dit mes de juliol, al dit n'Elies de Garret, per fer e continuar les dites obres dels murs e valls de Tortosa, cent cinch lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Fferrer Tegell e d'en Domingo Fonoll. --- CV ll s.

1390, agost, 12. Tortosa

Pagament de 115 lliures, 3 sous, 3 diners i malla que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat. 56 lliures, 8 sous, 3 diners i malla són per resta del compte de la seua administració, ja que ha bestret més del que ha rebut de la ciutat. 45 lliures són de salari pel seu treball d'administrador. 13 lliures i 15 sous són pel salari del notari que ha fet els llibres de comptes, Jaume de Ponte.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXVIII.

Item, donà lo dita meteix a n'Elies de Garret, administrador de les obres dels murs e valls de Tortosa, de una part cinquanta-sis lliures, vuyt sous, tres diners, malla³⁹⁸, per resta de compte que Tortosa li ha a tornar de la dita administració, que ha bestret més que no ha reebut; e d'altra part, quaranta-cinch lliures que li foren tatxades per los honrats procuradors e hoýdors de compte per los treballs de la dita administració, tro en lo present dia; e d'altra part tretze lliures, quinze sous que restaven a mi, Jachme dez Pont, notari, per lo salari que fon tatxat de les dites obres tro en lo present dia; de la qual quantitat, que és en suma cent quinze lliures, tres sous, tres diners, malla, fermà àpoca en poder de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Berenguer Dezpuig e d'en Bernat Macip.
---- CXV ll III s III e malla.

1390, agost, 12. Tortosa.

Assentament de les 3 lliures, 16 sous i 6 diners que costà la construcció del pont de fusta del portal del Romeu, obra dirigida pel mestre d'aixa Miquel de Bages, mestre del pont de barques.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXX.

³⁹⁸ malla, *interlineat*.

Item, met en data que costà lo pont del vall de la porta del Romeu, les quals donà a'n Miquel de Bages, mestre del pont, que havia despès axí en les files, cayrats e altra fusta, e jornals de maestres d'axa, que's despès en lo dit pont, segons donà per menut, tres lliures, setze sous, sis diners³⁹⁹; les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere Aler, e d'en Guillem Uguet. ---- III ll XVI s VI.

340

1390, agost, 12. Tortosa

Pagament de 27 lliures i 10 sous que el municipi de Tortosa fa a Bernat Amenla per 110 cafissos de calç que li havien pres Jaume Palau i Guillem Terill per a les obres del mur de Vimpeçol i dels banys, respectivament.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXI.

Item, donà lo dit honrat clavari a'n Bernat Amenla, per cent e deu cafiç de calç que Tortosa li devia, los quals en Jachme Palau e en Guillem Terill havia presa per a les obres que s'obraven en lo mur de Vinpeçoll e en l'obra dels banys, en lo temps que los honrats procuradors e hoïdors de compte la tatxaren, vint-set lliures, deu sous, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, de micer Bernat Burgués, e d'en Domingo Fonoll. ---- XXVII ll X s.

341

1390, agost, 11 – 1392, abril, 23. Tortosa.

Encapçalament i extracte del llibre d'obres dels murs de la ciutat de Tortosa, torreta del Temple (Esperó); torre, mur i vall de Santa Clara; torre y mur de Vimpeçol, administrades per Elies de Garret.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 10 (1r lligall).

Libre de la administració dels murs de Tortosa, regida per l'onrat n'Elies de Garret, ciutadà de Tortosa en l'any M CCC noranta.

|| f. 1r

Jesucrist.

Libre de la administració de les obres dels murs e valls de Tortosa, feta e regida per lo honrat n'Elies de Garret, manobré major de aquella, de XI dies del mes de agost any MCCCCXC en avant comptador, com del temps passat ja hagués retut compte, e n'ha carta⁴⁰⁰ fi feta per mi, Jachme de Pont, notari, de les dites obres.

|| f. 2r401

Jesucrist.

Primerament met en data que se atura lo dit n'Elies de Garret cinquanta-sis lliures, vuyt sous, tres diners, malla, les quals la ciutat li havia a tornar de resta de compte que havia bestret més que no havia reebut de la dita ciutat en les obres dels murs e valls, e per

³⁹⁹ sis diners, *interlineat*.

⁴⁰⁰ *Segueix de, ratllat*.

⁴⁰¹ *Totes les anotacions d'aquesta pàgina, ratllades.*

mesions d'aquelles, segons en lo libre dels notaments de la dita ciutat és contengut.

---- LVI ll VIII s III e malla.

(...)

||f. 5v

Item, donà a III ayguaders que tiraren aygua a les dites obres. ---- I ll II s VI.

Item, donà a n Bernat Avella, per loguer de XIII bèsties ab què tirà arena, a raó de II sous, III diners per bèstia. ---- I ll VII s.

Item, donà a n Jacme Guasch, per XXVIII taules de carrava que n pres n'Acenot per fer bastiments als murs de Vinpeçol, a raó de I sou, VIII diners per peça. ---- II ll VIII s III.

Item, donà a n Ferrug Carceló, sarrahí de Tivenys, per XXXVII caffiç e III quarteres de calç que d'ell comprà per al dit mur de Vinpeçol, a raó de V sous per caffiç, nou lliures, sis sous, deu diners, malla, de les hi ha àpoca reebuda per mi, dit notari, lo present dia.

---- VIII ll VI s X e malla.

Item, li costà de tirar la dita calç a les dites obres, a raó de VI diners per caffiç. ---- ll XVIII s VI.

Item, donà a n Matutxo e a n Boleró, que tiraren rajola del forn a la torreta del Temple, ab III bèsties. ---- ll XIII s.

Suma de plana. ---- XV ll XVII s II e malla.

(...)

Suma major que munten totes les dates e despeses fetes per lo dit n'Alies de Garret en les obres dels murs e valls de Tortosa, en què és encorporat e scrit son salari, segons atràs en lo present libre appar, Mil quatre-centes⁴⁰² setze lliures, quinze sous, vuyt diners e ||f. 71r malla, e foren retuts los presents comptes en la sala del spital de la dita ciutat dimecres, a XXIII dies del mes de abril, any MCCCLXXX dos, als honrats en Johan de Nacers, en Pere Burgués e en Fferrer Tegell, procuradors de present, en Bernat Garidell, en Guillem Jordà e en Pere Andreu, procuradors de l'any passat, en Galceran Curró, en Guillem Macip, en Guillem Goda⁴⁰³ e en Johan Batle, hoýdors de compte de l'any present. ---- MCCCCXVI ll XV s VIII e malla⁴⁰⁴.

342

1390, agost, 13. Tortosa

Pagament de 66 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXIII.

Item, donà dissapte, a XIII del mes d'agost, al dit n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels murs e valls de Tortosa, sexanta-sis lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Bernat Déuslovol, e d'en Guillem Pastor. ---- LXVI ll s.

⁴⁰² Segueix dotze lliures, quatorze sous, nou diners, ratllat.

⁴⁰³ en Guillem Goda, interlineat.

⁴⁰⁴ MCCCCXVI ll XV s VIII e malla corregeix MCCCCXII ll XIII s VIII.

1390, agost, 16. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els prohoms que s'encarreguen de les obres de les muralles elegeixin manobrer i quin ha de ser el seu salari.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 18. f. 23v.

Del manobrer e del seu salari.

Item, sobre lo manobrer de les obres dels murs e valls de Tortosa, e del salari del temps esdevenidor a ell taxador, fon provehit que sia comanat als prohòmens ha sobre les dites obres per altres proveions assignats.

1390, agost, 20. Tortosa

Pagament de 100 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXIII.

Item, donà dissapte, a XX del dit mes d'agost, al dit n'Elies de Garret, per continuar les obres dels murs e valls de Tortosa, cent lliures, deu sous, les quals confessa⁴⁰⁵ haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Bernat Remiriç e d'en Domingo Fonoll. ---- C ll x s.

1390, agost, 31. Tortosa

Pagament de 104 lliures i 10 sous que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXVI.

Item, donà, dimecres, a XXXI del dit mes de agost, al dit n'Elies de Garret, per continuar les obres dels murs e valls de Tortosa, cent quatre lliures, deu sous, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Bernat Macip e d'en Domingo Fonoll. ---- CIII ll X s.

⁴⁰⁵ Segueix ren, ratllat.

1390, setembre. 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que s'acabi la torre que es fa al Temple, les 12 tapiades que s'han de fer al mur de Santa Clara, entre el mur i la torre, que es mantinguin els empits i merlets, i que, acabat tot això, les obres cessin, excepte al mur de Vimpeçol, que s'ha de continuar durant el mes d'octubre, amb una tapiera, de crosta de morter i argamassa. Arribat l'hivern, no es faran treballs, fins al març, moment en què es decideix que es reiniciïn les obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 18. f. 31v.

Dels murs e valls de Tortosa.

Item, sobre açò que és stat proposat per los honrats de les obres dels murs e valls, si-s continuaran hoc o no, fon provehit que la torra que s'obra al Temple se acap, e que XII tapiades que s'han a fer al mur de les monges, entre lo mur e la torra, se acaben, e que romanguen los empits e merlets, e acabat tot açò, les dites obres cessen, exceptat la obra del mur de Vinpeçol, que sia continuada e que-s faça de crosta de morter, e llà on haurà ops argamaça, que-s faça, la qual se continuu ab una tapiera, e que y sie obrat per tot lo mes de octubre qui ve. E d'aquí avant, que ces en los meses de noembre, deembre, janer e febrer, com serà ivern, e seria [mal] obrar, e que en lo⁴⁰⁶ mes⁴⁰⁷ de març primer vinent sia començat en lo dit mur de obrar, en manera que se acap e vengua a perfecció la dita obra.

347

1390, setembre, 3. Tortosa

Pagament de 93 lliures i 10 que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXVIII.

Item, donà dissapte, a III del mes de setembre, any damunt dit, al dit n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels murs e valls, noranta-tres lliures, deu sous, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Bernat Macip e d'en Domingo Fonoll. ---- LXXXIII II X s.

348

1390, setembre, 7. Tortosa

Pagament de 113 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

⁴⁰⁶ Segueix s, ratllat.

⁴⁰⁷ mes corregeix meses.

Item, lo prop dit dia de dimecres, al dit n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels dits murs e valls de Tortosa, cent tretze lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Bernat Remiriç.
---- CXIII ll s.

349

1390, agost, 14. Tortosa

Pagament de 114 lliures i 8 sous que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXVIII.

Item, dimecres, a XIII de setembre, donà al dit n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels murs e valls, cent quartze lliures, huyt sòlidos, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Bernat Macip, notari, en Guillem Terill, e en Domingo Fonoll, testimonis. ---- CXIII ll VIII s.

350

1390, agost, 19. Tortosa

Pagament de 100 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXVIII.

Item, diluns, a XIX de setembre, donà al dit n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels murs e valls, cent lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Bernat Macip, notari, en Guillem Terill, e d'en Domingo Fonoll, testimonis. ---- C ll s.

351

1390, octubre, 6. Tortosa

Pagament de 150 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXXII.

Item, donà dijous, a VI del mes de octubre, any damunt dit, al dit n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels murs de Tortosa, cent cinquanta lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Guillem d'Agramunt, e d'en Bernat Remiriç. ---- CL ll s.

1390, octubre, 14. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que li siguin donats 10 florins d'or d'Aragó a Ramon Febré, pels danys que els treballadors dels murs del sector de Santa Clara han fet en uns seus parrals, i pel lloguer d'algunes cases que s'han utilitzat com a magatzems durant les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 18. f. 33v

De la pagua demanada per en Ramon Febré.

Primerament, vista la supplicació feta per en Ramon Febré, sobre lo dapnatge que diu que ha sostengut en los parrals del seu faedor per los obratés en lo mur de les monges, e per loguer de algunes cases que la ciutat ha tengudes per a servir de les dites obres dels murs, e haüda informació sobre les dites coses, e trobat que axí és en veritat, fon provehit que li sien donats axí per lo dit dapnatge, com per loguer de les dites botigues, deu florins d'or d'Aragó dels béns de la universitat.

1390, octubre, 31. Tortosa

Pagament de 130 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXXVI.

Item, donà diluns, a XXXI del dit mes de octubre, a n'Elies de Garret, per continuar les dites obres dels murs, en dues vegades, ço és, la primera que fon a XXI del dit mes, cinquanta lliures, e la segona, que fon lo present dia, vuytanta lliures, les quals quantitats, que són en suma cent trenta lliures, lo dit n'Elies de Garret confessa haver haüdes e rebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Johan Pol. ---- CXXX II s.

1390, novembre, 12. Tortosa

Pagament de 131 lliures que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXXX.

Item, donà dissapte, a XII dies del dit mes de noembre, al dit n'Elies de Garret, per continuar les dites obres del murs de Tortosa, cent trenta-una lliures barchinoneses, les

quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, del⁴⁰⁸ honrat en Berenguer Dezpuig, e d'en Domingo Fonoll. ---- CXXXI II s.

355

1390, desembre, 12. Tortosa

Pagament de 177 lliures, 4 sous i 11 diners que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXXXVI.

Item, donà a n'Elies de Garret, per continuar les obres dels dits murs de Tortosa, cent setanta-set lliures, quatre sous e onze diners, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Berthomeu d'Artigues, e d'en Pere Johan. ---- CLXXVII II III s XI.

356

1391, gener, 2. Tortosa

Pagament de 55 lliures i 17 sous que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CL.

Item, donà diluns, a II dies del mes de jener, any MCCCLXXXI, a n'Elies de Garret, que havia despès en continuar les obres dels murs de Tortosa, cinquanta-cinch lliures, deeset sous, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, e d'en Domingo Fonoll. ---- LV II XVII s.

357

1391, febrer, 16. Tortosa.

Assentament de les 7 lliures, 6 sous i 8 diners que costà de cloure dues arcades de la peixateria i la teualda del mateix edifici.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLV.

Item, met en data que costaren de cloure dues arquades de la pescateria, e adobar la taulada, dalts, entre calç, pedra, arena, mans de maestres e altres messions, set lliures, sis sous, vuyt diners. ---- VII II VI s VIII.

⁴⁰⁸ Segueix Elies de Garret, ratllat.

[circa 1391, febrer, 16]. Tortosa

Pagaments del municipi de Tortosa per la reparació d'una cova que s'havia fet al mur vell de Vimpeçol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CXXIII.

Item, donà a-n Bernat Remiriç, qui adobà una cova que s'era feta en lo mur vell de Vinpeçol, e stava en peril de caure, e ach-hi quatre hòmens e dos àsens que y tiraren pedra. ---- Il XVIII s.

Item, donà a-n Johan Lop, per quatre senalles de espart que d'ell comprà per adobar la dita cova del mur. ---- Il I s VIII.

359

1391, març, 13. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 10 sous que la ciutat de Tortosa fa a Bernat Mateu, algepçador, per la construcció d'un pont d'argamassa sobre una sèquia.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CCCXI.

Item, donà lo dit honrat clavari, ab voler dels altres dos procuradors, companyons seus, a-n Bernat Matheu, algepçador, per fer I pont d'argamassa en una cèquia appellada mare, que féu⁴⁰⁹ en lo camí de la torra de na Ciutadella, prop la vinya de n'Andreu Tranxer, graciosament, cinquanta sòlidos. ---- Il II X s.

360

1391, març, 16. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui feta una teulada al terrat de la llotja, per tal de protegir la coberta.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 18. f. 43r-v.

De fer taulada en lo terrat de la lotja.

Item, fon provehit que dels béns de la universitat sie feta una taulada en lo terrat de la lotja, per tal que la cuberta sia preservada^{f. 43v} de pluja, e que no's perda, la qual taulada sie feta segons que als honrats procuradors serà ben vist, dels béns de la universitat.

361

1391, març, 29. Tortosa

Diversos esborranys de provisions en què Consell de la citat de Tortosa decideix que els procuradors vegin les cases d'en Cova que han estat enderrocades a causa

⁴⁰⁹ que féu, interlineat.

del mur, i que facin allò que els sembli de justícia; que es continuï treballant en les obres de les muralles, especialment al sector de Vimpeçol; i que es pugui construir lliurement als patis buits del sector de Remolins.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 18. Document solt 7.

Item, fon provehit que los honrats procuradors vejen les cases que lo mur ha derrocades a n Cova, e que y facen ço que⁴¹⁰ trobaran per justícia ésser faedor.

(...)

Per donar compliment a la fàbrica dels mur, tant com bonament fer se pusqua, fon provehit que l'obra dels murs sie continuada, senyaladament envers la part de Vimpeçol, per ço que la ciutat sie closa al pus cost que fer se puxa, per la qual fàbrica hi deputa lo present Consell X M sous per quiscun any⁴¹¹ ordinàriament, o aquelles D lliures, les quals se trahen de la imposició de la farina, e més encara, hi sia convertit en la dita fàbrica tota la resta del clavari⁴¹² any present⁴¹³.

(...)

Item, per ço com per moltes rahons⁴¹⁴ ve en presumció que si la ciutat era closa de murs, senyaladament envers Remolins, que la població de la ciutat se'n crexeria, e en los patis vagants se farien e s'edificarien molts alberchs⁴¹⁵ e cases de nou, si trobaven los volents edificar los patis franchs e sens tota servitut; fon provehit que sia feyta pública crida per la ciutat, per manament e juhí dels veguer e jutges, o en altra manera covinent, que tothom⁴¹⁶ dins cert termini per los dits veguer e jutges assignador deja e sia tengut davant aquells mostrar de son dret, lo qual pretén haver en los dits patis, ab cominació que si dins lo dit termini de son dret no mostraran, que'ls sia d'allí avant posat scilenci perpetual en forma e manera si fer se pot sens prejudí de tercer los dits patis romanguen franchs als qui edificar hi volran.

362

1391, abril, 3. Tortosa.

Pagament de 16 lliures i 10 sous que la ciutat de Totosa fa al frare Pere Tosquella, lector de la Seu de Tortosa, com a contribució a les obres de l'església del convent de predicadors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXIII.

Item, donà a III del prop dit mes de abril, a l'honrat ffrare⁴¹⁷ Pere Tosquella, lector de la Seu de Tortosa, de l'orde dels prehicadors, per vigor de una provisió feta en Consell, lo qual se celebrà en la sala de la dita ciutat, dimarts, hora de tèrcia, que's comptava a XXVIII dies del dit mes de abril (sic) e present, trenta florins d'or d'Aragó, los qual lo Consell de la ciutat provehí ésser donats graciosament en ajuda de l'obra de la esgleya qui's fa en la dita ciutat per als prehicadors, los quals XXX florins lo dit lector confessa

⁴¹⁰ *Segueix per, ratllat.*

⁴¹¹ *per quiscun any, interlineat.*

⁴¹² *clavari, interlineat.*

⁴¹³ *Document ratllat.*

⁴¹⁴ *Segueix de en, ratllat.*

⁴¹⁵ *Segueix de nou, ratllat.*

⁴¹⁶ *Segueix qui, ratllat.*

⁴¹⁷ *Segueix frare, repetit.*

haver haüts e reebuts en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere Sperandeu, e d'en Berenguer Spital. ---- XVI ll X s.

363

[circa 1391, abril, 24]. Tortosa.

Pagament a Gros per haver tallat i portat un arbre des del port a la ciutat, per a les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXVI.

Item, donà a-n Gros, per l arbre que portà per a les obres del mur, del port, lo qual havia fet tallar n'Elies de Garret. ---- I ll⁴¹⁸ II s VI.

364

[circa 1391, abril, 28]. Tortosa.

Pagament a Bernat Català en esmena dels danys que havien rebut unes seues cases a causa de les obres de la torre del mur de la porta de l'Olivar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXIII.

Item, donà a-n Bernat Català, àlias *Cova*, en esmena e satisfacció de unes cases que los murons de la torra del mur de la porta de l'Olivar li derrocà, sis florins d'or d'Aragó, los quals confessa haver haüts e rebuts en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Francesch Vallserà, e d'en Guillem Gil. ---- III ll VI s.

365

1391, [abril-maig]. Tortosa.

Pagament a Miquel de Bages per 28 cairats que havia prestats a les obres de les muralles de Tortosa, a causa que la ciutat no en tenia.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXVI.

Item, donà a-n Miquel de Bages, per XXVIII cayrats que havia prestats a la ciutat dels seus propis, com ladonchs la ciutat no n'hagués gens, per a les obres dels murs, sis lliures barchinoneses, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Guillem Huguet, e d'en Domingo Trayguera. ---- VI ll s.

⁴¹⁸ Segueix VII, ratllat.

1391, [maig]. Tortosa.

Pagament de 47 lliures, 2 sous, 11 diners que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXXII.

Item, donà a n'Elies de Garret, per continuar les dites obres, e per pagar diverses pedres de fil, en diverses vegades, quaranta-set lliures, dos sous, onze diners, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Bernat Remiriç. ---- XXXXVII ll II s XI.

367

1391, maig, 6 – 1392, abril, 23. Tortosa.

Encapçalament i extracte del llibre d'obres dels murs de la ciutat de Tortosa regides per en Bartomeu Codina.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 10 (2n lligall).

Libre de les dates e despeses fetes per en Berthomeu Codina en les obres dels murs de Tortosa, en l'any MCCCLXXXI.

||f. 1r

Jesucrist.

Libre de la administració de les obres dels murs e valls de Tortosa, ço és, de dates e despeses fetes per en Berthomeu Codina, obrer major⁴¹⁹ de aquelles.

Adsit principio Sancta Maria meo.

||f. 2r

Primerament, donà lo dit en Berthomeu Codina, obré de les dites obres dels murs e valls de Tortosa, dissapte, a VI dies del mes⁴²⁰ de maig, any MCCCXC hun, a-n Pere Aler, sobrestant del mur de Vinpeçol, per dotze hòmens qui començaren de enderoquar en lo dit mur I pany llà hon volien començar obrar, a raó de II sous, II diners per hom, e per dues dones que tiraven aygua a temprar e abeurar la terra que's derrocava en lo dit mur, a raó de I sou per cascuna, per salari del dit n'Aler, II sous, e per l'aygua que prenien de l'ort d'en Domènec, II sous, e per VI cantes que comprà per a les dites obres, a raó de III diners per cànter, II sous, per tot, una lliura, quatorze sous. ---- I ll XIII s.

Item, donà al dit en Pere Aler, per pagar en Bernat Aztor, mestre del dit mur, dilluns, a VIII dies del dit mes de maig, III sous, VI diners, e a XV hòmens, a raó de II sous, VIII diners per hom, e a VII dones, a raó de X diners per dona, e per l'aygua, II sous, e per lo salari del dit n'Aler, e per dos fusts d'olivera a picons, IIII sous, per tot. ---- II ll XVII s VI.

Suma de plana. ---- IIII ll XI s VI.

(...)
||f. 3r

⁴¹⁹ Segueix major, repetit.

⁴²⁰ Segueix del mes, repetit.

Item, donà a-n Bernat Dovo, per dues dotzenes de pasteres que havia serrades, a raó de V sous per dotzena, e per dos rajells que adobà, e una dotzena de broques als piqués, hun guanyo e I perpal, per tot. ---- I ll XVII s.

Item, donà dijous, a XXI del dit mes de maig, al dit en Pere Aler, per pagar los obrants en lo dit mur, ço és, al dit mestre, III sous, VIII diners; a-n Fonollosa, III sous; a XI hòmens, a raó de II sous, X diners per hom, e a VII dones, a raó de⁴²¹ X diners per dona; al dit n'Aler, per son salari, II sous; per l'aygua, II sous; e a-n Mata, que tirà arena ab III àsens a jornal, X sous; e per una barra que comprà d'en Guasch, I sou, VIII diners; és per tot, dues lliures, deenou sous, quatre diners. ---- II ll XVIII s III.

Item, donà divendres, a XII del prop dit mes de maig, al dit en Pere Aler, per pagar los obrants en lo dit mur, ço és, al dit n'Astor, III sous, VIII diners; a-n Fonollosa, III sous; a X hòmens, a raó de III sous per hom; a X dones, a raó de X diners per dona; e per lo salari del dit n'Aler, II sous; per l'aygua, II sous; e al dit en Mata, que tirà arena ab III àsens, X sous; e a I ase que tirà calç per fer crosta, III sous; per tot, sexanta-dos sous. ---- III ll II s.

Suma de plana. ---- VII ll XVIII s III.

(...)
|| f. 18v

Item, donà al dit en Pere Aler, per pagar los obrants en lo dit mur, ço és, al dit mestre, XXV hòmens e XXVI dones, a diverses fors; VIII bèsties d'en Paschalet, de n'Avella, e d'en Gomiç e d'en Berenguer Coll, al dit for; per salari del dit n'Aler e per l'aygua. ---- V ll XVIII s VIII.

Item, donà a n'Anthoni Paris, qui anà a Xerta e Aldover per hasabentar los qui havien feta venda de calç, que la traguessen prestament. ---- ll III s.

Item, donà divendres, a III del dit mes de juliol (sic), al dit en Pere Aler, per pagar los obrants en lo dit mur, ço és, al dit mestre e XXVI hòmens, a diverses fors; XXVII dones, al dit for de I sou per dona; e VIII bèsties al dit for; e VI cànters que comprà a les dites obres, a raó de III⁴²² diners per cànter; per l'aygua e per lo salari del dit n'Aler, per tot. ---- VI ll III s VIII.

Suma de plana. ---- XII ll V s V.

(...)
|| f. 36r

Item, donà més al dit en Tranxer, per X barcelles d'algeçf que d'ell comprà per arreboçar lo mur de la bassa del castell, X sous, e per loguer de una⁴²³ portadora e hun parell de tapieres, X jorns, VIII sous. ---- ll XVIII s.

Item, donà dissapte, a II del dit mes, al dit en Pere Aler, per pagar lo mestre; XXXV hobrants, ab los piquers e ab los malalts; XXVIII dones; X bèsties a la calç e arena; e l'aygua; e per salari del dit n'Aler; e una dotzena de trunyilla; per tot. ---- VII ll XIII s VI.

Item, donà lo prop dit dia, a-n Pere Spuny, per pagar XXII hobrants, XVIII dones, ab II ayguaders, III exades, per tot. ---- III ll XVIII s III.

Item, donà dilluns, a III del dit mes, al dit en Pere Aler, per pagar lo mestre; e XXXI hobrants, ab los malalts; entre Vinpeçol e la Scorxeria; e ab en Marco; L dones; XII bèsties e calç e arena per a la Scorxeria, ab la bassa del castell e Vinpeçol; e l'aygua; e per salari del dit n'Aler; e III dotzenes de senalles; per tot. ---- VIII ll III s III.

Suma de plana. ---- XXI ll XVI s I.

(...)

⁴²¹ Segueix VII de, ratllat.

⁴²² III, interlineat. Abans VI, ratllat.

⁴²³ Segueix bèstia, ratllat.

||f. 39v

Item, donà a n'Andreu Tranxer, per V jorns que obrà al mur de Vinpeçol a fer les verdesques, a raó de IIII sous, IIII diners per jorn; e per III macips seus, altres V jorns, quiscú a raó de II sous, X diners per jorn; e a n Domingo Capcir, n'Anthoni Moliner e a n Miquel de Bages, a raó de III sous, X diners cascun d'ells; sis lliures, hun⁴²⁴ sou⁴²⁵ e huyt diners. ---- VI ll I s VIII.

Item, donà a n Bernat Pinyana, per II jorns que obrà a les dites verdesques, a raó de IIII sous per jorn, e II macips seus, altres⁴²⁶ II jorns cascú. ---- I ll s.

Item, donà a n Bernat de Bas, que obrà en les dites verdesques, a raó de III sous, X diners per jorn, e II macips seus altres V jorns cascú, a raó de XXI diners cascú. ---- I ll XVI s VIII.

Item, donà més al dit en Bernat de Bas, per VIII lliures de claus que d'ell comprà a clavar-los per a les staques del⁴²⁷ dit mur

Suma de plana. ---- VIII ll III s X.

(...)

368

1391, juny, 2. Tortosa.

Pagament de 100 lliures que el municipi de Tortosa fa a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXXIII.

Item, donà a n Berthomeu Codina, obrer de les obres dels murs de Tortosa, per continuar les obres dels murs damunt dits, cent lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Bernat Remiriç. ---- C ll s.

369

1391, juny, 2. Tortosa.

Pagament a Pasqual Manresa pel preu de 14 cairats que la ciutat comprà en el temps en què Elies de Garret s'encarregà de l'administració de les obres de les muralles de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXXIII.

Item, donà a n Pasqual Manresa, per una dotzena e dos cayrats que d'ell comprà per a les obres dels murs de Tortosa, en lo temps que n'Elies de Garret aquelles administrava, a raó de LIIII sous la dotzena, sexanta-tres sous barchinonesos, los quals lo dit en Paschal confessa haver haüdes e rebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Bernat Cèrcols, e d'en Domingo Fonoll. ---- III ll III s.

⁴²⁴ hun, interlineat. Abans l, ratllat.

⁴²⁵ Segueix V, ratllat.

⁴²⁶ Segueix altres, repetit.

⁴²⁷ Segueix s, ratllat.

1391, juny, 2. Tortosa.

Pagament de 50 lliures que el municipi de Tortosa fa a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXXIII.

Item, donà més al dit en Berthomeu Codina, per continuar les obres dels murs de Tortosa, cinquanta lliures, en presència de mi, dit notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Paschal Montó. ---- L ll s.

1391, juliol, 6. Tortosa.

Pagament de 50 lliures que el municipi de Tortosa fa a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXXIII.

Item, donà al dit en Berthomeu Codina, dijous, a VI de juliol, any damunt dit, per continuar les obres del dit mur, cinquanta lliures, les quals confessà haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Jachme Caçador. ---- L ll s.

1391, juliol, 26. Tortosa.

Pagament de 55 lliures que el municipi de Tortosa fa a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXXVI.

Item, donà dimecres, a XXVI del dit mes de juliol, al dit en Berthomeu Codina, per continuar les obres dels murs de Tortosa, cinquanta-cinch lliures barchinoneses, les quals confessà haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, e d'e Jachme Caçador. ---- LV ll s.

1391, octubre, 4. Tortosa.

Pagament de 40 lliures que el municipi de Tortosa fa a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXXVIII.

Item, donà dimecres, a IIII del mes de octubre, a a'n Berthomeu Codina, per continuar les obres dels murs, quaranta lliures, les quals confessa haver haüdes e presència de mi, dit notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Simon Negre. ---- XXXX II s.

374

[1391]. Tortosa.

Pagament de 10 lliures que el municipi de Tortosa fa al notari Jaume de Ponte pel treball d'haver escrit el darrer quadern dels comptes de les obres de les muralles en el temps que les administrà Elies de Garret.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 28. p. 157.

Item, donà lo dit honrat clavari a mi, Jacme dez Pont, notari, los quals me foren tatxats per los hoÿdors de comptes per lo temps del coern darrer que scrivi de la administració de les obres dels murs e valls de Tortosa, del temps que n'Alies de Garret les regí, deu lliures. ---- X II s.

375

1392, febrer, 6. Tortosa.

Pagament de 100 lliures que el municipi de Tortosa fa a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 27. p. CLXXXVIII.

Item, donà dimarts, a VI dies del mes de ffebré any MCCCXCII, al dit en Berthomeu Codina, dels diners de la sua claveria, per continuar les obres dels murs de Tortosa, cent florins, los quals confessa haver haüts e rebuts en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Guillem Canader, e d'en Johan Bordell. ---- LV II s.

376

1392, maig, 23. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix en Joan Batlle com a administrador de les obres de les muralles, i acorda que cobri 25 lliures anuals pel seu treball.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 6r.

De l'obrer major de les obres dels murs e valls.

Item, fon elet e nomenat en obrer de les obres dels murs e valls de Tortosa, e reebedor dels⁴²⁸ diners assignats a les dites obres, e distribuïdor de aquelles, lo qual haja salari del temps que obrarà, a rahó de any, vint-cin lliures:
En Johan Batle.

377

1392, maig, 23. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix en Pere Aler com a sobrestant de les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 6v.

Del salari del sobrestant dels murs.

Item, fon elet e nomenat en sobrestant de les dites obres dels murs e valls.
En Pere Aler.

378

1392, maig, 23. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Bernat Aztor com a reconeixedor dels murs de la ciutat, càrrec pel qual cobrarà 100 sous anuals, i estarà obligat a reconèixer les muralles un cop a la setmana, i llevar-ne els arbres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 7v.

D'en Bernat Aztor.

Item, fon elet en lo dit Consell en Bernat Aztor, lo qual sie regonexedor dels murs e haja de salari cent sous per un any, lo qual haja a fer sagrament que I dia cascuna setamana haja a regonèixer lo murs e levar-ne los arbres.

379

1392, juliol, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que en Pere Soler presti 100 lliures, de la marca que té sobre ell, a les obres dels murs, a les quals també han de destinar-se 50 lliures que resten de la imposició de la farina de l'exercici anterior.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 10r-v.

De les obres dels murs.

Item, sobre la continuació de la obra dels murs faedora, fon provehit que||^{f. 10v} a l'obré sien prestades per en Pere Soler, dels diners de la marca que vers si té, cent lliures, e

⁴²⁸ Segueix it, ratllat.

que L lliures qui's diu que resten de la imposició de la farina de la claveria d'en Fferrer Tegell sien donades al dit obré per a les dites obres, e lo dit en Ferrer Tegell ne haja a fer data de altres L lliures a n Pere Soler, qui regeix lo⁴²⁹ preu de la dita imposició, per esmena que'ls és stada adjudicada per l'estol del senyor duch, e açò fa lo present Consell per ço que les dites obres dels murs no cessen alguna manera.

380

1392, juliol, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin exigits els deutes que s'han contret amb l'obra de l'església del convent de Sant Francesc, i que siguin donats 100 florins dels béns de la universitat per acabar l'arcada o volta d'enmig de l'esmentat temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 10v.

De la arcada dels frares menors.

Item, sobre la ajuda demanada per lo guardià dels frares menors a acabar la archada o volta d'enmig, fon provehit que primerament sien exegits⁴³⁰ tots los deutes deguts a la dita obra, per qualsseulla persones, e que a la dita obra sien donats, dels béns de la universitat, per compliment de la dita obra, cent florins a l'obré, continuant e faent la dita obra.

381

1392, agost, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors i diversos prohoms vagin a reconèixer la torre de Vimpeçol més propera al riu i facin fer l'obra que els sembli oportuna.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 19r.

De regonèxer la torra de ribarech de Remolins.

Item, fon provehit que los honrats procuradors ab aquells pròmens que'ls parrà regonèxer la torra de Vinpeçol, ribarech, e que y facen fer aquella obra que trobaran que y sia necessària.

382

1392, agost, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Torotosa proveeix que tots els diners que tingui disponibles en Pere Soler siguin emprats en les obres de les muralles, i que tot allò que es deu a la ciutat d'altres clavaries sigui exigit i utilitzat en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 20r.

⁴²⁹ lo, corregeix la. Segueix dita, ratllat.

⁴³⁰ Segueix L, ratllat.

De les obres dels murs.

Item, sobre les obres dels murs, continuadores, fon provehit que los diners que té en Pere Soler, axí del fet de les monges com de la mal e altres qualssevol diners que sien en son poder, venguen en poder de clavari, faent-ne ell entrada e exida no contrastants altres qualssevol provisions en contrari fetes, parlants de les dites obres dels murs, que solament fossen fetes dels degutes exigidors, e quiscun clavari pasat haja exegir o fer instància ab los execudors, ensemps en exegir los deutes de son temps, encara que hajen retut compte, e que lo clavari bestragua en les dites obres dels murs, faent de liure al dit en Pere Soler, de la comanda de la cort.

383

1392, agost, 31. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'obligui els moros de la ciutat a fer el vall que ja han començat, i, si s'hi neguen, que paguin el que deuen a l'obra de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 22v.

De forçar los moros que facen lo vall.

Item, fon provehit que los honrats procuradors facen forçar los moros de aquesta ciutat, que facen lo vall per ells començat, e si fer o recusaran, que sien forçats de pagar les cerques que deuen per l'obra dels murs e valls, faent-hi aquelles consulpcions e forces que y sien necessàries.

384

[1392]. Tortosa.

Pagament de 5 sous al pedrapiquer Arnau Marco pel seu treball, durant un dia, d'enderrocar un tros de una torra que stà ab la sglésia de Sent Nicolau, la qual stava fort perillosa.

A. Perdut.

a. E. BAYERRI, *Historia...*, VII, p. 480.

385

[circa 1391-1392]. Tortosa.

Procés seguit entre les ciutats de Barcelona i Tortosa a causa del pagament de la imposició "malla per lliura" que es fa pagar com a dret de la llotja (=porxo del blat) a Barcelona. El sindic de Tortosa exposa les raons per les quals a Tortosa els forasters estan obligats a pagar un dret per a l'ús de la llotja, ja que la construcció de l'edifici, en aquest cas, va ser sufragada per la ciutat, en major e pus evident profit se construhia que la de Barchinona, com aquella sia, parlant ab honor, més construhida a bellesa de aquella ciutat, que a profit d'ella ni d'altri, e més pot ésser dita obra voluntari que útil, e la de Tortosa se construhia

a gran e evident profit de tuyt, com los blats, de què les gents han vida, e en especial los habitants en Barchinona, qui sonen, se banyen vinent per lo riu hagueren reparació en aquella lotja, hon los pogueren exugar e secchar (...)

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 2652 (paper).

386

[1392-1393]. Tortosa.

Pagament a Bernat Aztor del seu salari de reconixedor dels murs de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 29. p. CCCLXXXII.

Del salari d'en Bernat Aztor⁴³¹, regonexedor dels murs de Tortosa, que és V lliures. Item, donà a n Bernat Aztor, per salari de regonèxer los murs en l'any present, cent sòlidos, los quals confessa haver haüts e reebuts en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Bernat Matheu e d'en Johan Lop. ---- V ll s.

387

[1393, gener]. Tortosa.

Pagament de 6 lliures, 4 sous i 6 diners que el municipi de Tortosa fa a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 28. p. 178.

Item, donà lo dit honrat clavari a n Johan Batle, per continuar les obres dels murs e valls de Tortosa, sis lliures, quatre sous, sis diners, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Pere Soler e d'en Domingo Fonoll. ---- VI ll III s VI.

388

1393, abril, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la possibilitat que exèrcits estrangers entrin en terres del rei Joan, proveeix que els murs de la ciutat siguin revisats i obrats allà on sigui necessari. També decideix que cada any siguin despeses en aquestes obres fins a 500 lliures, i que aquests diners es puguin manllevar mitjançant la venda de censals morts. Cfr. doc. 432.

A. Perdut

B. AHCTE. Fons Notarial de Tortosa (secció històrica), Signatura 1168 (Jaume de Ponte), s/f.

⁴³¹ Aztor, *interlineat*.

Item, per ço com se diu que companyes estranyes volen intrar en la terra del senyor rey, fonch provehit que los murs de la ciutat sien prestament regoneguts e obrats en aquelles parts hon los honorables procuradors, ab als cuns prohòmens así ajustadors, conexeran e veuran ésser necessari, e vol lo present Consell que en les obres dels dits murs sien meses cascun any, dels béns de la universitat, cinch-centes lliures, e en cars que lo clavari de la present annada, o altre esdevenidor, no haja diners ab què pogués fer les dites obres, e lo cars era tal que no s'offerís dilació o triga, vol lo present Consell que ladonchs los procuradors e clavaris de aquella annada, per fer les dites obres dels murs, puxen manlevar fins en quantitat de les dites D lliures, e no més avant, e en lo dit cars lo dit Consell, nunc pro tunch, dóna plen poder als dits honrats procuradors e clavaris de fer les dites manleutes per via de censal mort, e als compradors dels dits censals fer e fermar aquelles cartes que y sien necessàries, ab totes obligacions e clàusules en aquelles necessàries e oportunes. Emperò, si en la fi de l'affinament de lurs claveries s'i trobarà que manlevat haurà en sa annada.

389

1393, març, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el convent de Sant Francesc rebi 50 lliures per a la celebració d'un capítol provincial i 100 florins per a les obres del convent. Com a contrapartida, la ciutat vol que els franciscans tinguin 2 bons predicadors que continuament facin sermons.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 19. f. 52r.

De donar als frares menors L lliures per al capítol e cent florins per a l'obra del dit monestir.

Item, fon provehit que al convent dels frares menors sien donades, dels béns de la universitat, cinquanta lliures en temps que lo capítol provinsial se tindrà dins aquesta ciutat, axí emperò que sien distribuïdes per lo clavari de la dita ciutat, en provisió de pa, vi e altres coses necessàries als venints al dit capítol. E a l'obra del dit monestir, cent florins. Emperò, que sia dit per los procuradors qui ladonchs seran al⁴³² ministre dels dits frares que facen d'ací avant que en lo dit monastir no stiguen sinó de XVIII en XX frares, entre los quals hi haja dos sollepnos predicadors, qui hagen a sermonar continuament; en altra manera, que la ciutat hi provehirà.

390

1393, març, 22. Tortosa.

Pagament de 2 lliures, 14 sous i 4 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre Bernat Aztor per la factura d'unes portes al carreró d'en Pere de Taya, per l'arranjament de la teulada de la peixateria i per l'adob de la finestra de la Casa del pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 29. p. CLXXXVII.

⁴³² *Segueix s, ratllat.*

Item, donà a'n Bernat Aztor, per les portes que⁴³³ fèu en lo carreró d'en Pere de Taya e d'en Jacme Galí, e per adobar la taulada de la pescateria, e per adobar la finestra e trespol de la Casa dellà lo pont, per tot. ---- II ll XIII s III.

391

[circa 1393, abril, 27]. Tortosa

Pagament de 834 lliures, 13 sous i 6 diners que el municipi de Tortosa fa, en diverses vegades, a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 29. p. CCXXI.

Item, donà Johan Batle, obrer de les obres dels murs e valls de Tortosa, per fer e continuar les dites obres, en diverses vegades, vuyt-centes trenta-tres lliures, tretze sous, sis diners, les quals lo dit en Johan Batle confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Jacme Caçador e d'en Domingo Fonoll, e són-hi enclosos e compreses los deutes que en Bernat Macip havia collits. ---- CCCXXXIII ll XIII s VI.

392

1393, maig, 14. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Joan Batlle obrer de les obres dels murs i valls de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 20. f. 7v.

De l'obrer de les obres dels murs e valls.

Item, fon elet e nomenat en obré de les obres del murs e valls de Tortosa, e reebedor⁴³⁴ dels diners assignats a les dites obres, e distribuïdor⁴³⁵ de aquelles, lo qual haja de salari del temps que obrarà, a rahó de any, vint-cinch lliures. En Johan Batle.

393

1393, maig, 14. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix en Pere Aler com a sobrestant de les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 20. f. 7v.

De la elecció del sobrestant.

Item, fon elet e nomenat en sobrestant de les dites obres dels murs e valls. En Pere Aler.

⁴³³ Segueix es, ratllat.

⁴³⁴ Segueix s, ratllat.

⁴³⁵ Segueix s, ratllat.

1393, maig, 14. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Bernat Aztor com a reconeixedor dels murs, acorda que el seu salari sigui de cent sous anuals i que hagi de revisar les muralles un cop a la setmana, i llevar-ne els arbres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 20. f. 8v.

D'en Bernat Aztor.

Item, fon elet en lo dit Conell General en Bernat Aztor, lo qual sie regonexedor dels murs e haja de salari cent sòlidos per I any, lo qual haja a fer sagrament que I dia de cascuna setmana haja a regonèxer los murs e levar-ne los arbres.

[circa 1393, maig, 16]. Tortosa.

Pagament de 55 lliures que la ciutat de Tortosa fa al frare Jaume de Mora, administrador de les obres del convent de Sant Francesc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 29. p. CCCXVIII.

Item, donà a frare Jachme de Mora, obrer de la obra dels frares menors, per vigor de una provisió feta en Consell dimecres, hora de tèrcia, a XVIII del mes de març any MCCC noranta-tres, cinquanta-cinch lliures, les quals lo consell provehí ésser donades graciosament a la dita obra, e aquelles lo dit ffrare Jachme confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll, e d'en Jachme Caçador. ---- LV II s.

1393, maig, 20. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que la menobra que es guarda al portal de Vimpeçol sigui posada al mur, i que hi sigui comprada calç i altres coses necessàries per a les obres, dels béns de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 20. f. I Ir.

De metre la manobra del portal de Vinpeçol.

Item, fon provehit que la manobra que és al portal de Vinpeçol, prop lo fossar dels juheus, sia mesa en lo mur prestament, e que y sia comprada calç e tot ço que necessari hi serà dels béns de la universitat.

1393, juny, 4. Tortosa.

Pagament d'1 lliura i 2 sous a Bartomeu Durà, mestre de l'obra del convent de Sant Francesc, amb motiu de la col·locació de la clau de l'obra de l'església.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 30. p. CCLXXXV.

Item, donà a-n Durà, piquer, mestre de la obra dels frares menors, ab voler dels dits procuradors, com meteren la clau en la dita obra de la esgleya, dos florins, la I per al dit mestre, e l'altre per a la companya. ---- I ll II s.

398

1393, octubre, 7. Tortosa

Pagament de 100 lliures que el municipi de Tortosa fa a Bartomeu Codina, administrador de les obres dels murs i valls de la ciutat i dels carregadors de la Ribera, per diverses despeses fetes en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 30. p. CL.

Item, donà a VII del dit mes de octubre, a-n Johan Batle, obrer de les obres dels murs e dels carregadors de la ribera, per algunes obres que havia fetes en los dits murs e carregadors, cent lliures, les quals confessa haver haüdes e rebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Domingo Fonoll e d'en Pere de Taya. ---- C ll s.

399

[1393-1394]. Tortosa.

Pagament del salari de reconeixedor dels murs a Bernat Aztor.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 30. p. CCCLXXXIII.

Del salari d'en Bernat Aztor, per regonèxer los murs, que és V lliures.

Item, donà a-n Bernat Aztor, per salari de l'any present de regonèxer los murs, cinch lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Domingo Avella e d'en Berthomeu Aguilar, notaris. ---- V ll s.

400

1394, febrer, 20. Tortosa

Pagament de 8 lliures i 12 sous que el municipi de Tortosa fa a Elies de Garret, la qual quantitat restava a pagar del temps en què Garret havia administrat les obres dels murs i valls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 30. p. CLXXVII.

Item, donà divendres, a XX del dit mes de febrer, a l'honorat n'Elies de Garret, ciutadà de Tortosa, vuyt lliures, dotze sous, deu diners, les quals li restaven a pagar del salari de la administració que darrerament ha regida de les obres dels murs de la dita ciutat, los quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Jachme Caçador, e d'en Domingo Fonoll. --- VIII ll XII s.

401

1394, març, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que siguin buscades les provisions fetes anteriorment sobre les obres del cap de la Croera; en cas que no es trobin, decideix que les arcades que hi ha en aquell indret siguin enderrocades, dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 20. f. 49v.

De les archades de la Croera.

Item, fon provehit que sien vistes les provisions ja fetes dies ha sobre lo derrocament faedor de les archades del cap de la Croera, si trobar se poran, que sien enseguides, segons en aquelles és contengut. E si no's podien trobar, vol lo present Consell que les dites arcades sien derrocades, dels béns de la universitat, a coneguda dels honrats procuradors, e que totes messions que s'i faran sien preses en compte al clavari.

402

1394, març, 23. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin fetes cartes de fi de les administracions de les muralles i de fi de clavaria a Elies de Garret, Joan Batlle i Pere de Taya.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 20. f. 54r.

De fer cartes de fi a n'Elies de Garret, a n Johan Batle e a n Pere de Taya, dels murs e de la claveria.

Item, fon provehit que als honrats en Johan Batle e en Elies de Garret sia feta carta de fi de les administracions que han regides dels murs, e a n Pere de Taya de la clavaria que ha regida per I any ja passat per los honrats procuradors de la dita ciutat.

403

[circa 1394, abril, 3]. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 15 sous que la ciutat de Tortosa fa al mestre Joan de Frenoy, mestre de la Seu, pel seu treball d'assessorament a Port Fangós i a les obres de la Croera.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 30. p. CLXXXIII.

Item, donà a maestre Johan de Frenoy⁴³⁶, maestre de la obra de la Seu, per satisfacció de alguns treballs que ha sostenguts per la ciutat, axí en anar a Port Fangós, com en les obres de la Croera, cinch florins, los quals confessa haver haüts e reebuts en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Johan Segur, e d'en Pere Bonfill. ---- II ll XV s.

404

[circa 1394, maig, 18]. Tortosa

Pagament del municipi de Tortosa a Joan Batlle per la resta que havia de cobrar de la seua administració de les obres dels murs i valls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 30. p. CLXXXXI.

Item, donà a n Johan Batlle, que havia a cobrar de la administració del mur que havia regida, segons fon trobat per los honrats procuradors e hoïdors de compte. ---- II III s VII.

405

1394, maig, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui fet un porxo per tenir el blat porgat al costat de la llotja; que sigui fet dels béns de la universitat; i que sigui fet d'acord amb les directrius marcades pels procuradors i els prohoms elegits, els quals nomenaran un obrer que tindrà cura de l'obra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 20. f. 61r-v.

Del porxo faedor per tenir lo blat porgat.

Item, fon provehit que dels béns de la universitat sia fet I porxo prop||^{f. 61v} la lotja, en què stia lo blat porgat que's vendrà en la dita ciutat⁴³⁷, en e per la forma e manera que per los procuradors e⁴³⁸ prohòmens dejús scrits, tots o la mahor partida de aquells⁴³⁹, serà fet e ordenat, a messions emperò de ciutat, los quals hi puxen metre obré, e fer-hi aquel les ordinacions e provisions que y sien necessàries. Són los prohòmens:

En Bertran de Robio.
En Guillem Macip.
En Johan Mascharós.
En Guillem Fochensès.

En Jachme de Castre.
En Pere Burguers.
En Ramon Siurana.

⁴³⁶ Segueix ob, raïllat.

⁴³⁷ Segueix a, raïllat.

⁴³⁸ procuradors e, interlineat.

⁴³⁹ tots o la major partida de aquells, interlineat.

[circa 1394, maig, 26]. Tortosa.

Pagament de 16 lliures, 18 sous i 6 diners que la ciutat fa a Homado Mazaret, sarraí de Tivenys, per la compra de calç per a les obres del municipi.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 30. p. CLXXXVIII.

Item, donà a Homado Mazaret, sarrahi⁴⁴⁰ de Tivenys, per LXXXIII cafiç de calç que d'ell comprà per a les obres de la ciutat, a raó de IIII sous lo cafiç, setze lliures, devuyt sous, VI diners, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Homomado Vineyma, e d'en Johan Lop. ---- XVI ll XVIII s VI (...)

407

[circa 1394, maig, 26]. Tortosa.

Assentament de la despesa que costaren les obres de la Croera de la ciutat de Tortosa, entre les despeses corrents del treball i les indemnitzacions a alguns propietaris.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 30. p. CC.

Item, met en data que costaren les obres de la Croera, axí de deffer com de fer, com de esmenes que foren fetes a alguns en diners, treentes vint-vuyt lliures, VIII sous, XI diners, segons ne donà compte en la sala del spital de la dita ciutat, en I coern scrit de mà de mi, Jacme dez Pont, notari, a l'honrats procuradors e hoýdors de compte, dimarts, a XII de janer any MCCCLXXXVIII. ---- CCCXXVIII ll VIII s XI.

408

1394, maig, 28. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix en Pere Oliver com a obrer dels murs i valls, i decideix que cobri 25 lliures de salari anual.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 8r.

De l'obrer de les obres dels murs e valls.

Item, fon elet e nomenat en obré de les obres dels murs e valls de Tortosa, e reebedor dels diners assignats a les dites obres, e distribuïdor de aquells, lo qual haja de salari al temps que obrarà, a rahó de any vint-cinch lliures.

En Pere Oliver.

⁴⁴⁰ Segueix de, ratllat.

1394, maig, 28. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que Pere Correguo sigui sobrestant de les obres de murs i valls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 8v.

De la elecció del sobrestant.

Item, fon elet e nomenat en lo dit Consell general en sobrestant de les dites obres dels mur e valls.

En Pere Correguo.

1394, maig, 28. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Arnau Marco com a reconixedor dels murs de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 9r.

Del regonexedor dels murs.

Item, fon elet e nomenat en lo dit Consell general en Arnau Marquo, lo qual sie regonexedor dels murs e haja de salari sòlidos per I any, lo qual haja a fer sagrament que I dia de cascuna setmana haja a regonèxer los murs e levar-ne los arbres.

1394, maig, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui fet un porxo per tenir el blat porgat al costat de la llotja, i que l'obra sigui donada a qui la farà per menys preu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 5r.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 18. Document solt 2.

De fer I porxo per tenir lo blat porgat.

Item, fon provehit que dels béns de la universitat sia fet I porxo alats de la lotja, per tenir e vendre lo blat porgat, lo qual sia donat a stall o star ab certs capítols e certes mesures, posat aquell en encant e donar-ho a aquell mestre o mestres qui per millor mercart lo pendran a fer, los quals capítols a fer sien comanants a fer als honrats en Galceran Curró, en Pere Palau e en Domingo Segur, procuradors de present, a lurs successors en la dita procuració a'n Bernat Amenla e a'n Guillem Macip.

1394, juny, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que ningú pugui edificar a les eres del marge dret de l'Ebre, que són per a ús comunal, i que qui vulgui edificar ho faci dintre del clos emmurallat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 10v.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. Document solt 13.

De no donar patis dellà lo pont.

Item, sobre la proposició per als quals feta que's donassen patis a alguns volents edificar dellà lo pont, allats de la parellada o allens en aquelles places, per ço com les dites places hi stan bé e a gran servey dels ciutadans e habitants e altres, volents aquí declinar, specialment com lo senyor rey vol fer residència en la dita ciutat; fon provehit que ara ni per avant no sia donat pati algú ni licència atorgada a alguna perso-^{ff. 11r} na volent-hi edeficar, ans romanguen les dites places franques e de liures a l'ús comú, segons stan, e qui edificar volrà, que edificih dins los mur de la ciutat.

1394, juny, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa remet als prohoms ja elegits l'estudi de la construcció del porxo del blat i de les eres i del camí de Sant Llàtzer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 11r-v.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. Document solt 13.

Del porxo faedor per los blats a vendre.

Item, sobre la proposició feta del porxo faedor per lo porgament dels blats, fon provehit que la manera del fer e hon se deja ér sia remès e lo present Consell ho comet als prohòmens ja sobre açò per altra provisió nomenats⁴⁴¹, als quals metexs prohòmens ^{ff.} ^{11v} lo present Consell comet e remet ço qui proposat s'és de les eres de Sant Lar, e lo camí qui és en aquella partida, tantost fora la porta del mur vell, ço és, que les dites eres e lo dit camí sien fetes de fer o reparats e per la forma e manera que als dits prohòmens serà ben vist.

1394, agost, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que sigui feta una teulada a la infermeria del convent de Santa Clara, que siguin fetes diverses obres necessàries a l'hospital de la Santa Creu i una cambra per a capella i altres obres a la casa de Sant Llàtzer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 22v.

⁴⁴¹ Segueix als quals metexs, ratllat.

De les obres faedores en lo monastir de Sancta Clara, de Sant Lar e del spital de la ciutat.

Item, fon provehit que axí com se devia fer trespòl sobre la enfermeria del monestir de Sancta Clara, que y sia feta taulada, e en l'espital de la ciutat sien fetes algunes obres que a present hi són necessàries, e a Sant Lar sie feta una cambra per a la capella, e algunes altres obres que hi són de gran necessitat, les quals obres sien fetes dels béns de la universitat.

415

1394, setembre, 2. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'esmercin 50 lliures en les obres d'emmurallament del lloc del Perelló.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 28r-v.

De l'obra del Perelló.

Item, atnent lo present Consell l'obra que's fa al Perelló ésser útil e molt necessària a conservació dels habitants, si plaurà a Déus, de enemichs, e de moros en special, e que los habitants en lo dit loch són fort pobres⁴⁴², fon provehit que dels béns de la universitat sien donades a present cinquanta lliures convertidores en la dita obra, e distribuïdores e dispensadores segons e per la manera e per ||^{f. 28v} les persones o persona que als honrats procuradors serà ben vist, los quals procuradors hi dejen e hi sien tenguts anar al dit loch, si e quant los parrà ésser necessari e expedient.

416

1394, octubre, 2. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que un o dos procuradors vagin al lloc de la Galera i vegin si serà profitós fer una volta de pedra a la torre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 29r.

De regonèxer la torra de la Galea.

Item, fon provehit que I o II dels honrats procuradors de⁴⁴³ present vahan si e quant e pus tost que oportunitat ne hauran al loch de la Galea, per regonèxer e si bonament e profitosa se porà fer una volta||^{f. 29v} de pedra en manera que no's plogua. E si conexeran que y sia necessària, que la y facen fer, a despeses de la ciutat.

417

1394, octubre, 8. Tortosa.

Davant la suplicació expressada verbalment pel mestre de Sant Jordi, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que un procurador l'acompanyi al castell de Sant

⁴⁴² Segueix fort pobres, repetit.

⁴⁴³ de, interlineat.

Jordi d'Alfama per a veure quines obres hi eren necessàries, i que en tornar informi el Consell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 32v.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. Document solt 8.

De la supplicació posada per l'onrat mestre de Sant⁴⁴⁴ Jordi.

Item, hoÿda altra supplicació, verbo, feta per lo honorable mestre de Sant Jordi, fon provehit que I dels procuradors vaje al castell de Sant Jordi, ensemps ab lo dit honorable mestre de Sant Jordi, per regonèxer quina obra hi és necessària, e regonegut, que sia reportat en Consell per lo dit honrat procurador, per ço que lo dit Consell puxa mils deliberar quina gràcia per ell hi serà faedora.

418

1394, octubre, 20. Barcelona.

Joan I concedeix llicència i facultat als paers, procuradors, prohoms i universitat de la ciutat de Tortosa perquè lliurement puguin construir, en el lloc per ells elegit, una nova presó, que actualment es troba al castell de la Suda, i també una nova Cort per al veguer.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 458 (paper)

B. AHCTE. Insert en una confirmació de Martí I, 15-10-1400.

C. ACA. Cancelleria. Reg. 2193. f. 81v-82r. Còpia registral de B.

D. AHCTE. Registre 415 (pergamí). Còpia simple de B, 10-5-1405.

R. ACA. Cancelleria. Reg. 1908. f. 135v-136v.

a. G. MARI, *Els privilegis medievals...*, p. 1466-1470, doc. 201.

Nos, Johannes, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum⁴⁴⁵, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone, Rossillionis et Ceritanie. Considerantes quanta impertinencia, inconueniencia et eciam scandala sequi possunt| et sequuntur sepius ob hoc quia domus carceris comunis civitatis Dertuse est et tenetur intus castrum nostrum ipsius civitatis in loco vocato la Çuda, prout antiquitus secundum consuetudines dicte civitatis ordinatum extitit| et eciam observatum et eo inter alia quia locus dicti carceris est multum a remotis a Curia vicarii dicte civitatis et per consequens importune et cum difficultate carcerati sive capti veniunt ad audiendum⁴⁴⁶ iudicium in vinculis| ad eandem. Tum eciam quia cum castrum ipsum nocte qualibet firmis claudatur repagulis, illis usque ad diem nemini reserandis, dum accidit aliquem seu aliquos capi de nocte opporet illum seu illos miti| in domum Curie supradicte ubi non est clausura nec locus sufficiens ad custodiam, unde capti sue malefactores faciliter fugam possent arripere carceris ob defectum. Et pro parte vestri, fidelium nostrorum pacia|rorum, procuratorum et proborum hominum universitatis dicte civitatis, nobis fuisse⁴⁴⁷ cum instancia supplicatum ut ad tollendum inconueniencia et scandala supradicta dignaremur de infrascripto remedio salubriter providere,| tenore presentis, predictis et aliis considerandis et debite recensendis diligenter attentis, damus et concedimus vobis dictis paciariis, procuratoribus et probis hominibus supradictis et ipsi eciam universitati dicte

⁴⁴⁴ t, *interlineada*.

⁴⁴⁵ Valencie, Maiori, *rascat i reescrit*.

⁴⁴⁶ audiendum, *rascat i reescrit*.

⁴⁴⁷ fuisse, *rascat i reescrit*.

civitatis| licenciam et plenariam facultatem quod libere et absolute possitis
quandocumque volueritis dictum comunem carcerem vocatum ut dictum est la Çuda
castru jamdicti dimittere et ipsum carcerem mutare, eligere, construere seu hediffi|care
alibi intus civitatem predictam, in illo loco ubi vobis tutum et magis expediens videatur
et⁴⁴⁸ in quo capti seu incarcerandi custodiri et teneri valeant prout decet. Ceterum, quia
pari| modo a nobis humiliter postulastis ut cum vos sitis intencionis et propositi mutandi
et eligendi alibi domum seu domos Curie eiusdem civitatis⁴⁴⁹, cum sint nimis, arcte et
parve ambitus dignaremur vobis dare| et concedere licenciam infrascriptam, damus
itaque et⁴⁵⁰ concedimus vobis licenciam et plenum posse quod possitis et vobis liceat
quandocumque volueritis mutare dictam Curiam et eligere, construere, ponere et
hedifficare illam| domum seu domos quas ad dictam tenendam Curiam noveritis
opportunas ad vestram liberam voluntatem, in quibus eciam valeatis eligere, disponere,
construere et ordinare locum competibilem ad tenendum| carcerem supradictum ubi
volueritis, sic tamen quod sub uno ambitu domus Curie et locus carceris contineantur,
predicta siquidem omnia et singula fiant et fieri habeant ad vestri sumptus, expensas et
missiones. Et ut sumpt|tus et expense vobis magis suppetant ad predicta, precepto quod
domus ubi nunc tenetur aut celebratur Curia supradicta sunt vestre seu dicte
universitatis volumus et nobis placet vobisque licenciam conferimus| cum presenti
quod, vobis facientibus suprascripta, domus ipsas sive sint vestre sive nostre dum tamen
non fiat in preiudicium juris tercii vendatis aut vendere possitis si volueritis plus
offerentibus| pro illo precio seu preciiis quibus cum emptore seu emptoribus melius
poteritis convenire aut aliis quomodolibet volueritis alienare et ipsarum precium seu
precia aut valorem recipere et illa in cons|truccionem seu hedifficacionem domus dicte
fiende Curie et carceris possitis convertere et siquid inde superfuerit illud in usus et
necessitates dicte universitatis mittere valeatis. Nos enim⁴⁵¹ ubi| aliquo unquam tempore
constaret seu appareret domus Curie pertinere nunc pro tunc easdem damus et
concedimus vobis dicte universitati donacionem pura| et irrevocabili inter vivos
quodque precium seu valorem quod habitum seu exactum fuerit ex eisdem valeatis ut
est dictum convertere et ex|pendere in usus et opera supradicta prout superius est
distinctum. Volumus tamen et nostra est intencio quod propter mutacionem predictam
aut aliqua de contentis aut dictis superius non fiat| nec generetur aliquod prejudicium,
detraccio, innovacio seu derogacio aliqualis juri vel⁴⁵² jurisdictioni nostri quando id
et⁴⁵³ eam habeamus consimiliter in loco, domo et carcere fien|dis et subrogandis loco
Çude predicte et alias nec eciam consuetudinibus dicte civitatis loquentibus seu
facientibus mencionem de Curia dicti vicarii carcere et eciam incarceratis| nec aliquibus
aliis consuetudinibus, privilegiis, libertatibus aut usibus universitatis vel singularium
civitatis predicte, quinyimo sint et remaneant in illis efficacia, ro|bore et valore in quibus
erant ante presentem nostram concessionem et provisionem nec possit per quemquam
imposterum trahi contra vos aut dictam civitatem et cives ad consequen|ciam aliqualem.
Mandantes gubernatori nostro generali et eius vices gerenti⁴⁵⁴ in Cathalonia, vicario et
baiulo Dertuse ceterisque officialibus nostris et eorum locatentibus presentibus et futuris
et aliis omnibus| ad quos spectare possit sub nostre gracia et mercedis obtenu quod hanc
nostram provisionem et concessionem teneant et observent et contra non faciant aut

⁴⁴⁸ tutum et magis expediens videatur et, *rascat i reescrit.*

⁴⁴⁹ Curie eiusdem civitatis, *rascat i reescrit.*

⁴⁵⁰ itaque et, *rascat i reescrit.*

⁴⁵¹ enim, *rascat i reescrit.*

⁴⁵² vel, *rascat i reescrit.*

⁴⁵³ id et, *rascat i reescrit.*

⁴⁵⁴ et eius vices gerenti, *rascat i reescrit.*

veniant nec aliquem contravenire permittant aliqua| racione. In cuius rei testimonium hanc fieri iussimus nostri sigilli pendentis munimine roboratum.
Datum Barchinone, vicesima die octobris anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo nonagesimo quarto, regnique nostri octavo. Petrus Oltzina.

(Sobre la plica): Registrata.

(Sota la plica): Dominus rex mandavit| mihi, Berengario de Busquetis.

Dominus rex, cui de his fuit| facta relacionem pro Sperendeo Cardona| [...] mandavit eam expediri.

Petrus de Beviure.

Probata.

In gratiarum XIX.

(Al dors): Privilegi de les presons.

De la casa de la| presó.

Fou confirmada la present provisió| per lo rey en Martí a XV del mes| d'octubre de l'any MCCCC. Matias, vicecancellarius.

419

1394, octubre, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que els procuradors, juntament amb alguns prohoms, tractin amb el mestre de Sant Jordi sobre la subvenció que la ciutat ha de fer al castell de Sant Jordi d'Alfama, però que abans de fer aquesta subvenció comuniquin amb el Consell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. f. 35r.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 21. Document solt 11.

Del castell de Sant Jordi.

Item, hoÿda la relació feta en lo present Consell, per en Nicholau Barberà, procurador e clavari, de l'obra necessària en lo castell de Sant Jordi, fon provehit que a metre en bon stament lo dit castell, e les guàrdies tenidores en aquell, e a fer-hi aquella ajuda graciosa que conexeran ésser necessària, sia comanat als honrats procuradors e prohòmens así ajustadors, los quals hi facen totes aquelles promisions, ordinacions e pactes que conexeran ésser necessàries e oportunes e ab lo honorable maestre de Sant Jordi se poran convenir; axí emperò, que ço que⁴⁵⁵ conexeran⁴⁵⁶ ésser donador al dit maestre en ajuda de l'obra del dit castell, ans de finer ab lo dit maestre, tornen en Consell.

420

1394, novembre, 4. Tortosa

Pagament per la reparació de la coberta de la porta del mur de Sant Joan, que estava malmesa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 31. p. CXXXIII.

⁴⁵⁵ Segueix hi, ratllat.

⁴⁵⁶ Segueix do, ratllat.

Item, met en data que costà de adobar o de metre cayrats en la cuberta del porta del mur de Sent Johan, hon stà en Sentmartí, que stava fort perilosa, entre port de fusta, tarquim e mans de maestres. ---- Il VII s II.

421

1394, novembre, 19. Tortosa

Pagament a en Ponteret pel seu treball en la reparació de la torre del mur del portal de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 31. p. CXXXV.

Item, donà a n Ponteret, fuster, per I jorn que obrà en metre los cayrats en la torra del portal del mur del coll de Sent Johan. ---- Il III s.

422

1394, novembre, 30. Tortosa.

Pagament de 5 lliures i 3 sous que el municipi de Tortosa fa a Ferrer del Mas per l'arranjament de l'escorxeria del portal de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 31. p. CXXXVII.

Item, met en data que donà a n Fferrer del Mas, que havia despès en adobar la escorxeria del portal de Sant Johan, cent tres sous, segons ne donà compte per menut lo dit en Fferrer en I full de paper, entre manobra e mans de maestres, loguer de hòmens e de dones, e aquelles confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere Burgués e d'en Ffrancesch Gacet. ---- V Il III s.

423

[1394-1395]. Tortosa.

Pagament a Arnau Marcho i a Jaume Miravet pel seu treball de reconeixedor dels murs de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 31. p. CCCLXXXIII.

Del salari de n'Arnau Marquo, regonexedor dels murs, que és V lliures.

Item, donà a n'Arnau Marquo e a n Jachme Miravet, qui entre abdosos serviren per I any la dita ciutat en regonèxer los murs, cent sòlidos. ---- V Il s.

424

1395, juny, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la torre de la Galera sigui prestament coberta amb volta de pedra.

De fer la volta de la torra de la Galea.

Item, fon provehit que la torra⁴⁵⁷ de la Galea sia cuberta prestament de volta, dels béns de la universitat.

425

[ante 1395, juny, 10]. Tortosa.

Joan de Mont, guardià del convent de la Santa Trinitat de la ciutat de Tortosa, suplica al Consell que faci una aportació important a les obres de l'edifici, que està en ruïna i ocupa un lloc destacat al centre de la ciutat.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 3891 (paper).

Molt honorables e molt savis senyors, com frare Johan de Mont, ministre de la casa de la Santa Trinitat de la present ciutat, poch dies ha sia stat proveït de la administració de la dita casa, e aja aquella trobada en gran part en roïna, e guastada en tal manera que en temps de pluga majorment negú no y porie habitar, e aja en aquella obrat e reparat⁴⁵⁸ e⁴⁵⁹ despeses alguns dinés que ell havia portats, o encara se sia endeutat per fer la dita obra et reparació, e ara se sia mostrada una gran paret fessa de la part del riu, de que és peril que si prestament no y és ocorregut, s'enderrocarà e caurà ves lo riu certa part de la dita casa e de la sagrestia de l'església de aquella, e la dita casa e església sia en loch molt públich de la dita ciutat, e en decoració e bellesa de aquella, e sia en loch àbil per a hoir mises e obtenir les indulgències e perdons a la dita casa e orde de la Santa Trinitat atorgats, e la dita casa sia necessària scasament a la provisió del dit ministre e de un servidor, e si per la universitat de aquesta ciutat e per les almoynes, caritats del poble a la dita casa e a reparació de la dita paret no és subvengut e ajudat, la dita paret e casa vendrà en total destrucció e ruïna; per tant, lo dit ministre suplica vostra honorable saviesa vos plàcia proveir que dels béns de la dita universitat sia⁴⁶⁰ assignada e donada alguna competent quantitat en ajuda de la dita reparació⁴⁶¹, en tal manera que migantant vostra subvenció e les almoynes de les gens, la dita casa sia preservada de ruïna e destrucció. E nostre senyor Déu, qui retribueix en cent doblàries redistribuir-ho a vosaltres, e als benefaytós, e fer-vos a participans en los beneficis e indulgències de l'horde de la Santa Trinitat, e us tendrà la Santa Trinitat en sa protecció e guarda

426

1395, juny, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'estudiï quina ajuda cal fer a la construcció de la sagristia de l'església del convent de Sant Blai, i que un cop estudiat es dugui a terme.

⁴⁵⁷ Segueix t, ratllat.

⁴⁵⁸ Segueix en aquella, ratllat.

⁴⁵⁹ Segueix aja, ratllat.

⁴⁶⁰ Segueix do, ratllat.

⁴⁶¹ Segueix e elegir et designar alguna notable persona del vostre consell que ab lo dit ministres, ensemps, vaja per la ciutat per demanar subvenció et ajuda a la dita reparació, ratllat.

De la sacristia de Sant Blay⁴⁶².

Item, hoÿda la supplicació feta, verbo, per part del ministre de Sant Blay, fon provehit que los honrats procuradors regoneguen la sacristia que novellament se fan en la església de la Trinitat, ço és, quin ajuda per la ciutat hi serà faedora, e regonegut per ells, volch lo present Consell que y facen aquella ajuda que y sia necessària.

427

1395, desembre, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 20 florins a frare Joan, ermità, perquè arrangi els camins que van al Fangar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. f. 20v.

De donar a frare Johan, ermità, en ajuda de fer los camins vers lo Ffangar.

Item, fon provehit que⁴⁶³ a frare Johan, ermità de Orta, sien donats dels béns de la universitat, en ajuda de fer los camins vers lo Ffangar, terme de la dita ciutat, vint florins.

428

1396, gener, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors s'encarreguin de fer obres en els ponts del camí general que va fins a l'Aldea, però que tan sols s'adobin aquells que la ciutat estigui obligada a adobar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. f. 24r.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. Document solt 7.

De regonèxer los ponts de la Aldeya.

Item, fon provehit que los honrats procuradors regoneguen los ponts del camí general de la Aldeya, e y facen aquella obra que y sia necessària en los ponts, emperò, que trobaran que la ciutat deja adobar.

429

1396, gener, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la meitat de la despesa que suposarà adobar els ponts dels camins generals del terme de la ciutat sigui assumida per la ciutat, i que l'altra meitat la paguin els hereters.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. f. 25r.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. Document solt 4.

⁴⁶² Segueix, a dalt, fon acordat que li fossen donats vint florins.

⁴⁶³ fon provehit que, interlineat. Abans dona, ratllat.

Dels ponts dels camins generals.

Item, fon provehit que la ciutat pach la meytat en les despeses que's faran en los ponts⁴⁶⁴ faedors d'argamassa⁴⁶⁵ en los camins generals, deçà e dellà lo rech, de les cèquies, per on continuament passa aygua, e los heretés l'altra meytat.

430

1396, abril, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui feta una teulada al pont de pedra, a l'indret on es ven el pa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. f. 28r.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. Document solt 3.

De fer en lo pont de pedra, hon se ven lo pa, una taulada entorn.

Item, fon provehit que en la plaça del pont de pedra, on se ven lo pa, sia feta entorn⁴⁶⁶ una tauladeta dels béns de la universitat, per ço que lo pa que aquí's vendrà no's bany.

431

1396, abril, 13. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin els procuradors els qui decideixin si la torre de la muralla que ha demanat Blasco Periç de Lihori li ha de ser donada o no.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. f. 29r.

De la torra demanada per l'onrat en Blasquo Periç de Lihori.

Item, sobre la torra demanada per l'onrat en Blasquo Periç de Lihori, fon provehit que los honrats procuradors ho regoneguen a ull, e si sens prejuhi de algú troben que li sia donadora, que la y donen.

432

1396, abril, 13. Tortosa

Davant la possibilitat que exèrcits estrangers entrin en terres del rei d'Aragó, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els murs de la ciutat siguin reconeguts i obrats allà on serà necessari, segons el parer dels procuradors i alguns prohoms. Es decideix que cada any es gastin 500 lliures en aquestes obres, i que si el clavari no disposa d'aquesta quantitat, que es pugui manllevar, però només fins a les esmentades 500 lliures. En aquest cas, els procuradors i clavari tenen ple poder de fer manlleutes per via de censal mort. Cfr. doc. 388.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. f. 29r.

⁴⁶⁴ Segueix que's, ratllat.

⁴⁶⁵ d'argamassa, interlineat.

⁴⁶⁶ Segueix entorn, repetit.

De obrar los murs e haver moneder per fer aquells.

Item, per ço com se diu que companyes stranyes volen intrar en la terra del senyor rey, fon provehit que los murs de la ciutat sien prestament regoneguts e obrats en aquelles parts hon los honorables procuradors, ab als cuns pròmens así ajustadors⁴⁶⁷, conexeran e veuran ésser necessari. E vol lo present Consell que en les obres dels dits murs sien meses cascun any, dels béns de la universitat, D lliures, e en cars que lo clavari de la present anyada o altres clavari esdevenidor no havia diners ab que pogués fer les dites obres, e lo cars era tal que no sofferís dilació o taqua⁴⁶⁸, vol lo present Consell⁴⁶⁹, que ladonchs los procuradors e clavari d'aquella anyada, per fer les dites obres dels murs, puxen manlevar fins en quantitat⁴⁷⁰ de les dites D lliures, e no més avant. E en lo dit cars, lo dit Consell, nunch per tunch, dóna plener poder als dits honorables procuradors e clavaris de fer les dites manleutes per via de censal mort⁴⁷¹, e als compradors dels dits censals fer e fermar⁴⁷² aquelles cartes que y sien necessàries ab totes obligacions e clàusules en aquelles necessàries e oportunes, emperò, si en la fi de l'affinament de lurs clavaries⁴⁷³ se trobarà aquells clavaris haver vers si moneda de la ciutat, que ladonchs, cascú sia tengut quitar ço que manlevat haurà en son anyada.

433

1396, maig, 2. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els murs de la ciutat siguin reconeguts i obrats allà on més necessari serà.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. f. 31r.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 22. Document solt 5.

De regonèxer e obrar los murs.

Item, fon provehit que los murs de la ciutat sien prestament regoneguts e que sia obrat e acorregut llà hon major necessitat sia e brestret dels béns de la universitat per lo clavari de la ciutat.

434

1396, maig, 6. Tortosa.

Pagaments que la ciutat de Tortosa fa als procuradors, pel seu viatge fins a la torre de la Galera, i al pedrapiquer Joan Torroella, per haver fet la volta de l'esmentada torre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 32. p. CLXXX.

⁴⁶⁷ los honorables procuradors, ab als cuns pròmens así ajustadors, *interlineat*.

⁴⁶⁸ o taqua, *interlineat*

⁴⁶⁹ Consell, *interlineat*.

⁴⁷⁰ Segueix cascun, *ratllat*.

⁴⁷¹ per via de censal mort, *interlineat*.

⁴⁷² e fermar, *interlineat*.

⁴⁷³ de lurs clavaries, *interlineat*

Item, donà a n⁴⁷⁴ Johan Torroella, piquer, per la volta que feu de la torra de la Galea, la qual pres a stall, cent trenta-sis lliures, les quals confessà haver haüdes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere Correguo, e d'en Berenguer Ferrer, scrivent, per vigor de una provisió feta en Consell dimarts, hora de tèrcia, a VIII dies de juny prop passat.

Item, met en data que despengueren los honrats en Bernat Garidell e en Jachme Granell, per I jorn que stigueren al loch de la Galea per veure e regonèxer l'obra de la volta de la torra, si ere acabada, dues lliures, XVII sous, entre messió de menjar e logués de bèsties.

---- II ll XVII s.

435

1396, maig, 23. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que tant les solemnitats que s'han de fer per la mort del rei Joan I, com la defensa i custòdia del castell d'Amposta, com la reparació i fortificació dels murs i castell de la ciutat, siguin encomanats a un grup de prohoms, que s'especifiquen.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 23. f. 9r.

De la solemnitat faedora per la mort del senyor rey en Johan, de bona memòria.

Item, sobre la proposició feyta en Consell de les coses faedores per ocasió de la mort dolorosa del senyor rey, és deliberat per lo Consell de la ciutat que les provisions faedores per les exèquies e sepultura del dit senyor, e per la deffensió e custòdia del castell e de la ciutat e del castell de Emposta, e per fortificació e reparació dels murs de la ciutat, de provisions, vitualles, de armes e de altres coses a les dites coses necessàries, que sia comant als honrats procuradors e prohòmens dejús scrits, los quals hi puxen e ordenar aquelles provisions⁴⁷⁵, ordinacions e despeses que ls serà viares, que sien profitoses e oneroses a la ciutat, e totes les despeses que s'i faran sien preses en compte al clavari. Són los prohòmens:

Micer Gonçalbo Garidell.	En Johan Mascharós.	En Bernat Cèrcols.
En Bernat Garidell.	En Paschal Belsa.	En Pere Murri.
En Ramon Barberà.	En Pere Palau.	En Jachme Bruch.
En Bertran de Robio.	En Matheu Breçó.	En Andreu Tranxer.
En Guillem Macip.	En Jacme de Castre.	En Guillem Dezcorn.
En Guillem Jordà.	En Berenguer Cesoliveres.	En Bernat Leminyana.
En Bernat Macip.	En Guillem Goda.	En Miquel Scuder.

436

1396, maig, 5 – 1397, gener, 17. Tortosa.

Encapçalament i extracte del llibre d'obres dels murs de la ciutat de Tortosa regides per en Guillem Monçó.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 11.

⁴⁷⁴ Segueix B, ratllat.

⁴⁷⁵ Segueix e, ratllat.

Jesucrist.

Libre de dates⁴⁷⁶ fetes per en Guillem Monçó, obrer de les obres dels murs e valls de Tortosa.

||f. 2r

Primerament, donà⁴⁷⁷ dimarts, a XXX del mes de maig, any MCCCLXXXVI, lo dit en Guillem Monçó, obrer de les obres dels murs e valls de Tortosa, a X hòmens que raeren I gran pati o era davall lo mur gros del molí del vent, en què havia morts quarts, per tenir la manobra del dit mur, a raó de II sous, VIII diners per hom, e per salari⁴⁷⁸ de n'Aler, que és sobrestant de la dita obra, II sous; per tot, vint-vuyt sous, VIII diners.

---- I II VIII s VIII.

Item, donà dimecres, a XXXI del dit mes de maig, al dit Pere Aler, sobrestant, per pagar XII hòmens que obraren en fer la dita era, per alà tenir la manobra, a raó de II sous, VIII diners per hom, e a IIII dones que'n trahien la terra, a raó de XII diners per dona, e a VI bèsties que tiraren arena⁴⁷⁹ en la dita era, a raó de II sous, III diners, e per lo salari del dit n'Aler. ---- II II XI s VI.

Item, donà divendres, a dos dies de mes de juny, al dit en Pere Aler, per pagar a'n Bernat Aztor, qui apontalà la cova del mur, IIII sous, e al seu fadri I sou, VI diners, e a'n Guiamó Bitem, III sous, VI diners, e a XV hòmens qui obraren en la dita cova e placeta, a raó de II sous, VIII diners per jorn, e a X dones, a raó de I sou per dona, una dotzena de trinelles, loguer de I cavech e dues exades, sis lliures de claus, tres fusts de portar dels frares menors a l'obra e lo salari del dit n'Aler e n'Avella, VI bèsties, al dit for.

---- III II XI s VI.

Suma de plana. ---- VII II XVI s VIII.

(...)
||f. 19r

Item, donà dimecres, a XVI del dit mes⁴⁸⁰ de agost, al dit en Lorenç Cima, per pagar al dit en Bernat Aztor, a'n Johan Fonollosa, a'n Guiamó Bitem, a'n Jacme Garcia, a'n Guiamó Durà, a'n Johan Durà, a'n Jachme Miravet, a'n Guiamó Ferrer, piquers, a diverses fors, a XX hobrants, VIII dones, e VII bèsties, e l'ayguader, e lo salari del dit en Scima. ---- IIII II XI s.

Item, donà a'n Jachme Avella, per CCCCV quintars de pedra que portà a la dita torra, a raó de II diners menys pugesa, dues lliures, deenou sous, dos diners. ---- II II XVIII s II.

Item, donà dijous, a XVII del dit mes de agost, al dit en Lorenç Cima, per pagar al dit en Bernat Aztor, a'n Johan Fonollosa, a'n Guiamó Bitem, a'n Jacme Garcia, a'n Durà e a son fill⁴⁸¹, a diverses fors, XVIII hòmens, VIII dones, lo fadri de n'Aztor, e VIII bèsties que tiraren calç e arena, e lo salari del dit n'Aler, e adop de una trescoladora. ---- IIII II XII s V.

Suma de plana. ---- IIII II XI s V.

(...)
||f. 40r

⁴⁷⁶ Segueix e reebudes, ratllat.

⁴⁷⁷ donà, interlineat.

⁴⁷⁸ Segueix del, ratllat.

⁴⁷⁹ Segueix a la, ratllat.

⁴⁸⁰ Segueix del, ratllat.

⁴⁸¹ a'n Durà e a son fill, interlineat.

Item, donà divenres, a XXVII del⁴⁸² mes d'octobre, al dit en Lorenç Cima, per pagar a-n Bernat Aztor⁴⁸³, a-n Berthomeu Duran, a-n Johan Duran, a-n Jacme Miravet, a n'Arnau Forner, e per XVIII hòmens, e XI dones, e per l'aygua d'en Ramon Domingo, e per dos càntes, e per VIII bèsties, e per lo salari del dit en Lorenç Cima. ---- III l XI s VI.

Item, donà lo dit dia, a tres hòmens que enderrocaren lo mur de les Bastides, a raó de II sous, II diners per hom. ---- l VI s VI.

Item, donà dissapte, a XXVIII del mes d'octobre⁴⁸⁴, al dit en Lorenç Cima, per pagar a-n⁴⁸⁵ Berenguer Puig, a-n Johan Duran, a-n Jacme Miravet, e per XXII hòmens, e per tres dones, e per l'aygua d'en Ramon Domingo, e per XVIII bèsties, e per lo salari del dit en Lorenç Cima. ---- III l XIII s III.

Suma de plana. ---- VIII l XII s III.

(...)

||f. 44v

Item, donà dimarts, lo prop dit dia, al dit en Lorenç Cima, per pagar a-n Bernat Aztor e lo seu fadri⁴⁸⁶, a-n Jacme Garcia, a-n Ffonollosa, a-n Jacme Miravet, a-n Berenguer Puig, a-n Guiamó Ferrer, e per XXIII hobrants, e per XII dones, e per XII bèsties, e per l'aygua d'en Ramon Domingo, e per lo salari del dit en Lorenç Cima. --- V l XVIII s II.

Item, donà lo dia matex, al dit en Lorenç Cima, per pagar n'Abdellà, qui derroquava les torres del portal de Vinpeçol, a Hubaquer, a Ventall, e a Don Jaffer, a Ventall, a raó de tres sous quiscun, e III hòmens, a raó de II sous, III diners quiscun. ---- I l II s III.

Item, dimecres, a VIII del dit mes de⁴⁸⁷ noembre, a-n Jacme Queralt, per⁴⁸⁸ quaranta-nou cafiç de calç que d'ell comprà per a les dites obres, a raó de III sous, VI diners per cafiç, onze lliures, sous, sis diners, de les quals hi ha àpoca reebuda per mi, dit notari, lo dit dia e any. ---- XI l s.

Suma de plana. ---- XVIII l I s VI.

(...)

||f. 46v

Item, donà lo prop dit dia matex, a n'Abdallà, moro, a raó de III sous, a-n Ventall, a-n Jaffar, e Hubaquer, e per lo fadri del dit Abadallà, a raó de tres quiscú, e lo dit fadri I sou, e per quatre hòmens que obraren al dit portal de Vinpeçol, a raó de II sous, II diners quiscú, e per XXXIII⁴⁸⁹ carretes d'aygua⁴⁹⁰ que tirà hun ayguader, a raó de I diner⁴⁹¹ per somada. ---- I l V s VIII.

Item, donà divenres, a X del mes de noembre, a n'Anthoni Montfort, per mil quintars de pedra que portà a la obra de les Moli de Vent, a raó de II diners per quintar, huyt lliures, sis sous, huyt diners; aví àpoca per mi, dit notari, dia e any damunt dit. --- VIII l VI s VIII.

Item, donà lo prop dit dia, al dit en Francesch Riela, per pagar a-n Guillamot, n'Andreu Tranxer, a-n Jacme Torrella, a-n Domingo Thomàs e lo fadri d'en Tranxer, a-n Ramon

⁴⁸² Segueix s, ratllat.

⁴⁸³ Segueix e lo seu fadri, ratllat.

⁴⁸⁴ Segueix per palga, ratllat.

⁴⁸⁵ Segueix Domingo Pellicer, ratllat.

⁴⁸⁶ e lo seu fadri, interlineat.

⁴⁸⁷ Segueix març, ratllat.

⁴⁸⁸ Segueix per, ratllat.

⁴⁸⁹ Segueix d'aygua, ratllat.

⁴⁹⁰ d'aygua, interlineat.

⁴⁹¹ Segueix s, ratllat.

Puig, a·n Bítém e a·n Johan Martí, fusters, e a·n Berthomeu Duran, a·n Johan Duran, piquers, a·n Salpiquo e dos fadrins, e a·n Maffume Colluç, e a n'Abrafim, e per VI hòmens que portaren les civeres, e per VIII dones, e per XVI bèsties que tiraren calç, arena, e per una bóta que costà per fer trescoladores, e per lo salari del dit en Ffrancesch Ricla. ---- V ll XIII s X.

Suma de plana. ---- XV ll XII s III.

(...)

||f. 49r

Item, donà lo⁴⁹² prop dit dia, a quatre hòmens de ribera que portaren VII fusts de pell e hun quarantè que portaren, quinze⁴⁹³ sòlidos de les⁴⁹⁴, e altra fusta que portaren dellà lo pont, stro a les torres del mur del⁴⁹⁵ coll de snet Johan. ---- ll XV s.

Item, donà lo prop dit dia, a mestre Johan de Frenyol, per V jorns que finaren dissapte prop passat⁴⁹⁶, que havia obrat a la dita torra, a raó de V sous per cascun jorn, vint-e-cinch sòlidos. ---- I ll V s.

Item, donà a·n⁴⁹⁷ Mollet, per doents claus de terç que d'ell comprà per a les pasteres del morter de la obra del mur, a raó de II sous per cent, fa per tot. ---- ll III s.

Item, donà a·n Bernat Ponç, per pedra que d'ell comprà per al peu de la scala del portall de la Scorxeria, onze sous. ---- ll XI s.

Suma de plana. ---- II ll XV s.

(...)

||f. 98v

Item, donà més lo prop dit dia, a n'Antoni Amoròs⁴⁹⁸ e a son companyó, per hun jorn que serraren fusta per als mantellets, a raó de VII sous per jorn. ---- ll VII s.

Item, donà⁴⁹⁹ dimarts, a XVIII del mes de deembre⁵⁰⁰, al dit en Ffrancesch Ricla, per pagar a·n Berthomeu Duran, a·n Pasqual Mahiques, e per V permòdols que comprà d'en Bernat Déuslovol, e per III marines que⁵⁰¹ aydaren a devallar la porta del portal dels frares menors, e per lo salari del dit en Ffrancesch Ricla. ---- ll XVIII s.

Item, donà lo prop dit dia, al dit en Lorenç Cima, per pagar a·n Guillem de Luna, a·n Guillem Ferrer, a·n Jacme Miravet, a·n Jacme Mata, a·n Domingo Pellicer e una dona, a·n Bernat Pinyana, a·n Steve Codina, a·n Bernat Paluell, e per una serra que serrà, a raó de VII sous per jorn. ---- I ll XII s II.

Suma de plana. ---- I ll XII s II.

(...)

||f. 105r

Item, donà diluns, a VIII del mes de janer, any MCCCXC set, al dit en Lorenç Cima, per pagar a mestre Johan de Frenyoy, a·n Guillem de Luna, a·n Jacme Miravet, a·n Perescolí e lo seu fadrí, a·n Juci Xaman, a n'Hubequer, e per V hòmens, II dones, e per VI bèsties que meteren la calç, a raó de III sous, VI diners, e per dos hòmens que portaren les tapieres a·n Guillem de Luna e a·n Jacme Miravet, per hun jornal de la

⁴⁹² *Segueix dit, ratllat.*

⁴⁹³ *quinze, interlineat. Abans onze, ratllat.*

⁴⁹⁴ *Segueix e dona, ratllat.*

⁴⁹⁵ *Segueix sent, ratllat.*

⁴⁹⁶ *finaren dissapte prop passat, interlineat.*

⁴⁹⁷ *Segueix Bernat Pinyana, ratllat.*

⁴⁹⁸ *Segueix per, ratllat.*

⁴⁹⁹ *Segueix lo, ratllat.*

⁵⁰⁰ *Segueix per pag, ratllat.*

⁵⁰¹ *Segueix ai, ratllat.*

sepmana passada de Apparici, e per tres serrés que serraren les tapieres, a raó de VII sous, e per lo salari del dit⁵⁰² en Lorenç Cima. ---- III ll XVIII s II.

Item, donà dimarts, a VIII del mes de janer, al dit en Lorenç Cima, per pagar a mestre Johan de Frenyoy, a'n Guillem de Luna, a'n Jacme Miravet, a'n Perescolí, a'n Juce Xamama, a n'Hubequer, e per VI hòmens, e per XI dones, e per VIII bèsties que tiraren calç, arena, e per l'aygua, e per una dotzena de senalles, e per lo salari del dit en Lorenç Cima. --- III ll XII s.

Suma de plana. ---- VII ll XI s II.

(...)
||f. 107r

Suma major que munta tot ço e quant lo dit en Guillem Monçó ha despès en les dites obres dels murs e valls, segons damunt en lo present libre appar, dos milia treentes setanta-una lliura, sis sous, hun diners, e segons ne dóna compte e rahó als honrats procuradors e hoýdors de compte en lo palau del spital de la dita universitat dimecres, a XVII dies del mes de janer, any MCCCLXXX set⁵⁰³, e en açò no és comprès lo salari del dit en Guillem Monçó ni de mi, Jacme dez Pont, notari del present libre, les quals li són notades en lo libre dels notaments, en pàgina CCCLXXXIII. ---- II M CCCLXXI ll VI s I.

437

1396, juliol, 27. Tortosa.

Pagament de 25 lliures i 15 sous que la ciutat de Tortosa fa a Pere Soler, administrador de les obres dels ponts d'Aldover.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 32. p. CLXXXIII.

Item, donà a XXVII de juliol, any MCCCXCVI, a'n Pere Soler, per vigor de una provisió feta en Consell divendres, a XXI del mes de juliol any damunt dit, en ajuda de ço que havia costat de fer e acabar lo pont del riu de la Ram, que costà VII lliures, XV sous⁵⁰⁴, e de fer peus en los dos ponts que's són començats en los rius que són damunt Aldover, que costaren XVII lliures, XII sous, les quals quantitats, que munten en suma vint-cinch lliures set sous, confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Berenguer Ferrer e d'en Pere Correguo. ---- XXV ll XV s.

438

1396, setembre, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix fer el que calgui fer amb els béns dels clergues de la ciutat per satisfer la seua contribució en les obres dels murs i valls de la ciutat, esperant, però, que el bisbe arribi a la ciutat si ho fa abans del dia de Tots Sants.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 23. f. 15v-16r.

⁵⁰² dit, interlineat.

⁵⁰³ Segueix e, ratllat.

⁵⁰⁴ VII lliures, XV sous corregeix V lliures, VII sous.

De la contribució que ha a fer los clergues en los valls.

Primerament, sobre la proposició feta en lo present Consell per los honorables procuradors, de la contribució^{f. 16r} faedora per los clergues en les obres dels murs e valls de la ciutat, fon provehit que d'ací avant no sien pus comportats, ans sien fets aquells encantaments per fer en ells e lurs béns execucions que trobaran per justícia ésser faedors, emperò vol lo present Consell que sien comportats e sperats tro lo senyor bisbe sie tornat de la missatgeria en què és, si d'ací a Omnibus Sanctorum serà vengut.

439

1396, setembre, 18. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'escrigui a Pere de Senmenat, senyor de Carles, exigint-li que pagui i faci pagar als seus homes allò que els correspon de les obres dels murs i valls de Tortosa; si no ho fa, s'acorda que s'executi immediatament la sentència arbitral qui hi ha sobre aquest assumpte.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 23. f. 16r.

De la contribució faedora en los murs e valls per lo hòmens del loch de Carsles.

Item, sobre la contribució que ls hòmens de Carsles deuen fer en los murs e valls de la ciutat, segons la sentència ja donada, ffon provehit que altra vegada sie scrit al dit en Pere de Semenat, en la forma que ha li és stat scrit, e si tantost vol fer pagar als hòmens ço que deuen, axí del temps passat com del present, que ces la execució; en altra manera que y sia feyta de continent.

440

1396, octubre, 25. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que siguin venuts 2000 sous de censal mort per a finançar la reparació i reconstrucció dels murs i valls de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 23. f. 18r.

De vendre dos milia sous de censal mort per a reparació dels murs e valls de la ciutat.

Primerament, no contrastants qualssevol provisions en contrari fetes, attés que per reparar e fortificar los murs e valls de la ciutat de Tortosa, per los ardots que hic són de les companyes del comte de Foix, que hostilment s'esforcen entrar en la terra del senyor rey, per dampnificar aquella, la universitat de la dita ciutat ha necessària monedda ab la qual les obres dels dits murs e valls se facen e-s continuen; per ço, fon provehit que los honrats procuradors e clavari de la dita universitat, qui a present són, puxen vendre fins en quantitat de dos milia sòlidos de censal mort a aquella o aquelles persona o persones, axí stranyes com privades, de qui serà la dita moneda. Et lo present Consell, nunc per tunch, dóna plener poder e libera facultat als dits honrats procuradors e clavari, que per seguretat dels compradors dels dits censals puxen fer e fermar qualssevol cartes de vendes de censals morts e altres qualssevol a les dites vendes útils e necessàries, e ab los compradors dels dits censals se'n poran avenir ab totes e sengles penes, sacraments, hostatges, obligacions e béns de la dita universitat e singulars de aquella, e seguretats e submissions e privilegi de fer renunciacions, clàusules e cauteles, cum incidentibus,

dependentibus et emergentibus⁵⁰⁵ ex eiusdem. Et lo present Consell les dites vendes de censals morts daquen faedores ara per lavors e [e conversió] loa e aprova e en aquelles consent, e sobre aquelles vendes de censals morts faedores lo present Consell dóna e comana als dits procuradors e clavari qui ara són les lurs veus e libera e general administració ab plenera facultat.

441

1396, desembre, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix, per segona vegada, vendre 2000 sous de censal mort per a finançar les obres de reparació i reconstrucció dels murs i valls de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 23. f. 21v.

De vendre II M sous censals per continuar les obres dels murs de la ciutat.

Item, per tal que les obres dels murs e valls de la ciutat sien continuades e prestament menades a deguda fi, ateses les companyes stranyes que són entrades en los regne e terres del senyor rey per pendre e dapnificar aquelles, ço que Déus no vulla, fon provehit que a càrrech de la dita universitat e singulars de aquella sien venuts per los honrats procuradors e clavari fins en quantitat de dos milia sous censals, sens fadigua e lohisme, carta de gràcia migañant, a aquella persona o persones stranyes o privades de qui haver e trobar los poran, e axí com ab aquells o aquells mils se'n poran avenir. E lo present Consell, nunch pro tunch, dóna plener poder e libera facultat als dits honrats procuradors e clavari que als comprador⁵⁰⁶ o compradors dels dits censals puxen fer e fermar cartes de venda de censal mort, bones e ben bastants, ab aquelles clàusules, cauteles, obligacions de béns de la dita universitat e singulars de aquella, promissions, renunciacions, stipulacions e⁵⁰⁷ juraments e altres en les dites cartes útils e necessàries.

442

1397, gener, 5. Tortosa.

Davant la negativa del clergat de pagar la part que els correspon en el finançament de les obres dels murs i valls de Tortosa, el Consell de la ciutat decideix que la justícia actuï en aquest assumpte, a despeses de la universitat, perquè els clergues paguin allò que es pertoca.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 23. f. 23r-v.

De proseguir per justícia que los clergues paguen en les obres dels murs e valls.

Primerament, hoÿda la relació feta en lo present Consell per los honrats procuradors de la resposta a ells feta per part dels clergues de la ciutat sobre||^{f. 23v} la contribució dels murs e valls, e attés que los dits clergues recusen pagar en les dites obres, fon provehit que lo dit fet sie proseguit per justícia per los honrats procuradors, a despeses de la

⁵⁰⁵ et emergentibus, interlineat. Segueix et, ratllat.

⁵⁰⁶ Segueix s, ratllat.

⁵⁰⁷ stipulacions e, interlineat.

ciutat, en manera que la ciutat sia prestament pagada de ço que per los dits clergues li és degut per rahon de les dites obres.

443

1397, gener, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix cedir a Jaume Molner, àlias Pardello, la torre del Temple, que abans habitava el mestre Bartomeu Durà, ja que aquest l'ha deixada lliure. La cessió es fa amb la condició que Molner mantingui la torre en bones condicions i que la propietat no passi als seus descendents.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 23. f. 23v.

De donar a n Jacme Pardello, de sa vida, la torra del mur del Temple, ribarech. Item, fon provehit que la torra del mur davant lo Temple, ribarech, la qual⁵⁰⁸ era stada atorgada a n Berthomeu Durà, piquer, de sa vida, pus lo dit en Durà⁵⁰⁹ la ha tornada e renunciada en lo present Consell a la ciutat, sia donada e establida⁵¹⁰ ab carta⁵¹¹ an Jacme Molner, àlies *Pardello*⁵¹², de sa vida tantsolament, per los honrats procuradors, axí emperò que lo dit en Jacme Molner haja a tenir la dita torra en condret, segons la reebrà.

444

1397, gener, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les torres dels murs, un cop reconegudes, siguin cedides a aquelles persones que als procuradors els semblarà adient, amb la condició que mentre les habitin les mantinguin en bon estat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 23. f. 24r.

De stablir les torres dels murs.

Item, fon provehit que los honrats procuradors regoneguen les torres dels murs, e regonegudes, vol lo present Consell⁵¹³ que per a que·ls dits^{f. 24r} honrats procuradors sien establides a aquelles persones que·ls parrà, ni ab que se'n poran avenir, axí emperò que en les cates⁵¹⁴ que se'n faran a cascú sie posat que per aquells temps al qual seran establides aquells qui·ls pendran les hauran a tenir en condret.

⁵⁰⁸ qual, *interlineat*.

⁵⁰⁹ *Segueix l, ratllat.*

⁵¹⁰ *Segueix sia donada e establida, repetit.*

⁵¹¹ ab carta, *interlineat*. *Segueix de sa, ratllat.*

⁵¹² *Segueix per b, ratllat.*

⁵¹³ Consell, *interlineat*.

⁵¹⁴ *Per cartes.*

1397, gener, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa ordena que ningú cedeixi el palau de l'hospital de la Santa Creu sense el seu consentiment.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 35r.

De no prestar a nengú lo palau del spital.

Item, fon provehit que los honrats procuradors qui ara són e per temps seran no gossen ni puxen prestar lo palau del spital a nenguna persona a nocés sens Consell General.

1397, gener, 17. Tortosa.

Pagament de 2510 lliures que la ciutat de Tortosa fa, en diverses vegades, a Guillem Monçó, administrador de les obres dels murs i valls, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 33. f. 50v.

Item, donà dimecres, a XVII dies del mes de janer, damunt dit, a'n Guillem Monçó, en diverses vegades, per fer e continuar les obres dels murs de la ciutat, segons ne comptaren en la sala del spital de la dita universitat, en presència dels honrats procuradors e hoïdors de compte, que en lo dit dia li finaren son compte de la administració per ell regida de les dites obres dels murs, dos milia cinch-centes deu lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Michel Scuder e d'en Jachme Bruch, e de aquelles ha a donar compte e rahó. --- II M DX II s.

1397, gener, 18 – 1398, febrer, 26. Tortosa.

Encapçalament i extracte del llibre d'obres dels murs de la ciutat de Tortosa, administrades per Guillem Monçó; vers el f. 50 s'anoten comptes d'altres obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 12.

Libre de la administració de les obres dels murs e altres de la ciutat, regida per l'onrat en Guillem Monçó, obrer major de les dites.

||f. 2r

Primerament, donà lo dit en Guillem Monçó, dijous, a XVIII dies del mes de janer any MCCCLXXX set, a'n Lorenç Cima, sobrestant, per pagar VI bèsties que tiraven arena del rech al portal de Vinpeçol, a raó de II sous, III diners per bèstia. ---- II XIII s VI.

Item, donà a'n Pasqual Aznar, per nou cafiç de calç que d'ell comprà per a les dites obres, a raó de IIII sous, VI diners per cafiç. ---- II II VI s.

Item, donà dimecres, a XVIII dies del dit mes de janer, al dit en Lorenç Cima, per pagar VI bèsties que tiraren arena al dit portal de Vinpeçol, a raó de II sous, III diners per bèstia. ---- II XIII s VI.

Item, donà disapte, a XX del dit mes de janer, al dit en Lorenç Cima, per pagar V bèsties que tiraren arena, al dit for. ---- II XI s III.

Suma de plana. ---- IIII II IIII s III.

(...)

||f. 9v

Item, donà a·n Bernat Dono, per trespol que d'ell havia pres per a les dites⁵¹⁵ obres de les torres dels murs, segons lo dit en Bernat jurà que li havia costat de calç, port de la dita calç, e arena de Vilaroja, e loguer de hòmens que havien fet lo dit morter, e aygua, huyt lliures, dos sous, de les quals fermà àpoca en poder de mi, dit notari, dia e any damunt dit. ---- VIII II II s.

Item, donà més, al dit en Bernat Dono, per⁵¹⁶ diverses ferraments que havia aluceats per obs de les dites obres, segons ho donà en hun paper de sa pròpria mà scrit, quaranta sous. ---- II II s.

Suma de plana. ---- X II II s.

||f. 10r

Item, donà dimecres, a XXXI dia del mes de janer, a·n Ffrancesch Ricla, per pagar los hobrants en les torres del mur del Temple, ço és, en Durà, piquer, en Salpiquo, son fill, lo seu fadri, Juceff, Coluç, Abraham, en Johan Vicent, VIII dones, I bèstia, VIII somades d'aygua, loguer de dos caveschs, port de una pedra e salari del dit en Ricla, per tot. ---- I II XVI s VI.

Item, donà lo dit dia, a·n Pere Vilalbí, àlias Mascharell, per pagar n'Andreu Tranxer, lo seu fadri, VII hòmens, I ayguader, dos serradors, loguer de caveschs, III àsens que tiraren arena, I lliura d'almaguena, dos cantes, X dones e lo salari del dit en Vilalbí, los quals damunt dits havien obrat en la torra de la manobra del pla de Santa Clara. ---- II II VIII s III.

Item, donà dijous, primer dia del mes de ffebrer, any MCCCXCVII, a·n Ffrancesch Ricla, en Salpiquo, lo seu fadri, son fill, Juceff, Coluç, Abraham, en Johan Vicent, VIII dones, aygua, loguer de caveschs, almanguena, port de XI pedres, e lo salari del dit en Ricla, sobrestant de les torres del mur del Temple. ---- II II s X.

Suma de plana. ---- VI II VI s VII.

(...)

||f. 19r

Item, donà dijous, a XXII del mes de ffebrer, al dit en Lorenç Cima, per pagar a·n Perescolí, a n'Alí Lagasta, a n'Avella, a·n Perico, VI dones, una bèstia que portà calç, e lo salari del dit en Lorenç Cima. ---- I II I s X.

Item, donà lo prop dit dia, a·n Benet d'Arenys, per VII fusts que d'ell comprà, setantasis sòlidos, VI diners, dels quals fermà àpoca reebuda per mi, dit notari, dia e any damunt dits. ---- III II XVI s VI.

Item, donà dimarts, a XXVI dies del mes de ffebrer, a·n Miquel de Bages e a VI altres maestres d'axa, qui desferen una carrava dellà lo pont per a les torres del mur de la ciutat, a raó de III sous per hom, e lo dit en Bages IIII sous, per tot. ---- I II II s.

Item, donà als dits macips de ribera, qui tiraren la fusta de la dita carrava, a la casa de la ciutat. ---- II VIII s.

Suma de plana. ---- VI II VIII s IIII.

⁵¹⁵ Segueix to, ratllat.

⁵¹⁶ Segueix s, ratllat.

(...)
||f. 24v

Item, donà diluns, a XVIII del dit mes de març, al dit en Lorenç Cima, per pagar mestre Johan, qui obrava en lo portal del mur de la bassa del castell, per II jornals, la I per la dita obra, altre que anà ab los procuradors al pont d'Aldover; a-n Guillem de Luna, per jornals del dimecres prop passat e dels diluns damunt dits; a-n Guiamó Ferrer, a-n Salpiquo, son fill e tres bastaxos qui trageren fusta de Sant Jordi, e una dotzena de senalles. ---- II II VI s.

Item, donà dimarts, a XX del dit mes de març, al dit en Lorenç Cima, per pagar lo dit mestre Johan, de Luna, Guiamó Ferrer, Salpiquo, e II obrants, III dones, e als macips de⁵¹⁷ ribera, qui pujaren LVIII pedres de fil de la botiga de Sant Jordi al portal del mur del castell, e lo salari del dit n'Aler. ---- III II III s VIII.

Suma de plana. ---- V II VIII s VIII.

(...)
||f. 27r

Item, donà a-n Bernat Guasch, fuster, per una barchada o carrava que d'ell comprà per a les dites obres, VII lliures, III sous, VIII diners, e per fulla e barres de Casp, XXXVIII sous, de les quantitats, que munten en suma nou lliures, dos sous, nou diners, hi ha àpoca reebuda per mi, dit notari, lo prop dit dia e any. ---- VIII II II s VIII.

Item, donà dijous, a XXVIII del dit mes de març, al dit en Lorenç Cima, per pagar mestre Johan, que feya lo portal del mur del castell, a-n Salpiquo, son fill, mestre del dit mur, en Guillem de Luna, en Guillem Ferrer, en Fonollosa, en Ventall, X hobrants en lo dit mur, XXI dona, loguer de III exades, III cadafs, X bèsties que tiraven calç e arena, e lo salari del dit en Lorenç Cima, per tot. ---- V II III s II.

Suma de plana. ---- XIII II VI s XI.

(...)
||f. 33v

Item, donà a-n Nicholau Barberà, per XXI pedra de Mallorca, de la forma major, a raó de III sous VI diners per pedra, que d'ell comprà per obs de les dites obres del mur. ---- III II XIII s VI.

(...)
||f. 41r

Item, donà dimarts, a XXVIII del mes de maig, a mestre Johan, a-n Ramon Domènech, a-n Ffonollosa, a-n Guillem de Luna, a-n Jacme Garcia, VI hòmens, XI dones, VIII bèsties, III caveschs, XXX somades⁵¹⁸ d'arena, per lo salari del dit en Lorenç Cima. ---- III II XVIII s VIII.

Item, donà a-n Bernat Matheu, per sexanta-hun caffiç de calç que d'ell comprà, a raó de III sous, VI diners per caffiç, tretze lliures, quatorze sòlidos, sis diners, de les quals féu àpoca en poder de mi, dit notari, dia e any damunt dits. ---- XIII II XIII s VI.

Item, donà a-n Jacme Queralt, per cent quaranta-hun caffiç de calç que d'ell comprà, a raó de III sous per caffiç, vint-vuyt lliures, quatre sous, de les quals fermà àpoca en poder de mi, dit notari, dia e any damunt dits. ---- XXVIII II III s.

Suma de plana. ---- XXXXV II XVII s II.

(...)
||f. 76r

Item, met en data⁵¹⁹ que costaren dos milia⁵²⁰ teules que la barcha d'en Pere Puig portà de Barchinona, que costaren a raó de LXXX sòlidos lo miler, e costaren spatxades de

⁵¹⁷ Segueix rii, ratllat.

⁵¹⁸ Segueix d'aygua, ratllat.

⁵¹⁹ Segueix que donà, ratllat.

Barchinona, ab messions e descarregar, V sous, VI diners, e per nòlit XXII sous, per tot.
---- X II XVIII s VI.

(...)
||f. 91v

Suma major que és tot ço e quant ha despès lo dit en Guillem Monçó en les obres dels murs e altres obres de la ciutat, segons atràs en lo present libre appar, mil cinch-centes noranta-nou lliures, sis sous, vuyt diners, segons ne donà compte⁵²¹ als honrats procuradors e hoÿdors de compte en la sala del spital de la dita universitat, dimarts, hora de mig dia, a XXVI dies de ffebrer any MCCCXCVIII, e segons appar en lo libre dels notaments, ab les cubertes de aluda blanques engrutades, en pàgina CCCXCVI. ---- MDLXXXVIII II VI s VIII.

448

1397, maig, 25. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a mestre Joan (de Frenoy), pels consells que havia donat als procuradors i altres coses referents a les obres dels murs i valls de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 33. f. 64v.

Item, donà a maestre Johan, maestre de la Seu, per alguns treballs que havia treballat per la ciutat, axí en anar ab los honrats procuradors al mur e consellar-los en les dites obres, com en algunes altres coses faents per la ciutat en què fon necessari. ---- II II III s.

449

1397, maig, 31. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix obrer de les obres dels murs i valls el mercader Guillem Monçó, que rebrà un salari de 25 lliures anuals.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 7v.

De la elecció de l'obrer.

Item més⁵²², fon elet e nomenat en obrer de les dites obres dels murs e valls en l'any present, en Guillem Monçó, mercader, ciutadà de la dita ciutat, lo qual haja de salari dels dies que s'obrarà en les dites obres, a rahó de XXV lliures a rahó de any.

450

1397, juny, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que no es doni cap ajut als propietaris de les cases tocants a la muralla que ha enderrocat l'avinguda del l'Ebre, a la parròquia de Remolins (Sant Jaume).

⁵²⁰ Segueix cinc-cents, ratllat.

⁵²¹ compte, interlineat.

⁵²² més, interlineat.

De la supplicació posada per als alguns prohòmens de Remolins.

Item, sobre la supplicació proposada per l'onrat en Bernat Pinyol, de paraula, sobre los alberchs que lo flum d'Ebre ha enderroquats en parròquia de Remolins, afermant que per los murs de la ciutat eren cayguts, que la dita ciutat hi volgués fer alguna ajuda en tornar aquells, fon provehit que la dita ciutat no y faça deguna ajuda.

451

1397, juny, 29. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa reafirma la donació de 200 florins, aprovada en una sessió anterior, que han de ser pagats als prohoms del Perelló perquè aquest lloc s'emmuralli.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 13v.

De la ajuda demanada per los prohòmens del Perelló en ajuda dels murs del dit loch. Item, sobre la proposició posada per part dels hòmens del Perelló demanen a la ciutat sobre la ajuda que demanen dels murs del dit loch, per ço que sien deffenents de enemichs e en special de moros, fon provehit que una provisió sobre les dites obres faedores, que y foren promeses CC florins, ço és, per terces, segons s'era ben vist als honrats procuradors. E si mester serà, que los dits honrats procuradors hi vagen per veure les dites obres, e ço que y despendran sia pres en compte al clavari.

452

1397, setembre, 3. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les torres de Vimpeçol i la Grossa, ja començades, siguin obrades a desespes de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 18r.

De obrar les torres del portal de Vinpeçol e la Grossa.

Item, fon provehit que los honrats procuradors, ensemps ab los prohòmens assí ajustadors, facen fer en les torres del portal de Vinpeçol e la Grossa, ja començada, aquella obra que conexeran que y sia necessària e profitosa, a messions de la ciutat e segons per altres provisions trobaran ésser faedor.

453

1397, setembre, 3. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la "supplicació" posada en Consell pels propietaris de les cases enderrocades a Remolins per l'avinguda de l'Ebre, properes al riu, no sigui atesa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 18r.

De la supplicació posada per los senyors dels alberchs derrequats de Remolins. Item, lesta en lo present Consell la supplicació posada per los senyors dels alberchs derroquats de Remolins, e atesa la forma de la dita supplicació, fon provehit que no'ls sia exaudida.

454

1397, setembre, 15. Tortosa.

Pagament de 9 sous a Joan de Frenoy, mestre de la Seu de Tortosa, per haver acompanyat els procuradors de la ciutat al Perelló amb la missió d'assessorar-los en la construcció dels murs d'aquest lloc del terme.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CXXIII.

Item, donà a maestre Johan de Frenoy, maestre de la Seu, per dos jorns qui stech al loch del Perelló ab los honrats procuradors per veure qual obra seria pus útil a fer en los murs del dit loch. ---- II VIII s.

455

[1397], novembre, 23. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el fet de l'enderrocament d'unes cases properes a la muralla, a Remolins, per l'avinguda de l'Ebre, sigui remès a justícia, però que abans que hi hagi una sentència, torni al Consell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 30v.

Dels alberchs derrocats a Remolins.

Item, sobre la supplicació feta per los honrats n'Exemeno d'Aragó e n'Alamany de Siscar sobre les obres reformadores en los enfronts de lurs alberchs, en la cayguda de aquells, fon provehit⁵²³ que lo dit fet sia remès a justícia, emperò, ans que hi sia pronunciat per aquells a qui serà comanat, sia tornat en Consell.

456

1397, desembre, 1. Tortosa.

Assentament de la despesa realitzada pels procuradors de la ciutat de Tortosa i dos mestres de la construcció quan anaren a la torre de la Galera a veure quines obres calia fer-hi.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CXXXVIII.

Item, met en data que despengueren los honrats procuradors, qui anaren ab dos mestres a la torra de la Galea, per veure quina obra hi era necessària, entre menjar e beure, e loguer dels mestres e bèsties, per tot. ---- III II V s I.

⁵²³ Segueix fon provehit, repetit.

1397, desembre, 24. Tortosa.

Pagament de 300 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Guillem de Monçó, obrer de les obres dels murs i valls, perquè les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CLXVII.

Item, donà dilluns, a XXIII del dit mes de deembre, any damunt dit, a n Guillem de Monçó⁵²⁴, obrer de les obres dels murs e valls e altres de la dita ciutat, per fer e continuar les dites obres, treentes lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Berenguer Ferrer, e d'en Pere Correguo, e són notades en lo libre dels notaments, en pàgina CCCLXXXVI. ---- CCC II s.

1398, febrer, 22. Tortosa.

El Consell del municipi de Tortosa proveeix que sigui Domingo Valls qui s'encarregui de pintar una post de retaule per al portal del coll de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 43r-v.

De pintar la post del portal del coll de Sant Johan.

Item, fon provehit que tot ço quant costarà de pintar la post^{f. 43v} que stava sobre lo portal del mur del coll de Sant Johan sie pagat dels béns de la universitat e pres en compte al clavari, e vol lo present Consell que sia pintada per en Domingo Valls, pintor, per aquell preu que ab los honrats procuradors avenir-se'n porà.

1398, febrer, 23. Tortosa.

Pagament a Pere Roca, àlies Caçador, per una casa i un corral que la ciutat de Tortosa ha comprat per a emmagatzemar manobra de les obres de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CLXXI.

Item, donà a n Pere Roqua, alias *Caçador*, per una casa e I corral que d'ell comprà per a botigua a les manobres de la ciutat, ço és, la casa per XVIII lliures e lo corral per L sous, les quals quantitats, que munten en suma vint lliures, deu sous, confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Guillem Fochencès, e d'en Guillem Terill. ---- XX II X s.

⁵²⁴ Segueix per, ratllat.

1398, febrer, 26. Tortosa.

Dos pagaments, de 63 lliures, 13 sous i 10 diners, i de 94 lliures, 11 sous i 5 diners, que la ciutat de Tortosa fa a Guillem Monçó, obrer de les obres dels murs i valls, en relació amb aquestes obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CLXXIII.

Item, donà dimarts, a XXVI del dit mes de febrer, a n Guillem Monçó, obrer de les obres dels murs e valls e altres de la dita universitat, per continuar les dites obres, sexanta-tres lliures, tretze sous, deu diners, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere de Taya, e d'en Johan Batle, e són notades en lo libre dels notaments, en pàgina LXXXVI. ---- LXIII ll XIII s X. Item, donà lo prop dit dia, lo dit honrat clavari, al dit en Guillem Monçó, obrer de les dites obres de la ciutat, noranta-quatre lliures, onze sous e cinch diners, les quals havia a cobrar, que havia més despès que reebut en les dites obres⁵²⁵, segons fon trobat per los honrats procuradors e hoïdors de compte, als quals ne reté compte e rahó en la sala del spital de la dita universitat lo prop dit dia e any, e segons appar en lo libre dels notaments, ab les cubertes de aluda blanques engrutades, en pàgina⁵²⁶ CCCLXXXVII, e aquelles confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, e dels prop dits testimonis, e per ço allí és lo dit compte cancellat. ---- LXXXVIII ll XI s V.

E les dites dues partides en la present pàgina contengudes són notades en lo libre dels notaments, en⁵²⁷ pàgina CCCLXXXVI, a n Guillem Monçó.

1398, febrer, 26. Tortosa.

Encapçalament d'un llibre d'obres comunes de la ciutat de Tortosa.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 13 (1r lligall). f. 1r.

Libre de la administració regida per en Guillem Monçó de les obres dels murs e altres de la universitat, de dates e despeses per ell, axí com a obrer major, fetes, les quals són segons que's seguexen.

1398, març, 16. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que el fet de l'enderrocament d'unes cases properes a la muralla, a Remolins, per l'avinguda de l'Ebre, sigui remès a justícia, però que abans que hi hagi una sentència, torni al Consell.

⁵²⁵ en les dites obres, *interlineat*.

⁵²⁶ en pàgina, *interlineat*.

⁵²⁷ *Segueix en, repetit*.

De la reparació demanada dels alberchs de Remolins derrocats per lo rech.
Item, fon provehit que les coses contengudes en una supplicació posada per los senyors dels alberchs derrocats per lo riu a Remolins, si la ciutat los deu fer alguna ajuda o no, sia regonegut per justícia, axí emperò que après que regonegut sia, sens finir res, torn en Consell.

463

1398, març, 26. Tortosa.

El pintor Domingo Valls es compromet, davant els procuradors de la ciutat de Tortosa, a pintar una post de retaule i el seu entorn per al portal del coll de Sant Joan.

A. AHCTE. Fons notarial de Tortosa (secció històrica). Signatura 1129 (J. de Ponte). f. 15r.

[Ego], Dominicus Valls, pictor pinzelli, Dertuse; [...vobis], Petro Palacii, Pacassi Bosch et Petro Solerii, procuratoribus civitatis; [...] meis sumptis pintar de pinzells unam postem pro portali collis Sancte Johannis, [cum] opere et [cimenti], quam [perfectam] dare promito hinc ad festum ascensionis Domini de qua dare promissistis [decem] florenos, ex quibus habui V florenos, et alios [V] florenos VIII diebus pos festum Pasce, [et] si forte quod cum opere predicto perfectum fuerit, quod eo tunch detur mi illud quod videbitur procurationibus Dertuse eorum discrecioni. Et dono fidancima pro dictis X florenis Guillermmum Ortolà, fabrum, presentem.

Testes, Petrus Correguo et Petrus Monreal.

464

1398, [març-abril]. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Mora, fuster, i al seu fill, per la fabricació de la post que s'ha de pintar per al portal del coll de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CLXXXX.

Item, donà a n Mora, fuster, e a son fill, qui obraren la taula que s deu pintar al portal del coll de Sant Johan. ----- ll VI s.

465

1398, [març-abril]. Tortosa.

Pagament de 55 lliures que fa el municipi de Tortosa a Guillem Monçó, obrer de les obres de murs i valls, per fer diverses obres a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CLXXXXI.

Item, donà a n Guillem Monçó, obrer de les obres dels murs e valls de la dita ciutat, en diverses vegades, per continuar alsunes obres de la dita universitat, cinquanta-cinch

lliures e⁵²⁸, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Guillem d'Agramunt e d'en Pere Correguo, e aquelles són notades en lo libre dels notaments, en pàgina CCCLXXXVIII. ---- LV ll⁵²⁹ s.

466

1398, abril, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que cada any siguin gastades 500 lliures a les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 47r.

Item, que la provisió feta sobre les obres dels murs havent⁵³⁰ que cascun any si despenen D lliures sie enseguida prestament e cascun any continuada.

467

[circa 1398, abril, 30]. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Domingo Valls per la pintura d'una post de retaule per al portal del coll de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CLXXXXVIII.

Item, donà a-n Domingo⁵³¹ Vall, pintor, per aquella post que pintà al portal del mur del coll de Sant Johan, per vigor de una provisió feta en Consell. ---- V ll XVIII s IIII.

468

1398, juny, 7. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Francesc Ricla, administrador de les obres de la ciutat, pels bastiments fets al portal del coll de Sant Joan per posar el nou retaule, així com per altres obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 35. p. CXI.

Item, donà divendres, a VII del dit mes de juny, a-n Francesch Ricla, sobrestant de les obres de la ciutat⁵³², nou lliures e tres sous, les quals⁵³³ mostrà clarament que havia despeses en fer fer bastiments al portal del coll de Sant Johan e posar lo retaule, com per cordes e de algep, mans dels maestres e loguer del dit en Ricla, e per algunes obretes que havia fetes fer axí en lo⁵³⁴ pou dels banys, [com] a Senta Clara, segons ne donà

⁵²⁸ Segueix deu sous, ratllat.

⁵²⁹ Segueix X s, ratllat.

⁵³⁰ havent, interlineat. Abans ço és, ratllat.

⁵³¹ a-n Domingo, interlineat.

⁵³² de les obres de la ciutat, interlineat.

⁵³³ quals, interlineat.

⁵³⁴ Segueix porta, ratllat.

compte per menut en presència de mi, dit notari, d'en Pere Correguo e d'en Bernat Scrivà. --- VIII II III s.

469

1398, juny, 14. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Francesc Ricla, administrador de les obres de la ciutat, per diversos treballs, entre altres indrets al portal del coll de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 35. p. CXII.

Item, donà a n Ffrancesch Ricla, sobrestant de les obres de la ciutat, que mostrà haver despès en los maestres que havien obrat⁵³⁵ XII jorns en clavar los capitells e foradar la paret del portal del coll de Sant Johan, e per stanquar abdosos los saffareigs dels banys e adobar los terrats, e per rayna a cobrir lo parament del dit portal, oli e ous, e a tanquar lo cap del capítol de Santa Clara, segons ne donà compte per menut en presència de mi, dit notari, e dels prop dits testimonis. ---- XVIII II VI s III.

470

1398, juny, 17. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Domingo Valls per la pintura de les parets i els capitells del nou retaule posat al portal del coll de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 35. p. CXIII.

Item, donà dilluns, a XVII del dit mes de juny, a n Domingo Valls, per pintar les parets del portal del coll de Sant Johan, e les fulles e capitells que s'i posaren, nou⁵³⁶ lliures, deu sous e quatre diners⁵³⁷, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jachme dez Pont, notari, d'en Pere Correguo e d'en Bernat Scrivà. --- VIII II X s III⁵³⁸.

471

1398, juliol, 3. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Domingo Valls de la quantitat que faltava pagar del retaule del portal del coll de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 35. p. CXVIII.

Item, donà a n Domingo Valls, pintor, VII florins, los quals li restaven a pagar del restava⁵³⁹ que pintà per posar-lo en lo portal del mur del coll de Sant Johan, los quals

⁵³⁵ obrat, *interlineat*.

⁵³⁶ nou, *interlineat*. Abans set, *ratllat*.

⁵³⁷ e quatre diners, *interlineat*.

⁵³⁸ Abans VII II, X s, IIII, *ratllat*.

⁵³⁹ Per retaule.

confessa haver haüts e reebuts en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Pere Correguo e d'en Bernat Scrivà. ---- III ll XVIII s.

472

1398, novembre, 1. Tortosa.

Pagament a Francesc Ricla, sobrestant de les obres de la ciutat de Tortosa, de la quantitat que ha de pagar a uns macips de ribera que han traslladat pedres de fil del corral d'en Sabater al de la ciutat, i pel lloguer de l'esmentat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 35. p. CXXXVI.

Item, donà a n Francesch Ricla, per pagar los macips de ribera qui mudaren les pedres de fil del corral d'en Çabater en lo corral de la ciutat, ab X sous de loguer del dit corral.

---- ll I s III.

473

1398, novembre, 12. Tortosa.

Pagament de 40 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Guillem Monçó, obrer de les obres dels murs i valls, per pagar algunes menobres que es devien, les quals havien estat emprades a les obres de la ciutat l'any passat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 34. p. CCXI.

Item, donà divendres, a XII del mes de juliol, a n Guillem Monçó, quaranta lliures per pagar algunes manobres que devia a algunes persones per les obres de la ciutat de l'any passat, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Jacme Caçador e d'en Bernat dez Pont, les quals són notades en lo libre dels notaments, en pàgina CCCLXXXVIII. ---- XXXX ll s.

474

[1399]. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Miquel Sabater com a obrer de les obres de murs i valls de la ciutat, amb un salari de 25 lliures anuals.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 25. f. 6r.

De l'obrer de les obres dels murs e valls e altres de la dita universitat.

Item, fon elet e nomenat en lo dit Consell general en obrer de les obres dels murs e valls e altres de la dita universitat en Miquel Çabater, mercader, ciutadà de Tortosa, lo qual haja de [salari] del present any vint cinch lliures, les quals li comptaran mentre obrarà, e no en altra manera.

1399, juliol, 18. Tortosa.

Pagament a Joan Batlle pel final de la seua administració de les obres dels murs i de la clavaria de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 36. p. CVI.

Item, donà a n Johan Batle, per la diffinició que li fon feta de les obres que regi dels comptes dels murs e per la diffinició de la claveria. ---- Il XI s.

1400, febrer, 9. Tortosa.

Pagament de 10 lliures, 2 sous i 2 diners que la ciutat de Tortosa fa a Joan de Frenoy, mestre de la Seu, per haver alçat novament, amb altres mestres, el portal de l'Olivar, al sector de llevant del circuit emmurallat de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 36. p. CXXXVIII.

Item, met en data què costà de alçar lo portal⁵⁴⁰ de l'Olivar, lo qual obrà mestre Johan Frenoy ab als cuns altres maestres, qui ensemps ab ell hi obraren segons se dona en compte per menut, e aquelles confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Pere Simó e d'en Bernat Scrivà, deu lliures, dos sous, dos diners. ---- X Il II s II.

1400, maig, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix donar dues dotzenes de files de 22 pams i 3 dotzenes de cairats per al cobriment de la torre que s'està construint al convent de Santa Maria de la Ràpita, als Alfacs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. Document solt.

Primerament, sobre la [proposició] posada en lo present Consell per les monges del monastir⁵⁴¹ de la Ràpita, fon provehit que a les dites monges sien donades, dels béns de la universitat, dues dotzenes de files de XXII palms e tres dotzenes de cayrats, per cobrir la torr[a] que a present se fa nova en lo dit monastir.

⁵⁴⁰ Segueix lo portal, ratllat.

⁵⁴¹ del monastir, interlineat.

1400, març, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que el carreró del convent de Santa Clara per on s'accedeix a la font de les monges sigui trespolat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 25. f. 29v.

De trespolar lo carreró de les monges

Item, fon provehit que I carreró qui és dins lo monastir de les menorettes, per hon van a la font, sia trespolat dels béns de la universitat.

1400, març, 22. Tortosa.

Pagament de 5 lliures i 10 sous que la ciutat de Tortosa fa a Andreu Ferran, mestre de treure aigües de Ciutat de Mallorca, pel seu treball de treure aigua de la font de les monges.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 36. p. CXXXX.

Item, donà a maestre Andreu Ferran, maestre de traure aygües de la ciutat de Malorques, deu florins, los quals la ciutat, o lo Consell de aquella, li provehí e volch que li fossen donats per tot ço e quant havia treballat en traure l'aygua de la font appellada de les monges, e aví provissió feta en Consell⁵⁴² de⁵⁴³ març present, e aquelles confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Nicholau Barberà e d'en Pere Corrego. ----- V ll X s.

1400, abril, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el valor de l'alberg enderrocat per ennoblir el carrer de Gènova durant la vinguda de Martí I sigui pagat al seu propietari, Pedro Roca.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 25. f. 32r.

De sat[is]fer la cambra de l'alberch d'en Pedro Roqua, àlies *Caçador*.

Item, que la cambra que lo Consell de la ciutat féu e provehí ésser derroquada per ennoblir lo carrer de Gènova, per la venguda del senyor rey, sia pagada e [satisfeta] dels béns de la universitat per lo clavari, a coneguda dels honorables procuradors.

⁵⁴² Segueix un espai en blanc.

⁵⁴³ Segueix un espai en blanc.

1400, maig, 30. Tortosa.

Pagament de 42 lliures, 6 sous i 10 diners que la ciutat de Tortosa fa a Guillem Monçó per haver regit algunes obres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 36. p. CXXXIV.

Item, donà a'n Guillem Monçó, quaranta-dues lliures, sis sous, deu diners, les quals havia a cobrar de la administració que havia regida de alcunes de obres de la ciutat, axí com a obrer, segons apar en lo libre dels notaments en pàgina LXXXVIII, e aquelles lo dit en Guillem confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, dit notari, d'en Pere Correguo e d'en Bernat, scrivà. ---- XXXII II VI s X.

1400, novembre, 27. Tortosa.

Pagament de 2 lliures, 16 sous i 8 diners, quantitat que costaren les portes del fossar de Sant Joan.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 37. p. CXX.

Item, met en data què costaren de fer les portes del fossar de Sant Johan, entre serrar e mans de maestres, e per desfer alcuns bastiments del mur. ---- II II XVI s VIII.

1400, desembre, 15. Tortosa.

Pagament als fadrins de Domingo Ferrer pel seu treball a les portes de la torre de la manobra del mur de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 37. p. CXXII.

Item, donà als fadrins d'en Domingo Ferrer, qui feren portes a la torra de la manobra del mur, ab C claus que comprà d'en Pere Soler. ---- II X s.

[circa 1400, desembre, 15]. Tortosa.

Pagament de 102 lliures, 18 sous i 3 diners que fa la ciutat de Tortosa que corresponen al que s'ha gastat en diverses obres comunes de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 37. p. CXXIII.

Item, met en data que despès per menut en diverses obres de la ciutat, ço és, en caxonar la Casa de la Ciutat, adobar la taulada, adobar lo terrat de la casa del verguer, la taulada de la Casa del Pont, dellà b rech, la taulada de la pescateria e de la lotja, lo terrat de la

església de Sent Johan, que y ach a gitar trespol, e regonèxer e adobar les torres del mur, les quals obres féu en Çalpiquo, ab alscons altres moros e fadrins, entre loguer de bèsties que y tiraren calç e arena, aygua e mans de maestres, cent II lliures, XVIII sous, III diners⁵⁴⁴, segons pus clarament appar en I coern de paper scrit de mà d'en Pere Correguo, verguer, qui per menut paguà totes les dites CII lliures, XVIII sous, III diners.
---- CII II XVIII s III.

485

[circa 1401, febrer, 19]. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa pel preu de reparar un tros de mur del sector de muralles existent entre el convent dels predicadors i el barranc del vall.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 37. p. CXXXVIII.

Item, met en data que costà⁵⁴⁵ de adobar e reparar lo tros del mur qui és⁵⁴⁶ daval la casa dels prehicadors, vers lo Váll, entre mans de maestres, loguer de bèsties, calç e arena e aygua e altres manobres, segons en Ramonet Barberà, qui administrà les dites obres, ne donà compte per menut, sexanta-vuyt lliures, hun sou, III diners. ---- LXVIII II I s III.

486

1402, juliol, 31. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin expropiades cases prop la Cort del Veguer per tal d'eixamplar-la i fer presons comunes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 26. f. 9r.

De fer la Cort e presons.

Item, attés ço que és stat proposat per los honorables procuradors del fet de haver e comprar cases o alberchs, prop la Cort que a present és, per fer presons comunes contigües a la dita Cort, fon provehit que sia comanat als honorables procuradors e clavari, los quals, en continent, li facen totes aquelles provisions e ordinacions que a bona expedició e breu de la faena necessària a fer les dites presons, sien pagades dels béns de la universitat e preses en compte al clavari.

487

1402, setembre, 14. Tortosa.

Pagament de 68 lliures, 12 sous i 2 diners per les obres realitzades al mur de la ciutat, consistents en "caxonar" el mur i torres de Vimpeçol i el pla de Santa Clara (=Sitjar) fins al convent dels frares menors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 39. p. CXXI.

⁵⁴⁴ XVIII sous, III diners, *interlineat*.

⁵⁴⁵ què costà, *interlineat*.

⁵⁴⁶ és, *interlineat*.

Item, met en data què costaren de adobar e caxonar lo mur e torres de Vinpeçol e del pla de Sancta Clara, tro prop lo monastir de frares menors, entre compres de calç, arena, pedra e port de aquelles, mans o loguer del maestre e altres obratés, entre hòmens e dones, e loguer de bèsties, segons en Pere Correguo, verguer, qui regí e administrà les dites obres, ne donà compte e rahó al dit honrat clavari present, mi, Jacme dez Pont, notari, per menut, e per jornades, sexanta vuyt lliures dotze sous dos diners. ---- LXVIII ll XII s II.

488

1402, novembre, 20. Tortosa.

Assentament de la despesa de 32 lliures i 16 sous que han costat les obres de la cuina i un porxo de l'hospital de la Santa Creu de la ciutat de Tortosa, administrades pel verguer Pere Correguo.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 39. p. CXXXI.

Item, met en data què costà de cobrir la cuyna del spital, e I perxe que s'i féu, entre compra de calç, arena, loguer de hòmens e bèsties, segons en Pere Correguo, qui administrà les dites despeses, per menut ne donà compte e rahó al dit honrat clavari, trenta-dues lliures, setze sous. ---- XXXII ll XVI s.

489

1403, gener, 27. Tortosa.

Assentament de la despesa de 107 lliures, 8 sous i 2 diners que han costat les obres del camí de la costa de l'Almatràs i de la mola de Catí, administrades per en Bartomeu Rius.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 39. p. CXXXI.

Item, met en data què costà de adobar e mudar I gran troç de camí de la costa de la Almatràç, e lo camí de la mola de Catí, per hon ix la fusta de la dita deffesa, entre loguer de hòmens, ferramentes e de bèsties que hi portaren vitualles e ço que necessari havien, segons en Berthomeu de Rius, qui administrà totes les dites messions per menut, cent set⁵⁴⁷ lliures, vuyt⁵⁴⁸ sous e dos diners, e aquelles confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Pere Correguo e d'en Ffrancesch Goda. ---- CVII ll VIII s II.

490

1403, març, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les despeses que ha fet el clavari, Joan Batlle, als murs, la cuina del hospital, el camí del port i l'apagament del foc de

⁵⁴⁷ set, interlineat. Abans dos, ratllat.

⁵⁴⁸ vuyt, interlineat. Abans tres, ratllat.

l'hostal de Gil Comes, siguin pagades dels béns de la universitat, excepte la cuina de l'hospital, que es pagarà dels censals de l'hospital.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 26. f. 18r.

De diverses obres de la ciutat.

Primerament, sobre les despeses fetes per honorable en Johan Batle, axí com a clavari, en obres de murs, de la cuyna del spital, camí del port e en lo apagament del foch de l'hostal d'en Gil Comes e tots los [cauces] e ferraments que s'i són perduts, sie pres en compte al dit⁵⁴⁹ clavari e pagat dels béns de la universitat, així emperò que ço que s serà despès en la dita cuyna se cobre dels censals del dit spital, retut emperò abans compte per lo administrador de aquell si res hi sobra.

491

1403, març, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els deutes de la imposició de la mercaderia siguin assignats al finançament de les obres de la nova Cort i presons.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 26. f. 18r.

De l'obra de la Cort e presons.

Item, per ço que l'obra de les presons e Cort se puxen continuar, proveeix lo present Consell que y sien assignats tots los deutes deguts a la ciutat en la imposició de la mercaderia.

492

1403, maig, 17. Tortosa.

Pagament de 4 lliures, 15 sous i 2 diners pel que costà de cobrir la torre del mur on viu el lector de la Seu (=pertanyent al convent de Sant Domènec).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 39. p. CLXII.

Item, donà en compte de data què costà de cobrir la torra del mur hon stà lo lector de la Seu, e de trespolar, com estigués fort perilosa, entre mans de maestres e manobra, segons araria per menut. ---- IIII ll XV s II.

493

1403, març, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats, dels béns de la universitat, 33 permòdols per a la construcció del claustre del convent de Sant Francesc, però, alhora, exigeix que tothom qui tinguin pedres, permòdols, fusta i altres coses de la ciutat, que les restitueixi immediatament, i que els

⁵⁴⁹ dit, interlineat.

procuradors no puguin prestar material constructiu a ningú sense una penyora d'argent.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 26. f. 21r.

Del claustro dels frares menors.

Item, fon provehit per fer lo claustro del monastir dels frares menors, sien donats e comprats dels béns de la universitat XXXIII permòdols. Emperò, vol lo present que tots aquells qui deven a la dita universitat pedres, permòdols, fusta e altres coses, sien restituïdes a la dita universitat, e que d'ací avant los honorables procuradors no puxen res prestar a deguna persona, dels béns de la universitat, sens penyora d'argent, e si u fan, que sia a ells e a lurs béns imputat.

494

1403, març, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que no es comprin més alberchs que els ja expropiats per a la construcció de la nova Cort i les noves presons. També, que sigui vist si en Joan Segur, aprofitant els treballs, ha ocupat espai públic i ha pres pedres de fil de les obres de la Cort. Finalment, es nomenen diversos prohoms, començant pels procuradors, que s'han d'encarregar de la continuació de les obres, i que, si cal, es contracti un bon mestre de Barcelona com a assessor.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 26. f. 21v-22r.

De no comprar altres alberchs per a la Cort e presons.

Item, per la Cort e presons novellament faedores dins la ciutat, fon provehit e vol lo present Consell que alberch algú, d'ací avant, no sia comprat, pus avant dels ja comprats a[parts] e reduhits, e que la paret novellament feyta sia reduhida entro al portal de la Cort, en après sia vist per justícia si en Johan Segur se ha ocupat en edificació de son alberch de la carrera públicha ne de pedres que fossen de la ciutat, e tot ço e quant se trobarà que s'haja ocupat de la cosa públicha, axí en lo pati de la carrera públicha com de les pedres de fil, que de tot sia forçat justícia migañant reduhir-ho, o sia, reduhit per aquells a qui's pertanyerà a degut stament, e perquè la obra de les dites Corts e [presó] se faça pus profitosament e a menys messió de la ciutat e pus avisadament e [occulada], e per ço que és dit damunt, fon provehit que als honorables procuradors, per lur descàrrech e per ço que és dit, los sien ajustats e lo present Consell los ajusta los prohòmens infrascrits amb e consell dels quals hagen a fer e proseguir la dita obra, ço és, los presents procuradors e esdevenidors, e si als dits procuradors e prohòmens serà ben vist que [dejen] haver per veure e mirar la dita obra I bon mestre de Bar-||^{f. 22r} rchinona, que facen axí com ben vist los serà, com lo present Consell los comana sens veus; són los prohòmens:

En Gilabert Dezpuig
En Bernat de Móra
En Miquel Çabater

En Bernat Pinyol
En Jacme de Castre

495

1403, juny, 22. Tortosa.

Pagament de 18 lliures, 6 sous i 10 diners pel cost de fer un pont d'argamassa al portal del Temple de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 40, p. LXXXIII.

Item, met en data què costà⁵⁵⁰ de fer lo pont d'argamassa del portal del mur del Temple, entre mas de maestres, pedra, arena, aygua e altres manobres segons en Pere Correguo li'n donà compte e rahó per menut en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, quatorze lliures, sis sous, deu diners. --- XIII ll VI s X.

496

1404, gener, 29. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que sigui donada certa quantitat al ministre del convent dels trinitaris de Sant Blai i als jurats d'Aldover com a ajuda per a pagar les esquelles de les campanes que han fet en llurs esglésies.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 26, f. 12v.

De donar al ministre de Sant Blay e als prohòmens de Aldover, en ajuda⁵⁵¹ de les esquelles.

Item, fon provehit que al ministre de Sant Blay e als prohòmens de Aldover, quin han suplicat sien donats a quiscú, en ajuda de sengles esquelles que han fetes ops de lurs esgleyes, [cuiquen] flori, dels béns de la universitat, per lo clavari.

497

1404, gener, 29. Tortosa.

Per tal que l'obra de la nova Cort que s'està construint sigui ennoblida, més clara i més bella, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el cantó de l'alberg d'en Joan Segur que dona al carrer dels canvis sigui comprat segons taxació de quatre mestres i obrat igual que el de la Cort.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 26 (2n lligall), f. 14r.

De comprar lo costat de l'alberch d'en Johan Segur, vers la carrera.

⁵⁵⁰ costà, *interlineat*.

⁵⁵¹ en ajuda, *interlineat*.

Item, per ço que l'obra de l'alberch de la Cort e presons que a present se obre⁵⁵² sia mils ennoblida, pus clara e pus bella, fon provehit que lo costat de l'alberch d'en Johan Segur, vers la carrera [de cambis], sia comprat per los honorables procuradors e pagat dels béns de la universitat, segons emperò taxat serà per quatre maestres elegidors per los honorables procuradors damunt dits. Lo qual alberch sia obrat e pujat sens alscons envans ni portal algú que no se faça en equal de l'obra de la dita Cort e presons. E vol lo present Consell que tots los dits procuradors e consellers juren que⁵⁵³ la present provisió no revocaran ni daran obra ab acabament que's desfaça, ans per lur poder faran que la dita obra se complirà e que sots virtut del dit sagrament, axí mateix⁵⁵⁴ no daran obra ab acabament que més avant del dit alberch se compre, e tot ço e quant lo dit costat de alberch costarà sia pagat dels béns de la universitat e pres en compte al clavari.

498

1404, maig, 7. Tortosa.

Anotació de la despesa de 60 lliures, 19 sous i 2 diners que costaren les dues parts de la ciutat de les obres de la casa on havien d'habitar les persones encarregades de sonar el seny del rellotge públic de Tortosa (=mestre del rellotge) i els pilars on s'havia col·locat el rellotge.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 40. p. CXXII.

Item, met en data què costà de fer la casa hon hauran abitar los qui sonaran lo seny del rellotge, e los pilars hon stà lo dit seny, ço és, per les dues parts pertanyents en la dita obra a la ciutat, segons fon vist e examinat per los honrats en Berenguer Serrat e en Pere Macip, qui⁵⁵⁵ en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, ne hoÿren compte e rahó d'en Pere Correguo, qui havia administrada la despesa de la dita obra, sexanta lliures, deenou sous, dos diners. ---- LX ll XVIII s II.

499

[circa 1405, octubre, 12]. Tortosa.

Despesa de 12 lliures, 14 sous i 4 diners que la ciutat de Tortosa pel manteniment de les teulades de la Casa de la ciutat, la peixateria i l'Hospital de la Santa Creu i tancar alguns portals de la Cort.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 42, p. CXVIII.

Item, met en data què costaren de regonèxer les taulades de la Casa de la ciutat, de la pescateria e del spital de la ciutat⁵⁵⁶, e tancar alscons portals de la Cort, segons en Pere Correguo ne donà compte per menut, dotze lliures quatorze sous e quatre diners. ---- XII ll XIII s III.

⁵⁵² Segueix n [-], ratllat.

⁵⁵³ Segueix de, ratllat.

⁵⁵⁴ Segueix n [-], ratllat.

⁵⁵⁵ Segueix s, ratllat.

⁵⁵⁶ Segueix segons, ratllat.

1405, novembre, 4. Barcelona.

El rei Martí I proveeix i mana al batlle de Tortosa, Bertomeu Domènech, que posi i faci posar els presos acusats de crims pertanyents a la jurisdicció reial a la nova presó comuna, acabada de construir al costat de la Cort del veguer, i no al castell de la Suda, com s'havia fet fins llavors. Li mana també que els processos i judicis de les seues causes els porti a la dita Cort pels jutges designats per ell, de la mateixa manera i amb les mateixes prerrogatives que acostumava a la Suda.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 1916 (paper).
a. G. MARÍ, *Els privilegis medievals...*, p. 1593-1596, doc. 234.

501

1406, febrer, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que totes les mares de clavegueres que es facin a la ciutat siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. f. 21v.

De les clavegueres faedores per la ciutat.

Item, vol e proveeix lo present Consell que⁵⁵⁷ totes les mares de les clavegueres que-s fan e-s faran d'ací avant, se paguen dels béns de la universitat per los clavaris present e esdevenidors, ordenadores⁵⁵⁸ per los honorables procuradors e clavari present e esdevenidors.

502

[1406]. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que no sigui comprat l'alberg de n'Antoni Cavalló per a eixamplar les presons, atesa sa parvea. En canvi, es considera més profitós ampliar l'edifici sobre la Cort, contigua a les presons. En conseqüència, s'ordena que es faci aquesta darrera obra sota les directrius dels procuradors i alguns prohoms.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. Document solt 10 (2).

De no comprar l'alberch de n'Anthoni [Cavalló].

Item, atnent lo present Consell que comprar⁵⁵⁹ l'alberch de n'Anthoni [Cavalló] per examplar les presons no seria profitós atesa sa [parvea], e que pus profitós és obrar dalt, sobre la cort, altres presons e cases, per ço lo dit Consell ha provehit que al pus present que es puxa se'n faça aquella obra sobre la dita Cort, que els honorables procuradors

⁵⁵⁷ Segueix en, ratllat.

⁵⁵⁸ Segueix dels, ratllat.

⁵⁵⁹ Segueix l, ratllat.

presents e esdevenidors e a als alguns pròmens así ajustadors conexeran ésser necessària e expedient, pagadora dels béns de la universitat.

503

1406, febrer, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que totes les mares de les clavegueres que es facin a la ciutat siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. f. 21v.

De les clavegueres faedores per la ciutat.

Item, vol e proveeix lo present Consell que⁵⁶⁰ totes les mares de les clavegueres que's fan e's faran d'ací avant, se paguen dels béns de la universitat per los clavaris present e esdevenidors, ordenadores⁵⁶¹ per los honorables procuradors e clavari present e esdevenidors.

504

1406, maig, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa dóna poders a vuit prohoms perquè tractin amb els canonges sobre la subvenció que la ciutat ha de fer a les obres de la Seu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. f. 27r.

a. J. VIDAL, "Notes sobre la contribució...", p. 181, doc. 1.

De la subvenció faedora en l'obra de la Seu.

Item més, fon provehit que los dits e preelets VIII pròmens hajan poder e lo present consell los dóna plenària facultat que puxen tractar ab los canonges de la Seu e tractar ab ells, finir e concordar de la subvenció faedora, en universal hi en singular, per la dita ciutat a la fàbrica e obra de la Seu nova de la dita ciutat, la qual concorda, ans que sia fermada, haja ésser reportada per los dits honorables procuradors e pròmens en lo Consell⁵⁶².

505

1406, agost, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que, com a contribució municipal a les obres de la Seu, sigui pagat el salari d'un any a tres mestres picapedrers, amb la condició que el Capítol faci el mateix.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. f. 34v.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. Document solt 2 (1).

a. J. VIDAL, "Notes sobre la contribució municipal...", p. 181-182, doc. 2.

⁵⁶⁰ Segueix en, ratllat.

⁵⁶¹ Segueix dels, ratllat.

⁵⁶² En el marge dret: fon vist, a deu de juliol, per los honorables procuradors e lur [assessor] e trobaren per [...] que les [dites] despeses [...] pagar la ciutat.

De donar a la obra de la Seu⁵⁶³, per I any, III maestres.

Primerament, a reverència de Déus e de la humil Verge Maria, mare sua, e a honor de la Ciutat e ben [avenir] de sos affers, lo present Consell ha deliberat e provehit que per aquest any present sien donades, dels béns de la universitat, a la fàbrica nova de la Seu de la dita ciutat, tant com muntaran tres maestres tots jorns per I any, axí emperò que·ls canonges, segons han profert en lo present Consell, facen atretant.

506

1406, agost, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició del capellà de Santa Maria de l'Aldea, proveeix que un procurador vagi, acompanyat d'un mestre, a veure quines obres seran necessàries a l'esmentada església, i que les obres que es realitzin siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. f. 35r.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. Document solt 2 (II).

De l'obra de la Aldeya.

Item, hoÿda la supplicació posada en lo present Consell per lo capellà de Santa Maria de la Aldeya, fon provehit que I dels procuradors, ab I mestre, vagen regonèxer quina obra serà necessària fer ne la esgléya e cases de la dita Aldeya, e ço que s'i obra sia pagat dels béns de la universitat per lo clavari de la ciutat.

507

1406, setembre, 8. Tortosa.

Anotació de la despesa feta pel clavari, el mestre del pont i altres persones quan anaren a veure les obres necessàries a Santa Maria de l'Aldea.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 43. p. CXXXV.

Item, met en data què despès l'onorable clavari, qui anà a sancta Maria de la Aldeya ab lo mestre del pont e altres per veure l'obra allí faedora, entre loguer de bèsties e provesió de menjar. ---- I ll X s II.

508

1406, novembre, 6. Tortosa.

Pagament de 5 lliures i 10 sous que la ciutat de Tortosa fa al discret en Bernat Macip per tal que les gastí en les obres de la teulada del claustre del convent de Sant Francesc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 43. p. CCLXXX.

⁵⁶³ Seu, interlineat.

Item, donà al discret en Bernat Macip, deu florins en ajuda de acabar la teulada⁵⁶⁴ alta de la claustra dels frares menors⁵⁶⁵, los quals lo Consell provehí que hi fossen donats graciosament dels béns de la universitat, los quals confessa haver haüts e reebuts en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Pere Correguo e d'en [Daudé] Texidor.

--- V ll X s.

509

1406, novembre, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que tot allò que s'ha gastat en arranjar els ponts i les sèquies que ha malmès un diluvi de les grans aigües, sigui pagat dels béns de la universitat, però que si es triba que les sèquies s'han encegat a causa de la deixadesa d'alguí, sigui el culpable qui pagui els desperfectes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. f. 41v.

De ço que se és despès en fer los ponts e cèquies.

Item, fon provehit que tot ço e quant se és despès en adobar e fer los ponts e cèquies qui són dirruïts, cayguts e enceguades per lo diluvi de les grans aygues, sien pagades dels béns de la universitat e preses en compte al clavari; axí emperò, que si s troba per culpa de algú les mares se sien⁵⁶⁶ enceguades, que aquells culpables hagen a pagar tot ço e quant se serà després de adobar e escurar les dites mares.

510

1406, novembre, 15. Tortosa.

Pagament d'11 lliures, 1 sou i 3 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre d'aixa Domingo Ferrer, per la despesa de fer el pont de Palomera, que havia estat enderrocat per una gran avinguda d'aigua.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 43. p. CXXXVII.

Item, met en data què costà de fer nou lo pont⁵⁶⁷ de Palomera, qui era derroquat per lo diluvi de la gran aygua de Palomera, entre loguer de hò mens, serradors, jàcenes que hi foren comprades, e clavo, segons en Domingo Ferrer, maestre del pont, ne donà compte per menut, quinze lliures, hun sous e tres diners. --- XI ll I s III.

511

1406, novembre, 24. Tortosa.

Despesa de 15 lliures i 18 sous que la ciutat de Tortosa pel manteniment de les teulades de la Casa de la ciutat, la casa de la ciutat dellà lo pont, empedrar els portals

⁵⁶⁴ la, interlineat.

⁵⁶⁵ Segueix deu florins, ratllat.

⁵⁶⁶ Segueix ca, ratllat.

⁵⁶⁷ Segueix major, ratllat.

del sector meridional de la muralla, arranjar un clot que s'havia fet al Vall i altres obres comunes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 43, p. CXXXVIII.

Item, met en data què costaren de regonèxer les taulades de les cases de ciutat, deçà e dellà lo pont, enpedregar los portals del mur del coll de Sant Johan e del Temple, reblir I gran⁵⁶⁸ clot que la pluja havia fet en la enpedregada del Vall, e altres obretes de la ciutat, segons en Pere Correguo, qui administrà les dites obres, ne donà compte per menut en I coern scrit de sa pròpria mà, quinze lliures, devuyt sous. --- XV II XVIII s.

512

[1407]. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, vist el perill que els pirates moros suposen per al lloc de la font del Perelló i les obres que s'hi poden fer, decideixen que s'emmuralli la vila, que la ciutat pagui la calç, els obrers i altres coses necessàries, i que els prohoms del Perelló hi aportin la pedra i l'arena.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 28. f. 2v-3r.

De murar⁵⁶⁹ lo loch de la ffont del Perelló.

Item, attès⁵⁷⁰ que lo loch de la ffont del Perelló stà fort perillós de moros, e sia stat vist e regonegut per los honorables procuradors e prohòmens per ells aplegats, e segons lur relació hajen ben acordat quina obra hi és necessària, per ço fon provehit que la forma e manera per ells acordada sia seguida e en los bchs per ells ensemps ab los pròmens del Perelló acordats, e que dels béns de la universitat se pach la calç e los obraters e altres coses necessàries, exceptat que los pròmens del dit loch hi hajen a portar pedra, terra e arena a lur messió e axí meteix la calç, com la ciutat la hau^{||}f. 3r^{rà} feta o comprada, [jaquint] lo present Consell la ordinació de la dita obra als honorables procuradors e als pròmens así ajustadors.

513

1407, gener, 8. Tortosa.

Despesa de 5 lliures i 10 sous que la ciutat de Tortosa fa per la la construcció d'unes peixeres al cap de pont i pel manteniment de les teulades de diversos edificis de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 43, p. CLXVIII.

Item, donà a'n Pere Correguo, verguer, deu florins per diverses treballs que sostench, axí en l'obra de les pexeres del cap del pont, com en fer regonèxer taulades de la Casa de la ciutat, de la lotja, del spital e altres, de les quals ell fon administrador, los quals li

⁵⁶⁸ Segueix clot, ratllat.

⁵⁶⁹ ar, interlineat.

⁵⁷⁰ attès, interlineat.

foren taxats per los honrats procuradors e hoÿdors de còmpte en la sala del spital de la dita unviersitat, dissapte prop passat, e aquells confessar haver haÿts e reebuts en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Francesch Goda e d'en Bernat Scoda.

---- V ll X s.

514

1407, abril, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que, per tal que l'obra de la Seu pugui continuar, els procuradors elegeixin diversos prohoms que acaptin per a la fàbrica.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. f. 50v.

De acaptar a l'obra de la Seu.

Item, per ço que l'obra de la Seu se puxa continuar, fon provehit que los honorables procuradors empen de certs pròmens qui acaptin forment, [verema], oli e altres coses per a la dita obra.

515

1407, abril, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la insistència de diversos hereters, proveeix que els procuradors vegin quina obra serà millor fer al pont de Palomera, per tal que no sigui enderrocat per les avingudes d'aigua.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 27. f. 51r.

De la arguamassa de Palomera.

Item, hoÿda la supplicació feta de paraula per l'onorable en Francesch Gacet de la argamassa faedora en lo torrent de Palomera, fon provehit que los honorables procuradors regoneguen quina obra serà necessària fer en lo dit torrent per [obviar] el gran dan que l'aygua, en temps de diluvis, dóna a diverses heretats del terme de la ciutat. Al qual regoneximent appellen molts dels dits heretes, e si trobaran la dita argamassa o altra millor obra faedora en lo dit torrent, que's faça dels béns dels dits heretes, si donchs la ciutat suplicada no'ls volia fer alguna gràcia.

516

[circa 1407, abril, 14]. Tortosa.

Anotació de la despesa que feren els procuradors quan anaren al lloc del Perelló, acompanyats de diversos prohoms i mestres, per veure què havia i com havien de construir-se les defenses.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 43. p. CLXXXIII.

Item, donà en compte de data per tres jorns que los honrats procuradors, ab alguns prohòmens e maestros, stigueren al loch del Perelló, on eren anats per fer strenyer los

murs del dit loch o per trobar manera com se porien salvar los hòmens del dit loch, entre messió de mejar e beure, loguer de bèsties e de adzembra, segons en Pere Correguo o monstra per menut, vint-una lliura, set sous e tres diners. --- XXI ll VII s III.

517

[circa 1407, maig, 9]. Tortosa.

Pagament d'1 lliura, 2 sous i 8 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre Bernat Aztor pel seu treball d'adobar el carrer del vall, prop de la casa del rector d'Onda, per on havia de passar la processó de Corpus.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 44. p. Cl.

Item, donà a'n Bernat Aztor, qui adobà lo carrer del vall, prop casa del rector de Onda, per on devia passar la processó, entre mans de mestre e pedra. --- I lliura II sous VIII.

518

1407, desembre, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, per reverència a la divinitat i atesa la gran liberalitat del bisbe Francesc Climent Sopera, proveeix que els tres mestres que va pagar l'any passat a l'obra de la Seu siguin novament pagats, o que se'n busquin tres mestres millors, i des d'aquest any continuament mentre a la ciutat plaurà.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 28. f. 28v.

Dels mestres obradors en l'obra de la Seu.

Item, per reverència de nostre senyor Déus e de la gloriosa madona santa Maria, e atesa la gran graciosa liberalitat que lo senyor bisbe ha feta e entén a fer e farà Déus volent en continua e [spatxada] augmentació e prosecució de la fàbrica de la Seu, fon provehit que los tres mestres qui per l'any passat hi són stats [conduhits] dels béns de la universitat, que aquells meteixs o altres semblants o millors hi sien conduhits, haüts e sostenguts dels béns de la dita universitat per tot l'any prop vinent e continuament següent, e d'allí avant tant com a la ciutat plaurà.

519

1408, maig, 24. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que l'honorable Elies de Garret sigui obrer de les obres de la Seu per part de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 26. f. 3r.

De l'obrer de l'obra de la Seu.

Item, lo present Consell, tot concordament, provehí que l'onorable n'Elies de Garret, sia pagat que per la anyada següent tengua e regesqua la administració de la obra de la Seu per l'any esdevenidor.

[circa 1408, setembre, 24]. Tortosa.

Despesa de 18 lliures, 17 sous i 4 diners que la ciutat de Tortosa fa pel manteniment de les teulades de diversos edificis del municipi.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 45, p. CVIII.

Item, met en data què devuyt lliures deeset sous e IIII diners, les quals en Pere Correuo afferma haver despès en adobar e regonèxer les taulades de la Casa de la ciutat deçà lo pont, del spital, de la lotja, de la pescateria, dels banys, de la Casa de la ciutat dellà lo pont, e lo terrat de l'alberch del verguer, en algep, arena, teules, aygua e mans de maestres⁵⁷¹, segons ni ne comptaren en la casa de la ciutat en presència de mi, dit notari.

---- XVIII II XVII s IIII.

[circa 1409, juliol, 1]. Tortosa.

Pagament per la despesa de 6 dies que han fet els procuradors de la ciutat de Tortosa en tractar diversos assumptes a l'Aldea i el Perelló, entre altres la construcció dels murs del Perelló.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 46, p. CXX.

Item, met en data que despengueren los honorables procuradors en VI jorns que stigueren com anaren a la Aldeya, al Perelló, per rahon de les obres dels murs e de la Aldeya, e anaren als mases de Franques e altres mases, per veure e regonèxer lo camí de Barcelona, ço és, per hon se podia mudar profitosament, e axí meteix, anaren al mas de Granada, per parlar ab en Pere Lobet, sobre lo pau de n'Helies, e altres, entre menjar, beure e loguer de hòmens e de adzembles, vint-dues lliures⁵⁷², dos sous e onze diners, segons lo dit en Pere Correguo, qui féu la dita despesa, per menut ne donà compte e rahó. ---- XXII II II s XI.

1409, novembre, 14. Tortosa.

Pagament al fuster Arnau Berenguer pel seu treball en les portes de la torre de la manobra del mur de la ciutat de Tortosa, situada danvant les sitjes (al Sitjar).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 46, p. CXXXIII.

Item, donà a n'Arnau Berenguer, fuster, per dos jorns que obrà en adobar les portes e [trapa] de la torra de la manobra del mur, davant les ciges, a rahó de IIII sous, VI diners

⁵⁷¹ Segueix devuy, ratllat.

⁵⁷² lliures, interlineat.

per jorn, e al seu fadrí, per altres dos jorns, a rahó de II sous, VI diners per jorn. ---- II
XIII s.

523

[circa 1410, juny, 15]. Tortosa

*Pagament de 31 lliures, 8 sous i 8 diners que la ciutat de Tortosa fa al pedrapiquer
Ramon Nabas per 39 pedres picades que es comparen per al pont de
l'Alcàntera.*

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 46. p. CLXII.

Item, donà a-n Ramon Nabas, piquer, per cent trenta-nou pedres⁵⁷³ picades, qui d'ell
comprà per ops del pont de la Alcàntera, a rahó de III sous VIII diners per pedra,
trenta-dues lliures huyt sous e huyt diners, les quals confessa haver hagudes e reebudes
en presència de mi, dit notari, d'en Pere Correguo e d'en Bernat Scoda. ---- XXXI II
VIII s VIII.

524

1410, setembre, 1- 1411, març, 15. Tortosa.

*Inici de la partida de dates i extracte d'un llibre d'obres dels murs de la ciutat de
Tortosa, regides pel clavari, Elies de Garret.*

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 13 (2n lligall).

||f. 8r

Dates e despeses fetes per lo honorable n'Elies de Garret, ciutadà de Tortosa, axí com a
administrador, regidor e clavari de les obres dels murs qui la ciutat de Tortosa fèu obrar
l'any MCCCC deu, les quals obres començaren a X de agost del dit any, e són segons
que seguexen, e forens escrits per mi, Francesch Goda, axí com a notari de aquelles, per
ses jornades, ut seguit ectcaetera.

Primerament, donà lo primer jorn de setembre del dit any, a III hòmens qui començaren
a descobrir ço qui era derrocat, e a descalçar en la torra del portal de Vintpeçol, e per fer
tornar e reparar aquella, a raó de⁵⁷⁴ dos sous III diners quiscú, e a dos fadrins, lo dit dia,
a raó de⁵⁷⁵ I sou II diners quiscú, e a III dones, a raó de I sou quiscuna, suma per tot
tretze sous quatre diners. ---- II XIII s III.

(...)

||f. 10r

Item, donà a-n Ramon Domènech, mestre de la torre grossa⁵⁷⁶, lo dit dia, III sous VI,
a-n Steve Codina, fuster⁵⁷⁷, III sous VI, a n'Anthoni Domènech, III sous, a
n'Alambós⁵⁷⁸, fadrí del mestre, I sou III, qui obraren en la dita obra. ---- II XII s
III.

⁵⁷³ pedres, *interlineat*.

⁵⁷⁴ Segueix III sous, ratllat.

⁵⁷⁵ Segueix XII, ratllat.

⁵⁷⁶ Segueix IIII, ratllat.

⁵⁷⁷ Segueix IIII, ratllat.

⁵⁷⁸ Segueix I sou e IIII, ratllat.

Item, donà lo dit dia a·n Rius, qui obrà en la dita torra, II sous III, a·n Torrent, II sous III, a·n Ffonollosa, III sous VI, a·n Ramon Carós, piquer, III sous VI, a·n Macot, II sous III⁵⁷⁹ m e a·n Ramon Català, piquer, III sous, los quals picaren e capçaren e obraren en la dita tora⁵⁸⁰, suma per tot. ---- Il XVII s III.

(...)

||f. 13v

Item, donà lo dit dia, a·n⁵⁸¹ Ramon Nabas, maestre⁵⁸² de la torra del portal de Vintpeçol, III sous VI, a·n Claramunt, II sous III, a·n Berenguer Cardona, II sous III, a n'Alfonso, II sous III, a Domingo Plana, II sous III, a·n Miralles, II sous VI, a·n Talavera, II sous VI, a·n Ffrancesch Vallserà, II sous III, qui obraren en la dita torra, és per tot. ---- I Il VII s VIII.

Item, donà més lo dit dia a·n Lois de Mur, per pagar los hòmens qui obraren en lo mur qui·s fa vers lo riu⁵⁸³, davant l'ort de Sent Johan, primerament a·n Salpiquo, maestre, III sous VI, a·n Torrent (...) ---- Il XVI s X.

(...)

||f. 43r

Suma major qui munten totes les dates e despeses fetes per l'onorable n'Elies de Garret, segons damunt appar per menut en lo present libre, set-cents set lliures, huyt sous, cinch diners e malla.---- DCCVII Il VIII s V e malla.

||f. 43v

Suma major que munten totes les reebudes qui l'onorable n'Elies de Garret ha fetes⁵⁸⁴ del en Pere Oliver, clavari, per fer e continuar les obres damunt dites, segons qui lo dit en Pere Oliver les posà en data en son libre de la claveria, en pàgina CLXIII, sis-centes sexanta-sis lliures, sis sous e huyt diners. ---- DCLXVI Il VI s VIII.

E per ço com fonch trobat per los honorables procuradors e hoïdors de compte, que lo dit n'Elies de Garret havia més despès en les dites obres dels murs que no havia reebut, trenta lliures, sis sous e huyt diners, qui li foren taxades per los dits honorables procuradors e hoïdors de compte, per III meses, ço és, setembre, cotubre, noembre e deembre. Resta que hauria cobrar lo dit n'Elies comprès, emperò, dues lliures e quatre sous qui donà a·n Ffrancesch Goda, notari, quaranta-una lliures, hun sous e nou diners e malla, les quals li ha donades l'onorable en Pere Oliver, e aquelles li foren preses en compte per los dits honorables procuradors e hoïdors de compte en la sala del spital de la dita universitat, e aquelles lo dit en Pere Oliver ha meses en data en lo fonament de son compte en pàgina CCCXXXVII. ---- XXXXI Il I s VIII.

525

1410, setembre, 30. Tortosa.

Pagament als jueus Bonjuha i Içach Migero, pel seu treball com a corredors de les 400 lliures de censal mort venudes a Arnau Montornès i Simon de Gerona per a finançar les obres de les muralles de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 47. p. CXXX.

⁵⁷⁹ Segueix e, ratllat.

⁵⁸⁰ Segueix *supra*, ratllat.

⁵⁸¹ Segueix a·n, ratllat.

⁵⁸² Segueix *qui*, ratllat.

⁵⁸³ Segueix *al hom ort de*, ratllat.

⁵⁸⁴ Segueix *honorable*, ratllat.

Item, donà dimarts, derrer dia del mes de setembre any damunt dit, a n Bonjuha Migeró e a n Içach Migeró, per corredores de CCCC lliures que foren manlevades per a les obres dels murs en dos contractes a censal mort, ço és, CC lliures de n'Arnau Montornès, e les altres CC lliures d'en Simon de Gerona, cinch florins entre abdosos.
---- II ll XV s.

526

[circa 1410, setembre, 30]. Tortosa.

Anotació de les 3 lliures, 15 sous i 10 diners que Domingo Ferrer, mestre d'aixa, despengué en fer un pont de fusta a l'Alcàntera mentre es construïa el pont de pedra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 47. p. CXXXXIII.

Item, met en data què costà de fer I pont de fusta que's féu al pont de l'Alcànter, per ço que les gents poguessen passar, entre mans de maestres, port de fusta e clavo, segons en Domingo Ferrer ne donà compte per menut. ---- III lliures XV sous X diners.

527

[circa 1410, novembre, 18]. Tortosa.

Despesa de 18 lliures, 19 sous i 1 diner que la ciutat de Tortosa fa pel manteniment de les teulades de diversos edificis del municipi.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 47. p. CXXXXII.

Item, met en data que's despès en obrar la taulada de la Casa de la ciutat, deçà e dellà lo pont, e de la casa⁵⁸⁵ on stà lo verguer, les taulades de la lotja, e gitar trespol en lo casa⁵⁸⁶ de la casa del relotge, devuyt lliures deenou sous e hun diner, segons lo dit en Pere Correguo li'n donà compte en sa casa, present mi, dit notari. ---- XVIII ll XVIII s I.

528

1411, març, 7. Tortosa.

Pagament de 666 lliures, 6 sous i 8 diners que la ciutat de Tortosa fa a Elies de Garret, obrer de les obres dels murs i valls, per continuar les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 47. p. CLXIII.

Item, donà dissapte a VII del mes de març any MCCCCXI, a l'honorable n'Elies de Garret, per continuar e obrar les obres del murs de la ciutat e torres de aquell, sis-centes sexanta-sis lliures sis sous e vuyt diners, les quals confessa haver haüdes e reebudes en

⁵⁸⁵ Segueix de, ratllat.

⁵⁸⁶ casa, interlineat. Abans terra, ratllat.

presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Domingo Torres e d'en Pere Correguo, e són notades en lo libre dels notaments ab cubertes vermelles en pre CLXXIII ---- DCLXVI II VI s VIII.

529

1411, juny, 6. Tortosa.

Pagament a diversos mestres pel salari d'un dia en què desferen l'escala que hi havia fora del mur, a la torre grossa de Vimpeçol, i la tornaren a fer dins del mur, a la moreria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CXV.

Item, donà dissapte a VI de juny, any damunt dit MCCCCXI, a n'Arnau Berenguer, a n'Anthoni Canader, a n Marti Cobonbro, a n Pocolull e al mestre, per un jorn qui foren en deffer la scalla qui era fora lo mur, a la torre grossa de Vintpeçol e a tornar-la a ffer dins lo mur, en la moreria, a rahó de III sous, VI per hom. ---- II XVII s VI.

530

1411, juny, 12. Tortosa

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors elegeixin 8 prohoms, 2 per parròquia, que revisin els arnesos de cada casa i les obres necessàries als murs de la ciutat. Aquesta darrera tasca l'han de fer juntament amb els procuradors i un obrer que serà elegit.

A. Perdut

B. AHCTE. Fons Notarial de Tortosa (secció històrica), Signatura 1168 (Jaume de Ponte), s/f.

Item, per metre en bon ordre e regiment la ciutat e murs de aquella, fon provehit que per los honorables procuradors de la ciutat sien elets VIII prohòmens, ço és, dos de quiscuna parròquia, los quals hajan encara càrrech de regonèxer los arneses per cases, e axí meteix quiscunes obres seran necessàries en los murs de la ciutat, ensemps ab los honorables procuradors e obrer que serà elet, faent obrar en los lochs pus necessaris; axí emperò, que si més avant se convenia despendre de les D lliures per provisió general ordenades en les dites obres, que allò sie pres en compte al clavari e pagat dels béns de la universitat, als procuradors lo present Consell dóna poder de parlar ab los canonges, juheus e moros que paguen e contribuesquen en les dites obres, segons son astrets e obligats e stiguen a totes ordinacions fetes, e que d'ací avant se faran.

531

1411, desembre, 15. Tortosa.

Pagament a diversos mestres i ajudants per la construcció d'uns mantellets per als murs de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CXX.

Item, donà lo dit jorn a n'Amoròs e a son companyó, per quinze files de cayrat qui serraren per ample, ops dels mantelets, a raó de I sous per fil. ---- ll XV s.

Item, donà lo dit jorn als dits n'Amoròs e son companyó, per XII fils qui serraren de cayrat per stret, a raó de V diners per fil. ---- ll V s.

Item, donà a n'Anthoni Canader, per VI jorns qui obrà en fer los mantelets, a raó de III sous, VI diners per jorn. ---- I ll I s.

||p. CXXI

Item, donà lo dit jorn a n Martí Cobonbro, per VI jorns qui havia obrat en fer los dits mantelets, a raó de III sous, VI per jorn. ---- I ll I s.

Item, donà lo dit jorn a n Pocolull, per VI jorns qui obrà en fer los dits mantellets, a raó de III sous, VI per jorn. ---- I ll I s.

Item, donà lo dit jorn, al fadrí del mestre major, per VI jorns qui havia obrat en fer los dits mantellets, a raó de II sous, VI diners per jorn⁵⁸⁷. ---- ll XV s.

Item, donà lo dit jorn al mestre major, per VI jorns qui havia obrat en fer los mantellets, a raó de III sous, VI diners per jorn. ---- I ll I s.

532

1411, setembre, 2. Tortosa.

Pagament de la despesa que feren els procuradors de Tortosa quan anaren a reconèixer els murs de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CXXXVIII.

Item, met en data que's despès en⁵⁸⁸ fer col·lació de matí als honorables procuradors e als cuns pròmens que regonegueren los murs de la ciutat. ---- ll III s X.

533

[circa 1411, novembre, 21]. Tortosa.

Pagament de 6 sous a Ali, tabaler, per algunes obres que féu en los murs de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CLX.

534

[circa 1411, novembre, 21]. Tortosa.

Pagament 19 sous per preu de I brandó que comprà per a n Bernat Pinyol, obrer de les obres dels murs e valls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CLXII.

⁵⁸⁷ Segueix s, ratllat.

⁵⁸⁸ Segueix de, ratllat.

1411, desembre, 16. Tortosa.

Pagament de 1826 lliures i 4 sous que la ciutat de Tortosa fa a Bernat Pinyol, obrer de les obres de murs i valls, perquè les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CLXIII.

Item, donà a l'honorable en Bernat Pinyol, obrer de les obres de la ciutat, en diverses partides per fer e continuar les obres dels dits murs e altres de la ciutat⁵⁸⁹, dissapte a XVIII dies del dit mes de deembre, mil vuytcentes vint-sis lliures e quatre sous, les quals confessa⁵⁹⁰ haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, de Pere Correguo e d'en Jacme Avella. — MDCCCXXVI II III s.

1412, gener, 23. Tortosa.

Pagament de 16 lliures i 10 diners a Guillem Pinyol, per preu d'un corral que la ciutat de Tortosa li ha expropiat perquè es puguí caminar per les muralles que hi ha al costat del riu. D'aquesta quantitat s'ha restat allò que l'esmentat Guillem Pinyol devia de la imposició de la carn.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CLXX.

Item, donà a mossèn Guillem⁵⁹¹ Pinyol, per pagua e esmena del mur prop e davant⁵⁹² de aquell corral, lo qual la ciutat ha pres per fer carrer e passatge, prop los murs ribarrech de la ciutat, per ço que's puxen córrer, cinquanta florins d'or d'aragó. És ver que, per ço com lo dit mossèn Guillem Pinyol devia a Tortosa certa quantitat, ensemps ab d'altres et insolidum, per rahó de la imposició de la carn, que li a abatre del dit deute vint⁵⁹³ florins, com los altres XXX florins restants li haja donats comptants lo dit honorable clavari lo prop dit dia, ab volentat e consentiment dels honrats procuradors, companyons seus, dels quals cinquanta florins hi ha àpoca reebuda per mi, Jacme dez Pont, notari, lo prop dit dia e any⁵⁹⁴. Emperò, los XX retenguts en la present data són notats en lo libre dels notaments ab les cuertes vermelles, en pàgina CLXX.

---- XVI II X s.

1412, març, 11. Tortosa.

Pagament de 44 lliures que la ciutat de Tortosa fa, després d'un peritatge del mestre de la Seu (Pasqual de Xulbi?) i Ramon Domènech, a Pere Plana, rector de l'església de sant Jaume, per preu de la quantitat que l'esmentat Plana havia

⁵⁸⁹ Segueix fon, ratllat.

⁵⁹⁰ Segueix ren, ratllat.

⁵⁹¹ Segueix g, ratllat.

⁵⁹² del mur prop e davant, interlineat.

⁵⁹³ vint, interlineat. Abans XX [...], ratllat.

⁵⁹⁴ Segueix és, ratllat.

avançat en la reconstrucció del mur que hi ha davant l'abadia de sant Jaume, que havia estat enderrocat pel riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CLXXVI.
a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 183-184, doc. 8

Item, donà divenes, a XI dies del dit⁵⁹⁵ mes de març, a l'honorable en Pere Plana, rector de la església de parrochial de Sant Jacme, per vigor de una provisió feta en Consell cridat dimarts prop passat⁵⁹⁶, vuytanta florins d'or d'Aragó, en esmena e pagua del mur qui és ribarrech davant la abbadia de la dita esgléya, lo qual lo dit rector, de sos pròpies diners, après lo rech lo havia derroquat, obrà; et jatsia los maestres a qui la dita tatxació, ab sagrament, fonch comarada, qui foren lo mestre de la Seu e en Ramon Domènech, lo haguessen tatxat C florins, emperò per rever de la ciutat e dels honorables procuradors, qui ne pregaren lexa, o per los dits LXXX florins, los quals confessa haver haüts e reebuts en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Pere Correguo, e d'en Bernat Felip. --- XXXXIII Lliures.

538

1412, març, 27. Tortosa.

Pagament de 770 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Bernat Pinyol, obrer de les obres dels murs i valls, perquè les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CLXXVII.

Item, donà dimarts a XXIX dies del dit mes de març a l'honorable en Bernat Pinyol, obrer, per continuar les obres dels murs de la ciutat, set-centes setanta liures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Ffrancesch Goda, notari, e d'en Bernat Scoda, scrivent. ---- DCCLXX II.

539

1412, abril, 18. Tortosa.

Pagament de 100 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Bernat Pinyol, obrer de les obres dels murs i valls, perquè les gastí a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CLXXX.

Item, donà dilluns a XVIII dies del dit mes de abril a l'honrat en Bernat Pinyol, obrer, per continuar les obres dels murs de la dita ciutat, cent lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Martí Eymerich e d'en Jacme Avella. ---- C II.

⁵⁹⁵ dit, *interlineat*.

⁵⁹⁶ *Segueix en, ratllat*.

1412, maig, 21. Tortosa.

Pagament de 50 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Bernat Pinyol, obrer de les obres dels murs i valls, perquè les gasti a les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CXVIII.

Item, donà, dissapte, a XXI dia del mes de maig, any damunt dit, a l'honorable en Bernat Pinyol, obrer, per continuar les obres dels murs de la dita ciutat, cinquanta lliures, les quals confessa haver haüdes e reebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, de l'honorable en Francesch Burgués, ciutadà de Barchinona, e d'en Guillem Taix. ---- L ll.

541

1412, [juliol], 27. Tortosa.

Pagament de 3 sous a Abraham Alabar, per I pany e clau que féu a la torra del mur vell, ribarech.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CXXXXV.

542

1412, març, 27. Tortosa.

Pagament d'una lliura a Domingo Ferrer e a son fill, qui adobaren les portes de les torres del mur del Temple, e unes qui feren noves, e a dos hòmens que desferen la paliçada.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CLII.

543

1412, agost, 18. Tortosa.

Pagament a Domingo Ferrer i el seu fill per l'arranjament i construcció de portes per a les torres del mur del sector del Temple, i a dos homes per desfer una paliçada.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CLII.

Item, donà a n Domingo Ferrer e a son fill⁵⁹⁷, qui adobaren les portes de les torres del mur del Temple e unes que n feren noves, e a dos hòmens que desferen la paliçada. ---- I ll s.

⁵⁹⁷ fill, *interlineat*.

1412, agost, 25. Tortosa.

Pagament a 18 homes que acabaren de recollir els mantellets dels murs de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CLII.

Item, donà dijous, a XXV del dit mes de agost, a XVIII hòmens que levaren e acabaren de levar e recollir los mantellets dels murs, a raó de II sous, VI diners per hom, XXXXV sous, e per dues bèsties que tiraren los dits mantellets al molí de vent. ---- II ll VIII.

545

1412, agost, 25. Tortosa.

Pagament a dos homes que portaren cairats dels bastiments del mur de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CLIII.

Item, donà a dos hòmens ab dues bèsties que tiraren los cayrats dels bastiments del mur, V sous, X diners, e a l'hom qui desfèu los dits bastiments, II sous, VI diners. ---- ll VIII s III.

546

1412, octubre, 7. Tortosa.

Pagament de 15 lliures per preu de 60 cafissos de calç que en Jacme Avella havia comprat per a les obres del descarregador construït al portal de Tamarit per a poder muntar des d'allí pedres i altres menobres per a la dita obra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CCLIII.

Item, donà li dit honorable clavari a n Jachme Avella, quinze lliures barchinoneses que li havien costat aquells sexanta cafiç de calç⁵⁹⁸ que lo Consell de la ciutat havia provehit ésser donats en ajuda de fer e acabar aquell descarregador que's feya a Tamarit, per muntar per allí les pedres e altres manobres de la dita obra, és quals quinze lliures confessa haver haüdes e rebudes en presència de mi, Jacme dez Pont, d'en Pere Correguo e d'en Ffrancesch Goda, notari. ---- XV lliures.

⁵⁹⁸ calç, *interlineat*. Abans sal, ratllat.

1412, desembre, 9. Tortosa.

Pagament de 7 lliures, 6 sous i 3 diners que la ciutat de Tortosa fa Bernat Pinyol, obrer, per 32 cafissos i mig de calç.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 48. p. CLXXXV.

Item, donà a l'honorable en Bernat Pinyol, obrer, aquelles set lliures, sis sous, tres diners, les quals en Pere Correguo pres en compte a n'Anthoni Cavalló, per lo cens de la illa, en pagua e satisfacció⁵⁹⁹ de XXXII cafiç e mig de calç, que'n havia comprat lo dit en Pere per a les obres de la ciutat, les quals li ha pagades lo dit en Johan Vicent, segons pus clarament apar en lo libre dels notaments ab les cubertes de aluda vermelles, en pàgina CCVII.---- VII ll VI s III.

[1412]. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Elies de Garret, obrer de les obres dels murs i valls l'any 1412, perquè havia gastat en les esmentades obres més diners dels que havia rebut del municipi, i pel seu salari.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. Document solt 11.

De l'honorable n'Elies de Garret, obrer.

De l'onorable n'Elies de Garret a Tortosa sis-centes sexanta-sis lliures, sis sous e vuyt diners, les quals li ha donades l'onorable en Pere Oliver, procurador e clavari, per continuar les obres dels murs e valls, lo qual en Pere Oliver les posà en data en son libre de la claveria, en pàgina CLXIII. ---- DCLXVI ll VI s VIII.

És degut al dit n'Elies de Garret, que's troba per los honorables micer Nicholau Bonet, e'n Johan Vicent, procuradors, en Bernat Pinyol, en Johan Batle, en Pere Oliver, en Roger dez Coll, en Guillem Macip, en Jachme Bruç e en Domingo⁶⁰⁰ Castelló, hoýdors de compte en l'any present MCCCCXII, que havia bestret en les obres dels murs, de les quals ell era stat obrer, del primer dia de setembre fins per tot lo mes de deembre après següent, segons appar en son libre de les dites obres, set-centes set lliures, huyt sous, cinc diners, malla. ---- DCCVII ll VIII s V e malla.

||^v

E per ço com⁶⁰¹ fonch trobat per los damunt dits procuradors e hoýdors de comptes que lo dit n'Elies de Garret havia més despès en les dites obres dels murs que no havia reebut, trenta lliures, onze sous, I diners, malla, ultra huyt lliures, sis sous e huyt⁶⁰² qui li foren taxades per los dits⁶⁰³ procuradors e hoýdors damunt dits, per quatre meses, ço és, setembre, octubre, noembre e deembre, resta que hauria cobrar, comprès dues lliures, quatre sous qui donà a'n Ffrancesc Goda, notari, quaranta-una lliures, un sous, nou

⁵⁹⁹ Segueix que, ratllat.

⁶⁰⁰ Domingo, interlineat. Abans Pere, ratllat.

⁶⁰¹ Segueix appar, ratllat.

⁶⁰² Segueix per quatre meses, ratllat.

⁶⁰³ Segueix, huydors dam, ratllat.

diners e malla, les quals li ha donades l'onorable en Pere Oliver, e aquelles li foren preses en compte per los dits honorables procuradors e hoydós de compte en la sala del spital de la dita universitat lo dit dia e any, e aquelles lo dit en Pere Oliver ha meses en data en lo affirmament de son compte, en pàgina CCCXLVII. --- XXXXI II I s VIII e malla.

549

1413, febrer, 17. Tortosa.

Pagament de 242 lliures, 17 sous i 1 diner que el municipi de Tortosa fa a Bernat Pinyol, com a obrer de les obres de murs i valls, perquè les gastí en les esmentades obres. Aquesta quantitat prové dels deutes que ha cobrat la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CLXXXVI.

Item, met en data doentes quaranta-dues lliures, deeset sous e hun diner, les quals los honorables procuradors e hoydors de compte li han⁶⁰⁴ carregades atràs, en pàgina XXXVI, e les quals foren carregades a l'honorat en Bernat Pinyol, obré, jatsia en Jacme Avella les hagués reebudes d'en Pere Correguo, qui les havia haüdes de diverses deutes de la ciutat, segons appar en lo libre dels notaments ab les cubertes de aluda vermelles, en pàgina CCVIII. --- CCXXXII II XVIII s I.

550

1413, febrer, 21. Tortosa.

Registre de rebuda de 242 lliures, 17 sous i 1 diner que la ciutat ha cobrat del que se li deu, i que seran pagades a Bernat Pinyol, obrer dels murs i valls, perquè les gastí en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. XXXVI.

Item, met en reebuda lo dit honorable en Johan d'Almenar, clavari, doentes quaranta-dues lliures, deeset e hun diner, les quals⁶⁰⁵ en Pere Correguo havia donades a n Jacme Avella, qui les havia execuïdes dels deutes⁶⁰⁶, per les obres dels murs, dels quals l'onorable en Bernat Pinyol havia destribuïdes en les obres dels murs, les quals són notades en lo libre dels notaments ab les cubertes vermelles, en pàgina CCVIII, e encara lo dit en Johan ne fa data avant en lo present libre, en pàgina CXCVI. --- CCXXXII II XVII s I.

551

1413, febrer, 28. Tortosa.

Pagament d'11 lliures que la ciutat de Tortosa fa al notari Jaume de Ponte per haver escrit les obres dels murs i altres coses.

⁶⁰⁴ han, *interlineat*.

⁶⁰⁵ quals, *interlineat*.

⁶⁰⁶ qui les havia execuïdes dels deutes, *interlineat*.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CLXXXVI.

Item, donà dimarts a XXVIII del mes de febrer any damunt dit MCCCCXIII a mi⁶⁰⁷, Jacme dez Pont, scrivà de la sala, vint florins d'or d'Aragó, los quals me foren tatxats per los honorables procuradors e hoïdors de compte en la sala del spital de la dita universitat dimecres prop passat per les obres dels murs⁶⁰⁸, e aquells confess haver haüts e reebuts en presència d'en Pere Correguo e d'en Bernat Scoda, per les obres dels murs e altres. ---- XI II s.

552

1413, febrer, 28. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 15 sous que la ciutat de Tortosa fa a l'escrivent Bernat Escoda per diversos treballs relacionats amb les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CLXXXVI.

Item, donà a n Bernat Scoda, scrivent, cinch florins, los quals li foren tatxats per los dits honorables procuradors e hoïdors de compte en la dita sala del spital de la universitat, per als alguns treballs que ha⁶⁰⁹ sostenguts per la dita universitat en les⁶¹⁰ obres dels murs, los quals confessa haver haüts e reebuts en presència de mi, dit notari, Pere Correguo e d'en Jacme Avella. ---- II II XV s.

553

1413, febrer, 28. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 15 sous que la ciutat de Tortosa fa al llaurador Jaume Avella per diversos treballs relacionats amb les obres dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CLXXXVII.

Item, donà lo dit dia a n Jacme Avella, llaurador, per lo treball que havia sostengut en les obres dels murs, foren-li tatxats per los dits honrats procuradors e hoïdors de compte en la dita sala del spital, cinch florins, los quals confessa haver haüts en presència de mi, Jacme dez Pont, notari, d'en Pere Correguo e d'en Bernat Scoda. ---- II II XV s.

554

1413, abril, 10. Tortosa.

Pagament de 2 sous a l'escrivà Bernat Escoda per I treslat que féu de la carta dels bisbe e canonges de la contribució dels murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CCVIII.

⁶⁰⁷ Segueix Jacme, ratllat.

⁶⁰⁸ per les obres del mur, interlineat.

⁶⁰⁹ Segueix n, ratllat.

⁶¹⁰ Segueix dites, ratllat.

Item, donà a Bernat Scoda, per I treslat que féu de la carta dels bisbe e canonges de la contribució dels murs. ---- II II s.

555

1413, octubre, 21. Tortosa.

Pagament de les 3 lliures, 2 sous i 7 diners que Pere Correguo havia donat de més a Jaume Avella per a fer les obres dels murs de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 49. p. CCXXIII.

Item, donà a n Pere Correguo, sexanta-dos sous, VII diners, los quals lo dit en Pere havia donat a n Jacme Avella més avant que no havia reebut, per fer les obres dels murs de la ciutat, los quals confessa haver reebuts en presència de mi, Jacme dez Pont, d'en Ffrancesch Goda e d'en Bernat Scoda. ---- III II II s VII.

556

1414, juny, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix, per segon any seguit, que siguin donats 50 florins d'or d'Aragó dels béns de la universitat al frare Jordi Ponç, per al manteniment del castell de Sant Jordi d'Alfama i, sobretot, perquè vigili la costa de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.

De frare Jordi Ponç.

Item, hoÿda la supplicació posada en lo present Consell per lo honorable⁶¹¹ frare Jordi Ponç, prior del castell de Sant Jordi, e considerat que en l'any passat, axí per esguard de les bones obres que fa en lo dit castell com de⁶¹² la bona guarda que fa⁶¹³ axí en la terra com en descobrir les⁶¹⁴ cales prop de aquí, foren donats al dit frare Jordi cinquanta florins d'or d'Aragó; per ço lo present Consell, loant e aprovant la dita donació, vol e proveix que al dit frare Jordi sien donats per lo clavari, dels béns de la universitat, altres cinquanta florins, donant⁶¹⁵ càrrech ab sagrament, ans que los dits L florins sien liurats al fit frare Jordi, que bé lealment e ab sobirana diligència, per mar o per terra, guaytarà e descobrirà, guaytar o descobrir farà, les cales acostumades, per ço que los infels moros malvats no hajan oportunitat de fer mal, e que-s tengua manera per los honorables procuradors que la custòdia no-s [vena].

⁶¹¹ Segueix s procuradors, ratllat.

⁶¹² de, interlineat.

⁶¹³ Segueix en, ratllat.

⁶¹⁴ Segueix guar, ratllat.

⁶¹⁵ Segueix li, ratllat.

1414, agost, 11. Tortosa.

Atesa una petició de l'abadessa del convent de Santa Clara, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que Domingo Ferrer, ponter, torni a les monges un calze que tenia en penyora, i que els siguin donats els cairats que tenien per apuntalar el dormitori del convent.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.

De tornar lo calze a les menoretetes.

Item, hoÿda la supplicació posada en lo present Consell per part de la abbadessa e convent de Santa Clara, fon provehit que aquell calze, lo qual tenia penyora en Domingo Ferrer, del dit convent, per certs cayrats que havia manlevats de la ciutat per apuntalar lo dormitori, fon provehit que los dits cayrats sien remeses e relexats al dit convent e que sia manat per los honorables procuradors al dit en Domingo Ferrer que torn a la dita abadessa lo dit calze, per reverència de Déus e per ço que pregunen Déus per la dita universitat.

558

[circa 1414, novembre, 3]. Tortosa.

Anotació de la despesa feta per la ciutat de Tortosa en obrir els portals de Tarragona i del mur sobre l'hospital de la Santa Creu, i de portar menobra al convent de Santa Clara i a l'esmentat hospital.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 50. p. CLXXXVI.

Item, met en data que's despès en obrir los portals de Tarragona e del mur sobre l'espital, e de tirar la manobra a les monges e a la casa del spital, entre loguer de hòmens e àsens, segons lo dit en Jacme Avella ho mostrà per menut al dit honorable clavari, sexanta-cinch sous tres diners. ---- III ll V s III.

559

[1413-1417]. Tortosa.

Anotació de les despeses fetes en l'arranjament de diverses torre i altres parts del circuit emmurallat de la ciutat de Tortosa.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 52. Document solt 11.

Despeses fetes en les tores del portal dels frares menors e del portal del Temple.

||

Despeses fetes en les tores jus scrites en l'any de la claveria de l'honorable en Guillem Macip [1413-1414].

Primerament, costaren IIII caffiç de calx, qui compri per ops de adobar les torres del portal dels frares menors, l'any de la claveria d'en Guillem Macip, a raó de IIII sous per cafiç. ---- ll XVI s.

Item, costaren XX somades de arena, a raó de III diners per somada. ---- II V s.

Item, doní a don Alí e a dos moros, qui adobaren les dites torres, per IIII jorns quiscú, a raó de III sous, VI de quiscú. ---- II II s⁶¹⁶.

Item, costaren IIII senalles e II cordes per muntar la dita manobra. ---- II I s X.

Item, donía a II dones qui ajudaren los dits IIII jorns en la dita obra. ---- II VIII s.

Item, costà aygua. ---- II III s.

Item, costà lo terat de la torra del mur vel, entre manobra e mans de maestres. ---- II XV s. ---- II XV s.

||

Item, costaren de recórrer les dites torres del Temple, special la major, entre mans de mestre e manobra. ---- I II X s.

Despeses fetes en les torres jus scrites en l'any de la claveria de l'honorable en Miquel Çabater (1414-1415).

Primerament, costà calx, II cafiç, per ops de reparar los terrats de les torres del portal de Vimpeçol, de l'Esperó. ---- II VIII s.

Item, doní a II maestres qui recorregueren los dits terrats de les dites torres, II jorns quiscú, a raó de III sous, VI quiscú. ---- II XIII s.

Item, doní al fadri qui ls aydava a donar manobra, II jorns, a raó de I sou, VI per jorn. ---- II III s.

Item, doní a II maestres qui feren letada a les torres del molí del vent, e y muntaren terra als terrats après la letada, a raó de III sous, VI quiscú. ---- II VII s.

||

Item, costà de adobar la escala de la torra del portal de Tarragona, que munta ab terra, entre manobra e mas de mestre, entre tot. ---- II VIII s.

Despeses fetes en les tores jus scrites en l'any de la claveria de l'honorable en Johan Vicent [1415-1416].

Primerament, donía a Martí Marí e a hun altre hom, per II jorns qui stigueren en adobar lo tron del portal de la Scorxeria, e alçaren la porta caladiça per por de les grans aygües, a raó de IIII sous quiscun jorn. ---- II XVI s.

Item, costaren de recórrer en la dita anyada les dites torre, entre mans de maestres, e calx, e altres averies, axí com senalles e cordes. ---- II XXX s.

Despeses fetes en les torres jus scrites en l'any de la claveria de l'honorable en Pere Gill, en lo qual any féu gran neu [1416-1417].

||

Primerament, doní a II hòmens qui tragneren los mantelets de les torres del molí del vent, qui s'eren totes plogudes, a raó de II sous, VI per hom. ---- II V s.

Item, costà calx, II cafiç qui comprí per recórrer les dites torres, axí als terrats com de part de dins, per una gotellera qui s'i era feta, a raó de IIII sous per cafiç. ---- II VIII s.

Item, costaren V somades de arena. ---- II s X.

Item, doní a II maestres qui feren la dita obra, en II dies quiscú, e muntaren terra als terrats de les dites torres, a raó de III sous, VI quiscú per quiscun jorn. ---- II XIII s.

Item, costà calx per recórrer les tores del portal de Vimpeçol e del Speró e del portalet, qui s'eren tortes stovades per la dita neu, e foren II cafiç, a raó de IIII sous per cafiç. ---- II VIII s.

||

Item, doní a II maestres qui feren la dita obra, e muntaren terra e tarquí a les dites torres e terrats de aquelles⁶¹⁷, II jorns quiscú⁶¹⁸, a raó de III sous, VI quiscú. ---- II XIII s.

⁶¹⁶ Segueix II, ratllat.

⁶¹⁷ Segueix a raó de II diners, ratllat.

⁶¹⁸ quiscú, interlineat.

Item, costà la⁶¹⁹ calx qui hac mester per recórrer les torres del portal dels frares menors.

--- II III s.

Item, doní a I maestre qui recórrech les dites obres. --- II III s.

Item, costà de adobar la scala de la torra, de part damunt, del dit portal, qui s'era affillada. --- II III s.

Item, costà de fer I trast en la torra major del Temple, lo qual féu en Domingo Ferrer ab d'altres maestres, entre loguer de maestres e clauo e port de fusta a la dita torra. --- III II X s.

Item, costaren de recórrer la dita torra e la torra chicha del Temple, e muntar terra als terrats, entre tot, ab mans de maestres e altres qui aydaren a muntar manobra e la dita terra, entre tot. --- I II V s.

||

Item, costà de adobar la torra del mur vell delà lo Temple, e de muntar terra als terrats.

--- II VII s X.

560

[1415, abril, 24]. Tortosa.

Pagament de 141 lliures, 7 sous i 10 diners que la ciutat de Tortosa fa a Jaume Avella.

Aquesta quantitat havia estat despesa pel citat Avella –administrador– en la construcció de la torreta del mur de Sant Joan i en les torres del mur del molí del vent, entre el 6-5-1413 i el 18-11-1413.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 50. p. CC.

Item, donà a'n Jacme Avella, cent quaranta-una lliura set sous e deu⁶²⁰ diners, les quals se troba per los honorables procuradors e hoýdors de compte que havia destribuïdes⁶²¹ en les obres de la torreta del mur de Sant Johan e lo mur e torres del molí de vent, les quals obres començaren⁶²² a VI de maig any MCCCCXIII e finaren⁶²³ a XVIII de noembre del dit any, segons apparie largament en un coern per menut scrit de mà de mí, Jacme dez Pont, notari, e de I scrivent jurat meu, regonegut en la sala del spital dimecres a XXIII de abril any MCCCCXV per los dits hoýdors. --- CXXXXI II VII s X.

561

[circa 1415, juliol, 13]. Tortosa.

Pagament de 57 lliures, 5 sous i 1 diner que la ciutat fa a Jaume Avella, manobrer i sobrestant de les obres dels murs, pel treball realitzat en dos panys o caixons del mur de Vimpeçol entre el 17-7-1414 i el 14-8-1414.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 51. p. CXXXXVII.

⁶¹⁹ la, *interlineat*.

⁶²⁰ Segueix sous, *ratllat*.

⁶²¹ Segueix e do, *ratllat*.

⁶²² Segueix ay, *ratllat*.

⁶²³ finaren, *interlineat*.

Item, met en data què havia donat al dit en Jacme Avella, manobrer e sobrestant de la obra qui s' feu en dos panys o⁶²⁴ caxons del mur de Vinpeçol, qui començà a XVII del mes de juliol any MCCCC e XIII e fini⁶²⁵ lo darer dia de agost, any⁶²⁶ damunt dit, cinquanta-set lliures, cinch sous⁶²⁷, hun diners bachinoneses, de les quals lo dit Jachme Avella donà compte e rahó per menut al dit honorable clavari en⁶²⁸ hun cuern de paper, hon haví XXXI pagues scrites dels dits obrés, present mi, dit Jacme dez Pont, notari⁶²⁹, axí entre mans de⁶³⁰ maestres, calx, arena⁶³¹, pedra com⁶³² altres coses, segons en lo dit cuern scrit és largament contengut. ---- LVII ll V s I.

562

1415, juliol, 27. Tortosa.

Pagament de 4 lliures, 9 sous i 10 diners que la ciutat de Tortosa fa a Jaume Avella per treball d'administrar les obres de la coberta de la torre de la manobra, que està davant del Sitjar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 51 (2n lligall). s/p.

Item, met en data què costà de cobrir la torra de la manobra, qui és davant lo Cijar, entre loguer de maestres, bèsties e altres manobres, segons en Jacme Avella ne donà compte per menut, quatre lliures, nou lliures⁶³³ e deu diners. ---- III ll VIII s X.

563

1416, abril, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es faci un carrer nou travessant el call jueu, i que els procuradors i diversos prohoms s'encarreguin de fer totes les gestions necessàries per tal que l'obra es posi en presta execució.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.

De travessar o fer novell carrer en lo que solia ésser call.

Item, sobre lo carrer faedor en lo call travessant de l'alberch qui fonch de n'Altadill, vers lo carrer del forn del mercat, o per allí hon pus profitosament passar porà, ffon provehit que sia comanat als honorables procuradors e pròmens dejús scrites, los quals, tots o la major part de aquells⁶³⁴, hi facen totes aquelles bones provisions e ordinacions per metre en presta execució lo passament del dit⁶³⁵ carrer que hi seran útils e

⁶²⁴ panys o, interlineat.

⁶²⁵ Segueix a, ratllat.

⁶²⁶ Segueix M, ratllat.

⁶²⁷ Segueix V, ratllat.

⁶²⁸ Segueix un, ratllat.

⁶²⁹ Segueix a VII de, ratllat.

⁶³⁰ Segueix maestres, ratllat.

⁶³¹ e, interlineat. Abans a, ratllat.

⁶³² com, interlineat. Abans e, ratllat.

⁶³³ Per sous.

⁶³⁴ Tots o la major part de aquells, interlineat.

⁶³⁵ Segueix alberch, ratllat.

necessàries, e ço que's despendrà e costarà per passar lo dit carrer, sia pagat dels béns de la universitat e pres en compte al clavari. Són los prohòmens:

En Bernat Pinyol
En Roger dez Coll.

En Guillem Macip
En Pere Oliver.

En Anthony Solà
En Guillem Vidal.

564

1416, maig, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, ateses les males condicions de l'edifici que alberga la Cort i les presons, proveeix que sigui eixamplat, que les obres siguin sufragades amb allò que es deu a la ciutat, que siguin seguides les directrius dels procuradors, presents i futurs, i que sigui elegit un obrer que administri aquesta i altres obres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.
r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.

De obrar la Cort.

Item, considerat lo present consell⁶³⁶ la gran stretura, reumositat e pudor que és en les presons de la ciutat, fon provehit que la dita cort sia obrada e exemplada axí dels deutes dels forments com altres deguts a la ciutat, a coneguda dels honorables procuradors presents e esdevenidors, e que ara en les eleccions novellament faedores, dels oficials de la ciutat si elet hun obrer qui haja càrrech de la dita obra e altres obres de la ciutat.

565

1416, maig, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la despesa de cloure el fossar de l'hospital de la Santa Creu sigui pagada dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.

Deçò que ha costat lo fossar del Spital.

Item, fon provehit que tot ço e quant ha costat⁶³⁷ de cloure lo fossar novellament fet davant l'espital de la universitat, sia pagar dels béns de la universitat e pres en compte al clavari.

⁶³⁶ Consell, *interlineat*.

⁶³⁷ *Segueix lo fo, ratllat*.

1416, maig, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, malgrat la petició del guardià del convent de Sant Francesc, proveeix que les 200 lliures deixades per Caterina, vidua del notari Bernat Macip, sigui emprades en la construcció de les cadires de Sant Francesc, sempre que el vicari general del bisbe ho consenteixi.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.
r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.

De les X lliures lexades cascun any a l'obra de les cadires per madona d'en Bernat Macip.

Item, sobre ço que és stat proposat per lo honorable religiós frare Ffran||cesch [Garraf] sobre la vera sort que les CC lliures, d'aquelles X lliures annuals que madona Caterina, muller de l'honorable en Bernat Macip, quòndam, notari, ha lexades⁶³⁸ a reparació, reffecció e adob de les cadires del cor de frares menors, fon provehit que per ço com⁶³⁹ la ciutat no poria mudar la volentat de la testadriu, que los honorables procuradors ne parlen ab lo vicari general del senyor bisbe, e si ell ho volrà consentir, plau al dit Consell que les dites CC lliures sien convertides en les dites cadires de nou faedores.

1416, maig, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa confirma la donació de 50 florins d'or que des de fa alguns anys es fa a frare Jordi Ponç, perquè mantingui en bon estat el castell de Sant Jordi d'Alfama i vigili la mar de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.

De donar a frare Jordi L florins.

Item, per conservació del⁶⁴⁰ servei e bona obra que l'onorable religiós frare Jordi Ponç ha fet en la casa del castell de Sant Jordi, e majorment e principal, per ço que los navegants sien guardats de perill de malvats moros infels, fon provehit que al dit|| ffrare Jordi sien donats, dels béns de la universitat per⁶⁴¹ l'any esdevenidor començador en la festa de la Ascensió de Nostre Senyor Déus, prop venidor⁶⁴²; axí emperò, que haja a tenir hun lahut ab tres hòmens per descobrir cascun matí les cales deçà e dellà Sant Jordi, obligant [servi] a la ciutat en la forma contenguda en altra provissió pochys anys ha passats feta, e per altre Consell ordenada.

⁶³⁸ Segueix ab, ratllat.

⁶³⁹ com, interlineat.

⁶⁴⁰ Segueix a casa, ratllat.

⁶⁴¹ per, interlineat. Segueix en, ratllat.

⁶⁴² prop venidor, interlineat.

1417, març, 27. Tortosa.

Davant la petició de Pere Monreal, a qui s'ha enderrocat l'alberg per fer el carrer nou del call i demana que li sigui tornat a construir, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que l'assumpte sigui mostrat a mestres, els quals han de decidir si la ciutat ha de pagar alguna cosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 29. s/f.

Item, an açò qui és stat proposat [per] part d'en Pere Monreal, suplicant que lo dit Consell, que [pus] per la ciutat és stat enderrocat part del seu alberch per fer lo carrer nou, que li sia tornat a loch e reparat; fonch provehit que sia mostrat a maestres, e ço que per los dits maestres apparrà ésser faedor en lo dit alberch per part de la dita ciutat, que sia fet, e si res si haurà a pagar, que sia pres en compte al⁶⁴³ clavari.

569

1417, maig, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que en Jaume Avella sigui sobrestant de les obres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. f. 3r.

En Jacme Avella sia sobrestant.

Item, vol lo present Consell, e proveeix, que en e de les obres qui's faran en l'any present, d'ací a la festa de la Ascensió de Nostre Senyor Déus prop venidora, en la dita ciutat, sia sobrestant de les dites obres en Jacme Avella.

570

1417, maig, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els dotze cairats de fusta que el convent de Santa Clara havia manellavat els siguin donats i que el calze de les clarisses que Domingo Ferrer, ponter, té en penyora, els sigui restituït.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. f. 4r.

De tornar la penyora a les monges.

Item, fonch provehit que la penyora que té en Domingo Ferrer, ponter, de les monges e monestir e convent de Santa Clara, per I dotzena de cayrats que lo dit monestir havia manlevats de la ciutat, que los dits XII cayrats los sien donats graçosament, pus són convertits en obres del dit monestir, e la dita penyora los sia restituïda e tornada.

⁶⁴³ Segueix clavari, ratllat.

1417, agost, 16. Tortosa.

Davant la petició dels propietaris dels albergs que afronten amb el Vall, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sobre aquest assumpte sigui observada una provisió anterior, però que, per tal que l'obra s'acabi, que Pere Gil bestragui diners de la seua clavaria, i que els propietaris dels albergs contribueixin econòmicament als treballs segons una taxació.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. f. 22r.

De la obra del Vall.

Al que és stat proposat en lo present Consell per part de aquells qui affronten ab lo dit Vall, fonch provehit que sia seguida la primera provissió ja sobre açò feta. Emperò, per tal que la dita obra no⁶⁴⁴ romanga imperfeta⁶⁴⁵, per lo perill en què està, que al present, per fer e acabar aquella, l'honorable en Pere Gil, olim clavari, dels⁶⁴⁶ diners de la sua claveria, bestraga en acabar aquella; volent que los alberchs que affronten ab la dita obra sien tatxats per tal que la part que'n vendrà ab senyors dels dits alberchs que s'haja, es cobre e [taxi] a la ciutat, pus hi haurà e ha bestret.

572

[post 1417, agost, 16]. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, un cop revisats els comptes de Pere Gil de les obres del Vall i altres, proveeix que els propietaris dels albergs que afrontem amb el vall paguin allò que taxin en Joan Vicent, en Pere Oliver i en Domingo Segur.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. Document solt 6.

Dels alberchs qui affronten ab la obra del Vall.

Com per los hoïdors dels comptes e claveria de l'honorable en Pere Gil, en la sala del spital de la dita ciutat, sien estats vists e regoneguts⁶⁴⁷ axí los comptes de les obres del Vall com les altres de les altres obres, e en la⁶⁴⁸ dita sala del spital, per los dits hoïdors dels dits comptes, ensemps ab los honorables procuradors, sia esta examinat e vist que los senyors dels alberchs qui affonten ab la dita obra feta en lo dit vall⁶⁴⁹ paguen entre tots cents lliures, fonch provehit que les dites cent lliures se paguen, volent que la taxa dels dits alberchs sia feta per los honorables en Johan Vicent, en Pere Oliver e en Domingo Segur, o⁶⁵⁰ los dos de aquells, e que feta la dita tattxa, que⁶⁵¹ ladonchs quiscú pach ço que vendrà a sa part, sense algun contrast.

⁶⁴⁴ *Segueixen roma i romga, ratllat.*

⁶⁴⁵ *romanga imperfeta, interlineat.*

⁶⁴⁶ *Segueix dels, ratllat.*

⁶⁴⁷ *Segeuix ves, ratllat.*

⁶⁴⁸ *en la, interlineat.*

⁶⁴⁹ *Segueix fon, ratllat.*

⁶⁵⁰ *Segueix la hun de aquells, ratllat.*

⁶⁵¹ *Segueix ladós, ratllat.*

1417, setembre, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa prohibeix que es facin clavegueres sense el seu permís.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. f. 36r.

De no fer clavegueres sens permís⁶⁵² de Consell.

Item, com no sia cosa leguda a nengú, dels béns de la universitat, fer clavegueres e altres obres sense licència e exprés consentiment del Consell, no contrestant qualssevol promissions d'ací atràs en qualsevol manera fetes, ffonch provehit que d'ací atràs no sia feta claveguera alguna ni altres obres en nenguna part de la ciutat sense volentat e exprés voler e promissó del dit Consell.

1417, setembre, 25. Tortosa.

Pagament de 18 lliures, 11 sous i 6 diners que la ciutat de Tortosa fa a Jaume Avella, com a administrador de les obres de murs i valls, pel que s'havia gastat durant quatre anys en arranjar les 5 torres de la muralla que la ciutat lloga (2 al portal dels frares menors, 2 al mur del Temple i 1 al mur vell).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 50. p. CCV.

Item, met en data què costà de adobar les V torres que la ciutat loga, ço és⁶⁵³ II del portal dels frares menors, II del mur del temple e la del mur vell, entre diverses vegades entre manobra e fer-hi⁶⁵⁴ trasts e mans de maestres de IIIe anys ençà, segons que en Jacme Avella ne donà compte per menut, dehuyt lliures, onze sous, VI, e fonch la mahor despesa l'any de la nau. ---- XVIII II XI s VI.

1418, abril, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin nomenats dos administradors de les obres de la Seu per part de la ciutat, talment com fa el Capítol de Santa Maria, i que aquests cobrin tant com aquells i del mateix fons que aquells.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30 (2n lligall). f. 50r.
a. J. VIDAL, "Notes sobre la contribució municipal...", p. 182, doc. 3.

Dels obrés de la Seu.

Item, fonch provehit que puix la Seu quiscun any met obrés en la obra de la Seu, ço és, hun canonge e hun capellà, que axí matex la ciutat n'i meta altres dos, los quals hajen a

⁶⁵² Segueix sió, ratllat.

⁶⁵³ Segueix de, ratllat.

⁶⁵⁴ Segueix en, ratllat.

ésser elets axí com los altres oficials quiscun any; emperò, que si los obrés qui són meses per la Seu o Capítol de aquella ne hauran paga, que axí matex, e tanta, ne hajen los de la ciutat⁶⁵⁵, e si los obrés de la Seu se paguen dels diners de la obra, que axí matex los qui hi seran meses e elets per la ciutat sien pagats dels dits diners de la dita obra.

576

1418, maig, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix obrers de la catedral per part de la ciutat a Bernat Pinyol, lo prom, i a Roger Descall.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

Obrés de la obra de la Seu.

Item, foren elets en obrés de la obra de la Seu los honorables en Bernat Pinyol, lo prom, e en Roger dez Call, bs quals hajen dels béns de la dita obra aytant com han de salari los obrés que la Seu hi met.

577

1418, maig, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Jaume Avella com a sobrestant de les obres de la ciutat, càrrec pel qual està obligat a revisar les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De n' Avella.

Item, fonch provehit que en Jacme Avella sia l'any present sobrestant de les obres de la ciutat e, noresmenys, sia tengut de regonèxer los murs de la dita ciutat, e per lo dit regonexement haja lo salari acostumat.

578

1418, maig, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa encomana a Joan Vicent i Antoni Sala la compra de cases dintre de la ciutat, en lloc idoni i congruent, per tenir l'Estudi de gramàtica, i que la compra i siguin sufragada amb les almoines dels captius.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De comprar escoles de gramàtica e cases per ops de aquelles.

Item, fonch provehit que per ops de les Escoles de gramàtica en la dita ciutat, sien comprades cases dins la ciutat, en loch ydeneu e congruent, de les diners de les almoynes dels catius a rembre de la dita ciutat, e⁶⁵⁶ que les dites almoynes, dels salari

⁶⁵⁵ Segueix e si's paguen, ratllat.

⁶⁵⁶ e, interlineat.

dels escolans reben quiscun⁶⁵⁷ any aytant com havièn de censal del dit preu, volent lo present Consell que la compra faedora si comanat als honorables en Johan Vicent e an Anthoni Sala.

579

1418, maig, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el calze de les clarisses que el ponter Domingo Ferrer té en penyora sigui tornat al convent de Santa Clara, i que els siguin doants els 12 cairats pels quals s'havien empenyorat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

Del calce de les monges.

Item, fonch provehit que lo calce que ti en Domingo Ferrer, de les monges, penyora per una dotzena de cayrats, fonch provehit que los dits cayrats los sien donats graciosament, e que lo calce los sia tornat.

580

1418, maig,. 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la capsa dels franciscans que el ponter Domingo Ferrer té en penyora per 6 cairats de fusta, sigui tornada als frares menors, i que els cairats els siguin donats.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De la capça dels frares menors.

Item, fonch provehit que la capça que ti en Domingo Ferrer, dels frares menors, penyora per VI cayrats⁶⁵⁸, sia tornada als dits frares, com lo Consell los do ells leix graciosament los dits VI cayrats.

581

1418, maig, 5. Tortosa.

Davant la petició de les clarisses, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els murs de la part baixa de l'hort del convent siguin revisats pels procuradors i alguns mestres, i calculat què podrà costar l'obra necessària, que ds sigui donada certa quantitat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De les parets de les monges.

A la suplicació posada de part de les menoretas de la dita ciutat, que a les partes de l'ort de baix faedors, atés que són dirruïdes, los sia feta qualque ajuda per tornar aquelles;

⁶⁵⁷ Segueix any, ratllat.

⁶⁵⁸ Segueix fonch, ratllat.

fonch provehit que la obra faedora en les dites parets sia vista per los honorables procuradors ab maestres, e vist ço que porà costar, que ladonchs los sia donat, dels béns de la universitat, a coneguda dels honorables procuradors e d'alguns prohòmens per ells an açò appellats arbitràriament, e aque ço que'lls serà donat sia pres en compte al clavari.

582

1418, maig, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que, com a contribució a l'església del lloc de Xerta, siguin donats 50 florins en dues vegades, 25 en iniciar-se els treballs i 25 en ésser finalitzats, a més a més de quatre cairats de fusta.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De donar en ajuda de la obra de la església de Xerta, faedora, cinquanta florins e quatre cayrats.

Atés que lo consell de la dita ciutat l'any passat fos estat provehit que el lo creximent faedor de la església de Xerta fos pagat aytant com als honorables procuradors fos ben vist, e no y fos res determenat quina⁶⁵⁹ ni quanta⁶⁶⁰ quantitat, fonch provehit que dels béns de la universitat sien donats, en ajuda de la dita obra faedora, dels béns de la dita universitat, cinquanta florins, dels quals los sien donats XXV florins al començament de la dita obra e altres XXV al finament de la dita obra, los quals L florins sien preses en compte al clavari, e, noresmenys, li sien donats IIII cayrats.

583

1418, setembre, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la pexera que hi ha sobre el pont de Palomera i altres obres comunes de la ciutat, ja fetes, siguin adobades, quan sigui necessari, abans que es disminueixin o derrueixin completament.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De la obra de la pexera del pont de Palomera e de conservar les altres obres fetes de la ciutat.

Primerament, fonch provehit que axí la obra de la pexera damunt lo pont de Palomera com qualssevol altres obres comunes de la ciutat, ja fetes, si alguna de aquelles se disminuiran o dirruiran, que vistes aquelles per los dits honorables procuradors, e concordat per ells que necessàriament hajen ops, adop per conservació de aquells que les puxen fer adobar e reparar, ans que major damnatges ne seguís, e que ço qui's despendrà en adobar la dita pexera com en les dites⁶⁶¹ altres obres, sia pres en compte al clavari.

⁶⁵⁹ quina, *interlineat*.

⁶⁶⁰ *Segueix* quanta, *ratllat*.

⁶⁶¹ *Segueix* altres, *ratllat*.

1418, desembre, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les despeses que s'han fet i es faran en l'arranjament de l'alberg comprat per a les Escoles de gramàtica, sigui pagat dels béns de les alomines dels captius.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De la obra feta e faedora en lo alberch de les Escoles.

Item, fonch provehit que les despeses qui's són fets en adobar l'alberch comprat per ops de Escoles, e's faran, sien pagades dels béns dels [bacins] dels catius a rembre e sien preses en comptar al síndich dels dits [bacins].

1419, febrer, 16. Tortosa.

A causa de la mort del frare Jordi Ponç, guardià del castell de Sant Jordi d'Alfama, el Consell de la ciutat de Tortosa decideix escriure al mestre de Muntesa per tractar sobre el castell, que està dins del terme general de la ciutat, i sobre allò que conté el castell, que el frare Jordi tenia amb inventari de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

Item, fonch concordat que atés que frare Jordi és mort, que sia scrit al senyor Maestre axí sobre b cast[e]ll e casa de Sent Jordi, que és constituïda e situada en e dins los tèmens de la dita ciutat, com encara de les coses que són en aquella, les quals lo dit frare Jordi tenia ab inventari de la ciutat.

1419, abril, 20. Tortosa.

Pagament de 6 lliures, 14 sous i 1 diner pel preu de reparar –caixonar- el vall del mur meridional de la ciutat, entre el convent dels frares menors i el portal del Temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 54. s/p.

Item, met en data què havia costat de caxonar lo vall del mur devallant, dels frares menors fins al portal del mur del Temple, entre calx, arena e mans de maestres, sos lliures quatorze sous I diners. ---- VI ll XIII s I.

1419, abril, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix, d'acord amb la opinió dels procuradors i alguns mestres, que sigui fet un pont de pedra al torrent d'en Solanes, al cap de l'horta de Pimpí, i que la despesa vagi a càrrec dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De fer un pont al pas del barranch o torrent d'en Solanes, que és al cap de la orta de
Pimpí.

Sobre la despesa faedora en lo pas del barranch o torrent d'en Solanes, que és al cap de la orta de Pimpí, en lo qual loch necessàriament se ha a fer un pont de pedra, segons és stat vist per los honorables procuradors ab alguns maestres, e jatsia per altra provissió, sia e fos provehit que lo dit pas fos adobat segons als dits honorables procuradors parria ésser faedor; fonch provehit que en lo dit pas sia fet lo dit pont dels béns de la universitat, e que tot ço que costarà sia pres en compte al clavari.

1419, abril, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la universitat pagui un terç del cost de les clavegues que es facin a la ciutat, amb la condició que es demani permís al Consell per fer-les i que s'obrin privades per tal que no surtin berengueres de les cases.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 30. s/f.

De les clavegues,

Item, sobre ço que és stat proposat en lo present Consell de les clavegues faedores per la ciutat, fonch provehit que la ciutat pach e faça, de ajuda en lo cost de les clavegues que de aquí avant se faran e s'obran en la dita ciutat per los singulars de aquella, en les carreres e carrerons de la || dita ciutat, la terça part, ab condició que ans que s'obren ho hagen a dir e proposar en Consell, e après que serà obrada, que haja a traure e obrar privades en tal manera que de llars e cases no isquen berengueres, e de açò sien [forçats] faent fer stabliment de les dites coses.

1419, maig, 4. Tortosa.

Pagament de 16 lliures i 10 diners que la ciutat de Tortosa fa a Ramon Gual i Simó de Merades, jurats del lloc de Godall, com a contribució municipal a les obres de l'església d'aquest lloc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 54. s/p.

Item, donà a IIII de maig any MCCCCXVIII⁶⁶², a'n Ramon Gual e a'n Simon de Merades, jurats del loch de Godall, en vigor de una provissió feta en Consell dissapte⁶⁶³, a XXII de abril prop passat, en ajuda de reparar la església del dit loch, trenta florins, los quals confessen haver haüts e reebuts en presència de mi, Ffrancesch Godal, notari, d'en Miquel Narbonès e d'en Pere Correguo. ---- XVI ll X s⁶⁶⁴.

590

[1419, juliol, 28]. Tortosa.

Pagament de de 8 sous i 6 diners per l'arranjament de la porta del mur del Sitjar, que havia estat trencada per un lladre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 54. s/p.

Item, met en data què havia costat de fer e adobar la porta de la torre del mur del⁶⁶⁵ Cigar, que havia trencada hun⁶⁶⁶ ladre, entre⁶⁶⁷ mans de mestre⁶⁶⁸, adobar la lloba e claus. ---- ll VIII s VI.

591

[1419, juliol, 28]. Tortosa.

Pagament de 3 lliures i 11 sous que la ciutat de Tortosa fa a Jaume Avella per diverses obres de manteniment.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 54. s/f.

Item, donà a'n Jacme Avella, que havia bestret, en lo temps de la claveria de l'honorable en Pere Corder, en adobar e recórrer les torres del mur de Vinpeçoll, e del molí del vent, e lo terrat de la Scorxeria, e b perxe damunt lo portal del mur de la Scorxeria, entre calx, arena, mans de maestres, segons lo dit en Jacme Avella ne donà compte per menut, entre tot, setanta-hun sous. ---- III ll XI s.

592

[circa 1419, juliol, 28]. Tortosa.

Pagament de 10 lliures, 8 sous i 5 diners a l'obrer Jaume Avella per la compra feta al pedrapiquer Ramon Nabas de 59 pedres de fil per a l'obra de la Cort del Veguer de Tortosa, i pel seu transport.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 54. s/p.

⁶⁶² XVIII, interlineat.

⁶⁶³ Segueix a, ratllat.

⁶⁶⁴ En el marge esquerre: provissió.

⁶⁶⁵ Segueix g, ratllat.

⁶⁶⁶ Segueix ladre, ratllat.

⁶⁶⁷ Segueix pany, ratllat.

⁶⁶⁸ Segueix [adal], ratllat.

Item, donà a'n Jacme Avella, qui comprà cinquanta-nou⁶⁶⁹ pedres de fill groses, d'en Ramon Nabas⁶⁷⁰, piquer, per ops de la obra de la Cort, a raó de III sous per pedra, huyt lliures, deeset sous, e de portar-les de la⁶⁷¹ lotja hon eren al carreró de la Cort, e metre-les dins lo dit carreró, trenta sous, V diners, que és entre tot. --- X II VII s V.

593

1420, gener, 25. Tortosa.

Pagament de 7 lliures, 1 sou i 2 diners que la ciutat de Tortosa fa a Jaume Avella pel cost de tapiar un tros del mur que hi ha davant l'església de Sant Jaume, al costat de la casa de Guillem Pinyol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 55. s/p.

Item, met en data què haví costat de⁶⁷² tapiar I troç del mur davant Sent Jacme, vers lo riu, qui-s ti ab l'alberch de mossèn Guillem⁶⁷³ Pinyol, entre calx, arena, pedra e mans de maestres, segons en Jacme Avella ne donà compte per menut. --- VII II I s II.

594

1420, maig, 16. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Jaume Avella com a sobrestant de les obres de la ciutat, amb la obligació de reconèixer el circuit de muralles i altres funcions.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31. f. 2v.

D'en Jacme Avella.

Ffonch provehit que en Jachme Avella sia l'any present sobrestant de les obres de la ciutat. E noresmenys, sia tengut de regonèixer los murs de la dita ciutat, e per lo dit regonexement e per altres funcions que fa⁶⁷⁴ en la ciutat, que haja lo salari acostumat de cent sous.

595

1420, maig, 16. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa nomena Elies de Garret com a obrer de les obres de la Seu per part de la ciutat per un període de cinc anys, amb totes les competències que tenen els obrers nomenats pel Capítol de Santa Maria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31. f. 3r.
a. J. VIDAL, "Notes sobre la contribució municipal...", p. 182, doc. 4.

⁶⁶⁹ nou, interlineat. Abans set, ratllat.

⁶⁷⁰ Segueix piques, ratllat.

⁶⁷¹ Segueix la, repetit.

⁶⁷² Segueix tal, ratllat.

⁶⁷³ Segueix entre, ratllat.

⁶⁷⁴ fa, interlineat.

Obrer de la obra de la Seu, a V anys.

Item, fonch provehit que l'onorable n'Elies de Garret, ciutadà de la dita ciutat, sia obrer de la obra de la Seu per cinch anys primer vinents e contínuament següents. Lo qual, per part de aquesta ciutat, sia e entengua en tot e per tot en la dita obra, ensemps ab los honorables obrers de la Seu, e tenir la clau de la caixa dels diners de la dita obra, e entervenir e saber tots los comptes de dates e reebudes qui's ffan ni's faran per rahon de la dita obra en qualsevol manera. E, noresmenys, que ell prenga per quiscun clavari, dins lo dit⁶⁷⁵ temps, axí ço que la ciutat graciosament dóna a la dita obra, com tots los acaptés qui's fan per los carrés de la dita ciutat, e encara qualssevol donacions, legats e lexes a la dita obra, fetes e faedores. E totes es dites quantitats meta e convertesqua en la dita obra.

596

1420, setembre, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició del comanador del convent de la Mercè, proveeix que els procuradors inspeccionin el cor de l'església de Santa Caterina, que sembla que està en males condicions, i que, si ho està, siguin donats fins a 12 cairats de fusta per a les obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31. f. 19v.

De adobar lo cor de la església de madona Sancta Caterina.

Primerament, a la proposició verbo feta per lo comanado[r] de madona Sancta Caterina, dient que com lo cor [de] la sgléya de sancta Caterina sia dolent e podrit, e a la sollemnitat e festa de la dita Verge quiscun any vaha molta gent e molta gent puig[...] se'n [...]va, per ço suplicava lo dit Consell que [al]guna quantitat de fusta li fos, per amor de Déu, donada en ajuda de fer lo dit cor; ffonch provehit que sia vist lo dit cor per los honorables procuradores, e vist e regonegut, que ladonchs si ho haurà mester, que li sien donats fins en una dotzena de cayrats e no més avant, per adobar e refer lo dit cor.

597

1420, setembre, 31, Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, oïda la suplicació feta al Consell pel guardià del convent de Sant Francesc, decideix que sigui estudiada la almoïna deixada per Caterina, vídua del notari Bernat Macip, al convent, per veure en què es pot gastar; que siguin aconseguits 20 lliures censals per al manteniment del monestir; i, finalment, que siguin donats 12 cairats de fusta per a la reparació del cap del claustre, a la sortida de l'església.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31. f. 23v.

De ço que demana fra Garraff per ops del convent.

⁶⁷⁵ Segueix t, ratllat.

A la proposició fet per l'onorable ffrare Fran[ce]sch Garraff, guardià del⁶⁷⁶ monestir e convent dels frares menors de la dita ciutat, continent tres [caps]. Primo, que la vera sort de les X lliures jaquides per madona Caterina, qui fonch de l'honorable en Bernat Macip, quòndam, notari, ciutadà de la dita c[iu]tat, qui són p[a]gadores e convertidores a fer ca[di]res del [dit mo]nestir, e en altres obres del dit monestir, fos convertida tota en fer les dites cadires, com la pensió de aquella, ço és, les X lliures no basten quiscun any a res. Item, que com alguns vullen fer⁶⁷⁷ [adniversaris] celebradors en lo dit monestir, e vullen esmerçar XX lliures de [vera sort] per fer aquells, que la ciutat vulla pendre aquells e fer al dit monestir XX quiscun any de censal mort per a sustentació e provisió del dit monestir e frares de aquell. Item, que com lo cap del claustro, com hom ix de la església en la claustra, cayga e no tinga fusta ab que'l puxa tornar ni adobar, perquè suplicava lo honorable Consell que li volgués donà una dotzena de cayrats per adobar lo dit cap de claustro. E hoïda la dita proposició per lo honorable Consell, fonch provehit: primo, al primer cap, que sia vista per juristes e per alguns prohòmens de la institució la dita almoyna com va, e vista que ladonchs sia fet [juxta] la voluntat de la dita deffunta segons per ells serà determenat. Item, al segon cap, fonch provehit que sien preses les dites XX lliures e que los honorables procuradors facen carta de venda de XX sous censal, ab carta de [garantia] de poder reembre aquells a ops del dit convent e frares de aquell. Item, al terç cap, fonch provehit que per ops de adobar lo dit claustro sien donats a dit frare Garraff XII cayrats.

598

1420, setembre, 31. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les obres de reparació de l'alberg comprat per a contenir les Escoles de gramàtica siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31. f. 24v.

De la obra de l'alberch de les Escoles.

Item, fonch provehit que les despeses qui's són fetes, e es fan, e's faran en adobar l'alberch de les Scoles de la ciutat, com si hajen⁶⁷⁸ a caxonar algunes parets qui són molt males, e a fer altres coses, que tot ço que ha costat e costarà⁶⁷⁹ de fet la dita obra e adop, que allò sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

599

1421, abril, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició del guardià del convent de Sant Francesc, proveeix que 4 prohoms valorin quanta fusta serà necessària per a la construcció del cadirat dels frares menors, i que en facin relació als procuradors. Llavors els procuradors podran donar tanta fusta com voldran, fins un valor de 30 florins.

⁶⁷⁶ Segueix s, ratllat.

⁶⁷⁷ Segueix alf, ratllat.

⁶⁷⁸ Segueix as cos, ratllat.

⁶⁷⁹ Segueix f, ratllat.

De la fusta demanada per lo guardià dels frares menors per fer les cadires del cor.
Item, sobre la fusta demanada per lo guardià dels frares menors de la dita ciutat per fer les cadires del cor del dit monestir, ffonch provehit que açò sia comanat als honorables en Guillem Macip, a-n Johan d'Almenar, a-n Anthoni Solà e a-n Miquel n'Arbonès, que aquells vejen e sàpien quants lindars de fusta haurà mester per fer les dites cadires, e vist⁶⁸⁰, e feta relació als honorables procuradors per los dits prohòmens, que·ls sia donada fusta si mester hi haurà, fins en vàlua de trenta florins.

600

1421, abril, 19. Tortosa.

Davant la suplicació del mestre Ramon Domènech, que havia fabricat un pont de pedra sobre el torrent d'en Solanes, el qual pont havia caigut immediatament a causa d'una avinguda d'aigua, amb els consegüents perjudicis per al mestre, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que l'assumpte sigui estudiat pels procuradors i prohoms de les corts, i que si cal pagar alguna cosa, que sigui pagat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31. f. 37v-38r.

De la suplicació d'en Ramon Domènech per lo pont del torrent d'en Solanes.
Item, a la suplicació posada per en Ramon Domènech, mestre de cases, dient que com ell hagués fet lo pont del barranch d'en Solanes, al cap de la orta de Pimpí, e acabat, atés que la dita obra era frecha per la gran crescuda del flum de Ebre, qui muntà damunt lo dit pont, lo dit pont se sopà e caygué, e que après ell lo hauria tornat a ses pròpies despeses⁶⁸¹, e n'havia sostenguts grans dans e damnatges, perquè demanava gràcia que almenys ço qui de sa ||^{f. 38r} bossa havia bestret en tornar e reffer lo dit pont, li fos pagat, com fos prest e [aparpellat] de donar-ne compte de [tot] per menut; ffonch provehit que açò sia remès als honorables procuradors e prohòmens de les corts, e tot ço que e quant per aquells o per major part de aquells serà fet e determenat, que allò sia vàlit e ferm, e si res se haurà a pagar, que allò sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte⁶⁸² al clavari.

601

1421, abril, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin pagats 5 florins dels béns de la universitat com a contribució municipal al nou retaule fet per a l'església de Sant Joan del Camp.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31. f. 38r.

⁶⁸⁰ Segueix que la, ratllat.

⁶⁸¹ Segueix e, ratllat.

⁶⁸² Segueix al clavari, ratllat.

Del retaule de Sent Johan del Camp.

Item, fonch provehit que en ajuda del retaules novament en la església de Sent Johan del Camp, que dels béns de la universitat sien donats V florins, e aquells sien preses en compte al clavari.

602

1421, abril, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix donar 12 cairats i 10 florins com a contribució a la reconstrucció d'una arcada de l'església de Sant Jaume, i 10 florins com a ajuda al pagament del nou retaule que s'ha pintat per a la mateixa església.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31(1r lligall). f. 38v.
a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 184, doc. 9.

De la ajuda demanada al retaule de Sent Jacme e a la obra de la església.

Item, a la suplicació posada per part del rector e parroquians de la església de Sent Jacme de la dita ciutat, demanant ajuda a reffer una arcada de la dita església, qui's decau, e al retaule, qui si és fet de nou, fonch provehit que sien donats a la dita obra, de la fusta de la ciutat, una dotzena de cayrats e deu florins, e altres deu florins en ajuda de pagar lo dit retaule, e que tot açò sia pres en compte al clavari.

603

1421, maig, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que en Jaume Avella sigui manobrer de les obres de la ciutat i que reconegui els murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31. (2n lligall). f. 3r.

D'en Jacme Avella.

Item, fonch provehit que en Jacme Avella sia e romaga manobrer de les obres qui's faran a la ciutat, e per regonèxer los murs, que haja de salari C sous.

604

1421, maig, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui tallada fusta per a l'apuntament i reconstrucció de l'església de l'hospital de la Santa Creu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31 (2n lligall). f. 14v.

De tallar fusta per fer la església de l'espital de la ciutat e de tornar a ffer la dita església.

Item, fonch provehit que sia tallada fusta per ops la església del spital de la ciutat⁶⁸³, qui'n ve tota, e ço qui costarà axí en fer tallar e portar la dita fusta com en reffer la dita església, sia pagar dels béns de la universitat e sia pres en comptar al clavari.

605

1421, maig, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, ultra l'ajuda ja donada en la construcció de la nova arcada de l'església de Sant Jaume que s'ha de fer de rajola, acorda contribuir-hi novament amb la donació de 6 files de la fusta de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31 (2n lligall). f. 15r.
a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 184-185, doc. 10.

A n-açò qui és stat demanat per los parroquians de la parròquia de Sent Jacme per⁶⁸⁴ a adob de la dita església.

Item, sobre ço qui és stat demanat per los parroquians de la parròquia de Sent Jacme de la dita ciutat, demanant⁶⁸⁵ que ls fos feta ajuda en reffer e reparar una arcada de la església, qui'n ve tota, com la vullen fer de [volta] de rajola, per tal que sia [perpetual], [no] contrastant la ajuda que ja los seria stada feta, ffonch provehit que en ajuda de reffer la dita arcada⁶⁸⁶, de la fusta de la ciutat los sien donades VI files.

606

1421, juliol, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donades dues dotzenes de files i una de cairats al convent de Sant Francesc perquè sigui acabada l'obra d'una ala del claustre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31 (2n lligall). f. 18r.

De donar la fusta als frares menors per acabar lo claustro.

Item, fonch provehit que de la fusta de la ciutat sien donats, al monestir dels frares menors de la dita ciutat, en acabar lo claustro de la claustra del dit monestir, dues dotzenes de files e una dotzena de cayrats.

607

1421, setembre, 2. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el mur i el portal del Ferre (=dels jueus), que està a punt de caure, sigui arranjat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31 (2n lligall). f. 21r.

⁶⁸³ Segueix qui, ratllat.

⁶⁸⁴ Segueix a la, ratllat.

⁶⁸⁵ Segueix ajuda, ratllat.

⁶⁸⁶ Segueix bé, ratllat.

De abobar lo mur davall lo portal de la porta del Ferre.

Item, com lo portal de la porta del Ferre e mur de aquell, qui és damunt la juheria, stiga a gran perill de⁶⁸⁷ caure si no y és acorregut de sospedar-lo⁶⁸⁸ envers la juheria, fonch provehit que lo dit mur e portal sia adobat e sospedrat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

608

1421, setembre, 2. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors vagin a inspeccionar el pont de fusta que travessa el barranc de Palomera i sèquia de Llaber, i que, si decideixen que cal fer-lo de pedra, que es faci de pedra i sigui pagat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31 (2n lligall). f. 21r-v.

Del pontet damunt lo barranch de Palomera, davall lo qual passa la cèquia de Laber. Item, que com lo pont qui és damunt lo barranch de Palomera, davall lo qual passa la cèquia de Laber⁶⁸⁹, per lo qual en temps de grans aygües los qui van als molins passen per [a llera], lo qual és de fusta⁶⁹⁰, podrit e dirruït, fonch provehot que lo dit pont^{||f. 21v} sia vist per los honorables procuradors, e vist per ells, si·ls apparrà que·s deja fer de pedra, que·s faça, e ço qui costarà, que·s pach dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

609

1421, octubre, 10 – 23. Tortosa.

Extracte dels comptes de la reparació del portal del ferre o dels jueus.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 17 (2n lligall). f. 23r-26r.

Despeses fetes en caxonar lo mur de la porta del ferre, per l'onorable en Pere Gil, clavari.

Divendres, a X del mes de octubre, any MCCCCXXI, començaren a obrar al dit mur de la porta del ferre los següents, dins lo corral de la juheria.

Primerament, donà a·n Bernat Gual, mestre. ---- ll III s.

Item, donà a·n Domingo Benedito. ---- ll III s.

Item, donà a·n Domingo Alcoverre. ---- ll II s II.

(...)
||f. 26r

Suma major que munten totes les despeses fets en fer lo⁶⁹¹ dit⁶⁹² caxonament del mur⁶⁹³, segons damunt appar clarament en lo present⁶⁹⁴ cuern scrit en VII pàgines, vint-dues lliures, deeset sous, nou diners. ---- XXII ll XVII s VIII.

⁶⁸⁷ Segueix *cavi*, ratllat.

⁶⁸⁸ Segueix *en [...]*, ratllat.

⁶⁸⁹ Segueix *en temp*, ratllat.

⁶⁹⁰ Segueix *vi*, ratllat.

⁶⁹¹ Segueix *s*, ratllat.

1422, gener, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els camins i ponts del terme que necessitin reparació siguin reparats dels béns de la universitat. Però que abans de començar les obres els procuradors i altres prohoms els revisin i decideixin en quins és més urgent treballar. Finalment, proveeix que les obres del camí de l'horta de Pimpí sigui donat a estall, i que els veïns contribueixin en pagar-lo.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31 (2n lligall). f. 33r-v.

De adobar los camins e ponts.

A la proposició feta en lo present Consell que los camins, axí de la orta de Pimpí, de la costa del Pinell, de Segura e altres camins e ponts del terme de la dita ciutat, qui són fort mals e estan dolentament e perillousa, fossen adobats⁶⁹²; ffonch provehit que los camins e ponts que necessàriament se hauran a-dobar e hauran mester abob, que aquells sien adobats. Emperò, que ans que no si toch ni s'i meta mà, sien ben vists e regoneguts per los honorables procuradors e per alguns prohòmens qui vagen a regonèxer ab ells, e vists e regoneguts, que ladonchs sien adobats e reparats e refets aquells qui major mester hauran mester⁶⁹⁵, adob e refecció. E ço que si despendrà sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari. Volent, emperò, que lo camí de la dita orta sia fet per aquells qui per millor mercat lo faran, [a estall], e que los de la dita orta hi contribuesquen en qualque part e cosa.

1422, gener, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que cap obrer ni manobrer de la ciutat que regeixi obres municipals pugui tenir en les esmentades obres manobra, treballadors o bèsties de la seua propietat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31 (2n lligall). f. 33v.

Que nengun obrer ni manobrer de la ciutat no gos tenir a loguer⁶⁹⁶ en les⁶⁹⁷ obres de la ciutat, comunes, persona ni bèstia ni altres coses sues.

Item, fonch provehit que tot obrer e manobrer qui farà ni regirà obra comuna de la ciutat, que en aquella obra o obres no gos, puxa ni deja tenir a loguer en les dites obra o obres moço ni moços, bèstia ni bèsties, ni qualsevulla altres⁶⁹⁸ coses que sien⁶⁹⁹ ni estiguen dels dits ni ab los dits manobres.

⁶⁹² *Segueix s, ratllat.*

⁶⁹³ caxonament del mur, *interlineat*. Abans prenè de les parets de la lotja, *ratllat*.

⁶⁹⁴ *Segueix scr, ratllat.*

⁶⁹⁵ *Segueix adop, ratllat.*

⁶⁹⁶ *Segueix dels, ratllat.*

⁶⁹⁷ en les, *interlineat*.

⁶⁹⁸ *Segueix cos, ratllat.*

⁶⁹⁹ *Segueix de les dit, ratllat.*

1422, abril, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donades les 25 lliures que falten per completar les 50 lliures anuals que la ciutat acostuma a donar per a la sustentació del convent de Sant Francesc, malgrat que no han tingut dos lectors en teologia com s'havia acordat. El Consell, però, afirma que per seguir gaudint d'una ajuda de 50 lliures el convent està obligat a tenir un bon lector que instrueixi i il·lumini el poble; si no, reduirà la seua col·laboració a 25 lliures anuals.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 31 (2n lligall). f. 36v.

Que los frares menors hagen del present any⁷⁰⁰ les altres XXV lliures, e qui d'aquí avant hagen totes les L lliures ab la condició següent.

Primerament, a la proposició feta en lo present Consell per l'onoralbe frare Ramon Vilanova, guardià dels frares menors del convent de la dita ciutat, demanant graciosament e per amor de Déu les altres XXV lliures, no contrastant que en lo present any no hagen tengut sinó un mestre en taulegia, atés que lo monestir és molt pobre e porta molt gran messió de sostenir dos mestres en taulegia; ffonch provehit que no contrastants qualssevol provissions d'ací atràs fetes per la dita rahó, que sien donades al dit guardià e frares, per sustentació del dit convent e frares de aquell, altres XXV lliures, a compliment de les L lliures en la presén annada. E que d'aquí avant los sien donades quiscun any les dites L lliures. Axí, emperò, que lo dit convent e frares de aquell⁷⁰¹ hagen haver quiscun any, e tenir, e⁷⁰² haver bon lector, per ço que la ciutat e lo poble de aquella sien provehits de bons sermons a instrucció e il·luminació del poble. E que ladonchs, ells faent, ho axí que hagen quiscun any totes les dits cinquanta lliures. E si en aquesta manera no u faran, que no hagen si no tant solament XXV lliures.

1422, novembre, 6. Tortosa.

Pagament de 44 lliures, 18 sous i 6 diners que la ciutat de Tortosa fa a Jaume Avella per la despesa d'haver fet la volta de la torre major del portal del Temple .

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 56. p. 136.

Item, met en data què havia costat de fer la volta de la torre⁷⁰³ major del portal del Temple, entre⁷⁰⁴ calx, arena, rajoles, algeps, claus, cordes, senales, mans dels obrans e de mestres, entre tot, segons en Jacme Avella ne donà còmpter per menut, quaranta-quatre lliures, dehuyt sous, sis diners. ---- XXXXIII II XVIII s VI.

⁷⁰⁰ Segueix ab, ratllat.

⁷⁰¹ Segueix hay, ratllat.

⁷⁰² Segueix ha, ratllat.

⁷⁰³ Segueix del, ratllat.

⁷⁰⁴ Segueix cal, ratllat.

[circa 1423, gener, 9]. Tortosa.

Pagament de 31 lliures, 1 sou i 2 diners per diverses obres fetes al convent de Santa Clara de la ciutat de Tortosa, entre altres la construcció d'una paret a la torre de la font de les monges, per retenir la terra que la ciutat hi havia gitada levant-la del portal del mur de la Scorxeria, e per fer un troç de paret en lo camí damunt devallant, i un altre de 13 lliures i 18 sous per la construcció d'una paret d'argamassa al camí de la torre del molí del vent (camí de l'Alentar).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 56. p. 151.

Item, met en data què havia costat de fer una paret de la torra de la font de les monges, que bax fins al camí qui devalla de la dita font, per retenir la terra que la ciutat hi havia gitada levant-la del portal de mur de la Scorxeria, e per fer un troç de paret en lo ⁷⁰⁵ camí damunt devallant ⁷⁰⁶, e per fer l'abelló per hon corre l'aygua de la dita font e passa davall la paret grossa, ara novament feta, entre tot, trenta-una lliures un sous dos diners, segons en Jacme Avella, manobrer de les dites obres, ne donà compte per menut. ----
XXXI II I s II.

Item, met en data que havia costat ⁷⁰⁷ de fer una paret de argamassa que fonch feta davall camí de la torra del molí del vent, damunt la vinya d'en Gomiç ⁷⁰⁸, camí de l'Alentar, per ço com ⁷⁰⁹ lo camí, per les grans aygües ere ⁷¹⁰ diruït e non podien passar les bísties, entre calx, arena, pedra, manobres e mans de maestres, entre tot, tretze lliures, deeset, segons en Jacme Avella ⁷¹¹, manobrer de les dites obres, ne donà compte per menut.
---- XIII II XVII s.

1423, maig, 15. Tortosa.

Pagaments que la ciutat de Tortosa fa a Jaume Avella per diversos treballs que ha administrats relacionats amb la calç necessària per a les obres del mur de Vimpeçol, que s'ha enmagatzemat a l'hort de l'hospital (Casa de Sant Jordi?).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 56. s/p.

Item, donà a n Jacme Avella, qui dix qui havia donats e pagats a diverses hòmens qui havien tirades e portades CCCLX somades de arena a rahó de II diners per somada a l'ort del spital per ops del mur de Vintpeçol, sexanta sous, e a dos hòmens qui havien aydat a cavar la dita arena V sous, e a na Xies, per aplanar lo torrent, II sous, entre tot.
---- II II VII s.

⁷⁰⁵ Segueix d, ratllat.

⁷⁰⁶ devallant, interlineat. Abans lavant, ratllat.

⁷⁰⁷ costat, interlineat. Abans costa, ratllat.

⁷⁰⁸ Segueix camí, ratllat.

⁷⁰⁹ Segueix tot l, ratllat.

⁷¹⁰ Segueix n, ratllat.

⁷¹¹ Segueix qu, ratllat.

1423, març, 15. Tortosa.

Assentament dels 13 sous que ha costat adobar el portal major i la teulada de l'escala de l'església de Sant Llàtzer de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 56. p. 161.

Item, met en data què havia costat de adobar la porta major de la sglésia de sent Lar e la tauladeta damunt la scala, entre tot. ---- ll XIII s.

[1424]⁷¹². Tortosa.

Davant la requesta del comanador del Temple, el qual demana que la ciutat reconstrueixi la torre del mur que toca amb la casa del Temple, que s'ha enderrocat, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que l'assumpte sigui valorat pels procuradors i alguns prohoms amb un consell de juristes, i que es faci allò que aquest consell trobarà just.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 32. f. 1v.

De la torra enderrocada del mur de la casa del Temple.

Item, com en Johan Pedrolo, en nom e per part del honorable ffrare⁷¹³ de Monsoriu, comanador de la casa del Temple de la dita ciutat, sia stat⁷¹⁴ als honorables procuradors e·ls haja dit que una torre del mur⁷¹⁵ qui·s ti ab la dita casa se sia enderrocada, e sia e reta mur de la dita ciutat, que deguessen fer tornar aquella. Perquè fonch provehit que açò sia vist per los honorables procuradors e per alguns prohòmens per ells elegidors, e hoït consell de jursites, que ladonchs hi sia fet ço que per [justícia] serà e·s trobarà ésser faedor sobre ço que per lo dit en Johan Pedrolo, en lo dit nom, és stat dit e demanat als dits honorables procuradors.

[1424]⁷¹⁶. Tortosa.

Diverses peticions relacionades amb l'urbanisme i la construcció fetes al Consell de la ciutat de Tortosa, i les resolucions preses pel Consell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 32. f. 3r.

Sobre algunes suplicacions possades en lo present Consell.

⁷¹² Aquest document no està datat, però es troba en el primer foli conservat del lligall del 1424.

⁷¹³ Segueix un espai en blanc.

⁷¹⁴ Segueix dit, ratllat.

⁷¹⁵ Segueix qui ti, ratllat.

⁷¹⁶ Aquest document no està datat, però es troba en el primer foli conservat del lligall del 1424.

Sobre la suplicació possada en lo present consell per en Guiamó Rojals, continent que per profit e utilitat dels alberchs de la⁷¹⁷ pobla de Muncada, del Censal⁷¹⁸ d'en Costa, del carrer de Muncada e del carrer Ample, fos fet un stellador al cantó del alberch d'en Ramon de Mur, per ço que com lo Vall al barranch de la [...] vengués gros, que les aygües vagen per lo Vall avall e no puxa pendre per los altres carrers.

Item, a la suplicació posada en lo dit consell per los perayres, demanant ajuda en un pont qui volen fer al camí de Carles al riu.

Item, a la suplicació posada per en Domingo Garcia, demanant ajuda a una pexera qui hauria començada a ra del riu, a l'intrant del camí de València.

(...)

Item, a la suplicació posada de paraula per n'Arnau Miralles, dient que⁷¹⁹ en Berthomeu Sosmero, en Bernat d'Arenys e ells hajen feta cénia e barraqua a la obra nova de la sal e salines de sos propis diners, presu-||^{f. 3v} mint que aquelles los poguessen ésser donades e atorgades a cert temps e açò no sia pogut fer, com la dita hobra fos e sia comuna als ciutadans, per ço com demanaven que lo cost de les dites cénia e barraqua, atés que serveria camú a la dita obra és comuna, que fos pagat dels béns de la universitat.

A les quals suplicacions fonch provehit que les dites suplicacions sien comanades als honorables procuradors e [prohòmens], ja en altres consells per certes suplicacions eletes, volent lo present consell que tot ço e quant per aquells o la major part de aquells serà determenat que allò sia seguit e fet, e si res serà donat, que allò⁷²⁰ sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en comptar al clavari.

619

1424, novembre, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, per evitar el perill de les barrancades, proveeix que el vall sigui escombrat i que sigui fet un estellador al cantó de la casa d'en Ramon de Mur.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 32. f. 16r.

De scombrar lo vall e de metre stellador al cantó d'en Ramon de Mur.

Item, com lo vall, partint del portal del⁷²¹ mur de la Scorxeria, venint avall fins a la torra d'en Formiga, sia molt riblert de terra e bassures, en tant que si no y era e és provehit, e lo barranch venia, que l'aygua⁷²² hiria per lo carrer de Muncada e per los carrerons⁷²³ del Censal d'en Costa, e seria molt⁷²⁴ perhilós, que⁷²⁵ moltes cases que són dolentes allons per l'aygya no s'enderrocassen, e lo dit⁷²⁶ vall sia stat vist per los honorables procuradors e batle e d'altres prohòmens, e sien vists los perills e dans que se'n porien seguir. Per ço fonch provehit que lo dit vall sia scombrat en los lochs necessaris, e que

⁷¹⁷ Segueix ciutat, ratllat.

⁷¹⁸ Segueix del, ratllat.

⁷¹⁹ que, interlineat.

⁷²⁰ Segueix serà, ratllat.

⁷²¹ Segueix a, ratllat.

⁷²² Segueix haja, ratllat.

⁷²³ Segueix del, ratllat.

⁷²⁴ Segueix per hi, ratllat.

⁷²⁵ Segueix totes les cases, ratllat.

⁷²⁶ Segueix vall, ratllat.

lo dit stellador si mes e posat en lo dit cantó del dit en Ramon de Mur⁷²⁷, e'n sien fetes taules e comandes en cert loch per [obujar] al dit sinistre, e que ço que costarà tot, sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

620

[1425]. Tortosa.

Assentament de la despesa de recórrer les teulades de diversos edificis de titularitat municipal.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 56 (2n lligall), s/p.

Item, met en data què havia despès en fer adobar e recórrer les taulades de la lotja de la pescateria e les torres dels portals, segons en Jacme Avella ne donà compte per menut, onze lliures, XVIII sous, onze diners. ---- XI ll XVIII s XI.

621

1425, maig, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Llorenç Colomer com a manobrer de les obres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 33. f. 5v.

Manobrer⁷²⁸.

Item, fonch elet e manobrer de la dita ciutat en Lorenç Colomer, sots salari de C sous.

622

[post 1425, juny, 30]. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant l'informe presentat pels procuradors i altres prohoms, que anaren al convent de Santa Clara amb els mestres de cases Guillem Pere i Arnau Berenguer, proveeix que, com que el convent es derrueix en molts llocs, sigui donada certa quantitat de fusta i calç per a les obres de restauració.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 33. f. 16r.

De la suplicació del monestir, abbadessa e monges de Sancta Clara.

Item, lo⁷²⁹ dissapte damunt dit, hora de vespres, qui's comptava XXX de juny, per los honorables en Pere Lobets e en Pere Oliver, procuradors, e per los honorables micer Johan Segur, doctor en leys, en Johan Vicent, n'Arnau Feriça, n'Anthoni Solà e en Guillem Vidal, los quals eren lo dit dia e ora muntats al monestir de madona Sancta Clara, ensemps amb d'altres prohòmens, e vist e regonegut per ells tot lo dit monestir,

⁷²⁷ Segueix e, ratllat.

⁷²⁸ Abans Romaner, ratllat.

⁷²⁹ lo, interlineat.

ensemps ab en Guiamó Pere e n'Arnau Berenguer, maestres de cases, los quals, per veure les dites obres, havien fets muntar, e trobat ab tota veritat que lo dit monestir, en molts lochs, se dirruhia, en virtut del poder a ells donat en lo Consell prop tengut, provehiren que al dit monestir sien donats, dels béns de la universitat, primerament a present: VIII fusts de XXX palms per al dormitori e per a la infermeria. Item, IIII dotzenes de cayrats. Item, IIII dotzenes de files de XXII fins en XXIII palms per a la claustra, qui'n ve tota. Item, cinquanta caffços de calç. E que tot los sia donat, possat en lo dit monestir, a cost e a messió de la ciutat, e tot ço qui haurà costat sia pres en compte al clavari.

623

1425, agost, 2. Tortosa.

Davant la suplicació dels homes del lloc de Fullola, que demanen ajuda per a cobrir l'església de la població, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els sigui donada la subvenció, dels béns de la universitat, que als procuradors els semblarà adient.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 33. f. 19r-v.

De la suplicació de Fullola.

Primo, a la suplicació posada en lo present Consell per part dels hòmens de Fullola, demanant gràcia a la ciutat per refer la sglésia del dit loch, qui és descuberta, ffonch provehit que ls sia subvengut, dels béns de la⁷³⁰ universitat, en adop de la dita església, a coneguda dels honorables procuradors, los quals hajen primer avant informació del cost que costarà, e que ladonchs los sia subvengut axí com a ells apparrà ésser faedor, e ço que ls serà donat, sia, pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

624

1425, octubre, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa lloa i aprova les obres que s'han fet al portal del pont de barques, la construcció de cases per al ponter i l'alleuder a l'hostal d'en Miquel Gonçalbo, i a l'ermita del barranch d'en Sedó.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 33. f. 22v-23r.

De les obres del portal del pont e de la ermita del barranch d'en Sedó.

E, primerament, lo present Consell loa e aprova la obra de mudar⁷³¹ lo portal del pont e fer cases per al ponter e [alleuder] dins l'ostal d'en Miquel Gonçalbo, qui hi ha donat loch, e lo mudament de aquell, e axí matex henderrocar les qui hi són ara per rahó de la [contrada]. que sia bella e pus ampla, atés lo gran passatge, e en obrir portal en l'ostal d'en Miquel Gonçalbo. E axí matex lo dit Consell loa e aprova^{f. 23r} la obra qui's fa a les ermites del barranch d'en Sedó, atés que hi habitaran dos ermitans de bona e santa vida, volent que les dites obres e ço que si ha despès e si despendrà per acabar aquelles, que tot sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

⁷³⁰ Segueix de, ratllat.

⁷³¹ Segueix del, ratllat.

1425, novembre, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que un el cantó de l'alberg d'en Joan Segur, que està al costat de la Cort i presons, sigui comprat, enderrocat i regularitzat amb l'edifici de la Cort.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 33. f. 30v.

De comprar e enderrocar lo cantó de l'alberch d'en Johan Segur.

Item, fonch provehit que una⁷³² vegada lo cantó de l'alberch d'en Johan Segur, specier, qui's ti ab les parets de la Cort e de les presons de la ciutat, sia enderrocat e'n vaja, e que s'egual ab h paret de les dites presons e Cort, e que tot ço que costarà sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari, jaquint-ho⁷³³ açò a càrrech dels honorables procuradors, axí en comprar lo dit cantó e egualar-lo ab les dites parets, com encara fer-hi pagar alguns dels vehins qui's milloraran per rahó de l'enderrocament del dit alberch.

1426, juliol, 17 – agost, 14. Tortosa.

Extracte del compte de les obres del porxo de damunt del portal de l'Escorxeria del circuit emmurallat de la ciutat de Tortosa.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 4 (1r lligall). f. 13r-16r.

Compte de la obra qui's fa en refer lo perxe⁷³⁴ qui és damunt lo portal del mur de la Escorxeria.

Divendres, a XVII de juliol.

Primerament, donà a Domingo Benedito, qui tragué los mantellets del perxe. ---- ll II s VI.

Item, donà⁷³⁵ al seu moço, qui ajudà al dit Domingo a traure los dits⁷³⁶ mantellets. ---- ll III s VI.

(...)

Item, donà dimarts, a XXIII de juliol, a n'Alcoverre, qui començà a enderrocar lo dit perxe. ---- ll II s III

Item, donà dimecres, a XXIII del dit mes de juliol, a n Domingo Contxello e a n Domingo Alcoverre, qui foren a enderrocar lo perxe del dit portal, a raó de II sous III quiscú. ---- ll III s VIII.

Item, donà al moço ab l'ase, qui tirà arena. ---- ll III s.

Item, ferraments. ---- ll s VIII.

⁷³² Segueix [V...], ratllat.

⁷³³ ho, interlineat.

⁷³⁴ Segueix qi, ratllat.

⁷³⁵ Segueix al moço del, ratllat.

⁷³⁶ Segueix man, ratllat.

(...)
||f. 13v

Item, donà a n Taix e a sos companyons, per serrar nou cayrats, a raó de III fils per cayrat⁷³⁷ a raó de XI diners per fil. ---- I ll III s VIII.

Item, donà dilluns, a XXVIII del dit mes a n'Alcoverre, qui féu mescla. ---- ll ll s III.

(...)
||f. 14r

Item, donà a n Ramon Domènech, lo primer dia de agost, qui començà a obrar la fusta del perxe. ---- ll III s.

Item, al seu moço. ---- ll III s.

Item, donà a n'Alcoverre. ---- ll ll s III.

Item, donà al moço ab l'ase. ---- ll III s.

Item, lo manobrer. ---- ll ll s.

(...)
||f. 14v

Item, dilluns, a V de agost, a n Ramon Domènech. ---- ll III s.

Item, al moço d'en Ramon Domènech. ---- ll III s.

Item, donà a n Pere Bendo. ---- ll III s.

Item, donà a n'Alcoverre. ---- ll ll s III.

Item, donà al moço ab l'ase. ---- ll III s.

Item, lo manobrer. ---- ll ll s.

(...)

627

1426, agost, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que tot allò que el clavari ha gastat o gastarà en les obres comunes i necessàries de la ciutat, sigui pagat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 33. f. 65r.

De les obres de la ciutat.

Item, fonch provehit que tot ço que lo clavari ha despès ni despendrà en fer qualssevol obres comunes e⁷³⁸ necessàries de la ciutat, axí en ponts, camins⁷³⁹, mares, murs, en les cases de la Cort com en qualssevol altres coses e obres, e encara en lo pont de la Ram, qui s'ha fer, que tot allò sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

628

1428, desembre, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que siguin donades 10 files de la fusta de la ciutat, d'entre 20 i 21 pams, i 6 cafissos de calç, com a contribució de les obres de l'església de Sant Nicolau.

⁷³⁷ Segueix s, ratllat.

⁷³⁸ Segueix enc, ratllat.

⁷³⁹ camins, interlineat.

De donar a la obra de la església de mossèn Sent Nicholau.

Item, fonch provehit que en en ajuda de la obra e refecció faedora en la església de mossèn Sent Nicholau, per amor de Nostre Senyor Déu e del benaventurat mossèn Sent Nicholau, qui ell nos recapte gràcia e benedicció ab Nostre Senyor Déus, que de la fusta de la ciutat hi sien donades X files de XX palms en XXI palms, e axí matex hi sien donats VI cafiços de calx.

629

1429, abril, 6. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Ramon Jordà i Pere Oliver com a administradors de la fàbrica de la Seu per part de la univesitat, i exigeix que tinguin les mateixes prerrogatives que els obrers nomenats pel Capítol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 34. f. 19v.

De la obra de la Seu.

Al fet de la obra de la Seu, és stat ordenat que per part de la ciutat, a exhigir rebre e en veure en tot, e fer tot ab los qui són stats elcts per part del clero, e per haver, demanar e rebre tot ço e quant se pertanyerà a la dita obra, axí per legats, donacions o en qualsevol manera, són stats elcts los honorables en Ramon Jordà e en Pere Oliver, qui ells, ensemps ab los qui són stats per lo clero, facen tot ço e quant si pertanyerà a ffer.

630

1429, maig, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició del prevere Jaume Baldira, obrer de la Seu, proveeix que les faltes fetes pels pedrapiquers assalariats de la ciutat siguin esmenades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 24. f. 23v.

De les faltes de la obra de la Seu.

A la suplicació posada en lo present Consell per mossèn Jacme Valdira, prevere, obrer de la obra de la Seu, demanant que les faltes qui són stades fets dels jornals mancats en la dita obra per los piquers que la ciutat hi té, que no sien stats fets ni pagats, que munten LXXXVIII⁷⁴⁰ jornals e mig. Fonch provehit que les dits faltes o jornals sien smenats e pagats dels béns de la universitat, e sien prescs en compte al clavari.

⁷⁴⁰ Segueix jors, ratllat.

1429, maig, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el pedrapiquer Guillem Ferrer, que ha envellit treballant a l'obra de la Seu per part de la ciutat, hi continuï treballant, malgrat que ja no pot fer tanta activitat com abans, però que se li baixi el salari fins als 2 sous diaris.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 34. f. 24r.

D'en Guiamó Ferrer, pedrapiquer.

Item, atés que en Guiamó Ferrer s'és envellit en la obra de la Seu, e ara no puxa axí treballar ni fer tan bon jornal com los jóvens, és stat⁷⁴¹ provehit que mentre [viurà] haja quiscun jorn faener, stant sa o malalt, II sous, emperò que metre serà sà, ni fer faena, que ajut a la dita obra e y faça lo que porà.

1429, maig, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 10 florins per acabar de cobrir l'església de Fullola.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 34. f. 24v.

De donar a la sglésia de Fullola.

Item, fonch provehit que per a compliment de cobrir e acabar la sglésia de Fullola, dels béns de la universitat, sien donats deu fflorins, e sien preses en compte al clavari.

1429, maig, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que Manuel Desprats sigui obrer de les obres de la Seu per part de la ciutat juntament amb Pere Oliver, en substitució de Ramon Jordà.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 34. f. 25r.

Del manobrer de la Seu elet en loch d'en Pere Oliver.

Item, fonch provehit que en loch de l'honorable en Pere Oliver sia companyó en ésser obrer de la obra de la Seu l'honorable en Manuel dez Prats.

⁷⁴¹ *Segueix provehit, ratllat.*

1429, maig, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que tot allò que Llorenç Colomer ha gastat en obres de la ciutat durant el temps de la claveria d'Arnau Feriça sigui pagat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 34. f. 25v.

De les obres de la ciutat.

Item, fonch provehit que tot ço qui s'és despés en lo temps de la claveria de l'honorable n'Arnau Feriça en les obres de la ciutat per en Lorenç Colomer, ab ordinació dels honorables procuradors, que tot allò sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

1429, maig, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que si els franciscans observants que s'han instal·lat a Sant Bernabeu necessiten alguna cosa, que sigui pagada del béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35. f. 4v.

De la almoyna dels frares qui stan a Sent Bernabeu.

Item, fonch provehit que si los frares menors de la observança, qui són venguts a estar a Sent Bernabeu e aquí fer son domicili, alguna cosa hauran a present mester axí com per colgues e algunes altres coses a ells necessàries, que allò los sia donat, comprat e fet a cost e despeses de la ciutat, e sia pres en compte al clavari.

1429, juny 25. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin bestretes fins a 20 lliures per tal de pagar la construcció de les cel·les de la casa de Sant Bernabeu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35. f. 6v.

Del miganament faedor en les cel·les de Sent Bernabeu.

Item, sobre lo miganament faedor en la casa de Sent Bernabeu, per fer les cel·les als frares que y stan, per ço que quiscun stiga a son depart, e que la un no puxa veure l'altre; que dels béns de la universitat, en fer les dites obres, hi sia bestret fins en XX lliures e sien preses en compte al clavari.

1429, juliol, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors, amb alguns prohoms, revisin els murs i vegin en quines parts del circuit cal fer obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35. f. 15v.

De regonèxer los murs

Item més, fonch provehit que los honorables procuradors, ab alguns prohómens, aquells que a ells apparran elegidors, cerquen los murs, e llà hon haurà mester reparació, que sien reparats a cost e mesió de la ciutat, e ço que si despendrà, sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

1429, setembre, 26. Tortosa.

Els procuradors de Tortosa, juntament amb alguns prohoms i mestres de la ciutat, reunits al portal del Temple, decideixen que el mur que va del portal dels frares menors arribi al portal del Temple, i que hi sigui feta una torre semblant a l'altra que ja hi ha en aquest portal (del Temple), i que tant la torre com el mur estiguin lliures del contacte de qualsevol edificació.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 59. Document solt 3.

Dilluns, intitulata XXVI de setembre any MCCCCXXVIII, foren al portal del mur⁷⁴² del Temple, ço és, los honorables en Johan Vicent, en Pere Oliver e n'Arnau Montornès, procuradors:

Mossèn Bernat de Rosselló.

En Ramon Jordà.

En Ffrancesch Ferrer.

En Pere Marthorell.

En Guilem Vidal.

En Johan Vello⁷⁴³.

Maestres:

Lo mestre de la Seu.

En Ramon Domènech.

En Ffrancesch Curça.

Per los quals fonch deliberat que lo mur qui devalla del portal dels frares menors plech⁷⁴⁴ al mur del portal del Temple, fins a l'altre mur, e que hi sia feta una torra semblant de la altra torra que és a la part del dit portal, e que lo mur e la torra

⁷⁴² r corregeix l.

⁷⁴³ Segueix En e, ratllat.

⁷⁴⁴ Segueix a la casa del Temple, e ço ço que'n [...] la torra de la casa del Temple sia feta, ratllat.

romanguen franchs, que nenguna casa no's⁷⁴⁵ tinga ab aquells. E més, fonch deliberat que la torra qui's farà de la murada amunt sia⁷⁴⁶ mig cuberta.

639

1429, novembre, 21. Tortosa.

Assentament de la quantitat despesa per en Lloreç Colomer en les obres de la ciutat durant la darrera anyada.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 58. f. 120v.

Item, met en data què s'havia despès en diverses obres de la ciutat, fets per en Lorenc Colomer, manobré, per manament e ordinació dels honorables procuradors e clavari en les coses necessàries, segons lo dit en Lorenc Colomer ne donà compte per menut e s'apar⁷⁴⁷ en hun cuern de paper scrit de mà de mi, dit Ffrancesch Goda, notari, e en la cuberta, detràs del present libre, sexanta-sis lliures cinch diners malla. --- LXVI ll s V, malla.

640

1430, abril, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició d'en Lorenc Colomer, que a banda de fer de manobrer ha servit els procuradors, decideix que els procuradors i oïdors de comptes estudiïn què cal pagar-li.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35. f. 42r.

D'en Lorenc Colomer.

A la suplicació posada per part d'en Lorenc, demanant satisfacció dels treballs que ha sostenguts en lo present any en servir la ciutat e los honorables procuradors de aquella, segons és notori, fonch provehit que açò sia remès als honorables procuradors e hoïdors de compte, e ço que li serà tatxat, li sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

641

1430, abril, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició dels jurats del llocl de Xerta, que volen ajuda per sufragar la despesa de l'ampliació de la seua església, ja feta, i de la reconstrucció de la seua carnisseria, encara per a fer, proveeix que l'assumpte sigui estudiat pels procuradors i 12 prohoms.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35. f. 42v.

⁷⁴⁵ Segueix tanga, ratllat.

⁷⁴⁶ Segueix nig, ratllat.

⁷⁴⁷ Segueix p, ratllat.

De la ajuda que demanen los hòmens de Xerta pèr a la obra de la sglésia e casa de
carniceria.

A la suplicació possada per los jurats e prohòmens de Xerta, demanant⁷⁴⁸ que la ciutat los faça ajuda en pagar axí en la obra que han feta en crèxer la sglésia, per la qual deven gran quantitat, com en tornar la casa de la carniceria, que tota cau; fonch provehit que açò sia remès als dits honorables procuradors e XII prohòmens.

642

1430, maig, 24. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que en Llorenç Colomer continuï exercint de manobrer de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35. f. 50r.

Item, provehiren que lo dit en Lorens Colomer sia e romanga manobrer.

643

1430, maig, 24. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que en Llorenç Colomer cobri 100 sous suplementaris per haver servit els procuradors durant l'exercici anterior; i que, com el verguer Pere Correguo, a causa de l'edat, no pot fer tanta feina com solia, que en Llorenç Colomer, a banda de manobrer, continuï servint els procuradors durant l'exercici esdevenidor.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35. f. 51r-v.

D'en Lorenc Colomer.

Item, fonch provehit que a'n Lorenc Colomer, per lo servir que ha fet als honorables procuradors en la Casa de la ciutat, e per los actes^{f. 51v} de aquella, que dels béns de la universitat li sien donats C sous e sien preses en compte al clavari.

Item més, com en Pere Correguo, per sa vellesa, no puscha axí treballar ara com feya com era jove, fonch provehit que lo dit en Lorens Colomer servescha axí com ha servit l'any passat als honorables procuradors per los actes de la ciutat, e que li sien donats C sous e sien presos en compte al clavari, axí que lo dit en Lorens Colomer haja axí per ésser manobrer com per la dita servitut, entre tot, X lliures.

644

1430, maig, 25. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix manober (obrer de les obres de la ciutat) en Llorenç Colomer, i obrer de les obres de la Seu per part de la ciutat en Guillem Gilabert.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35 (2n lligall). f. 3v.

⁷⁴⁸ demanant, interlineat. Segueix demanat, ratllat.

Manobrer.

En Lorenç Colomer.

Obrer de la obra de la Seu.

En Guillem Gilabert.

645

1430, juliol, 3 – agost, 5. Tortosa.

Extracte dels comptes de l'obre de tancament del portell del mur del portal del Temple de la ciutat de Tortosa.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 13 (4t lligall). f. 1r-8v.

Despeses fetes en cloure lo portell del mur del portal del Temple.

Dilluns, a⁷⁴⁹ III de juliol any MCCCCXXX.

Primerament, donà a'n Ramon Domènech, mestre de la dita obra. ---- ll III s.

Item, donà a'n Sanch, que obrava en la dita obra. ---- ll II s VI.

Item, donà a'n Johan Martí. ---- ll II s VI.

Item, donà al fill d'en Cirera. ---- ll II s.

Item, donà a Don Sabastià. ---- ll I s VI.

Item, donà al moço de l'ase. ---- ll III s.

Item, donà per loguer de dos ferraments. ---- ll s III.

Item, lo manobrer. ---- ll II s.

Dimart, a III del dit mes.

Item, a'n Ramon Domènech. ---- ll III s.

Item, donà a'n Bernat⁷⁵⁰ Sanc. ---- ll II s VI.

(...)

||f. 2r

Primerament, donà a'n Ramon Domènech. ---- ll III s.

Item, donà a'n Guiamó Ferrer. ---- ll III s VI.

Item, donà a'n Francesch Sorió. ---- ll III s.

Item, donà a'n Johan Steve. ---- ll II s VI.

Item, donà a n'Anthoni Sent Johan. ---- ll II s VI.

(...)

||f. 3r

Primerament, a'n Ramon Domènech. ---- ll III s.

Item, donà a'n Guiamó Ferrer. ---- ll III s VI.

Item, donà a n'Anthoni Domènech. ---- ll III s.

Item, donà a'n Francesch Sorió. ---- ll III s.

Item, donà a'n Bernat Sanch. ---- ll II s VI.

⁷⁴⁹ Segueix III, ratllat i a, repetit.

⁷⁵⁰ Segueix Bernat, ratllat.

Item, donà a·n Johan Steve. ---- ll II s VI.

(...)

||f. 7r

Primerament, donà a·n Ramon Domènech. ---- ll III s.

Item, donà a·n Guiamó Ferrer. ---- ll III s VI.

Item, donà a·n Ffrancesch Sorió. ---- ll III s.,

Item, donà a n'Anthoni Domènech. ---- ll III s.

Item, donà a·n Johan Steve. ---- ll II s VI.

Item, donà a·n Bernat Abril. ---- ll II s VI.

Item, donà a·n Nadal Abril. ---- ll II s VI.

Item, donà a·n Pocullull. ---- ll II s VI.

Item, donà a·n Piquer. ---- ll II s III.

Item, donà al moço ab l'ase. ---- ll III s.

Item, loguer de fferraments e II diners de claus. ---- ll s VI.

Item, lo manobrer. ---- ll II s.

(...)

||f. 8v

Item, donà a·n Thomàs Folquer, pedrapiquer, per hun jorn qui féu permòdols ops dels murons de la dita obra del mur. ---- ll III s VI.

646

1430, agost, 11. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les cases que toquen el mur del Temple sigui enderrocades, per tal que el pas de ronda del mur sigui lliure.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35 (2n lligall). f. 21v.

De les cases qui's tenen ab los murs.

Sobre les cases qui's tenen ab los murs, vers lo Temple,⁷⁵¹ ffonch provehit que tot allò que abans ubert e après⁷⁵² o han clos, que tot allò sia enderrocat e tornat a degut stat, per ço que lo passatge del mur⁷⁵³ no sia embargat. Emperò, que hans de tocar-hi, sia vist per justícia si's deu ni pot fer.

647

1430, setembre, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la despesa de cloure el mur de la ciutat fins a les cases del Temple; de fer l'estacada del cap de pont, al marge dret de l'Ebre; i de fer les empedrades als portals del Temple, de frares menors i altres llocs de la ciutat, sigui pagada dels béns de la universitat.

⁷⁵¹ Segueix que, ratllat.

⁷⁵² Segueix hen, ratllat.

⁷⁵³ Segueix n, ratllat.

De algunes messions fetes per lo clavari, axí en obres com en altres coses.

Item, fonch provehit que ço qui s'és despès en fer e cloure lo mur de la ciutat, fins a les cases del Temple, que allò sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

Item, fonch provehit que ço qui costarà de fer la stacada qui's fa al cap del pont, de la part dellà, ja dies ha provehida per a determenació e ordinació de prohòmens, hoc de mastres⁷⁵⁴, e ço que s'i despendrà, sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

Item, fonch provehit que ço qui han costat de fer algües enpedrades, axí als portals del Temple⁷⁵⁵, de frares menors, com en altres lochs de la ciutat, que tot allò sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

648

1431, maig, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el cantó de l'alberg d'en Joan Segur que hi ha al costat de la Cort sigui enderrocat, que paguin els veïns que embelliran les seues portalades, i que sigui feta una paret regularitzada amb la de la Cort, per tal que tot sigui igual.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 36. s/f.

De enderrocar lo cantó d'en Johan Segur.

Item, fonch provehit que lo cantó del⁷⁵⁶ alberch d'en Johan Segur, que sia enderrocat e que y paguen los veïns, aquell qui n'embellexen ses portalades, e que sia feta la paret, axí com la paret de la Cort, en manera sia tota la paret equal.

649

[circa 1431, maig, 17]. Tortosa.

Registre del cost de fer diverses obres de la ciutat de Tortosa, al mur del Temple i altres llocs, les quals havien estat administrades per Llorenç Colomer.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 60. f. 68v.

Item, met en data⁷⁵⁷ que s'havia despès en diverses obres qui s'eren fetes de la ciutat⁷⁵⁸, axí en lo mur del Temple com en altres parts de la ciutat, segons appar en hun⁷⁵⁹ cuern de les dites obres fet per en Lorenç Colomer, manobrer, scrit de mà⁷⁶⁰ de mi, Ffrancesch

⁷⁵⁴ Segueix que, ratllat.

⁷⁵⁵ Segueix com, ratllat.

⁷⁵⁶ Segueix Johan Segur, ratllat.

⁷⁵⁷ Segueix que, ratllat.

⁷⁵⁸ Segueix en, ratllat.

⁷⁵⁹ Segueix cuern, ratllat.

⁷⁶⁰ Segueix de, ratllat.

Goda, notari, en XIII⁷⁶¹ cartes. E havi provisió de Consell feta lo primer jorn de setembre, any MCCCCXXX. ---- CVIII II XII s⁷⁶² VIII.

650

1431, juny, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'adobin el taulell i el cadirat de la Cort, i que sigui obert un portal entre la Cort i la presó, per tal d'encabir-hi un espai per a la paeria, segons havia estat anys abans, però que abans que s'iniciïn els treballs els procuradors, acompanyats de mestres, vegin quines obres cal fer, i que no es facin més treballs dels estrictament necessaris.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 36. s/f.

De adobar lo taulell e cadires de la Cort e hobrir hun portal⁷⁶³ entre la Cort e la presó, per fer una casa per a la paheria⁷⁶⁴, axí com era acostumat.

Sobre ço qui és posat en lo present Consell, axí per mossèn lo veguer, jutges e pahers, que lo consell de la cort⁷⁶⁵ tornàs atràs e que s'obris un portal entre la Cort e la presó, que no serveix a res e que servís a rebre concessions, segons ja antigament era, fonch provehit que açò sia fet dels béns de la universitat, e sia pres en compte al clavari. Emperò, que ans de fer-hi res sia vist per los honorables procuradors⁷⁶⁶ ab maestres, per ço que se faça lo necessari e no més avant.

651

1431, juliol, 18. Tortosa.

Registre del cost de fer diverses obres de la ciutat de Tortosa, al mur del Temple i altres llocs, les quals havien estat administrades per Llorenç Colomer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 60. s/p.

Item, met en data què s'havia despès en diverses obres qui s'eren fetes de la ciutat, axí en lo mur del Temple com en altres parts de la ciutat, segons appar en hun cuern de les dites obres fer per en Lorenç Colomer, manobrer, scrit de mà de mi, Ffrancesch Goda, notari, en XIII cartes. E havi provisió de Consell feta lo primer jorn de setembre any MCCCCXXX. ---- CVIII II XI s VIII.

652

[circa 1431, setembre, 21]. Tortosa.

Suma de les despeses fetes pel manobrer Llorenç Colomer en el temps de la clavaria de Bartomeu Sosmero.

⁷⁶¹ XIII, interlineat. Abans XII, ratllat.

⁷⁶² Segueix VII d, ratllat.

⁷⁶³ Segueix en les, ratllat.

⁷⁶⁴ Segueix co, ratllat.

⁷⁶⁵ Segueix tr, ratllat.

⁷⁶⁶ Segueix e, ratllat.

Suma les messions que en Lorenç Colomer donà en lo present comte que ha fetes en l'any que en Bertomeu Sosmero és stat procurador e clavari en lo mur hy en les hobres de la ciutat, segons apar atràs en lo present comte hy en XXVIII sumes de plana, cent nou lliures sous XI⁷⁶⁷. ---- CVIII ll XI s VIII

653

[1430-1431]. Tortosa.

Pagament del salari anual de Llorenç Colomer, com a manobrer i per ajudar a servir el verguer Pere Correguo.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 60. f. 107v.

Del salari d'en Lorenç Colomer, manobrer, per aydar⁷⁶⁸ a servir a n Pere Correguo, que és, entre tot, X lliures.

Item, donà a n Lorenç Colomer, manobrer, per son salari, present mi, dit notari. ---- X ll s.

654

1431, abril, 5. Tortosa.

Pagament de 5 lliures i 10 sous a Jaume Avella, sagristà de l'església de Sant Jaume, com a contribució municipal a l'obra del campanar de l'esmentada església. Aquesta quantitat passa directament a mans de Jaume Baldira, obrer de la catedral, puix que li era deguda per les pedres de la Seu que s'empraren en la construcció del campanar de Sant Jaume.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 60. f. 82v.

a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 188, doc. 16.

Item, donà a V de abril, en virtut de un parlament tengut en la sala de la ciutat a XV de ffebrer any MCCCCXXXI, devallant de una provisió de Consell tengut a XXII de abril de l'any passat, a n Jacme Avella, axí com a sagristà de la sglésia de Sent Jacme de la dita ciutat, per ops de la obra de la dita església⁷⁶⁹ e dels campanar, deu fflorins, los quals confessa haver haüts e reebuts en presència de mi, Ffrancesch Goda, notari, d'en [Turibio] Periç e d'en Thomàs Pastor, los quals X florins reebé mossèn Jacme Baldira, obrer de la Seu, com li fossen deguts per pedres qui d'ell havien reebudes per ops del dit capanar⁷⁷⁰. ---- V ll X s.

⁷⁶⁷ nou lliures sous XI corregeix set liures quatorze sous set diners.

⁷⁶⁸ Segueix a n, ratllat.

⁷⁶⁹ Segueix deu florins, ratllat.

⁷⁷⁰ Per campanar.

[circa 1431, maig, 17]. Tortosa.

Anotació de les despeses fetes en les obres de la ciutat per en Llorenç Colomer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 60. f. 68v.

Item, met en data⁷⁷¹ que s'havia despès en diverses obres qui s'eren fetes de la ciutat⁷⁷², axí en lo mur del Temple com en altres parts de la ciutat, segons appar en hun⁷⁷³ cuern de les dites obres fet per en Lorenç Colomer, manobrer, scrit de mà⁷⁷⁴ de mi, Ffrancesch Goda, notari, en XIII⁷⁷⁵ cartes. E haví provisió de Consell feta lo primer jorn de setembre, any MCCCCXXX.

656

1431, agost, 13. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors, juntament amb alguns prohoms, vagin a parlar amb el Capítol i vegin si és necessari portar mestres forans per inspeccionar les obres de la Seu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 36. s/f.

Sobre lo fet de la obra de la Seu, és stat deliberat que los honorables procuradors, ensemps ab alguns prohòmens, vagen al Capítol e canonges, e que ab ells vejen e regoneguen la dita obra, e que tots comuniquen e vejen si serà mester que⁷⁷⁶ fessen venir mastres de altres parts per veure aquella, en manera que la dita obra se faça en tal manera que per temps esdevenidor no vengués a menys.

657

1431, octubre, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que, mitjançant la venda de censals morts, siguin manllevats 500 florins per tal de finançar l'acabament de la capçalera de la Seu, amb la condició que el Capítol de Santa Maria en manellevi uns altres 500.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 36. s/f.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 36. s/f.

a. J. VIDAL, "Notes sobre la contribució municipal...", p. 185, doc. 12.

De manlevar D fflorins per acabar lo cap de la obra de la Seu.

⁷⁷¹ Segueix que, ratllat.

⁷⁷² Segueix en, ratllat.

⁷⁷³ Segueix cuern, ratllat.

⁷⁷⁴ Segueix de, ratllat.

⁷⁷⁵ XIII, interlineat. Abans XII, ratllat.

⁷⁷⁶ Segueix fase, ratllat.

Al que⁷⁷⁷ és stat proposat en lo present consell, dient com lo Capítol de la Seu, per ops de acabar lo cap de la dita⁷⁷⁸ Seu, voldran levar D fflorins⁷⁷⁹ si la ciutat ne voldrà manlevar altres D, en manera que ab los M florins lo dit cap se acabés. Perquè ffonch provehit que per part de la ciutat sien manlevats D fflorins per via de censal mort, los quals venguen en mans e poder dels honorables n'Arnau Feriça, per ço que aquells, ensemps ab los D fflorins del Capítol, ell ab los obrés de la Seu, los meten e convertesquen en fer e acabar lo dit cap. E per ço lo present consell dóna plen poder e libera facultat als honorables procuradors com lo cas⁷⁸⁰ ho requerrà, de haver e manlevar los dits D fflorins a censal mort, si lo capítol farà axí matex, e per ço fer e fermar carta o cartes de venda e vendes de censal mort a quals⁷⁸¹ sevol persones de qui los dits D fflorins hauran e pendran, ab totes aquelles obligacions, renunciacions, submissions de fer juraments en aquells, a profit dels compradors en aquelles necessàries e oportunes, e per ço los béns de la universitat obligar, e açò largament segons que's merex, e axí matex reebre aquells e fer e fermar àpoca reebuda, com ara per lavors, e lavors per ara, lo present consell llo e aprova lo que per los dits honorables procuradors sobre los dits actes, manleutes e vendes serà fet, e que Tortosa pach los interesses dels D fflorins stro sien quitats e reemuts, e axí matex haja a tenir los tres obrés que ara hi tí, en la forma acostumada. E acabat lo cap, que ladonchs, de les almoynes que exiran ni's plegaran d'allí avant per la dita obra, que los dits D fflorins sien quitats.

658

1432, abril, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les despeses fetes pel clavari en algunes obres de la ciutat siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 36. s/f.

De les despeses fetes per lo clavari en algunes obres.

Item, fonch provehit que totes les despeses que lo clavari ha fets en algunes obres de la ciutat, que aquelles sien pagades dels béns de la universitat e sien preses en compte al clavari.

659

1432, abril, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el cantó de l'alberg d'en Joan Segur que està al costat de la Cort sigui enderrocat i que sigui feta una paret regularitzada amb la de la Cort, però que abans de començar els treballs persones expertes vegin quina compensació econòmica caldrà donar a les persones afectades.

⁷⁷⁷ Segueix és, ratllat.

⁷⁷⁸ Segueix en, ratllat.

⁷⁷⁹ voldran levar D fflorins, interlineat.

⁷⁸⁰ Segueix ho, ratllat.

⁷⁸¹ Segueix se, ratllat.

De enderrocar lo cantó d'en Johan Segur.

Item, fonch provehit que tant tost après festes, lo cantó d'en Johan Segur sia enderrocat, e que'n sia execudor l'onorable en Pere Lobets, e que y sia feta paret dreta⁷⁸², axí⁷⁸³ o semblant que és⁷⁸⁴ la de la Cort, e que no y haja envà⁷⁸⁵ fins en la sobirana cuberta. Emperò, volgueren que lo dit alberch sia [extimat] per persones expertes ans de tocar-hi, e ladonchs, que lo que serà rahonable sia donat e pagat a la dona o hereus del dit en Johan Segur, dels béns de la universitat, e sia pres en compte al clavari.

660

1432, maig, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les despeses derivades de les obres comunes de la ciutat fetes pel clavari, així com per altres conceptes, siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 36. s/f.

De les obres fetes en diverses parts de la ciutat, que són comunes.

Item, fonch provehit que totes les obres que són stades fetes⁷⁸⁶ comunes de la ciutat per lo clavari, e lo que s'és despès en pagar correus e en altres coses, que tot ço que si ha despès, tot sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

661

1434, juny, 26. Tortosa.

Pagament que la ciutat de Tortosa fa pel transport de la terra utilitzada en la reparació de la costa de la bassa del castell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 62. s/f.

Item, donà dissapte, a XXVI de juny a'n Johan Laner e al moço del manobrer, qui lo dit dia, ab los àssens, havien tirada terra per adobar la costa de la bassa del castell. --- II VI s.

662

1434, novembre, 13 – 18. Tortosa.

Pagaments a Bernat Pedrolo, administrador, per les feines d'apuntalar el mur de Vimpeçol de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 62. f. 52r.

⁷⁸² Segueix s, ratllat.

⁷⁸³ Segueix a, ratllat.

⁷⁸⁴ és, interlineat.

⁷⁸⁵ Segueix sips, ratllat.

⁷⁸⁶ fetes, interlineat.

Item, donà divendres⁷⁸⁷, a XVIII de noembre, a n Bernat Pedrolo, manobrer, qui dilluns, a X dell dit mes havia donat a n Fabra, qui ab lo seu rocí havia tirada fusta per apuntalar lo⁷⁸⁸ mur de Vinpeçol. ---- ll V s.

Item, donà a n Johan Laver, que lo dit dia li ajudà. ---- ll II s VI.

Item, li donà que dilluns a XIII de noembre donà a n Bernat Gual, mestre, qui fonch a apuntalar lo dit mur. ---- ll III s.

Item, donà a n Berthomeu Pocullull, qui aydà al dit mur. ---- ll III s VI.

Item, donà a n Bernat Sanç, qui lo dit jorn hi aydà. ---- ll II s VI.

Item, donà a n Johan de Molinos, per lo dit jor. ---- ll II s VI.

Item, donà a n Bernat Oliver, qui lo dit jorn hi fonc. ---- ll II s VI.

Item, donà per pagar de antenes qui havia comprades per ops de apuntalar lo dit mur. ---- ll X s.

Item, li donà a n Johan Laver, qui hi haydava. ---- ll II s.

Item, donà al manobrer, per lo dit jorn. ---- ll II s.

663

[1434-1435]. Tortosa.

Pagament que la ciutat de Tortosa fa a Bernat Pedrolo pel seu salari de manobrer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 62. f. 84v.

Del salari d'en Bernat Pedrolo, manobrer, que és X lliures.

Item, donà a n Bernat Pedrolo, manobrer, per seu sala[ri] de la present annada, X lliures, de les quals ne ha fermada àpoca en poder de mi, Ffrancesch Goda, notari, d'en Turubí Peric e d'en Berenguer Daroca. ---- X ll s.

664

1435, maig, 23. Tortosa.

Dos pagaments de la ciutat de Tortosa al manobrer Bernat Pedrolo per l'escombrament de la sèquia de la font de les monges i la reparació d'una finestra de la llotja, on es fan les reunions del Consolat de mar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 62. f. 59r.

Item, donà a n Bernat Pedrolo, manobrer, qui haví despès en scombrar la cèquia qui ve de la font de les monges, per ço que l'aygua no vengués per lo vall, e fonch a VII de deembre. ---- I ll II s III.

Item, donà al dit en Bernat Pedrolo, manobrer, qui havia despès en fer adobar una finestra de la lotga, hon se ti lo consolat, e fonch a XX de maig. ---- I ll VII s VIII.

⁷⁸⁷ Segueix a n, ratllat.

⁷⁸⁸ Segueix mi, ratllat.

1435, juny, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició de la vidua de Joan Segur, que demana la restitució del seu alberch, proveeix que li siguin donats, únicament, 50 florins i que li siguin adobades les finestres, ja que, segons el parer dels mestres, el seu alberch ha millorat amb les obres que ha fet la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. s/f.

De l'alberch de madona d'en Johan Segur.

Al que és stat proposat en lo present Consell per part de madona d'en Johan Segur, demanat [reintregació] del seu alberch, per ço que la ciutat hauria pres; atés que lo dit alberch s'és millorat segons és stat vist per los maestres qui hi han donat juhi, e és continuat largament; fonch provehit que li sien donats cinquanta florins a ella adjudicats e que li sien adobades les [finestres].

1436, agost, 27. Tortosa.

Davant l'enderrocament d'una tram de la nau de l'església del convent de Sant Francesc, i a causa que la universitat no té pecúnia suficient per quitar un censal mort amb el qual s'ha de finançar la reconstrucció, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es pugui manllevar per tal de quitar el censal i finançar les obres. Cfr. doc. 680.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 19v-20r.

De quitar als frares menors les XXI lliures que Tortosa los fa a XXI de janer e [aver d'açò] manllevar a censal al dit fet, com la ciutat no haja diners.

Com una arcada de la sglésia dels frares menors se sia enderrocada, e per⁷⁸⁹ tornar aquella lo monestir e frares de aquell hajen mester diners e hajen haüda licència del ministre qui ells puxen vendre e alienar, dels béns o censals del dit monestir, per refer e tornar la dita volta, [e] de açò lo dit reverend ministre haja scrit largament a la ciutat, e lo guardià, ab altres frares del dit monestir, sien una e moltes vegades recorreguts a la ciutat que, en reverència de Déu, ells los⁷⁹⁰ deguen⁷⁹¹ quitar, de les XXI lliures que Tortosa los fa quiscun any de censal mort a XXI de janer, deu lliures⁷⁹², de les quals XXI lliura⁷⁹³, e vera sort de aquelles, en Guillem Déuslosal, quòndam, texidor, havia feta donació al dit monestir, e no's tropia altre censal millor que aquell a quitar, per ops de fer la dita obra, segons és stat vist, axí per los dits guardià e frares menors com encara per los honorables procuradors e prohòmens, e la dita obra se fort necessària, en tant que si per aquesta via no y era socorregut se seguiria que la dita església vendria a total dirruïció, e per consegüent, que lo dit monestir e frares de aquell ne reportarien

⁷⁸⁹ Segueix torn, ratllat.

⁷⁹⁰ los, interlineat.

⁷⁹¹ Segueix deguen repetit i ratllat.

⁷⁹² deu lliures, interlineat.

⁷⁹³ XXI lliura, interlineat.

gran dan. E per ço⁷⁹⁴ fonch deliberat en lo present Consell que atenen que la ciutat no ha diners ab que's pogués quitar a present⁷⁹⁵, que los honorables procuradors, a càrrech e mesions del dit monestir, puxen haver e manlevar per via de censal mort, a rahó de XX M per mil doents lliures⁷⁹⁶ ab les quals puxen e degen reembre e quitar le[s] dites doents lliures⁷⁹⁷ per via de censal mort, segons damunt és dit, e als comprador o compradors del dit censal o censals⁷⁹⁸, puxen, degen e hajen a fer e fermar carta o cartes de censal mort bastantment per seguretad llur⁷⁹⁹, ab tots e sengles clàusules en aquelles carta o cartes necessàries e oportunes e obligacions dels béns de la universitat e singulars de aquella, ab penes, hostatges, sagrament, sub-||^{f. 20r} missions e renunciás de fer, e ab totes altres en aquelles necessàries e oportunes, e àpoqua o àpoques de receptó e [solució], fer e fermar⁸⁰⁰, a seguretad del dit comprador o compradors, com lo present consell, ara per lavors e lavors per ara, loa, aprova e ratifica aquells, havent per ferm tot ço e quant per aquells serà fet e fermat.

667

1436, agost, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la coberta de les Escoles de gramàtica sigui adobada dels béns de la universitat, ja que està en gran perill de caure.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 20v.

De l'adop de la Scola de gramàtica.

Atés que la dita scola, la cuberta dalt si molt perillosa de caure, e si cahia, ço que Déus⁸⁰¹ no vulla, de [matar] quant hi fossen, fonch provehit que una vegada sia adobada e cuberta, e ço que si ha despès ja, ni s'i despendrà, tot sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari⁸⁰², com si vist que li dit adop sia de gran necessitat.

668

1436, agost, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els arranjaments que el clavari ha fet a les escorxeries, al castell de Carles i a l'Escola de gramàtica, siguin pagats dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 20v.

⁷⁹⁴ e la dita obra se fort necessària, en tant que si per aquesta via no y era socorregut se seguiria que la dita església vendria a total dirruició, e per consegüent, que lo dit monestir e frares de aquell ne reportarien gran dan. E per ço, *afegit en el marge esquerre.*

⁷⁹⁵ que atenen que la ciutat no ha diners ab que's pogués quitar a present, *interlineat.*

⁷⁹⁶ doents lliures, *interlineat.* Abans CCCC deu XX lliures, *ratllat.*

⁷⁹⁷ doents lliures, *interlineat.* Abans censal, donant-los plen poder lo present Consell als honorables procuradors e llibera facultat que ells puxen haver e rebre la dita quantitat per quitar les dites cent XX lliures, *ratllat.*

⁷⁹⁸ del dit censal o censals, *interlineat.*

⁷⁹⁹ bastantment per seguretad llur, *interlineat.*

⁸⁰⁰ e àpoqua o àpoques de receptó e [solució], fer e fermar, *interlineat.*

⁸⁰¹ *Segueix no, ratllat.*

⁸⁰² *Segueix que, ratllat.*

Dels adops de les scorxeries e del castell de Carles e de la Scola.
Item, fonch provehit que ço que lo clavari ha despès en fer adobar les scordies, axí del vall com del carrer nou, e en lo castell de Carles⁸⁰³, sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

669

1436, octubre, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors, acompanyats del major nombre de consellers possible, vagin a tractar amb el bisbe i el Capítol de la Seu sobre la contribució que estan obligats a fer a les despeses de construcció i manteniment dels murs, ponts, camins, peixeres i altres, cosa que no fan, i que si s'hi neguen, que protestin per escrit.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 23r.

Sobre lo que demana la ciutat al senyor bisbe, prior⁸⁰⁴, Capítol e clero, que contribuesquen en les despeses de fàbriques, construccions e refeccions de mur, ponts, camins e pexeres e altres, axí guardants la utilitat del clero com dels lachs, fonch provehit que los honorables procuradors, ab los prohòmens consellers que poran haver, vagen al dit senyor bisbe, prior e Capítol, e aquells e cascun d'ells requiren que es contribuïsquen en les dites despeses, segons per dret són haguts, o almenys serve les coses pactades e convencionades entre ells e la dita universitat. E si les dites coses lo dit senyor bisbe, Capítol e clero, fer recusaran o dilataran, que en continent sia protestat en scrit al dit senyor bisbe e al dit Capítol e clero e a quiscun d'ells. E més avant, sia entés ab diligència en⁸⁰⁵ fer veure la justícia dels dits affers, e lo que n'és stat practicat en temps passat.

670

1436, octubre, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors i diversos prohoms estudiïn la manera d'obligar al bisbe i Capítol a contribuir en les obres públiques de la ciutat, per via de dret.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 23v-24r.

Sobre ço qui s demana al senyor bisbe, capítol e clero per la ciutat, que contribuesquen
en les obres dels murs.

Sobre les despeses dels obrés dels murs, pont⁸⁰⁶, camins, pexeres e altres obres comunes de la ciutat, que s demana que lo senyor bisbe e clero que y contribuesquen, ||f. 24r fonch provehit que atenent que per drets, pràctiques antiquades e encara certs pactes [et alia] se troba lo senyor bisbe e clero ésser tenguts participar e contribuir en aquells, que tots

⁸⁰³ e en lo castell de Carles, *interlineat*.

⁸⁰⁴ *Segueix e, ratllat*.

⁸⁰⁵ *Segueix feu, ratllat*.

⁸⁰⁶ pont, *interlineat*.

temps [refrescant] lo Consell, so és, informant-se dels drets de la ciutat, aquestes coses sien proseguïdes per tots aquells remeys qui's trobaran ésser faedors, a fi que la ciutat haja son dret, e en aquell no sia defraudada, remetent açò en la forma e la manera a arbitre, ordinació e provissió dels honorables procuradors qui en açò porveesquen, ab los prohòmens consellers que'ls apparrà, e a despeses, cost e mesió de la ciutat, e çò que si despendrà sia pres en compte al clavari.

671

1436, octubre, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que l'església de l'hospital de la Santa Creu, que es derrueix, sigui reconstruïda amb les pensions que durant un any la universitat fa a l'almoyna dels captius de la ciutat, ja que posseeix molts de fons i al present no hi ha captius tortosins en mans dels pirates moros. Si aquests diners no són suficients per a sufragar les obres, el Consell vol que en Pere Sala, clavari i síndic de l'hospital, posi diners de la seua clavaria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 24r-v.

Per l'obra faedor en l'espital de la ciutat.

Per ço com la església del spital de la ciutat se enderroque, e de necessitat se haja a reparar e refer, e los censals e emoluments al dit spital pertanyents no bastarien a fer e tornar la dita església e altres obres ops de aquell, molt necessàries e no voluntàries, e la almoyna dels catius a rembre de la dita ciutat, per gràcia de Nostre Senyor Déus, sia de present ben opulent, e tots jorns augmente, e no y haja a present catius de la ciutat ne de sos térmens, per tant, és stat provehit que en ajuda de la reparació e refecció de la dita església e altres obres, tots les annuals pensions de hun any que la ciutat fa a la almoyna dels dits quatus, sien e servesquen a la dita obra, les quals annuals sien preses en compte al síndich de les dites almoynes, ell fermant-ne àpoques,^{f. 24v} axí a l'honorable en Pere Sala, tant com serà de la sua claveria, com al clavari present. Com lo dit en Pere Sala, qui a present és síndich del dit spital, haja a ffer les dites obres, volent encara e [proveïnt] lo present Consell que si lo que sobrarà, fetes les despeses al dit spital e pobres de aquell necessàries, lo que sobrarà ab lo que ha rebut e reebrà, axí de les pensions de les almoynes dels dits catius de la dita annada, com en altra manera, no [bastaria] a fer e complir los dites obres, que lo dit honorable en Pere Sala, dels diners que tindrà de la sua claveria, los quals hagués a restituir a la ciutat, haja e deja metre e convertir a acabament de les dites obres, volent, provehint e ordenant lo present Consell que allò⁸⁰⁷ li sia pres en compte.

672

1436, octubre, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors vagin a trobar el bisbe i Capítol de Santa Maria i els diguin que si no posen recursos en la fàbrica de la Seu, que la ciutat llevarà els obrers que hi té treballant.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 25r.

⁸⁰⁷ *Segueix s, ratllat.*

Per lo fet de la obra de la Seu.

Ffonch provehit que per rahon de la obra de la Seu los honorables procuradors ab alguns prohòmens vagen al senyor bisbe e Capítol de la Seu per dir-los que⁸⁰⁸ lo dit senyor e lo honorable dejen proveir en la obra de la Seu. E si no u faran, que la ciutat levarà los obrer que ti. Volent que, de fet, si mester⁸⁰⁹ serà, los honorables procuradors, ab alguns prohòmens consellers⁸¹⁰, puxen levar los dits piquers que la ciutat hi ti.

673

1436, novembre, 10. Tortosa

Carta inhibitòria de la reina Maria de Castella a l'oficial de Tarragona perquè no actui ni prengui partit en el conflicte que hi ha entre la ciutat i el clergat de la Seu de Tortosa per les obres dels murs i els valls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Cartulari, 1. f. 222v-223v.

674

1437, gener, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que si el Capítol té treballant a les obres de la Seu tres piquers continuadament, que la ciutat torni a posar els tres que hi tenia.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 28v.

Als obrés que la ciutat tenia en la obra de la Seu, fonch provehit que si lo clero continuadament hi tindrà tres maestres, que la ciutat hi torn los tres obrés.

675

1437, gener, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es faci un arbitri, entre dues o tres persones, per tal de solucionar el conflicte obert amb el Capítol de la Seu a causa de la seua negativa a contribuir en les obres comunes de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 28v.

Sobre la qüestió qui és entre la ciutat e lo clero, sobre la qüestió de les obres dels murs e valls, que demana la ciutat que lo clero deu contribuir, e sobre aço se moga tracte, que açò sia mes en poder de dues persones. Fonch provehit⁸¹¹ que açò sia [arbitrat] e que y sia dit per aquell temps que los honorables procuradors, ab lo clero, se poran convenir,

⁸⁰⁸ Segueix si, interlineat i ratllat.

⁸⁰⁹ Segueix los, ratllat.

⁸¹⁰ Segueix los, ratllat.

⁸¹¹ Segueix a, ratllat.

emperò al pus luny d'ací a Pasqua, e si mester serà, que y puxen afegir tercer si los dos no's podien convenir.

676

1437, febrer, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa nomena Joan Icart, Manuel Prats i Pere Sala com a administradors de les obres de la Seu per part de la ciutat, amb les mateixes prerrogatives que tenen els obrers nomenats pel Capítol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 30r.

Obrés de la obra de la Seu.

Per determenació e ordenació dels honorables procuradors e prohòmens damunt dits, foren elets en ésser e entrevenir per part de la ciutat en la obra de la Seu, axí en⁸¹² veure e regonèixer⁸¹³ los comptes de ço qui s'és pres, plegat e haüt per ops de la dita obra en qualsevol manera, com en ço qui s'és distribut en aquella⁸¹⁴. En Johan Icart, en Manuel Prats e en Pere Sala, o los dos de aquells si tots treses ésser no y poran, o almenys la hun, si tots no y podien ésser.

677

1437, maig, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els tres pedrapiquers que treballaven a la fàbrica de la Seu per part de la ciutat hi tornin tan aviat com el Capítol en contracti uns altres tres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 38. f. 8r.

De la obra de la Seu.

Ffon provehit que la ciutat torn en la obra de la Seu los tres piquers o obrés que y ha acostumat de tenir si lo clero o Capítol ni tindrà altres⁸¹⁵ obrés o pedrapiquers.

678

1437, juny, 3. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els pedrapiquers assalariats de la ciutat tornin a les obres de la Seu, ja que el Capítol n'ha contractat dos.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 38. f. 8v.

⁸¹² Segueix los, ratllat.

⁸¹³ Segueix com, ratllat.

⁸¹⁴ Segueix un espai en blanc.

⁸¹⁵ Segueix tant, ratllat.

Ffonch provehit que en virtut del poder a ells donat, bs tres obrés que la ciutat tenia en la obra de la Seu sien tornats en la dita obra, com entre los honorables canonges e capellans ni mete dos de lurs taxtes.

679

[1437-1438]. Tortosa.

Lletra dels jurats del lloc de Xerta al Consell de la ciutat de Tortosa en què demanen ajuda per sufragar les obres de reconstrucció del campanar de l'església.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 38. Document solt 1.

A la molt gran saviesa de vosaltres, molt honorables senyors de procuradors de la ciutat de Tortosa, e de vostre honorable Consell ací ajustat, dien e exposen los jurats e prohòmens del loch de Xerta, que per causa com lo campanar de la sglésia del dit loch volia caure, han haüt forçadament a començar de fer altre campanal, lo qual, per gràcia de Déus, és ja acabat fins en lo punt o loch que havia a muntar clos⁸¹⁶ de allí amunt. Senyors molt honorables, atés que la obra és molt alta, an mester fusta per fer bastiments, e axí matex per a fer ligades e altres coses sens les quals la dita obra no's poria acabar. Perquè supliquem les dites honorables savieses que'ls plaça donar-los en ajuda de la dita obra, tan costosa, tres dotzenes de cayrats, e prestar-los altres tres dotzenes, obligant-se aquelles tornar de continent al dita obra sia acabada. E de açò, senyors molt honorables, farets servir, a Nostre Senyor Déus, ajudarets a fer la dita obra, que costarà més de CCC florins, a la qual lo dit loch, com no haja bossa comuna e haja molts altres càrrechs, no pot bonament bastar. E més, farets lo que aquesta honorable casa ha acostumat ben ferm ço és, ajudar en semblants obres al dit loch e a tots altres dels quals la dita ciutat pren imposicions. E lo dit loch vos ho refutarà a singular gràcia, e vostre altíssim, etcètera.

680

1437, abril, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin manllevades 220 lliures per tal de quitar un censal i finançar les obres de reconstrucció d'una arcada de l'església del convent de Sant Francesc. Cfr. doc. 666.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 37. f. 33r.

De manlevar CCXX lliures per ops de quitar als frares menors per rahan de la obra. Com per los dits honorables guardià del⁸¹⁷ convent de les frares menors de aquesta ciutat e frares de aquell, la ciutat fs suplicada que per refer l'arcada de la església del dit monestir, qui era cayguda, deguessen quitar aquelles CCCCXX lliures, per les quals Tortosa feya CCCCXX sous quiscun any de censal mort al dit convent, e fos provehit e donat poder als honorables procuradors⁸¹⁸ a XXVII de agost⁸¹⁹ prop passat⁸²⁰, qui ells

⁸¹⁶ Segueix E, ratllat.

⁸¹⁷ Segueix s, ratllat.

⁸¹⁸ Segueix de, ratllat.

⁸¹⁹ Segueix fet, ratllat.

poguessen manlevar⁸²¹ CC⁸²² lliures, per quitar de les CCCCXX lliures CC lliures del dit monestir, segons en la dita provessió és contengut, e com ladonchs les dites les dites CC lliures fossen quitades⁸²³ e fossen quitades ladonchs les dites CC lliures, fossen quitades⁸²⁴ CC lliures, e ara hagen mester les CCXX lliures que resten per ops de acabar la dita obra. Fonch provehit que sien agudes a censal en la forma segons en la dita provissió és⁸²⁵ contengut, e que lo dits honorables procuradors, que les altres fermen casta de censal mort⁸²⁶ al comprador⁸²⁷, axí com és acostumat, e en la dita se hagueres provissió, és specificat, axí com si no fos inserta⁸²⁸, en manera que quiten les dites CCXX lliures, per ço que la dita⁸²⁹ obra se acap, com lo consell loa e aprova la venda del censal de les dites CCXX lliures, faedora ab totes aquelles clàusules, cauteles, obligacions, renunciacions e submissions de for en la dita venda necessàries e oportunes⁸³⁰, segons en semblants coses és fer acostumat.

681

1437, maig, 9. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa elegeix Pere Teixidor com a manobrer de les obres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 38. f. 6r.

Manobrer.

En Pere Teixidor, sots salari de cent sous, e com obrarà haja son salari acostumat.

682

1437, setembre, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que l'arranjament de la torre del lloc de Garidells sigui pagat dels béns de la universitat, tant la futa, com el mestre, com altres coses.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 38. f. 12v.

De la obra dels Garidells.

Item, com la torra dels Garidells haja de gran necessitat adob, e la gent qui allí stà stiga a gran perill, axí de inemichs com de amichs, e no hagen altra retreta sinó aquella hon se recullen⁸³¹ de nit⁸³², per ço fonch provehit que la obra en aquella necessària sia feta, e la

⁸²⁰ prop passat, *interlineat*.

⁸²¹ *Segueix altres CCCCXX, ratllat.*

⁸²² CC, *interlineat*.

⁸²³ les dites CC lliures fossen quitades, *en el marge esquerre.*

⁸²⁴ ladonchs les dites CC lliures, fossen quitades, *interlineat.*

⁸²⁵ *Segueix jac, interlineat i ratllat.*

⁸²⁶ mort, *interlineat.*

⁸²⁷ *Segueix se, ratllat.*

⁸²⁸ axí com si ni fos inserta, *interlineat.*

⁸²⁹ *Segueix segons, ratllat.*

⁸³⁰ e oportunes, *interlineat.*

⁸³¹ *Segueix de dit, ratllat.*

⁸³² de nit, *interlineat.*

fusta e lo mestre e altres coses que y seran necessàries sien pagades dels béns de la universitat e sien preses en compte al clavari.

683

1437, setembre, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el pont que hi ha sobre el barranc de Palomera sigui refet i pagat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 38. f. 12v.

Del pont de Palomera.

Item, fonch provehit que lo pont de Palomera⁸³³, camí de Xerta, atés que s'enderroca e lo camí no pot passar, fonch provehit que lo dit pont sia tornat a fer, e ço que si despendrà sia pagat dels béns de la universitat e sia pres en compte al clavari.

684

1437, setembre, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les obres de l'església de l'hospital de la Santa Creu sigui pagada amb una nova bestreta dels béns de l'almoyna dels catius.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 38. f. 13r.

Que dels⁸³⁴ diners de les almoynes dels catius, sia la obra del spital acabada.

Item, com fos provehit ja en l'any passat, que atés que les rendes del spital non bastaven ni bastarien a la refecció e a tornar la església del spital, com s'enderrocàs e-s dirruís, que de la almoyna dels catius a reembre de la dita ciutat hi fos donada una annada. E a present, la dita annada no haja bastat a acabar la dita obra e-n faça a fer encara molt, e si romania axí e no s'acabava staria en gran perill. Perquè és stat provehit que per acabar la dita obra, dels diners de la dita almoyna, de la present annada, hi sia bestret, atés que per gràcia de Nostre Senyor Déus no y ha catius de la ciutat ni de sos térmens, e⁸³⁵ ço que si haurà a bestraure e despendre, sia pres en compte⁸³⁶ al síndich de les almoynes.

685

1437, novembre, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, amb motiu de l'acabament de les obres de l'església de l'hospital de la Santa Creu, proveeix que es faci el que es pugui per canviar els retaules del temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 38. f. 14v.

⁸³³ Segueix atc, ratllat.

⁸³⁴ Segueix del, ratllat.

⁸³⁵ Segueix s, ratllat.

⁸³⁶ Segueix al clavari, ratllat.

Dels retaules del spital.

Item, al mudar dels retaules del spital de la ciutat, pus la sglésia sia cabada, fonch provehit que si faça lo que puxa, sense derogació, dels béns de la universitat.

686

1438, juliol, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el clavari, Joan Montornès, i n'Aliot de Garret vagin al Perelló, per veure quina ajuda cal que la ciutat faci a l'adop dels murs del Perelló, i que aprofitin per anar fins al castell de Sant Jordi d'Alfama, en el qual s'han d'esmerçar 8 lliures. Els diners que costaran les obres del Perelló han d'ésser pagats de l'almoyna dels captius, ja que aquest lloc està en gran perill de moros.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 11v.

De la ajuda del mur del Perelló.

Item, a la ajuda qui demanen los del Perelló, per refecció dels murs del dit loch, fonch provehit que hi vagen los honorables clavari e n'Aliot de Garret per veure los dits murs, e axí mateix, que vagen a Sent Jordi per rahó de les VIII lliures que s'han a convertir en lo castell de Sent Jordi e coses de aquell, e vist lo dit mur e l'adop que y és mester, e ladonchs que y sia feta⁸³⁷ aquella ajuda que als honorables procuradors, ab alguns prohòmens, serà ben vist, la qual ajuda⁸³⁸ sia pagada dels béns de la almoyna dels catius a reembre de la dita ciutat, atés que lo dit loch està en gran perill dels moros.

687

1438, agost, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, oïda la relació feta pel clavari, Joan Montornès, i n'Aliot de Garret, proveeix que es faci la mateixa ajuda que es va fer l'any 1408 per a la reconstrucció dels murs del lloc del Perelló, però que els diners es paguin de l'almoyna dels captius.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 14r-v.

[Per] al fet del mur del Perelló⁸³⁹, vista la relació feta per los honorables en Johan Montornès, clavari, e n'Aliot de Garret, que en virtut de provissió de Consell⁸⁴⁰ feta a XVII de juliol eren anats per vere los dits⁸⁴¹ murs del dit loch, fonch provehit que y sia feta aquella o semblant ajuda que fonch feta en lo temps de la claveria del honorable en⁸⁴²||f. 14v que començaren a obrar a II del mes de agost, any MCCCCVIII, segons en lo dit libre e en los cuerns qui de la dita obra són aquí trobats, e ço que s'i despendrà sia pagat de la almoyna dels catius reembre, e sia pres en compte al síndich.

⁸³⁷ Segueix ajuda, ratllat.

⁸³⁸ ajuda, en el marge esquerre.

⁸³⁹ Segueix fonch, ratllat.

⁸⁴⁰ Segueix ésser, ratllat.

⁸⁴¹ Segueix mu, ratllat.

⁸⁴² Segueix un espai en blanc.

1438, setembre, 3. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors i alguns prohoms vagin a veure el mur que uneix el portal de l'Olivar i el castell, i el que hi ha a la drassana, i que decideixin quines obres s'hi han de fer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 16v.

De la reparació faedora en los murs.

Sobre la [re]paració e fàbrica faedora en lo⁸⁴³ mur qui munta del portal de l'Olivar, vers lo castell, e lo mur de la daracena, fonch provehit que bs honorables procuradors, ab alguns prohòmens, vagen veure los dits murs, e que ladonchs, vist llà on serà necessari, que mossèn lo clavari faça la reparació que si merexerà, llà⁸⁴⁴ hon necessari serà, e ço que si despendrà, li sia pres en compte.

1438, setembre, 24. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que totes les despeses fetes en obres comunes –reparar els terrats de la llotja i altres...- i en la reparació dels murs de la drassana i del portal de l'Olivar, així com diversos treballs de naturalesa diferent, siguin pagats dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 18r-v.

Item, fonch provehit que totes les⁸⁴⁵ despeses qui són stades fets axí en recórrer los terrats de la lotja e altres terrats e altres obres, e en scombrar lo vall, hoc encara en pagar a scrivans, axí de la cort com d'altres qualssevol treslats e scriptures, com encara qualssevol correus qui sien stats trameses per la ciutat, sien preses en compte al clavari⁸⁴⁶, per ço és damnat com és la pàgina següent. ||^{f. 18v} Item, fonch que tot ço qui-s despendrà en taxonar e reparar axí lo mur qui va de la porta de l'Olivar vers lo castell, com lo mur de la daraçana, que tot sia pagat dels béns de la universitat e pres en compte al clavari.

1439, febrer, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix, per segona vegada, que siguin manllevats 500 florins, mitjançant la venda de censals morts, per tal d'acabar les obres de la capçalera de la Seu, amb la condició que el Capítol en manllevis uns altres

⁸⁴³ Segueix s, ratllat.

⁸⁴⁴ Segueix honorable, ratllat.

⁸⁴⁵ Segueix obres, ratllat.

⁸⁴⁶ Segueix hoc encara ço qui despendrà en la reparació faedora en lo dit mur de Sent Domingo, segons damunt, en hun parlament de pròmens, és stat vist, ratllat.

500. *A més a més, es proveeix que un cop acabades les obres del cap del temple, els diners assignats a la continuació de la fàbrica siguin emprats per tal de restituir la manlleuta, i que un cop es reiniciïn les obres, la ciutat no tingui l'obligació de tenir-hi tres mestres treballant.*

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 30v.

a. J. VIDAL, "Notes sobre la contribució municipal...", p. 186-187, doc. 15.

Del fet de la manlleuta fahedora per acabar lo cap de la obra de la Seu.

A la proposició feta en lo present Consell, dient com per acabar lo cap de la obra de la Seu sia de necessari haver fins en mil florins, com a present no y haja diners ab los quals lo dit cap se puxa acabar, e sia de necessari haver aquells, jatsia en una altra provisió feta en Consell, celebrat en la sala de la ciutat, dalt, a XXX d'octubre any MCCCCXXXI, fos stat provehit que la ciutat manlevàs D florins per obs de acabar lo dit cap, pus lo Capítol ne manleva altres D; per ço, ara de nou és stat provehit que dels dits M florins, a obs de acabar lo dit cap, per tant, lo honorable Consell dóna plen poder e llibera facultat als honorables procuradors, qui ara són e per temps seran, qui ells, per obs de acabar lo dit cap, puxen e dejen manllevar e haver los dits D florins, e per aquells vendre'n censal mort a raó de XX M per any⁸⁴⁷, e per ço fer e fermar carta e cartes de censal mort al comprador o compradors del dit censal o censals, fins en la dita quantitat, ab ttes aquelles clàusules, cauteles, renunciacions, submissions de for, juraments, penes, hostatges e altres clàusules e cauteles en los dits contactes necessàries e oportunes, e los béns de la universitat obligar, e àpoca e àpoques de⁸⁴⁸ rebuda fer e fermar, e tots e qualssevol altres coses fer e fermar⁸⁴⁹, que en semblants actes és acostumat, e sia necessari a utilitat e seguretat dels comprador o compradors de aquells, com lo present Consell loa e aprova les dites vendes fahedores, axí com si per lo present Consell fossen fetes e fermades.

Item, fonch provehit que per lo present Consell, que per ço que la ciutat sia guardada de dan per esdevenidor per rahó de la dita manlleuta fahedora dels dits D florins, que acabat lo dit cap, de les almoynes, lexes, legats e altres obvencions e adjutoris que's facen a obs de prosseguir la dita obra, que ans que altra obra se faça, que los diners que de les dites coses exiran, sien meses e posats en poder⁸⁵⁰ dels honorables n'Arnau Feriça e d'en Johan Jordà o de altres qui lo Consell voldrà, per tal que de allò los dits D florins sien quitats an aquell o a aquells de qui seran preses e manlevats, e que per distribuhir, metre e convertir aquells D florins en la dita obra, sia acomanat als dits honorables n'Arnau Feriça e a n Johan Jordà. Emperò que la ciutat no sia tenguda de necessitat tenir los tres obrers ne altres, ne donar a la dita obra lo cost de aquells per luir les dites quantitats, ne altra metre, sinó axí com a l'honorable Consell serà plasent⁸⁵¹.

⁸⁴⁷ mil per any, interlineat.

⁸⁴⁸ Segueix s, ratllat.

⁸⁴⁹ e tots e qualssevol altres coses fer e fermar, interlineat.

⁸⁵⁰ Segueix en poder, repetit.

⁸⁵¹ quantitats ne altra metre, sinó axí com a l'honorable Consell serà plasent, en el marge dret.

1439, febrer, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el quart pedrapiquer que la ciutat ha posat a treballar a les obres de la Seu siugi pagat, però que no es faci una despesa superior a aquella que es feia quan treballaven tres mestres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 31v.

Del quart piquer.

Item, fonch provehit que lo quart piquer qui és stat affigit a la obra de la Seu per part de la ciutat, que sia pagat. Emperò, tornant-ho al compte⁸⁵² e paga que havien los tres piquers, e que no y sia despès més avant de ço que's paga als tres piquers.

1439, març, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa aprova els capitols signats entre els procuradors i el Capítol de Santa Maria en relació a les obres de la Seu, i confirma la manlleuta de 500 florins per a sufragar les obres, que han de dur a terme els procuradors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 33v-34r.

De la obra de la Seu.

Item, sobre lo fet de la obra de la Seu, vists los capitols concordats entre lo honorable capítol de la Seu, de una part, e los honorables procuradors ab los honorables n'Arnau Feriça e en Johan Jordà, als quals és stat acomanat per part de la ciutat, de la part altra⁸⁵³, ffonch provehit que los dits capitols sien seguits e complits, e que los honorables procuradors, en virtut del poder a ells donat en lo Consell prop tengut⁸⁵⁴, segons en la provisió se conté, puxen e dejen manllevar a censal mort, al millor mercat que poran, aquella quantitat de moneda que per ops de la dita obra serà necessària e oportuna, ab aquelles^{f. 34r} obligacions e clàusules necessàries e oportunes, e cartes de vendes de censal fer e fermar, segons en semblants contractes és acostumat fer.

1439, abril, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la petició dels veïns, que volen enderrocar la paret dels banys vells per tal que un carrer sigui recte i ennobleixi la ciutat, proveeix que aquest assumpte sigui remès a la consideració dels procuradors i alguns prohoms.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 37v.

⁸⁵² Segueix qui, ratllat.

⁸⁵³ de la part altra, interlineat.

⁸⁵⁴ prop tengut, interlineat.

De redreçar lo carrer de Remolins davant casa d'en Johan Pinyol.

Item, com en lo present consell sia stat proposat que la paret, que és dels banys vells, a Remolins⁸⁵⁵, qui és davant l'alberch d'en Johan Pinyol, com⁸⁵⁶ lo carrer stiga fort lejament, e si la dita paret se redreça, feria ennoblir la ciutat, e lo carrer se miraria de lonch a lonch, e-s faria ab poca messió; fonch provehit que açò sia remès als honorables procuradors e prohò mens a davall o als comptes.

694

1439, abril, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin deixades tres dotzenes de cairats per a fer els bastiments de la capella que l'almoïna de Sant Miquel construeix al convent de Sant Francesc, però obliga els majordoms a donar penyores d'argent.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 38r.

A la suplicació dels majorsdòmens de Sent Miquel.

Ffonch provehit que als dits majorsdòmens de Sent Miquel, sien prestats, de la fusta de la ciutat, per fer lo bastiment de la capella que fan a fframenors, tres dotzenes de cayrats, axí emperò que donen penyores d'argent, bastants, equivalents a la fusta de tornar de là hon la trauran com los haja servit.

695

1439, abril, 21. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui deixada una dotzena de cairats al prior de l'església del Temple per a les obres de restauració de la seua església, però que en Pere Sala sigui administrador de l'obra mentre s'utilitzi la fusta de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 39r.

Vista la suplicació posada per lo prior del Temple, demanant dues dotzenes de cayrats, a reparació de la sua sglésia, ffonch provehit que en ajuda e reparació de la dita sglésia e casa del Temple, li sien donats, de la fusta de la ciutat, una dotzena de cayrats, e que en la administració e adop que se haurà a ffer en la dita sglésia, sia e entrevenga per administrador l'onorable en Pere Sala, fins los dits dotze cayrats sien meses.

696

1439, abril, 21. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 11 florins d'or a en Joan Pinyol perquè enderroqui la paret dels banys vells de Remolins, amb la intenció d'embellir el carrer. Joan Pinyol, per la seua banda, està obligat a fer

⁸⁵⁵ Segueix dav, ratllat.

⁸⁵⁶ Segueix és, ratllat.

contribuir els veïns en les esmentades obres, i, si pot, a tornar a la ciutat 5 florins.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 40r.

De la ajuda que demanen los de Remolins per enderrocar e tornar atràs les parets dels banys vells de Remolins.

Vista la suplicació posada en lo Consell prop passat per los de Remolins, dients que com la paret dels banys vells, qui és davant l'alberch d'en Johan Pinyol, estiga fort lejament e que si s'enderroca e torna atràs, tot lo carrer se n'embellirà, e lo carrer se mirará de llarch a llarch, si per la ciutat hi era feta qualche ajuda, com los vehins e altres hi entenguen a pagar en fer la dita obra. E açò sia stat remès als honorables procuradors e prohòmens, per los quals lo primer dia de maig, en la sala del spital de la dita ciutat, per los honorables en Bernat Pinyol, en Pasqual Curto e en Johan Montornès, procuradors, e'n Loís Garidell, n'Aliot de Garret, en Pere Palau, en Johan Jordà, en Pasqual del Vilar, en Johan Pinyol e en Pere Codorniu, hoïdors de comptes, als quals és stat remès. Ffonch delliberat que dels béns de la universitat, per fer la dita obra, sien donats al dit en Johan Pinyol onze florins. Emperò, que lo dit en Johan Pinyol haja càrrech de fer-hi contribuir los vehins, aquells que porà. E si res porà cobrar, que torn a la ciutat almenys cinch florins.

697

1439, juliol, 31. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a un hortolà per preu de dos cafissos de calç i l'aigua del seu pou, que li prengueren quan van fer-se obres a la torre de Sant Domingo i a l'Estudi de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 63. p. 162.

Item, donà a l'ortolà del vall, en remuneració de dos caffic de calx que li foren promeses com obraren la torra de Sent Domingo e obraren la scola de la ciutat, per rahó de la aygua del seu pou, ultra lo que li fonch donat. ---- II VI s.

698

1439, agost, 20. Tortosa.

Pagament de 6 sous al mestre Bernat Gual per haver acompanyat els procuradors de Tortosa fins al Perelló, amb la intenció d'assessorar-los en les obres dels murs del lloc esmentat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 63. p. 163.

Item, donà a'n Bernat Gual, per II jorns qui estech com anà al Perelló, ab los honorables procuradors, per veure la obra del mur. ---- II VI s.

1439, setembre, 25. Tortosa.

Assentament de la despesa de construir les privades del pati de la peixateria de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 63. p. 167.

Item, met en data que havien costat de fer les privades qui foren fetes⁸⁵⁷ en lo pati de la pescateria, vers lo riu, setanta-huyt lliures, deeset sous, III diners, segons n'Esperandeu Palau, al qual fonch comanat de fer aquelles per provissió o determenació dels honorables procuradors e prohòmens en la sala baix de la Casa de la ciutat, a IIII de juliol; ne donà compte per menut en hun cuern de paper scrit en sis cartes, qui és en les cubertes del present libre, la qual provissió o determenació de fer les dites provades devalla de una provissió de Consell feta en Consell a III del dit mes de juliol, any MCCCCXXXVIII. ---- LXXVIII II XVII s III.

700

[circa 1439, desembre, 1]. Tortosa.

La ciutat de Tortosa estableix que el bestiar, gros o menut, no pugui passar eltre el mur i els horts, i dicta penes per als infractors .

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Establiments, 8. f. 18r.

De no passar algun bestiar entre lo mur e los orts del portell.

Item, volen los dits batle e prohòmens que tothom que passarà bestiar, gros o menut, entre lo mur e los orts del portell entro al cantó de la torre d'en Nicholau Çabater, que pach III sous de ida, e VI sous de nit, per cascuna vegada que contra feyt serà.

701

1440, febrer, 18. Tortosa.

Pagaments a Francesc Tirbí i a Bernat Pedrolo de la diferència entre allò que despengueren en les obres dels murs i del camí de Barcelona de la ciutat de Tortosa i allò que s'havia recaptat mitjançant deenes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 63. p. 194-195.

Item, met en dates aquelles XXIII lliures, XIII sous, VIII diners que a XVIII de ffebrer havia donades e pagades a'n Ffrancesch Tirbí, les quals fonch trobat per en Johan Climent que per la ciutat, regençh los cuerns, lo dit Tirbí havia a cobrar de les obres dels murs e del camí de Barchinona, com no y bastassen les⁸⁵⁸ deenes. ----

XXIII II XIII s VIII.

|| p. 195

⁸⁵⁷ Segueix davant, ratllat.

⁸⁵⁸ Segueix deen, ratllat.

Item, donà lo dit jorn a'n Bernat Pedrolo, qui ha via despès en lo dit mur e camins més que no havia recaptat de les deenes, segons appar per sos cuerns. ---- VI ll XVIII s VIII.

702

1440, juny, 7. Tortosa.

Pagament a Pere Teixdor per haver portar trenelles i cairats del bastiment del mur de la Escorxeria a la seua botiga.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 64. p. CLVI.

Item, donà lo dit jorn a'n Pere Teixdor, qui féu portar III trigelles e VII cayrats que eren en lo bastiment del mur de la Scorxeria a la sua botiga. ---- ll III s.

703

[1440-1441]. Tortosa.

Pagament que la ciutat de Tortosa fa del salari del manobrer de la ciutat, Guillem Manresa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 64. p. CCCXXIII.

Del salari d'en Guillem Manresa, manobrer, V lliures.

Item, donà a'n Guillem Manresa, per son salari de manobrer, los quals confessa haver haüdes e rebudes en presència de mi, Raphael Figuera, notari, d'en Ferrer de Junqueres e d'en Jachme de Monpalau. ---- V ll.

704

1440, setembre, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, per utilitat de la cosa pública i per decorar e ennoblir la ciutat, decideix que la despesa de construir una o diverses fonts que s'alimentaran de l'aigua de la font propera al convent de Santa Clara, i la despesa del viatge que el mestre ha fet a Barcelona, siguin pagats dels béns de la universitat, però que les obres es facin a deenes (forma de cobrament de taxes). Finalment, es dóna als procuradors plens poders per tal d'expropiar i enderrocar cases amb motiu de la construcció de la font o fonts.

R. AHCTE. Fons Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 35. f. 55r.
a. J. VIDAL, "Documents medievals...", p. 149-150, doc. 1.

De la construcció de la font.

Item, al que fonch proposat que com los dits honorables procuradors, per utilitat de la cosa pública de aquesta ciutat, e axí matex per decorar e ennoblir aquella, hagen feta cercar e cavar dins los murs, ço és, a lo berger del monestir de les menoretas, e cercar aygua, no solament per la dita font, más encara, segons opinió del maestre, per altra o

altres fonts⁸⁵⁹. Per tant, hoïda relació del dit maestre⁸⁶⁰, fonch provehit que axí lo que⁸⁶¹ s'és despès en cavar la dita aygua, com en la anada que ha fet lo dit maestre a Barchinona per informar-se dels maestres de les fons de Barchinona, com encara tot lo que s'i despendrà, tro a total conclusió⁸⁶² e perfecció de la dita font e fons, que's despenga dels béns de la universitat e que sia pres en compte al clavari, provehint ab açò ensemps que la dita font e fons se haja a ffer a deenes, ab aquella tatxa que als dits procuradors serà ben vist, e per edifficació e construcció de la dita font e fons donaren plen poder als dits honorables procuradors se puguen pendre, enderrocar e fer enderrocar tots aquells alberch o alberchs que a ells serà ben vist, e en lo sòl o pati de aquells, fer e edefficar les dites fonts, e de fer pagar en aquella manera e t[a]xa que mils fer poran als circumvehins, e a altres que a ells serà ben vist, la valor dels dits alberch o alberchs, concordant-se'n ab los senyors de aquells de la dita valor, o fent extimar aquells o en aquella o en altra manera que'ls serà ben vist, e que si res restava a pagar, ultra la dita taxa, que allò se ha a pagar dels béns de la universitat, e que sia pres en compte al claviari.

705

1441, març, 16. Tortosa.

Pagament a Antoni Alcanyic i altres mestres per fer una escala a la torre major del Temple i dues per a les monges de Santa Clara.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 64. p. CCIV.

Item, donà a XVI de març, a n'Anthoni Alcanyic, per II jorns qui fonch a fer una scala [d'altori] a la torra major del Temple, VIII sous, e a Ferrando Steve, que li aydà II jorns, V sous. ---- II XIII s.

Item, donà a n Bonet, per L claus per ops de la dita scala. --- II I s V.

Item, pagà a l'hom qui portà la dita scala a la dita torra, e dues somades de fusta. ---- II s X.

Item, donà a n Talbo e a son companyó, qui havien serrats II fils de cayrat per ample. ---- II I s X.

Item, donà més al dit n'Alcanyic, per II scales que havia fetes de ordinació dels honorables procuradors a les monges, com los de la font los haguessen trencades les sues, III sous, e a Ferrando Steve, que li aydà, II sous, VI, e per portar-les a les monges, II diners. ---- II VI s VIII.

706

1441, maig, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que siguin pagats 10 florins a Guillem Manresa, administrador de les obres de la ciutat, pel seu treball en diverses obres, entre altres la construcció de la font de l'Àngel.

⁸⁵⁹ fonts, *interlineat*.

⁸⁶⁰ hoïda relació del dit maestre, *interlineat*.

⁸⁶¹ Segueix ha costat, *ratllat*.

⁸⁶² Segueix e, *ratllat*.

D'en Guillem Manresa.

Item, provehiren fossen donats per lo dit clavari a'n Guillem Manresa, manobrer de la ciutat, en remuneració de diverses treballs que ha sostenguts extraordinaris, axí en la fabricació de la font com en plegar deenes e altres treballs extraordinaris. ---- X fflorins.

707

1441, maig, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 10 florins a les obres de l'ermita del coll de l'Alma.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 51r.

Que sien donats a la obra de Santa Maria del coll de l'Alma X florins.

A la soplació donada en consell tengut e celebrat a VI del present mes de maig per part de la obra de sancta Maria del coll de l'Alma, la qual soplació fonch remesa provehidora⁸⁶³ baix per los honorables procuradors e pròmens, finch provehit per los dits honorables procuradors e pròmens sobrescrits que⁸⁶⁴ sien donats, dels béns de la universitat, per amor de Nostre Senyor Déu e de la gloriosa Verge Madona Santa Maria, mare sua, e a honor e gloriosa llur, a la obra de la sglésia que-s fa sots invocació de la dita Verge al coll de l'Alma, deu florins.

708

1441, maig, 20. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que la despesa que s'ha fet, es fa i es farà en l'obra de la font sigui pagada dels béns de la universitat i presa a compte del clavari en funcions, però que Pere Palau i Bernat Domènech, que exercien càrrecs de responsabilitat en el moment que s'iniciaren les obres, romanguin com a administradors de l'obra fins al seu acabament.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 39. f. 53v.

a. J. MASSIP, "La font...", p. 2. El data 1440, maig, 20.

b. J. VIDAL, "Documents medievals...", p. 150-151, doc. 2.

Item, fonch provehit que la despesa que s'era⁸⁶⁵ feta e se fa e de aquí se farà en la construcció de la font, que's pague dels béns de la universitat, e que sia pres en compte al clavari, e lo qui si despendrà de aquí avant, que n'haja a despendre e bestraure lo clavari que vuy és; però que los dits honorables en Pere Palau e Bernat Domènech, procuradors e clavari dessus, romanguen administradors de la font, tro a total perfecció de aquella e de l'abeurador, no contrastant la provisió de les deenes, e tota, e quant lo dit clavari no tindrà diners, que lo clavari venidor hi haja a bestraure.

⁸⁶³ Segueix que, ratllat.

⁸⁶⁴ Segueix d, ratllat.

⁸⁶⁵ Massip transcriu serà perquè data el document l'any 1440 i considera, per tant, que l'obra encara no ha començat a realitzar-se.

1441, agost, 4. Tortosa.

Establiment municipal sobre la construcció de la font de l'Àngel, en què es comunica als veïns de les cases properes al lloc de construcció de la font en cent passes que han de pagar més que els altres veïns de la ciutat, segons el valor de les seues cases i la taxació feta o feta fer pels procuradors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'establiments, 8. f. 102r-v.

a. E. BAYERRI, *Historia...*, VIII, p. 218.

b. J. VIDAL, "Documents medievals...", p. 151, doc. 5.

Ara hoiats que us fa hom a ssaber, per manament de la senyoria e dels pròmens de la ciutat de Tortosa, los honorables en Berthomeu Domènech, batle de la dita ciutat, e lo honorable micer Gabriel, adjunt al dit mossèn lo batle, e a son offici, per la senyora reina donat e assignat, els pròmens damunt dits. Attenents que la ciutat ha trobada aygua al monestir de les monges, la qual ha feta venir a la plaça de les cols per fer una font, la qual se fa e's fabrica quiscun jorn, e sobre açò se hajen fetes e se hajen a ffer moltes mesions, e com los alberchs més circumvehins a la dita font, per causa de aquella, són o seran en major⁸⁶⁶ stima, preu e valor que no eren abans de la construcció de la dita font, e consegüent los senyors⁸⁶⁷ de aquells degen més contribuir en la despesa de la dita font que los altres qui seran luny de aquella, fer ço han stablit e ordenat los dits honorables batle adjunt e pròmens que los honorables procuradors puxen tatxar^{f. 102v} o fer tatxar e fer pagar a tots aquells vehins que entorn cent passen hauran alberchs o cases de la dita font, segons la vàlua dels dits alberchs, e si la distància de aquells, segons més o menys, les quals cent passes hajen a ésser cascuna de tres palms e mig de cana, e feta⁸⁶⁸ la dita tatxa, que los dits honorables procuradors los puxen fer executar si pagar no volran per lur pròpria auctoritat, sens requesta ne juhí de veguer e jutges.

E si dubte o dubtes del⁸⁶⁹ present⁸⁷⁰ stabliment exiran, volen e ordenen que aquells sien interpretats e declarats per los dits honorable batle adjunt e pròmens.

1441. Tortosa.

Relació dels nivellaments de les sèquies de l'Ebre fets pels mestres d'aixa Domingo Xies i Antoni Alcanyic, el mestre de cases Bernat Gual i els pedrapiquers Guillem Pelliça i Joan de Xulbi, mestre de la Seu, després d'un viatge que els tres primers feren fins als assuts d'Escatró i Casp. Aquesta relació forma part d'un quadernet amb deliberacions i comptes sobre la fabricació de l'assut i la sèquia de Som.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 380 (paper). f. 45r-47v.

⁸⁶⁶ Segueix quantitat, ratllat.

⁸⁶⁷ Segueix de la font, ratllat.

⁸⁶⁸ feta, interlineat. Abans fer, ratllat.

⁸⁶⁹ Segueix s, ratllat.

⁸⁷⁰ Segueix s, ratllat.

En nom de Jesús, com dijous, en hora de vespres, qui's comptava a V de octubre de l'any de la nativitat de nostre Senyor Mil CCCC XXXXI en Domingo Xies, n'Anthoni Alcanyis, mestres de navilis e de axa e de moltes altres artelleries, e en Bernat Gual, maestre de paredar de pedra, fossen anats a veure e regonèxer algunes çuts qui són de Çaragoça stro a Tortosa, e aquelles haguessen vistes e regonegudes, faheren per ço relació als honorables n'Arnau Feriça e a n Johan Montornès, procuradors en l'any present de la dita ciutat, e açò en la present jornada que ells eren personalment anats a veure les çuts, cèquies e pesqueres de Scatró de⁸⁷¹, e havien vista la manera com eren feytes, quant havien de largària, de amplària e de alt, e quina o quanta amplària era aquella per la qual les carraves passaven, e com eren feytes les pesqueres e exarcia hon prenien lo peix, e que totes les dites coses se n'havien portades per scrit, e encara havien vista la cèquia qui la vila de Casp fahia, e la amplària de aquella, e algunes grans calçades qui fahien de pedra picada, en lochs hon la cèquia no's podia engastar en la rocha. E, finalment, feyta stesa e àmplia relació per ells de les dites coses, digueren que si la ciutat emprenia fer les dites cèquies e çut de Tortosa, que no afreturava venir-hi altres maestres stranjers, e que ells se sentien sofficients e bastants a fer les dites cèquies, çut e pesqueres, axí bones e millors que no les dites quatre que ells havien vistes, e encara se sentien més sofficients a fer artelleries, cegonya o talles dins la barcha ab les quals, ab menys gent, metrien pedra en barcha e lançarien aquella llà hon volrien.

E lladonchs, feyta la dita proposició, los dits honorables procuradors digueren que attenent que a l'honorable Capítol de la Seu de Tortosa fahessen relació de les dites coses, attenent||^{f. 45v} que la fabricació de les dites cèquies era profit no solament dels singulars de la dita ciutat, mas encara del clero, com la major partida de les⁸⁷² heretats los fahés cens e fossen directes senyors e's fossen offerits fer proferta en la fabricació de les dites cèquies.

Presentis foren a la relació feyta per los sobredits de les dites coses als dits honorables procuradors micer Pere Calaff, en Ffrancesch Ferrer, en Ffrancesch Oliver, en Lançalot Pelegrí, en Bernat Vicent, major de dies, n'Agostí Breçó, en Pasqual del Vilar e altres ciutadans de la dita ciutat.

En nom de Déu, com los honorables procuradors de la ciutat de Tortosa, ço és, n'Arnau Feriça e en Johan Montornès, procuradors en l'any present de la ciutat de Tortosa, com⁸⁷³ l'honorable Ffrancesch Negrello, ensemps procurador ab ells, fos mort, a supplicació o postulació⁸⁷⁴ de molts singulars haguessen feyts venir dos maestres, los quals maestre són apellats la un Domingo Stanosa e l'altre Arnau de Luna, e los dits honorables procuradors haguessen comès als dits dos maestres que livellasen la aygua de la cèquia de Tiveing, ja principiada, per saber e veure en quin loch o altària pujaria la aygua de la dita cèquia de Tiveing com seria a Tortosa, e los dits dos maestres la haguessen livellada, hon al livellar foren alguns maestres e altes sperts en lo dit acte de la dita ciutat, los quals dits dos maestres de la cèquia de Casp feren relació als honorables procuradors sobredits, e a molta gent del poble, que lo sòl de la dita cèquia de Tiveing,||^{f. 46r} com era en Tortosa, pujava sobre lo portal del mur de Vimpeçol, en lo

⁸⁷¹ *Segueix un espai en blanc.*

⁸⁷² *Segueix hemas, ratllat.*

⁸⁷³ *Segueix en, ratllat.*

⁸⁷⁴ *o postulació, interlineat.*

loch hon ells havien senyalat ab almanguena, e sobre açò los dits honorables procuradors, segons digueren, haguessen despeses L o LX florins, entre los salaris de la anada e venguda dels dits dos maestres, e la provisió que faheren alguns dies mestres livellaven a ells e a alguns prohòmens que y foren presents.

Emperò, encara los dits honorables procuradors e lo honorable Capítol de la Seu de Tortosa volgueren que lo mestre de la Seu⁸⁷⁵, apellat mestre Johan e Exulbe, en Domingo Xies⁸⁷⁶, n'Anthoni Alcanyic, hòmens sperts en tals e altres actes, e en Bernat Gual, mestre e obrer de pedra, tornassen a veure e livellar la dita cèquia. E, de feyt, dos dies ans de la festa de Tots Sants del dit⁸⁷⁷ any XXXXI, tornaren a livellar la dita cèquia tots los sobre dits, hon stigueren quatre dies, comprès lo dit dia de Tots Sants, en lo qual livellaren e⁸⁷⁸ livellaren ab⁸⁷⁹ dos lívells, un de pas o de peu e altre de entreguart, ab lo qual guardaven de luny e posaven un paper llà hon responia, e après ab lo lívell de pas livellaven⁸⁸⁰. E livellada per ells la dita cèquia, atrobaren que aquella responia com era⁸⁸¹ a la ciutat davall la torre⁸⁸² alta del mur, qui stà sobre lo fossar dels moros, la qual torre⁸⁸³ és de terra e té lo peu calçat de pedra, e⁸⁸⁴ lo dit mestre de la Seu donà a mi, Johan Vello, notari, per menut, lo dit livellament en la forma següent, lo qual dix que havien feyt scriure a n'Anthoni Domènech, qui contínuament fonch present ab ells al livellar e és en la forma següent:

En nom de Déu e de la Verje Maria, dilluns, a XXX de octubre, començaren a livellar la cèquia los mestre dejús scrits, la qual cèquia començaren⁸⁸⁵ livellar dellà hon és||^{f. 46r} principiada fins a Tortosa, ço és, de la part de Tiveing, e feren lo livellament mestre Johan Exulbi, mestre de la obra de la Seu de Tortosa, mestre Domingo Xies, mestre Anthoni Alcanyic, mestre Bernat Gual, en Guillem Pelliça, picapedrer de la ciutat de Tortosa.

E, primerament, ab la aygua pus minva de tot l'any, ha de pujada de la aygua del cap de la çut fins a la creu de la rocha primera, XI palms.

Item, ha de devallada de la dita creu fins al sòl Almenara, quatre palms e mig.

Item, partint de la Almenara a lívell exint al camí de Benifallet, en una olivera hon ha un senyal, allí fa afonar la cèquia quatre palms e mig per a ésser a lívell sòl de cèquia ab la Almenara.

Item, venint avant a una olivera, en la carrera, que té dues creus en la soqual, allí és lívell sòl de cèquia ab la Almenara.

⁸⁷⁵ *Segueix en Domingo Xies, ratllat.*

⁸⁷⁶ *Segueix e, ratllat.*

⁸⁷⁷ *dit, interlineat.*

⁸⁷⁸ *Segueix fahere, ratllat.*

⁸⁷⁹ *livellaren ab, interlineat.*

⁸⁸⁰ *e après ab lo lívell de pas livellaven, interlineat.*

⁸⁸¹ *com era, interlineat.*

⁸⁸² *Segueix de la, ratllat.*

⁸⁸³ *Segueix s, ratllat.*

⁸⁸⁴ *Segueix fon-hi feyt un senyal, ratllat.*

⁸⁸⁵ *començaren, interlineat.*

Item, l'altre senyal és a una olivera que té una lupia en la çoqua, e en la dita lupia ha una creu, allí és sòl de cèquia és fora camí la dita olivera L passes.

Item, en lo ort d'en Jacme Querol, prop lo loch de Tiveing, en un magraner ha una creu, e allí és sòl de cèquia.

Item, al cantó de la torra d'en Messeguer, de Tiveing, envers lo fossar dels moros, ha una creu, allí fa afonar la cèquia set palms per a sòl de cèquia.

Item, en lo cantó de la sglésia de Sent Benet, e en lo lindar de la porta, en la çoqua del ledoner, ha creus, allí és sòl de cèquia.

||f. 47r

Item, en la intrada del stret, davant los torms, ha una creu en terra, allí és sòl de cèquia en lo camí.

Item, passada la costa, a la part de Tortosa, en una rocha plana que jau en lo camí, ha una creu, allí és sòl de cèquia.

Item, en la Rojal, ha una rocha que és damunt lo camí, en dret del senyal antich, XXV palms damunt lo camí, allí és sòl de cèquia.

Item, en la vinyaça d'en Domingo Roig, deçà la Rojal, ben alt ha una fita de pedra, allí és sòl de cèquia.

Item, davant e damunt lo mas d'en Pinyol, sobre camí, en una heretat de Malquetra, moro, en un enfront de rocha, ha una fita de pedra, allí és sòl de cèquia.

Item, en lo camí davant lo mas d'en Ffrancesch Menjavaques, és cinquanta palms en alt, sòl de cèquia, sobre lo camí.

Item, a la desexida de Barrugat, davant un carrover d'en Dalmau de Jardí, LX palms sobre lo camí, és sòl de cèquia.

Item, davant lo mas del Tabaler, moro, e de na Mallenga, en lo camí, és sòl de cèquia, sobre terra, setanta e V palms.

Item, al peu del peyró de Santa Maria de Bitem, és sobre terra, sòl de cèquia, huytanta palms e mig.

Item, fon sòl de cèquia com foren al portal de Vinpeçol de Tortosa, cinch-cents setantasis quarts de palm, que són cent quaranta-quatre palms sobre la polleguera de la porta del dit portal de Vinpeçol.

||f. 47v

Item, ha de la Almenara de la cèquia de Tiveing fins al fossar dels moros de Tortosa, docentes noranta-nou [trents] de corda, que a rahó de vint e cinch canes per corda són

set milia quatercentes⁸⁸⁶ setanta-cinch canes, que a rahó de tres passes per cana fan XXII milia CCCXXV passes, e més, serien, a rahó de VIII palms per cana, LVIII milia DCCC palms de la almenara fins al fossar dels moros.

Dimarts, a V de dehembre de l'any Mil CCCXXXXXI, mestre Johan de Exulbe, maestre de la obra de la Seu de Tortosa, dix a mi, Johan Vello, notari, que ell havia feyt⁸⁸⁷ tornar a regonèxer e afinar altra vegada quants palms havia de la cèquia de Tiveing tor al portal de Vinpeçol, e és la causa aquesta que si s'havia a fer ab diners que pogués ésser vista què costaria, e donà'm per scrit en un paper que y havia LVII milia CCCC palms del cap de la dita cèquia fins al portal de Vinpeçol, anant o venint camí caminant.

Dix més lo dit maestre, e⁸⁸⁸ donà'm per scrit que affegint les voltes que farà la dita cèquia farà de voltes un terç fins al portal de Vinpeçol, que són, tot⁸⁸⁹, LXXVII milia e DCCC palms.

Són testimonis de les dites coses en Jacme Morera, specier, e en Guillem Pelliça, piquer.

711

[circa 1442, gener, 7]. Tortosa.

Segons els comptes presentats per Francesc Aguilar, administrador de les obres de la font, i deduïda certa quantitat rebuda de les deenes a l'inici de les obres, el clavari Bernat Domènech paga 1.389 lliures 11 sous i 5 diners per a la fàbrica de la font.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 64. p. CCV.

a. J. MASSIP, "La font...", p. 2. El data 1440.

b. J. VIDAL, "Documents medievals...", p. 152, doc. 6.

Item, posa en data que⁸⁹⁰ s'a despès axí en⁸⁹¹ la compra de l'alberch hon s'és feta la font, en la plaça de la ciutat, com en totes les altres messions que són stades fetes en fer la dita font, axí en mans de mestres, pedra, calç, arena e altres messions fetes per manut en la dita obra, la qual obra és stada regida e administrada per Ffrancesch Aguilar, al qual fon comanat per lo dit honorable Domènech, clavari encamarat, MCCCXXXVIII lliures, X sous, I diner, segons lo dit en Ffrancesch Aguilar li n'ha donat comte per menut e se apar en lo libre de la dita obra, per ell regida e administrada, de la qual quantitat, deduhides LVIII lliures, XVIII sous, VIII diners que lo dit obrer ha rebudes de certes dehenes en lo principi de la obra de la dita ffont exhigides. Restaven ço que lo dit clavari ha bestret e paguat en la ffàbrica de la dita font MCCCLXXXVIII lliures, XI sous, V. ---- MCCCLXXXVIII II XI s V⁸⁹².

⁸⁸⁶ Segueix cinquanta-set cinch canes, ratllat.

⁸⁸⁷ Segueix a, ratllat.

⁸⁸⁸ Segueix donà, ratllat.

⁸⁸⁹ tot, interlineat.

⁸⁹⁰ Segueix ha co, ratllat.

⁸⁹¹ Segueix cer, ratllat.

⁸⁹² En el marge esquerre: font de la plaça.

1442, agost, 3. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les sèquies, assuts, ponts i altres coses que s'han projectat de construir des de la costa de Som, siguin construïdes d'acord amb les directrius dels procuradors i els prohoms elegits anteriorment, sense demanar permís a cap instància superior (príncep), ja que les Costums i llibertats de la ciutat els ho permeten. També s'acorda que les obres siguin sufragades, en part, amb la pecúnia aconseguida amb l'arrendament de la pesquera de l'assut, la qual haurà d'anar a parar, com els altres emoluments derivats de l'assut, a mans del clavari de la sèquia, elegidor cada any pels procuradors i prohoms de la ciutat. En aquest sentit, s'elegeix Bartomeu Albiol, que ja està exercint el càrrec, com a clavari de la sèquia. Finalment, el Consell lloa i aprova les obres fetes fins al moment i dona plens poders als procuradors i prohoms elegits per tal de continuar-les, fins a total conclusió.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 40. f. 22r-23r.

De la fabricació de les pexeres de Som, açut, sèquies, ponts, calçades e etcètera. Item, sobre la construcció e fabricació de les pexeres de Som, açut, cèquies, ponts, calçades, port, nore e pesquera faedora en los dits açuts, ffonch provehit sien fetes e constrohides, a ordenació e consell dels XV pròmens, o de la major part de aquells, ja eletos en altre Consell, a fer e constrohir les dites cèquies, açuts e pexeres, ab los honorables procuradors, los quals pròmens, o la major part de aquells, ab los dits honorables procuradors, pugen arrendar la dita pesquera per aquell major preu que poran, e açò sens consultació de príncep, com, segons consell de juristats, sobre açò hagut, segons les Costums e libertats de la ciutat, los ciutadans pugen e los és permés fer, per llur pròpia auctoritat, e que lo preu de la dita pesquera e arrendació de aquella vinga en poder del clavari⁸⁹³ de la cèquia. E si lo clavari qui exirà o serà elet cascun any a la festa de la Assensió apparrà als dits pròmens, o a la major part de aquells, ab los honorables procuradors, no ésser àbil, o no haver bona voluntat a les dites obres, que en aquell cars los dits honorables procuradors, ab los dits pròmens, o ab la major part de aquells, puxen fer elecció de altre clavari⁸⁹⁴ per als dits açut, pexeres e cèquies, en poder del qual vinguen los preus de la dita arrendació e los altres emoluments de les dites açut e cèquies, lo qual clavari haja a destribuhir los dits preus, o lo que s'procehirà de la dita pesquera, en cars que no se arrendàs, e tots los altres emoluments, en les obres dessús dites, a consell dels dits pròmens, o de la major part de aquells⁸⁹⁵, e que lo dit clavari sia tengut de retre compte del que haurà rebut e despès per rahó dels dits açut e cèquies, pexeres e altres obres dessús dites, als honorables procuradors e als dits XV pròmens o a la major part de aquells, los quals procuradors e pròmens, o la major part de aquells pugen deffinir al dit clavari, retut lo compte per aquell, e ffer e ordenar tots e qualsevol stabliments ¶^{f. 22v} que ls serà ben vist, útils e necessaris a obs de loa ffabricació dels dits açut, pexeres e cèquies e peixqueres de aquelles e de aquells. E noresmenys, lo present Consell loha e aprova, ratiffica e conferma tot ço e quant los dits honorables procuradors, ab los dits pròmens o ab la major part de aquells, sobre les dites obres han ordenat, fabricat e despès. E per ço com l'onorable en Berthomeu Albiol, procurador e

⁸⁹³ Segueix de la ciutat e, ratllat.

⁸⁹⁴ Segueix en, ratllat.

⁸⁹⁵ Segueix e que lo, ratllat.

clavari l'any present de la ciutat en les dites obres, e o per casua de la ffabricació de aquelles⁸⁹⁶, ha començat de bestraure e ha pagat tot ço e quant en les dites obres o per causa de aquelles, tro a la present jornada, s'és despès, e treballa ab subirana diligència⁸⁹⁷, e ha affecció e bona volentat en aquelles, per tant, lo present Consell elegeix, fa e crea en clavari e obrer de les dites obres lo dit honorable en Berthomeu Albiol, e rebedor de les offertes dels jornals, per molts dels singulars de la ciutat e de son terme, a la fabricació de les dites obres promeses, e que de aquí avant se'n prometran e offerran, hoc encara de totes les pecúnies que s'exhegirán de la gitada feta de I sou per jornal, e la que de aquí avant se farà⁸⁹⁸, en axí que tot ço e quant lo dit honorable en Berthomeu Albiol ha despès e de aquí avant despendrà en e o per causa de les dites obres, que tot sia despès e se despensa dels⁸⁹⁹ diners e peccúnies procehides, e que de aquí avant se procehiran de les dites pesqueres o de la arrendació o arrendacions⁹⁰⁰ faedores de aquelles, que li sia pres en compte. La qual claveria de ldes dites obres vol lo present Consell dure al dit honorable en Berthomeu Albiol tro a la festa de la Assensió primer venidora, inclusivament⁹⁰¹, entès, emperò, que lo dit honorable en Berthomeu Albiol haja a ffer les dites obres de e ab consell dels honorables procuradors e dels dits XV pròmens o de la major part de aquells, e són los pròmens los infrasegüents:

En Ffrancesch Burgués.
 En Johan Ycart.
 En Guillem Bonet.
 En Ffrancesch Oliver.
 En Pasqual Curto.
 En Johan Montornès.
 En Berthomeu Albiol.
 En Johan Vello.

En Johan Boteller.
 En Johan Pinyol.
 N'Andreu Cesglésies.
 En Jachme Scoda.
 En Domingo Xies, fuster.
 En Jachme Borraç.
 En Johan Pedrolo.

Als quals pròmens e o a la major part de aquells, ab los dits ¶f. 23r honorables procuradors, lo present Consell dóna plen poder e llibera facultat de fabricar de fer fabricar e consellar totes les dessus dites obres, tro a total conclusió e perfectió de aquelles, loant e aprovant, rattificant e confermant tot ço e quant tro a la present jornada, en les dites obres, e o per casua de aquelles, s'és obrat e fabricat, e la despesa feta en e per causa de aquelles.

713

1442, agost, 23. Tortosa.

Pagament que la ciutat de Tortosa fa al pintor Domingo Claries per uns escuts del municipi pintats a l'església del coll de l'Alma.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 65. f. 101r.

⁸⁹⁶ Segueix de e ab, ratllat.

⁸⁹⁷ Segueix en aquelles, ratllat.

⁸⁹⁸ e la que de aquí avant se farà, interlineat.

⁸⁹⁹ Segueix béns, ratllat.

⁹⁰⁰ Segueix de aquelles, ratllat.

⁹⁰¹ Segueix però que lo dit, ratllat.

Item, donà a XXIII d'agost⁹⁰², a'n Domingo Claries, pintor, per certs senyals qui feu e pintà en la sglésia del coll de l'Alme⁹⁰³, per la ciutat. ---- II X s.

714

1442, agost, 30. Tortosa.

Pagament de vint sous a Joan Breçó, qui ha anat a buscar Bartomeu Casanova, mestre de fer fonts, que està treballant a Sant Mateu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 65. f. 60r.

a. J. VIDAL, "Documents medievals...", p. 152, doc. 7.

Item donà, a XXX d'agost, a'n Johan Breçó, que anà a Sent Matheu per part de la ciutat, hon portà letres als jurats de la dita vila e a'n Berthomeu Bonet e⁹⁰⁴ a'n Berthomeu Casanova, maestre de fonts, que feya una font en la dita vila, per ço que lo dit maestre vengués ací per veure la font, si era erada⁹⁰⁵ o si hi havia deffaliment, e stech V jorns ab una bístia de loguer, per tot, vint sous. ---- I II.

715

1442, setembre, 5. Tortosa.

Pagament de 4 lliures, 6 sous i 6 diners a Bartomeu Casanova, mestre de fer fonts, per diversos conceptes, entre ells revisar la font de la plaça de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 65. f. 60v.

a. J. VIDAL, "Documents medievals...", p. 152-153, doc. 8.

Item, havia donat a V del dit mes de setembre a'n Berthomeu de Casanova, maestre d'aygües e de fons, lo⁹⁰⁶ qual los honorables procuradors, ab alguns prohòmens, havien fet venir de Sent Matheu axí per veure la font qui era stada feta com per veure l'açut, qui's feya en lo riu damunt Xerta, hon stech V jorns faeners, entre anar, star e tornar, a rahó de XI sous per jorn, moneda valenciana, que torna a la nostra moneda II lliures, VIII sous, X, a rahó de XVI per real. Item, li pagà més per la messió d'ell, e del fadrí que'l servia⁹⁰⁷ e del mul que cavalcava, per VI jorns⁹⁰⁸, XVIII sous, e per lo loguer del mul dels dites VI jorns, XIII sous, III de nostra moneda, e per lo loguer del fadrí, VI sous, III de nostra moneda, és per tot. ---- III II VI s VI.

⁹⁰² a XXIII d'agost, *interlineat*.

⁹⁰³ Alme *corregeix* an.

⁹⁰⁴ *Segueix* al, *ratllat*.

⁹⁰⁵ *Segueix* o si hich, *ratllat*.

⁹⁰⁶ *Segueix* s, *ratllat*.

⁹⁰⁷ *Segueix* per, *ratllat*.

⁹⁰⁸ *Segueix* e [...], *ratllat*.

1442, octubre, 16. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que s'arrangi la font, que va ser mal construïda en la seua part hidràulica, i que aquest arranjament sigui pagat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 40. f. 26v.
a. J. VIDAL, "Documents medievals...", p. 154, doc. 12.

Sobre lo adob de la ffont.

Item, al que fonch proposat per los dits honorables procuradors, dients que com vinga molt poca aygua a la font, e se diga que's pert en lo camí per falta dels canyons, que's diu foren mal meses, com isca molta més aygua allà hon hix que no'n ve a la font, ffonch provehit que s'i faça tot lo adob que's meresca⁹⁰⁹ per los⁹¹⁰ honorables procuradors, a ffi que tota l'aygua vinga a la font, e tot lo que s'i despandra se pach de la universitat e sia pres en compte al clavari⁹¹¹.

717

1442, octubre, 16. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix donar 25 lliures a les obres de l'ermita del Coll de l'Alma, les quals han de ser distribuïdes per un prohoms elegit pels procuradors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 40. f. 27r.

De la subvenció feta a la obra de Santa Maria de coll de l'Alma.

Item, a la sopicació donada en lo present Consell, [en scrits], ab la qual se demana subvenció a la obra de Santa Maria de coll del Alma, la qual se fa de volta de pedra, e és ja closa la meytat⁹¹², que per acabar la dita sglésia, e per ço com serà guarda de la mar e per les causes en la dita suplicació contengudes, ffonch provehit que en ajuda e subvenció de la dita obra sien donades, de la almoyna dels catius, XXV lliures, les quals sien distribuïdes en la dita obra per hun bon⁹¹³ prom per los dits honorables procuradors elegidor.

718

1442, novembre, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les despeses fetes pel clavari en obres i altres coses, siguin pagades dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 40. f. 33r.

⁹⁰⁹ Segueix a ffi que tota l'aygua, ratllat.

⁹¹⁰ Segueix Berenguer, ratllat.

⁹¹¹ En el marge esquerre: font.

⁹¹² Segueix ffonch provehit, ratllat.

⁹¹³ Segueix procu, ratllat.

De les despeses fetes per mossèn lo clavari.

Item, que com mossèn lo clavari haja fetes algunes despeses en obrar una caseta al portal de Vinpeçol per a la guarda de la imposició de la mesa del vi, e en recórrer taulades e tarrats, e los banchs fets a la Seu, per seure als hòmens; ffonch provehit que tot sia despès dels béns de la unversitat, e sien preses en compte al clavari.

719

1443, febrer, 15. Tortosa.

La reina Maria lloa, aprova, ratifica i confirma uns capitols, inserts, presentats per propietaris de terres de Tortosa, referents a fer assuts, pesqueres, port, nafores, ventoles i molins al riu Ebre.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 417 (pergamí).

B. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 323 (paper).

a. G. Marí, *Els privilegis medievals...*, p. 1752-1760, doc. 273.

Nos, Maria, Dei gracia regina Aragonum, Sicilie citra et ultra farum, Valencie, Hierusalem, Hungarie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comitissa Barchinone, ducissa Athenarum et Neopatrie ac eciam comitissa Rissilionis et Ceritanie, locumtenens generalis serenissimi domini regis, viri et domini nostri carissimi. Sagax humana providencia cunctos rerum eventus de longe prospiciens singulas condiciones temporum cernens preterita mente revoluit iugiter et presentibus prebet ordinem ut futuris congrivi adhibeat remedium et cautelam pro alimentis potissime quorum dilacionem non patitur stomachus sed horum quisque⁹¹⁴ moleste penuriam gerit; hinc est quod nonnulli cives et incolae civitatis Dertuse fundus cultu dignos et agros habentes et agriculture cultum colentes que homini libero nil melius nil dulcius nilque utilius esse censetur, intendentes ut in pinguedine telluris seminaria Deo grata aratro pullulent atque rator et sterilitatem temporum que ex aquarum carencia sepe evenit non vereantur sed fertilitate eorum letentur nobis quandam supplicacionem certa capitula continentem humiliter presentarunt serie sequentis:

Molt alta e molt excel·lent senyora. Jatsia en dies passats alguns ciutadans e habitants de la ciutat de Tortosa, tenints e possehints terres e possessions abtes a cultivar de pa, vi, olis e fruytals de totes maneres en los térmens de la dita ciutat, desijants sàviament e ab indústria obviar a la sterilitat dels splets qui sovent per fretura de aygües pluvials se esdevé que's seguexen fams e pobresa e haver còpia e habundància mijançant bon treball e sol·licitut, hajen haüda grandíssima voluntat e bon e sant propòsit de traure l'aygua del flum d'Ebro per dar ordre e manera de poder regar lurs heretats, terres e possessions, e fer nores, molins, cèquies, pesqueres, port, açuts e pexeres, segons de açò havien facultat e'ls era permés per costums scrites de la dita ciutat, e en altra manera, e les quals costums entre les altres són del tenor següent: "Tot hom pot fer e fer fer e'l flum d'Ebre e en les altres aygües e en sos honors e en ses possessions franquament e quitia molins, forns e banys a son propi ús e no a als, quant als forns e banys sens tota servitut e contrarietat de neguna persona; poden encara fer nores e çuts e cèquies e pexeres hon pusquen pendre les aygües per tots lochs a regar lurs honors e lurs possessions e defendre, atressí, lurs honors e lurs possessions que'l flum d'Ebre ne les

⁹¹⁴ *Segueix un espai rascat.*

aygües no les pusquen destrohir ne les pusquen⁹¹⁵ menar ne affollar ne pijorar; han encara franquea de caçar e de pascar en mar e en stanys e en aygua dolç e en salada e de navegar e de sal a fer en tot lo terme de Tortosa snes embargament de neguna persona, emperò deuen donar tansolament de la sal que serà feyta en los stanys e del peix que serà pres en los stanys la novena, etc”.

Emperò, senyora, per ésser poch en nombre e no haver poder bastant a fer ab effecte les coses dessús dites, jatsia ho haguessen principiati per la gran utilitat que vehien provehir de les dites coses a ells e a altres de la dita ciutat e encara als circum|vehins de aquella, no's pogué prosseguir, ans hagneren a desistir de les coses, segons dit és, principiades. E com ara, de present, senyora, per gràcia de Déu se tropien dels tinents e possehins de les dites terres e possessions en lo dit terme de Tortosa en aquella mateixa voluntat, fervor e propòsit| molts més en nombre, poder e facultat fer e complir les coses dessús dites que no eren aquells en aquells dies. Per ço, los dits tenints e possehins les dites terres e possessions en lo terme de la dita ciutat per ells e aquells qui són e seran e a les coses dessús e dejús scrites adherir se volran, supliquen| a vostra excel·lència que a sobrehabundant cautela, per favorir la dita obra e dar major ànimo a molts de aydar a les dites coses a fi que hagen son degut effecte e obtat compliment li plàcia confermar, decretar a auctoritzar los capítols següents:

Primerament, que loant e aprova nt, ratifficant| e confirmant tot ço que ja és fet en la dita obra, plàcia a vós, senyora, auctoritzar e decretar e encara sí e en tant quant mester sia novellament donar e atorgar licència e facultat als dits heretés que en lo dit o altre qualsevol loch del flum d'Ebro puxen fer o fer fer açuts, pexeres, port e naffo|res e après cèquia e cèquies de aquella amplària, profunditat, tou e pregonesa, tenguda e largada e en aquelles parts del dit riu que a ells o a la major part d'ells sia ben vist ésser fahedor, lexant emperò tota vegada en lo dit riu loch bo e sufficient epr muntar e devallar les barques.

Item, que en| qualsevol loch damunt e davall dels dits port e açuts e en aquells e encara en les dites cèquies puxen fer e fer fer⁹¹⁶ pesquera e pesqueres, naffores, ventoles e tot altre art, manera e giny per pendre peix e aquella e aquells puxen pescar o fer pescar en nom e a ops de la dita obra o si's volran en tot o| en part vendre o arrendar en aquella manera e temps que a ells o a les quinze persones ja eletes per lo Consell de la ciutat, a ordinació de les quals o major part de aquells les dites cèquies e coses deppendents de aquells se han a fer o a altres més o menys en nombre que per lo dit Consell a les dites| o dejús scrites coses en loch de les dites quinze persones o en altra manera seran eletes o a la major part de aquells serà vist ésser pus profitós per a la dita obra; e que tot ço que exirà de les dites pesqueres o peix sia tots temps de la dita obra e haja a servir e's convertesqua en fabricació, construcció, reparació e sosteniment dels dits port, açuts, pesqueres e cèquies e no en deguns altres usos, segons a les dites persones o major part de aquells serà vist ésser fahedor.

Item, que en nom e a profit de la dita obra se puxen fer molí e molins fariners e drapés e altres en tots lochs que puxen moldre de la dita| aygua. E com seran feyts puxen en nom de la dita obra ésser regits, venuts e arrendats segons a les persones dessús dites, ço és, per lo dit Consell eletes, o a la major part de aquelles serà ben vist ésser fahedor e que

⁹¹⁵ e defendre, atressí, lurs honors e lurs possessions que'l flum d'Ebre ne les aygües no les pusquen destrohir ne les pusquen, *rascat i reescrit*.

⁹¹⁶ *Segueix un espai rascat*.

tot açò que dels dits molins en qualsevol manera exirà e procehirà sia tots temps de la dita obra e se haja a metre e convertir e's meta e's convertesca en los usos damunt dits e no en deguts altres, segons a les dessús dites persones o major part de aquelles serà ben vist ésser fahedor. Entès emperò que en heretat e possessió que sia de algú no's puxan fer dels dits molins en nom e obs| de la dita obra sens voluntat de aquell o aquells de qui serà la dita heretat.

Item, que'ls procuradors qui ara són o per temps seran de la dita ciutat, a postulació de les dites quinze persones ja eletes, o altres per lo dit Consell elegidores per fer les coses dessús e dejús scrites, o de la major| part de aquelles, puxen una vegada e tantes com volran, ensemps ab lo batle de la dita ciutat, e no sens ell, fer e ordonar stabliments e ordinacions duradores lo temps que a ells serà ben vist e ab aquelles penes e divisió de aquelles que volran, e les fetes e feyts variar, mudar e revocar| una vegada e moltes segons tot açò los serà vist ésser fahedor a utilitat e bona expedició, conservació e bon regiment dels dits port, açuts, cèquies, pesqueres e molins e coses deppendents e emergents de aquelles e o a elles connexes. E ab aquells stabliments puxen los dits batle e procuradors| a la dita postulació, après emperò que serà reportat, delliberat e conclós en e per lo Consell de la dita ciutat et non aliis, fer e imposar qualsevol tatxes o càrrechs a les heretats e possessions que són e seran en los límits del dit regadiu e per aquelles als qui les possehiran axí en diners| per quiscun jornal com en part de fruyts o esplets de les dites heretats, tantes vegades e a aquell temps e en aquella forma e manera que per les dites persones ja eletes e elegidores lo dit Consell o major part de aquelles serà acordat e demanat, emperò que abans| segons dit és sia reportat, del·liberat e conclós per lo dit Consell. E los oficials reynals de la dita ciutat e altres hajen les coses axí com dit és ab lo consentiment del dit batle ordenades servir e fer servir e exqtar de continent e sens contradicció alguna sí e quant e una e totes| vegades com per les dites persones o per aquell o aquells qui per elles o major part d'elles a açò seran eletes requests seran e no en altra manera, no contrastant qualsevol costums de la dita ciutat disponents de divisió fahedora de les penes en stabliments apposades, romanints| los dits costums en totes altres coses e cos en sa força e valor.

Item, attés que si les cèquies, port, açuts e altres coses dessús dites se havien e se hauran a fer ab los diners que exiran de les dites tatxes feytes o fahedores per jornals de les heretats que cauran| en los límits del dit regadiu e ab les profertes fetes e fahedores a la dita obra passarien molts anys abans que no serien acabades e axí's trigaria lo gran e desijat profit que per lo exir e regar de la dita aygua se spera a seguir no solament als possehints| les dites heretats mas encara a tota la cosa pública de aquesta vostra ciutat. Per tant, senyora, supliquen los dits hereters que per bona expedició de la dita obra vos plàcia atorgar e dar licència que les dites quinze persones ja eletes, e altres segons dit és per lo Consell de la| dita ciutat elegidores o les dues parts de aquelles, puxen haver o manllevar diners en hun contracte o molts fins en quantiat de mil lliures, axí per via de censal mort com per altra manera. E que epr pagar les pensions e seguretats dels qui prestaran, com|praran o se hauran los dits diners puxen obligar los emoluments, drets e quantitats que se speren exir, provenir e procehir axí de les pesqueres e molins com de les dites tatxes com de qualsevol altres coses per causa de les dites cèquies, pesqueres e molins, les quals| quantitats, com manlevades seran, vinguen en mà e poder del qui serà clavari de la dita obra en lo temps que los dits diners se manlevaran, lo qual hajen a fer sagrament en presència dels dessús dits que com pus prestament e abans porà convertirà e despendrà aquelles en fabri|cació e construcció feyta e fahedora dels dits port, açuts, cèquies e pesqueres, e no en deguns altres usos ni necessitats de la dita obra. E més, lo

dit clavari e tots altres clavaris qui après d'ell seran elets hagen a jurar que de les dites quantitats no's serviran e que com| abans poran quitaran aquelles per ço que la dita obra no pach ni haja a pagar pensions de les quantitats manlevades.

Item, que les dites persones per lo dit Consell de la ciutat eletes, segons dit és, e o elegidores, o la major part de aquelles, e los dits hereters ab elles e| sens elles, e tots altres que demanats hi seran per parlar, comunicar e tractar dels affers de les dite cèquies, port, pesqueres, molins e açuts e coses deppendents de aquelles e a elles connexes se puxen, ab veu de pública crida o en altra manera congregar (...) e ajustar una| vegada e tantes com volran en la casa de la dita ciutat o en altre loch, casa o sglésia que's vullen, emperò que en la dita congregació o congregacions sien e seran presents los procuradors de la dita ciutat, o lo hun de aquells, haja a ésser present lo veguer o sots|veguer o altre official real de la ciutat dessús dita.

Item més, supliquen, senyora, los dits hereters que sia vostra mercè provehir e atorgar que per res que ells hagen dessús suplicat ni vostra senyorai haja auctoritat, consentit e en quan mester sia| donat no sia fet perjudici, novació o lesió a les costums, privilegis e libertats e bons usos de la dita ciutat, ans en totes altres coses sien e romanguen en lur fermetat, força e valor, ni puxa ésser treyt a conseqüència o eximpli en manera alguna ni en temps| algun. E que de quiscun capítols dels dessús dits si e com mester serà plàcia a vostra senyoria manar provisions oportunes sparces, les quals e la present supliquem humilment sien liurades franques de dret de sagell, attés que la dita obra és molt pobra| e lo⁹¹⁷ gran profit que de les coses dessús dites se spera seguir assenyaladament al poble menut de aquesta vostra ciutat, e encara a molts dels pobles circumvehints de aquella.

Noque dicta supplicacione visa et capitulis contentis in ea singulariter et distincte| intellectis signater visi et mature pensatis consuetudinibus predictis cupientes in super ut nostrum incumbit oneri et ad regale officium noscitur pertinere circa comoda subditorum vigili cura intendere et eis concessa aprobare, laudare, ratificare et confirmare et| quatenus opus fuerit de novo liberaliter concedere ea premaxime que eorum utilitatem ac victualium aliorumque fructum fertilitatem et copiam respiciunt et augmentum, dicta capitula et omnia et singula in eis contenta presenti serie consulteet de certa sciencia laudamus,| approbamus, ratificamus et confirmamus auctoritateque et presidio regiis roboramus et de novo quatenus opus sit concedimus et facultatem plenariam peragendi ea que in dicta supplicacione et capitulis continentur elargimur. Mandantes per han eandem de certa sciencia et| expresse gerenti vices generalis gubernatoris, baiulo generali, baiulo, vicario et subvicario dicte civitatis ceterisque universis et singulis officialibus regiis et presonis subditis dicti domini regis et ipsorum officialium locatenentibus et futuris sub ire et indignacionis reige incurso penaque| quinque mille florenorum Aragonum de bonis contrafaciencium irremisibiliter habendorum quatenus omnia et singula in presenti nostra provisione contenta juxta ipsius seriem et tenorem teneant firmiter et observent tenerique et observari faciant per quoscumque. Quinymmo pro observacione| eorum vobis assistant consilio, auxilio, ope opere opportunis. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus regio sigillo impendenti munitam.

Datum Dertuse, die quintadecima mensis febroarii anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo| tercio, regnique dicti domini regis Sicilie citra farum anno nono, aliorum vero regnorum anno vicesimo octavo. La reyna.

⁹¹⁷ lo, rascat i reescrit.

(Sobre la plica): Registrata.

(Sota la plica): In diversorum locumtenencie XVII.

Domino regina mandavit mihi, Bartholomeo Sollent. Visa per locumtenentem, thesaurarii et advocatus fisci.

Probata.

Vidit locumtenens thesaurarii.

Vidit de Papiolo, advocatus fiscalis domini regis.

(Al dors): Privilegi de dona Maria, reyna, que dóna poder de fer la sut e la cèquia y de amprar diners a censal ab altres conçeptions.

Lo privilegi de les cèquies de Som.

720

1443, maig, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es construixi un magatzem de fusta darrera la casa de la ciutat dellà lo pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 40. f. 57r-v.

De fer una casa allats de la casa de la ciutat, dellà lo pont.

Item, fonch provehit que allats de la casa de la ciutat||^{f 57v} dellà lo pont, al detràs, sia feta una casa hon stigua la fusta de la ciutat, e feta la dita casa, com la fusta hi serà, que lo clavari tingua la clau e haja a donar la fusta al ponter en compte, en ço que serà necessari a ops del pont, e per altres obres de la ciutat, e ço que la dita casa costarà de fer, sia pagat dels béns de la universitat, e sia pres en compte al clavari, emperò, que açò sia remès als honorables procuradors e pròmens.

721

1444, febrer, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'adobi la font de les monges, tant dins com fora del convent de Santa Clara, però que no es desviï més aigua de la font, sinó que se'n busqui més.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 41. f. 47r.

De la aygua de la font de les monges, dins e defora.

Item, fonch provehit que no sia tocat a la aygua de la font deffora lo mur e de l'abeurador per portar aquella en altra part, mas que la dita font e abeurador sien adobats per lo receptor, e axí poch se toch a la aygua de la font que usen les monges dins lo monestir, ve si faça altra cava dins l'ort, en manera que la aygua de la font se pusca diminuhir ni pendre dan, com diminuhint-se la dita aygua seria total destrucció del dit monestir. E com l'aygua de la dita font de fora lo mur, allí hon stà ab lo abeurador, faça gran honor a la ciutat e plaer e profit axí als strangers, viandants, com als ciutadans de aquella, majorment, com lo rech és tèrbol. Perquè és stat deliberat questiga e no si toch en res en manera alguna, e que ço que si despendrà en reparació de la dita font e abeurador, que sia pagat dels béns de la universitat e pres en compte al receptor.

1444, febrer, 28. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el clavari, receptor o obrer de la ciutat no pugui pagar res sense la presència del notari del Consell.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 41. f. 48r.

Que lo receptor o clavari no puxa pagar res sense lo notari de la ciutat. Ffench provehit que algun clavari, receptor o obrer de la ciutat no puga pagar res en obres de la ciutat axí en los obrés com en los manobrers, ni en altres coses, sinó present lo notari de la sala, e aquell haja a scriure cascuna partida ab confessió de aquell qui rebrà, e si ho fa, que li sia pres en compte.

723

1444, maig, 21. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 5 florins per a l'adob dels camins de Miravet i Benifallet.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 42. f. 14v.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 42 (2n lligall). f. 4v.

Dels V florins donadors en subsidi dels adobs dels camins de Miravet e de Benifallet. Item, a la suplicació donada per adobar lo camí de Benifallet a Miravet, fench provehit que en subsidi de l'adob del dit camí, sien donats V florins.

724

1444, agost, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que l'empedrada que s'ha de fer al sector de les taules noves sigui pagada entre els veïns (dos terços) i la ciutat (un terç), i que continui fins al portal de Sant Francesc.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 42. f. 28r.

Sobre la enpedrada qui s'ha a ffer del cantó de l'alberch d'en Sibil, que era fins a les Taules Noves, attenant que allò és plaça comuna, on se acostumen en fer los encants a les festes, de robes dels ciutadans, e altres, e sia de gran amplària, que munta més que negun carrer, e seria massa carregós als vehins qui affronten ab la dita plaça, ells pagassen les dues parts e la ciutat lo terç, per ço no n'és estat provehit que ço que ha costat d'en Pere Gaçull⁹¹⁸, e costarà de fer la dita empedrada, que la ciutat hi pach la meytat e sia pres en compte a l'honorable en Pere Sala, receptor, e l'altra meytat paguen los vehins. Item més, és stat provehit que la impedrada sia continuada complidament fer fins al portal de frares menors, pagant-hi la ciutat lo terç e los vehins les dues parts, e lo terç de la ciutat sia pres en compte a l'honorable en Pere Sala, receptor.

⁹¹⁸ d'en Pere Gaçull, *interlineat*.

1444, agost, 27. Tortosa.

Pagament del terç de la ciutat a Felipo, mestre d'empedrar, pel seu treball al sector de les Taules Noves.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 67. p. CXXII.

Item, donà a XXVII d'agost a Felipo, maestre d'empedrar, per la empedrada qui s'era feta del cantó d'en Nicolau Siurana, fins a les Taules Noves, per rahó del terç pertanyent a la ciutat, quaranta sous, e aquells li foren donats present mi, Francesch Goda, e mossèn Johan Macip, prevere. ---- II ll.

[1445]. Tortosa.

Comptes de les obres d'una finestra al pis de sota de la Casa de la ciutat de Tortosa, oberta pel mestre Joan de la Cova i la seua colla per tal d'il·luminar l'altar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 67. p. CXXXVII.

Despeses fetes en fer la finestra de la casa baix de la ciutat, que ve en dret de l'altar honse diu la missa.

Primerament, donà a n Johan de la Cova, fuster, maestre, per quatre jorns qui stech en fer lo bastiment e metre la dita finestra, a rahó de quatre sous per jorn. ---- ll XVI s.

Item, pagà a la botiga d'en Feriça, per dues canes de drap encerat que d'allí comprà per ops de la dita finestra, a rahó de huyt sous la cana. ---- ll XVI s.

Item, pagà per docentes tatxes per clavar lo dit drap. ---- ll s VIII.

Item, pagà per quatre canes e miga de veta blanca. ---- ll s VI.

Item més, pagà per tatxes e claus, per obs de la dita finestra. ---- ll I s II.

Item, donà a l'honorable en Bernat Pinyol, per una fulla de quart qui d'ell comprà per obs de la dita finestra. ---- ll II s VI.

Item, donà a Abraffim Alabar, moro, manyà, per sis frontices que havia fetes a obs de la dita finestra. ---- ll V s.

1445, febrer, 26. Tortosa.

Pagament de 7 sous que la ciutat de Tortosa fa a en Bernat Gual, mestre, pel seu treball d'adobar la canal que va de la font fins al carrer Montcada.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 67. p. CLI.

Item, donà a XXVI de febrer, a n Bernat Gual, maestre, per adobar la canal que parteix de la font e va al Vall fins al cap del carrer de Muncada, e l'aygua anava per lo carrer de Muncada, e foren-hi lo dit en Bernat Gual, lo seu fadri e hun hom, per tot. ---- ll VII s.

1445, abril, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 30 cafissos de calç per a les obres de l'església del convent de Santa Maria de Jesús dels franciscans observants (Sant Bernabeu).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 42. f. 63r.

Item, a la sol·licitació donada en lo present Consell per los ffreres de Sent Bernabeu, ab la qual demanen los fos fet ajuda de tota la calç que's despendrà en fer la sglésia de llur monestir; ffonch provehit que per a present los sia feta ajuda, dels béns de la universitat, de XXX caffis de calç, en subsidi de la dita obra.

[1449], juliol, 10. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 15 sous que la ciutat de Tortosa fa al draper Jordi Claret com a subsidi per a pagar l'obra de la imatge de la Mare de Déu del portal del pont de pedra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 70. f. 43v.

Item, donà a X de juliol en virtut de una provisió de parlament celebrat a XXV de juny de l'any XXXXVIII, a'n Jordi Claret, draper, per amor de Déu, en subsidi de la obra de la ymatge de Nostra Dona del portal del pont de la pedra, cinch florins, los quals confessa haver rebuts en presència de mi, dit notari. ---- II Ll XV s.

1449, desembre, 19. Tortosa

Interpel·lat per l'Església de Tortosa, el Consell de la ciutat proveeix que siguin enviats 12 prohoms a tractar amb el bisbe i el Capítol sobre les directrius que han de regir la continuació de les obres de la Seu, que aquests prohoms signin capítols i que les obres durin 5 anys. Finalment s'elegeixen obrers de la ciutat per a les obres de la catedral: Guillem Sibil, Ramon Jordà, Joan Boteller i Francesc Oliver.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 45. Document solt 24.
a. J. VIDAL, "Notes sobre la contribució municipal...", p. 191-192, doc. 26.

Al que fonch proposat per los dits honorables procuradors, dients que com⁹¹⁹ la ciutat sia interpellada per part del senyor bisbe e Capítol, que si a la ciutat era placent que⁹²⁰ la obra de la Seu se tornàs e continuàs per fer la segona volta, que lo dit senyor bisbe era

⁹¹⁹ Segueix la, ratllat.

⁹²⁰ Segueix en la Seu se obràs, ratllat.

content de pagar⁹²¹ cert nombre de obres, e lo capítol altre cert nombre, si la ciutat fa lo semblant, e que lo dit senyor e capítol, són de voluntat que la dita obra començàs lo primer dia de giner. Ffonch provehit que la dita obra sia tornada e continuada, però que per part de la ciutat sien elets XII hòmens ab los quals⁹²² o ab aquells que dels dit prohòmens haver-se poran los honorables procuradors, pratiquen e concorden de la dita obra e de les obres de aquella e⁹²³ que⁹²⁴ la dita obra començ lo primer de giner, e que dure V anys⁹²⁵, e ço que los honorables procuradors e prohòmens faran, concordaran ab lo dit senyor bisbe e capítol sobre lo fet de la dita obra, lo present parlament, ara per ladonchs, lo ha e fa prova e per ferm. E⁹²⁶ feren elecció dels⁹²⁷ prohòmens, los infrasegüents:

En Bernat Pinyol.
En Ramon Jordà.
N'Aliot de Garret.
En Francesc Ferrer.

En Johan Ycart.
En Ffrancesch Oliver.
En Johan Boteller.
En Bernat Domènech.

En Jordi Claret.
En Pere Camps.
En Pere Miralles.
En Johan [Montornès].

E feren més, elecció de obrés, ço és:

En Guillem Sibil.
En Ramon Jordà.

En Johan Boteller.
En Ffrancesch Oliver.

731

1451, maig, 16. Tortosa.

Capítols pactats entre els hereters, encapçalats pel cardenal Ot de Montcada, i el mestre Joan Marc, de Besalú, per a la construcció d'una sèquia de rec entre Som i Tortosa, continguts en un quadern sobre les obres de les sèquies.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 380 (paper). f. 52r-54v.

⁹²¹ *Segueix [...] certs ob, ratllat.*

⁹²² *Segueix lo, ratllat.*

⁹²³ *Segueix de la jornada, ratllat.*

⁹²⁴ *Segueix ço, ratllat.*

⁹²⁵ *lo primer de giner, e que dure V anys, interlineat.*

⁹²⁶ *Segueix [sons dits], ratllat.*

⁹²⁷ *feren elecció dels, interlineat.*

En nom de Déu, com entre lo reverent senyor Ot, per la gràcia de Déu bisbe de Tortosa, e alguns hereters de la partida de Bítem, per rahó de la cèquia qui novament los dits hereters volien fer traure, la qual regàs lo quarter de Bítem, se fossen concordats ab en Johan de Marcha, habitador de Basalú, mestre de fer cèquies e de traure aygües, e axí lo dit reverent senyor bisbe⁹²⁸ e los dits heretes, de una part; e lo dit en Johan de Marcha, de la part altra, haguessen feyts e concordats certs capítols, e fossen personalment dins la posada de Bítem per fermar los dits capítols, per tant, lo dit reverent senyor bisbe e hereters, de una part; e lo dit mestre, de la part altra, volgueren que los dits capítols los fossen lests, los quals de feyt los foren lests per mi, Johan Vello, notari, e aquells lests migançant sagrament, los dits hereters, de una part, e lo⁹²⁹ dit mestre, de la part altra, fermaren los dits capítols presents per testimonis en la ferma dels dits capítols los honorables mossèn Ffrancesch Sentjust, de casa del dit reverent bisbe, en Ferrer de Junqueres, mercader, en Johan Cervelló, ferrer, e en Pere Vinader, laurador, ciutadans de Tortosa, però foren de concòrdia abdues les dites parts que si per ventura la senyora reyna no volia atorgar als dits hereters certa provisió o privilegi qui los dits hereters entenien demanar a la dita senyora reyna, ab lo qual los fos donada per la dita senyora licència de poder fer la dita cèquia e altres coses que demanaven ésser atorgades per la dita senyora, segons en la supplicació feyta per la dita rahó se contenia que la ferma que les dites parts havien feyta no valgués res. E fermaren e juraren los dits capítols les dites parts diumenge, hora de vespres, quis comptava a setze del mes de maig any de la nativitat de nostre senyor Mil Quatrecent cinquanta e un.

Los quals hereters que fermaren⁹³⁰ són los següents:

Primo, lo dit reverent senyor Ot, bisbe de Tortosa.

Item, lo honorable en Johan Ycart, ciudadà.

Item, en Lançalot Pelegrí, ciudadà.

Item, en Matheu Vallès, ciudadà.

Item, en Johan Pinyol, laurador.

Item, en Pere Fullea, laurador.

||f. 52v

Item, n'Anthoni Torrabeces, ortolà.

Item, Bemevist Bubo, juheu, de la una part.

E de la altra ferma e jurat en Johan de Marcha, mestre.

E són los capítols que juraren e fermaren los infrasegüents⁹³¹, e volgueren les dites parts que lo presens contracte fos ordenat sie stesament ab penes, clàusules, obligacions, renunciacions, com ordenar-se pogués, nu mudada la substància, lo tenor dels quals capítols és ut sequitur.

En nom de Déu nostre Senyor, Déu Jesuchrist, e de la gloriosa e benaventurada Verge Maria, mare sua, capítols fets, inhits e concordats entre los hereters de la partida appellada de Bítem, qui fan e faran fer la cèquia que se ha a traure del flum d'Ebre per regar les terres del quarter e partida dessús dita, de una part; e en Johan de Marcha, habitador de Basalú, mestre de fer la dita cèquia, de la part altra, sobre la construcció,

⁹²⁸ *Segueix dix, ratllat.*

⁹²⁹ *Segueix s, ratllat.*

⁹³⁰ qui fermaren, *interlineat.*

⁹³¹ *Segueix del tenor infrasegüent, ratllat.*

fabricació e obra de la dita cèquia, e per causa de aquella fahedora, los quals capitols són de la forma e tenor següent⁹³²:

Primerament, que lo dit mestre sia tengut de començar e donar començament e principi a la dita cèquia en aquesta forma e manera que obrirà e foradarà per lo mig la roqua en la qual ha una creu que és damunt e al cap de la çut, e que en la dita ubertura e foradament sia e harà ésser lo cap e principi de la dita cèquia, e per aquell loch hajen haver entrada les aygües que per aquella discorren e seran duytes, e al cap de la dita ubertura e foradament de la dita roqua lo dit mestre faça e sia tengut de fer hun stellador de pedra picada, fet e fabricat ab tota perfecció, fortalesa e fermetat, per tal que la dita cèquia, quant mester sia, se pusca escurar e tanquar e girar les aygües al riu, perquè no empatxen lo dit scurament. E més, lo dit mestre haja e sia tengut fer e fabricar la dita cèquia del dit principi e començament fins a una casa que és al cap del fossar dels moros, prop la ciutat, appellada lo fahedor d'en Riba, e allí serà fi de la dita sèquia e obra.

||f. 53r

Item més, que lo dit mestre faça e sia tengut de fer la dita cèquia de amplària en lo sòl de deu palms, e de altària que sia responent a la dita amplària, degudament e segons se pertany e serà necessari. E més, lo dit mestre faça e sia tengut fer del dit principi hon se foradarà la dita roqua fins al stallador vell lo dit sòl de la cèquia de argamassa, per ço que sia stanch e l'aygua no puixa scolar per lo dit sòl. E més, lo dit mestre faça e sia tengut de fer del cap de la dita roqua en principi de la dita cèquia fins al dit stellador vell una paret de arguamassa que era paret de la cèquia, ab sons bons fonaments vers lo riu, la qual serà de amplària de V palms e de altària de huyt palms, axí fort com fer se puixa en manera que lo riu no puxa deroquar ne enrunar en rompre la dita cèquia en temps de crescudes d'aygua.

Item més, lo dit mestre durà e portarà la dita aygua e farà la dita cèquia tan alta com porà, portant aquella per los peus de les muntanyes, en manera que les terres que seran dejús la cèquia e dejús les dites muntanyes se puxen ben regar, e farà aquella per los lochs que són stats senyalats en lo nivell fet per lo dit mestre de la dita cèquia, la qual cèquia lo dit mestre farà e donarà stanqua en tots lochs e parts de aquella, per manera que les aigües que per la dita cèquia discorreran no puxen scolar ne perdre's en alguna manera.

Item més, lo dit mestre, estant⁹³³ lo dit azut en lo ésser que és de present, sols ne sia clos de la trençada que és en aquell, e no havent portell en trecada en lo dit azut⁹³⁴, donarà e haja e sia tengut almenys vint files d'aigua en la dita cèquia, la qual quantitat d'aigua durà e portarà per tota la dita cèquia per poder reguar de aquella les heretats dels dits hereters.

Item més, lo dit mestre donarà e harà e sia tengut donar la dita quantitat d'aigua encara de terra, ço és, egual l'aygua ab la terra al peu de una olivera appellada la Rogal, per manera que d'allí ençà se puxen regar de la dita aygua les heretats dels dits hereters.

⁹³² *En el marge esquerre:* Són los capitols en les cubertes, de mà de mossèn Pere Terça, s'an a comprovar aquests ab aquells.

⁹³³ *Segueix en, ratllat.*

⁹³⁴ *Segueix almenys, ratllat.*

Item més, que⁹³⁵ lo dit mestre haja e sia tengut fer la dita cèquia per los barranchs hon haurà a passar ab dues parets d'argamassa e ab hun peu a la part damunt de la cèquia e altre peu a la part davall de aquella, de arguamassa, per fortifficar la dita cèquia en los dits barranchs, per manera que aigües plujals discorrens per los dits barranchs no puxen rompre e trenquar aquella. E haja e sia tengut fer la dita cèquia per los dits barranchs cuberta ab volta de arguamassa o descuberta, axí com los dits hereters volran e elegiran.

Item més, lo dit mestre haja e sia tengut fer tres⁹³⁶ estalladors, o tants com mester no haurà, sens lo del cap de la cèquia dessús dit, en aquells lochs e parts que los dits hereters volran e elegiran de pedra piquada, e ben obrats, per ço que de loch en loch la dita cèquia se puxa buydar e scombrar si mester serà.

Item, que lo dit mestre haja e sia tengut haver feta e acabada ab tot compliment e perfecció la dita cèquia dins tres anys continuus, ço és, dins hun any farà e haurà fet la dita cèquia en la dita ferma e manera fins a la dita olivera appellada la Rogal, e dins altre any fins a Bitem, e dins lo terç e darrer any fins a la dita casa appellada lo fahedor d'en Riba, hon la dita cèquia e obra pren e ha a prendre fi e conclusió, segons que dessús és dit.

Item, que si dins hun any après feta e complida la dita cèquia e obra se farà algun trench en aquella, o apparrà es mostrarà en algun loch e part de aquella algun vici de la dita obra, o deffalliment, per no ésser estada aqueulla feta e obrada en la forma e manera, o ab aquella fermetat e perfecció que's podia o's devia fer, e açò a conexença de dos mestres de tals obres, experts, per los dits hereters elegidors, que lo dit mestre haja e sia tengut a ses pròpies despeses, a consell dels dits mestres, reffer e millorar la dita cèquia en tots aquells lochs e parts que per aquells serà dit e consellat, e farà en los dits lochs tota aquella obra que per aquells dits mestres serà dita e consellada a perfecció e fermetat de la dita cèquia e de la obra de aquella.

Item, que los dits hereters hajen e sien tenguts donar e pagar al dit mestre, per causa de la fabricació e obra dessús dita de la dita cèquia, per son salari e treball, e per tot ço quant aquella puixa e dega haver per la dita causa e rahó, onze milia florins, los quals hajen ésser pagats al dit mestre en tres^{f. 54r} terces, ço és, la una terça com la cèquia serà a la Rojal, ab l'aygua encara decorra segons que dessús és dit, e l'altra terça com la dita cèquia l'aygua serà a Bitem, e l'altra terça com la dita cèquia e aygua serà al dit fahedor d'en Riba, hon serà e ha ésser fin de la dita cèquia e obra de aquella.

Item més, que los dits hereters fahent lo dit mestre e mentres farà la dita cèquia de la Zut fins a la Rojal, hajen e sien tenguts de la primera terça bestrau e fer bestrau per aliments al dit mestre e als obrés e hòmens ajudants que aquell hi tenrà, lo que aquell e aquells⁹³⁷ hauran mester e'ls serà necessari per pa, vi e carn, e més encara per ferraments e per obra de lit, axí per al dit mestre com per los obrés, tanta quantitat com per les dites coses serà mester. E quant la dita cèquia serà a la Rojal, ab l'aygua en cara de terra, que los dits hereters facen compliment e paguen complidament la dita primera

⁹³⁵ Segueix les he, ratllat.

⁹³⁶ Segueix tr, ratllat.

⁹³⁷ Segueix hi, ratllat.

terça al dit mestre, lo qual haja penre e rebre en compte e pagua de aquella lo que per les dites causes e en los dits usos serà bestret per los dits hereters, sobre la qual bestreta hajan star les dites parts al compte que de aquella serà regit e administrat per lo qui serà elegit e destinat a fer e continuar aquella.

Item, que les dites cantitats de onze milia florins e les pagues fahedores de aquelles en la forma dessús dita, hajan ésser assegurades al dit mestre per cinch o sis dels dits hereters dels pus principals que seran concordats, los quals se obliguen e sien tenguts obligar-se quiscú per lo tot, ab sacrament, en dar e pagar al dit mestre les dites cantitats de onze milia florins en les dites terces e forma dessús contenguda, sens tota dilació, excusació, excepció e contradicció, e sens plet e qüestió, e sens que no hauran recors a jutge ecclesiàstich o secular, axí a nostre sant pare com al senyor rey e senyora reyna, com a qualsevol altres oficials inferiors, e renunciaran a benefici de appellació e al benefici de [...] e a tot altre auxili e benefici que-ls pogués ajudar e-s sotmetran a qualsevol cort ecclesiàstica o secular e etcètera, en consciència que a sola hostensió dels presents capítols puixa ésser feta execució contra aquells e sos béns en les dites quantitats e en tots dans e despeses, e per ço obligaran tots sos béns haguts e per haver, ab totes aquelles clàusules e cauteles que al dit mestre puxen aprofitar a fortificació de la dita obligació.

Item, que lo dit mestre puxa pendre e los dits hereters hajan e sien tenguts donar tota aquella pedra e tota aquella fusta o lenyes que seran mester e necessari per a la construcció e fabricació de la dita cèquia e obres de aquella, en tots aquells lochs e parts en los quals la dita pedra, fusta e lenya haurà mester, exceptat oliveres e carrovers, e açò francament e sens que no n'haja res a pagar per les dites coses, e sens empaig e contradicció de qualsevol persona^{f. 54v} de qui fossen les dites pedres, fusts e lenyes, emperò, que les pedres, fusts e lenyes lo dit mestre se haja haure e portar per a la dita obra a ses despeses.

Item, lo dit mestre haja e sia tengut obligar-se ab sacrament e homenatge que farà la dita⁹³⁸ cèquia en los temps dessús especificats, e complirà e farà totes e sengles coses que dessús són contengudes que ha esguar a ell e que dins hun mes après que serà demanat e request per los dits hereters començara fer la dita cèquia e continuarà la obra de aquella per manera que sia⁹³⁹ feta e acabada dins tres anys continuus, segons que dessús és dit.

Item, que lo dit mestre haja e sia tengut haver tots aquells obrés e hòmens hajudants en la dita obra que seran mester, per aquell loguer que porpa, com los dits hereters de haver los dits hòmens e obrés o ajudants, ne de pagar-los lo loguer, no's vullen entrametre, ne volen que sia a càrrech ne obligació de aquells, sinó del mestre, com dit és. E més, que lo dit mestre sia tengut de acollir en la dita obra per obrar hòmens de la ciutat e terme de aquella, essent axí sofficients e dispòsts per obrar com aquells que lo dit maestre haurà per aquell preu que los dits forasters obraran, los de la terra hajan a obrar si obrar hi volran.

⁹³⁸ *Segueix cèquia, ratllat.*

⁹³⁹ *sia, interlineat. Abans serà acabada, ratllat.*

1451, maig, 29. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa prohibeix que en Joan Cervelló faci un porxo a la seua ferreria, situada a la plaça de la peixateria, aprofitant la paret de les privades fetes per la ciutat, ja que en el futur això podria suposar una invasió de l'espai públic. Se li permet, però, que faci obra carregant sobre la seua propietat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 46. f. 16r.

Sobre la proposició feta per en Johan Cervelló, e supplicació per ell posada, contenent que li dexassen o permetessen fer un porche, lo qual ja havia començat, en la plaça de la pescateria, que carregava sobre la paret de les privades que la ciutat havia feytes fer, atnent que per temps esdevenidor sobre lo dit porche ja principiati, lo dit en Johan Cervelló poria edifficar cambra e obrir son portal, e axí se ocuparia la plaça, qui és públichia, fon provehit que no li sia permès fer lo dit porche, mas si de taules una sobre altra volrà fer un [poscit] alt sobre lo portal de la sua ferreria, lo qual sia a manera de taula aygües vessants, que li sia permès fer aquell, però que en alguna manera no carregue sobre la paret de la ciutat, sinó sobre sa paret metexa.

1451, maig, 29. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procurador vagin a veure la capçalera de l'església del convent de Santa Maria de Jesús (Sant Bernabeu), i que feta la relació del que han vist al Consell, es decideixi quina ajuda es pot fer per al seu arranjament.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 46. f. 17r.

A la supplicació feyta per lo guardià e frares de Sent Bernabeu, contenent que·ls sia feyt adjutori per obs de la obra del cap de la església, com se ploga e stiga en perill de caure, fon provehit que la dita obra e necessitat de aquella sia vista, e·n sia feyta relació als⁹⁴⁰ honorables procuradors, e aquells hi facen provehir en lo Consell qui·s tindrà lo dia de la Assensió de Nostre Senyor, prop vinent.

1452, maig, 24. Tortosa.

Registre de l'inici de les obres de la sèquia de Som.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 2394 (paper) (5è quadern). f. 1r-2r.

⁹⁴⁰ *Segueix senyors, ratllat.*

Divendres, a XXIII de maig, any Mil CCCC cinquanta-dos, fon començada la cèquia ara dererament⁹⁴¹ construïda al peu de la muntanya de Som, per maestre Joan March.

||f. 2r

En nom de Déu, com hir que era diumenge los honorables en Ramon Jordà, mossèn Bernat de Jerona e en Paschual Ortig, procuradors en lo present any de la dita ciutat de Tortosa, haguessen aplegat o feyt ajustar Consell en la sala de la ciutat, lo qual fon en gran moltitud de prohòmens, segons appar en libre de provisions de la ciutat, e aquell Consell hagués provehit que la cèquia de l'açut fos feyta fins a la Rojal e feyt speriment si la aygua vendria, com lo maestre apellat maestre Johan de Marcha digués que per la gràcia de Déu la aygua, segons lo livell, exiria bé, e part altra lo senyor bisbe e Capítol, per fer lo speriment, proferissen⁹⁴² dos-centes lliures, per tant provehí lo dit Consell que certs prohòmens anassen per los ciutadans e que vehessen quines profertes hi farien, e ab les profertes que hi farien e ab ço que lo bisbe e Capítol hi daria fos sperimentada la cèquia e aygua tro a la Rojal, donant-hi la ciutat, o los singulars de aquella, altres dos-centes lliures, e axí que sien entre les que lo dit clero hi dóna e la ciutat⁹⁴³ CCCC lliures⁹⁴⁴ per tot, e açò solament paguen per la despesa de la mesió de pa, vi, oli, ferramenta e altres coses per rahó de les vituales que lo dit maestre, ab sa companya, haurà mester cascuna setmana, fins a tant sia al dit termini de la Rojal. E⁹⁴⁵ en açò foren elets per clavaris per part del clero mossèn Bernat Timor, prevere, e per part de la ciutat en Johan Vicent, laurador⁹⁴⁶, per donar les dites coses e per rebre aquelles, per part del dit maestre Johan de March en Johan Cervelló, ferrer, però lo dit maestre ha a pagar la companya de sos jornals fins al dit termini de la soldada que a cascun de aquells los pertocarà, e si haurà eficàcia la dita cèquia fahent aquella ab tot son compliment fins en lo dit loch, haurà lo maestre certa quantitat, segons en los capítols és contengut, prenent en son compte ço que ara s'i bestrau en la despesa. E si no haurà eficàcia, que perda lo dit maestre los dits seus jornals e los de la companya que l'hauran servit e li hauran ajudat (...)

735

1459, març, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que després de Pàsqua de Resurrecció sigui construïda una torre defensiva al lloc del Perelló, que els habitants del perelló posin la menobra i el transport i la universitat els mestres i treballadors –homes i dones de la població- i altres coses. També es proveeix que el bisbe i el Capítol siguin interpel·lats per col·laborar en les despeses, que s'acaptin diners per la població i que s'escrigui al bisbe perquè doni perdons a les persones que donin alguna almoïna a les obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 48. f. 40r-v.

Sobre lo feyt de la torre que's diu e demana ésser feyta en lo loch del Perelló, en la qual se puxen deffendre e restaurar los hòmens del Perelló de moros e males gents, en cars

⁹⁴¹ Segueix per, ratllat.

⁹⁴² Segueix CCC, ratllat.

⁹⁴³ Segueix D, ratllat.

⁹⁴⁴ Segueix que fan DCCC milia sous, ratllat.

⁹⁴⁵ E, interlineada.

⁹⁴⁶ Segueix e, ratllat.

de necessitat, fon provehit que, Déus tinent, passada Pàsquia de Resurrecció, qui serà diumenge primer vinent, hi sia mesa mà per la ciutat, e sia principiada axí com és stat convengut entre los honorables procuradors e pròmens del Perelló, en aquesta forma:

Que lo dit loch, a ses despeses, tirarà o farà tirar la pedra, calç, arena e aygua necessària a la dita obra, e la ciutat pagarà lo mestre o maestres necessaris a la dita obra, e, encara, la ciutat pagarà los hòmens del dit loch qui ajudaran al dit mestre o maestres a fer la dita obra, a for de setze diners per quiscun dia a quiscun home del dit loch, e les dones a for de VIII diners quiscun dia, e pagarà la ciutat totes altres coses necessàries a la dita obra, segons los honorables procuradors, ab consell de pròmens per ells elegidros provehiran.

E més avant, fon provehit sobre lo dit feyt que per part de la ciutat sien emprats lo senyor bisbe e Capítol e tots los altres qui reheben delmes e altres drets en lo dit loch, que per restauració de les ànimes del dit loch e per conservació de lurs drets hi vullen fer ajuda en la dita obra. E si fer no o voldran, que'n sia avisat lo senyor rey e li'n sia scrit.

||f. 40v

E més avant, fon provehit que un bací vaja per lo dit loch, a ffi que los que passen per lo dit loch hi facen qualque bé, e que sia parlat ab lo senyor bisbe, que li plàcia donar-hi perdons.

736

1459, setembre, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui donada la fusta que li ha estat demanada per a les obres del cor del convent de Santa Clara, que s'enderroca.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 48. f. 71v.

Sobre la suplicació donada per part de la⁹⁴⁷ reverenda abadessa del monestir e convent de Sancta Clara, la qual demana Tortosa la subvengua de quatre fusts de tres muls e de tres dotzenes de fusts de hun mul, per a obrar e fer lo cor de la sglésia de dit monestir, lo qual tot s'enderrocha; fonch provehit li sia donada la dita fusta, per a la dita obra, de la fusta de la ciutat.

737

1460, maig, 31. Tortosa.

Davant la possibilitat que es reprenguin les obres de la Seu, segons una lletra enviada pel mestre (Pere Garçó) des de Barcelona, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es proposi d'acceptar la proposició dels mestres juntament amb el bisbe i el Capítol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 49. f. 6r.

⁹⁴⁷ Segueix e monestir, ratllat.

Sobre lo fet de la obra de la Seu, com se diga lo mestre de la dita obra haja scrit una letra de Barchinona⁹⁴⁸, contenent ell sabia quatre hòmens ben àbils per a la dita obra, los quals li havien feta oferta de obrar tot l any en aquella⁹⁴⁹, solament los bestraguessen la messió fins al cap de l any que ls pagassen, fonch provehit per part de la ciutat sia feta al reverend senyor bisbe e honorable Capítol de la Seu que si ells, de llurs bosses, ço es, del dit senyor bisbe e del dit Capítol, volran [comunicar]⁹⁵⁰ e contribuir en la dita obra, segons ça enrere és stat⁹⁵¹ acostumat, e açò ultra les almoynes que⁹⁵² alguns singulars de la dita ciutat faran⁹⁵³ en la dita obra, com aquelles en lo contribuhiment dels dits senyor bisbe e Capítol⁹⁵⁴ no és intenció del dit Consell sien enteses ne compreses. E fent açò per par de la ciutat, hi sia feta la ajuda e subvenció acostumada, remetent les dites coses als dits honorables procuradors e parlament.

738

1460, juliol, 9. Tortosa.

Atesos els contactes establerts a Barcelona entre el mestre de la Seu de Tortosa (Pere Garçó) i el sindic a les corts de la ciutat, Joan Montornès, el Consell de la ciutat de Tortosa encarrega a Françoy Ferrer i a Pere Corder que tractin sobre aquest assumpte amb el bisbe i el Capítol, per tal que les obres de la Seu es puguin reprendre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 49. f. 17v-18r.

Sobre lo fet de la obra de la Seu, com lo mestre de la dita obra, qui és en Barchinona, haja comunicat e parlat ab lo honorable en Johan Montornès, síndich a les corts, e axí mateix ab lo honorable en Miquel Boteller, qui són a la dita ciutat de Barchinona, e segons los dessús dits scriuen lo dit mestre diu⁹⁵⁵ troba sis o VIII⁹⁵⁶ obrers, los quals obraran en la dita obra de la seu, per temps de hun anys per la messió e vestir, e lo dit mestre vol ésser pagat. Foren elets per lo dit Consell los honorables en Ffrançoy Ferrer e en Pere Corder, los quals, de part de la ciutat, sobre la dita obra comuniquen, parlen ||^f_{18r} e contracten ab lo senyor bisbe e Capítol, e lo que havien contractat e parlat ab aquells⁹⁵⁷ reporten als honorables procuradors e parlament davall⁹⁵⁸, los quals hajen plen poder de concloure⁹⁵⁹, concordar⁹⁶⁰, finir e delliberar ab los dits senyor bisbe e honorable Capítol, e fer tota aquella subvenció e ajuda en la dita obra que als dits honorables procuradors e parlament davall serà ben vist, e per aquells serà provehit,

⁹⁴⁸ de Barchinona, *interlineat*.

⁹⁴⁹ en aquella, *interlineat*.

⁹⁵⁰ Segueix en la dita, *ratllat*.

⁹⁵¹ stat, *interlineat*.

⁹⁵² Segueix su, *ratllat*.

⁹⁵³ Segueix com la, *ratllat*.

⁹⁵⁴ Segueix lo dit Consell, *ratllat*.

⁹⁵⁵ Segueix havia, *ratllat*.

⁹⁵⁶ Segueix ho, *ratllat*.

⁹⁵⁷ lo que havien contractat e parlat ab aquells, *interlineat*. Abans de lur parlament e contractació, *ratllat*.

⁹⁵⁸ Segueix ab, *ratllat*.

⁹⁵⁹ Segueix ab los dits senyor, *ratllat*.

⁹⁶⁰ Segueix e, *ratllat*.

deliberat e concordat, e tot ço e quant en la dita obra serà pagat dels béns de la dita universitat⁹⁶¹ per provisió dels dessús dits, sia pres en compte al receptor.

739

1460, desembre, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, malgrat que el bisbe i el Capítol no hi poden contribuir, a causa de la compra de Calaceit, accepta l'oferta de continuar les obres de la Seu feta des de Barcelona pel mestre (Pere Garçó), que demana cent lliures per un any per a ell i altres tres mestres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 49. f. 42r.

Sobre la obra de la Seu, lo mestre, de la qual fa oferta que ell, ab tres⁹⁶² obrers, obrarà en la dita obra per temps de hun any, per cent lliures que ls done per totes coses⁹⁶³, ço és, als mestres XXXX lliures e als⁹⁶⁴ obrers vintena lliura, e lo clero, ab lo fet de Calaceyt e subsidis són molt vexats e dien no y poden ajudar⁹⁶⁵, e seria una bona cosa Tortosa acceptàs la dita oferta, e no la jaquis, axí com Nostre Senyor Déu, per sa clemència e pietat, esmenarà en altres coses si a ell serà plasent; fonch provehit Tortosa accepte la dita oferta e la obra de la Seu se faça e s continue per lo temps de hun any⁹⁶⁶, e y faça la ajuda necessària. E axí mateix, se facen acabtes entre alguns singulars que s creu molts hi ha devoció, e y hajudaran volenters en manera que entre la ciutat e los dits acaptes la obra haja compliment per lo dit temps de hun any. E ço que Tortosa hi pagarà, sia pres en compte al receptor.

740

1460, desembre, 11. Tortosa.

Pagament al mestre Joan de la Cova per obres realitzades al mur, tocant al riu, que està davant les esglésies de Sant Jaume i Sant Nicolau.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXVv.
a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 193, doc. 24.

Item, lo dit dia, donà a n Johan de la Cova, obrer de vila, per obrar l'enfront del riu, qui stà prop Sent Jacme e Sent Nicholau, los quals eren enderrocats, set lliures, X sous, XI, les quals eren stades despeses entre⁹⁶⁷ manobra e jornals, e confesa'ls a mi, notari, haver rebuts. És lo compte en cubertes. ---- VII ll X s XI.

⁹⁶¹ Segueix sia pres en compte, ratllat.

⁹⁶² tres, interlineat. Abans quatre, ratllat.

⁹⁶³ per totes coses, interlineat.

⁹⁶⁴ Segueix vintena lliura, ratllat.

⁹⁶⁵ e dien no y poden ajudar, interlineat.

⁹⁶⁶ any, interlineat.

⁹⁶⁷ Segueix calç, ratllat.

1460, desembre, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es tracti amb el bisbe i el Capítol perquè aquests col·laborin en les obres de la Seu, i s'aprofiti l'oferta feta pel mestre (Pere Garçó). S'acorda que si l'Església no participa en les obres, que la ciutat no les emprengui, i que si s'emprenen, que la ciutat tingui dos obrers, amb les mateixes prerrogatives que els del Capítol.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 49. f. 44v-45r.

E més, al que és stat proposat com lo mestre de la obra de la Seu fa oferta de obrar en aquella ab tres obrers per temps de hun any per cent lliures, que Tortosa los done per totes coses exceptat la manobra, ço és, al mestre XXXX lliures e a quiscun dels dits obrers vint lliures. Les quals coses eren stades comunicades a l'honorable Capítol e canoges⁹⁶⁸, dient los volguessen acceptar la dita oferta, e contribuir ensemps ab la ciutat en pagar la dita quantitat, en manera la dita obra se fes e anàs⁹⁶⁹ avant, e aquells se [...] que a present en manera alguna no'n poden fer com tinguen a pagar molts càrrechs, axí de Calaceynt com de subsidis. Fonch provehit que los honorables mossèn Ffrancesch Burgués e mossèn Elies de Garret, los quals lo dit honorable Consell elegia per obrers e administradors e deffenedors de la dita obra, anassen a comunicar de les dites coses de part de la ciutat ab lo senyor bisbe e Capítol dient los vullen acceptar ensemps ab la ciutat la oferta que fa lo mestre, e comunicar^{f. 45r} e contribuir en pagar les dites cent lliures. E si bonament no u volran fer, sien-ne requestes per scrits e protestat contra ells. E axí mateix lo dit honorable Consell, provehí que los dits honorables mossèn Burgués e n'Elies de Garret, per part de la ciutat, hajen a entrevenir, veure e sentir en les rebudes e comptes de la dita obra ensemps ab lo dit Capítol. E si lo dit Capítol e clero volrà contribuir e comunicar en la dita obra per semblant, Tortosa hi comuniquen he y faça la subvenció e ajuda necessària. En altrament, si no y volran contribuir⁹⁷⁰ ne comunicar, Tortosa a soles no'n prenga càrrech, ne y despenga res.

1460, desembre, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el mur proper a Sant Jordi (=de Vimpeçol), el qual s'enderroca, sigui reconstruït dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 49. f. 45v.

Item més, fonch provehit e ordenat que lo mur qui stà prop Sent Jordi, lo qual se enderroca, sia obrat, e lo que si despenrà, sia pagat per lo receptor dels béns de la ciutat, e sia-li pres en compte.

⁹⁶⁸ e canoges, *interlineat*. Abans del, *ratllat*.

⁹⁶⁹ anàs, *interlineat*. Abans vaja, *ratllat*.

⁹⁷⁰ contribuir, *interlineat*.

1460, desembre, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que siguin pagades dels béns de la universitat les obres que Francesc Bas ha dut a terme a l'Estudi i també aquelles que Joan de la Cova ha fetes al mur davant l'església de Sant Jaume.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 49. f. 45v.
a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 193, doc. 25.

Item més, fonch provehit e delliberat que certes obres que⁹⁷¹ eren stades fetes de ordinació dels honorables procuradors en l'estudi, per en Francesch Bas, e en hun mur o enfront del riu, al costat de la sglésia de sent Jacme, per en Johan de la Cova, que sien pagades dels béns de la universitat e preses en compte al clavari o receptor.

744

1461, febrer, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que tot allò que s'ha gastat i es gastarà en la protecció de la ciutat i el castell, ja sigui en guardes del castell i dels portals de la muralla, arranament de muralles i portes, etcètera, sigui pagat dels béns de la universitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 49. f. 60v.

E més, fonch provehit que les despeses que fins ací són stades fetes axí en les guardes del castell, fer e adobar portes e portals a la ciutat e altres obres e guardes dels⁹⁷² portals, com encara en correus e tramesa de persona o persones, e les que de ací avant se faran per les causes dessus dites, e altres contenents custòdia de la ciutat que seran del-iberades per lo dit parlament de vint, e per la major part de aquells, sien pagades per lo receptor dels béns de la universitat, e li sien presos en compte.

745

1461, febrer, 20. Tortosa.

Anotació de la despesa d'arranjar les portes dels portals de les muralles de la ciutat de Tortosa, i de fer-ne de noves on no hi havia.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXIr-LXXXXIIr.

Despeses fetes en adobar les portes dels portals de la ciutat, e fer portes noves en alguns que no n' i havia.

Primo, en Bernat Tarascó, per quatre jorns que treballà en adobar les dites portes e fer-ne de noves, a raó de III sous, VIII. ---- II XIII s VIII.

Item, n'Anthoni Carbó, per altres III jorns, a la dita rahó. ---- II XIII s VIII.

⁹⁷¹ *que*, interlineat.

⁹⁷² *Segueix castell, ratllat.*

- Item, en Bernat Thomàs, per dos jorns, al dit for. ---- Il VII s IIII.
- Item, en Miquel Carosa, dos jorns e mig, a la dita rahó. ---- Il VIII s III.
- Item, a'n Pere Bosch, per dos jorns, set sous, IIII; donà'ls a'n Gisbert per en, present mi⁹⁷³. ---- Il VII s IIII.
- Item, a'n Raphael Bertran, per altres dos jorns a la dita rahó; donà'ls per ell a'n Tarascó. ---- Il VII s IIII.
- Item, Gisbert, boter, per dos jorns, a la dita raó. ---- Il VII s IIII.
- Item, Jacme Ferrando, per altres dos⁹⁷⁴ jorns. ---- Il VII s IIII.
- Item, lo moço d'en Bernat Thomàs, per dos jorns, a rahó de III sous. ---- Il VI s.
- Item, lo moço del dit Jacme Ferrando, a raó de tres sous. ---- Il VI s.
- ||f. LXXXXIV
- Item, en Matheu Mercer, per IIII jorns que ajudà en fer les dites portes, e axí mateix fer certes portes en l'espital de la ciutat, los tres jorns⁹⁷⁵ e mig, al dit for de III sous, VIII, la hun jorn a tres sous, per com ne mancaren dues hores, III sous; és per tot XV sous, X. ---- Il XV s X.
- Item, en Ffrancesch Alcanyic, mig jorn a la dita rahó; donà'ls present mi a'n Barceló per ell. ---- Il I s X.
- Item, en Jacme Barceló, per mig jorn lavorà en les dites coses; donà'ls-hi present mi. ---- Il I s X.
- Item, en Bernat Revull, fuster, per mig jorn lavorà en les dites portes. ---- Il I s X.
- Item, en Ffrancesch Alaix, per tres jorns hi mig lavorà en fer les dites portes⁹⁷⁶ e, axí mateix, per certes portes e lindars en l'espital de la ciutat, al dit for; rebé'ls son [germà] en Tarascó. ---- Il XII s X.
- Item, per I jorn⁹⁷⁷ que lavoraren en fer portes a la torre del portal del Temple en Bernat Tarascó e Miquel Carosa, a la dita rahó de III sous, VIII abduys. ---- Il VII s IIII.
- Item, lavoraren en metre lindars als dits portals de la ciutat los següents:
- Primo, en Bernat Thomàs, per mig jorn, a la dita rahó de III sous, VIII. ---- Il I s X.
- Item, n'Andreu Tranxer, per altre mig jorn. ---- Il I s X.
- Item, en Gabriel Gisbert, per mig jorn, a la dita rahó. ---- Il I s X.
- Item, en Miquel Carosa, per altre mig jorn, a la dita rahó. ---- Il I s X.
- ||f. LXXXXIIr
- Item, donà a'n Bernat Lorenç, per hun jorn treballà en cavar prop la torreta de la ribera per una stacada que s'i feya, II sous. ---- Il II s.
- Item, a'n Pere Fuster, per altre jorn. ---- Il II s.
- Item⁹⁷⁸, a dos moços d'en Jacme Oliver, al dit for, qui cavaren en lo dit loch; donà'ls al ponter. ---- Il III s.
- Item, donà als dits moços, per hun fil serraren en stren en hun cayrat, sis diners; donà'ls al porter per ells. ---- Il s VI.
- Item, donà a'n Miquel Ferrando, ayguader, per portar tota la fusta necessària a les portes de prop Sent Jacme, II sous, VI. ---- Il II s VI.
- Item, donà a'n Tarifa, sclau, per portar fusta e lenya als portals e al spital, I real, I sous, VI; donà per ell a'n Françoy Aler menor. ---- Il I s VI.

⁹⁷³ donà'ls a'n Gisbert per ell, present mi, *interlineat*.

⁹⁷⁴ dos, *interlineat*.

⁹⁷⁵ Segueix al dit, *ratllat*.

⁹⁷⁶ Segueix e fer portes a les cambres, *ratllat*.

⁹⁷⁷ Segueix s, *ratllat*.

⁹⁷⁸ Segueix per, *ratllat*.

1461, febrer, 23. Tortosa.

Pagament al mestre de cases Bernat Pedrolo pel seu treball –i el d'un seu fadri i material divers- a la caseta del portal de Vimpeçol de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXIIv.

Item, a XXIII del dit mes donà lo dit en Jacme Brull, present mi, notari, a'n Bernat Pedrolo, obrer de cases, per dos jorns stech en obrar la caseta de⁹⁷⁹ portal de Binpeçol, ab hun fadri, e per CCLXX rajoles a for de XXXX sous miller, que comprà d'en Berenguer Martí, aljepç e altres coses necessàries a la dita obra, per tot, I lliura I sou III. ---- I ll I s III.

747

1461, febrer, 23. Tortosa.

Pagament a Francesc Bas per haver tancat el portal que donava sortida al riu des de casa d'en Pol i l'escala de les carnisseries que solien ser dels moros, que també donava al riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXIIv.

Item, lo dit dia, donà lo dit regent la receptoiria a'n Francesch de Bas, per cloure e tancar hun portal que ixia al riu, de casa d'en Pol, e tancar la scala de les carniceries que solien ésser dels moros, que ix al riu, per manobra, jornalés e altres coses, segons se mostra en hun compte donat per lo dit en Ffrancesch de Bas, lo qual és en cubertes, sis lliures XI sous, les quals confessa haver rebudes, e-n fermà àpocha presents en Bernat Pedrolo, obré de cases, e Pere Serra, çabater.

748

1461, febrer, 28. Tortosa.

Pagaments a Pere Bosch menor, mestre d'aixa, i a Bernat Robiola, pel seu treball a la estacada que es fa prop la torreta del Temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXIIIr

Item, a XXVIII del dit mes, donà lo dit en Jacme Brull, present mi, notari, a'n Pere Bosch menor, mestre d'aixa, per hun jorn lavorà en fer la stacada prop la torreta del Temple. ---- ll III s VIII.

Item, lo dit dia, donà a'n Bernat Robiola, per serrar cayrats en los quals donaren deu fils per stret, a rahó de cinch diners, IIII sous XI, la qual fusta serví per als dits portals e portes, donà'ls-hi present mi. ---- ll IIII s XI.

⁹⁷⁹ Segueix Ben, ratllat.

1461, març, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els prohoms Pere Forcadell, Elies de Garret i Antoni Domènech revisin els murs i les torres de la ciutat, els facin reparar si cal, i facin pujar pedres als murs i torres, per a la defensa de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 49. f. 74r.

Item, que sien vists e reconeguts los murs e les torres de la dita ciutat per los prohòmens dejús scrits. E axí mateix los mantellets e mesos per les torres, e los que faran adobar sien adobats, e fetes scales en algunes parts del mur e en algunes torres que n'i manquen. E noresmenys facen pujar pedres a les torres e als murs, llà hon mecessari sia, per deffensió de la ciutat.

Són los prohòmens per a reconèixer e fer fer les dites coses, los següents:

En Pere Forcadell.

N'Elies de Garret.

N'Anthoni Domènech.

750

1461, març, 12. Tortosa.

Pagament a diversos mestres, fadrins i esclaus pel seu treball de tancar el portal que surt al Sitjar i per fer escales als murs de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXVv.

Despeses fetes en tancar lo portal que ix al Cijar, en lo qual foren los següents e als fors dejús contenguts, e axí mateix per fer scales als murs:

Et primo, dijous, a XII del dit mes de març, hi lavoraren en Ffrancesch Bas, per tres jorns, ço és, dijous, divendres e disabte, a raó de.

Item, en Bernat Puig, ab altres tres jorns, a raó de⁹⁸⁰.

Item, en Rosinyol, per altres tres jorns, a for de III sous, VIII sous, los quals a mi, notari, confessa haver rebuts. ---- ll VIII s.

Item, en Berthomeu Uguet, per tres jorns, a rahó de III sous, VIII sous; donà'ls-hi present mi, ab sis sous que se aturà, que li devia lo dit Uguet. ---- ll VIII s.

Item, en Johan Broto, per tres jorns, a rahó de III sous⁹⁸¹ per dia, munten VIII sous⁹⁸². ---- ll VIII s.

Item, lo fill d'en Pasqual, pedrapiquer, a rahó de I real per tres dies, munten, IIII sous, VI; donà'ls-hi present mi. ---- ll III s VI.

Item, en Bernat Rovira, per dos jorns, a rahó de III sous⁹⁸³, VI sous⁹⁸⁴. ---- ll VI s.

⁹⁸⁰ *En el marge esquerre: és ja avant.*

⁹⁸¹ *Segueix X, ratllat.*

⁹⁸² *Segueix VI, ratllat.*

⁹⁸³ *Segueix X, ratllat.*

⁹⁸⁴ *Segueix VIII, ratllat.*

Item, donà a-n Jacme Mariscot, perixcador, present mi, notari, per XV barcelles de algep que d'ell foren preses per a la dita obra, a rahó de VII diners barcella, VIII sous, VIII. ---- II VIII s VIII.

||f. LXXXVI

Item més, donà present mi, notari, a-n Ffrancesch Bas, per V barcelles de algepç havia pres d'en Ffrancesch Solà, aljepecer, II sous, XI diners. ---- II II s XI.

Item, donà present mi, notari, al seclau negre d'en Johan Salvat, per XII somades de aygua, a dos diners somada, II sous. ---- II II s.

Item, donà al sclau de n' Anthoni Domènech, per XVIII somades⁹⁸⁵ de aygua a la dita rahó, e II somades de fusta, III sous, III; donà'ls-hi present. ---- II III s III.

Item, donà a n' Alfonso⁹⁸⁶, ayguader, per XXXX somades⁹⁸⁷ de arena⁹⁸⁸, que tirà [...] per somada, III sous, III; donà'ls-hi present mi. ---- II III s III.

Item, donà a-n Domingo Monfort e son fill, per XII fills que donaren en hun fust de hun mul, per a fer listons a les escales, a for de XI diners, XI sous. E per altres XII fills e mig en altre fust, donà al dit for, munten⁹⁸⁹ tot XXII sous, VI; donà'ls-hi, present mi.

---- I II II s VI.

751

1461, març, 19. Tortosa.

Pagament per la construcció d' una escala per a pujar al mur del sector de l'Escorxeria de la ciutat de Tortosa que feren diversos homes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXVIv.

Item més, a XVIII del dit mes, donà lo dit en Jacme Brull, per tres jorns lavorà en fer una scala per pujar al mur de la Scorjeria, ab mestre Bas e altres, a for de III sous, VIII sous, confesa'ls a mi, notari, haver rebuts. ---- II VIII s.

752

1461, març, 21. Tortosa.

Pagament al mestre de vila Bernat Puig pel seu treball, amb altres homes, a la porta del Sitjar de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXVIv.

Item, a XXI del dit mes, donà lo dit en Jacme Brull, present mi, notari, a-n Bernat Puig, mestre de vila, per cinch jorns havia trobat en tancar la porta del Cijar, ensemps ab los altres, XVIII sous. ---- II XVIII s.

Item més, donà al dit en Puig per dos jorns que ajudà en la dita obra en Johan Broto, dels quals no era pagat donà'ls present mi, notari, al dit en Puig, per ell V sous. ---- II V s.

⁹⁸⁵ somades, *interlineat*. Abans sous, *ratllat*.

⁹⁸⁶ Alfonso, *interlineat*. Abans Pere Terrada, *ratllat*.

⁹⁸⁷ somades, *interlineat*. Abans cafiços, *ratllat*.

⁹⁸⁸ arena, *interlineat*. Abans calç, *ratllat*.

⁹⁸⁹ Segueix XI, *ratllat*.

1461, març, 21. Tortosa.

Pagament al bracer Bartomeu Silvestre per preu d'un cairat que li fou pres per a la construcció d'una escala al mur de l'Escorxeria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXXIV.

Item, lo dit dia, a-n Berthomeu Silvestre, bracer, per⁹⁹⁰ hun cayrat que d'ell fonch comprat, a obs de la scala que-s feya al mur de la Scorxeria, tres sous, present mi, notari.
---- ll III s.

1461, març, 21. Tortosa.

Pagament a l'aiguader Pere Terrada per haver portat material divers (calç i fusta) als portals del Sitjar, de Vimpeçol i de l'Escorxeria, on s'estan fent escales i altres obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXXVIII.

Item, lo dit dia, donà, present mi, notari, a-n Pere Terrada, ayguader, per VIII cafiços e mig de calç que tira de dellà lo pont fins lo portal del Cijar, a for de VII diners cafiç, V sous, VI⁹⁹¹. E per quatre fusts de I mul que tirà, los dos al portal de Benpeçol e los altres dos al poral de la Scorjeria, per fer scales als murs, a for de VII diners per fust, dos sous, III diners; e per sis fusts serrats, a for de VI diners, III sous. E per trenta-dos [camins] de fusta vella que a tirat per a les dites scales, a for de III diners per somada, VIII sous. Les quals quantitats prenen suma de XVIII sous X diners. ---- ll XVIII s X.

1461, març, 21. Tortosa.

Pagament al fill de Bernat Pasqual, pedrapiquer, difunt, pel treball de 4 dies de tancar el portal del Sitjar i fer escales als murs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXXVIII.

Item, donà lo dit dia, al fill d'en Bernat Pasqual, quòndam, pedrapiquer, per IIII jorns⁹⁹² obrà al tancar del portar del Cijar e a fer les scales als murs, a rahó de hun real per dia, sis sous. ---- ll VI s.

⁹⁹⁰ Segueix XXVIII, ratllat.

⁹⁹¹ VI, interlineat. Abans X, ratllat.

⁹⁹² Segueix la, ratllat.

1461, març, 23. Tortosa.

Pagament als mestres d'aixa Bernat Tomàs i Antoni Carbó, ponter, pel seu treball de tornar a tancar el portal del Ferre, que havien obert per si hi havia d'entrar el príncep de Viana, i de fer una portella a les portes del Temple de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXVIIIr.

Item, lo dit dia, en Bernat Thomàs, mestre d'aixa, confessa a mi, notari, haver rebut del dit en Jacme Brull, per mig jorn que ell e lo seu moço havien treballat en tornar a tancar lo portal del ferre, qui havien ubert per co com se deya que lo senyor primogènit, com feya colta per la ciutat, devia passar per lo dit poral. E, axí mateix en fer una portella a les portes del Temple, tres sous, IIII. ---- II III s IIII.

Item més, n'Anthoni Carbó, ponter, confessa haver revut per treballar en la dita fahena ab los altres lo dit mig jorn, I sou X. ---- II I s X.

757

1461, abril, 1. Tortosa.

Pagament a diversos mestres per tancar diversos portals i carrerons que donen sortida al riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 81. f. LXXXXVIIIv.

Despeses fetes en tancar lo carreró de mestre Pere, que ix al riu, e lo portal de Çabater, que ix al riu [...] en la qual obra treballen: mestre Puig, Johan Bretó, en Colell, en Uguet, Johan de Çaragoça, Gabriel Barceló, Guillem Mauri, Gabriel Pastor.

Item, donà a n'Anthoni Veciat, hostaler, VIII sous per la pedra que fonch mesa en tancar lo dit carreró de mestre Pere, los quals confessa haver rebuts. ---- II VIII s.

758

1461, maig, 22. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la muralla del sector de Vimpeçol, entre el portal i el riu, sigui reparada en aquella manera que los honorables procuradors ordenaran.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 50. f. 3v.

E més, fonch provehit que sia reparat lo mur de Vimpeçol, ço és, del portal fins al riu, en aquella manera que los honorables procuradors ordenaran.

1461, maig, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la muralla del sector meridional quedi lliure de cases entre els portals del Temple i de Sant Francesc, per tal que s'hi pugui circular.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 50. f. 48r.

Primo, fonch deliberat que lo mur del temple sie ubert en manera que lo mur se córregue del portal del Temple fins al portal de Sent Ffrancesch.

1461, maig, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que els murs de la ciutat siguin reparats, allà on serà necessari, mitjançant denes, que hi hagi de participar tota la ciutat, inclosos clergat, moros i jueus, i qui no pugui o no vulgui participar en les obres hagi de pagar un real d'argent. Seran administradors d'aquestes obres Pere Fritos, Joan Vicent, Joan Pinyol i Jaume Rovira. A més, s'autoritza Guillem Bonet a fer una porta caladiça al portal del Temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 50. f. 53r..

Més, ffonch provehit que per dehenes córrega e pase la ciutat per obrar los murs e torres de aquell, là hon mester sia, e hage anar tothom. E los qui anar no y volran, o no poran, com los vendrà la tanda e seran demanats, hagen a pagar cascú hun real d'argent. E que en aquestes obres hagen a comunicar axí lo clero de la present ciutat de Tortosa, com encara juheus e moros.

E fforen elets en menobrés per regonèxer e fer les dites obres los dejús scrits, ço és:

En Pere Fritos.
En Johan Vicent.
En Johan Pinyol.
En Jacme Rovira.

Als quals ffonch donat poder bastant de ffer e o fer fer les fites obres, e collir e plegar lo dit real de aquells qui·ls deuran pagar, e axí mateix manar les dites dehenes per jornades, axí com a ells serà ben vist.

Més, fonch provehit e donat poder a l'honorable en Guillem Bonet, ciutadà present e acceptant de fer e poder fer una porta caladiça al portal del Temple. E ab poder de fer les coses a la dita obra de la dita porta caladiça necessàries.

Item, foren elets per anar a comunicar ab lo senyor bisbe e Capítol de la present ciutat de Tortosa, axí per les guaytes fahedores com per les dessús dites obres dels murs fahedores, los honorables:

En Ffrancesch Burgués.
En Ffrancesch Ferrer.
En Pere Forcadell.
Mossèn Pere Terça.
E en Miquel Botaller.

761

1462, febrer, 11.

Lletra del blanquer Pere Alamany al Consell de la ciutat de Tortosa, en què demana que li siguin cedides, gratuïtament, les golfes de la llotja durant 5 o 6 anys.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 4153 (paper).

A les grans savieses e magnificències de vosaltres, molt honorables mossenyors de procuradors, e del molt honorable consell, expon en Pere Alamany, blanquer, habitant en la present ciutat, dient que jatsia Tortosa haja bé acostumat donar e subvenir a molts manestrals, special com de hun offici ne ha poch en la dita ciutat. Emperò, com lo dit Pere Alamany, qui per causa de son offici fa honor e beneffici a la dita ciutat, fins ací no ha demanat subvenció alguna. Emperò, com ell, dies ha, tenga la lotga de dalt, de la qual per la gran necessitat que la ha fa e pague quiscun any sexanta sòlidos, e de la qual no-s solia haver res. Per tant, lo dit Pere Alamany sopleique vostres grans magnificències e savieses li vullau lexar la dita lotga, lo da dalt, per V o VI anys franchs, offerint-se encara en aquella metre de continent en obra com se plogua molt, sis lliures, les quals, per ço no-s plogua hi són molt necessàries. E jatsia la dita gràcia, per causa de son offici e de beneffici e honor que la ciutat ne reb se dege fer, encara lo dit soplicant ho reputarà a singular gràcia e mercè, etcètera.

Altissimus, etcètera.

Oblata in Consilio XI frebuarii anno LXII.

762

1462, març, 17. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donats 20 florins a les obres del convent de Santa Maria de Jesús (Sant Bernabeu), i, a més, que dos homes acaptin per la ciutat per aconseguir més pecúnia.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 50. f. 37r.

Sobre certa obra és de necessitat se faça en lo monestir dels frares⁹⁹³ de Sent Bernabeu, en la qual⁹⁹⁴ són necessaris XXXX florins, per a fer la dita obra, segons per relació del honorable en Guillem Çuera, qui aquella ha vista; fonch provehit que en subvenció de la dita obra sien donats e pagats dels béns de la dita universitat vint florins corrents. E sien elets e deputats dos ciutadans qui acaptin per la dita ciutat per a la dita obra, a fi que ab los dits acabtes e ab los dits vint florins la dita obra se faça e haja compliment.

⁹⁹³ Segueix menors, ratllat.

⁹⁹⁴ Segueix se despendran, ratllat.

1462, maig, 27. Tortosa.

Entre altres coses relacionades amb la tensió bèl·lica, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin arranjats i fets de nou els mantellets que siguin necessaris per al mur del Sitjar, i els murons en què han de recolzar-se els mantellets. Pere Cerdà i Joan Vicent administraran els treballs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 50. f. 64v-65r.

E més, fonch provehit e delliberat que de les quatre guardes que guarden quiscun portal, n'estiguen continuament alt sobre los portals, ab bons punyals o destrals, per ço que si cars era que fos necessari, de continent poguessen picar les cordes de les portes caladices.

Item, per causa dels dits avisos, fonch provehit e delliberat que sien elets XX hòmens qui guarden lo mur de dia, fins que y sien los de les dehenes de nit, ls deu que guarden lo mur la part del Cijar, e los altres a la part del molí del vent, e que-ls sia dona[t] II sous de salarii a quiscú, los quals sien conduhits en la manera següent, ço és, que sien triats los dits XX hòmens de les sies dehenes dels murs, los que seran pus disposts, remetent les dits coses als honorables en Guillem Bonet e en Johan Vicent.

E més, fonch provehit e delliberat que sien adobats los mantellets que seran necessaris per al mur del Cijar, e los murons o se han a tenir aquells. E axí mateix, fer-ne de nous los que seran necessaris al dit mur, remetent los dits fers e lo regiment e administració^{f.}
^{65r} de aquells als honorables en Pere Cerdà e Johan Vicent, major de dies.

764

1462, maig, 28. Tortosa.

Pagament a Antoni Boteller per preu de 10 cafissos de calç que li havien estat presos per fer arranjaments als murs i al portal del Sitjar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 82. s/p.

Item, donà a l'honorable en Anthoni Boteller II lliures, X sous per X caficços de calç que la ciutat havia pres d'ell l'any passat per obs dels adobs dels murs e del portal del Cijar; confesa'ls haver rebuts; anava la dita calç a rahó de V sous. ---- II ll X s.

765

1463, juny, 11. Tortosa.

Davant la gran quantitat de càrrecs que la ciutat sosté a causa de la guerra, el Consell de la ciutat de Tortosa aprova la decisió dels procuradors i el Consell de novena segons la qual es recaptarà un impost per sufragar les guardes i les obres que siguin necessàries a les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 13v.

Sobre lo que fonch proposat per los honorables procuradors, que la ciutat sosté grans càrrechs e despeses per causa de la guerra e de la provisió e deffensió de la ciutat, e de les obres, [municions] e fortaleces de aquella [que] ha a fer e sostenir, e les rebudes de les imposicions e altres drets de la ciutat no basten als càrrechs ordinaris de aquella⁹⁹⁵. E per lo Consell de la novena sia stat pensat, provehit e delliberat que sia fet e posat comú [a sou] e [lliura] per als dits càrrechs sostenir e importar, e per açò a fer sien stades eletes persones per la dita novena, veheent lo dit Consell la dita forma de [comú] ésser pus rahonable que no fer mans ne per altra via gitades en la present ciutat. E sia molt necessari en los dits càrrechs e necessitats de la ciutat provehir. Per tant, fonch provehit e delliberat que axí com per lo Consell de la novena era stat delliberat sia fet comú e fetes gitades a sou e lliura de tots béns, sitis e mobles per⁹⁹⁶ a fer e sostenir les despeses de la guerra que accorren e accorreran, e per a fer les obres e altres despeses necessàries per la guarda e deffensió e fortificació de la dita ciutat. E açò per los honorables procuradors e prohòmens per lo dit Consell de novena ja elets e nomenats, e altres que a aquella sien ben vists, axí que quischú, ab sacrament, haja a ésser cregut de la valor e stima de sos béns, remetent la execució del dit negoci, e tot lo que per causa de aquell faça a fer e exequir. E totes coses dependents e [emergents] de aquell als honorables procuradors e prohòmens de novena, donant e atorgant-los tot plen poder de fer aquelles e fer cullidors e exactors del dit comú, los quals sia ben vist, e clavari e rebedor de les pecúnies que del dit comú procehiran, e constituhir aquelles⁹⁹⁷ lo salari o salaris que-ls parrà, e concordar-se poran, e de despenre o fer despenre en les dites necessitats, càrrechs e despeses tot lo que serà mester [provehirs], les obres e fortificació de la ciutat sien fetes e continuades com sia molt necessari.

766

1463, juny, 11. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa decideix que els procuradors i el Consell de novena elegeixin un obrer de les obres de la ciutat, per tal de regir les tasques de fortificació necessàries a causa de la guerra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 14r.

Sobre⁹⁹⁸ lo que fonch proposat ésser molt necessari que sia fet obrer per a les obres de la ciutat, regir e administrar, fonch provehit e delliberat que sia elet e deputat hun home bo e fiable que sia obrer de la ciutat per a les obres de aquella regir e administrar, lo qual sobre açò haja a prestar jurament de haver-se bé e lealment a tot útil e profit de la ciutat, lo qual haja e sia tengut scriure e continuar les despeses que's faran en les dites obres, e menar son libres e tenir en guarda e custòdia ab inventari los ferraments a altres coses de la ciutat necessàries a les obres dessus dites, al qual obrer sia constituhit salari condecant, remetent totes coses que sobre açò façen a fer als dits honorables procuradors e Consell de novena, axí lo dit obrer elegir com lo constituyr e assimar-li salari.

⁹⁹⁵ Segueix fonch provehit e delliberat que sie, *ratllat*.

⁹⁹⁶ Segueix per a les obres, *ratllat*.

⁹⁹⁷ Segueix aq, *ratllat*.

⁹⁹⁸ Segueix elegir, *ratllat*.

1463, juny, 11. Tortosa.

Atesa la petició del bisbe i el Capítol, que proposen continuar les obres de la Seu per donar fermentat al cap del temple i demanen que la ciutat pagui el salari d'un mestre, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui pagat aquest salari si el bisbe i el Capítol, efectivament, paguen el salari dels quatre mestres que han promès.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 14r.

E més, fonch provehit e delliberat que atès que per part del reverend bisbe e honorable Capítol se fa oferta de tenir continuament en la obra de la Seu quatre obrés si la ciutat ne té hu a ses despeses, e açò sia molt necessari fer per donar cabament a la volta o arcada de la dita obra, per donar fermetat al cap, que la ciutat tingua lo dit obrer en la dita obra, a ses despeses, si los dits reverend bisbe e Capítol hi tenen los quatre obrers dessús dits, remettens la conducció del dit obrer e lo salari que li serà donat, e com serà pagat, als honorables procuradors, que'n facen tan profitosament com puxen per a la ciutat.

768

[1463], juny, 23. Tortosa.

Pagament a Guillem Çaera, obrer de la muralla del sector de la Bassa, per les despeses fetes en la reparació d'un pany de la muralla, que havia estat destruït.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. s/p.

A XXIII de juny, donà lo dit receptor, de ordinació dels dits honorables procuradors, a-n Guillem Çaera, obrer del trench que fon ubert al poral de la bassa, entre lo castell e lo mur, per pagar los qui foren [...] en lo dit trench, segons appar en [lo] compte donat per lo dit en Guillem Çaera per menut; sexanta-dos sous VIII; lo qual és en cubertes; e aquells lo di en Guillem Çaera confessa haver rebuts. ---- III ll XII s VIII.

769

1463, juliol, 6. Tortosa.

Els procuradors i el Consell de novena de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui feta àpoca de definició a Joan Sebil, ja que ha regit les obres de la ciutat bé i lleialment.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 21r.

Per los quals procuradors e Consell dels dessús dits prohòmens de la novena, ffonch delliberat que atnent que l'onorable en Johan Sebil, mercader de la present ciutat, ha rebudes certes quantitats e administrades en les obres de la metexa ciutat. E com de aquelles lo dit Johan Sebil haja donat bon compte e leal, e sia stat vist totes les dites quantitats ell haver distribuïdes, e no haver-ne romàs res envers en poder seu, per tant

provehiren ésser feta àpocha e diffinició al dit Johan Sebil, per la dita ciutat de totes e qualsevol quantitats que ell haja rebudes e administrades fins en la present jornada, posant de aquelles [callament] a la dita ciutat e als singulars de aquells perpetual salenci.

La qual àpocha e diffinició ffonch en continent fermada en poder d'en Pere Vernet, notari, presents per testes en açò appellats lo honorable en Guillem Çaera, mercader, e en Pere Texidor, verguer dels honorables procuradors.

770

1463, juliol, 14. Tortosa.

A causa dels treballs necessaris per tal de fer front al temps de la guerra, el Consell de la ciutat de Tortosa prohibeix que es facin obres a la ciutat sense llicència dels procuradors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 24r.

E més, fonch provehit e delliberat que durant lo temps de les obres de la ciutat necessàries fer per lo temps occorrent, que neguna altra persona, ciutadà ne habitador de la present ciutat, no gos obrar algunes obres sens licència e voluntat dels dits honorables procuradors.

771

[circa 1463, juliol, 17]. Tortosa.

Pagament de la despesa per la construcció d'una verdesca per a la torre de l'Esperó, dirigida per Joan Aguat, mestre d'aixa, ponter.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. f. LXVIIIr.

Item, donà e paguà lo dit receptor al dessus dit Johan Aguat, ponter, per una verdesca féu en la torra del Speró, en la qual lavorà lo dit ponter, VII jorns. En Bernat Thomàs, VII jorns. Item, en Pere Bosch, VII jorns. Item, en Berthomeu Salvador, tres jorns e mig, a rahó de III sous lo jorn són, per tots, XXIII jorns e mig, que al dit for fan LXXIII sous, VI diners. Item, lo moço del ponter, VII jorns, a rahó de XVI diners, fan VIII sous, III. Item més, per en Bernat Calaceyt, V jorns, per tirar lo lenyam, a rahó de I sou, VI, fan VII sous, VI. Item, per VI fils serrà en Fort, de cayrat per stret, a rahó de V diners, munten II sous, VI. Munta per tot lo present compte, és en cubertes del present libre, LXXXII sous, X diners. ---- III l XII s X.

772

1463, desembre, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui comprat un tros de terra de mossèn Moragrega, a la partida de Sant Llätzer, on s'agafa l'arena necessària per a les obres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 60v.

Sobre lo troç de terra de mossèn Moragrega, la qual és en la partida de Sent Lar, hora⁹⁹⁹ riu, en la qual terra se cava arena a obs de les obres de la ciutat e dels ciutadans de aquella¹⁰⁰⁰. Com sia necessari, ffonch provehit e delliberat que sia comprada tota o part de aquella, remetent-ho tot als damunt dits honorables procuradors, donant-los sobre açò tot plen poder.

773

1463, desembre, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es faci un establiment (ordenança) obligant els senyors dels albergs buïts que hi ha a la ciutat a obrar-los, ja que són necessaris per la gran quantitat de gent que s'ha instal·lat dintre del clos emmurallat a causa de la guerra. Si no ho fan, la ciutat establirà aquests albergs francs i quitis.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 61r.

Sobre les cases enderrocades o patis qui són en la present ciutat, les quals se perden e no servexen a rres, e sien necessàries per la molt gent que s met en la dita ciutat per causa del temps occorrent, fonch provehit que n sia fet establiment que dins cert temps breu los senyors de qui són les hagen obrades. En altra manera que la ciutat les donarà e stablirà ffranqués e quities a qui ben vist los serà.

774

1463, desembre, 5. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que, com que el convent de Sant Francesc ha estat enderrocat a causa de la guerra, els procuradors facin lletres al papa en favor dels franciscans de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 63r.

Sobre la suplicació donada per part dels frares de Sent Francesch, als quals és stat enderrocat e destruyt lo monestir per causa de la guerra, fonch provehit per part de la ciutat los sien fetes letres a nostre Sant Pare en favor de aquells, e sia treballat en col·locar-los, rementen les dites coses als dits honorables procuradors.

775

1464, gener, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que les cases del lloc d'Amposta que siguin nocives al castell, siguin enderrocades.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 72r.

⁹⁹⁹ Per vora.

¹⁰⁰⁰ Segueix ffon, ratllat.

E més, fonch provehit e deliberat que totes les cases del loch de Amposta que són nocives al castell, sien enderrocades, segons ja per¹⁰⁰¹ provisió de Consell General era stat provehit.

776

1464, febrer, 3. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que per pagar la guarnició de la ciutat i continuar les obres de les fortaleses, es manllevin 163 lliures del testament de na Úrsula, del qual són marmessors el notari Joan Costa i el mestre de cases Antoni Taix.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 51. f. 73v-74r.

Sobre la proposició per los honorables procuradors feta contenent com per¹⁰⁰² pagar lo sou als cavallers qui són en guarnició de la present ciutat, en companyia del senyor don Menant de Beaumont, capità de aquella, e per continuar les obres e fortaleses de la dita ciutat, havia convengut als dits honorables procuradors manllevar dels honorables en Johan Costa, notari, e Anthoni Taix, mestre de cases, marmessós e execudors del testament o última voluntat de la dona na Úrsola, muller de l'honorable en Berthomeu Camps, quòndam, botiguer, cent lliures barchinoneses, en les quals són compreses aquelles ||^{f. 74r} sexanta e tres lliures les quals los dits marmessors prestaren a la ciutat o al General per lo préstech o socorriment fet a les gents de [Arnes], qui vingueren sots capitania de Mendoça (...)

777

[1464], juny, 23. Tortosa.

Pagament a en Guillem Çuera fill per l'administració de les obres del "trench" del mur del portal de la Bassa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. s/f.

A XXIII de juny, donà lo dit receptor, de ordinació dels dits honorables procuradors, a n Guillem Çuera, obrer del trench que fon ubert al poral de la Bassa, entre lo castell e b mur, per pagar los qui foren [...] en lo dit trench, segons appar en [lo] compte donat per lo dit en Guillem Çuera per menut; sexanta-dos sous, VIII; lo qual és en cubertes; e aquells lo dit en Guillem Çuera confessa haver rebuts. --- III ll XII s VIII.

778

1464, juliol, 7 – 1465, abril, 13. Tortosa.

Despeses de les obres de fortificació que la ciutat de Tortosa ha fet dellà lo pont i en altres parts de la ciutat.

¹⁰⁰¹ Segueix causa, ratllat.

¹⁰⁰² Segueix causa de, ratllat.

Ací davall seran scrits e continuats los diners que lo honorable en Johan de [...] receptor pagarà en fer [...] les obres [necessàries a la fortificació e custòdia de la ciutat de Tortosa].

Item, a VII de juliol, any MCCCCLXIII, lo honorable n'Anthoni Ferruç, mercader de la dita ciutat, administrador de les dites obres, confessa haver rebudes del dit en Johan de Pedralbes, receptor, per a les dites obres, quinze lliures, les quals rebé per mans d'en Domingo Vallès, altre dels plegadors de la imposició del vi de la dita ciutat. --- XV ll s.

Item, a XVI del dit mes de juliol, confessa haver rebudes del dit honorable receptor, lo dit n'Anthoni Ferruç, per a fer continuar les dites obres, altres quinze lliures; foren fetes les dites confessions a mi, Johan [...], notari. ---- XV ll s.

Item, a XVII del dit mes de juliol, donà lo dit receptor a n'Anthoni Soler, per a la despesa de la obra de la paliçada, cent sous; confessa'ls haver rebuts¹⁰⁰³ per lo dit receptor en Pere Giner. ---- V ll s.

Item, a XXIII del dit mes de juliol, donà lo dit receptor al prop dit Anthoni Soler, cent sous; confessa'ls haver rebuts. ---- V ll s.

Suma de plana. ---- XXXX ll s.

||f. CCXXIIIv

(...)

Item més, donà a n Jacme Scoda, per les obres dellà lo pont, los quals per lo dit receptor li donà en Pere Giner¹⁰⁰⁴, a XVIII de juliol, deu lliures; confessa-les haver rebudes. ---- X ll s.

Item més, donà a XXIII del dit mes de juliol, donà al dit Jacme Scoda, per la dita rahó, per mans del dit Pere Giner, altres deu lliures; confessa-les haver rebudes. ---- X ll s.

Item, disabte, a XXVIII de juliol, donà lo dit receptor [...] a n'Anthoni Soler, per obs de les obres, cent sous; confessa'ls haver rebuts. ---- V ll s.

Item, a XXXI del dit mes, donà lo dit receptor a n'Anthoni Ferruç, mercader, per a les obres, deu lliures, confessa-les haver rebudes. ---- X ll s.

Item, a III de agost del dit any, l'onorable n'Anthoni Ferruç, mercader, menobré de la ciutat, confessa haver rebudes quinze lliures del dit honorable en Johan de Pedralbes, receptor, per a les dites obres. ---- XV ll s.

Item més, lo dit jorn donà a n Jacme Scoda, menobrer de la ciutat per a les dites obres dellà lo pont, cent sous; confessa'ls haver rebuts. ---- V ll s.

Suma de plana. ---- LXV ll s.

(...)

||f. CCXXV

Item, lo dit dia, donà lo dit receptor a l'honorable en Bernat Domènech, administrador de les obres qui's fan de la torre de les carneries dels juheus, qui solien ésser fins al speró d'en [Giner] Ortola, cinch lliures; confessa-les haver rebudes. ---- V ll s.

Item, a VIII de agost, n'Anthoni Soler, menobrer de la obra de la torre del speró de la ribera, confessa haver rebut del dit honorable receptor, per obs de la dita obra, quinze lliures. ---- XV ll s.

Item, lo dit dia, n'Anthoni Ferruç, confessa haver rebudes del dit honorable receptor, per a les dites obres de la ciutat, deu lliures. ---- X ll s.

¹⁰⁰³ Segueix per, ratllat.

¹⁰⁰⁴ Segueix dels diners del comú, ratllat.

Item, a VIII del dit mes de agost, donà lo dit receptor, a n'Anthoni Ferruç, per a les dites obres, deu lliures; confessa-les haver rebudes. ---- X ll s.

Item, disabte, a XI del dit mes, donà al dessús dit n'Anthoni Ferruç, per a les dites obres, deu lliures; confessa-les haver rebudes. ---- X ll s.

Item, lo dit jorn donà a n Jacme Scoda, per a les obres dellà lo pont, LXV sous. ---- III ll V s.

Item més, donà lo dit jorn a n'Anthoni Soler, menobrer, cent sous, present mi, notari. ---- V ll s.

Item, dilluns, a XIII del dit mes, en Anthoni Soler, obrer de les obres de la dita ciutat, confessa haver rebuts del dit honorable receptor, per fer obrer e continuar les dites obres, cent sous. ---- V ll s.

Item, lo dit dia, lo honorable n'Anthoni Ferruç, altre dels manobrers de la dita ciutat, confessa haver rebudes del dit honorable receptor, deu lliures. ---- X ll s.

Suma de plana. ---- LXXIII ll V s.

||f. CCXXVv

Item, a XVII de agost, any dessús dit, donà lo dit receptor a n'Anthoni Ferruç, menobrer de la ciutat de Tortosa, deu lliures per a les dites obres; confessa-les haver rebudes per mans d'en Miquel Anguera. ---- X ll s.

Divendres, a XVII de agost, donà mossèn lo receptor, a n'Anthoni Soler, manobrer de la obra del speró, cent sous, e aquells confessa haver rebuts al dit notari, per mans d'en Miquel Anguera. ---- V ll s.

Item, disabte, a XVIII del dit mes, donà lo dit receptor, a n'Anthoni Soler, per la obra que's fa a la torra del speró, cent sous; confesa'ls haver rebuts. ---- V ll s.

Item, dimarts, a XXI del dit mes de agost, donà lo dit receptor al dit n'Anthoni Soler, per a la dita obra, cent sous; confesa'ls haver rebuts a mi, Johan Aldana, notari. ---- V ll s.

Item, dimecres, a XXII del dit mes, donà lo dit receptor, les quals lo honorable n'Anthoni Ferruç, manobrer, confessa haver rebudes per mans d'en Johan Ponç, plegador de la imposició de la carn, quinze lliures. ---- XV ll s.

Item, a XXIII del dit mes, donà lo dit receptor a n'Anthoni Soler, manobrer del speró del Temple de la dita ciutat, per a continuar la dita obra, cent sous; confesa'ls haver rebuts. ---- V ll s.

Item, lo dit dia n'Anthoni Ferruç, manobrer de la obra de les bastides, confessa haver rebudes del dit receptor dotze lliures. ---- XII ll s.

Item, disabte, a XXV de agost, n'Anthoni Soler, menobrer de la obra de la torra del speró del Temple, confessa haver rebut del dit honorable receptor, deu lliures. ---- X ll s.

Suma de plana. ---- LXVII ll s.

||f. CCXXVI

Item, dilluns, a XXVII de agost, lo honorable en Bernat Domènech, ciutadà, confessa haver rebut de l'honorable receptor tretze lliures per a la obra de la torra e obra que's fa de la carniceria dels juheus fins a l'ort d'en Giner de Vinpeçol. ---- XIII ll s.

Item, lo dit jorn, lo dit receptor donà a n'Anthoni Soler, menobrer dessús nomenat, los quals per ell rebé en Bernat Miralles, pagès, e aquells confessa haver rebuts, cent sous. ---- V ll s.

Item, lo dit jorn, donà lo dit receptor a n'Anthoni Ferruç, menobrer de la ciutat, deu lliures; confessa-les haver rebudes per mans d'en Johan Ponç. ---- X ll s.

Item, a XXVIII del dit mes, n'Anthoni Soler, menobrer de la dessús dita obra, confessa haver rebut del dit honorable receptor deu lliures. ---- X ll s.

Item, lo dessús dit Anthoni Ferruç, disabte, primer de setembre, confessa haver rebut del dit receptor, per mans d'en Johan Ponç, a XXX de agost prop passat, cent sous.

---- V ll s.

Item, disabte, primer de setembre del dit any, n'Anthoni Soler, menobrer de la dessús dita obra, confessa haver rebut del dit receptor deu lliures, sous. ---- X ll s.

Item més, confessa haver rebut lo dit Anthoni Soler, LXXXIII sous del dit receptor, los quals per ell donà a-n Johan Çavall e Andreu Timoneda, que li eren deguts de calç.

---- III ll III s.

Item més, lo dit jorn, lo dit Soler confessa haver rebuts CV sous, III diners, los quals per ell lo dit receptor donà a-n Lorenç Loça, per la dita obra. ---- V ll V s III.

Suma de plana. ---- LXII ll VIII s III.

||f. CCXXVIv

Item, dimarts, a III del dit mes de setembre, lo dit n'Anthoni Soler, manobrer, confessa haver rebudes del dit honorable receptor, per a continuar les dites obres, cinch lliures.

---- V ll s.

Item, lo dit dia, n'Anthoni Ferruç, altre manobrer de les obres de la ciutat, cofnessa haver rebudes del dit honorable receptor, per continuar les dites obres, per mans d'en Johan Ponç, plegador de la imposició de la carn, quinze lliures. ---- XV ll s.

Item, a VI del dit [...]

Item, dilluns, a X de setembre, n'Anthoni Soler, obrer dessús dit, confessa haver rebuts del dit receptor cent sous. ---- V ll s.

Item, dimarts, a XI del dit mes, donà lo dit receptor a n'Anthoni Ferruç, menobrer dessús nomenat, sexanta sous, present mi, notari, contans. ---- III ll s.

Item, a XII del dit mes, donà lo dit receptor a n'Anthoni Soler, menobrer de la obra del speró, cent sous, los quals confessa haver rebudes del dit receptor. ---- V ll s.

Item, a XIII del dit mes, donà lo dit receptor, a n'Anthoni Soler, manobrer del speró, cent sous; confesa'ls haver rebuts. ---- V ll s.

Item, lo dit jorn, lo dessús nomenat Anthoni Ferruç, menobrer, confessa haver rebut del dit receptor set lliures, setze sous, deu diners. ---- VII ll XVI s X.

Suma de plana. ---- L ll XVI s X.

||f. CCXXVIr

Item, disabte, a XV del dit mes de setembre, lo honorable en Bernat Domènech, ciutadà, confessa haver rebut de l'honorable receptor, a compliment de pagua de la obra per ell administrada, vint-e-quatre sous e nou diners. ---- I ll III s VIII.

Item, dimarts, a XVIII del dit mes, donà a n'Anthoni Soler, manobrer del speró, deset lliures, I sou; confesa-les haver rebudes. ---- XVII ll I s.

Item, dimecres, a XXIII [del dit mes, lo dit n'Anthoni Soler], manobrer, confessa haver [reebudes del dit honorable] receptor, per continuaur la dita obra, cinch lliures; confesa-les haver rebudes. ---- V ll s.

Item, donà a XXVIII de setembre, a n'Antoni Soler, manobrer del speró, cent sous, los quals confessa haver rebuts present lo notari. ---- V ll s.

Item, a III de octubre, donà lo dit receptor, a n'Anthoni Soler, manobrer del speró, per continuar la dita obra, cent sous; confesa'ls haver rebuts. ---- V ll s.

Item, a VIII del prop dit mes de octubre, lo dessús dit Anthoni Soler, confessa haver rebuts del dessús dit receptor cent sous per la dita obra. ---- V ll s.

Item, a XV del dit mes de octubre, confessa haver rebuts lo dit n'Anthoni Soler, manobrer de les obres del speró del Temple, confessa haver rebuts del dit honorable receptor, per a continuar la dita obra, cent sous. ---- V ll s.

Item, disabte, a III de nohembre del dit any, lo honorable n'Anthoni Ferruç, menobrer de la ciutat, confessa haver rebut de l'honorable en Johan de Pedralbes, receptor de les

pecúnies de la ciutat, per mans del discret en Pere Giner, notari, collidor del comú de la ciutat, vint-e-dues lliures, deu sous, nou diners. ---- XXII ll X s VIII.

Suma de plana. ---- LXV ll XVI s VI.

||f. CCXXVIIv

Item, a XIII de febrer Mil CCCCLXV, rebé n'Anthoni Ferruç de mossèn lo receptor, les quals confessa haver rebudes, quinze lliures, les quals¹⁰⁰⁵ per ell li donà en Loys Pellicer, per continuar les dites obres. ---- XV ll s.

Item més, confessa haver rebudes tres lliures, les quals per ell donà a n'Anthoni Taix, obrer de vila, per rahó de les dites obres. ---- III ll s.

Item, a XVI de març, any dessús dit, lo dit n'Anthoni Ferruç confessa haver rebudes del dit honorable en Johan de Pedralbes, receptor, aquelles XI lliures restans a ell [a pagar de aquelles XX lliures les quals per provisió de la XVena, feta a IIII de giner propassat, fonch provehit ésser-li donades per causa de les dites] obres, com les restans VIII lliures li haja paguades en Johan Vicent, receptor del comú, segons se mostra en lo libre del dit comú. ---- XI ll s.

Item, disabte, a XIII de abril, any dessús dit, lo dit Anthoni Ferruç rebé, per ordinació dels honorables procuradors, per mans d'en Johan Vicent, present mi, Pere Vernet, notari, cent e dotze sous, de les quals ha fet ja rahó lo dit receptor al dit Johan Vicent.

---- V ll XII s.

Suma de plana. ---- XXXIII ll XII s.

||f. CCXXVIII

Suma major que munten totes les dates fetes per lo dit honorable en Johan de Pedralbes, receptor en lo present any, de la sua sisena e última rectoria, que començà en lo any Mil CCCCLXIII e feneix en lo any après següent Mil CCCCLXV, als honorables n'Anthoni Ferruç e Anthoni Soler, manobrés de les obres e [municions] de la ciutat, per a fer e continuar les dites obres, segons apar atrás, en les precedents quatre cartes, en diversos partits continuades, quatre-centes cinquanta-huy lliures, denou sous, huyt diners. ---- CCCCLVIII ll XVIII s VIII¹⁰⁰⁶.

779

1464, juliol, 31 – agost, 3. Tortosa.

Despeses de fer cinc tapieres per a l'arranjament del sector de les Bastides del circuit emmurallat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. f. LXVIIIv-LXXr.

Despeses fetes en fer cinch parells de tapieres per adob de les obres de les Bastides e altres obres de la ciutat, e XX picons per a les dites obres, en les quals tapieres e piquons lavoraren los següents:

Et primo, a XXXI de juliol, treballaren en Johan Aguat, ponter, e lo seu moço, en tirar la fusta de la cort a la casa de la ciutat dellà lo pont, per a fer les dites tapieres, hun jorn.

---- III s VI.

¹⁰⁰⁵ Segueix confessa haver rebudes, ratllat.

¹⁰⁰⁶ En el foli següent hi ha anotats dos pagaments més, a Antoni Ferrús, administrador, i a Antoni Taix, obrer de vila, que estan cancel·lats, per ço com ja és continuat en la precedent pàgina.

Item, lo primer dia de agost, lavoraren los mestres següents en fer les dites tapieres e picons:

- Primo, lo dit Johan Aguat, ponter. ---- III s.
- Item, en Bernat Tarascó. ---- III s.
- Item, en Ffrancesch Bas menor. ---- III s.
- Item, lo fadrí d'en Aguat. ---- I s II.

Item, lo segon dia de agost, feren fahena en les dites tapieres:

- En Johan Aguat, ponter. ---- III s.
- Item, en Ffrancesch Bas pare. ---- III s.
- Item, en Bernat Tarascó. ---- III s.
- Item, en Pere Bosch. ---- III s.
- Item, en Bernat Thomàs. ---- III s.
- Item, en Jaume Pontons. ---- III s.
- Item, en Bernat Revull. ---- III s.
- Item, en Ffrancesch Bas, lo fill. ---- III s.
- Item, lo fadrí d'en Aguat. ---- I s II.
- Item, lo fadrí d'en Bosch. ---- s X.
- Item, lo fadrí d'en Pontons. ---- s VIII.

Divendres, a tres de agost, tornaren a obrar les dites tapieres e piquons:

- En Johan Aguat. ---- III s.
- Item, en Ffrancesch Bas major. ---- III s.
- Item, en Ffrancesch Bas menor. ---- III s.
- Item, en Bernat Thomàs. ---- III s.
- || f. LXXXr
- Item, en Bernat Tarascó. ---- III s.
- Item, en Pere Bosch. ---- III s.
- Item, en Jaume Pontons. ---- III s.
- Item, en Bernat Revull. ---- III s.
- Item, lo fadrí d'en Aguat. ---- I s II.
- Item, lo fadrí d'en Bosch. ---- s X.
- Item, lo fadrí d'en Pontons. ---- s VIII.

Dissabte, a IIII de agost lavoraren en la dita obra, los següents:

- Primo, en Aguat, ponter. ---- III s.
- Item, en Ffrancesch Bas major. ---- III s.
- Item, en Ffrancesch Bas menor. ---- III s.
- Item, en Bernat Thomàs. ---- III s.
- Item, en Pere Bosch. ---- III s.
- Item, en Bernat Tarascó. ---- III s.
- Item, en Jaume Pontons. ---- III s.
- Item, lo fadrí d'en Aguat. ---- I s II.
- Item, lo fadrí d'en Bosch. ---- s X.
- Item, lo fadrí d'en Pontons. ---- s VIII.

Item, donà al dit ponter, per lo serrar feren Anthoni Pasqual e son companyó, fusta de taules per a les dites tapieres lo primer de agost a jornal a rahó de III sous lo home.
---- VI s.

- Item, lo dit dia, en Fort e son companyó. ---- VI s.
- Item, en Sabastià e son companyó. ---- VI s.

Item, a II de agost tornaren los dessús dits ab sos companyons a serrar a jornal, muntà.
---- VIII s.

Item, a divendres, a tres de agost, serraren en Fort e son companyó. ---- VI s.

780

1464, agost, 6. Tortosa.

Diversos pagaments del municipi de Tortosa per la feina de treure els mantellets de la murada de l'hospital.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. f. LXXv.

Item, a VI de agost, a-n Pere Vidal, per traure los mantelets de la murada del spital e metre la murada, hun real. ---- II I s VI.

Item, donà lo dit dia a-n Bernat Duran, per ajudar als dits mantellets, I sou VIII. ---- II I s VIII.

Item, Anthoni Valent, hun real. ---- II I s VI.

Item, donà a-n Jacme Trilles per pagar a dos altres hòmens que ajudaren als dits mantellets, tres sous quatre diners. ---- II III s IIII.

Item més, donà e paguà a-n Johan Carceller, per dos jorns ajudà a fer les dites coses.
---- II III s IIII.

781

1464, agost, 6. Tortosa.

Diversos pagaments del municipi de Tortosa per treballs a les bastides i altres obres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. f. LXXI r.

Despeses ffetes en fer tres parells de tapieres per a obs de les obres de les bastides e altres obres de la ciutat e X picons, en la qual obra foren los següents:

Primo, en Johan Aguat, ponter, ffèu fahena en la dita obra quatre jorns, a rahó de III sous per jorn, fan XII sous. ---- II XII s.

Item, en Jacme Pontons, IIII jorns en la dita obra, al dit for, fan. ---- II XII s. (sic).

Item, en Bernat Thomàs lavorà en la dita obra III jorns e mig, a rahó de III sous, fan.
---- II X s VI.

Item, en Pere Bosch lavorà en la dita obra altres III jorns e mig, al dit for, fan. ---- II X s VI.

Item, lo fadrí d'en Aguat, dit ponter, quatre jorns, a rahó de XVI diners, munten. ---- II V s IIII.

Item, lo fadrí d'en Bosch, tres jorns, a rahó de X diners, fan. ---- II II s VI.

Item, lo fadrí d'en Jacme Pontons, tres jorns, a rahó de VIII diners, fan. ---- II II s III.

||f. LXXIv

Item, serraren per fer les dites tapieres, en Balaguer e son companyó, sis jorns, a rahó de sis sous per jorn entre abdosos, munten XXXVI sous. ---- I II XVI s.

Item més, serraren en Brunet e son companyó cinch jorns, a rahó de sis sous entre abdosos, munten XXX sous. ---- I ll X s.

782

1464, agost, 13. Tortosa.

Paga prorrata que la ciutat de Tortosa fa a Pere Sanch per tenir cura dels mantellets de les muralles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. f. LXXIIr.

Item, donà a'n Pere Sanch, qui fonch conduyt a hun mes per tenir en condret los mantelets, los quals lo vent sclafava e enderrocava; fonch conduyt a XIII del present mes de agost, a rahó de XX sous lo mes, dóna-li en paga porrata quatre reals. --- ll VI s.

783

1464, agost, 13. Tortosa.

Despeses fetes a la porta caladiça i els molinets del portal de la Escorxeria de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. f. LXXIIIr.

Despeses fetes en adobar la porta caladiça e metre en cunç los molinets dels portal de la Scorxeria e acabar de fer les tapieres; començaren en fer la dita obra dilluns a XIII de agost. E primerament, lavorà Johan Aguat, ponter, quatre jorns e mig, a rahó de III sous, fan. ---- ll XIII s VI.

Item, en Bernat Thomàs, IIII jorns e mig en la dita obra al dit for. ---- ll XIII s VI.

Item, en Bernat Taraschó lavorà en la dita obra IIII jorns e mig. ---- ll XIII s VI.

Item, en Pere Bosch, IIII jorns e mig, al dit for. ---- ll XIII s VI.

Item, lavorà lo moço del ponter en les dites obres IIII jorns e mig, ---- ll VI sous.

Item, lo fadrí d'en Bosch lavorà IIII jorns e mig, a rahó de VIII diners. ---- ll III s VIII.

Item, serraren en Brunet e son companyó, ab un jorn que ls era ja degut, sis jorns, a rahó de sis entre abdosos, munten XXXVI sous. ---- I ll XVI s.

Item més, serraren en la dita e present setmana en Balaguer e son companyó, cinch jorns, al dit for, fan XXX sous. ---- I ll X s.

Item, per tres barcelles algepç pres d'en Johan de Montemayor, dos sous. ---- ll II s.

Item, prengueren un rest d'en Mariscot, per XXXIII sous. ---- I ll XIII s.

Item més, donà e paguà a'n Pere de Arenys, per dues dones havia logades a la obra de les bastides per en Johan Gerona e Pere [Sparter], per ordinació dels honorables procuradors, un real. ---- ll I s VI.

1464, agost, 14. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa per la compra d'un llibant que s'ha de fer servir per a pujar pedres al mur.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. f. LXXIV.

Item, donà a n Pasqual [Furtaner], per comprar hun libant ab quatre senyales per pujar pedres al mur, quatre reals, present mi, notari. ---- II VI s.

[circa 1464, agost, 25]. Tortosa.

Despeses de les obres dels mantellets de la barbacana de la muralla del Temple de la ciutat de Tortosa. Hi treballen Joan Aguat, Pere Bosch, Jaume Pontons i els seus fadrins, i Bernat Tarascó.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 83. f. LXXIIIv.

1464, desembre, 16. Tortosa.

La ciutat de Tortosa té notícia que els exèrcits del rei Joan II la volen prendre, i acorda buscar finançament per a fer una fortalesa al cap del pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 52. f. 14v.

Per los quals prohòmens de quinzena dessus dits, fonch provehit e delliberat sia fet hun baluart e força¹⁰⁰⁷ al cap del pont, per guardar¹⁰⁰⁸ e conservar aquell, [d'aquejar] e resistir als enemichs. E més, fonch provehit que durant la dita obra no s puxa obrar en altre loch per algun singular sens licència¹⁰⁰⁹ dels magnífichs mossèn lo capità e procuradors, sots pena de deu lliures al senyor de la¹⁰¹⁰ obra e als maestres quy obraran. E que los maestres e altres qui obraran en lo dit baluart o força no puxen pendre sinó dos sous quiscuns per dia, e lo moço hun sou, e los altres ajudans qui ajudaran en la dita obra hun real per hom.

Per a la qual hobra foren elets en manobrés e administradors los honorables en Guillem Bonet, e en Pere Giner, e en Anthoni Soler, lo qual sia sobrestant en la dita obra, mene lo libre e compte del que s despentrà en aquella, e haja càrrech de donar les dehenes qui ajudaran en la dita obra. E lo dit en Pere Giner pague los dits maestres e treballans.

¹⁰⁰⁷ Segueix de dellà, ratllat.

¹⁰⁰⁸ Segueix aquell, ratllat.

¹⁰⁰⁹ Segueix de mossèn, ratllat.

¹⁰¹⁰ Segueix dita, ratllat.

[circa 1465, gener]. Tortosa.

D'acord amb la Diputació del General, a la ciutat de Tortosa es pagarà un fogatge de 10 sous per casa per a fer front a les despeses de la guerra.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 52. f. 16v.

1465, gener, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin donades 20 lliures en prorrata a Antoni Ferruç per les obres de fortificació de la ciutat que ha administrades.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 52. f. 18r.

E més avant, fonch provehit e delliberat a n'Antho[ni] Ferruç sien donades XX lliures en porrata del que diu és cobrador [de les] obres que [diu a] administrades e fetes fer per fort[if]icació de la [di]ta ciutat, de les quals li'n sien preses en compte¹⁰¹¹ deu [lliures que deu]¹⁰¹² als quatre comuns, e les altres deu lliures li sien donades en comptants.

1465, gener, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que no siguin pagats els censals morts i altres pensions a què està obligada la universitat, i que aquestes quantitats s'inverteixin en la conservació del municipi (i, per tant, dels esmentats censals i pensions), és a dir, en obres de fortificació i guàrdies.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 52. f. 21r.

E més avant, fonch provehit e delliberat que attès e considerat que la ciutat, per la gran necessitat e concurrència del temps de la guerra, ha mester les pecúnies procehints dels drets e emoluments de aquella, axí per fer obres e fortaleces a la deffensió de la dita ciutat necessàries, com per encara per a pagar guardes e altres càrrechs necessaris, sens¹⁰¹³ los quals¹⁰¹⁴ la dita ciutat bonament no's pot ben guardar ne conservar, que per a present fins en altra manera sia delliberat, lo receptor no pague pensions algunes dels censals a què és tenguda e obligada la dita ciutat, com totes les dites coses se facen axí per conservació dels dits censals com altres béns de la dita ciutat e ciutadans de aquella.

¹⁰¹¹ Segueix del que, ratllat.

¹⁰¹² [lliures que deu], interlineat.

¹⁰¹³ sens, interlineat. Segueix a, ratllat.

¹⁰¹⁴ Segueix no's pot cessar, ratllat.

1465, març, 23. Tortosa.

Pagament de 6 sous i 4 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre Bartomeu Martí, mestre d'aixa i obrer de vila, per haver tancat el forat per on els presos fuguien de la presó.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. f. LXXXVIIIv.

Item, lo dit dia, en Berthomeu Martí, mestre d'aixa e obrer de vila, confessa haver rebuts del dit honorable receptor sis sous, quatre diners per adobar e tancar lo forat que havien fet los presos en la presó, en lo qual adob stech mig jorn, ab hun home que li ajudà; munta entre ell e l'ome, tres sous, VI, e per tres barcelles de aljepç, a rahó de set diners, I sou, VIII; e per adobar hun forat era stat fet en lo terra de la Cort, lo qual havien fet los hòmens qui cercaven los presos qui eren exits, en lo qual entraren teules, costaren set diners; munta tot. ---- ll VI s III.

791

1465, abril, 9. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Guillem Monlina, adobador e conservador dels mantellets, per refermar e conservar aquells durant el mes de febrer de 1465.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. f. LXXXXv.

Item, lo dit dia, en Guillem [Monlina], adobador e conservador dels mantellets, confessa haver rebuts del dit honorable receptor, per refermar e conservar aquells lo mes de febrer propassat, XXIII sous. ---- I ll III s.

792

[1465], setembre, 17. Tortosa.

Pagaments del municipi de Tortosa per treballs als mantellets del mur dels mantellets vells.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, dilluns, a XVII de setembre, paguà a-n Guillem Belldia, per IIII manovals velles serviren per pujar la fusta e mantellets al mur, present mi, XII diners. ---- ll I s.

Item, paguà a Bernat Vilanova, per un jorn ajudà al mestre dels dits mantellets, un real. ---- ll I s VI.

Item, donà e paguà a-n Berthomeu Salvador, mestre d'aixa, per cinch jorns lavorà en adobar los mantellets del mur dels mantellets vells, a rahó de II sous, VI, fan XII sous, VI diners, present mi. ---- ll XII s VI.

Item més, paguà a-n Bernat Revull, fuster, per altres çinch jorns, al dit for, fan XII sous, VI, present mi. ---- ll XII s VI.

1465, setembre, 22. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Arnau Olzina per claus que li compraren per a les obres de l'Esperó o Queixal del Temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, donà present mi, notari, a n'Arnau Olzina, XX diners per quatre lliures de claus d'ell pres en Ffrançoy Daler per a fer [cueres] per acabar la obra del Speró o Caxal del Temple. ---- II I s VIII.

1465, setembre, 24. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa al mosso d'en Joan Prior per 18 cabassos que li compraren per a les obres de l'Esperó del Temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, a XXIII del dit mes, donà al moço de Johan Prior, per una dotzena e miga de cabaços foren d'ell comprats per a obs de la dita obra del Speró, quatre sous VI. — II III s VI.

1465, octubre, 5. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Nicolau Letxà per preu de 12 cafissos de calç comprats per fer crosta a les tapiades del cap de pont al marge dret de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, donà e paguà a V del dit mes a n Nicholau Letxà, per dotze caffços de calç foren comprats de aquell per fer crosta a les tapiades foren fetes al baluart dellà lo pont, envers lo riu, a rahó de III sous caffç, munten XXXVI sous; conffesa'ls haver rebuts. ---- I II XVI s.

1465, octubre, 8. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Lluís Oliver per preu d'un ferro per a les tapieres de les obres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, donà e pagà lo dit honorable receptor, a VIII de octubre, a n Loys Oliver, per hun ferro per a les tapieres per a les obres de la ciutat, tres sous, present lo notari. ---- ll III s.

797

[circa 1465, octubre, 9]. Tortosa.

Pagaments del municipi de Tortosa a diversos mestre moros per haver tancat forats que la pluja havia fet a la muralla, en el sector de les Bastides.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, lo dit dia donà lo dit honorable clavari, present mi, notari, a n'Abrafim Moyet, moro, per dos jorns obrà en Es Bastides en cloure certes [fenelles] s'eren fetes ab les pluges, a rahó de I sou, III diners lo jorn. ---- ll II s VI.

Item, lo dit dia donà a n'Alí Moyet, per hun jorn e mig obrà en la dita obra, I sou, X. ---- ll I s X.

[...] ¹⁰¹⁵

798

1465, octubre, 13. Tortosa.

Pagaments del municipi de Tortosa a Joan Vidal, hospitaler, per obres a les teulades de l'Hospital i per un llibant que s'emprà entre les esmentades obres i les del mur de les bastides.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, a XIII del dit mes de octubre, donà e paguà a n Johan Vidal, spitaler, per adobar les taulades del spital, segons apar per menut en un compte qu'és en cubertes, XXVI sous X diners; confessa'ls haver rebuts. ---- I ll VI s X.

Item més, posa en data, per hun libant donà a la ciutat e lo mig per a les dites obres del dit spital e lo mig per a les bastides, V sous. ---- ll V s.

799

1465, octubre, 17. Tortosa.

Pagaments del municipi de Tortosa a diversos sarraïns pel seu treball a les obres del mur de les Bastides i a les obres del baluard del cap de pont al marge dret del riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, a XVII del dit mes, Abrafim Moyet, moro, confessa haver rebuts del dit honorable clavari, per tres jorns havia obrat entre les Bastides e lo baluart dellà lo pont e la pallçada, a rahó de I sou, III lo dia, munta tres sous, VIII diners. ---- ll III s VIII.

¹⁰¹⁵ Continua un altre pagament, desfet per la humitat.

Item, lo dit dia, Ali Moyet confessa haver rebuts per altres tres dies obrà en la dita obra a la dita rahó, altres III sous, VIII. ---- ll III s VIII.

Item, lo dit dia, Abrafim Foto, confessa haver rebut per hun jorn havia obrat en la paliçada. ---- ll I s III.

Item, lo dit dia, Azmet lo sparter, per hun jorn e mig obrà en les dites obres a la dita rahó, I sou, XI. ---- ll I s XI.

[...] ¹⁰¹⁶

800

1465, octubre, 24. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a diversos homes que arranjan els passos del pont de l'Alcàntera i a altres que treballaren a la paliçada, al cap de pont i a l'Esperó del Temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, a XXIII de octubre, donà lo dit honorable clavari e receptor a-n Domingo Messeguer, a-n Ramon Ffranquet, a-n Matheu Alfara, a-n Berthomeu Romeu, a-n Matheu Ferrer, a-n Domingo Fontanet, los quals, per manament dels honorables procuradors anaren per adobar los passos al pont de l'Alcàntera, e altres lochs, a rahó de XVI diners cascú; confessen haver rebuts. ---- ll VIII s.

Item, a XXVI del dit mes donà e paguà a-n Salvador Margaleff, per IIII jorns paredà la paret de pedra sequa de la paliçada en la present setmana, a rahó de XVIII diners per jornal, fan. ---- ll VI s.

Item, donà e paguà lo dit jorn a n'Anthoni Pasqual, per vint e huyt caffços de calç de n'Anthoni Pasqual, a rahó de III sous caffç, fan LXXXIII sous; ço és, XVIII per al Speró e X al cap del pont; confesa'ls haver rebuts. ---- IIII ll III s.

801

1465, octubre, 30. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors s'encarreguin de preparar la concessió del solar on el mestre Joan, amb el finançament de Francesc Oliver, vol construir un molí de vent.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 53. f. 23r.

E més, fonch provehit e delliberat que attès que hun apellat mestre Johan vol fer e fabricar en la present ciutat hun molí de vent, ab ajuda de l'honorable en Ffrancesch Oliver, si la ciutat li fa donació e concessió del ¹⁰¹⁷ loch hon se edificarà lo dit molí, e ¹⁰¹⁸ que tots los profits e guanys que procehiran de aquell sien del dit mestre Johan, o del dit en Ffrancesch Oliver, qui pagarà lo cost de aquell, que per los dits honorables procuradors sia feta e fermada la dita donació e concessió al dit mestre Johan o al dit en

¹⁰¹⁶ Segueixen més notícies de pagaments, il·legibles a causa d'una taca d'humitat.

¹⁰¹⁷ Segueix honorable, ratllat.

¹⁰¹⁸ Segueix dels, ratllat.

Ffrancesch Oliver, stesament ab totes les clàusules necessàries per co que lo dit molí se faça prestament, com per causa de la guerra sia molt mester e spedient a la dita ciutat.

802

1465, novembre, 4. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Salvador Margalef pel seu treball en la paret de pedra de la paliçada.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, lo dit dia, en Salvador Margaleff confessa haver rebuts del dit honorable clavari, per dos jorns de la semana passada obrà en la paret de pedra se feya costà la paliçada, ço és, dimarts e dimecres propassats, a rahó de I sou, VI dia, tres sous. ---- ll III s.

803

1465, novembre, 4. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a diversos homes que treballaren en fer les mantellets per al baluard del cap de pont del marge dret del riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Despeses fetes en fer los mantellets per al baluard dellà lo pont, en los quals affer foren los maestres següents. Primo, obrà en los dits mantellets lo ponter, dos dies, a rahó de III sous, fan. ---- ll VI s.

Item, en Berthomeu Salvador, per tres dies, al dit for, fan. ---- ll VIII s.

Item, lo fill del ponter, per II dies, a rahó de I sous, VI per dia. ---- ll III s.

Item, en Ffrancesch Alaix, per un dia. ---- ll III s.

804

1465, novembre, 9. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a diversos homes pel seu treball a les obres del cap de pont del marge dret del riu i a la paliçada de la ribera.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, donà e paguà Abraffim Moyet, mo[ro], per un jornal obrà en fer les tàpies d'arguamassa del baluard que va al riu, XV diners. ---- ll I s III.

Item més, a'n Johan Broto, que féu fahena lo dit jorn en la dita obra. ---- ll I s III.

Item més, a'n Domingo Maçan, féu fahena en la dita obra lo dit dia, X diners. ---- ll s X.

Item, lo dit dia donà e paguà a'n Salvador Margaleff, que paredà en la paret de pedra seca que's fa a la paliçada de la ribera, per V jorns de la setmana passada e dos jorns de aquesta, a rahó de I sou, VI, fan deu sous, VI; confessa'ls haver rebuts. ---- ll X s VI.

Item, donà e paguà a'n Johan Broto e Domingo Maçan, per dos jorns cascú, a rahó de [I sou, VI] per dia, fan IIII sous, II, confessaren haver rebuts. ---- ll IIII s II.

1465, novembre, 14. Tortosa.

Pagaments del municipi de Tortosa per calç que s'ha emprat en la construcció de la fortificació del cap de pont al marge dret de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item més, lo dit jorn, donà a n Miquel Çabater, laurador, per VIII cafficos de calç foren preses d'ell per a les tàpies del baluart del cap del pont, a rahó de III sous, fan. ---- I ll VII s.

Item, donà e paguà a n'Anthoni Ricla, per portar la dita calç a la obra delà lo pont, a rahó de IIII diners caffiq, present mi, notari. ---- ll III s.

1465, novembre, 23. Tortosa.

Pagaments del municipi de Tortosa a diversos homes pel seu treball a les obres de la paliçada de la ribera i del cap de pont del marge dret del riu, que s'ha hagut d'elevat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, a XXIII del dit mes, donà e paguà a n Bernat Robiola e son companyó, per XI fils de fust de un mul per fer listonada per entrar la paliçada de la ribera, a rahó de X diners fil, munten nou sous, dos diners, present mi, notari. ---- ll VIII s II.

Item més, lo dit dia donà e paguà a n Salvador Margaleff, per II jorns treballà en tancar la porta de la torra de na [Ciudadilla], a rahó de un real lo dia, present mi, notari. ---- ll III s.

Item més, donà e paguà Abraffim Moyet, Johan Broto, Anthoni Cavaler e Domingo Maçart, per una tancada feren al baluart per alçar lo baluart dellà lo pont, que era molt baix, a rahó de XV diners los dos, e los altres dos a X diners, munten per tots quatre IIII sous, II diners, present mi, notari. ---- ll IIII s II.

1465, novembre, 25. Tortosa.

Pagament del municipi de Tortosa a Salvador Margalef per acabar de tancar la porta de la torre de na Ciutadella.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, donà lo dit honorable clavari a XXV de nohembre, a n Salvador Margaleff, que acabà de cloure la torra de na [Ciutadella], hun real, lo qual confessa haver rebut present mi, notari. ---- ll I s VI.

1465, desembre, 2. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui fet un cap de pont perpetual al marge dret de l'Ebre, amb el menor cost que sigui possible.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 53. f. 55r.

E més, attés e considerat que quiscun any se pert hun molí o barcha al cap del pont de la part dellà, e al present la aygua o riu ve molt baix, e ha manera de fer-se, ffonch provehit e delliberat que sia fet hun cap pont, fent-ho a dehenes e la menys despesa que fer se pugua, fent la dita obra perpetual e bona. E lo que si despendrà sia pres en compte al clavari.

1465, desembre, 2. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui vista quina quantitat s'ha de pagar a n'Antoni Soler, obrer de les obres de la ciutat els dos anys anteriors, pel seu treball.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 53. f. 55r.

Sobre la suplicació feta de paraula e donada per scrts en lo present Consell per n'Anthoni Soler, manobrer de les obres de la ciutat, lo qual demana ésser paguat e satisfet de ben dos anys que ha treballat en les dites obres, segons en la dita suplicació, la qual és en cubertes, és largament contengut, fonch provehit e delliberat que sien vists e reconeguts los treballs fets en les dites obres per aquell¹⁰¹⁹, per los¹⁰²⁰ honorables en Bernat Domènech, en Johan de Pedralbes e en Miquel de Mallèn, e lo que n'ha rebut, e facen relació al dit Consell de les dites coses, per ço com per aquell puixa ésser provehit en la satisfacció e pagua del dit Soler.

1465, desembre, 20. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa al botiguer Joan Climent per preu de 350 claus que s'han emprat en l'arranjament dels mantellets i en la construcció del baluard del cap de pont al marge dret del riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item més, donà e paguà a n Johan Climent, botiguer, per CCCL claus de quart foren preses de la sua botigua per obs de la ciutat, per adobar los mantellets, ço és, per l'honorable en Pere Cerdà, en Johan Fornes e en Lorenç Loça, ponter, en quatre partides, a rahó de II sous lo cent, fan set sous. E més, per XXV claus de terç per al baluart, per XII

¹⁰¹⁹ en les dites obres per aquell, *interlineat*.

¹⁰²⁰ Segueix dit, *ratllat*.

diners, per tot, munten huyt sous. Confessa'ls haver rebuts. És lo compte en cubertes del present libre. ---- II VIII s.

811

[1466-1467]. Tortosa.

Suplicació presentada per Antoni Soler, manobrer de la ciutat de Tortosa, als procuradors i Consell de vintena de la ciutat, demanant que li sigui pagat el seu treball d'administrar diverses obres, les quals s'especificuen.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 4165 (paper).

A les reverències de vosaltres, molt honorables senyors de procuradors e consell de la vintena, humilment expon n'Anthoni Soler, que com a manobrer de la ciutat haja treballat per temps de dos anys en fer les obres següents, segons se mostra en los comptes per ell donats en la sala dalt de la ciutat als honorables en Bernat Domènech, en Johan de Pedralbes e en Miquel de Mallen, los quals són stats elets en hojr los dits comptes, e són les obres en què es stat manobrer:

Primo, lo baluart del portal de ffreres menors, ab la barbacana e lo vall fins al riu, e açò ab los presos que comprà la ciutat.

Item, los statges de les guaytes en la muralla.

Item, l'esperó davant lo Temple, fins al riu.

Item, en fer la tanqua del pont de Loret fins al riu, e açò per tres vegades.

Item, les tanques e barreres del terme.

Item, lo baluart del cap del pont, ab los valls, e açò ab los presos. E encara moltes altres obres, les quals ací cura no posar.

Perquè suplica a les vostres reverències que dels dits dos anys lo vullau fer pagar e satisfer de sos treballs, segons la ciutat ha bé acostumat en altres obres que en temps passat ja fetes. E com açò proceesqua de justícia, encara lo dit n'Anthoni Soler ho reputarà a gràcia singular.

812

1466, gener, 4. Tortosa.

Anotació de la despesa de 4 lliures, 13 sous i 4 diners que s'ha fet en la construcció d'algunes tàpies al baluard del cap de pont del marge dret del riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, posa en data lo dit receptor e clavarii aquelles quatre lliures, XIII sous, IIII diners despengué en fer certes tàpies se feren entre lo baluard del cap del pont e lo riu, segons se mostra per hun compte scrit de mà mia, lo qual és en cubertes del present libre.

---- IIII II XIII s IIII.

1466, gener, 25. Tortosa.

Pagament al botiguer Guillem Puig per preu de dos cavecs i una eixada que la ciutat havia emprat en les obres del cap de pont del marge dret del riu i s'havien perdut.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, donà e paguà a n Guillem Puig, botiguer, per dos cavechs e una exada havia prestats a la obra del baluart dellà lo pont, los quals se perderen e o foren furtats, per los quals fonch jutgat per los honorables jutges ordinaris li fossen paguats çinch sous; rebé'ls lo dit Puig present mi, notari. ---- II V s.

1466, febrer, 15. Tortosa.

Pagaments per obres a la paliçada de la ribera.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, s/p.

Item més, donà e paguà a n Nicolau Bretó, per IIII rahó XXXV lliures clauo de carrava vell e entrebigar e clavar la paliçada de la ribera, e per clavar la listonada de la lotga [...] ¹⁰²¹

1466, març, 3. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa per l'arranjament de dues portes de la torre major del Temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, per adobar dues portes de la torra major del Temple, entre lo ponter e son fill. ---- II II s.

1466, març, 29. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa per treballs a l'escala del portal de l'Escorxeria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Despeses fetes en fer la scala e adobar aquella del portal de la Scorxeria, e fer-hi [cuxes] e altres coses, segons se seguexen:

¹⁰²¹ Continuen altres pagaments inintel·ligibles a causa de les taques d'humitat.

Primerament, obrà lo ponter en la dita obra tres jorns e mig, a rahó de II sous, VI, munten. ---- II VIII s VI.

Item, per en Nicolau Tranxer, que ajudà a ffer la dita scala prop de un jorn. ---- II II s III.

817

1466, abril, 9. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que es pagui a Antoni Soler, administrador de les obres del cap de pont al marge dret de l'Ebre, allò que als procuradors Francesc Ferrer i Joan Castelló plaurà.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 53. f. 37v.

Sobre lo que n'Anthoni Soler, menobrer de la obra del cap del pont de la present ciutat, demana ésser pagat e satisfet de sos treballs de les dites obres, ffonch provehit que sia socorregut de alguna quantitat, segons serà ben vist als honorables en Ffrancesch Ferrer e en Johan Castelló, procuradors, remetent-ho a aquells, donant-los sobre açò tot plen poder.

818

1466, abril, 9???. Tortosa

El Consell general de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin els procuradors i consellers de vintena els encarregats de decidir què cal fer amb la petició dels franciscans de la ciutat, que habiten a la Casa del Temple des que el seu convent fou enderrocat a causa de la guerra, i ara demanen un altre habitatge, a causa que el comanador del Temple vol recuperar la seua propietat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 53. f. 39r.

Sobre la suplicació deta en presència del dit honorable Consell per los reverend mestre Guillem Giner e mestre Pere Stol, de l'orde de Sent Ffrancesch, los quals demanen a la ciutat los plàcia donar loch e habitació hon stiguen e puixen sacrificar e loar nostre Senyor Déu, com lo loch hon stan, ço és, la Casa del Temple, lo comanador s'i spera de dia en dia e volia tornar en la dita casa. Fonch per lo dit honorable Consell provchit e dellibrat les dites coses ésser remeses als honorables procuradors e consellers de vintena, los quals proveixquen en les dites coses.

819

1466, abril, 21. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa al pedrapiquer Pere Torres per haver posat dues pollegueres noves a la porta del portal del riu, prop de la llotja.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84. s/p.

Item, lo dit dia, donà e paguà a'n Pere Torres, piquer, per dues pollegeres noves que obrà e meté a les portes del portal del riu, prop la lotga, dos sous; confessa'ls haver rebuts. ---- II s.

820

1466, maig, 5. Tortosa.

Els procuradors i oïdors de compte de la ciutat de Tortosa acorden que la universitat pagui 45 lliures, a raó de 15 lliures anuals, a n'Antoni Soler, pel seu treball de manobrer.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 53. f. 51r.

E més, fonch provehit e delliberat per los dits honorables procuradors e huydors de compte, havent poder del dit honorable Consell, que a n'Anthoni Soler, manobrer, sien donades e paguades, en pagua e satisfacció dels treballs per aquell sotenguts en tres anys prop passats en la administració de les obres de la dita ciutat e altres qualsevol treballs, fins la present jornada, quaranta-cinch lliures per tot, a rahó de XV lliures per any, les quals sien paguades dels béns de la dita universitat e sien preses en compte al clavari o receptor.

821

1466, juny, 14. Tortosa.

Anotació de la despesa que la ciutat de Tortosa ha fet per l'arranjament dels ponts llevadissos del portal dels frares menors i de Vimpeçol, així com per recórrer les escales de la muralla.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item, disapte, a XIII de juny, donà e paguà lo dit honorable procurador e clavari a'n Lorenç Loça, ponter, per adobar lo pont levadiç del portal dels frares menors, per metre en aquell dit pont una cuxa nova e levar-ne aquella que y era, en la qual obra feren fahena la major part del dia los dejús scrits; ço és, lo dit ponter. ---- II s.

Item, en Gabriel Xies, per la dita obra e per lo dit dia. ---- II s.

Item, mestre Johan, de casa d'en Francesch Oliver, XV diners. ---- II s III.

Item més, donà e paguà a'n Manuel Rocha, per una rova e XIII lliures de clauo renovellada, la qual és stada presa per adobar los ponts levadiços e les scales de la murada, a rahó de çinch diners lliura, fan XVIII sous VIII, present mi, notari. ---- II XVIII s VIII.

Més, lo dit jorn donà e paguà al dit Loça, ponter, per adobar lo pont levadiç del portal de Vimpeçol, en lo qual obraren lo dit ponter e en Berthomeu Salvador, en adobar e recórrer les scales de la muralla, dos jorns cascú, a rahó de II sous, VI diners per hom, lo dia, munta per abdós, deu sous, present mi, notari. ---- II X s.

1466, juny, 14. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Domingo Fort i Bartomeu Balaguer per la feina de serrar fusta per als ponts llevadissos dels portals de la muralla i altres coses.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item més, donà e paguà a n Domingo Fort e Berthomeu Balaguer, per serrar troços de fusta per fer listonada per adobar los ponts levadiços e per a altres coses aquesta setmana, per tot, tres reals, present mi, notari. ---- ll III s VI.

823

1466, juny, 16. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Joan Bernat per preu d'11 barcelles d'algeps que s'han emprat en l'arranjament de bombarderes al cap de pont i a la torre de Tarragona, i a Joan Bretó per treballs d'arranjament a la torre de Tarragona.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item, a XVIII del dit mes de juny, donà e paguà a n Johan Bernat, que rebé per sa filla, per VIII barcelles de algepç, per adobar les bombarderes dellà lo pont; e més, per dues barcelles del dit algepç per a la torra de Tarragona, adobar una bombardera; per totes són XI barcelles, a rahó de VIII diners, fan VII sous, IIII. E més, XII diners a n Johan Bretó, per adobar la dita torra de Tarragona. Per tot, són. Confessa'ls haver rebuts. ---- ll VIII s IIII.

824

1466, juny, 20. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Antoni Soler, administrador de les obres de la ciutat, per preu de 12 cabassos que havia comprat a una dona del Perelló per a les obres dels valls.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item, a XX del mes de juny, n'Anthoni Soler, manobrer, confessa haver rebuts del dit honorable procurador e clavari, dos sous e VIII diners, los quals havia pagats segons dix a una dona del Perelló, per una dotzena de cabaços havia comprats a la dita dona per a les obres dels valls. ---- ll II s VIII.

1466, juny, 21. Tortosa.

Pagament de 4 sous i 6 diners que la ciutat de Tortosa fa a na Polla, veïna de Remolins, per preu d'una dotzena i mitja de senalles de palma que adquirí el manobrer Antoni Soler.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item, disabte, a XXI del dit mes de juny, donà e paguà a na Polla, de Remolins, per una dotzena e miga de senalles de palma foren preses per n'Anthoni Soler, menobrer de la ciutat, per obs de aquella, a rahó de III sous, fan III sous VI; reberen los diners entre en Johan Gostanti e en Johan Castellar, present mi, notari. ---- II III s VI.

826

1466, juliol, 3. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Antoni Soler, administrador de les obres de la ciutat, per la compra de diversos cabassos que s'han de fer servir a les obres dels valls, concretament dels de la paliçada de la ribera i del baluard del cap de pont.

R. HCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item més, lo dit jorn n'Anthoni Soler, menobrer de la ciutat, confessa haver rebut del dit honorable procurador e clavari XXXIII sous, VI diners per XI dotzenes e II cabaços havia comprats de diversos lochs per fer les obres e valls de la ciutat, ço és, al vall de la paliçada, al vall del baluart dell cap del pont, e altres obres de la dita ciutat. ---- I II XIII s VI.

827

1466, juliol, 9. Tortosa.

Pagaments de la ciutat de Tortosa a Bartomeu Salvador i Francesc Alaix per la fabricació de la bombardarda major i un cep nou per a la sarabatana major.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item, lo dit jorn, donà e paguà a n Berthomeu Salvador e a n Ffrancesch Alaix, per un mantellet feren per a la bombardarda major, en què stigueren dos jorns cascú, que són IIII jornals, a rahó de II sous, VI, fan deu sous; confessaren-los haver rebuts. ---- II X s.

Item, per XIII lliures VIII onzes claus compraren per obs del dit mantellet, a rahó de VI diners per lliura, muntan sis sous deu diners. ---- II VI s X.

Item, han fet los sobredits un cep nou, per a la çarabatana major, com se fos trencat lo que y era, cinch sous; confessaren-los haver rebuts. ---- II V s.

1466, juliol, 17. Tortosa.

Pagament de la ciutat a Antoni Soler, administrador de les obres de la ciutat, pel salari de la gent contractada per a desfer la [sangria] que havien posada a les estacades del cap de pont i de Tamarit, per tal que les bombardes no fessin mal.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item, lo dit jorn donà e paguà a n'Anthoni Soler, menobrer, per certa gent hagué per ajudar a desfer la [sangria] havien posada a la stacada de la ribera del cap del pont e de Tamarit, per rahó que bombaderia no y pogués fer dan, e plegar los libants ab què estaven [horinejades], e portar a la Casa de la ciutat, que era d'en Feriça, huyt sous, present mi, notari. ---- ll VIII s.

829

1466, agost, 14. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa per 8 barcelles d'algeps per a l'arranjament de les bombarderes del baluard del pont, del portal dels frares menors i per arranjar les barques velles del pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Item més, donà e paguà al dit en Johan Bernat, per sa filla, muller d'en Pere Collbató, quòndam, per VIII barcelles algepç, a rahó de VIII diners; fan V sous, IIII diners; serviren per adobar les bonbarderes dellà lo pont, e a les de fra menors, e una barcella per adobar les barques velles del pont; conffesa'ls have rebuts. ---- ll V s IIII.

830

1466, setembre, 30 – octubre, 4. Tortosa.

Anotació de les despeses que la ciutat de Tortosa fa per reblir el vall del cap de pont del marge dret de l'Ebre, i per desfer el baluard del cap de pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 84 (volum). s/p.

Despeses fetes en reblir lo vall, qui stà de fora lo baluart, dellà del cap del pont, per ço que les bísties pus segurament poguessen passar e treginar les veremes; comencaren a XXX de setembre.

Primo, en Domingo Carni, per lo dimarts a XXXX. ---- ll II s.

Item, n'Anthoni Valent, per dit dia. ---- ll II s.

Item, en Nicholau Pastor, per dit dia. ---- ll II s.

Item, en Johan Steve, per dit dia. ---- ll II s.

Dimecres, primer de octubre, tornaren en la dita obra los dejúscrits.

Primo, en Domingo Carni. ---- ll II s.

Item, n'Anthoni Valent. ---- ll II s.

Item, en Nicholau Pastor. ---- ll II s.

Item, en Johan Steve. ---- ll II s.

Dijous, a II de octubre, tornaren en lo reblir del vall los dejúscrits.

Primo, n'Anthoni Valent. ---- ll II s.

Item, en Domingo Carní. ---- ll II s.

Item, en Nicholau Pastor. ---- ll II s.

Item, en Pasqual Lopiç. ---- ll II s.

||

Lo dit dia de dos de octubre, treballaren los dejúscrits en desfer la obra del cap del pont, e traure la pedra que se enderrocava en lo riu; foren-hi los següents.

Primo, en Bernat Puig, mestre. ---- ll III s.

Item, en Johan Falcó. ---- ll II s.

Item, Andreu Moles. ---- ll II s.

Item, en Johan Roig. ---- ll II s.

Item, en Joan Pujol. ---- ll II s.

Item, en Johan Sobirats. ---- ll II s.

Dimecres, a III de octubre, tornaren en la dita obra de desfer lo cap del pont de pedra, lo que se enderrocava, los següents:

Primo, en Bernat Puig, mestre. ---- ll III s.

Item, en Nicholau Pastor. ---- ll II s.

Item, n'Andreu Moles. ---- ll II s.

Item, en Anthoni Pasqual. ---- ll II s.

Item, en Johan Pujol. ---- ll II s.

Item, en Pasqual Bono. ---- ll II s.

Item, n'Arnau Vallès. ---- ll II s.

Dit dia, divendres, treballaren los dejúscrits en reblir lo vall de fora lo baluart, la via de Xerta.

Primo, n'Anthoni Valent. ---- ll II s.

Item, en Pasqual Lopiç. ---- ll II s.

Item, en Johan Steve. ---- ll II s.

||

Disabte, a IIII de octubre, tornaren los dejúscrits en defer lo dit cap del pont e recobrar la pedra.

Primo, en Bernat Despuig. ---- III s.

Item, en Berthomeu Pasqual. ---- II s.

Item, en Pasqual Bueno. ---- II s.

Item, en Johan Pujol. ---- II s.

Item, n'Arnau Vallès. ---- II s.

Item, n'Andreu Moles. ---- II s.

Item, Anthoni Pasqual. ---- II s.

1466, desembre, 23. Tortosa.

Pagament de 5 lliures que la ciutat de Tortosa fa a n'Antoni Soler pel seu treball de manobrer de la ciutat.

Item, lo dit dia, donà lo dit honorable procurador e clavarii, de ordinació de sos companyons, a n'Anthoni Soler, manobrer, per avinenca feta ab ell, per tots los treballs per aquell sostenguts en lo present any del dit officii de manobreria, cent sous, attès que en los anys propassats havia hagut de salari per lo dit officii XV lliures per any, per stalviar despeses, e fonch-li dit de aci avant no-s curàs de usar del dit officii, los quals cent sous confessa haver rebuts a mi, Johan Aldana, notari, presents per testimonis en Pere Vernet, notari, e Anthoni Giner, mercader, ciutadans de la dita ciutat. ---- V ll s.

832

1468, gener, 2. Tortosa.

Pagament per la crida que es féu als habitants de Tortosa perquè tanquin els portals i les finestres que surtin al riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 85. f. 69v.

Item, lo dit dia donà, present mi, notari, a'n Vicent Mombrú, corredor e trompeta, per un ffadri del estudi que legí la crida que fonch feta desposir, que tothom¹⁰²² que tingués forats, portals e finestres que ysquesen al riu, les tancassen en pena de. ---- ll s VI.

833

1468, gener, 6. Tortosa.

Pagament per les despeses de fer escales a la muralla, al pont llevadís del portal de Sant Francesc i fer bastons als capdeguaites.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 85. f. 70v-71r.

Despeses fetes en les escales de la muralla, e fer lo pont levadiç del portal de Sent Ffrancesch, e altres coses, segons dejús se segueixen per menut.

Primo, lavorà lo ponter en fer bastons per als caps de guaytes, a VI de giner, per tot lo dit dia, ell e son fill Matheu, per abdosos, VI sous. ---- ll III s VI.

Item, vella lo ponter digous a vespre al pont, a VII de giner, ell e son fill, per abdós. ---- ll III s VI.

Item, serraren en Berthomeu Balaguer e en Lorenç Salvador VI fils en una taula per fer bastons als caps de guaytes, a rahó de V diners per fil, II sous VI; rebe'ls lo ponter. ---- ll II s VI.

Més, n'Anthoni Pasqual serrà tres fils de listonada, a rahó de V diners, fan; pres-los lo ponter. ---- ll I s III.

Item, lavorà lo dit ponter V jorns en fer lo pont levadiç de sent Ffrancesch e adobar les scales, ço és, de dilluns fins al divendres, a rahó de III sous VI, fan. ---- ll XVII s VI.

Item, lavorà la dita e present setmana en lo dit lavor e huy que portà lenyam de la lotja a la casa dellà lo pont, per sis jorns, a rahó de II sous VI, fan. ---- ll XV s.

Item, serraren en Domingo Fort e son companyó VIII fils en dos fusts de un mul per obs del pont levadiç, a rahó de XI diners, fan VII sous III. ---- ll VII s III.

¹⁰²² hom, *interlineat*.

Item més, per VI fils de listonada, a rahó de V diners per fil, fan II sous VI. ---- II

II s VI.

||f. 71r

Item, per tirar la fusta que havien mester per a la dessús dita obra, ab una somera, per tot III sous. ---- II III s.

834

1469, agost, 2 – setembre, 22. Tortosa.

Pagaments de la ciutat de Tortosa als mestres d'aixa Llorenç Loça i Antoni Carbó, i al mestre de cases Bartomeu Martí, per obres menors al portal de Vimpeçol i a les escales de la muralla, i altres despeses.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 87. f. 28v-29r.

Item, lo dit dia de dos de agost, en Lorenç Loça, ponter, confessa haver rebut del dit honorable procurador e clavarii tres sous, VIII diners per un jornal havia fet, segons dix, ço és, dimarts a XX de juny propassat, en fer la caixa de la barra del portal de Vimpeçol, e fer la portella a la porta major. ---- II III s VIII.

Item, dix lo dit ponter era degut a n'Anthoni Carbó, mestre d'aixa, hun jornal per adobar les scales de la muralla, e lo seu fadri, per tot, quatre sous, cinch diners. ---- II III s V.

||f. 29r

Item més, lo dit dia, donà a n Berthomeu Martí, mestre de cases, per un jorn havia treballat, segons dix lo dit ponter, ço és, lo dit dia de XX de juny, per adobar e obrar lo que havien enderrocat per metre l'encaxonament de la barra, tres sous, VIII diners; a XXII de setembre, any MCCCCLXXI, confessa ésser content lo dit Berthomeu Martí¹⁰²³. ---- II III s VIII.

Item més, donà al dit ponter, per III barcelles de algepç pres segons dix de n'Anthoni Boteller, a rahó de X diners barçella, fan; pres los diners n'Anthoni Boteller¹⁰²⁴. ---- II II s VI.

Item més, donà al dit ponter per claus dix havia comprats del moret nebot del mayà, per obs de la dita caixa, XIII diners. ---- II I s II.

Item, donà més lo dit dia al dit ponter, per un jorn havia lavorat, ço és, a XXII de juny, segons dix, en adobar los banchs de la Seu, ho fien los hòmens a la missa e sermó, e fer les brandoneres dels ciris, que servixen a combregar. E més, li donà que lo dit jorn ajudà son fill del dit ponter en fer les dites coses, per abdosos, ço és, lo pare III sous VIII, e per lo fill, III sous, per tot són VI sous VIII. ---- II VI s VIII.

835

1469, agost, 9. Tortosa.

Pagaments de la ciutat de Tortosa per obres menors a les muralles i al portal de l'Escorxeria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 87 f. 29r.

¹⁰²³ a XXII de setembre, any MCCCCLXXI, confessa ésser content lo dit Berthomeu Martí, *interlineat*.

¹⁰²⁴ pres los diners n'Anthoni Boteller, *interlineat*.

Item, per dues barcelles de algepç per reboçar los cabitells hon stan clavades les dites brandoneres, a rahó de X diners barcella, fan; pres los diners n'Anthoni Boteller, a VIII de agost. ---- Il I s VIII.

Item més, lo dit jorn donà al dit ponter, per un jornal havia treballat, segons dix, a XXVI de juny, ell e son fill, en metre escalons en les escales de la murada, los quals havien levats de les galeres e d'altra gent, que n'i havia de podrits, ço és, per lo dit ponter III sous VIII e per son fill III sous, per tot són. ---- Il VI s VIII.

||f. 29v

Item més, per mig dia lavorà lo fill del dit ponter en adobar la barra del portal de la Scorxeria, la qual stava soterrada davall terra, a rahó de III sous per jornal. ---- Il I s VI.

836

1470, març, 8. Tortosa.

Pagament de 20 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Baltasar Martí per administrar obres i altres treballs de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 87. f. 40v.

Item, a VIII de març, mes dessús dit, en Baltasar Martí confessa haver hagudes e rebudes del dit honroable en Miquel Lorenç, procurador e calvari de la dita ciutat, aquells vint lliures, moneda corrent en la dita ciutat, les quals, per los honorables procuradors, havents comissió de l'honorable Consell general de la dita ciutat, tengut e celebrat a cinch de octubre propassat, fonch provehit e delliberat ésser-li donades per los treballs per aquells fets e fahedors per lo present any per la dita ciutat, axí en les obres com e tots altres treballs que fer pogués, de les quals fermà àpocha presents en Ferrer Macip e Bernat Xies, notari, ciutadans de la dita ciutat. ---- XX Il s.

837

1470, maig, 8. Tortosa.

Pagament de 8 lliures i 10 diners que la ciutat de Tortosa fa al pagès Andreu Timoneda per calç que s'havia fet servir a la paliçada de la ribera. Aquesta quantitat es destinarà al rescat del seu fill.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 87. f. 43v.

Item, a VIII de maig, mes dessús dit, Andreu Timoneda, pagès, confessa haver rebudes del dit honorable en Miquel Lorenç, procurador e clavari de la dita ciutat, huyt lliures, deu sous per XXXXVIII cafiços e cinch quarteres de calç, d'ell e de son pare, en Miquel Timoneda, la ciutat havia comprada per a obs de tancar la part de la paliçada de la ribera, a rahó de III sous, VI, de les quals VIII lliures, X sous fermà àpocha presents en Pere Vernet e Baltasar Martí; fonch per la XIIIlla delliberat la dita quantitat li fos prestada per la ciutat per lo rescat del fill, qui era pres en Galera; e n fos presa calç equivalent; la qual calç era stada rebuda per en Baltasar Martí, per la ciutat. ---- VIII Il X s.

1470, setembre, 12. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant les notícies que parlen de la possibilitat que els enemics es dirigeixin vers la ciutat de l'Ebre, proveeix que es reparin les muralles i altres llocs necessaris, i que les despeses d'aquestes obres se sufraguin amb la imposició de 10 sous per cafis de farina ja augmentats. S'acorda que siguin el vicecapità de la ciutat, Luis de Riglos, i Pere Lluís Garidell, procurador en cap, els administradors d'aquestes obres, i es prenen altres mesures referents a la custòdia i defensa de la ciutat i ciutadans.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 16v-17r.

Per lo qual Consell real convocat e avistat en la casa del dit Consell, attés se ha nova los enemichs haver pres Tamarit, e-s dubta no vinguen la via de aquesta ciutat, fonch provehit e delliberat se entenga en obrar e reparar los murs e altres lochs necessaris. E, axí mateix, en ordenar guardes e scoltes per lo terme, trametre correus per haver avís los enemichs hon són ne que fan, les quals despeses¹⁰²⁵ faheedores per causa de la concurrència del temps de la guerra sien pagades dels X sous per cafíç, novament aumentats en la imposició de la farina. Les quals coses, totes e sengles¹⁰²⁶, foren remeses¹⁰²⁷ e comeses al dit magnífich vice capità e a l'honorable en Pere Luys Garidell, procurador en cap, los quals administren les dites obres e facen fer totes aquelles municions e fortaleces que sien necessàries per fortificació e deffensió de la dita ciutat, e ordenar e deputar les dites scoltes e guardes, trametre los dits correus e fer tot ço e quant¹⁰²⁸ coneguen se deja fer per bona custòdia, avís e guarda de la dita ciutat.
(...)

E més, fonch provehit e delliberat que lo honorable micer Pere Dezbrull hagués càrrech de vesitar les guardes dels portals, e fer-les adobar, e tot lo que mester hi sia, conferint-ne ab lo magnífich vicecapità.

||f. 17r

E més, fonch provehit e delliberat se faça provisió de calç e de arena, a dehenes, remetent e contenent les dites coses a l'honorable en Johan Costa, procurador.

E més, fonch provehit e delliberat que totes les gens qui¹⁰²⁹ stan de fora la ciutat, en los térmens deçà lo riu, sein compel-lits ab los viures e altres béns que tenen de fora, se recullguen dintre la ciutat. E per dita rahó, al quarter de Bitem fins a Benifallet¹⁰³⁰ sia tramès en Berenguer de Vallobar, alguatzir, per fer-los la compulsa e força necessària.

E més, fonch provehit e delliberat sien fetes sobreguaytes, les quals tots vestpres se ajusten al cap del pont, e reconeguen les guaytes, a fi stiguen vigils e la ciutat no puixa rebre algun dan.

E més, fonch donat càrrec als honorables en Bernat Dezpuig e Johan Arbonès de reconèxer e fer adobar los ponts levadicos e les scales dels murs.

¹⁰²⁵ Segueix sien, ratllat.

¹⁰²⁶ Segueix sien, ratllat.

¹⁰²⁷ Segueix ab, ratllat.

¹⁰²⁸ Segueix fo, ratllat.

¹⁰²⁹ Segueix stan, ratllat.

¹⁰³⁰ Segueix hi van, ratllat.

1470, setembre, 14. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa insisteix en què els treballs de fortificació i guàrdia de la ciutat de Tortosa siguin sufragats amb l'augment de 10 sous per cafís de la imposició de la farina. A més, s'acorda pagar 20 lliures a Baltasar Martí, capdeguayta, pel seu treball d'un any.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 18r-v.

E més, fonch provehit e delliberat que les despeses que són stades fetes per deffensió e fortificació de la ciutat, per causa de la nova se ha dels enemichs haver pres Tamarit, e se dubte no facen aquesta via¹⁰³¹, sien pagades dels deu sous per cafiç afegits en la imposició de la farina. E, axí mateix, les despeses que per dita rahó se faran d'ací avant fins se tinga Consell general, e en altra manera hi fos provehit, com sen semblant necessitat no si puxa fallir, per deffensió, guarda e conservació de la dita ciutat, ciutadans e habitans en aquella.

||f. 18v

E més, fonch provehit e delliberat que a-n Baltasar Martí, qui té lo bastó de capdeguayta, donà les dehenes a les obres e fa molts treballs per la ciutat, per lo present any, per tots los dits treballs fets e fahedors en lo dit any, li sien donades vint lliures per la dita ciutat.

1470, setembre, 15. Tortosa.

Compte de les despeses que la ciutat de Tortosa ha fetes per a la defensa i fortificació de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 88. f. 160r-v.

Compte de les despeses que són stades fetes per deffensió e fortificació de la present ciutat, axí en adobar les scales dels murs, com altres adobs, obres e reparaments necessàries a la deffensió, guarda e conservació de la dita ciutat, per casua de la concurrència del temps de la guerra, attès los enemichs se són [atancats] e an assetiar e pres lo loch de Tamarit, del camp de Terragona. E són segons se segueixen:

Primerament, donà e paguà lo honorable en Leonart Benet, clavarii de la present ciutat, present mi, notari, a-n Berthomeu Balaguer e a-n Johan Climent, per XVIII fils han serrat de cayrats per stret, a rahó de V diners per fil, fan VII sous, VI. ---- ll VII s VI.

Item, donà e paguà, disabte, a XV de setembre any Mil CCCCLXX, a-n Bernat Pinyana, mestre d'aixa, per III jorns e mig lavorà en fer les scales per muntar en la muralla, a rahó de III sous, VIII diners per jorn, munten. ---- ll XII s.

Item, per lo seu moço, del dit Bernat Pinyanaa, per dos jorn e mig. ---- ll III s II.

Item, donà e paguà a-n Johan Pinyana, per tres jorns lavorà en la dita obra, a rahó de III sous VIII, fan. ---- ll XI s.

Item, per lo moço del Johan Pinyana, per dos jorns, a rahó de II sous, fan. ---- ll III s.

¹⁰³¹ Segueix entran, ratllat.

Item, donà a'n Pere Cathalà, per tres jorns e mig havia lavorat en lo dit lavor, a rahó de III sous VIII per jorn, fan. ---- ll XII s.

Item, per lo moco del dit Cathalà, per los dits III jorns e mig, a rahó de I sou VI, fan V sous III diners. ---- ll V s III.

Item, donà e paguà a'n Bernat Tarascó, per dos jorns e mig al dit for, fan. ---- ll (VIII)s
Més, per lo moço seu, per dos jorns e mig, a rahó de XVIII diners.---- ll III s [...]

|| f. 160v

Item, donà e paguà a'n Berthomeu Salvador, per dos jorns e mig fonch en lo dit lavor al dit for, fan. ---- ll VIII s II.

Item, donà e paguà a'n Pere Bosch, per dos jorns e mig lavorà en la dita obra, al dit for, fan VIII sous, II. Pres los diners per ell en Berthomeu Salvador. ---- ll VIII s II.

Item, en Pere Forés, ponter, per tres jorns e mig fonch en lo dit lavor, al dit for de III sous VIII diners, fan. ---- ll XII s X.

Item més, donà e paguà a'n Bernat [Bertrol], serrador, en companyia d'en Nicholau Jurdí, per X fils serraren de cayrats per stret a rahó de V diners, fan III sous, II. E més, per un fil donaren en fust de dos muls per stret I sou, VI; per tot V sou, VIII. ---- ll V s VIII¹⁰³².

841

1470, setembre, 27. Tortosa.

Pagament de 20 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Baltasar Martí per haver administrat les obres del castell, dels murs i els treballs de cap de guaita.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 88. f. 88v.

És lo salarii d'en Baltasar Martí, per lo present any¹⁰³³, per los treballs fa per la ciutat en donar deheenes, administrar les obres e altres treballs de cap de guayta e altres, los quals treballs, per lo Consell de XXa, al qual Consell general ho havia remès, foren taxats a XX lliures; fonch feta la delliberació a XIII de setembre de l'any Mil CCCCLXX.

Dimecres a XXVII de setembre any Mil CCCCLXX, lo dit en Baltasar Martí, confessa haver rebudes del dit honorable en Leonart Benet, clavarii, les dites vint lliures, de les quals fermà àpocha, presents los honorables n'Anthoni Primer, mercader, e Anthoni Johan, perayre. ---- XX ll s.

842

1470, octubre, 10. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, davant la manca de vitualles, especialment forment, que pateix la ciutat, decideix que la imposició de 10 sous per cafis de farina que estava destinada a sufragar les despeses de fortificació i guaita s'empri per a aconseguir forment i altres vitualles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 19v-20r.

¹⁰³² *Ambdues pàgines estan ratllades i porten la inscripció següent en el marge esquerre: les presents despeses són ja continuades en dates comunes, per ço són aci dapnades e cancel·lades.*

¹⁰³³ any, *interlineat*.

Sobre la proposició per lo magnífich mossèn Johan de Riglos, vicecapità de la present ciutat, en presència del dit honorable Consell, feta; contenen la voluntat del senyor rey ésser la dita ciutat fos servida e provehida de les municions, ||^{f.20r} artelleries e coses necessàries a la deffensió e fortificació de aquella, la qual se perparàs a tota bona guarda, custòdia e deffensió necessària circa la concurrència del temps de la guerra, per la propinciació dels enemichs, com sien en lo camp de Tarragona e hajan pres Tamarit e altres lochs, e ja fins ací, per dita rahó, eren stades fetes algunes despeses trametent correus per haver avís de aquells e en altra manera. E axí era de molta necessitat per provehir en les dites coses se haguessen pecúnies, sens les quals aquelles bonament no's podia provehir. Per lo qual honorable Consell, atès e considerat la dita ciutat de present ésser constituïda en gran necessitat e fretura de forments e altres vitualles, sens les quals, e delliberat totis viribus, se entena en ben provehir e avituallar la dita ciutat, provehint e delliberant los deu sous per cafiç novament aumentats en la imposició de la farina principalment serveixquen en pagar ajudes als qui portaran forments e altres vitualles en la dita ciutat. E après en les necessitats del pont e altres coses e necessitats, axí per causa de la dita concurrència del temps de la guerra, bona custòdia, guarda e deffensió de la dita ciutat, com encara altres despeses e necessitats de la dita ciutat, atès majorment les mil lliures als càrrechs ordinaris de la dita ciutat editades segons relació del clavari ésser ja despeses. Lohant e aprovant lo dit honorable Consell tot ço e qunat per les causes e rahons dessús dites fins la present jornada era stat despès.

843

1470, novembre, 4. Montblanc.

Lletra de la Diputació del General als procuradors de la ciutat de Tortosa, en la qual, davant l'aixecament d'en Fontseca al castell de Sant Jordi, els encarrega la vigilància i manteniment de la torre de Tarragona per servei del senyor rey.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 1043 (paper).

844

1470, novembre, 18. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que no es faci res a la torre de Tarragona fins que el rei Joan no passi a València.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 27v.

Sobre la torre de Tarragona, de la qual lo senyor rey ha scrit al vice capità, e a la ciutat, se obra en certa forma a la part de la ciutat, en la qual obra ha gran despesa, atès que lo senyor rey si spera per tenir corts als valencians; ffonch provehit lo dit senyor sia sperat ans que no's toch en la dita obra, per evitar tan gran despesa com se diu ha en obrir la dita torre.

1470, novembre, 23. Tortosa.

Pagament a Pere Punyet per haver portat fusta fins al portal de Vimpeçol, la qual fusta s'ha emprat per a apuntalar la porta caladissa del portal.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 88. f. 30v.

Item, divendres, a XXIII del dit mes, en Pere Punyet confessa haver rebuts del dit honorable clavarii cinch diners per portar fusta al portal de Vinpeçol, per apuntalar la porta caladiça del dit portal.

1471, abril, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que sigui vist si és just que li siguin pagats els salaris de les guàrdies que s'han fet a la torre de Tarragona al vice capità Joan de Riglos, així com la quantitat que ha bestret per enderrocar (=obrir) la torre o torres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 48v.

Al que és stat proposat en presència del dit honorable Consell per lo magnífich mossèn Johan de Riglos, vice capità de la dita ciutat, lo qual demana lo salari de les guardes ha tengudes últimament per huyt mesos en la torre de Tarragona. E axí mateix, demana li sia pagat lo que ha bestret en lo enderrocament de les torres. Ffonch provehit e delliberat, quant al salari de les guardes, que sia vist la ciutat si li és tenguda de justícia en pagar aquelles; e si de justícia li és tenguda la dita ciutat sia pagat lo dit vice capità a l'altre cap del que ha despès o bestret en lo enderrocament de les dites torres. Ffonch provehit la delliberació ja feta cura les dites coses sia servada.

1471, abril, 27. Tortosa.

Pagaments de la ciutat de Tortosa al comanador de la casa del Temple i al cirurgià Nicolau Alcoverre; al primer, pel lloguer d'una seua botiga on s'ha dipositat la calç de les obres de fortificació, i al segon per vigilar que la calç es descarregués a la botiga esmentada.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 88. f. 37v.

Item, disabte, a XXVII del dit mes de abril, lo honorable ffrare Pere de Biure, comanador de la comanda del Temple de la present ciutat, confessa haver rebuts XXX sous per lo loguer de una botiga la ciutat d'ell havia logada per a metre çerta calç e manobra per a la fortificació de la ciutat [necessària], de les quals fermà àpocha, la qual rebé per mi lo discret en Pere [Pruner], notari, presents en Johan Aragonès e Jacme Thomàs. ---- I ll X s.

Item més, donà a n Nicholau Alcoverre, cirurgià, per tenir sment en lo descarregar de la calç, que no descarregassen en altre loch sinó en la dita botiga, los quals confessa haver rebuts a mi, notari. ---- II VIII s.

848

1471, maig, 16. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, aconsellat pels seus assessors, proveeix que li sigui pagada la quantitat que es deu al vice capità Joan de Riglos, tant per les guàrdies del portal de Tarragona, fetes abans que el rei ordenés obrir-lo, com per l'enderrocament (=obertura) de la torre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 55r.

Los honorables en Pere Luys Garidell e Johan Costa, dos dels procuradors l'any present de la ciutat de Tortosa, essents en la Casa del Consell de aquella, de consell dels honorables micer Pere Calaff, micer Leonart Climent e micer Miquel Terça, assessors de la dita ciutat, sobre les cinquanta-quatre lliures per lo magnífich vice capità demanades per rahó de la guarda de la torre de Tarragona, provehiren e delliberaren que attenent que la dita ciutat ha acostumat de pagar la guarda de la dita torre al dit vice capità, sien degudes les dites cinquanta-quatre lliures per la dita rahó degudes fins al dia que la dita torre, de manament del senyor rey, fonch uberta, e per dita rahó lo dit vice capità tenia les imposicions de la dita ciutat emparades, fins fos pagat de la dita quantitat; e de cinch lliures de altra part degudes per rahó de la obra del enderrocar de les torres de la dita ciutat, per manament del senyor rey feta. Attenent que per interposició de algunes persones lo dit vice capità ha offert fer gràcia de les dites cinch lliures per lo dit enderrocar degudes, e de quatre lliures de les dites cinquanta-quatre lliures, e axí fa gràcia de nou lliures, ffonch delliberat e consellat que de justícia lo dit vice capità deu ésser pagat de les cinquanta lliures, feta gràcia de les nou lliures. Per deguda execució del pagament de aquelles, fonch provehit e delliberat que del preu¹⁰³⁴ de l'arrendament de la pesquera del açut, lo honorable en Miquel Boteller pague al dit vice capità les dites cinquanta lliures. E lo dit vice capità desiste e cancelle qualsevol empires per manament de aquell fetes en les dites imposicions, e encara sia content del que li és degut per rahó del dit enderrocamment de les torres.

És la dita provisió continuada en hun paper de ma de micer Calaff, sota escrita de mà dels altres assessors. És en cubertes.

849

1471, juny, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que el porxo o tancada de l'església de Sant Joan de Camp, el qual s'enderroca, sigui arranjat a denes.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 63v.

¹⁰³⁴ Segueix pesquera raillat.

E més, fonch provehit e delliberat que lo porcho¹⁰³⁵ o tancada¹⁰³⁶ qui stà a l'entrant de la sglésia de Sent Johan, e totalment se enderrocha¹⁰³⁷, e stà en gran perill dels qui tots jorns, acompanyants los cosos, passen davall lo dit porcho, stant axí en grandíssim càrrech de la dita ciutat, sia adobat, obrat e reparat a dehenes, atesa la molta misèria, fretura e necessitat de la ciutat.

850

1471, novembre, 8. Tortosa.

Pagaments que la ciutat de Tortosa fa al mestre de la Seu (Pere Garçó), el mestre de cases Bernat Pasqual, el fuster Miquel Vilanova, el mestre d'aixa Bernat Pinyana i a altres persones per les obres del porxo de l'església de Sant Joan del Camp.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 89. f. 24r.

Item, dit dia, donà, present mi, notari, a n Bernat Pasqual, mestre de cases, per set jorns havia obrat en fer la porxada de Sent Johan, ab lo seu moço, a rahó de sis sous VI diners, ab lo dit moço, munten quaranta-cinch sous, VI diners, los quals li donà present mi, segons dit és. --- II ll V s VI.

Item, lo dit dina donà lo dit honorable clavarii, present mi, notari, a mestre Pere Garçó, mestre de la Seu, per altres set jorns havia fet faheena en la dita obra de Sent Johan, a rahó de III sous e entemorç e berenà, per tot, XXVIII sous; dóna'ls-hi present mi, notari. --- I ll VIII s.

Item, donà a n Miquel Vilanova, fuster, per altres set jorns havia fet fahena en la dita obra de Sent Johan¹⁰³⁸, a rahó de tres sous, VI, I lliura, III sous. --- I ll III s.

(...)

Item, donà a n Bernat Pinyana, per dos jorns havia fet fahena en la fusta de Sent Johan, e del estudi, a rahó de III sous, VIII; confesa'ls haver rebuts. --- ll VII s IIII.

Item més, li donà per lo moço del dit ponter, per los dits dos dies. ---- ll IIII s.

851

1471, desembre, 4. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que s'aturin les obres del castell, atesos els serveis prestats per al ciutat al rei i la bona marxa de la guerra; decideix, a més, que en Baltasar Martí, administrador dels treballs, rebí el salari que decideixin els procuradors i el Consell de vintena.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 84v-85r.

E més, ffonch provehit e delliberat que les obres del castell cessen, atesos los molts serveys e més necessaris que la ciutat, de continu, fa a la magestat del senyor rey, e los fets de la guerra succeixen [pròsperament].

¹⁰³⁵ Segueix porxo, ratllat.

¹⁰³⁶ Segueix de, ratllat.

¹⁰³⁷ Segueix perquè, ratllat.

¹⁰³⁸ Segueix altres, ratllat

E més, fonch provehit e delliberat que en Baltasar Martí, qui les dites obres ha regides e administrades fins ací, sia satisfet de llurs treballs, remetent lo que haurà haver als honorables procuradors e Consell de vintena, los quals hajen plen poder de taxar-li aquells.

852

1472, febrer, 15. Tortosa.

El Consell de vintena de la ciutat de Tortosa proveeix que en Baltasar Martí rebi el mateix salari que l'any anterior pel seu treball en l'administració de les obres del castell i altres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 91v.

E més, fonch provehit e delliberat que en Baltasar Martí, qui lo present any ha servit la ciutat de administrar les obres e donar les dehenes per a les dites obres, e fer pagar aquelles e ne molts adobs e coses necessàries a la dita ciutat, sia satisfet per porrata del temps que ha regit e treballat en lo dit offici, segons li fonch taixat e donat¹⁰³⁹ en lo any prop passat.

853

1472, abril, 9. Tortosa.

Els procuradors de la ciutat de Tortosa, Pere Calaf, Gilabert Desprats i Miquel Solà, d'acord amb el Consell general i el de vintena, proveeixen que Baltasar Martí rebi 11 lliures pel seu treball d'administrar les obres del castell i altres de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 56. f. 96r.

Los honorables micer Pere Calaff, en Gilabert Dezprats e en Miquel Solà, procuradors, atès per lo Consell general tengut a quatre de dehembre¹⁰⁴⁰ propassat ésser stada remesa la suplicació feta de paraula per en Baltasar Martí de la administració de les obres del castell al Consell de la vintena, e per lo dit consell de vintena tengut a XV de febrer propassat ésser stat provehit e delliberat que lo dit en Baltasar Martí, per administrar les dehenes de les obres e fer¹⁰⁴¹ pagar aquelles, e molts adobs e coses de la ciutat, ésser stat satisfet de llurs treballs per prorrata del temps que havia regit e treballat en la dita administració, considerades les dites provisions e lo temps per lo dit en Baltasar haver servit de la dita administració, provehiren los dits honorables procuradors, e delliberaren, que al dit en Baltasar Martí, per los dits treballs del dit e present any, li sien donades per totes coses onze lliures dels béns de la dita universitat, e sien preses en compte al clavari.

¹⁰³⁹ Segueix lo, ratllat.

¹⁰⁴⁰ Segueix de l'a, ratllat.

¹⁰⁴¹ Segueix per, ratllat.

[circa 1472, abril, 22]. Tortosa.

Anotació de la despesa de 8 lliures i 2 sous que s'han emprat en les obres de fortificació de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 88. f. 45v.

Item més, posà en data lo dit honorable clavarii aquelles VIII lliures, dos diners foren despeses en la fortificació de la ciutat, en fer les scales dels murs, serrar fusta e altres coses, segons apar¹⁰⁴² avant, a la darrera del present libre, per menut; continuades les quals són portades en lo present partit. ---- VIII ll s II.

[1472]¹⁰⁴³, juliol, 24. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa a Françoy Daler pel seu treball en l'enderrocament del portal de Temple, que estava tancat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 82. s/p.

Item, divendres, a XXIII del mes de juliol, donà lo senyer en Gabriel Macip, mercader, per lo honorable mossèn clavari, cunyat seu, al senyer en Françoy Daler, cinc sous, los quals cinc sous lo dit Aler confessa haver rebuts, e altres cinch sous, los quals lo dia passat eren stats donats al dit¹⁰⁴⁴ en Ffrançoy Daler per enderrocar lo portal del¹⁰⁴⁵ Temple, tots los dits deu sous lo foren donats en dues vegades per obrar e enderrocar lo dit portal, qui era tancat, segons és dit, e aquells li foren donats de ordinació de l'honorable micer Berenguer Pinyol, procurador, absent de la dita ciutat; lo honorable procurador en cap confessa aquells lo dit en Ffrançoy Daler, per dita rahó, haver-los rebuts per mans del dit en Gabriel Macip. ---- ll X s.

[1472]¹⁰⁴⁶, octubre, 26. Tortosa.

Pagament de 4 lliures, 15 sous i 4 diners que la ciutat de Tortosa fa a Pere Cerdà per les obres administrades als murs i torres del turó del Sitjar.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 82. s/p.

¹⁰⁴² Segueix atràs, ratllat.

¹⁰⁴³ L'assentament es troba en un volum del 1461-1462, però en un quadernet en què l'escrivà anota, repetidament, la data de MCCCCLXXII, per la qual cosaensem que no es tracta d'un error sinó de la inclusió d'un quadernet d'un volum de clavaria del 1472-1473 en un llibre anterior.

¹⁰⁴⁴ Segueix hom, ratllat.

¹⁰⁴⁵ Segueix Sent Ffrancesch, ratllat.

¹⁰⁴⁶ L'assentament es troba en un volum del 1461-1462, però en un quadernet en què l'escrivà anota, repetidament, la data de MCCCCLXXII, per la qual cosaensem que no es tracta d'un error sinó de la inclusió d'un quadernet d'un volum de clavaria del 1472-1473 en un llibre anterior.

Item, dilluns, a XXVI del dit mes, donà e paguà a n Pere Cerdà, per obres que havia fetes en lo mur e torres del Cigar, segons appar per menut en comptes o cuern scrit de sa mà, lo qual és en cubertes, quatre lliures quinze sous III diners, los quals confessa haver rebudes. ---- III l XV s III.

857

[1473]¹⁰⁴⁷, febrer, 26. Tortosa.

Pagament de la ciutat de Tortosa al ferrer Pere Llorenç, per arranjar la balda i la cadena del portal de Sant Domingo (=de l'Olivar), que ha estat novament obert.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 82. s/p.

Item, a XXVI del mes de febrer dessus dit, en Pere Lorenç, ferrer, confessa haver rebuts del dit honorable en Guillem Alanya, clavari, cinch sous per adobar la balda del portal de Sent Domingo e la cadena del portal dessus dit, lo qual novament se obrí, e y foren mudades les portes del portal de Tarragona. ---- II V s.

858

1473, gener, 27. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la universitat pagui el terç del cost d'una mare que fan els veïns del coll de Sant Joan, segons és acostumat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 57. f. 29r.

Sobre lo terç demanat per los del coll de Sent Johan, qui volen fer una mare en lo carrer segons és acostumat; fonch provehit e delliberat la dita ciutat contribueixca en lo terç del cost de la dita mare, axí com és acostumat.

859

[1473]¹⁰⁴⁸, abril, 10. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 12 sous que la ciutat de Tortosa fa al mestre Martí Sanxis, mestre de livell de sèquies del lloc de Beseit, i a altres persones, pel seu treball a la sèquia de l'assut de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 82. s/p.

Item, a X del dit mes de abril, donà, present mi, notari, a mestre Martín Sanxiç, mestre de livell de cèquies del loch de Betzeyt, lo qual, ab hun companyó, ha stat dos jorns en

¹⁰⁴⁷ L'assentament es troba en un volum del 1461-1462, però en un quadernet en què l'escrivà anota, repetidament, la data de MCCCCLXXII, per la qual cosaensem que no es tracta d'un error sinó de la inclusió d'un quadernet d'un volum de clavaria del 1472-1473 en un llibre anterior.

¹⁰⁴⁸ L'assentament es troba en un volum del 1461-1462, però en un quadernet en què l'escrivà anota, repetidament, la data de MCCCCLXXII, per la qual cosaensem que no es tracta d'un error sinó de la inclusió d'un quadernet d'un volum de clavaria del 1472-1473 en un llibre anterior.

veure e livellar la¹⁰⁴⁹ cèquia de l'açut, a rahó de set sous per dia, entre abduys; munten quaranta-dos sous. E més, donà a n'Anthoni Thomàs e Guillem Sent Johan, qui foren coajudants en lo dit livellar, deu sous, present mi, notari, les quals despeses foren fetes en vertut de provisió de consell gneral celebrat a XXII de març propassat, muntat tot dues lliures, II sous. ---- II ll XII s.

860

1475, juny, 21. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, a causa de la bona tasca desenvolupada pel guardià del convent de Sant Bernabéu, que darrerament ha estat molt obrat, ennoblit e ornat, proveeix que es faci el possible perquè l'esmentat frare sojorni al convent tortosí durant un any més.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 58. f. 39v.

Sobre l'altra proposició, contenent que per quant lo guardià qui ara és del dit monestir de Sent Bernabeu és persona virtuossa e de bona fama, e ha fet grandíssim benefici en lo dit monestir, e molt obrat, ennoblit e ornat aquell, e de cada dia hi fa tot lo bé pot; per tant, fonc per los sobredits prohòmens de vintena provehit e delliberat fos pregat lo majoral¹⁰⁵⁰ d'ells, per los honorables procuradors ensemps ab alguns ciutadans, li fos plasent per aquest any lexar-lo-y aturar, e lo dit guardià, per lo semblant, ne sia pregat per los dits procuradors de aturar-hi.

861

1476, gener, 3. Tortosa.

El protonotari apostòlic Joan Girona, natural de la ciutat de Tortosa, ofereix al Consell la possibilitat de construir de nou l'Hospital de la Santa Creu, enderrocant durant la guerra contra Joan II, al replà d'en Febrer, davant l'església de Sant Nicolau. El Consell decideix que li sigui escrit, regraciant-li l'oferiment, però demanant-li que l'edifici sigui reconstruït al seu indret original, ja que es podran aprofitar els fonaments i la ubicació és millor fora muralles, al costat del camí de Barcelona i del convent dels frares menors.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 58. f. 68v-69r.
a. M. E. Casaus, *El Hospital...*, p. 83.

Sobre la proposició contenent com lo magnífich micer Johan Gerona, resident en cort romana, sabut com en aquesta ciutat, per lo infortuni de la guerra, era stat enderrocant lo hospital de la dita ciutat, e no tenir competent loch o spital sinó la Casa de Sent Jordi, qui stà prop lo portal¹⁰⁵¹ apellat de Vimpeçol, loch mal dispost e stret per als pobres de Jesuchrist, e axí aquells ésser distituhits de condecant hospital, mogut de pietat per aconseguir mèrit e salvació a la sua ànima, significa voler manament a ses despeses construhir e edificar hospital e sufficient loch per a la conservació e manteniment dels

¹⁰⁴⁹ Segueix dita, ratllat.

¹⁰⁵⁰ Segueix s, ratllat.

¹⁰⁵¹ Segueix de, ratllat.

dits pobres. E dubtant-se que en sdevenidor no's seguís guerra, segons ja era seguida, havia delliberat fer e construyr lo dit hospital dins los murs de la dita ciutat, al replà d'en Febrer, o prop la sglésia de Sent Nicholau, ab voluntat e consentiment de la dita ciutat, e que per aquella se transferís en lo dit hospital novament edificador los lits, roba e hostilles segons la ciutat tenia en lo altre hospital enderrocát, e pagàs lo spitaler, e axí mateix consignàs la renda ja editada e ordenada per a la sustentació del dit spital. Per lo qual dit honorable Consell, considerada la molta virtut e bondat del dit micer Gerona, volent entenre en tant piadosa e saludable obra, quant és edificar spital e loch per a sostenir los pobres, per la qual cosa és digne de gran consideració e lahor, ffonch per ço provehit e delliberat sia scrit per part de la dita ciutat al dit micer Johan Gerona, regraciant-li molt lo seu bon pensament e propòsit té de edificar dit hospital a ses despeses, pregant aquell vulla edificar e tornar lo dit spital en lo loch hon antigament stava, atès és loch molt condecet e pertinent als dits pobres, axí per causa del sòl com encara de la avinentesa del camí de Barchinona, qui passa prop lo dit hospital e encara del monestir dels frares menors, qui stà molt prop del dit spital, per causa de aquell serà mills vesitat. E noresmenys, dels fonament e edifficis són encara en lo dit loch antich, lo que donarà causa ab menys despesa e pus prest e fer construyr dit spital. E que no dubte que en nengun temps la ciutat no permetria se enderrocàs. E si lo dit micer Gerona serà content edificar en lo dit loch lo dit spital, la ciutat ne serà molt contenta per la gran disposició del loch, e promtitut de edificar aquell. Però si lo dit micer Gerona no volia edificar e tornar lo dit spital en lo loch antich, e haurà més voluntat de fer e edificar aquell dins los murs de la ciutat o en lo replà d'en Ffebrer, o en altre loch a aquell ben vist, a ses despeses, la ciutat lo y regràcia molt, e serà contenta pendre lo càrrech del dit spital, transferir la roba e renda en lo loch per aquell edificador, pagar lo spitaler e^{f. 69r} fer en lo dit spital per acceptació e sustentació dels pobres tot ço e quant feya en lo spital antich, sens dubte algú.

862

1476, juliol, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que dels béns de l'almoïna dels captius siguin pagades les subvencions habituals per al rescat dels captius de la ciutat, i que allò que en resti sigui emprat per a pagar les necessitats i despeses de l'Hospital de la Santa Creu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 58. f. 90r.

Sobre les grans necessitats del spital de la dita ciutat, a les quals, de gran suma, no basten les rebudes del sit spital, si seran convertides en les dites necessitats les pensions dels catius, segons és stat fet en los anys pasats. E, axí mateix, sobre la suplicació donada en scrits per part de certs catius qui són detenguts en terra de moros, qui's dien ésser de la present ciutat e demanen ésser subvenguts en lur rescat de les dites pensions. Ffonch provehit e delliberat que als dits catius, si seran de la present ciutat, los sia feta la ajuda e subvenció acostumada en llur rescat de les dites pensions dels catius. E lo que restarà de aquelles sia pres per lo síndich del spital de convertit en les necessitats e despeses de aquell.

1476, juliol, 31. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa i el representat de Joan Girona, el notari Francesc Amic, acorden el canvi de mestre major de l'obra de l'Hospital de la Santa Creu, Nicolau Bas per Pere Piquer. A més, s'acorda que un cop gastades les pecúnies donades per Joan Girona es pugui fer un altre canvi de mestre, a beneplàcit de la ciutat, que es puguin contractar més mestres, si cal, i que les armes de Girona puguin posar-se a l'edifici, sempre que l'escut de la ciutat sia pus alt o pus sumptuós.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 58. f. 91v-92r
a. M. E. CASAUS, *El Hospital...*, p. 83.

Sobre la proposició contenent com sobre qui serà mestre de la obra del spital ha algunes differències, e com per los honorables en Ffrancesch Amich, notari, com a procurador e en nom e per part de l'honorable en Ffrancesch Gerona, procurador e germà del magnífich mossèn Johan Gerona, resident en cort romana, qui per honor de nostre senyor Déu, mogut de pietat, fa caritat en la subvenció de la dita obra de sin-centes||^{f. 92r} lliures, és stat significat seria content fos mestre de la dita obra en Nicholau Bas, lo qual en dies passats fonch nomenat e elet per part de la dita ciutat, e ara entén en lo dit magisteri mestre Piquer, e per la dita diferència cessa, que la dita obra no principia n'és fa; ffonch per lo dit honorable Consell provehit que lo dit en Nicholau Bas sia mestre de la dita obra del dit spital durant la despesa¹⁰⁵² o distribució de les dites cin-centes lliures, e despeses les dites cin-centes lliures en la dita obra, si la ciutat coneixerà s'i dega mudar mestre, sia a voluntat e beneplàcit de la dita ciutat. E noresmenys, com per bs honorables en Pere Forcadell, Johan Curto, obrers elets per la dita ciutat en la dita obra, e per lo dit en Ffrancesch Amich, distribuïdor per lo dit mossèn Johan Gerona de les dites cin-centes lliures, serà vist per la spedició de la dita obra ésser necessari aplicar-hi altres mestres, hi facen a fi se desempaxe tan prest com fer se puxa. E noresmenys, fonch provehit e delliberat que si lo dit Gerona volia fer lo seu senyal en lo dit spital o puixa fer, puix lo senyal de la ciutat sia pus alt o pus sumptuós.

1476, setembre, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin destinades denes a les obres de l'Hospital de la Santa Creu abans que s'acabi la pecúnia donada per Joan Girona.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 58. f. 94r.

Sobre la obra del spital, la qual se continúa ab la oferta e promesa de micer Johan Gerona, e seria cosa molt bona per mills aumentar e enpenyer la dita obra, ans que los diners del dit micer Gerona no sien acabats, fer-hi subvenció a dheenes, ffonch provehit e delliberat sien fetes e donades deheenes per augment e subvenció de la dita obra, en tal

¹⁰⁵² Segueix o vàlua, ratllat.

forma e manera que vinguen per casa sis diners lo mes, les quals sien ordenades per los honorables en Pere Forcadell, Johan Curto e Francesch Amich, manobrers e administradors de la dita obra, o per la persona per aquells elegidora.

865

1477, maig, 1. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa accepta la proposició que, des de Roma, fa Joan Girona, segons la qual el protonotari apostòlic aportaria entre 600 i 700 lliures si la muralla que s'està fent prop de l'hospital de la ciutat l'inclou dins de la ciutat i, per tant, el protegeix de conflictes bèl·lics futurs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 58. f. 111v.
a. M. E. CASAUS, *El Hospital...*, p. 84.

Sobre certa relació és stada feta per lo venerable ffrare Carmesí, de l'orde de la obervança als honorables procuradors, lo qual és vengut de Roma, de part del magnífich micer Johan Gerona, contenenent que si la ciutat volrà cloure e acabar la muralla, ja principiada, prop lo spital de la ciutat, a fi lo dit spital reste clos dins la dita murada, perquè seguint-se temps de guerra no se enderrocàs, que ell hi paguaria en la refecció de dita murada, de sis-centes en DCC lliures; per lo qual dit honorable Consell, huyda la dita relació feta de part del dit micer Gerona, qui tan bon propòsit té en coses tan pies e saludables com és lo dit spital, ffonch provehit e delliberat que la dita oferta feta de part del dit micer Gerona sia acceptada per la indempnitat del dit spital, sia closa la dita muralla a fi en qualsevol temps lo dit spital reste clos dins la dita murada ab¹⁰⁵³ salvament.

866

1477, juliol, 16. Tortosa.

Davant la voluntat del Capítol de revitalitzar les obres de la Seu, el Consell de la ciutat decideix donar la quantitat recaptada amb un impost d'un diner per lliura de carn a les esmentades obres, sempre que els eclesiàstics també paguin.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 59. f. 12r.

Sobre l'altra proposició, contenenent com la fàbrica de la Seu de la present ciutat, la qual lo honorable Capítoll de la dita Seu dellibera continuar, demanant per ço ajuda a la ciutat, e que ells són contents contribuir en la imposició del diner de la carn, en axí, emperò, que lo diner supraddit en la dita imposició, quant als lechs, sia consignat a la dita obra, ensemps ab lo que ells hi pagaran, ffonc per lo dit honorable Consell provehit e delliberat lo dit diner supraddit de la dita imposició de la carn sia consignat per a l'any que ve per fer la dita fàbrica al dit honorable Capítoll, e aquell pagant e contribuint axí com los lechs en lo dit diner de la dita imposició, lo qual servescha tot per a fer la dita fàbrica e obra de la dita Seu. E açò¹⁰⁵⁴ a beneplàcit de la dita ciutat.

¹⁰⁵³ clos dins la dita murada ab, *interlineat*. Abans a tocar, *ratllat*.

¹⁰⁵⁴ Segueix ap, *ratllat*.

1477, setembre, 26. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que si els moros volen tancar el mur de l'aljama pel lloc que s'ha enderrocat, que ho facin, però que deixin lliure el lloc per on antigament es passava.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 59. f. 18r.

E més, fonch provehit e delliberat que los moros de la present ciutat, si volen tancat lo que s'és enderrocat de la cerca de la moreria, per lur [...] e guarda, o facen. Emperò, que lexen libert lo que antigament acostuma star prop la muralla, per hon puixen anar e passar los ciutadans de la dita ciutat.

1477, octubre, 22. Tortosa.

Davant l'arribada d'un mestre biscaí de fer sèquies (Oxo de Bermeo), el qual ha assegurat que és factible la construcció de la sèquia de Som, el Consell de la ciutat dóna plens poders als procuradors i als prohoms Pere Despuig, Pere Corder, Joan Ycart, Miquel Ponç i Guillem Pallarès perquè s'encarreguin que el negoci vagi endavant.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 59. f. 19v-20r.

Sobre la proposició contenent com hun mestre biscaí¹⁰⁵⁵ de fer cèquies és vengut en la present ciutat, lo qual és anat a veure lo açut e cèquia ja principiada la via de Tiveng, e diu és cosa ben factible, e si-s concorden ab ell, e offer traure la dita cèquia e fer regar de aquella ab tota perfecció; ffonch per lo dit consell, considerat quant seria beneffici a la dita ciutat si la dita cèquia se feya, e de la aygua del riu les heretats se podien regar, provehit e delliberat que tot lo dit fet e negoci fos remès e comès als honorables en Pere Dezpuig, en Pere Corder, en Johan Ycart, en Miquel Ponç e en¹⁰⁵⁶ Guillem Pallarès, los quals, tot o la major part, hajen tot ple poder e líbera facultat de comunicar, tractar e concordar la factura de la dita cèquia ab lo dit mestre novament vengut, ne lo cost o preu de aquella¹⁰⁵⁷, ne com se poran haver pecúnies per pagar lo dit preu o cost, axí mateix conferir, comunicar e tractar ab lo reverend senyor bisbe e honorable capítol e clero, qui speren haver grandíssim beneffici e augment de la dita cèquia. E fer e concordar qualsevol capítols per dita rahó necessaris, a ells ben vists, axí ab lo dit mestre com ab lo dit senyor bisbe, Capítol e clero, hereters e altres qui deuran contribuir e comunicar en la factura, cost e despesa de la dita cèquia. En la qual hajen a ésser acullits tots aquells ciutadans qui volran comunicar en lo cost e despesa de la dita cèquia, e a ésser coajudants en la fàbrica e factura de aquella, donants e atorgants lo dit honorable Consell a les dites persones eletes, totes o la major part, tot plen poder sobre les dites coses, excepto que en^{f. 20r} res no puixen obligar los béns de la universitat de la dita ciutat. E, noresmenys, lo dit honorable Consell dóna e atorga a les dites persones

¹⁰⁵⁵ Segueix és vengut, ratllat.

¹⁰⁵⁶ Segueix Johan, ratllat.

¹⁰⁵⁷ Segueix axí mateix, ratllat.

eletes, ensemps ab los honorables procuradors, totes o la major part, tot plen poder e llibera facultat de arrendar e rearrendar totes hores que ben vist los serà la peixquera de l'açut, a la cautela, al més donant, segons és acostumat, fer fermar dits contractes de arrendaments¹⁰⁵⁸, e rebre lo preu¹⁰⁵⁹ de aquells, los quals hajen a metre, despendre e convertir en lo adob, fabricació, soteniment e conservació del dit açut, e no en altres coses, a fi aquell stiga ben clos, adobat e tancat. Hajen axí mateix poder de fermar àpoques, cancellar los contractes dels dits arrendaments ensemps ab los dits honorables procuradors, qui ara són o per temps seran, e fer totes coses necessàries circa les dites coses, [simul] cum incidentibus e dependentibus.

869

1477, octubre, 22. Tortosa.

Davant la petició del Capítol, el Consell de la ciutat de Tortosa decideix que dos prohoms, juntament amb dos canonges, vegin de quina manera es podrà tornar a posar en funcionament el seny de les hores, com sia gran honor e beneffici de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 59. f. 20r.

Al que és stat proposat per los honorables mossèn Ffrancesch Amiguè, infermer e mossènyer Sent Johan, artiacha de Culla, canonges de la Seu, tramesos per lo honorable Capítol al present Consell, com seria bo tornar lo seny de les hores, qui és trencat, ffonch provehit e delliberat los honorables en Pere Corder e en Miquel Boteller, ensemps ab los dits canonges, vegen per la ciutat e si poran trobar entre lo clero e los ciutadans que baste per a tornar dit seny sia tornat a la bona hora, com sia gran honor e beneffici de la ciutat.

870

1477, octubre, 26. Tortosa.

Anotació en una acta de Consell dels pactes a què han arribat els representants de la ciutat de Tortosa amb el bisbe i el Capítol per a la continuació de les obres de l'assut i les seues sèquies.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 59. f. 21r-22v.

Sobre la proposició per los dits honorables procuradors en lo present Consell feta, contenent com les persones per lo Consell contengut eletes per causa de la factura e fabricació de les cèquies e reparació o adob de l'açut, havien en scrits redigit lur apuntament e pensament pres, concordat e apuntat ab lo honorable Capítol e clero de la dita ciutat, lo dit pensament e apuntament fonch per mi, Johan de Aldana, notari ||^{f. 21v} e scriva del dit Consell, lest e publicat en presència de aquell, és del tenor següent.

Jesus Marie Virginis Filius.

¹⁰⁵⁸ fer fermar dits contractes de arrendaments, *interlineat*.

¹⁰⁵⁹ *Segueix* del dit arrendament, *ratllat*.

En nom de nostre senyor Déu Jesuchrist, e de la gloriosíssima Verge Maria, mare sua, e del benaventurat pare Sent Agostí, e mossènyer Sent Jordi, e de tota la cort celestial, per lo beneffici, restauració e total augmentació de la ciutat de Tortosa e dels habitants en aquella, qui segons nos mostra experiència, tant per causa de la guerra com encara per causa de les sterelitats e secades que molt sovint nostre senyor Déu, per nostres peccats e demèrits, nos dóna, en grandíssima misèria e congosa posada, de hon és [forçat] als remeys e adjutoris que de tanta misèria la poden fer delliura recórrer. E comfia cosa certa que altre remey après del divinal adjutori la dita ciutat no tingua, que és continuar aquella obra de l'açut e cèquies ja antigament començada, de la qual, sens dubte, a la dita ciutat grandíssima utilitat se spera. És stat vist a la dita¹⁰⁶⁰ ciutat, ensemps ab lo reverendíssimo senyor bisbe, mossèn Luys de Ribes Altes, canonge e deguà de la Seu, vicari general e official del dit reverendíssimo senyor bisbe; per part del Capítol mossèn Johan de Sent Johan, camarer, mossèn Ffrancesch Amiguèt, infermer, e mossèn Luys de Sent Johan, artiacha de Culla; per part de la dita ciutat mossèn Pere Dezpuig, ciutadà, mossèn Johan Ycart, mossèn Pere Corder, e lo senyor en Miquel Ponç e lo senyor en Pallarès, qui ab suma diligència e sollicitut enteguen axí en lo adob de la dita çut com encara en lo traure de les dites cèquies, cerquant tots aquells remeys e spediens ab los quals més promptament, e ab menys despeses e dan de la dita ciutat e dels habitants en aquella, la dita obra se puixa continuar e portar al fi que tots desigam.

E primerament, volent les damunt dites persones ab diligència entendre en les coses a ells comeses, són donats en pensament que la primera cosa que en la dita obra se ha a provehir és adobar l'açut e tenir aquella en condret, car valria poch en les cèquies obrar si lo fonament, que és la açut, mancava. E com sia cosa certa que los emoluments e renda que de la pesquera que en la dita çut se fa ixiran bastaran axí adobar-la com en tenir-la de continu en condret, han pensat les dites persones dits emoluments e renda ésser totalment dedicats a l'adob e conservació de dita çut, e no a nenguna altra cosa, com stiga en la dita açut tot lo fonament e principi de dites cèquies.

Item més, és fet pensament per les damunt dites persones, que com per continuar e portar||^{f. 22r} al fi desigat la dita obra sia mester gran quantitat de pecúnies, les quals huy, per la gran necessitat e pobresa que en la dita ciutat és, ab molta difficultat haver-se porien pecúnies, en alta manera que fent algun impòsit o tall que fos general e comú, axí a les eclesiàstiques persones com laychs, han pensat que aquells cinch sous que foren imposats per cafiç del forment per algunes necessitats de la ciutat, que finaran per tot lo mes de maig primer vinent, que aquells cinch sous de nou sien imposats, per a ttant temps com a les dites persones sia benne vist, en los quals cinch sous hagen a contribuir tots los eclesiàstichs de la present ciutat, frares, monges e tots altres religiosos qui del privilegi eclesiàstich se poguessen alegrar. E lo emolument e rebuda que dels dits cinch sous exirà, aquell, tot sens anar-lo a convertir en alguns altres usos, aquell dedicar e totalment consignar a la continuació e perfecció de la dita obra de les cèquies.

Item més, que vista e considerada la gran utilitat e augmentació que en la present ciutat se spera si la dita obra ve al fi desigat, ha paregut a les dites persones que aquell diner que és en la liura de la carn imposat, lo qual, per a cert temps, era consignat per a la obra de la sglésia de la dita ciutat, que contribuhint en aquell axí los eclesiàstichs com los laichs, que aquell diner e los emoluments que de aquell ixiran ara de present sien consignats a la dita obra de les dites cèquies, e no a altres usos, com sia cosa notòria que

¹⁰⁶⁰ *Segueix dita, ratllat.*

fetes ab la ajuda de Déu, les dites cèquies ab poqua dificultaut la obra de la Seu se'n porà continuar e acabar.

Item més, vist que la persona del reverendíssimo senyor bisbe de Tortosa és la pus principal persona de aquesta ciutat, e qui en la ciutat e térmens de aquella reb fruyts e rendes en grandíssima suma, e axí, fent-se, ab la ajuda de Déu, les dites cèquies li'n spera grandíssima utilitat e augmentació, ha paregut a les dites persones ésser cosa molt justa sa senyoria reverendíssima deure contribuyr en la despesa que en la dita obra se haurà a fer, los ha paregut que lo dit¹⁰⁶¹ senyor bisbe pague quiscun any per al mester de la dita obra tres milia sous barcelonesos, pagades en tres terçes, segons que per les dites persones serà ordenat. E açò tant temps quant los damunt dits cinch sous en lo cafiç del forment per la dita ocasió imposades e lo diner de la carn durarà.

Lo qual pensament e apuntament preinsert en presència del dit honorable Consell per mi¹⁰⁶², dit scriva, lest e publicat, fonch per aquell hagut per accepte e agradable¹⁰⁶³, fermat e decretat per lo dit honorable Consell, provehit e delliberant les dites cèquies sien fetes, e lo açut reparat iuxta lo dit e preinsert pensament e apuntament. E ésser per dita rahó continuació los dits cinch sous de imposició per cafiç de forment o farina principiadors del mes de maig primer venidor en avant, exclusive. E axí mateix, lo diner per liura en la imposició de la^{f. 22v}1064 carn, contribuhint en aquells lo clero e persones religioses e eclesiàstiques, segons en lo dit pensament e apuntament és largament contengut, a fi que del que procehirà dels dits drets se puixen fer e continuar les dites cèquies, fins passada la Rogal, e enfortir e adobar lo dit açut iuxta lo dit apuntament, donants e atorgants lo dit honorable Consell a les persones ja per dita rahó en lo prop tengut consell eletes tot plen poder a la execució del dit negoci necessari, [simul] cum incidentibus et deppendentibus, loants¹⁰⁶⁵, aprovants e confermants lo poder ja donat a aquelles en lo dit altre consell, totes o la major part, hoch encara augmentat a les dites persones lo dit poder, puixen aquelles, ensemps ab los honorables procuradors, totes o la major part, arrendar los dits drets a la [cautela] al més donant, segons és acostumat fer, e puixen¹⁰⁶⁶ fermar dits contractes de arrendaments en nom de la dita ciutat, ab totes aquelles clàusules, cauteles, obligacions, pactes, remuneracions e altres en semblants contractes acostumats metre e posar, rebre los preus, fermar àpoques e tot lo que necessari sia a fi lo dit açut sia reparat e enfortit e les dites cèquies se facen e vinguen a total fi e conclusió, puixen encara fermar qualsevol capítols per dita rahó ab lo dit mestre, e per dita rahó ypotecar-li e obligar-li per lur seguretats los dits drets, ab totes aquelles clàusules, cauteles, obligacions, remuneracions e pactes en semblants contractes necessaris e a les dites persones eletes ben vistes.

871

1477. Tortosa.

Capítols pactats entre el mestre Oxoa de Bermeo, mestre de fer sèquies, d'una banda; i l'Església i la ciutat de Tortosa, de l'altra banda; per a la construcció d'una

¹⁰⁶¹ Segueix dit, repetit.

¹⁰⁶² mi, interlineat.

¹⁰⁶³ Segueix e per, ratllat.

¹⁰⁶⁴ Segueix de la, repetit.

¹⁰⁶⁵ Segueix e, ratllat.

¹⁰⁶⁶ puixen, interlineat.

sèquia que ha de partir de l'assut i arribar fins a Tortosa pel marge esquerre de l'Ebre.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 3173 (paper).

[En nom] de¹⁰⁶⁷ nostre Senyor Déu Jhesuchrist e de la gloriosíssima Verge Maria, mare sua, e dels [be]naventurats Sent Agostí e Sent Gordi, capitols fets e concordats per entre lo ínclyt e [reverendíssim] senyor don Alonso, per la gràcia divina bisbe de Tortosa, e magnífichs micer Pere Dez[br]jull, Miquel Terça e Joan Costa, procuradors de la dita ciutat, mossèn Luis de [Ri]besaltes, vicari general e official del dit senyor, canonge e degà, mossèn Joan de Sent Joan, camarer, mossèn Francesch Amiguët, infermer, mossèn Luis de Sent Joan, artiacha de Culla, canonge de la Seu, en Pere Dezpuig, en Pere Corder, en Joan Ycart, en Miquel Ponç e Guillem Pallarès, ciutadans de la dita ciutat, persones eletes e deputades per part de la dita ciutat e de l'honorable Capítol e clero de aquella de la part una; e mestre Ochoa, de Vermeo, bizcahÿ, del regne de Castella, mestre de fer cèquies, de la part altra, per causa e rahó de fer e fabricar¹⁰⁶⁸ la cèquia que parteix de l'açut, a la part de Tivenys e Bitem, per causa de la qual són stats fets e concordats los Capítols infra següents.

Primerament, que lo dit mestre sia tengut de fer la dita cèquia, la qual principiarà a la rocha foradada que stà al cap de l'Açut, en lo qual forat haja a baixar, alçar e examplar tant quant necessari serà per haver principi e entrada les aygües en la dita cèquia. E al cap de la dita ubertura e foradament de la dita rocha, lo dit mestre faça e sia tengut de fer hun stallador¹⁰⁶⁹ de pedra picada, fet e fabricat ab tota perfecció, fortalesa e fermetat per tal que la dita cèquia, quant mester sia, se pusca scurar e tancar e gitar les aygües al riu, perquè no empachen lo dit scurament. E més, lo dit mestre haja e sia tengut fer e¹⁰⁷⁰ fabricar la dita cèquia del dit principi e començament fins passada la muntanya o costa apellada la Rogal¹⁰⁷¹, e [menar] aquella passada la dita muntanya o costa, per lo pla avant, fins un garrofer qui stà deçà la Rogal, venint a la ciutat, a la part del riu, hon és stada feta una creu, per lo preu o cost dejús scrit, a totes ses despeses e cost.

Item, que lo dit mestre haja e sia tengut fer la dita cèquia de amplària en lo sòl de huyt palms, e de altària corresponent a la dita amplària, degudament e segons se pertany e serà necessari. E més, lo dit mestre faça e sia tengut fer, del dit forat de la dita rocha principi de la dita cèquia fins al stallador vell, o més avant si mester serà, lo dit sòl de la dita¹⁰⁷² cèquia enfortit de argamassa o de loses,||^v embatumat si mester serà, per ço que sia stanch e l'aygua no puixa scolar ni [...] ¹⁰⁷³ dit sòl. E més, lo dit mestre faça e sia tengut de fer, del dit cap de roc[ha...] principi de dita cèquia fins al dit stallador vell, una paret de argamass[a] que ja y és, alçar aquella una tapiada, de aquell gruix que ja y és, si mester [...] sia paret e caixer de la dita cèquia vers lo riu, axí fort com fer se puixa [...] que lo riu no puixa muntar o passar per dita paret, rompre ne enderro[car...] [runar] dita

¹⁰⁶⁷ Segueix Déu, ratllat.

¹⁰⁶⁸ e cèquies, de la part altra, per causa e rahó de fer e fabricar, *interlineat*. Abans e fabricar, *ratllat*.

¹⁰⁶⁹ Segueix g, *ratllat*.

¹⁰⁷⁰ Segueix b, *ratllat*.

¹⁰⁷¹ Com en els capitols concordats l'any 1451, la Rojal marcava el primer dels tres trams que havia de tenir la sèquia que partia de Som i havia d'arribar a Tortosa. L'any 1477, doncs, encara no s'havia arribat a construir aquest primer sector.

¹⁰⁷² dita, *interlineat*.

¹⁰⁷³ En aquest punt, el paper està estripat i s'ha perdut part del document.

cèquia en temps de creescudes. E axí mateix, sia tengut fer lo dit [maestre...] de la dita cèquia de bona argamassa del stallador avant, en los lochs hon serà [mester...].

Item més, lo dit maestre durà e portarà la dita aygua, e farà la dita [...] ¹⁰⁷⁴ cèquia ab tot lo advantage e tant alta com porà, per lo peu [...] dita muntanya, en manera que les terres que seran dejús passada aquella se [p...] ben reguar, la qual cèquia lo dit maestre farà ab tota perfecció, segons és mes[ter], e donarà aquella stancha en tots lochs e parts per hon passarà, per manera que les aygües que per la dita cèquia yran no puxen scolar ne pedre's en manera alguna.

Item més, lo dit maestre, stant lo dit açut en lo ésser que és de present, sol sia clos lo portell o trencada que és en aquell. E no havent-hi trencada ni portell de dita trencada en lo dit açut, donarà e sia tengut donar en dita cèquia almenys vint ¹⁰⁷⁵ files de aygua, la qual quantitat de aygua durà e portarà per tota la dita cèquia per poder reguar les heretats de la dita partida.

Item més, lo dit maestre donarà e haja e sia tengut donar la dita quantitat o suma de aygua de vuyt files en cara de terra, ço és, egual la aygua ab la terra al dit garrofer senyalat deçà la Rogal, en lo pla, per manera que allí e de allí ençà se puixen reguar de la dita aygua les dites heretats de la dita partida, segons és dit [...].

Item més, és concordat que lo dit maestre haja e sia tengut fer la dita cèquia ¹⁰⁷⁶.

872

1478, febrer, 26 – març, 27. Tortosa.

El Consell de vintena de la ciutat de Tortosa proveeix que siguin pagats 100 sous, o allò que determinin dos àrbitres, al mestre Oxo de Bermeo i les seues gents per l'adob del camí de Tivenys, el traçat del qual ha estat modificat a causa de la construcció de la sèquia de Som. Segons relació del mercader Miquel de Mallèn, el treball d'Oxo val entre 7 i 8 lliures.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 59. f. 34r.

Per los quals dits honorables consellers de vintena ffonch provehit e delliberat fossen donats a mestre Oxo de Vermeo, mestre de la cèquia, cent sous per los treballs per aquell ab les sues gents sostenguts en mudar, fer e adobar lo camí qui ve de Tiveng per la costa de la Rojal, lo qual, per causa de la cèquia, era stat romput e de no u fet e mudat. E si li dit mestre no serà content de dits cent sous, fonch provehit e delliberat sien eletes dues persones, les quals, ab jurament, sumen lo que lo dit mestre deurà haver per fer dit camí, e sia-li donat lo que aquells arbitran.

Die veneris, XXVII mensis marcii anno predicto, lo honorable en Miquel de Mallèn, mercader de la dita ciutat ¹⁰⁷⁷, al qual per los honorables procuradors li era stat ¹⁰⁷⁸ donat

¹⁰⁷⁴ Segueix e farà la dita, ratllat.

¹⁰⁷⁵ Segueix filles, ratllat.

¹⁰⁷⁶ Iniciat aquest punt de la capitulació s'acaba el document, que és incomplet.

¹⁰⁷⁷ Segueix fcu, ratllat.

¹⁰⁷⁸ Segueix s, ratllat.

càrrech de reconèxer lo dit camí, féu relació en presència dels dits honorables procuradors haver vist e reconegut lo dit camí, e merèixer-se de la fabricació e mudament de aquell de set en huyt lliures.

873

1478, desembre, 17. Tortosa.

Es remet a la consideració del Consell general de la ciutat la petició del batlle, el qual havia demanat que es cloguessin el cantó de l'hospital de Sant Jordi amb el mur de Vimpeçol i el portal dels jueus, a causa de les bandositats dels moros.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 59. f. 72r.

Sobre lo que demana lo batlle de cloure lo cantó del spital ab la murada, al costat de Vinpeçol, e axí mateix, a l'altra part prop lo portal dels jueus, per causa de les bandositats dels moros de la present ciutat, ffonch remès lo dit negoci al Consell general.

874

1482, setembre, 10. Tortosa

Davant la possibilitat que el lloc del Perelló quedés despoblat a causa de les ràtzies dels pirates moros, el Consell de vintena de la ciutat de Tortosa proveeix que diversos prohoms vagin fins al Perelló per valorar la possibilitat de construir una torre o casa forta a la casa de la dona de mestre Bonifaci, com demanen els habitants del poble. La despesa del viatge ha d'ésser pagada dels béns de l'almoïna dels captius.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 60. f. 52v-53r.

Sobre la proposició contenent com ací havia dos missatgers del loch del Perelló, los quals, per scrits, havien significades als honorables procuradors les congoixes en les quals són posats, e perills, per la gran armada de fustes de moros qui trastegen per aquestes mars, les quals han lançat gent en terra, e en aquests dies passats són stats en les mars davant Puix Moltó, e¹⁰⁷⁹ scaramuçaren ab los del dit loch del Perelló, e sinó que foren descuberts se creu venien per [barrejar] lo dit loch. E après, són stats en la força de Sent Jordi, e són entrats de dins e pres hun home que y havia, e mes foch en dita força; e axí mateix són entrats en Miramar, e se'n porten tots los que y eren. E en après, són stats a Castelló de la Plana, e se'n porten trenta o XXXX hòmens. E axí, per les rahons dessus dites, los del dit loch stan en gran congoxa, perill e recel e signifiquen anar-se'n en altres parts, e deixar lo dit loch si no·ls és feta la subvenció e ajuda necessària. E encara dien e signifiquen que en lo dit loch ha una casa de la muller de mestre Bonifaci, la qual prenent-las la ciutat s'i feria una fortalesa, alçant e cubrint aquella, e fent-hi alguns adobs necessaris en dita casa||^{f. 53r} hon mester fos, les gents del dit loch se recullirien e's farien forts, e ab la ajuda de Déu serien preservats dels dits moros.

¹⁰⁷⁹ Segueix foren, ratllat.

Per los quals dits honorables prohòmens de vintena fonch provehit e delliberat que les persones dejúscrites vagen al dit loch del Perelló per parlar, comunicar e tractar e encara concordar ab los del dit loch sobre los adobs necessaris a la dita casa, per poder-se fer forts en aquella hen lo cars hi vingués, e stimar la dita casa, e veure què pot valer, a fi migançant lo divinal adjutori los habitants del dit loch, en una necessitat, se puixen recullir e fer forts. E vistes e tractades e concordades les dites coses, sien aquelles referides a la dita ciutat per¹⁰⁸⁰ poder donar compliment en lo cost de dita casa e adobs necessaris, provehint e delliberant lo cost e despesa de la dita anada sia pagat de les pecúnies e o pensions que la ciutat paga a la almoyna dels catius de la dita ciutat.
Foren elets:

Mossèn procurador segon.
Mossèn Johan Bonet.

En Bernat Xies.
E hun mestre de cases.

Les quals coses dessús dites foren referides a l'honorables en Perot Climent, síndic h de l'Espítal, dient e notificant a aquell de les dites pensions de la almoyna dels catius¹⁰⁸¹ pagàs la quantitat necessària per a la dita anada, que serien XXXX o cinquanta sous, segons per lo dit consell de la vintena era delliberat, requerint de les dites coses ésser fet acte públic per mi, Johan Aldana, notari e scriva de la casa, presents los honorables micer Miquel Terça, juriste, e Bernat Xies, notari, ciutadans de la dita ciutat, per testimonis. Lo qual dix que ell ho havia mester per als càrrechs del Spital, emperò que ell los donaria segons los dóna hun ducat.

875

1482, setembre, 14. Tortosa.

El procurador Joanot Despuig fa relació, davant el Consell General de Tortosa, de la visita que amb el notari Bernat Xies i el mestre de cases Gargallo havia fet al lloc del Perelló per veure quines possibilitats hi havia de fer una fortalesa per protegir la població dels pirates. Sentida la relació, el Consell decideix que sigui fet un albarà amb les coses necessàries per a fer les obres esmentades, que s'han d'encantar (ésser donades a destall).

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 60. f. 53v-54r.

En presència dels quals consellers fonch referit per lo honorable en Johanot Despuig, altre dels dits procuradors, qui ensems ab los honorables en Johan Bonet, en Bernat Xies, notari, e ab Gargallo, mestre¹⁰⁸² de cases, era anat al Perelló per veure e reconèixer hon se poria fer una força o retreta que en cars||^{f. 54r} hi vinguenssen moros se poguessen retraure e deffendre. E havien vist una casa que stà al cap del lloch a la part dellà, la qual era de na Bonifàcia, que stimaren valer de deu en dotze lliures, ab certes hores e fortificacions hi fan a fer, que són stimades costaran quaranta lliures, e los del dit loch offeren donar cinch hòmens hun mes per ajudar en dites obres. Ffonch provehit sia fet

¹⁰⁸⁰ Segueix donar, ratllat.

¹⁰⁸¹ Segueix paguassen, ratllat.

¹⁰⁸² Segueix d'aixa, ratllat.

hun albarà de totes les coses que són necessàries fer en la dita casa per a poder-se fer forts en aquella los del dit loch del Perelló, e sia donat a l'encant e vist per quin preu se farà a la [scarada], sien les dites coses referides a la vintena.

876

1484, maig, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa accepta cedir a les monges del monestir de Santa Maria de la Ràpita la Casa de Sant Jordi, a Vimpeçol, perquè s'estableixin a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 62. f. 52v.

Sobre la suplicació feta en presència del dit honorable consell per part de les monges de la Ràpita, que signifiquen voler-se'n venir a estar açí si la ciutat los deixa la casa de Sent Jordi, qui stà a Binpeçol, attès en lo monestir de la Ràpita star a perill de moros, e per star en loch tan stèril e apartat no poder-se bonament sostenir; ffonch provehit e delliberat que la dita ciutat, per son interès, les acullgua en dita casa de sent Jordi, a beneplàcit de dita ciutat, e quant a aquella plaurà.

877

1484, juliol, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa, vista la bona tasca que frare Pere està desenvolupant a l'ermita del Coll de l'Alma, decideix que li siguin pagades 8 lliures anuals de subvenció i que no pugui ser foragitat de l'ermita sense el permís del Consell General, amb l'única condició que ha de mantenir l'edifici en bones condicions.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 62. f. 68r.

E més, lo dit honorable Consell provehí e delliberà que lo venerable ffrare Pere, ermità, sia conduhit, a beneplàcit del Consell General de la dita ciutat, per star e habitar en la església e casa de la Verge Maria del Coll de l'Alma, e tenir en condret de aquella, volent e provehint dit honorable Consell lo dit venerable ffrare Pere no poder ésser repel·lit ni foragitat de dita sglésia e casa sens provisió e delliberació del¹⁰⁸³ Consell General de la dita ciutat, considerant la probitat, virtut e bondat del dit frare Pere, lo qual fins a fi ha molt augmentada dita casa e sglésia, e's creu que molt més de aquí avant entendrà¹⁰⁸⁴ en lo augment e conservació de dita sglésia e casa, provehint més de delliberant al dit venerable frare Pere sien donades, en subvenció e ajuda del seu viure, e del qui starà en companyia sua en dita sglésia e casa quiscun any, huyt lliures, compreses en aquelles lo que procehirà del bací dels acptes de dita sglésia, remetents les dites coses als dits honorables procuradors, e de hon se poran haver les pecúnies restants, a compliment de les dites huyt lliures han a servir en subvenció e ajuda del dit venerable ffrare Pere.

¹⁰⁸³ Segueix presen, ratllat.

¹⁰⁸⁴ entendrà, interlineat. Abans augmentarà, ratllat.

1484, octubre, 9. Tortosa.

Davant la possibilitat de reprendre amb força les obres de la Seu de Tortosa a causa de la promoció del protonotari apostòlic Joan Girona, el Consell de la ciutat decideix parlar amb el Capítol de Santa Maria perquè acceptin que als eclesiàstics –com als laics– se'ls pugi la imposició de la cart de moltó en un sou per lliura.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 61. f. 13r.

Sobre la proposició per lo dit honorable veguer, altre de dits elets, feta com los magnífichs procuradors de la dita ciutat li havien parlat significant-li com lo senyor bisbe los havia notificat com per fer e continuar la obra de la Seu, ço és, per fer la navada primera en dita obra après del cap ja fet en dita Seu, mossèn Johan Gerona¹⁰⁸⁵, resident en cort romana, havia ofert despendre de ϕ del seu circa XXXX M sous, ajudant hi contribuhint en lo cost e despesa de dita fàbrica la dita ciutat e clero, a fi se acabàs dita navada. E com dits procuradors¹⁰⁸⁶, considerada dita oferta, e vista per lo semblant la molta inòpia e necessitat és de present en dita ciutat, e quant són carreguats los drets e imposicions de dita ciutat, com en la mólta del forment hi haja XX sous de imposició per cafiç, e axí mateix en la carn, per lliura de carn, quatre diners, en tant que no obstant la molta voluntat e affecció tenen dits magnífichs procuradors en la factura e continuació de la dita obra, bonament no poden veure de hon ni com se po[gues]sen haver diners per part de dita ciutat per dita necessitat e obra sinó en la manera següent, ço és, que axí com de present lo moltó se menja per los eclesiàstichs a onze, se menjàs a XII diners la lliura, que seria hun diner que pujaria, lo que en la dita forma dits [eclesiàstichs pagarien] e contribuïrien en dita fàbrica de XXXX en L lliures, e la ciutat satisfaria [e pagaria] en ajuda de dita obra per any, per a hun trienni, entre lo diner dels eclesiàstichs e dels lechs, CL lliures, les quals coses se han a tractar e [menjar] ab lo dit senyor bisbe, capítol e clero de la ciutat, emperò, per lo augment de dita imposició, ço és, de hun diner per lliura en la carn, per quant los quatre diners de dita imposició reben dits crehedors censalistes, per los quals ffonch provehit e delliberat que totes hores que lo dit e present negoci se farà ab bona concòrdia entre la ciutat e lo clero, e als dits crehedors dita imposició los responrà rahanablement segons a aquells parrà dits crehedors seran contents en dites coses consentir per llur porció.

1485, abril, 19. Tortosa.

Davant la impugnació presentada per diversos particulars i el Capítol de la Seu sobre una obra que el pintor Eduard Bonanat fa al Vall, el Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els oficials corresponents vegin si l'obra és o no és correcta. A aquesta provisió s'hi oposa el mustassaf Pere Lucian, ja que considera aquest treball propi del seu ofici.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 62. f. 95r.

¹⁰⁸⁵ Segueix he, ratllat.

¹⁰⁸⁶ Segueix vist, ratllat.

Sobre la suplicació donada per scríts en presència del dit honorable Consell per los discrets en Jaume Serra, notari, e en Baltasar Martí, en sos noms pròpriis e encara en nom e per part de l'honorable capítol de la Seu, impugnant la obra que lo honorable en Aduart Bonanat fa en lo vall de la present ciutat, present lo dit en Aduart Bonanat, qui pretén poder fer dita obra; ffonch per lo dit honorable Consell provehit e delliberat en dita obra sia sobresegut e no-s [enante] ne-s prosegueixca aquella fins per los honorables officials¹⁰⁸⁷ de dita ciutat, als quals la coneixença de dites coses se pertangua, sia vist lo que serà faheedor de justícia, les quals coses hagen dits officials haver vistes e reconegudes de açí a diumenge primer vinent.

A la qual provisió dissent lo honorable en Pere Lucian, altre dels mustaçaffs e consellers, com dix dita coneixença pertànyer a llur offici.

880

[1484-1485]. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa atorga llicència a Pere Alió per construir una casa al costat del baluard del cap del pont, al marge dret de l'Ebre, al vall que hi ha més enllà del peiró, en la qual casa vendrà llenya als ciutadans tortosins, i per fer o arranjar un camí cap al port, per on baixarà l'esmentada llenya. La ciutat es reserva el dret de prendre aquesta casa en cas de necessitat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 98. s/p.

Al que-s demana per en Pere Alió, li sia donat permís e licència per la ciutat de poder fabricar e construir una casa al costat del baluart qui stà al cap del pont, dellà lo riu, en hun vall que ya dellà lo peyró, per poder tenir venderia de lenya als ciutadans de la dita ciutat. E per lo semblant, diu farà certa carratera per poder portar dita lenya del port a la dita casa o botigua ab carro. En axí que vol que per dita carratera, ab carro, persones altres no puixen tirar de dita lenya, sens contribuyr en la despesa de dita carratera, e avenir-se ab ell, però serà content¹⁰⁸⁸ que altres bísties de ciutadans ab somades de lenya puixen anar hi venit per dit camí.

Ffonch per lo dit honorable Consell donada e atorgada dita licència, permís e facultat, al dit Pere Alió, de poder construir, fer e fabricar dita casa en lo dit loch demanat per poder tenir dita venderia de lenya, per a obs dels ciutadans de dita ciutat. En axí, emperò, que en cars de necessitat la dita ciutat se pogués pendre dita casa, e per lo semblant, en lo què demana del camí de carro que vol fer, li sia atorgat lo que demana. Remettents totes e sengles coses dessus dites simil cum incidentibus als honorables procuradors de dita ciutat, que més avant per dita rahó e concessió faran a fer e provehir. La qual dita licència, concessió e permís fonch per lo semblant atorgada, loada e aprovada per lo magnífich mossèn Johan Ycart, regent lo offici de batle de la dita e present ciutat en nom e per part de la magestat del senyor rey, dilluns a XVIII dels dits mes e any, present mi, Johan Aldana, notari, e los discrets en Bernat Xies, notari, e Jacme Mieres, verguer, per testimonis.

¹⁰⁸⁷ Segueix electors, ratllat.

¹⁰⁸⁸ serà content, interlineat.

1488, novembre, 15. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa expressa la seua preocupació per l'enderrocament del cap de pont del marge dret de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 63. f. 87v.

Sobre la proposició contenent com aquesta ciutat viu molt atribulada per lo cap del pont, de pedra picada¹⁰⁸⁹, ésser-se enderrocat en lo riu, e la gent no poder passar per dit pont, e han a passar ab pontó, ab gran dificultat e treball, e¹⁰⁹⁰ és de molta necessitat provehir e donar forma e manera sia adobar lo dit cap pont, e tornat lo pas a fi les gents puxen passar lliberament.

1489, febrer, 11. Tortosa.

Davant el segon enderrocamet en poc temps del cap de pont de la ciutat de Tortosa, al marge dret de l'Ebre, i a la impossibilitat que la ciutat sufragui les obres, el Consell de vintena proveeix que que es reuneixin els assessors i altres homes de ciència de la ciutat per revisar els capítols signats amb els arrendadors de la sublevació i els del pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 63. f. 90v.

Sobre la proposició contenent com per causa de la creixcuda feta del riu és stat enderrocat lo cap del pont a la part dellà, e jatsia la ciutat en la primera gran creixcuda hagués enderrocat dit cap de pont e en lo adob de aquell perquè¹⁰⁹¹ lo pas se pogués continuar, la ciutat havie despès alguna quantitat e après en la segona e última creixcuda alguna part del dit adob s'era tornat a desfer, e fa fornar adobar. E la ciutat no té disposició¹⁰⁹² ne per lo semblant se creu ésser-hi tenguda. Ffonch provehit e delliberat fossen congregats e ajustats lo assessors de la ciutat ab alguns altres hòmens de sciència de la dita ciutat, per los quals sien vists e reconeguts los capítols¹⁰⁹³ són entre la dita ciutat e los dits arrendadors de dita sublevació, e encara altres capítols són entre la mateixa ciutat ab los arrendadors del dit pont, e vejen que y dispon e vol la justícia e del parer de aquells ne sia feta relació en la XXtena, la qual, huyda dita relació, puixa provehir segons veurà e conexerà se dega fer, e sien remunerats dits hòmens de sciència de lurs treballs, e del que serà [...] ne sia parlat ab los dits arrendadors de sublevació.

¹⁰⁸⁹ de pedra picada, *interlineat*.

¹⁰⁹⁰ e, *interlineat*.

¹⁰⁹¹ Segueix les persones, *ratllat*.

¹⁰⁹² Segueix qui, *ratllat*.

¹⁰⁹³ Segueix dels, *ratllat*.

1489, agost, 5. Tortosa.

Davant l'enderrocament del cap de pont del marge dret de l'Ebre a causa d'una riuada, el Consell de vintena de la ciutat de Tortosa decideix que els procuradors tractin amb els arrendadors del pont de barques sobre la seua reconstrucció i que, mentre es fan aquests tractes, comencin a preparar les obres, que són imprescindibles.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 63. f. 15v.

Sobre la proposició contenent com lo cap del pont de la part dellà, lo qual per la gran creixcuda¹⁰⁹⁴ feta per lo riu de Ebre, més del acostumat, era stat enderrocant, per causa del qual enderrocament stava en gran perill dit pont, que si lo dit riu de Ebre creixia¹⁰⁹⁵ se'n portava dit cap del pont, e la ciutat restaria en grandíssima congoixa, com dit pont sia la conservació de la present ciutat, sens lo passatge del qual en manera alguna aquesta ciutat no's puixa conservar, e per causa de dit enderrocament sia restat en lo loch hon se assetiava lo primer molí a la part dellà hun gran [pa] de pedra picada, ab argamassa¹⁰⁹⁶, sobre lo qual, minvant dit riu, s'és assegut dit molí o primera barcha, e s'és tot sclafat e perdut en tant que huy dit¹⁰⁹⁷ cap del pont stà en gran perill, que si creixa se'n ho portaria tot, e la ciutat restaria en grandíssima congoixa, e de dites coses n'era stat conferit ab los arrendadors de la sublevació, com la ciutat pretengua dits arrendadors de dita sublevació ésser tenguts al tornar e refer de dit cap de pont, e encara algunes requestes fetes en escrits; ffonch per los dits honorables consellers de vintena provehit e delliberat que los honorables procuradors y¹⁰⁹⁸ tornen a conferir e comunicar de dites coses ab dits arrendadors de dita sublevació, per veure si ab dits arrendadors de dita sublevació se poran concordar dites coses, a fi lo dit cap de pont se tornàs ab tota perfecció a fer segons stava abans de dita creixcuda e enderrocament. Et [ipso] interim los dits honorables procuradors treballen en adobar e fer adobar lo dit cap de pont e traure de perill aquell, a fi que venint ayguada o creixcuda de dit riu no's perdés totalment la fusta e altre forniment, ab lo qual huy se deté e-s conserva dit cap de pont.

1489, setembre, 17 – novembre, 13. Tortosa.

Despeses de la construcció del cap de pont del marge dret de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 100 (2n lligall). f. 19v-22v.

Despeses fetes en lo aparell de la arena treta aparellada per a ops de refer e fabricar lo cap del pont, a la part de les eres, lo qual per lo gran diluvi de les aygües e crescuda del riu de Ebro, fonc la vespra de Sent Martí propassat Mil CCCCLXXXVIII se era enderrocant.

¹⁰⁹⁴ Segueix e juv, ratllat.

¹⁰⁹⁵ Segueix atès que p, ratllat.

¹⁰⁹⁶ Segueix la qual, ratllat.

¹⁰⁹⁷ Segueix pont, ratllat.

¹⁰⁹⁸ Segueix tornen, ratllat.

E primo, dijous, a XVII del mes de setembre, any Mil CCCCLXXXVIII, feren fahena en traure, portar e descarregar una pontonada de arena de la chiquina dels moros fins al cap del pont, dellà, hon se havia a fer dita menora per la dita fàbrica los infrasegüents, als quals los honorables en Pere Canyiçar, receptor, donà a quiscú un real de Barchinona, present mi, Bernat Chies, notari; e són segons se seguexen, en Pere Nicholau, en Johan Canalda, en Francesc Bueno, Johan Feliu, Simó Barçaló, Francesc Sit, Miquell Bages, Pere Ardèvoll, Johan Alfonso e lo moço de mestre Cathalà. --- Il XVI s VIII.

En après, dimecres, a XVIII de stembre, e any dessus dit, tornaren al traure e tirar de la dita arena los infrasegüents, als quals per lo dit en Pere Canyiçar, receptor, foren paguats, segons se segueix:

(...)
||f. 20r

(...)

Item més, donà a mestre Pere Cathalà, per administrar la gent e lo pontó lo dita passat, present mi, quatre sous. E més, li donà per una dotzena e miga de cabaços de palma foren comprats de na Cervellona, la viuda, a tres sous dotzena, quatre sous, VI; munta tot VIII sous, sis diners; foren-li pagats present mi, e per lo semblant als qui la prop dita jornada havien treballat en traure dita arena. --- Il VIII s VI.

(...)
||f. 22v

Item, divendres, a XIII del dit mes de nohembre, treballar los¹⁰⁹⁹ treballans infrasegüens en fer la argamassa e mescla de calç e arena per al dit cap del pont. Primo, en Johan Cervelló, prenia hun sou, VIII. ---- Il I s VIII.

(...)
||f. 23r

Item, a'n Jacme Fuster, administrador de dita obra, les quals quantitats de dita jornada de XIII de nohembre rebé lo dit en Jacme Fuster, per safisfer als dessus dits, e axí ho confessa a mi, notari, e a ell, per dit jorn, foren donats dos sous, dels quals hòmens dessus dits los dos treballaren en desfer hun pa de manobra que estava enderrocat al cap del Caixal del Temple, dins lo riu. ---- Il II s.

885

1489, octubre, 10. Tortosa.

El Consell de vintena de la ciutat de Tortosa aprova la despesa que els procuradors estan fent en els preparatius de l'obra del cap de pont, al marge dret de l'Ebre, que havia estat enderrocat per una riuada. Es proveeix, a més, que l'obri es faci, malgrat que la ciutat intentarà que els arrendadors del pont paguin les despeses.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 63. f. 18v.

E més, los dits honorables prohòmens de vintena, hagueren per bona despesa la que fins ara los dits honorables procuradors havien feta fer en lo preraratori de calç, arena e mescla de argamassa se fa dellà lo pont, per a obs de refer e tornar lo cap del pont, lo qual enderrochà la gran creixcuda del riu de Ebre, provehint e delliberant dita despesa de fer dita manobra sia continuada a fi sia aperellada per a fer dita obra ara hi sien

¹⁰⁹⁹ Segueix mestres, ratllat.

tenguts los arrendadors que ells o pagaran si tenguts hi són, com la ciutat axò pretengua e perquè¹¹⁰⁰ en tot temps de l'any no's poria traure arena ne fer dits preparatoriis és mester en lo temps covinent donar-hi recapte.

886

1489, novembre, 7. Tortosa.

Compte de les despeses de tancar els portals de la ciutat perquè no entressin a la ciutat els empestats de Barcelona.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 100 (2n lligall). f. 22v.

Despeses fetes en fer tancar los portals per causa de les morts, com segons la fama se havia se morillen a Barchinona de peste, e lo senyor Infant e lochtinent de la magestat real hagués scrit a la ciutat com sa magestat volia venir aci, e que fos ben guardada dita ciutat, despengueren-se en dites coses segons se segueix:

Et primo, a VII del mes de nohembre, any dessus dit, donà a mestre Pasqual Martí de Valljunquera, per tres jorns havia treballats en tancar lo portal de Terragona, e de la moreria, e scombrat del vall, e lo forat de la torre del Cijar, a rahó de tres sous per jorn, munten nou sous; donà'ls-hi present mi. ---- II VIII s.

(...)

887

1489, desembre, 3. Tortosa.

Davant la demanda de cent pedres que els frares menors fan per acabar la capçalera de la seua església, el Consell de vintena de la ciutat de Tortosa remet la qüestió als procuradors, que hauran de decidir si aquestes pedres es lleven del cap del pont a la part dellà, de la torreta del Queixal o del baluart del costat del convent.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 63. f. 20v.

Sobre la demanda se fa per los frares del monestir de Sent Francesch, los quals demanen cent pedres los manquen per a cloure lo cap de la sglésia del dit monestir, e no'n poden haver de neguna part, e demanen a la dita ciutat les pedres que stan en hun [pa] de argamassa¹¹⁰¹ al cap del pont, de la part dellà, les quals són del dit monestir; ffonch per lo dit honorable Consell de vintena comès e remès tot lo dit negoci als dits honorables procuradors, que de les¹¹⁰² pedres del pa qui són dellà lo pont, o del Caixal qui stà a la torreta del temple, o del baluart qui stà prop lo dit monestir dels¹¹⁰³ dits frares, o de altres parts, dellà hon coneixeran ésser menys dampnós a la república de la dita ciutat, se done orde se hajen dites pedres per donar compliment e acabament en lo del cap de dita sglésia.

¹¹⁰⁰ Segueix ans, ratllat.

¹¹⁰¹ Segueix de, ratllat.

¹¹⁰² Segueix dellà, ratllat.

¹¹⁰³ Segueix del, repetit.

1490, març, 26. Tortosa.

Pagament de 12 sous i 6 diners a Antoni Castelló, capdeguaita, per haver tancat forats de la muralla per on entraven apestats a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 100 (2n lligall). f. 27r.

1490, abril, 24. Tortosa.

Pagament de 2 sous a Domingo Guarda, pagès, per haver portat manobra al Sitjar, on s'han tapat forats de la muralla per on entraven apestats a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 100 (2n lligall). f. 28r.

Item, donà disabte a XXIII del dit mes de abril, a n Domingo Guarda, pagès, per tirar manobra al Cigar, e tapar alguns forats havien fets les gents per poder entrar en ciutat, dos sous present mi, notari, per causa de les morts. ---- ll ll s.

[circa 1491, febrer]. Tortosa.

Els majorals, sagristans i parroquians de l'església de Sant Jaume de Tortosa demanen al Consell de la ciutat una ràpida intervenció per a evitar l'enderrocament de l'esmentada església, que ha quedat greument malmesa a causa de les fortes avingudes del riu Ebre, que han enderrocat el mur i el pas que hi havia davant l'església.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 4175 (paper).
a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 194, doc. 27.

Jesús.

No ignoren les savieses vostres de vosaltres, magnífichs procuradors e Consell de la ciutat de Tortosa, quant temps e dies són passats que la sglésia parrochial del benaventurat Sanct Jaume de la dita ciutat, la qual après la Seu catedral és tant principal sglésia, és stada e de present és posaada e constituÿda notòriament en tant grandíssima ruÿna e perill de total submersió e destruÿció de aquella, e de quischun dia perilla major per causa e rahó de la dirruyció en dies passats feta per lo riu de Ebro del pas qui junt era ab dita sglésia, en tant que si ab summa diligència e expeditament no y és degudament socorregut, no és dubte que en breus dies se spera indubitada dirruÿció e perdició de dita sglésia, lo que redundaria en tant gran desurvey de la divina magestat e del culto divino de aquella, interès e dapnatge tant gran de la república de la dita ciutat, ciutadans e singulars de aquella, per tant, et als los majorals e segristans de la dita parròquia, supliquen lo més poden les magnificències e savieses vostres, que tota trigua, tarda e dilació postposades, ab summa diligència delliberen e porvehiscan que ab efecte la dita sglésia sia talment promptament socorreguda, que de la tant gran ruÿna e perill, en lo qual és posada e constituÿda, sia per vosaltres del tot preservada e liberada, e ultra

que satisfareu al servey de la perfeta magestat divina, e augment e conservació del culto divinal, interès tant gran e bé de la cosa pública de la dita ciutat e singulars de aquella encara no res menys¹¹⁰⁴ los dits majorals e segristans en nom e per part de la dita parròquia vos ho reputaran a gràcia special.

891

1492¹¹⁰⁵, març, 16. Barcelona.

Lletra d'Enric d'Aragó, duc de Sogorb i lloctinent general del rei, als procuradors i prohoms de la ciutat de Tortosa, en la qual els "encarrega" que facin obres a les parts externes del castell, de les quals, segons té entès, s'ha d'encarregar el municipi.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 423 (paper).

Lo infant don Enrich d'Aragó, duch de Sogorb e loctinent general, etcètera. Amats nostres, aquests passats dies nos fonch scrit per lo señor rey manassem que les forses de aquest Principat stiguessen com era mester, e que si fos necessari en les parts foranes de dites forses alguna obra, aquella manassem fer de continent per aquells qui són tenguts e obligats. E segons havem entès la força de aquexa ciutat hauria de mester alguna obra en les parts foranes de aquella, a la qual vosaltres sou obligats, e-s diu lo alcayt de dita força axí en temps passat e senyaladament en temps del señor rey don Joan, de gloriosa memòria, com despuix ençà és en possessió de fer obrar e contribuir en dites obres. E per quant la dita força de aquexa ciutat ha mester de present alguna obra, a la qual, com dit havem, sou obligats, per evitar major inconvenient, vos encarregam en manera la present vista e sens dilació façats obrar la obra que serà mester en lo dit castell, en les dites parts foranes, de la qual obra, segons se diu dit alcayt és en possessió, car açò mateix ha fet la ballia de la vila de Cervera, en la força de la dita vila, e no y haja falla si servir-nos desijau. Data en Barchinona, a XVI de març de LXXXII. Signatura.

892

1492, abril, 17. Tortosa.

Davant les pretensions del Capítol de la Seu, que ha començat a reconstruir l'ermita de Sant Antoni i vol tenir-ne l'administració, el Consell de vintena de la ciutat de Tortosa decideix que els procuradors, en nom de la ciutat, tractin amb els canonges sobre aquesta qüestió, tenint present, però, que els acords als quals s'arribi no poden anar contra el domini e ampriu que la ciutat e ciutadans de aquella han en dita sglésia e ermita.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 64. f. 39v.

A la petició e suplicació feta en presència del dit honorable Consell de vintena per part de l'honorable Capítol de la Seu, contenent com per quant la ermita e sglésia fundada en lo barranch del Molí d'en Sedó, sots invocació de Sent Anthoni, apellada vulgarment

¹¹⁰⁴ Segueix encara, ratllat.

¹¹⁰⁵ A l'inventari apareix datat, erròniament, el 1542.

dels ermitans, era totalment destruhida e enderrocada, lo dit honorable Capítol, per devoció¹¹⁰⁶, ab alguns eclesiàstichs, ha principiada a obrar e reparar dita sglésia e ermita, en tant que s-i celebra missa e se han obtengudes certes indulgències e perdons¹¹⁰⁷ de Roma. E volen entenre encara més avant en ben obrar e edificar la dita sglésia e ermita, si per la ciutat és leixada la administració e govern de dita sglésia e ermita al dit honorable Capítol, axí de metre ermitans com, si necessari serà, mudar totes hores que al dit honorable Capítol serà ben vist e de les altres coses necessàries per la conservació e augment de dita sglésia e ermita; ffonch per los dits honorables¹¹⁰⁸ Consell¹¹⁰⁹ de vintena¹¹¹⁰ provehit e delliberat que los honorables procuradors, en nom e per part de dita ciutat, sens prejudi ni derogació del domini e ampriu que la ciutat e ciutadans de aquella han en dita sglésia e ermita, se concorden ab lo dit honorable Capítol sobre lo dit^{f. 40r} govern, regiment e administració, e de metre o mudar emitans en tota aquella millor manera que veuran e conexeran se puixa ne dega fer, donants e atorgants als dits honorables procuradors tot plen poder sobre les dites coses.

893

1492, setembre, 20. Tortosa.

Davant la suplicació feta pel notari Bernat Xies, que vol emprar la muralla de la ciutat per recolzar una teulada i una canal del seu fahedor d'oli, el Consell de vintena remet l'assumpte als procuradors perquè vagin a veure, amb alguns ciutadans i mestres, si aquesta obra farà malbé el mur; si l'obra es pot fer sense perjudici de la ciutat, decideix que li sigui donada llicència.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 64. f. 51v-52r.

Sobre la suplicació feta de paraula per lo discret en Bernat Xies, notari¹¹¹¹, en presència dels dits honorables procuradors e Consell de vintena, per causa de certa obra que fa al seu fahedor de oli, juncta a la murada de dita ciutat, demanant llicència a la dita ciutat¹¹¹² e o Consell de aquella¹¹¹³ puixa metre o ficar en dita murada dos o tres fusts per causa de una teulada que ha mester fer en dita obra, e, axí mateix, certa entrada per engastar certa canal per fer venir la aygua del pou o cénia del dit fahedor a la ametla o fulls de la dita obra nova, suplicant lo dit honorable Consell de vintena fessen veure e reconèixer dita obra faheedora per maestres e persones spertes en dites coses, e si¹¹¹⁴ per aquells serà vist sens dan algú de la dita murada poder-se aquelles fer, los fos placent donar loch e tollerar dita obra se fes juncta a dita murada, com en altra manera non volgués; per los quals dits honorables Consellers de vintena fonch remès als honorables procuradors, los quals, ab alguns ciutadans, vagen a veure dita obra, e, axí mateix, hi demanen maestres e hòmens asperts en dites coses, e si serà vist dita obra que lo dit^{f. 52r} en Bernat Xies se vol fer en la dit muralla no dampnejar ne fer dan aquella, li sia donada dita llicència, e no

¹¹⁰⁶ per devoció, *interlineat*.

¹¹⁰⁷ *Segueix dels, ratllat*.

¹¹⁰⁸ *Segueix procuradors e, ratllat*.

¹¹⁰⁹ *Segueix de vintena, ratllat*.

¹¹¹⁰ *Segueix que los honorables procuradors, ratllat*.

¹¹¹¹ per lo discret en Bernat Xies, notari, *interlineat*.

¹¹¹² *Segueix bé, ratllat*.

¹¹¹³ *Segueix los plàcia, ratllat*.

¹¹¹⁴ *Segueix sens d, ratllat*.

en altra manera, remettens dites coses als dits honorables procuradors en la manera dessus dita, simil cum indicentibus et dependentibus etcetera.

894

1493, octubre, 4. Tortosa.

Pagaments per diverses obres en palissades i tancament de portals, per evitar que els empestats puguin entrar a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 102 (1r lligall). f. 13r.

895

1494, juliol, 4. Tortosa.

El canonge Serre, de part del Capítol de la Seu de Tortosa, demana a la ciutat que contribueixi a les obres de la catedral, o pagant el salari de tres mestres (segons antigament se acostumava de fer), o a denes, o d'una altra manera. La petició es remet a diverses persones que l'estudiaran.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 65. f. 36r.

E més, fonch suplicat lo dit honorable consell per lo reverend mestre Serra, canonge, de part de l'honorable capítol de la Seu, la ciutat volgués comunicar e contribuir en la obra de la Seu, a fi dita obra se continuàs en una de dues maneres, o segons antigament se acostumava de fer, tenint la ciutat dos o tres obrés a son cost, o fent-ho a deheenes, o en altra qualsevol manera. Fonch remès a les persones elegidores.

896

1494, juliol, 7. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que, en subvenció de les obres de la Seu, cada dia hi treballi una dena de la ciutat, tant en l'obrir i reblir els fonaments dels pilars ja assenyalats com en enderrocar l'obra vella. Aquesta col·laboració està subjecta a dues condicions: que la primera obra vella que s'enderroqui sigui aquella que està al costat de la capella nova de Sant Miquel i Sant Agustí i que el procurador segon, Joan Corder, sigui administrador de les obres per part de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 65. f. 37v.

Per los quals dits honorables procuradors¹¹¹⁵, prohòmens e assessors preinserts, en la sala del dit consell convocats e ajustat, hagut e tractat col·loqui en comunicació entre ells sobre la subvenció e ajuda faheedora en la obra de la Seu per la ciutat, quant a l'obrir dels fonaments¹¹¹⁶ dels pilars ja senyalats e principiats en la dita Seu, e axí mateix enderrocar part de la obra vella, per a reblir e obrar de argamassa dits fonaments,

¹¹¹⁵ Segueix assessors, ratllat.

¹¹¹⁶ Segueix ja, ratllat.

fins en cara de terra, ffonch provehit e delliberat que de part de la ciutat sia feta oferta a l'honorable Capítol de donar-los en subvenció e ajuda de la dita obra, quiscun jorn, a beneplàcit de la dita ciutat, ab la condició dejúscrita, fins en una deena, axí en lo obrir de dits dos solaments de pilars ja senyalats, com en lo obrar e reblir aquells de la obra vella que s'a a enderrocar, fins en cara de terra. En axí, emperò, que¹¹¹⁷ quant començaràn a enderrocar la obra vella, la primera que se enderrocarà sia la obra vella e arcada que stà pus prop de la capella nova de Sent Miquel e o de Sent Agostí, provehint e delliberant que lo honorable en Johan Corder, procurador segon, sia manobrer per part de la dita ciutat en dita obra, e per ell acompanyat de alguns ciutadans sia tornada resposta al dit honorable Capítol, juxta serie a tenor de la present delliberació.

897

1494, juliol, 19. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa acorda que les persones ja elegides anteriorment per trobar alguna solució a la situació de l'església de Sant Jaume, que està en perill d'enderroc a causa de les avingudes del riu, prenguin mesures juntament amb els procuradors i els assessors de la ciutat.

R. HCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 65. f. 41r.

r. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 65. Document solt 11.

a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 196, doc. 30.

Sobre lo perill en què stà la sglésia parrochial de Sent Jacme, la qual la creixcуда del riu sotscava, e rompe la muralla la via del riu, e si no s'i proveix de¹¹¹⁸ qualche bon adob e reparació, si lo riu creix stà en perill de totalment enderrocar-se e perdre's, lo que succehirà en grandíssim dan e congoixa del de la dita¹¹¹⁹ parròquia; ffonch per lo dit honorable Consell comesa e remesa dita negociació e obra a les dites persones ja per altre Consell prop tengut eletes e deputades, les quals coses vegem e regoneguen certa delliberació de Consell en dies passats sobre dites coses feta, e si dita delliberació bastarà per a reparar e fer la obra necessària per la conservació, sosteniment e indemintat de dita sglésia, sia inseguida dita delliberació hon no les dites persones hi proveixquen en aquella millor manera que veuran e coneixeran, a fi dita obra se façe, e sia obviat a dit perill, cometent e remettent dites coses a les dites persones ja eletes, ensemps ab los dits honorables procuradors e assessors, totes o la major part.

898

1496, desembre, 8. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que els procuradors decideixin si cal cedir al gremi dels teixidors i peraires de la ciutat les golfes de la peixateria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 65. f. 80v.

¹¹¹⁷ que, *interlineat*.

¹¹¹⁸ *Segueix l, ratllat.*

¹¹¹⁹ *Segueix parp, ratllat.*

Sobre la suplicació donada per scrits de part dels perayres e teixors, qui demanen per tenir lo juhii de son officii e altres coses fer a la conservació e sosteniment de aquell, juxta los stabliments dels veheedors, los sia leixada la casa dalt de la peixcateria, en la qual puixen tenir consell e altres coses necessàries a la dita administració de la justícia e exercici dels dits officis, fforen remeses dites coses als honorables procuradors les proveixquen segons veuran e coneixeran se degen fer, e si coneixeran hi degen aplicar e ajustar alguns prohòmens ho puixen fer¹¹²⁰, cometents hi remettents dites coses simil cum incidentibus e deppendentibus als dits honorables procuradors, los quals vegem e façen lo que coneixeran ésser pus útil e profitós a la ciutat e ciutadans de aquella.

899

1497, gener, 11. Tortosa.

Pagament al boter Francesc Bas pel seu treball en l'arranjament de les portes del portal del Temple.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 99 (3r lligall). f. 50r.

Item, dimecres, a XI de janer any LXXXVII, posà en data lo dit honorable en Ffrancesch Oliver, que per ordinació dels honorables procuradors havia donat a'n Ffrancesch Bas, boter, per adobar les portes del portal del Temple, sis sous, los quals confessà haver rebuts. ---- II VI s.

900

1497, abril, 24. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa lloa i aprova la reconstrucció de les cases de l'assut que han dut a terme els arrendadors de la sublevació mitjançant un destall. A més, decideixen que l'acabament de la coberta, que està fora el destall, sigui fet dels béns de l'arrendament. I que a les cases hi habiti algú, per la conservació dels edificis i la seguretat del camí.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 65. f. 86v-87r.

Sobre les cases de l'açut, les quals són de la ciutat, e per quant totes s'enderrocaven e eren ja a terra, ab consentiment de la ciutat e o dels honorables procuradors de aquella, los arrendadors de la sublevació havien¹¹²¹ feta aquella obrar e donada a stall ab certs capítols, la qual obra és stada vista e reconeguda per los dits honorables procuradors e stà molt bé, en la qual se bestrau lo cost de aquella, per los dits arrendadors, e de ha a recuperar per avant de la ciutat per via del dit arrendament és ver hi manca a fer una pocha de cuberta, la qual se pretén per los maestres no ésser compresa^{f. 87r} en lo dit stall; fforen per lo dit honorable consell dites obres lohades e aprovades e hagudes per ben fetes e acceptades, e fonch provehit e delliberat que lo que resta a ffer de la dita cuberta, pocha, si no és compresa en dit stall, se faça fer e acabar per dits arrendadors, a fi dita obra haje tot compliment, bestrahent-hi e donant-hi recapte dits arrendadors,

¹¹²⁰ fer, interlineat.

¹¹²¹ Segueix fet, ratllat.

provehint e delliberant se treballe en donar manera hi sagua alguns persona per statgera en dites cases, per la conservació de aquelles e seguretad del camí qui passa per allí.

901

1497, abril, 24. Tortosa.

El Consell de la ciutat de Tortosa proveeix que la dena diària que treballa a les obres de la Seu passi, un cop acabat l'enderrocament de l'obra vella i fets els fonaments dels pilars ja assenyalats, a treballar a l'església de Sant Jaume, que està en perill de caure a causa de les avingudes del riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Provisions, 65. f. 87r.
a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 196-197, doc. 31.

E més, fonch provehit e delliberat que donat compliment en lo enderrocar de la obra vella de la Seu, e reblir fins en cara de terra los fonaments dels pilars fahedors ja senyalats de la dita obra vella ab argamassa, per la qual obra és stat offert a l'honorable Capítol una deheena de la ciutat per dia, fins dita obra de enderrocar e reblir sia feta, de aquí avant passe tota la ciutat una volta a deheenes per la subvenció e ajuda a la obra de la sglésia del gloriós e benaventurat Sent Jacme necessària, e fortificar aquella a la part del riu de Ebre, qui s'és molt atançat a la dita sglésia, per la qual rahó aquella stà en gran perill de venir en total ruïna.

902

1498, novembre, 8. Tortosa.

Requesta i protest presentats als procuradors de la ciutat de Tortosa per Jaume Rius, notari, en nom de Joan de Coloma, cavaller, conseller i secretari del rei Ferran, perque l'edifici de la Cort està en pràctica ruïna i la ciutat no el fa obrar.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 26 (paper).

Per moltes e diverses vegades són fets e requests, axí de paraula com encara en scrits, vosaltres, magnífichs procuradors de la ciutat de Tortosa, per en Jachme Rius, notari de la dita ciutat, procurador en dit nom de mossèn Joan de Coloma, cavaller, conseller e secretari de la magestat del rey nostre senyor, fassats obrar e reparar les corts seculares de la dita ciutat, les quals són posades e constituïdes en grandíssima ruïna, peril e diruïció, per rahó de la qual fins así per causa de les pluges se són gastats, perduts e destroyts e de quischun jor se guasten, perden e's destrohexen molts e diversos processos, llibres e altres scriptures de dites corts, e encara per lo gran perill que és en star dins dites corts, per la gran ruïna de aquelles, molts dies a passats que los jutges ordinaris no tenen juhí ni administren justícia, e per moltes e diverses provisions e delliberacions, axí del Consell General, com de vintena de la dita ciutat fetes [et a les fer] són tenguts e obligats; enperò, fins así fer-ho aveu recusat e dilatat, no sens gran dan e interès del dit mossèn Coloma, senyor de dites corts e dels scrivans de aquelles. E jatsia que per vosaltres sia stat conduyt lo honorable en Joan Bosch e altres, los quals

per certa pretesa quantitat se són obligats en obrar e reparar dites¹¹²² corts e altres coses fer. Enperò, cert ésser ver que fins así los dits Bosch e altres agen donada obra ab efecte de obrar ni reparar dites corts en lo que és mester e necessari; majorment, que segons los pactes e concòrdia fets¹¹²³ per vosaltres ab los dits Bosch e altres; no són tenguts ni obligats los dits Bosch e altres de obrar ni reparar la major ruïna per la qual major perill se demostra de dites corts, que és de la cuberta prop les portes de la carrera de dites corts. E per que vosaltres, dits magnífichs procuradors, sie u constituïts en major culpa e [renitència]. Lo dit procurador [...]

903

1499, maig, 11 – 15. Tortosa.

Requesta i protest presentats al Consell de la ciutat per Joan Pinyol i Guillem Muret, sagristans de la parròquia de Sant Jaume, en què demanen la refecció del mur tocant a l'església, per la banda del riu, que està en estat ruïnós, la qual cosa és perillosa per a l'església. El document conté la resposta del municipi, en què s'assegura que, superats certs problemes de competències, es prendran les mesures oportunes per evitar la ruïna del mur i de l'església de sant Jaume.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 655 (paper).

a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 197, doc. 32.

904

1499, maig, 25. Tortosa.

Pagament d'1 lliura i 8 sous que la ciutat de Tortosa fa al mestre Pere Daroca per la construcció d'una finestra a la casa de la paeria de la Cort de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 103 (3r lligall). p. 23.

Item, disapte, a XXV de maig, any dessus dit, mestre Pere Darocha, obrer de vila, confessa haver rebut del dit honorable mossèn Ffrancesch Oliver, altre dels receptors, per los treballs, manobra, ajudants de aquella, de fer una finestra en la casa de la paheria de la Cort secular de dita ciutat, axí per los jornals de mestre e ajudants e manobres e altres coses, que per tot eren suma de XXVIII sous, segons hun compte donat per lo dit mestre Darocha, jatsia aquell pugàs XXVIII sous, II per causa dels cabaços e cànters havia comprats, e açò de provisió dels magnífichs procuradors, per los quals és stada feta dita reducció, per causa que no se són poguts cobrar los cantes ni cabaços; ay deliberació de vintena. ---- I ll VIII s.

¹¹²² Segueix cos, ratllat.

¹¹²³ fets, interlineat.

1500, abril, 11. Tortosa.

Pagament de 4 sous al mestre de cases Pere Daroca en concepte de la inspecció que tant ell com el mestre Pere Cartiano feren dels murs de l'entorn de l'església de Sant Jaume de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 103 (3r lligall). p. 37.
a. J. VIDAL, "L'Església de Sant Jaume...", p. 197, doc. 33.

Item, disapte, a XI de abril any dessus dit, mestre Pere Daroqua, mestre de cases, per si propri e encara per mestre Cartiano, confessa haver rebut del dit mossèn Francesch Oliver, altre de dits receptors, III sous, ço és, II per quiscun d'ells per los treballs de anar a veure e mirar la paret e o muralla fonch feta al encontre de la sglésia del benaventurat Sent Jaume, per lo honorable en Johan Bosch, arrendador de dita obra [...] ---- II III s.

1501, maig, 13. Tortosa.

Pagament de 3 sous i 8 diners que la ciutat de Tortosa fa a Joan Giner, administrador de l'ermita del Coll de l'Alma, per preu de 44 càrregues d'arena d'aquesta capella que s'empraren a les obres de les Escoles Majors i de la llotja de la ciutat.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 104 (1r lligall). f. 17r.

Item, dijous, a XIII de maig sobre dit, donà e paguà lo dit magnífich receptor a l'honorable mossèn Johan Giner, ciutadà, administrador e procurador de la sglésia e casa de la sacratíssima Verge Maria del Coll de l'Alma, III sous, VIII diners, los quals són per aquelles XXXXVIII càrregues de arena que eren de la dita sacratíssima Verge Maria, les quals dita ciutat pres, ab voluntat de dit administrador, per a les obres foren fetes a les Scoles Majors e lotja de dita ciutat, a rahó de un diner per càrrega; sumen dits III sous VIII, segons apar en lo compre tengut de dites hores. ---- II III s VIII.

1502, octubre, 22. Tortosa.

Pagament d'1 lliura, 11 sous i 2 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre de cases Pere Cartiano per l'arranjament de la casa de la romana.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 104 (3r lligall). f. 17r.

Item, disapte, a XXII de octubre any sobre dit, mestre Pere Cartiano, mestre de cases, confessa haver rebut del dit honorable mossèn Johan Sibil, altre de dits receptors, per mans de l'honorable en Antoni Canyçar, regent dita receptoria per aquell, I lliura, XI sous, II, e són per les despeses fetes en los adops de la casa de la romana de dita ciutat,

axí per teules, cals, arena, fusta e jornals del dit mestre Cartiano, e altre averies, segons lo compte donat per aquell, lo qual és en cubertes del present libre, sots dita jornada rebé aquelles de ordinació dels magnífichs procuradors, tots tres, dels quals, renunciant, ne fermà àpoca presents per testimonis los honorables en Pere Albiach, mercader, e en Joan Bonfill, laurador de Tortosa. ---- I ll XI s II.

908

1503, novembre, 29. Tortosa.

Pagament als germans Simó i Pere Negre, ponters de la ciutat de Tortosa, pel seu treball d'arranjar les escales de la muralla.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 105 (1r lligall). f. 4v.

Item, dimecres, a XXVIII de nohembre de dit any, mestre Simó Negre e Pere Negre, germans, ponters del pont de la present ciutat, confessaren haver rebut del dit magnífich receptor III lliures, V sous, VI, e són per fusta, claus e jornals d'ells en adobar les scales de les muralles de dita ciutat, segons lo compte per que·l·ls donat; reberen aquelles de ordinació dels honorables en Pere Jordà e mossèn Miquel Sans, dos dels procuradors de dita ciutat, e per ço, renunciant, ne fermaren àpoca, presents per testimonis en Miquel (...). ---- III ll V s VI.

909

1503, desembre, 30. Tortosa.

Pagament al fuster Pere Joan pel seu treball de revisar i arranjar els desperfectes de les muralles de la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 105 (1r lligall). f. 24v.

Item, disapte, a XXX del dit mes de deembre, e any 1504, lo dit mestre Pere Joan, fuster, confessa haver rebut del dit honorable receptor, de ordinació dels dits honorables procuradors, II lliures, VIII sous, VIII, e són a compliment de pagar les despeses fetes en lo recórrer e adobar les muralles de dita ciutat, axí per fusta, serrar e altres averies e mesters segons hun compte que és en cubertes del present libre¹¹²⁴, e per ço, renunciant, ne fermà àpoca presents per testimonis lo honorable mossèn Antoni Boteller, mercader, e mestre Pere Sadorní, sabater, ciutadans de Tortosa. --- II ll VIII s VIII.

910

1504, gener, 30. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 8 sous que la ciutat de Tortosa fa al pedrapiquer Antoni Queralt per haver nivellat la sèquia d'Aldover.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 19. f. 17v.

¹¹²⁴ libre, *interlineat*. Abans compte, *ratllat*.

Item, dimarts, a XXX del dit mes e any, mestre Antoni Queralt, pedrapiquer, confessa haver rebut de dit honorable clavari II lliures, VIII sous, e són en remuneració de diversos treballs havie haguts e sostenguts en un e dues vegades havie livellat e mirat lo camí e via de dita cèquia, del qual restave content, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis Ffrancesc Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. ---- II II VIII s.

911

1504, juliol, 12. Tortosa.

Pagament al pedrapiquer Diego de Úbeda pel seu treball d'arranjar una de les portes majors del portal de Sant Francesc (=coll de Sant Joan) de la ciutat de Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 105 (2n lligall). f. 6r.

Item, divendres, a XII de juliol de dit any, donà e pagà lo dit magnífich receptor, de ordinació dels dits magnífichs dos procuradors, a mestre Dieguo d'Úbeda, pedrapiquer, qui present era, VII sous per los treballs de adobar e tornar en orde la una de les portes majors del portal qui va al monestir del gloriós Sant Ffrancesch de dita ciutat, com stigués per caure e molt perillosa; rebé aquell de voluntat de mossèn procurador real, qui present era. ---- II VII s.

912

1505, març, 22. Tortosa.

Pagament de 15 sous que la ciutat de Tortosa fa a dos llauradors per tres fustes que el mestre d'aixa Antoni Taraçona els havia preses per a les obres del cap de pont.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 105 (2n lligall). f. 8v.

Item, disapte, a XXII de mars de dit any, en Johan Monreal e Johan Bas, lauradors, confessaren haver rebut del dit magnífich receptor XV sous per mans del magnífich mossèn Johan de Miquel Boteller, e són per lo cost de tres fusts mestre Antoni Tarasona d'ells havia presos per obs e mester de adobar lo cap pont de dita ciutat, dels [...] ne fermaren àpocha presents per testimonis [...] Girart e Miquel Merino, verguers de Tortosa, he rehebut [...] a 19 de mars 1505 [...] ara quinze sous. ---- II XV s.

913

1505, novembre, 4. Tortosa.

Pagament de 5 lliures, 8 sous i 8 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre d'aixa Antoni Taraçona pel seu treball al cap de pont de la ciutat. Aquesta quantitat representa la darrera paga que se li havia de fer per l'esmentat treball.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 105 (3r lligall). f. 22v.

Item, dimats, a IIII de noembre de dit any, mestre Antoni Taraçona, mestre d'axa, de la present ciutat, confessa haver rebut del dit honorable receptor, de ordinació dels

magnífichs procuradors tres, qui presents eren, de les pecúnies de dita manleuta, aquelles V lliures, VIII sous, VIII a ell restants a pagar de les despeses fetes en lo cap pont de dita ciutat, segons lur compte¹¹²⁵, lo qual fonch vist per dits magnífichs procuradors e examinat per aquells. E per ço, renunciant, ne fermà àpocha, presents per testimonis en Johan [Velporta] e Miquel Merino, verguer, de Tortosa. ---- V ll VIII s VIII.

914

1507, febrer, 27. Tortosa.

Pagament de 9 lliures, 3 sous i 4 diners que la ciutat de Tortosa fa al mercader Joan Serveto, administrador de les obres fetes en lo empedrar lo Vall e adobar la volta e arcada de la pescateria.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (1r lligall). f. 12r.

Item, dit jorn, lo honoralbe en Joan Serveto, mercader de dita ciutat, administrador de les obres e despeses fetes en lo empedrar lo Vall e adobar la volta e arcada de la pescateria¹¹²⁶, [entrevenint]¹¹²⁷ en aquelles de comissió dels dits magnífichs procuradors e mustaçafs, segons fonch deliberat per lo honorable Consell de vintena, confessa haver rebut del dit magnífich clavari, de ordinació dels dits magnífichs procuradors, VIII lliures III sous III, axí per jornals de mestres, ajudants e manobra, segons se pot vendre¹¹²⁸ en lo compte donat per menut per lo dit en Joan Cerveto, qui serà en cubertes del present libre, e per ço, renunciant, ne fermà àpocha presents per testimonis en Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. ---- VIII ll III s III.

915

1507, maig, 12. Tortosa.

Dos pagaments que la ciutat de Tortosa fa al fuster Pere Joan, pel seu treball de tancar la muralla al sector del Queixal i pel salari de 6 mesos de guàrdia de la ciutat. Ambdós treballs estan relacionats amb el perill que malalts de pesta entressin a Tortosa.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (1r lligall). f. 14v.

Item, dit jorn, mestre Pere Joan, fuster, confessa aver rebut del dit magnífich clavari, de provisió dels magnífichs en Manel Cerdà e en Antoni¹¹²⁹ Albiach, dos dels procuradors de dita ciutat, de una part, I lliura, V sous, X per les despeses fetes en cloure lo Queixal, per causa que per allí no's poguessen¹¹³⁰ entrar gents que vinguessen de terres de mòria¹¹³¹, segons lo compte per ell donat; e de altra part VI lliures barchinoneses per sis

¹¹²⁵ Segueix exceptades III lliures, XII sous de la fusta de mossèn Ffrancesch [...], de les quals se'n farà receptor, ratllat.

¹¹²⁶ en lo empedrar lo vall e adobar la volta e arcada de la pescateria, en el marge esquerre.

¹¹²⁷ Segueix l, ratllat.

¹¹²⁸ Per veure.

¹¹²⁹ Segueix q, ratllat.

¹¹³⁰ Segueix fer, ratllat.

¹¹³¹ Segueix e de, ratllat.

meses havia tengut càrrech de la guarda per dita ciutat, per raó de dites morts, a rahó de XX sous per mes, com axí fos stat conduït per dits magnífichs procuradors, los quals finiren [VIII] dimecres a XII de maig de dit any 1507. E per ço, renunciant, ne fermà àpocha presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. ---- VII ll V s X.

916

1507, setembre, 13. Tortosa.

Assentament d'una despesa de 12 lliures, 19 sous i 7 diners que la ciutat de Tortosa ha fet en l'arranjament de la muralla, al sector del portal de l'Escorxeria o Sant Domingo, a causa de la possibilitat que malalts de pesta entressin a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (2n lligall). f. 12r.

Item, diluns, a XIII de setembre de dit¹¹³² any, lo magnífich mossèn Joan de Miquel Boteller, ciutadà de dita ciutat, confessa aver rebut del dit honorable clavari, qui present era, aquelles XII lliures, XVIII sous, VII barcinoneses, e són per les despeses fetes en les obres foren fetes en lo adop e posar en segur aquella part e loch de la murall del portal de Sent Domingo, vers lo barranch de la Escorxeria, segons axí fonc deliberat entre altres coses per lo honorable Consell de vintena, dia e any en aquell contengut, e adobàs e reparàs, en lo qual adop e reparo, segons lo compte per mossèn lector tengut axí dels jornals, manobra e altres mesters, foren pagades les dites XII lliures, XVIII sous, VII¹¹³³ lo qual fonch vist e regonegut per los dits mossens procuradors. E per ço, renunciant, ne fermà àpocha presents per testimonis en Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. ---- XII ll XVIII s VII.

917

1508, març, 31. Tortosa.

Assentament d'una despesa de 3 lliures i 1 diner que la ciutat de Tortosa ha fet en tancar i reforçar les muralles, al sector de Remolins, a causa de la possibilitat que malalts de pesta entressin a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (2n lligall). f. 24r.

Item, divendres, a XXXI del dit mes de mars, lo discret en Pere Rius, notari, confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de ordinació dels dits magnífichs procuradors, III lliures, sous, I barchinonesos, e foren per lo¹¹³⁴ que se era despès¹¹³⁵ per les obres de la muralla devers Remolins, prop l'ort de la viuda Puga¹¹³⁶, segons lo compte per ell, dit Rius, altre de les persones eletes per la conserva de la peste tengut¹¹³⁷, lo qual fonch vist e regonegut per los dits magnífichs procuradors, en lo qual dit compte no és comprès lo morter de mossèn Joan Boteller, ans resta per ésser-li'n feta raó per dita ciutat, e açò

¹¹³² Segueix compte, ratllat.

¹¹³³ Segueix se pot veure, ratllat.

¹¹³⁴ Segueix despeses, ratllat.

¹¹³⁵ Segueix es, ratllat.

¹¹³⁶ Segueix per, ratllat.

¹¹³⁷ tengut, interlineat.

fonc fet per obs de cloure e tanquar bs lochs staven oberts, per los quals moltes gents podien entrar en dita ciutat, venints de terres infetes, y encara per la despesa e cavalcadures d'ell y del [...] feren a la ribera, a hon se deya avia gents de regne de València. Presents testimonis Jacme Garcés, obrer de vila, e Antoni Joan (...) ---- IIII
II s I.

918

1508, maig, 16. Tortosa.

La ciutat de Tortosa, ad futuram res memoriam, deixa per escrit que els portal i muralla de la Bassa és de la ciutat, com demostren l'escut de torre i la inscripció amb data de 1397 que hi ha esculpits.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Registre 176 (pergamí).
a. R. MIRAVALL, *Corpus epigràfic...*, p. 177-178.

In Dei nomine noverint universi ex anno a Nativitate Domini Millesimo Quingentesimo Octavo, die vero martis sexto decimi mesis maii intitulato,| davant la presència dels honorables en Manuel Cerdà e en Carles Trilles, notari, ciutadans e jutges ordinaris l'any present de la ciutat| de Tortosa, present lo honorable en Pere Joan, sotsveguer de la dita ciutat, dins la Cort secular de la present ciutat de Tortosa, personalment estants| e pro tribunal presents en la forma acostumada, compraregueren los magnífichs mossèn Joan Bonet, procurador en cap, e mossèn Joan| Montornès, procurador terç l'any present de la ciutat de Tortosa, e de paraula dixeren e exposaren que com lo dia present se sia delli-|berat en lo Consell General de la present ciutat que ad futuram res memoriam, a ffi e effecte que en esdevenidor se mostre com lo portal e| muralla que vulgarment se diu de la Bassa és de la present ciutat e fet dels béns de la present ciutat, per ço demanaren e requeriren| los plasqués personalment transferir-se en dit loch e vegem una pedra stà de sobre de dit portal, en la qual stan sculpides les armes| e senyals de la present ciutat, e noresmenys lo temps fonc edificat dit mur e portal de dites coses, segons seran atrobades| ésser continuades e liurada còpia fefahent de aquelles als dits magnífichs procuradors. E los dits honorables jutges ordinaris, attenent| dites coses ésser molt justes e a rahó e justícia molt conformes, provehiren e adjudicaren e prests e aparellats se offeriren per| anar al dit loch e veure dites coses, e del que trobaran ésser continuar en los actes de la Cort secular de la present ciutat.| E per execució de dites coses, los dits senyor sotsveguer e jutges ordinaris ensemps ab los magnífichs mossèn Joan Bonet,| procurador en cap, mossèn Joan Montornès, procurador terç, acompanyats dels magnífichs mossèn Joan Ycart, mossèn Joan d'en Miquell| Boteller, en Manuel Cerdà, en Nicolau Querol, en Pere Costa, en Luis Fullea, en Steve Balaguer, en Miquell Xies, en Gabriel Guerau,| en Jaume Bonfill, laurador, e molts ciutadans de dita ciutat, personalment ensemps ab mi, Martí Cristòfol Joan, notari, altre dels scrivans de la| Cort secular de la present ciutat de Tortosa, se transferiren e constituïts davant lo portal e mur dessus designat, que stà al pugant| de les bastides, exint per lo portal vulgarment dit de l'Olivar, veren de sobre dit portal una pedra piquada en la qual stà sculpida| una torra, que és en lo senyal de la present ciutat, e davall dita torra, ab letres cavades en aquella és stat atrobat una epigrama o títol de tal continència: L'any MCCCXCVII los honrats procuradors feren feren [fer] aquest portal e mur dels béns de la universitat. Lo qual títol per mi, notari e scrivà e testimonis dejús scrits, ab una scala que fonch posada en dit mur, fonch lest. De| les quals coses los dits magnífichs procuradors, en nom e per part de dita ciutat, requeriren ésser-ne feta carta pública| per

memòria en esdevenidor. Les quals coses foren fetes en la ciutat de Tortosa, en los lochs dessús dits, lo dia e any dessús dit, present mi, dit notari e escrivà, e lo venerable mossèn Luis Conesa, prevere, mestre Hierònim Amiguet, bacheller en medicina, e Pere Cerdà,| student en arts, ciutadans de Tortosa.

(Signum): Martini Christoferi Joanis, civis Dertuse publici per totum orbem amplium et per totam terram| et dominacionem serenissime domini Castelle, Aragonum, et caetera, Regis Regia atque Dertuse auctoritatibus| notarii alterumque ex scribis sive regentibus scribaniam curie secularis dicte civitatis| que predictis interfuit scribi fecit et clausit.

919

1508, juliol, 13. Tortosa.

Pagament de 3 sous que la ciutat de Tortosa fa al torner Francesc Bruch pel seu treball de rebossar la muralla per evitar que els malalts de pesta hi escalessin.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (3r lligall). p. 15.

Més, a XIII de juliol pagà a n Ffransch Bruch, torner, per los treballs de adobar la muralla e rebossar aquella, com stigués tota gostada e perillosa de muntar-se'n per algunes parts y entrar en dita ciutat de terres de mòria. ---- II III s.

920

1508, octubre, 25. Tortosa.

Diversos pagaments que la ciutat de Tortosa fa al mestre d'aixa Joan Loça pel seu treball de tancar portals i sectors de muralla a causa de la pesta.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (3r lligall). p. 21.

Item, dit jorn, mestre Joan Loça, mestre d'aixa, confessa haver rebut, de ordinació dels dits magnífichs procuradors, del dit mossèn clavari, de una part, IIII lliures, VIII sous, e foren per les despeses fetes axí de fusta, claus, jornals de mestre e ajudants, e fer empaliça e tanquar fins en certa part del riu vers lo Que[xal], per guardar que en dita ciutat no entràs gent, de dia ni de nit, que vingués de terres infectes; e de altra part, III lliures, III sous per altres despeses fetes axí de fusta, claus, jornals de mestre e ajudants, en tanquar en fer empaliçada a la torreta dins [...] vers l'ort de na Puga, que per tot pren suma de VII lliures, X sous, presents testimonis en Steve Balaguer, mercader, e Miquel Falcó, calsater, de Tortosa. ---- VII II X s.

921

1508, maig, 23. Tortosa.

Pagament de 19 sous i 6 diners que la ciutat de Tortosa fa a l'obrer de vila Jaume Ferrando pel seu treball de cloure una torre de la muralla de la ciutat a causa de la pesta.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (2n lligall). f. 26r.

Item, dimarts a XXIII de maig de dit any, mestre Jaume Ferrando, obrer de vila, confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de ordinació dels dits magnífichs procuradors, XVIII sous, VI, e foren per les despeses són stades fetes en cloure la torra del [Compal], axí per¹¹³⁸ jornals d'ell, ajudant, un home e un asse que tiraven pedra e morter, segons lo memorial tengut¹¹³⁹, les quals obres havia fetes per manament de mossèn Francesch Oliver, y de ell dit mossèn clavari durant lo temps tenien sobre la custòdia de la peste; presents per testimonis Girart e Merino, verguers. ---- Il XVIII s VI.

1509, desembre, 24. Tortosa.

Estall de la teulada de la Casa de la Ciutat de Tortosa lliurat a l'obrer de vila mestre Pere Daroca.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 107 (1r lligall). Document solt 8.

Estal de mans e ajudants de la teulada de la Casa de la ciutat, liurat a mestre Pere Daroqua, obrer de vila.

Tothom qui entena e vulla fer o prendre a fer una teulada que se ha de fer en la casa de la present ciutat de Tortosa, de mans, en la forma e manera dejús escrita, aquell qui millor mercat farà, se liurarà.

E primo¹¹⁴⁰, sàpia qualsevol mestre qui pendrà a stal de mans de ell e de ajudants¹¹⁴¹ de fer dita teulada que farà e¹¹⁴² s'era tengut de fer¹¹⁴³ dita taulada¹¹⁴⁴ de la forma següent, ço és sobre les parets de la altària que y són caiyonades y adobades faran cinch pilars groços a quiscuna part, e sobre dits pilars posaran cinch gàçenes de dos o tres muls, e sobre dites gàçenes posaran trentens, los que mester hi seran, e sobre los trentens posaran lates, e sobre les lates listonada que cobra les parets cuberta de teula¹¹⁴⁵, e aquella metre al vesant y [cost] que haurà mester¹¹⁴⁶.

E més, haja e sia tengut lo dit mestre de¹¹⁴⁷ pugar les parets e regonèxer aquelles e adobar ab tota perfecció, e açò a coneguda dels magnífichs procuradors de dita ciutat, y de aquells mestres que aplicaran y volran, e més, que les parets fahedores per cloure dita taulada feran de gruix de una ragola de la cuberta vella que vuy és, en amunt o de les cubertes dels vehins si més altes seran, e dita teulada fahedora serà a la part més baixa de altària de vuyt palms de cana.

¹¹³⁸ *Segueix ajus, ratllat.*

¹¹³⁹ *Segueix e per ço, renunciant, ne fermà àpochà, ratllat.*

¹¹⁴⁰ *Segueix farà dita teulada de fust de dos mulls, ratllat.*

¹¹⁴¹ *de ell e de ajudants, interlineat.*

¹¹⁴² *Segueix fer, ratllat.*

¹¹⁴³ *de fer, interlineat.*

¹¹⁴⁴ *Segueix de fust de dos muls, ratllat.*

¹¹⁴⁵ *de la forma següent, ço és sobre les parets de la altària que y són caiyonades y adobades faran cinch pilars groços a quiscuna part, e sobre dits pilars posaran cinch gàçenes de dos o tres muls, e sobre dites gàçenes posaran trentens, los que mester hi seran, e sobre los trentens posaran lates, e sobre les lates listonada que cobra les parets cuberta de teula, en el marge esquerre.*

¹¹⁴⁶ *Segueix metre sobre totes les parets allà hon carregaran los dits fusts de dos muls de larch a larch sos vintens, ratllat.*

¹¹⁴⁷ *Segueix re, ratllat.*

E més, haja e sia tengut de deixar una finestra¹¹⁴⁸ per a rebre la claror en dita casa en aquell loch e part que volran y ordenaran los dits senyors de procuradors.

Item, sàpia dit mestre que haurà de canalonar dita taulada entorn¹¹⁴⁹ y de quatre¹¹⁵⁰ en quatre¹¹⁵¹ vies [son canalló] e tota la dessús dita obra haurà e serà¹¹⁵² tengut fer ab tota e bona perfecció, a coneguda com és dit dels dits senyors de procuradors y mestres que aplicar-hi volran.

Item, sàpia¹¹⁵³ lo mestre qui farà la dessús dita obra, que la dita ciutat li administrerà e donarà tot lo mester per a dita obra, [junt] a la porta de la casa de la dita ciutat, venint a lur càrrech les mans dell dit mestre e ajudants que mester ho seran, la qual obra haja e sia tengut haver feta¹¹⁵⁴ dins dos mesos après li serà liurat. E si dins lo dit temps lo dit mestre non acabans, dita ciutat haga e puga tenir facultat de haver-hi altres mestres a tot cost e despeses sues per acabar aquella¹¹⁵⁵.

E lo preu de dita obra, per lo qual serà liurada, li serà pagat e satisfet d'esta manera, ço és, al principi de dita obra haurà e rebrà la una terça, y en lo mig de aquella l'altra paga, e a l'acabament de aquella, vist que s'era stat ab tota perfecció per dits procuradors y mestres, lo compliment de dita paga.

E per ço digau qui hi vulla que a d'aquell mestre qui millor mercat farà serà liurat.

Entès, emperò, e declarat, que en lo metre de la dita fusta¹¹⁵⁶ hage de haver de [jou] de la una bigua a l'altra tres palms, y levar los puntals y bastiments que són en la dita casa, e cloure los forats que per causa [...] aquells són stats fets [...].

Fermà àpoca dit Daroqua a XXII de deembre 1509, VIII lliures.

Item, a XX de abril 1510, fermà àpoca, VIII lliures.

Item, a XVIII de mars 1511, fermà àpoca, II lliures VIII sous.

923

1510, agost, 3. Tortosa.

Pagament d'1 lliura, 15 sous i 5 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre Joan Uguet (Brull) pel seu treball de tancar la torreta que hi ha a la muralla, davant el convent de Santa Maria de la Ràpita, a causa del perill que hi entressin malalts de pesta.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 107 (2n lligall). p. 18.

Item, dit jorn, mestre Joan Uguet confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de ordinació dels dits senyors de procuradors, XXX sous V, e foren per jornals, fusta, clavo e ajudants de tanquar la torreta davant la Ràpita, a fi que ningú no's pogués recolir per allí en la ciutat, per causa de les morts eren en [...] lochs, e per ço, renunciant, ne fermà àpoca presents testimonis mestre Guillem Socarrats, texidor, e Jachme Bonat, serrador, de Tortosa. ---- I II XV s V.

¹¹⁴⁸ finestra, *interlineat*. Abans trompa i trampa, *ratllat*.

¹¹⁴⁹ Segueix entorn, *repetit*.

¹¹⁵⁰ quatre, *interlineat*. Abans tres, *ratllat*.

¹¹⁵¹ quatre, *interlineat*. Abans tres, *ratllat*.

¹¹⁵² Segueix fa, *ratllat*.

¹¹⁵³ Segueix e que lom, *ratllat*.

¹¹⁵⁴ Segueix per tot, *ratllat*.

¹¹⁵⁵ Segueix E més, sàpia que haurà a desfer tota la cuberta que vuy en dita casa és, e cloure los forats de allí hon levarà de dita cuberta, *ratllat*, amb la inscripció vacat en el marge esquerre.

¹¹⁵⁶ fusta, *interlineat*. Abans de dos muls, *ratllat*.

1510, setembre, 7. Tortosa.

Pagament de 13 sous que la ciutat de Tortosa fa al mestre d'aixa Agustí Taraçona pel seu treball d'adobar les portes dels portals de Vimpeçol, na Puga i del Miracle, a causa del perill que afectats de morbo entrin a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 107 (2n lligall). p. 22.

Item, dit jorn, mestre Agostí Taraçona, mestre d'aixa, confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de ordinació dels dits senyors de procuradors, XIII sous, e foren per los treballs de adobar los portals de Vimpeçol y de na Puga y del Miracle, ço és, les portes de aquells, per causa del morbo; presents testimonis mossèn Jacme Sifre, prevere comensal, e Miquel Merino, verguer, de Tortosa. --- Il XIII s.

1510, setembre, 20 – novembre, 6. Tortosa.

Diversos assentaments sobre l'arranjament del cap de pont al marge dret de l'Ebre.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 107 (2n lligall). p. 22, 24, 25, 26.

Item, divendres, a XX de setembre de dit any, donà e pagà lo dit mossèn clavari, de ordinació dels dits magnífichs procuradors, a n'Andreu Cassanella, macip de ribera, qui era present, VII sous barchinonesos, e foren per lo port de quatre pedres, les dos grosses, l'altres miganceres, havien portades los macips de ribera de la pescateria fins al cap del pont, per obs de adobar lo cap pont en la exida. --- Il VII s.

(...)

Item, dit jorn [28-9-1510], mestre Hierònim Steve, àlias *Giraut*, pedrapiquer, confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de ordinació dels dits senyors de procuradors, XVIII sous, ço és, per dos jornals d'ell VIII sous, per lo ajudant III sous, per XV lliures de plom, III sous, e per una barcella¹¹⁵⁷ de algeps hagué de mestre Ferrando, II sous; serví tot per adobar lo cap pont de dita ciutat, a la exida, e per ço, renunciant, etcètera, presents per testimonis Miquel Merino e Joan Domènech, verguers, de Tortosa. --- Il XVIII s.

(...)

Item, dit jorn [12-10-1510], lo honorable en Domingo Montagut, mercader, confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de provisió de dits senyors de procuradors, XVIII sous; e foren per lo preu de dos pedres, la que's de VIII palms quiscuna; serviren per adobar lo cap pont, deçà de la ciutat, presents testimonis los dits verguers. --- Il XVIII s.

(...)

Item, divendres, a VI de noembre de dit any, donà e pagà lo dit mossèn clavari, a Pere Calbet, àlias *Soto*, VI sous per lo preu de dues gaffes de ferre havia fetes per a ligar dues pedres foren meses al cap del pont de deçà, e per ço, renunciant, etcètera, presents

¹¹⁵⁷ barcella, *interlineat*.

testimonis Guillerme Tàrrega, apotecari, e Miquel Merino, verguer, de Tortosa. ---- II VI s.

926

1511, abril, 10. Tortosa.

Pagament de 5 sous que la ciutat de Tortosa fa al pedrapiquer Jeroni Esteve, àlies Giraut, per haver esculpit l'escut de la ciutat (una torre relevada) en una pedra que havia de posar-se a les carnisseries de la ciutat que abans eren dels moros.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 107 (2n lligall). p. 37.

Item, digous, a X del dit mes e any, donà e pagà lo dit mossèn clavari, de ordinació dels dits magnífichs procuradors, a mestre Hierònim Steve, àlies *Giraut*, pedrapiquer de dita ciutat, qui present sera, V sous; e foren per los treballs de fer y scolpir en una pedra les armes de la dita ciutat, que era una torre relevada en dita pedra, la qual havia de servir, segons dix, per a les carnisseries de dita ciutat, situades en lo pla d'en Pol, que olim solien ésser dels moros; foren presents per testimonis Miquel Merino e Joan Domènech, verguers, de Tortosa. ---- II V s.

927

1515, gener, 13. Tortosa.

Pagament de 40 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Joan de Arguinyano, guardià del convent de Sant Francesc de Tortosa. Aquesta quantitat és part de les 200 lliures que la ciutat a acordat donar per a contribuir a la reconstrucció del convent.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 108 (2n lligall). f. 14v.

Item, disapte, a XIII del dit mes e any, lo venerable frare Joan de Arguinyano, de l'orde del benaventurat Sant Francesch, com a guardià del monestir e convent del dit Sant Francesch de la present ciutat, en dit nom confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de provisió dels sobredits procuradors, XXXX lliures moneda barchinonesa, les quals foren per la tercera paga de aquelles [CC] lliures de dita moneda que dita ciutat los ha donades per caritat, pagadores en V anys, en alguna ajuda e subvenció de la obra tan meritòria feta en dit monestir per los frares de aquell, los quals foren per los honorables olim procuradors e persones del redrez proceït ésser-los donades per caritat de dites obres, e per ço, renunciant, presents per testimonis lo venerable frare Joan Holiver, de dit orde, Ffranci Gili, natural de Tarragona, scrivent de Tortosa, e Pere Mombrú, corredor, de dita ciutat. ---- XXXX II s.

928

1515, juny, 7. Tortosa.

Pagament de 8 sous i 10 diners que la ciutat de Tortosa fa a l'obrer de vila Pere Canyiçar, àlies Moyet, per haver tantcat el portal que abans era dels jueus i

haver cavat munts de terra que hi havia junt a la muralla, per on els empestats podien entrar a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 108 (2n lligall). f. 19v.

Item, dit jorn, pagà a Pere Canyiçar, àlies *Moyet*, obrer de vila, per tanquar los portals olim dels jueus, per un jorn de ell III sous, VI, e per altre jorn de dos hòmens li ajudaren, cascú II sous, VI, qui tiraren pedra ab un asse, X diners per lo loguer, per una lliura claus VI diners, y per cavar la terra stava juncta a la muralla, per hon se podia entrar en ciutat de part hon se morien, per tot, VIII sous, X, presents testimonis los sobre e prop dits. --- II VIII s X.

929

1515, agost, 7. Tortosa.

Pagament de 15 sous i 6 diners que la ciutat de Tortosa fa a l'obrer de vila Pere Canyiçar, àlies Moyet, per haver tancat un portal de la muralla per on podien entrar empestats a la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 108 (3r lligall). f. 7r.

E més, dimarts, a VII del dit mes e any, Pere Moyet, obrer de vila, confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de provisió dels dits senyors de procuradors, XV sous, VI; e foren per cals, jornals de ell e ajudant e tres hòmens serviren en les obres havien fetes en lo portal de la muralla, vers casa d'en Jacme Stopinyà, lo qual stava obert, y per aquell se'n podien entrar en aquesta ciutat [...] gents que vinguesen de lochs pestíferos; presents per testimonis lo discret en Francesch Palau, notari, e Joan Domènech, verguer, de Tortosa. ---- II XV s VI.

930

1516, març, 15 – abril, 26. Tortosa.

Diversos pagaments que la ciutat de Tortosa fa per l'adob de l'assut del riu.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 108 (3r lligall). f. 52r.

Pagaments fets per lo dit mossèn clavari a mestre Sanxo de Pereda, pedrapiquer, per lo tallar la pedra per al reparo de la açut.
Primo, a XVI de mars, any MDXVI, pagà al dit mestre Sanxo de Pereda, e part de paga del tallar dita pedra, presents per testimonis Domingo [...] e Miquel Merino, un verguer, de Tortosa. ---- XIII l VIII s.
E més, a XXVI de abril, any dessus dit, lo dit mestre Sanxo Pereda confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de provisió dels dits senyors procuradors, a ells comès y remès per los pròmens del redrés, XXXVII lliures, VIII sous; e les quals foren¹¹⁵⁸ per lo compliment del tallar la pedra e fahena feta per al mester de les obres de dita asut, axí dels mesos e dies de ell e ajudants y havia tenguts com de la despesa e salari, segons lo compte sobre açò fet, y altres mestés per obs de dita faena, y en lo qual se pot veure

¹¹⁵⁸ Segueix foren, repetit.

munten les dites XXXVII lliures, VIII sous; e de les quals, etcètera, presents per testimonis lo honorable micer Miquel Crespo, juriste, e Johan Camps, ferrer, de Tortosa.

--- XXXVII ll VIII s X.

E més, dit jorn, mestre Joan Camps, ferrer, de la present ciutat, confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de provisió dels dits senyors de procuradors, II lliures, II sous, VII, que foren per lo luciar y asserrar la farramenta que ha servir per a la dita obra de la sut, segons lo memorial donat per ell, tengut per mi, notari, presents testimonis lo honorable micer Miquel Crespo, juriste, e Sanxo de Pereda, pedrapiquer, de Tortosa. ---- II ll II s VII.

931

1517. Tortosa.

Condicions de l'estall que la ciutat de Tortosa proposa per a la reconstrucció d'una torre de la muralla, al portal de Sant Francesc, on hi habitava el botxí.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (1r lligall). Document solt 1.

Tothom qui entena e vulla pendre a estall tota aquella obra faedora en aquella torre qui stà junta ab lo portal de frares menors, en la qual solia e acostumava de star e habitar lo ministre de justícia, qui és lo boxí de la present ciutat, axí de mans com de manobra e pertret necessari per a dites obres, sàpien que a d'aquell qui per millor mercat ho farà¹¹⁵⁹, serà liurat, les quals obres seran les següents:

Primo, sàpien que haurà de fer en dita torre dos cubertes entrebigades, [lafarnades] de algeps e no rexades¹¹⁶⁰, en la primera de les quals hauran de menester posar sis vuitens ab ses anguiles sobre los permòdols que y són e [...] trespol de algeps e morter pastat.

Item, sàpien que hauran de fer la segona cuberta segons la primera, e de la dita segona cuberta fins [...] torre hauran de fer examenera e lar de [cantell de ragola], la qual la n faran de largària de sis [palms] e quatre de ample, e faran una ascala de ragola e algeps¹¹⁶¹ de la primera cuberta a la segona¹¹⁶², ab son envà [e tinell].

Item¹¹⁶³, hauran e eren tenguts¹¹⁶⁴ de fer la paret per a tanquar la dita¹¹⁶⁵ torre de pedra y argamasa, [de gruixa] de dos [palms], e hauran a metre un [comte] a la pus alta cuberta per mig en adjutori de dita cuberta, e hauran de fer una [trapa] per a exir alt sobre dita torre.

E, axí matex, hauran de fer una escala de ragola e argamasa per a entrar en dita torre, de la porta principal, de amplària de dos palms e de la largària que havia a mester, e cloure un [p...] al cap de fora les spileres [...]

E sàpien que la fusta que hauran de entrar en dita obra, ans de posar aquella, haga de ésser vista e regoneda¹¹⁶⁶ per los [mestres] de dita ciutat. E acabada¹¹⁶⁷ dita cuverta, per lo semblant e per aquelles persones expertes que aplicar-hi volran.

¹¹⁵⁹ *Segueix ad, ratllat.*

¹¹⁶⁰ [lafarnades] de algeps e no rexades, *en el marge esquerre.*

¹¹⁶¹ algeps, *interlineat. Abans argamasa, ratllat.*

¹¹⁶² *Segueix [e tinell], ratllat.*

¹¹⁶³ *Segueix sàpien, ratllat.*

¹¹⁶⁴ e eren tenguts, *interlineat.*

¹¹⁶⁵ dita, *interlineat.*

¹¹⁶⁶ *Per regoneguda.*

¹¹⁶⁷ *Segueix aquella, ratllat.*

E lo preu de dit stall los serà posat en tres pagues; la primera al comensament de dita obra; l'altra paga a la mitat de aquella; e la darrera paga quant serà acabada, vista e regoneguda dita obra per dits senyors de procuradors e mestres que aquells demanats [que feran]. E axí sàpien los qui a stall pendran [a fer], que dita [obra] haurà ésser feta e acabada, ab tota persona e complimet, com és mester e dita obra requir.

E açò, de ací e per tot lo mes de juny primer vinent ha de ésser fet e acabat.

És dit stall XX lliures, X sous.

932

1519, agost, 5. Tortosa.

Pagament de 2 lliures, 13 sous i 6 diners que la ciutat de Tortosa fa a l'obrer de vila Jaume Ferrando per les obres del portal de Sant Francesc i la torre del botxi.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 109 (2n lligall). f. 9r.

Item, a V de dit mes, mestre Jacme Ferrando, obrer de vila, de dita ciutat, confesa haver rebut del dit clavari, de provisió de dits procuradors, II liures, XIII sous, VI barchinonesos; e foren [axí] per jornals d'ell, ajudants e mortar e altres averies per rahó [de la] fàbrica feta en la murall[a] del portal de Sant Ffrancesch, per la torre del boxí, de manament de mossèn Guillem Ramon Jordà, elet per lo morbo, durant sa [quinzena...], ay compte que s'era en cubertes de libre. E per ço, renunciant, etcètera [...] ---- II ll XIII s VI.

933

1519, octubre, 15. Tortosa.

Pagament de 60 sous que la ciutat de Tortosa fa a l'obrer de vila Francesc Bruc, a causa dels treballs que havia fets a la muralla, davant l'església de Sant Jaume, fora de l'estall pactat amb la ciutat.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 109 (2n lligall). f. 12r.

Item, a XV del dit mes de octubre de dit any, mestre Francesch Bruch, obrer de vila, de dita ciutat, confessa haver rebut del dit mossèn clavari, de provisió dels dits senyors de procuradors y assessors, en virtut del poder e comissió a ells feta per lo honorable Consell General de e sobre la diferència per dit Bruch socitada contra dita ciutat, per causa dels treballs de ell e ajudants havia tenguts en lo solament havia fet més avant en la muralla, davant Sent Jacme, que era fora lo estall, e en Joan Bosch, quòndam, de dita ciutat, havia pres a fer, segons los capítols fets per dita ciutat, ab dit Bosch, per los quals dits sos treballs e dels ajudants lo dia de ahir fonch deliberat per dits procuradors e assessors ésser-li donats LX sous per les causes e rahons damunt dites, per los quals dits LX sous, ell dit Bruch se té per content e plenament pagat e satisfet per los dits sos jornals e treballs dels agudants y havia tenguts. E axí, renunciant, etcètera, presents per testimonis mossèn Antoni Andreu, prevere, e Joan Traveset, mercader, de Tortosa.

---- III ll s.

[1525]. Tortosa.

Capítols de l'obra de fusta de la Cort del Veguer de Tortosa entre els procuradors de la ciutat, d'una banda, i el mestre Joan Dalmau, de l'altra.

A. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 110 (2n lligall). Document solt 12.

a. A. ACUÑA, "Joan Dalmau...", p. 351-352.

Capitulació sobre la obra de fusta de la Cort del Veguer.

||
 Concòrdia feta per y entre los magnífichs procuradors de la ciutat de Tortosa, de una part, e mestre Johan Dalmau, fuster, de dita ciutat, de la part altra; sobre la obra de fusta fahedora en lo tribunal del magnífich veguer e jutges ordinaris de dita ciutat, dins la Cort secular de la mateixa ciutat, en la qual concòrdia foren fets e fermats entre dites parts los capítols infrasegüents:

E, primerament, fonch concordat per e entre dites parts que lo dit mestre Johan Dalmau sia tengut y obligat a totes ses despeses, axí de fusta, clavaho y mans, ferrar fer de llarch y de noves tres panys que són dins la Cort, ab sos cayxons, forrades les parets, y pàriafullades, fins a l'altària de la leyxa, ab ses polceres tot a l'entorn, exint de fora los pariafulls, tots larguers, bossellats ab una copa de aor desà, altra dellà.

Item, és pactat e concordat que lo dit¹¹⁶⁸ mestre Johan Dalmau sia tengut fer tres cayxons, ço és, hun a cada part de la cadira del veguer, e altre a la part dreita, ab ses tancadures de colp e ses frontisses estanyades.

Item, stat pactat e concordat que dit mestre Johan Dalmau sia tengut fer la cadira del dit magnífich veguer, ab sa polsera, de altària a coneguda de dit mestre Johan Dalmau, e per lo semblant¹¹⁶⁹, haja de fer la cadira a hon lo balle pren de jurament los oficials reals, bona e ben acabada.

Item, és stat pactat e concordat que dit mestre Johan Dalmau sia tengut e obligat de fer entorn sos graons¹¹⁷⁰ de fust, bona e ben acabada.

Item més, és stat pactat e concordat per e entre dites parts que lo dit mestre Johan Dalmau haja de fer hun cancell de fusta davant les cadires dels dits magnífichs de verguer e jutges, clos a sa porta, que vindrà davant la¹¹⁷¹ cadira de dit magnífich veguer, si y segons està comensat. E més, que sia tengut e obligat entaular de fusta grossa, de dos dits, ab b embarioment, molt ben clavada, tot lo dit cancell, e adobar lo taulell pus alt, conforme a l'altra obra.

||
 Item, que lo dit mestre Johan Dalmau sia tengut de fer dos¹¹⁷² cayxons ab ses tancadures e frontisses¹¹⁷³ al derredor, fins al primer cancell, a la part squerra, e haja de fer los banchs entaulats ab ses peanyes a la part de la presó, a l'encontre de la Cort.

Item, és pactat e concordat per entre dites parts que per quant los honrats mestre Jaume Ferrando e Pere Daroqua, obrers de vila, són estats presents al fer de la present concòrdia, la obra haja de ésser acabada, de bona fusta y lavor, segons la tenor dels

¹¹⁶⁸ Segueix magnífich, ratllat.

¹¹⁶⁹ Segueix la cad, ratllat.

¹¹⁷⁰ graons, interlineat. Abans grans, ratllat.

¹¹⁷¹ Segueix e di, ratllat.

¹¹⁷² dos, interlineat. Abans bur, ratllat.

¹¹⁷³ ab ses tancadures e frontisses, interlineat.

presents capitols a coneguda dels dits mestres Jaume Daroqua (sic)¹¹⁷⁴ y mestre Pere Daroqua.

Item, és menester tancar les dites reixes ab hun barandat doble de guix y ragola de una doble, e empostar e egualar los biaixos de la reixa.

Item, és mester regonèixer la taulada y fer una porta al cap de la squala, perquè és mester que lo Consell ho dellibere.

||

Lo magnífich mossèn Johan Cerveró, ciutadà de la present ciutat, és stat en la Cort secular, ensems amb mestre Jaume Ferrando y mestre Pere Daroqua, obrers de vila, per veure la obra del estal fet per lo dit mestre Johan Dalmau, fuster. La e vist dit estall per dits mestres Jaume¹¹⁷⁵ Ferrando y Pere Daroqua, juxta Déu e ses consiències indiquen aquell ésser molt ben fet y ab tota perfecció e stimen la demesia que lo dit mestre Johan ha¹¹⁷⁶ fet en dit stal, del que era tengut juxta forma de la present concòrdia a deu lliures¹¹⁷⁷.

935

1528, març, 22. Tortosa.

Pagament de 12 lliures que la ciutat de Tortosa fa al pedrapiquer Antoni Abellant pel seu treball com a mestre de la torre forta que s'està fent al lloc del Perelló.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 112. f. 211r.

Més, a XXII de mars dit any, en Antoni Abellant, pedrapiquer, de provisió de procuradors, e per delliberació de del Consell General tengut a¹¹⁷⁸ de¹¹⁷⁹ any Mil D¹¹⁸⁰, confessa haver rebut de dit clavari XII lliures; són en part de paga dels jornals que ell, com a mestre de la torre fort que lo dit Consell ha delliberat fer en lo loq del Perelló, ha haver; testimonis, Francesch Revull, sastre, e Joan Riba, pagès, de Tortosa. ---- XII ll s.

936

1530, març, 24. Tortosa.

L'administrador de les obres del Queixal de la muralla de Tortosa rep 80 lliures per a sufragar les esmentades obres, que estan en curs.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 113. f. 141v.

E a XXIII de mars, any Mil DXXX, [M...] Boix, administrador de la obra de la paret del Quexal de Tortosa, confessa haver rebut de dit clavari, en virtut de delliberació de la última vintena sobre dita obra¹¹⁸¹ tenguda últimament, huytanta lliures. Són en part de

¹¹⁷⁴ Daroqua per Ferrando.

¹¹⁷⁵ Segueix Daroqua, ratllat.

¹¹⁷⁶ ha, interlineat.

¹¹⁷⁷ Segueix y miga, ratllat.

¹¹⁷⁸ Segueix un espai en blanc.

¹¹⁷⁹ Segueix un espai en blanc.

¹¹⁸⁰ Segueix un espai en blanc.

¹¹⁸¹ Segueix fort, ratllat.

paga de la despesa de la obra del¹¹⁸² Quexal se fa per ell dit en [M...] Boix, perquè [...] fermà àpocha; testes, vergarii Merino e Vicent Ferrer. ---- LXXX II s.

937

1531, gener, 31. Tortosa.

L'administrador de les obres del Queixal de la muralla de Tortosa confessa que ha rebut les darreres 23 lliures, 17 sous, 1 diner i malla de les 106 lliures, 17 sous, 1 diner i malla que havia despès en les esmentades obres.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 113. f. 143v.

Ego, [M...] Boix, administrador de la obra del Quexal, confesso haver rebut de l'honorable mossèn Joan Sentís, clavari, vint-e-tres lliures, deset sous, un diner e mala, a compliment de aquelles¹¹⁸³ cent e sis lliures, dotze sous, un diner¹¹⁸⁴ e malla. Les¹¹⁸⁵ per son compte mostra havia despès en dita obra. Per ço renuncia a la excepció e ferma la present àpocha. ---- XXIII II XVII s I e malla.

938

1531, juliol, 11. Tortosa.

Pagament de 30 lliures que la ciutat de Tortosa fa a Baltasar Sorió, lector de la Seu i administrador del convent de Sant Domènec de la ciutat, per sufragar les obres de l'esmentat convent.

R. AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 114. f. 205r.

A XI de juliol dit any, lo reverendíssimo mestre Balthasar Sorió¹¹⁸⁶, mestre en sacra theologia, lector de la Seu e administrador de la casa de Sant Domingo de la present ciutat, fermà àpocha al reverend mestre Francesch Miró, altre dels clavaris passats, de XXX lliures barchinoneses per a obs de la obra de la dita casa de Senct Domingo, e són per lo any present. Ha les rebudes per mans de mossèn Jacme Monfort, col·lector de la imposició del peix [...] ---- XXX II s.

939

1536, juny, 20. Tortosa.

Pagament de 8 lliures, 1 sou i 6 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre Joan Dalmau per obres realitzades a la cuina de l'Hospital de la Santa Creu.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 117. f. 237r.

¹¹⁸² Segueix a cut, ratllat.

¹¹⁸³ Segueix cont, ratllat.

¹¹⁸⁴ un diner, interlineat.

¹¹⁸⁵ Manca quals.

¹¹⁸⁶ Segueix los, ratllat.

A XX de abril any MDXXXVI, mestre Joan Dalmau¹¹⁸⁷, fuster, ciutadà de Tortosa, confessa a l'honorable mossèn Pere Cerdà, clavari de dita ciutat, que de provisió dels magnífichs procuradors li ha donat VIII lliures, I sou, VI a ell degudes per adobs ha fets en la cuyna del spital, del qual ne ha tengut y donat compte en menut, lo qual està en les cubertes del present libre (...) ---- VIII ll I s VI.

940

1538, octubre, 9. Tortosa.

Pagament de 3 lliures, 6 sous i 6 diners que la ciutat de Tortosa fa al mestre Cristòfol Moiano per obres realitzades a l'Estudi de Gramàtica.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 120. f. 226v.

A VIII de octubre MDXXXVIII, mestre Cristòfol Moyano, mestre de cases, confessa que ha rebut del magnífich clavari III lliures VI sous VI a ell degudes per la obra que ell ha fet del estudi segons un memorial per ell donat, lo qual és en les cubertes de present libre; testes, Antonius Folquer, spardenyerius, civis, et Augustinus Joannis, scriptro, dertuse. --- III ll VI s VI¹¹⁸⁸.

¹¹⁸⁷ Segueix ob, ratllat.

¹¹⁸⁸ En el marge esquerre: obra del estudi.

12.3.- Índex de mestres citats a la documentació¹¹⁸⁹

Abellant, Antoni	Doc. 935
Aguat, Joan	Doc. 771, 779, 781, 783, 785
Alcanyic, Antoni	Doc. 705, 710
Aztor, Bernat	Doc. 367, 378, 386, 390, 394, 399, 436, 517
Bas, Bernat	Doc. 251, 266, 285, 288, 296, 367
Bas, Francesc	Doc. 743, 747, 750, 751, 779
Bas, Francesc (menor)	Doc. 779, 899
Bas, Nicolau	Doc. 863
Belsa, Pere	Doc. 207, 238
Berenguer, Arnau	Doc. 522, 529, 622
Bítem, Guillem	Doc. 436
Bosch	Doc. 64
Bosch, Pere	Doc. 745
Bosch, Pere (menor)	Doc. 748, 771 (?), 779 (?), 781 (?), 783 (?), 785 (?), 840 (?)
Bruc, Francesc	Doc. 933
Canader, Antoni	Doc. 529, 531
Carbó, Antoni	Doc. 745, 756, 834
Carós, Ramon	Doc. 524
Cartiano, Pere	Doc. 905, 907
Català, Ramon	Doc. 524
Cobonbro, Marti	Doc. 529, 531
Cova, Joan de la	Doc. 726, 740, 743
Curça, Francesc	Doc. 638
Dalmau, Joan	Doc. 934, 939
Daroca, Pere	Doc. 904, 905, 922, 934
Domènech, Antoni	Doc. 524, 645
Domènech, Ramon	Doc. 447, 524, 537, 600, 626, 638, 645
Duran, Bartomeu	Doc. 245, 280, 397, 436, 443, 447
Duran, Joan	Doc. 436
Estanosa, Domingo	Doc. 710
Esteve, Domingo	Doc. 64
Esteve, Jeroni (Giraut)	Doc. 926
Ferran, Andreu	Doc. 479
Ferran, Pere	Doc. 135, 136
Ferrando, Jaume	Doc. 921, 925, 932, 934
Ferrer, Domingo (I?)	Doc. 114
Ferrer, Domingo (II?)	Doc. 483, 510, 526, 542, 543, 557, 559, 570, 579, 580
Ferrer, Guillem	Doc. 436, 447, 631, 645
Fonollosa, Joan	Doc. 367, 436, 447, 524
Frenoy, Joan de	Doc. 403, 436, 448, 454, 476
Garçó, Pere	Doc. 737, 738, 739, 741, 850

¹¹⁸⁹ L'índex està elaborat en funció dels mestres citats a la documentació transcrita, per la qual cosa no es pot considerar que sigui un assaig de nòmina dels treballadors de la construcció actius a la ciutat als segles XIV-XVI. No hi apareixen, per exemple, personatges tan importants com Guillem Çaera, el mestre de la font i la Cort del Veguer, Joan de Valença, actiu a les muralles, Galceran Curça o alguns mestres de la família Abbet (Salpico).

Gargallo, Pere	Doc. 875
Gual, Bernat	Doc. 609, 662, 698, 710, 727
Loça, Llorenç	Doc. 778, 810, 821, 834
Loça, Joan	Doc. 920
Luna, Guillem de	Doc. 436, 447
Luna, Arnau de	Doc. 710
Marca, Joan de la	Doc. 731, 734
Marco, Arnau	Doc. 140, 245, 367, 384, 410, 423
Miravet, Jaume	Doc. 423, 436
Moiano, Cristòfol	Doc. 940
Nabas, Ramon	Doc. 523, 524, 592
Oliver, Berenguer	Doc. 64
Oxoa de Bermeo	Doc. 868, 871, 872
Pellicà, Guillem	Doc. 710
Pere, Guillem	Doc. 622
Pereda, Sanxo de	Doc. 930
Pex, Mohamed	Doc. 143, 177, 198
Piquer, Pere	Doc. 863
Poculull, Bartomeu	Doc. 529, 531, 645, 663
Prades, Pere	Doc. 64
Queralt, Antoni	Doc. 910
Roca, Bernat	Doc. 246, 288, 295, 296
Roca, Nadal	Doc. 200
Ros, Pere	Doc. 4
Salpico (Juceff Abbet)	Doc. 436, 447, 484, 524
Solà, Francesc (de Manresa)	Doc. 288, 293, 294, 295, 296
Solà, Francesc (de Tortosa)	Doc. 750
Taix, Antoni	Doc. 776, 778
Torà, Pere	Doc. 135, 138, 248, 249, 251
Toralles, Guillem	Doc. 249, 251, 293, 294, 296
Torres, Pere	Doc. 819
Torroella, Joan	Doc. 434
Tranxer, Andreu	Doc. 207, 243, 244, 248, 249, 258, 288, 292, 306, 314, 359, 367, 435, 436, 447
Úbeda, Diego de	Doc. 911
Vaquer, Guillem	Doc. 3
Ventall, Juceff	Doc. 198, 436, 447
Vilanova, Miquel	Doc. 850
Xies, Domingo	Doc. 710, 712
Xulbi, Joan de	Doc. 638, 710
Xulbi, Pasqual de	Doc. 537

12.4.- Índex d'obres citades a la documentació

Assut i sèquies	Doc. 4, 135, 136, 138-140, 243, 244, 246, 248, 249, 251, 271, 272, 288, 292-296, 306, 710, 715, 719, 731, 734, 767, 859, 868, 870-872, 900, 910, 930
Banys nous	Doc. 215, 241, 287, 303, 340
Banys vells	Doc. 211, 693, 696

Carrer del Call	Doc. 563, 568
Casa de la Ciutat	Doc. 726, 922
Casa del Pont	Doc. 131, 720
Casa de Sant Jordi	Doc. 305, 615, 873, 876
Casa del Temple	Doc. 695, 818
Castell de Sant Jordi d'Alfama	Doc. 118, 238, 417, 419, 556, 567, 585
Catedral	Doc. 6, 23, 184, 270, 329, 504, 505, 514, 518, 519, 575, 576, 595, 629, 630, 631, 633, 656, 657, 672, 674, 676-678, 690-692, 698, 730, 737-739, 741, 866, 878, 895, 896, 901
Clavegueres	Doc. 325, 326, 501, 503, 573, 588, 858
Coll de l'Alma, ermita del	Doc. 707, 713, 717, 877, 906
Convent de Sant Blai	Doc. 155, 163, 225, 231, 425, 426, 496
Convent de Sant Domènec	Doc. 137, 208, 229, 362, 492, 697, 938
Convent de Sant Francesc	Doc. 2, 34, 37, 43, 55, 77, 78, 84, 214, 227, 298, 380, 389, 395, 397, 493, 508, 566, 580, 597, 599, 606, 612, 666, 480, 694, 774, 818, 887, 911, 927
Convent de Santa Caterina	Doc. 86, 111, 596
Convent de Santa Clara	Doc. 51, 210, 232, 414, 478, 479, 557, 570, 579, 581, 614, 622, 705, 721, 736
Convent de Santa Maria de Jesús	Doc. 635, 636, 728, 733, 762, 860
Convent de Santa Maria de la Ràpita	Doc. 477, 876
Convent i fossar de Sant Joan del Camp	Doc. 22, 44, 49, 110, 228, 482, 601, 849, 850
Cort i presons	Doc. 418, 486, 491, 494, 497, 500, 502, 564, 592, 625, 648, 650, 659, 665, 790, 902, 904, 934
Croera, arcades de la	Doc. 401, 403, 407
Drassana	Doc. 41, 235, 258
Empedrades	Doc. 255, 724, 725
Ermita de Sant Antoni	Doc. 204, 624, 892
Escorxeria nova	Doc. 297
Església de Fullola	Doc. 623, 632
Església de Godall	Doc. 589
Església de Sant Jaume	Doc. 602, 605, 654, 890, 897, 901, 903, 905
Església de Sant Nicolau	Doc. 264, 628
Església de Santa Maria de l'Aldea	Doc. 506, 507
Església de Xerta	Doc. 582, 641, 679
Estellador del carrer Montcada	Doc. 618, 619
Estudi de Gramàtica	Doc. 578, 584, 598, 667, 668, 697, 743, 906, 940
Font de l'Àngel	Doc. 704, 706, 708, 709, 711, 714-716, 727
Galera, torre de la	Doc. 1, 25, 105, 285, 416, 424, 434, 456
Garidells, torre de	Doc. 217, 219, 239, 682
Hospital de Sant Llützer	Doc. 40, 42, 616
Hospital de la Santa Creu	Doc. 3, 40, 42, 228, 445, 488, 565, 604, 671, 684, 685, 798, 861, 862, 863, 864, 865, 939

Llotja i rodalies	Doc. 32, 33, 36, 88, 94, 99, 128, 176, 212, 226, 360, 385, 398, 405, 411, 413, 664, 761, 906
Molí de Vent	Doc. 801
Murs del Perelló	Doc. 5, 13, 38, 236, 237, 239, 415, 451, 454, 512, 516, 521, 686, 687, 735, 874, 875, 935
Murs i castell de Tortosa	Doc. 7-12, 14-21, 24-31, 35, 39, 41, 45-50, 52-54, 56-77, 79-83, 85-87, 89-93, 95-98, 100-117, 119-127, 129, 130, 132-134, 141-154, 156-162, 164-183, 186-189, 191-203, 206-208, 210, 213, 216, 218, 220-224, 230, 232-235, 241, 242, 245, 250, 253, 254, 256, 257, 261-263, 265-268, 273-280, 282-284, 289-291, 301, 302, 304, 305, 307-324, 327, 328, 330-338, 340-356, 358, 361, 363, 379, 381-384, 386-388, 391-194, 396, 400, 402, 404, 408-410, 420-423, 431-433, 435, 436, 438-444, 446-449, 452, 457-460, 463, 476, 483, 485, 487, 492, 495, 522, 524, 525, 528-555, 558-562, 574, 577, 586, 590, 593, 594, 603, 607, 609, 613, 615, 617, 624, 626, 637, 638, 645-647, 649, 651, 662, 669, 670, 673, 675, 688, 689, 697, 700-702, 705, 740, 742-760, 763-766, 768, 771, 772, 776-789, 791-800, 802-808, 810-817, 819, 821-830, 832-835, 837-848, 851-857, 867, 873, 881-886, 888, 889, 891, 893, 894, 899, 905, 908, 909, 912, 913, 915-921, 923-925, 928, 929, 931-933, 936, 937
Peixateria	Doc. 240, 247, 252, 260, 286, 299, 300, 357, 699, 732, 898, 914
Pont de l'Alcànter	Doc. 523, 526, 800
Pont de Palomera	Doc. 510, 515, 583, 608, 683
Pont de Pedra (major sobre el Vall)	Doc. 190, 205, 430, 729
Pont del portal dels Romeus	Doc. 339
Pont del torrent d'en Solanes	Doc. 587, 600
Rellotge	Doc. 209, 498, 869
Romana	Doc. 907
Vall	Doc. 571, 572, 879, 914